

Îți este judecător, îți este juriu,
îți este călău...

Fantoma trecutului

DISTINS CU PREMIILE

GLASS KEY, RIVERTON PRIZE ȘI BOOKCLUB PRIZE
PENTRU CEL MAI BUN ROMAN POLIȚIST NORVEGIAN

JO NESBØ

JO NESBØ

Fantoma trecutului

Traducere din limba engleză

LORENA MIHĂEȘ

rao international publishing company

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
NESBØ, JO

Fantoma trecutului / Jo Nesbø; trad.: Lorena Mihăeș. -
București: RAO International Publishing Company, 2009

ISBN 978-973-54-0011-8

I. Mihăeș, Lorena (trad.)

821.113.5-31 = 135.1

RAO International Publishing Company
Grupul Editorial RAO
Str. Turda nr. 117-119, București, România
www.raobooks.com
www.rao.ro

JO NESBØ
Rødstrupe

© Jo Nesbø 2000

Publicată prin înțelegere cu Salomonsson Agency
Toate drepturile rezervate

© RAO International Publishing Company, 2007
pentru versiunea în limba română

2009

ISBN 978-973-54-0011-8

Dar, încet-încet, a prins curaj, a zburat lângă el și a scos cu ciocul ei micuț un spin care intrase în fruntea Celui Crucificat. În acest timp, i-a căzut pe piept un strop de sânge de pe fața Celui Crucificat, iar acesta s-a întins repede și i-a colorat tot puful de pe piept.

Apoi Cel Crucificat și-a deschis buzele și i-a șoptit păsării: „Drept mulțumire pentru mila ta, îți dau tot după ce au tânjit strămoșii tăi încă de la facerea lumii“.

Selma Lagerlöf, „Măcăleandrul“,
Legendele lui Hristos

Partea întâi

ȚĂRÂNĂ DIN ȚĂRÂNĂ

BARIERA DE LA STAȚIA DE TAXARE DIN ALNABRU

NOIEMBRIE 1999

O pasăre cenușie tot intra și ieșea din raza vizuală a lui Harry. Bătu darabana cu degetele în volan. Cu încetinitorul. Ieri vorbea cineva la televizor depre timpul care trece cu încetinitorul. Despre asta era vorba. Ca în ajunul Crăciunului, înainte să vină Moșul. Sau ca atunci când stai pe scaunul electric înainte să fie pornit curentul.

Bătu mai rapid.

Mașina era parcată în zona liberă din spatele caselor de bilete de la stația de taxare. Ellen dădu radioul puțin mai tare. Comentatorul vorbea solemn și plin de respect:

„Avionul a aterizat acum cincizeci de minute și, exact la ora 6.38 a.m., președintele a pus piciorul pe pământ norvegian. A fost întâmpinat de primarul din Ullensaker. Aici, în Oslo, e o zi minunată de toamnă: un fundal norvegian splendid pentru această întâlnire la nivel înalt. Să mai ascultăm o dată ce a zis președintele la conferința de presă de acum o jumătate de oră“.

Era a treia oară. Harry îi văzu din nou pe cei de la presă strigând și îmbulzindu-se în barieră. De cealaltă parte, bărbații în

costume cenușii care nu se chinuiau prea tare să nu pară de la Serviciul Secret, își îndreptară umerii în timp ce scrutau mulțimea, verificară pentru a douăsprezecea oară poziția căștilor din urechi, scrutară mulțimea, își opriră câteva clipe privirea asupra unui fotograf al cărui teleobiectiv era cam prea lung, continuară să scruteze, verificară a treisprezecea oară poziția căștilor din urechi. Cineva îl întâmpină pe președinte în engleză și se făcu liniște. Apoi un pâraie în microfon.

„Dați-mi voie să vă spun pentru început că sunt încântat să mă aflu aici...” spuse președintele pentru a patra oară cu vocea lui guturală cu un puternic accent american.

– Am citit că un reputat psiholog american crede că președintele are SPM.

– SPM?

– Sindromul Personalității Multiple. Doctorul Jekyll și domnul Hyde. Psihologul credea că personalitatea lui normală nu e conștientă că cealaltă, bestia sexuală, avea relații cu toate acele femei. Din acest motiv Curtea Supremă nu l-a putut acuza că a mințit sub jurământ în legătură cu asta.

– Dumnezeu! exclamă Harry, privind în sus la elicopterul ce plana deasupra lor.

La radio, cineva întreabă cu un accent norvegian: „Domnule președinte, este a patra oară când un președinte în exercițiu al Statelor Unite vizitează Norvegia. Cum vă simțiți?”

Pauză.

„Mă bucur să fiu din nou aici. Este cu atât mai important cu cât liderii statului Israel și ai poporului palestinian pot să se întâlnească aici. Cheia unei...”

„Ce vă mai amintiți din vizita anterioară în Norvegia, domnule președinte?”

„Da, desigur. Sper ca după discuțiile de astăzi să putem...”

„Ce reprezintă Oslo și Norvegia pentru pacea mondială, domnule președinte?”

„Norvegia a jucat un rol important.”

O voce fără accent norvegian: „Ce rezultate concrete consideră președintele că sunt realiste?”

Înregistrarea fu oprită și din studio cineva preluă legătura.

„L-am ascultat pe președinte spunând că Norvegia joacă un rol crucial în... ăăă, procesul de pace din Orientul Mijlociu. Chiar acum președintele se îndreaptă spre...”

Harry mormăi și închise radioul.

– Ce se întâmplă cu țara asta, Ellen?

Ellen dădu din umeri.

„Am trecut de Postul 27”, bâzâi stația de pe bordul mașinii.

O privi.

– Toată lumea e pe poziție? întrebă el.

Ea încuviință.

– Să-i dăm drumul, zise el.

Ea își dădu ochii peste cap. Era a cincea oară când spunea asta de când cortegiul pornise de pe aeroportul Gardemoen. De unde erau parcați vedeau autostrada goală ce se întindea de la bariera stației de taxare înspre Trosterud și Furuset. Lumina albastră de pe capotă se rotea încet. Harry lasă în jos geamul de la mașină, scoase mâna afară și dădu la o parte o frunză îngălbenită prinsă în ștergătorul de pe parbriz.

– Un măcăleandru, o pasăre cu pieptul roșu, zise Ellen arătând cu degetul. Nu prea le mai vezi așa târziu toamna.

– Unde?

– Uite acolo. Pe acoperișul stației de taxare.

Harry își lasă capul mai în jos și se uită atent prin parbriz.

– Așa e. Deci acela e măcăleandru?

– Da. Dar tu probabil că nu-l deosebești de o mierlă cu aripi roșii, așa e?

– Ai dreptate.

Harry își puse mâna streășină la ochi. Oare începea să aibă probleme cu vederea?

– O asemenea pasăre e rară, zise Ellen, înșurubând la loc capacul termosului.

– Chiar așa? spuse Harry.

- Nouăzeci la sută din ele migrează în sud. Câteva își asumă riscul, cel puțin așa se spune, și rămân aici.

- Cel puțin așa se spune?

Un alt bâzâit în radio: „Postul 62 către bază. Avem o mașină fără însemne parcată lângă șosea, la două sute de metri înainte de bifurcația către Lørenskog“.

O voce profundă cu un accent din Bergen răspunse de la bază: „O clipă, 62. Ne interesăm“.

Tăcere.

- Ai verificat toaletele? întrebă Harry, făcând semn din cap către benzinăria Esso.

- Da. Toți clienții și angajații au fost evacuați din benzinărie. Toată lumea, mai puțin șeful. Pe el l-am încuiat în birou.

- Și ghișeele stației de taxare?

- Tot. Stai liniștit, Harry, am verificat tot. Deci, cele care rămân o fac în speranța unei ierni blânde. Poate să fie bine, dar dacă se înșală, mor. Așa că te-ai putea întreba de ce nu se îndreaptă spre sud pentru orice eventualitate. Păsările care rămân sunt pur și simplu leneșe?

Harry se uită în oglindă și văzu soldați de ambele părți ale podului de cale ferată.

Îmbrăcați în negru, cu căști și mitraliere MP5 atârându-le la gât. Chiar și de unde se afla el putea zări tensiunea din poziția corpurilor.

- Ideea e că dacă e o iarnă blândă, își pot alege cele mai bune locuri pentru cuibărit înainte ca celelalte să se întoarcă, continuă Ellen în timp ce încerca să îndese termosul în torpedoul deja plin. E un risc calculat. Ești ori la bal, ori la spital. A-ți asuma sau a nu-ți asuma riscul. Dacă intri în joc, e posibil ca într-o noapte să pici de pe o creangă înghețat bocnă și să nu te dezgheți până la primăvară. Dacă te dai bătut, se poate să nu mai găsești loc de cuib când te întorci. Acestea sunt, cel puțin așa se spune, eternele dileme cu care ne confruntăm.

- Așa-i că ți-ai pus vesta antiglonț? Harry se întoarse ca să verifice. Da sau nu?

Ea se bătu ușor cu degetele pe piept în loc de replică.

– Din cea ușoară?

Ea încuviință din cap.

– La dracu', Ellen! Am dat ordin să fie purtate vestele balistice. Nu astea de Mickey Mouse.

– Știi ce poartă tipii de la Serviciul Secret?

– Stai să ghicesc. Vestе ușoare?

– Ai ghicit.

– Știi de cine mă doare undeva?

– Stai să ghicesc. De Serviciul Secret?

– Ai ghicit.

Râse. Harry schiță și el un zâmbet. Se auzi un bâzâit la radio.

„Baza către postul 62. Serviciul Secret zice că mașina parcată la bifurcația către Lørenskog e a lor.“

„Aici postul 62. Mesaj recepționat.“

– După câte vezi, spuse Harry, lovind iritat în volan, nu există comunicare. Cei de la Serviciul Secret lucrează de unii singuri. Ce e cu mașina aia acolo fără știrea noastră? Hm?

– Verifică dacă ne facem treaba, zise Ellen.

– Dacă urmărn instrucțiunile pe care *ei* ni le-au dat.

– O să ai și tu voie să iei *unele* decizii, așa că nu mai bodogăni, zise ea. Și nu mai bate toba în volan.

Harry își luă ascultător mâinile de pe volan. Ea zâmbi. El oftă din rărunchi:

– Da, da, da.

Pipăi patul pistolului de serviciu, un Smith & Wesson calibrul .38, cu șase gloanțe. Avea la centură încă două încărcătoare, fiecare cu câte șase gloanțe. Mângâie pistolul, conștient că, de fapt, nu era autorizat să poarte armă. Poate că într-adevăr îi slăbea vederea; după un curs de patruzeci de ore iarna trecută, picase testul de tragere. Deși nu era un lucru ieșit din comun, lui Harry i se întâmpla pentru prima oară și nu-i plăcea acest lucru. Nu îi rămânea decât să mai dea testul o dată – unii îl dădeau de patru, cinci ori – dar dintr-un motiv oarecare Harry, continua să-l amâne.

Alte bâzâituri: „Am trecut de punctul 28“.

– Încă un punct și ajung la poliția din Romerike, zise Harry.

Următorul e Karihaugen și apoi noi.

– Oare de ce nu mai procedează ca în trecut? Să spună pur și simplu unde e coloana oficială în loc de numerele astea idioate, bombăni Ellen.

– Ghicește.

Răspunseră la unison:

– Serviciul Secret.

„Am trecut de punctul 29.“

El se uită la ceas.

– Bine, vor fi aici în trei minute. Voi schimba frecvența stației cu cea a poliției din Oslo. Facem ultimele verificări.

Ellen închise ochii ca să se concentreze la verificările afirmative care îi erau date una după alta. Puse microfonul la loc.

– Totul e în ordine și pregătit.

– Mulțumesc. Pune-ți casca.

– Hai, zău, Herry.

– Ai auzit ce-am spus.

– Mai bine pune-ți tu casca.

– A mea e prea mică.

O altă voce: „Am trecut de punctul 1“.

– La naiba, uneori ești așa de... lipsit de profesionalism. Ellen își trase casca pe cap, o strânse sub bărbie și se strâmbă în oglindă.

– Și eu te iubesc, zise Harry, cercetând cu binoclul șoseaua din fața lor. Îi văd.

În vârful pantei ce ducea la Karihaugen, soarele sclipea pe metal. O clipă, Harry nu zări decât prima mașină din coloană, dar cunoștea ordinea: șase motociclete de la Departamentul de escortă al poliției norvegiene, două mașini de escortă ale poliției norvegiene, o mașină a Serviciului Secret, apoi două Cadillacuri Fleetwood (mașini speciale ale Serviciului Secret aduse cu avionul din SUA) și președintele aflat în una dintre ele. Era secret în care. Sau poate că era în amândouă, se gândi Harry. În una Jekyll, și în

alta Hyde. Apoi urmau vehiculele mai mari: ambulanța, dubița de comunicații și câteva mașini ale Serviciului Secret.

– Totul pare destul de liniștit, zise Harry.

Mișcă încet binoclul de la stânga la dreapta. Aerul tremura deasupra pistei, deși era o dimineață rece de noiembrie.

Ellen văzu silueta primei mașini. În treizeci de secunde vor fi trecut de porțile stației de taxare și jumătate din misiunea lor va fi terminată. Iar peste două zile, când aceleași mașini vor trece de barieră mergând în direcția opusă, ea și Harry își vor putea relua munca obișnuită. Ea prefera să se ocupe de morții de la Secția Delicte grave decât să se trezească la trei dimineața ca să stea într-un Volvo neîncălzit cu un Harry irascibil, care era clar împovărat de responsabilitatea ce i se dăduse.

În mașină nu se auzea nimic în afară de respirația ritmică a lui Harry. Ellen verifică dacă indicatorii luminoși de la ambele radiouri erau verzi. Coloana era aproape la poalele dealului. Se hotărî să se ducă la Tørst după ce termina acolo și să se îmbete. Era un tip acolo cu care schimbase priviri; avea părul negru cârlionțat și ochii căprui, cu o undă de pericol în ei. Zvelt. Avea un aer boem, intelectual. Poate...

– Ce nai...

Harry înșfăcase deja microfonul.

– E cineva în a treia casierie din stânga. Poate cineva să-l identifice?

În radio se auzi un pârâit și atât, în timp ce privirea lui Ellen cercetă rapid toate stațiile de taxare din șir. Acolo! Zări spatele unui bărbat dincolo de sticla cafenie a cabinei – la doar patruzeci sau cincizeci de metri distanță. Silueta se vedea clar din spate în lumină, la fel și țeava scurtă cu luneta ieșind în afară deasupra umărului.

– Armă! țipă ea. Are o mitralieră.

– La dracu'!

Harry deschise ușa mașinii cu piciorul, se ținu de rama portierei și țâșni afară. Ellen cercetă coloana oficială. Nu putea fi

la o distanță mai mare de câteva sute de metri. Harry băgă capul în mașină.

- Nu-i de-al nostru, dar ar putea fi de la Serviciul Secret, zise el. Sună la bază. Avea deja revolverul în mână.

- Harry...

- Acum! Și claxonează dacă baza zice că e de-al lor.

Harry începu să alerge spre punctul de taxare și spre bărbatul îmbrăcat în costum, aflat cu spatele. Harry își dădu seama după țevă că era vorba de un pistol Uzi. Aerul rece al dimineții îi înțepă plămânii.

- Poliția! strigă în norvegiană, apoi în engleză.

Nici o reacție. Sticla groasă a cabinei era izolată fonic. Bărbatul își întorsese capul spre coloană și Harry îi văzu ochelarii negri. Serviciul Secret. Sau cineva care vrea să dea impresia că e de acolo.

Era la douăzeci de metri acum.

Cum de intrase într-o cabină încuiată dacă nu era de-al lor? La naiba! Harry auzi deja motocicletele. Nu avea timp să ajungă la cabină.

Trase siguranța și ținti, rugându-se ca sunetul claxonului să tulbure liniștea acestei dimineți ciudate de lângă o autostradă unde el nu-și dorise niciodată să fie. Instrucțiunile erau clare, dar nu era în stare să-și împrăstie gândurile: „Vestă subțire. Nu există comunicare. Trage, nu e vina ta. Oare are familie?”

Coloana venea exact din spatele stației de taxare și înainta cu repeziciune. În câteva secunde, Cadillacurile vor ajunge în dreptul cabinelor. Cu colțul ochiului stâng observă o mișcare, o pasăre micuță luându-și zborul de pe acoperiș.

A-și asuma sau a nu își asuma riscul... eterna dilemă.

Se gândi la vesta antiglonț și la faptul că nu acoperă gâtul, în timp ce lăsă revolverul câțiva centimetri mai în jos. Zgomotul motocicletelor era asurzitor.

OSLO

5 OCTOMBRIE 1999

– Aceasta este marea trădare, zise bărbatul ras în cap, coborând privirea spre notițe.

Capul, sprâncenele, brațele masive, chiar și mâinile enorme ce se țineau de pupitru, totul era proaspăt bărbierit și curat. Se aplecă spre microfon:

– Din 1945, dușmanii național-socialismului sunt stăpânii lumii; au dezvoltat și pus în practică principiile lor economice și democrate. Prin urmare, soarele nu a strălucit pe pământ nici măcar o zi în care să nu fie război. Chiar și aici, în Europa, am trăit experiența războiului și a genocidului. Milioane de oameni mor de foame în Lumea a Treia – iar Europa e amenințată de migrația în masă și de consecințele acestui lucru: haos, sărăcie și luptă pentru supraviețuire.

Se opri ca să se uite împrejur. În încăpere era o tăcere de mor-mânt; doar o singură persoană din public, care stătea pe băncile din spatele lui, avu o tentativă de a bate din palme. Când reîncepu discursul, de data asta cu entuziasm, becuțelul roșu de sub microfon se aprinse amenințător, indicând că semnalul de înregistrare era distorsionat.

- Nu va mai trece mult timp până când bunăstarea va fi de domeniul trecutului și va trebui să ne sprijinim pe noi înșine și pe comunitate. Un război, un dezastru economic sau ecologic, și întreaga rețea de legi și reguli care ne transformă rapid pe toți în clienți sociali pasivi va fi spulberată. Ultima mare trădare s-a produs pe 9 aprilie 1940, când așa-ziii conducători naționali au fugit de dușman ca să își salveze pielea și au luat cu ei rezerva de aur pentru a-și finanța o viață de lux la Londra. Acum, dușmanul e aici din nou. Iar cei care ar trebui să ne apere interesele ne-au dezamăgit iarăși. Au permis dușmanului să își construiască moschei în mijlocul nostru, să ne jefuiască bătrânii și să își amestece sângele cu cel al femeilor noastre. Este pur și simplu datoria noastră de norvegieni să ne protejăm rasa și să îi eliminăm pe cei care ne trădează.

Întoarse pagina, dar un tușit care venea din față îl făcu să se oprească și să își ridice privirea.

- Mulțumesc, cred că am auzit suficient, spuse judecătorul, uitându-se pe deasupra ochelarilor. Avocatul acuzării mai are întrebări pentru acuzat?

Soarele strălucea în sala de judecată a Înaltei Curți Regale din Oslo, dându-i bărbatului fără păr o aură iluzorie. Purta o cămașă albă și o cravată subțire, probabil la sfatul avocatului care îl apăra, Johan Krohn Jr., care chiar acum se lăsase pe spate în scaunul său, jucându-se cu un stilou între degete. Lui Krohn nu-i plăcea mai nimic din prezenta situație. Nu-i plăcea direcția pe care o luaseră întrebările acuzării, felul în care clientul său, Sverre Olsen, își declarase în mod deschis programul, precum și faptul că Olsen găsise de cuviință să-și suflece mânecile de la cămașă lăsându-i pe judecător și pe colegii de la prezidiu să vadă pânda de păianjen tatuată pe ambele coate și șirul de svastici de pe antebratul stâng. Pe brațul drept avea tatuat un lanț de simboluri norvegiene și, cu litere gotice negre, VALKYRIA, o grupare neonazistă.

Dar mai era ceva în tot procesul care îl sâcâia. Nu putea însă să spună ce.

Procurorul public, un bărbat scund pe nume Herman Groth, împinse microfonul cu degetul mic care era împodobit cu un inel cu simbolul uniunii avocaților.

– Doar câteva întrebări de final, onorată instanță.

Vocea era blândă și curtenitoare. Becul de sub microfon se înverzi.

– Prin urmare, pe 3 ianuarie la ora nouă când ați mers la Dennis Kebab de pe strada Dronningens, aveți intenția clară să vă îndepliniți datoria despre care tocmai vorbeți, de a ne apăra rasa?

Johan Krohn se repezi la microfon.

– Clientul meu tocmai a răspuns că între el și proprietarul vietnamez a izbucnit o ceartă. Becul roșu. A fost provocat, spuse Krohn. Nu există nici un motiv pentru a sugera că a existat premeditare.

Groth închise ochii.

– Dacă ceea ce spune avocatul dumneavoastră e corect, *Herr* Olsen, aveți, pur și simplu întâmplător, asupra dumneavoastră, la acel moment, o bătă de baseball?

– Pentru autoapărare, îl întrerupse Krohn și ridică brațele în aer cuprins de disperare. Onorată instanță, clientul meu a răspuns deja la aceste întrebări.

Judecătorul își frecă bărbia în timp ce îl măsură cu privirea pe avocatul apărării. Toata lumea știa că Johan Krohn Jr. era o stea în plină ascensiune și probabil că asta îl făcu pe judecător să își dea în cele din urmă consimțământul, oarecum iritat:

– Sunt de acord cu avocatul apărării. Dacă procurorul nu mai are nimic de adăugat, sunt de părere că putem continua.

Groth deschise ochii mari, astfel încât deasupra și sub iris se zări o dungă albă îngustă. Dădu din cap. Cu o mișcare obosită, ridică în aer un ziar.

– Acesta este *Dagbladet* din 25 ianuarie. Într-un interviu la pagina opt, unul dintre tovarășii de ideologie ai acuzatului...

– Obiectez... începu Krohn.

Groth oftă.

– Hai să îl numesc un bărbat care și-a exprimat opinii rasiste.

Judecătorul încuviință, dar, în același timp, îi aruncă lui Krohn o privire dojenitoare. Groth continuă:

– Acest bărbat, comentând atacul de la Dennis Kebab, spune că avem nevoie de mai mulți rasiști precum Sverre Olsen pentru a recâștiga controlul asupra Norvegiei. Cuvântul „rasist“ e folosit în interviu ca termen de respect. Acuzatul se consideră „rasist“?

– Da, sunt rasist, spuse Olsen înainte ca Krohn să poată interveni. În sensul pe care îl dau eu cuvântului.

– Și care ar fi acela? zâmbi Groth.

Krohn își încheștă pumnii sub masă și privi spre podium către cei doi judecători asociați care îl încadrau pe judecător. Cei trei urmau să decidă soarta clientului său pentru următorii ani precum și propriul lui statut pentru următoarele luni în cadrul baroului Tostrupkjeller. Doi cetățeni obișnuiți reprezentând poporul, reprezentând justiția bunului-simț. Li se spunea înainte „judecători diletanți“, dar probabil că își dăduseră seama că suna precum „judecători ignorați“. În dreapta judecătorului se afla un tânăr îmbrăcat într-un costum ieftin și decent care abia dacă îndrăznea să ridice privirea. Femeia tânără, cam grasuță, din stânga, părea că se preface că urmărește procesul, în timp ce își lungea gâtul astfel încât cei de jos să nu-i vadă începutul de bărbie dublă.

Opt martori îl văzuseră pe Sverre Olsen intrând în bar cu o bătă de baseball sub braț și, după un scurt schimb de invective, acesta îl lovide în cap pe proprietarul localului, Ho Dai – un vietnamez de patruzeci de ani care imigrase în Norvegia cu valul de refugiați din 1978. Atât de tare lovide, încât Ho Dai nu va mai merge nici odată. Când Olsen începu să vorbească, Johan Krohn Jr. deja își pregătea în minte pledoaria pe care o va prezenta Înaltei Curți.

– *Ras-ism*, citi Olsen definiția din hârtiile lui, este lupta eternă împotriva bolilor ereditare, a degenerării și anihilării, precum și o dorință și o năzuință spre o societate mai sănătoasă și o viață de o calitate mai bună. Amestecul raselor este un fel de genocid bilateral. Într-o lume în care există proiecte de înființare a unor

bănci de gene care să păstreze și cel mai mic gândac, toată lumea acceptă faptul că rasele umane care s-au dezvoltat timp de milenii întregi se pot amesteca și distruge. Într-un articol din reputata revistă *American Psychologist* din 1972, cincizeci de oameni de știință americani și europeni au avertizat în legătură cu pericolele suprimării argumentelor teoriei eredității.

Olsen se opri, cuprinse cu privirea întreaga sală de judecată 17 și ridică degetul arătător de la mâna dreaptă. Se întorsese către procuror și Krohn îi văzu tatuajul *Sieg Heil* pe grăsimea de pe ceafa rasă – un strigăt mut în contrast grotesc cu retorica lipsită de emoție a curții. În tăcerea care urmă, Krohn își dădu seama după zgomotul de pe coridor că sala 18 intrase în pauza de prânz. Clipele treceau. Krohn își aduse aminte ceva ce citise despre Adolf Hitler: la marile întruniri, obișnuia să facă o pauză de până la trei minute ca să producă impresie. Când Olsen continuă, începu să bată ritmul cu degetul de parcă ar fi vrut să întipărească în mintea celor care ascultau fiecare cuvânt și propoziție:

– Aceia dintre voi care încearcă să pretindă că nu există o luptă rasială la mijloc, sunt ori orbi, ori trădători.

Bău apă din paharul pe care aprodul îl pusese în fața lui.

Procurorul interveni:

– Și în această luptă rasială, tu și susținătorii tăi, dintre care o parte se află astăzi aici în sală, sunteți singurii care aveți dreptul să atacați?

Se auziră vociferări din galeria capetelor rase care se aflau în public.

– Noi nu atacăm, noi ne apărăm, zise Olsen. E dreptul și îndatorirea fiecărei rase.

Un strigăt dinspre bănci pe care Olsen îl auzi și peste care trecu cu un zâmbet:

– De fapt, chiar și printre oameni de altă rasă există un național-socialism al conștiinței de rasă.

Râsete și aplauze din galerie. Judecătorul ceru să se facă liniște înainte să se uite întrebător la procuror.

– Asta e tot, zise Groth.

– Avocatul apărării mai are întrebări?

Krohn clătină din cap.

– Vreau atunci să între primul martor la acuzării.

Procurorul facu semn din cap către aprod, care deschise ușa din fundul sălii. Se auzi de afară un zgomot de scaune, ușa se deschise larg și un bărbat masiv păși înăuntru. Krohn observă că bărbatul purta o haină care îi era puțin cam mică, blugi negri și niște ghete mari Dr. Martens. Capul bine ras și corpul zvelt, athletic, sugerau că are în jur de treizeci de ani – deși ochii injectați și cu pungi dedesubt, la fel ca tenul palid cu vase de sânge subțiri sparte ici și colo, în mici pete roșii, indicau mai degrabă că are cincizeci de ani.

– Sunteți ofițerul de poliție Harry Hole? Întrebă judecătorul după ce bărbatul se așează în boxa martorilor.

– Da.

– Înțeleg că nu v-ați dat adresa de acasă?

– E secretă. Hole arată cu degetul peste umăr. Au încercat să-mi spargă casa.

Alte vociferări.

– Ați depus vreodată mărturie, ofițer Hole? Adică ați depus jurământ?

– Da.

Krohn mișcă din cap precum câinii care moțăie în luneta unor mașini.

– Investigați omoruri la Brigada de Combatere a Crimei Organizate, așa e? zise Groth. De ce vi s-a dat acest caz?

– Pentru că nu l-am evaluat corect.

– Adică?

– Nu am crezut că Ho Dai va supraviețui. N-ai șanse cu craniul zdrobit și părți din interior pe afară.

Krohn văzu fețele judecătorilor asociați tresărind involuntar. Dar acum nu mai conta. Găsise documentul cu numele lor. Și iată că descoperise greșeala.

BULEVARDUL KARL JOHANS

5 OCTOMBRIE 1999

Bătrâne, vei muri.

Cuvintele încă mai răsunau în urechile bătrânului care coborî scările și rămase nemișcat, orbit de soarele puternic de toamnă. În timp ce pupilele i se micșorară treptat, se ținu strâns de bară și inspiră, adânc și încet. Ascultă sunetul strident al mașinilor, al tramvaielor, semnalele ce anunțau pietonii că pot traversa. Și vocile – vocile exuberante și fericite ce treceau în grabă pe lângă el, acompaniate de zgomotul pantofilor. Și muzica. Auzise vreodată o asemenea muzică? Totuși, nimic nu reușea să înece sunetul cuvintelor: *Bătrâne, vei muri.*

De câte ori stătuse aici, pe treptele de la cabinetul doctorului Buer? De două ori pe an timp de patruzeci de ani, adică de optzeci de ori. Optzeci de zile obișnuite, precum cea de astăzi, dar niciodată până acum nu observase câtă viață era pe străzi, câtă veselie, ce poftă lacomă de viață. Era octombrie, dar părea o zi de mai. Liniștea zilei se împrăștie. Oare exagera? Auzea vocea ei, îi vedea silueta ieșind în fugă din soare, conturul unei fețe dispărând într-un nimb de lumină albă.

Bătrâne, vei muri.

Albeața se coloră și deveni bulevardul Karl Johans. Ajunse pe ultima treaptă, se opri, se uită în dreapta, apoi în stânga, de parcă nu putea să se decidă în ce parte să o ia și căzu în visare. Tresări de parcă îl trezise cineva și se îndreptă spre palat. Mersul îi era nehotărât, ochii priveau în jos și silueta slabă era adusă de spate în haina de lână cam mare.

– Cancerul s-a răspândit, spusese doctorul Buer.

– Da, răspunsese el, privindu-l pe doctor și întrebându-se dacă asta era ceva ce învățau la facultate, să-și scoată ochelarii când venea vorba de chestiuni importante, sau dacă era ceva ce doctorii care suferă de miopie fac pentru a evita să-și privescă pacientul în ochi.

Doctorul Konrad Buer începea să semene cu tatăl său, cu chelia care se mărea și pungile de sub ochi care îi dădeau ceva din aerul îngrijorat al tatălui său.

– Adică? întrebasese bătrânul cu vocea cuiva care nu mai auzise de peste cincizeci de ani. Erau sunetele goale, aspre, guturale, ale unui om în ale cărui corzi vocale tremura o spaimă îngrozitoare.

– Da, de fapt se pune problema...

– Vă rog, domnule doctor. Am mai privit moartea în față și înainte.

Ridicase vocea, își alesese cuvinte care îl obligau să nu lase glasul să-i tremure, așa cum dorea să-l audă doctorul Buer. Așa cum el însuși dorea să se audă.

Privirea doctorului trecuse peste birou, peste parchetul uzat și dincolo de fereastra murdară. Se refugiase acolo o vreme înainte să se întoarcă și s-o întâlnească pe a lui. Mâinile lui găsiseră o bucată de material cu care își șterse ochelarii iar și iar.

– Știu cum trebuie să...

– Nu știți nimic, doctore. Bătrânul se auzi cum râde scurt și uscat. Nu vă supărați, doctore Buer, dar vă asigur de un lucru: nu știți nimic.

Observase stânjeneala doctorului și în același timp auzi robinetul care picura în chiuvetă în partea cealaltă a cabinetului.

Era un sunet nou și, brusc, fără să-și poată explica însă cum, i se păru că are auzul unui tânăr de douăzeci de ani.

Apoi doctorul Buer își pusese ochelarii la loc, ridicase o bucată de hârtie ca și cum cuvintele pe care urma să le rostească erau scrise pe ea, își dresе glasul și zise:

– Bătrâne, vei muri.

Bătrânul ar fi preferat mai puțină familiaritate.

Se opri lângă o mulțime de oameni, unde auzi un zdrăngănit de chitară și o voce cântând un cântec care cu siguranță părea vechi tuturor, cu excepția lui. Îl mai auzise, probabil cu un sfert de secol în urmă, dar asta ar fi putut fi chiar ieri pentru el. Așa era totul pentru el acum – cu cât era mai departe în timp, cu atât i se părea mai aproape și mai clar. Era în stare să-și amintească lucruri la care nu se gândise ani de zile. Putea să închidă ochii acum și vedea proiectate pe retină lucruri despre care citise înainte în jurnalele lui de război.

„Oricum, ar trebui să mai ai un an.“

O primăvară și o vară. Va putea să vadă fiecare frunză îngălbenită din copacii cu frunze căzătoare din Studenterlunden de parcă ar purta niște ochelari noi mai puternici. Aceiași copaci fuseseră acolo și în 1945 sau poate că nu? În acea zi nu se vedeau prea clar, nimic nu era prea clar. Fețele zâmbitoare, fețele furioase, strigătele pe care abia dacă le auzea, o portieră trântită și e posibil să fi avut lacrimi în ochi pentru că atunci când își aminti de steagurile pe care oamenii le fluturau în timp ce alergau pe trotuare, acestea erau roșii și încetoșate. Strigătele lor: „Prințul moștenitor s-a întors!“

Urcă dealul ce ducea la palat unde se adunaseră mai mulți oameni să urmărească schimbarea gărzii. Ecoul ordinelor și zgomotul puștilor și al tocurilor de cizme reverberară pe fațada de cărămizi galbene. Auzi bâzâitul aparatelor de filmat și prinse câteva cuvinte în germană. Doi tineri japonezi stăteau îmbrățișați, urmărind bucuroși spectacolul. Închise ochii și încercă să

detecteze mirosul uniformelor și al uleiului de pușcă. Era, bineînțeles, o prostie; nu era nimic aici din mirosul războiului său.

Deschise din nou ochii. Ce știau acești băieți soldați îmbrăcați în negru, care erau folosiți pentru paradă de către monarhie și ale căror acțiuni erau simbolice? Erau prea inocenți ca să înțeleagă și prea tineri ca să simtă ceva. Se gândi din nou la acea zi, la tinerii norvegieni îmbrăcați în soldați, sau „soldații suedezi“, cum îi numiseră ei. În ochii lui, fuseseră soldați de tinichea; nu știuseră cum să poarte uniformă, cu atât mai puțin cum să se poarte cu un prizonier de război. Erau speriați și brutali; cu țigările în gură și șepcile puse pe o ureche cu un aer dezinvolt, se țineau strâns de armele abia primite și încercau să-și depășească teama lovind spatel prizonierilor cu patul puștii.

– Porci naziști, ziceau ei în timp ce îi loveau, fiind iertați pe loc pentru păcatele lor.

Inspiră și savură ziua caldă de toamnă, dar în acel moment își făcu loc durerea. Se clătină. Apă la plămâni. În douăsprezece luni, poate mai puțin, inflamația și puroiul vor produce apă care se va aduna în plămâni. Se zice că asta e cel mai rău lucru.

Bătrâne, vei muri.

Apoi începu să tușească. Tușea atât de tare, încât cei din preajma lui se retraseră involuntar ceva mai departe.

MINISTERUL DE EXTERNE, VIKTORIA TERRASSE

5 OCTOMBRIE 1999

Subsecretarul de stat de la Externe, Bernt Brandhaug, grăbi pasul pe coridor. Plecase din biroul său în urmă cu treizeci de secunde; în alte patruzeci și cinci se va afla în sala de ședințe. Își corectă poziția umerilor, simți că se cam împlinise și că mușchii stăteau lipiți de materialul jachetei. *Latissimus dorsi* – mușchii superiori ai spatelui. Avea șaizeci de ani, dar nu arăta nici măcar cu o zi peste cincizeci. Nu că-l preocupa felul în care arăta. Era perfect conștient că e un bărbat atrăgător, fără să fie nevoie să facă prea multe în afară de antrenamentul care oricum îi plăcea, de câteva ședințe de solar iarna și de pensatul regulat al firelor albe din sprâncenele care deveniseră stufoase.

– Bună, Lise! strigă el în timp ce trecu pe lângă copiator, și tânăra stagiară de la Biroul de Externe sări în sus, reușind doar să zâmbească vag înainte ca Brandhaug să se piardă după următorul colț.

Lise era o proaspătă avocată și fiica unui prieten din anii de facultate. Venise doar de trei săptămâni. Și știuse de la bun început că subsecretarul, funcționarul cu cel mai înalt rang din

clădire, o cunoștea. Ar putea să o cucerească? Probabil. Nu că se va și întâmpla. Nu neapărat.

Auzi deja glasuri înainte să deschidă ușa. Se uită la ceas. Șaptezeci și cinci de secunde. Apoi intră și aruncă o privire rapidă prin încăpere ca să se asigure că toate autoritățile convocate aveau reprezentanți.

– Sunteți Bjarne Møller? Întrebă el tare, cu un zâmbet larg, în timp ce întinse mâna peste masă spre un bărbat înalt și slab care stătea lângă Anne Størksen, comisarul-șef. Sunteți PAS-ul, nu-i așa? Aud că sunteți stâlpul de susținere al montaigne russe-ului din Holmenkollen¹?

Ăsta era unul dintre trucurile lui Brandhaug. Să afle câte un amănunt despre oamenii pe care îi cunoștea prima oară. Ceva ce nu era în CV-ul lor. Folosirea acronimului PAS – abrevierea pentru *Politiavdelingssjef*, șeful Brigăzii de Combatere a Crimei Organizate – îi plăcea în mod deosebit. Brandhaug se așeză, îi făcu cu ochiul vechiului său prieten Kurt Meirik, șeful *Politiets overvåkningstjeneste*, sau POT, Serviciul de Securitate, și îi studie pe ceilalți care stăteau în jurul mesei.

Nimeni nu știa până acum cine va conduce ședința pentru că toți reprezentanții aveau funcții egale, cel puțin teoretic, și erau de la Biroul prim-ministrului, Poliția din Oslo, Serviciul Secret al Norvegiei, Brigada de Combatere a Crimei Organizate și Brandhaug de la Ministerul de Externe. Ședința fusese convocată de Biroul prim-ministrului, dar era clar că Poliția din Oslo, prin persoana Annei Størksen, și POT, reprezentat de Kurt Meirik, vizau responsabilitatea operațiunilor atunci când se dicuta la un nivel atât de înalt. Subsecretarul de stat de la Biroul prim-ministrului părea că are de gând să preia el conducerea.

Brandhaug închise ochii și ascultă.

Conversația de complezență încetă, sunetul vocilor se stinse și un picior al mesei scrâșni pe podea. Încă nu. Se auzi foșnetul

¹ Zonă din apropierea capitalei Norvegiei, Oslo, pentru trambulina de schi (n.red.)

hârtiilor, zgomotul de stilouri – la şedinţe importante precum aceasta, cei mai mulţi şefi de departament aveau secretarii personali lângă ei în caz că mai târziu aveau să dea vina unul pe altul pentru ce s-a întâmplat. Cineva tuşi, dar se auzi din celălalt capăt al încăperii şi, în afară de asta, nu era genul de tuse prin care îţi dregi glasul ca să vorbeşti. Cineva inspiră profund şi se pregăti să vorbească:

– Să începem, aşadar, zise Bernt Brandhaug, deschizând ochii.

Capetele se întoarseră către el. Aşa era mereu. O gură pe jumătate deschisă, cea a subsecretarului de stat; un zâmbet ironic al Annei Størksen arătând că a înţeles ce se petrecuse – dar, altfel, feţe inexpresive privindu-l fără să admită că bătălia era deja terminată.

– Bine aţi venit la prima şedinţă de coordonare. Datoria noastră e să-i aducem şi să-i scoatem într-o singură bucată din Norvegia pe patru dintre cei mai importanţi oameni ai planetei.

Râsete politicoase ale celor de la masă.

– Luni, 1 noiembrie, vom primi vizita liderului PLO Yasser Arafat, a prim-ministrului israelian Ehud Barak, a prim-ministrului rus Vladimir Putin şi, nu în ultimul rând, cireaşa de pe tort: la 6.15 a.m., peste exact douăzeci şi opt de zile, Air Force One, cu preşedintele american la bord, va ateriza pe aeroportul Gardemoen din Oslo.

Privirea lui Brandhaug studie pe rând feţele celor de la masă. Se opri asupra nou-venitului, Bjarne Møller.

– Asta dacă nu e ceaţă, zise el, lucru care provocă râsete, şi observă cu satisfacţie că Møller uită preţ de o clipă de propria nelinişte şi râse împreună cu ceilalţi.

Brandhaug îi răspunse cu un zâmbet, dezvelindu-şi dinţii puternici care erau chiar şi mai albi după ultimul tratament făcut de dentist.

– Încă nu ştim exact câţi oameni vin, confirmă Brandhaug. Preşedintele a avut o echipă de 2 000 de oameni în Australia şi de 1 700 la Copenhaga.

Murmure în jurul mesei.

– Din experiența mea totuși, estimez că 700 e o cifră mai realistă.

Brandhaug era foarte sigur că estimarea lui va fi confirmată în curând pentru că primise cu o oră în urmă un fax cu o listă de 712 invitați.

– Probabil că unii dintre voi se întreabă de ce președintele are nevoie de așa de mulți oameni pentru o întâlnire la vârf de două zile. Răspunsul e simplu. E vorba aici de clasică și vechea retorică a puterii. Șapte sute, dacă evaluez corect, e exact numărul de oameni pe care kaizerul Friedrich III îi avea cu el când a intrat în Roma în 1468 ca să-i arate papei cine e cel mai puternic om din lume.

Alte râsete în jurul mesei. Brandhaug îi făcu cu ochiul Annei Størksen. Găsise această mențiune în *Aftenposten*. Își uni palmele.

– Nu e nevoie să vă spun că o lună înseamnă puțin timp, adică vom avea nevoie de ședințe zilnice de coordonare la ora zece, în această sală. Cât timp cei patru sunt pe mâinile noastre, va trebui să renunțați la orice altceva. Aveți liber de sărbători și dacă sunteți bolnavi. Întrebări înainte să continuăm?

– Credem că... începu subsecretarul de stat.

– La boli sunt incluse și depresiile, îl întrerupse Brandhaug, și Bjarne Møller nu se putu abține să nu izbucnească în râs.

– Credem că... reîncepu subsecretarul de stat.

– Mingea e la tine, Meirik, îl numi Brandhaug.

– Poftim?

Șeful Serviciilor Secrete (POT) își înalță capul chel și lucios și îl privi pe Brandhaug.

– Ai vrut să zici ceva despre evaluarea făcută de POT asupra pericolelor? zise Brandhaug.

– A, la asta te referi, spuse Meirik. Am adus copiile cu noi.

Meirik era din Tromsø și vorbea un amestec ciudat de dialect din Tromsø și norvegiană standard. Făcu semn din cap unei femei care stătea lângă el. Ochii lui Brandhaug se opriră asupra ei. Nu era machiată și părul scurt castaniu era tăiat drept la nivelul urechii și prins cu o clamă într-un stil care nu i se

potrivea. Iar costumul din lână albastră era total neatrăgător. Dar, deși își dăduse osteneala să pară exagerat de sobră, așa cum femeile de carieră fac adesea pentru că se tem că nu vor fi luate în serios, îi plăcu ce văzu. Ochii căprui și blânzi și pomeții înalți îi dădeau un aer aristocrat diferit de al norvegienelor. O mai văzuse, dar tunsoarea era nouă. Oare cum o chema – era ceva cu rezonanțe biblice – Rake! Probabil că tocmai divorțase. Asta ar putea explica noua tunsoare. Se aplecă peste geanta diplomat dintre ea și Meirik, și ochii lui Brandhaug căutară în mod automat decolteul bluzei, dar era încheiată prea sus ca să lase să se vadă ceva interesant. Oare avea copii de școală? Ar deranja-o dacă ar închiria o cameră în timpul zilei la unul dintre hotelurile din centru? Oare găsea puterea excitantă?

– Fă-ne doar un scurt rezumat, Meirik, ceru Brandhaug.

– Bine.

– Aș vrea să spun ceva mai întâi, zise subsecretarul de stat.

– Să-l lăsăm pe Meirik să termine întâi? Poți apoi să spui tot ce vrei, Bjørn.

Era prima oară când Brandhaug folosea numele de botez al subsecretarul de stat.

– POT consideră că există riscul unui atac sau al producerii altor daune, zise Meirik.

Brandhaug zâmbi. Văzu cu colțul ochiului că și comisarul-șef făcea la fel. Era o fată deșteaptă, absolventă de Drept, cu un istoric fără pată în administrație. Poate că ar trebui s-o invite într-o seară împreună cu soțul ei la o cină ca să mănânce păstrăv. Brandhaug și soția lui locuiau într-o casă spațioasă de lemn în zona verde a Nordbergului. Iarna trebuia doar să-ți pui în picioare schiurile lângă garaj și porneai. Brandhaug iubea acea casă. Soția lui credea că e prea întunecată. Zicea că tot acel lemn negru o speria, și nu îi plăcea nici că aveau pădurea lângă ei. Da, o invitație la cină. Lemn solid și păstrăv prins chiar de el. Erau motive suficiente.

– Dați-mi voie să vă aduc aminte că patru președinți americani au murit asasinați. Abraham Lincoln în 1865, James Garfield în 1881, John F. Kennedy în 1963 și...

Se întoarce spre femeia cu pomeți înalți care șopti numele.

– Așa e, William McKinley în...

– 1901, zise Brandhaug cu un zâmbet cald și o privire aruncată la ceas. Exact. Dar de-a lungul anilor au existat cu mult mai multe încercări. Harry Truman, Gerald Ford și Ronald Reagan au fost cu toții ținta unor atacuri serioase în timp ce erau în funcție.

Brandhaug își dresе vocea:

– Uitați că actualul președinte a fost împușcat acum câțiva ani. Sau cel puțin locuința lui a fost.

– Așa e. Dar nu includem aici astfel de incidente, căci ar fi prea multe. Mă îndoiesc că vreun președinte american din ultimii douăzeci de ani și-a încheiat mandatul fără să fi existat cel puțin zece atentate la viața lui deconspirate și cu autorul arestat. Mass-media nu a știut nimic.

– De ce nu?

Bjarne Møller, șeful Brigăzii de Combatere a Crimei Organizate, își închipui că doar se gândise la întrebare și fu la fel de surprins ca și ceilalți să-și audă propria voce. Înghiți în sec când observă că oamenii întorc capetele și încercă să-l țintuiască scurt cu privirea pe Meirik, dar nu se putu abține să nu se uite și către Brandhaug. Subsecretarul de Externe îi făcu complice cu ochiul.

– După cum știți, se păstrează de obicei secretul tentativelor de asasinat, zise Meirik scoțându-și ochelarii. Semănau cu ochelarii care la soare se închid la culoare, purtați de Horst Tappert în rolul lui Oberinspektor Derrick, foarte popular în cataloagele germane de comandă prin poștă.

– Tentativele de asasinat s-au dovedit a fi cel puțin la fel de contagioase ca sinuciderile. Și, în plus, în domeniul nostru nu vrem să ne dezvăluim metodele de lucru.

– Ce planuri au fost făcute în ceea ce privește supravegherea? întrebă subsecretarul de stat.

Femeia cu pomeții înalți îi dădu lui Meirik o hârtie, iar el își puse din nou ochelarii și citi.

– Opt angajați de la Serviciul Secret vin miercuri. Vom începe atunci să verificăm hotelurile și traseul, să-i cercetăm pe toți cei care vor veni în contact cu președintele și să antrenăm ofițerii poliției norvegiene pe care îi vom implica. Va trebui să solicităm divizii din Romerike, Asker și Bærum.

– Și în ce scop vor fi folosiți? Întrebă Brandhaug.

– În special pentru supraveghere. În jurul ambasadei americane, a hotelului unde vor sta cei din escortă, parcare...

– Pe scurt, toate locurile unde nu va fi președintele.

– POT se va ocupa de asta. Împreună cu Serviciul Secret american.

– Credeam că nu-ți place să faci muncă de supraveghere, Kurt, zise Brandhaug rânjind.

O amintire îl făcu și pe Kurt Meirik să facă o grimasă. În timpul Conferinței asupra minelor de la Oslo din 1998, POT refuzase să ofere serviciul de supraveghere pe motivul unei evaluări proprii a riscului. Ajunseseră la concluzia că exista „un risc scăzut spre mediu“. În a doua zi a conferinței, conducerea Directoratului Imigrației din Norvegia atrăsese atenția participanților la conferință asupra faptului că unul dintre șoferii norvegieni pe care POT îl autorizase să transporte delegația croată era musulman din Bosnia. Venise în Norvegia în anii 1970 și avea de mulți ani cetățenie norvegiană. Dar, în 1993, ambii părinți și patru membrii ai familiei fuseseră măcelăriți de către croații din Mostar, în Bosnia Herțegovina. Când percheziționaseră apartamentul bărbatului, găsiseră două grenade de mână și o scrisoare de adio. Bineînțeles că presa nu mirosise nimic, dar repercusiunile au ajuns până la nivel de guvern, iar cariera lui Kurt Meirik atârname de un fir de ață până când Bernt Brandhaug însuși intervenise. Chestiunea a fost ținută sub tăcere până când inspectorul de poliție însărcinat cu autorizarea personalului și-a dat demisia. Brandhaug nu își amintea numele respectivului, dar de atunci relația de serviciu cu Meirik era excelentă.

– Bjørn! exclamă Brandhaug pocnind din palme. Suntem acum cu toții nerăbdători să auzim ce doreai să ne spui.

Brandhaug cercetă camera cu privirea, uitându-se în fugă la asistenta lui Meirik, dar nu atât de repede încât să nu observe că și ea îl privea. Adică se uita în direcția lui, dar avea o privire lipsită de expresie, neutră. Se gândi să-i susțină privirea ca să vadă cum se va uita la el atunci când își va da seama de jocul lui, dar o lăsă baltă. Oare cum o chema? Parcă Rakel?

GRĂDINILE PALATULUI

5 OCTOMBRIE 1999

– Ai murit?

Bătrânul deschise ochii și văzu conturul unui cap aplecat deasupra lui, dar fața se topi într-un nimb de lumină albă. Oare ea era? Venise deja să-l ia?

– Ai murit? repetă vocea cristalină.

Nu răspunse pentru că nu știa dacă ținea ochii deschiși sau dacă visa doar. Sau dacă, așa cum îl întreba și vocea, murise.

– Cum te cheamă?

Capul se mișcă și văzu vârfurile copacilor și cerul albastru. Chiar visase. Ceva dintr-o poezie. *Bombardierele germane sunt deasupra capului.* Nordahl Grieg. Regele fugind în Anglia. Pupi-lele lui începură să se obișnuiască din nou cu lumina și își aminti că se așezase pe iarba din Grădinile Palatului ca să se odihnească. Trebuie că adormise. Un băiețel se ghemuise lângă el și o pereche de ochi căprui îl priveau de sub bretonul negru.

– Mă numesc Ali, zise băiatul.

Un băiat pachistanez? Avea un nas ciudat, cârn.

– Ali înseamnă Dumnezeu, zise băiatul. Numele tău ce înseamnă?

– Numele meu e Daniel, răspunse bătrânul cu un zâmbet. E un nume din Biblie. Înseamnă „Dumnezeu să mă judece“.

Băiatul îl privi.

– Deci te cheamă Daniel?

– Da, zise bătrânul.

Băiatul nu-și luă ochii de la el și bătrânul se simți stânjenit. Probabil că băiatul credea că nu are adăpost de vreme ce stătea întins acolo, în soarele fierbinte, complet îmbrăcat, folosind haina de lână drept pătură.

– Unde e mama ta? Întrebă el ca să evite privirea cercetătoare a băiatului.

– Acolo. Băiatul se întoarse și arată cu degetul.

Două femei voinice, cu pielea măslinie, stăteau pe iarbă ceva mai încolo. Patru copii zburdau în jurul lor, râzând.

– Atunci eu sunt judecătorul tău, așa e, zise băiatul.

– Ce?

– Ali înseamnă Dumnezeu, nu-i așa? Și Dumnezeu e judecătorul lui Daniel. Și pe mine mă cheamă Ali iar pe tine...

Bătrânul întinse mâna și îl trase pe Ali de nas. Băiatul chicoti de plăcere. Văzu capetele celor două femei întorcându-se; una din ele se ridică în picioare așa că-i dădu drumul băiatului.

– Mama ta, Ali, zise el, făcând semn cu capul către femeia care se apropia.

– Mami, strigă băiatul. Privește, sunt judecătorul acestui om.

Femeia strigă la băiat în urdu. Bătrânul zâmbi, dar femeia nu se uită la el, ci se încruntă la fiul ei, care, în cele din urmă, o ascultă și o luă la pas spre ea. Când se întoarseră, privirea ei trecu pe lângă el de parcă era invizibil. Vru să-i explice că nu era un vagabond, că avusese un rol în construirea societății. Investise în ea extrem de mult, îi dăduse tot ce avea până când nu-i mai rămăsese nimic de dat, în afară de a se retrage, de a renunța, de a se da bătut. Dar nu fu în stare să facă asta, era obosit și dorea doar să se ducă acasă. Să se odihnească și apoi va mai vedea. Era vremea ca alții să plătească.

Nu îl auzi pe băiat cum îl strigă în timp ce el pleca.

SEDIUL POLIȚIEI, GRØNLAND

9 OCTOMBRIE 1999

Ellen Gielten își ridică privirea spre bărbatul care dădu buzna în încăpere.

– Bună dimineața, Harry.

– La dracu’!

Harry dădu un picior coșului de hârtii de lângă biroul său care se izbi de peretele de lângă scaunul lui Ellen și se rostogoli pe podeaua acoperită cu linoleum, vărsându-și conținutul peste tot: schițe nereușite de rapoarte (cazul uciderii lui Ekeberg); un pachet de douăzeci de țigări gol (Camel, cu timbrul care indica scutirea de taxe); un pahar verde de iaurt *Go’morn, Dagsavisen*; un bilet de cinematograf folosit (*Filmteateret: Fear & Loathing in Las Vegas*); un cupon folosit de biliard; o revistă de muzică (*MOJO*, nr. 69 din februarie 1999, cu o poză a formației Queen pe copertă); o sticlă de Cola (din plastic, de jumătate de litru); și un post-it galben cu un număr de telefon de care el avusese nevoie o perioadă.

Ellen ridică privirea din calculator și studie conținutul coșului de pe podea.

– Arunci *MOJO*-ul, Harry?

– La dracu’! repetă Harry.

Își smulse jacheta strâmtă și o aruncă de-a lungul biroului de douăzeci de metri pătrați pe care îl împărțeau el și Ellen Gjelten. Jacheta atinse cuierul, dar alunecă jos pe podea.

– Ce s-a întâmplat? întrebă Ellen, întinzând o mână ca să împiedice cuierul care se legăna să nu cadă.

– Am găsit asta în cutia mea de corespondență.

Harry flutură în aer un document.

– Pare a fi o sentință judecătorească.

– Mda.

– Cazul Dennis Kebab?

– Da.

– Și?

– I-au dat maximum lui Sverre Olsen. Trei ani și jumătate.

– Doamne, ar trebui să fii în al nouălea cer.

– Am fost preț de o clipă. Până am citit asta.

Harry ridică un fax.

– Ei bine?

– Când Krohn a primit o copie a verdictului azi-dimineață, ne-a trimis un avertisment că are de gând să înainteze o petiție de eroare procedurală.

Ellen se strâmbă de parcă ar fi avut ceva dezgustător în gură.

– Îh.

– Vrea să fie anulată întreaga sentință. N-o să-ți vină să crezi, dar lunecosul de Krohn ne-a țepuit la jurământ. Harry se duse la geam. Judecătorii asociați trebuie să depună jurământul doar prima oară când sunt numiți judecători, dar asta trebuie să se întâmple în sala de judecată înainte de începerea procesului. Krohn a observat că unul dintre judecători era nou. Și nu a depus jurământul în sala de judecată.

– Se numește declarație solemnă.

– Așa e. Se pare că, potrivit certificatului de sentință, judecătorul asociat a depus declarația solemnă în biroul judecătorului,

chiar înainte de începerea procesului. Dă vina pe lipsa de timp și pe noile reguli.

Harry mototoli faxul și îl aruncă cu boltă, ratând coșul de hârtii al lui Ellen cu jumătate de metru.

– Și rezultatul? întrebă Ellen, dând cu piciorul în hârtia de fax spre jumătatea de birou a lui Harry.

– Condamnarea va fi declarată nulă și Sverre Olsen va fi un om liber pentru cel puțin optsprezece luni, până când cazul va fi rejudecat. Și, empiric vorbind, sentința va fi mult mai ușoară din cauza presiunii pe care perioada de așteptare o exercită asupra acuzatului, bla, bla, bla. Cu cele opt luni petrecute deja în închisoare, e al dracului de sigur că Sverre Olsen e deja un om liber.

Harry nu vorbea cu Ellen; ea cunoștea toate aceste chichițe ale cazului. Vorbea cu propria reflexie din fereastră, pronunțând cuvintele ca să vadă dacă au sens. Își șterse cu mâinile capul transpirat unde, până nu demult, fusese un păr blond și țepos. Avusese un motiv simplu să îl radă de tot: săptămâna trecută fusese recunoscut din nou. Un tip tânăr, cu o pălărie neagră de lână, cu adidași Nike și pantaloni atât de largi că îi atârnavă până la genunchi, venise la el în timp ce tovarășii lui râdeau pe înfundate mai în spate, și îl întrebase dacă e „tipul ăla gen Bruce Willis din Australia“. În urmă cu trei – trei! – ani, chipul lui apăruse pe prima pagină a ziarelor și se făcuse de răs la emisiuni de televiziune vorbind despre ucigașul în serie pe care îl împușcase în Sydney. Harry se dusesse imediat să-și radă părul. Ellen îi sugerase să-și lase barbă.

– Cel mai rău lucru e că nenorocitul ăla de avocat avea deja recursul pregătit înainte să se pronunțe sentința. Ar fi putut zice ceva și jurământul solemn ar fi putut fi depus acolo și atunci, dar el a stat acolo, frecându-și mâinile și așteptând.

Ellen dădu din umeri.

– Se mai întâmplă. Avocatul apărării s-a descurcat de minune. Trebuie să mai faci și sacrificii pe altarul legii și ordinii. Revi-no-ți, Harry!

Ea spuse toate astea cu un amestec de sarcasm și solemnitate.

Harry își rezemă fruntea pe geamul rece. O altă zi de octombrie neașteptat de caldă. Se întrebă oare cum Ellen, tânăra polițistă cu ten palid, dulce ca de păpușă, cu gură mică și ochi rotunzi ca niște biluțe, avea un exterior așa de dur. Era o fată din clasa de mijloc, după propriile spuse, singură la părinți și extrem de răsfățată, și urmase chiar o școală de fete în Elveția. Cine știe? Poate chiar avusese parte de o educație dură.

Harry își dădu capul pe spate și respiră. Apoi își desfăcu un nasture de la cămașă.

– Nu te opri, șopti Ellen, bătând din palme ca să-l încurajeze.

– În cercurile neonaziste i se spune Batman.

– Am înțeles. *Bate* cu bâta de baseball.

– Nu nazistului – avocatului.

– Da? Interesant. Asta înseamnă că arată bine, e bogat, rău și are o mașină tare?

Harry râse.

– Ar trebui să ai propriul show la televizor, Ellen. Îi zice așa pentru că Batman iese mereu învingător. În afară de asta, e înșurat.

– Țsta e singurul lui punct în minus?

– Țsta... și faptul că face mereu bani pe seama noastră, zise Harry și își turnă o ceașcă din cafeaua pe care Ellen o aducea la birou de când se mutase acolo în urmă cu doi ani. Gura lui Harry nu mai putea tolera zeama pe care o bea de obicei.

– Va fi judecător la Curtea Supremă? Întrebă ea.

– Înainte să împlinească patruzeci de ani.

– Pun pariu pe o mie de coroane că nu va fi.

– S-a făcut.

Râseră și dădură noroc cu ceștile de carton.

– Îmi dai mie atunci revista aia *MOJO*? întrebă ea.

– La mijloc are cele mai urâte zece poze ale lui Freddie Mercury. Cu pieptul dezgolit, cu mâinile în şold şi cu dinţii de iepure dezveliţi. Întreg tacâmul. Uite.

– Îmi place Freddie Mercury, chiar îmi place. Sau mi-a plăcut.

– N-am zis că mie nu îmi place.

Scaunul albastru de birou, de mult timp fixat cel mai jos posibil, scârţâi în semn de protest când Harry se așeză pe el, pierdut în gânduri. Luă un post-it galben care avea pe el scrisul lui Ellen şi era lipit pe telefonul din faţa lui.

– Ce e asta?

– Ştii să citeşti, nu? Møller are treabă cu tine.

Harry o luă la pas pe coridor, imaginându-şi în timp ce mergea buzele ţuguiate şi ridurile de pe fruntea încruntată a şefului când va auzi că Sverre Olsen e iarăşi liber.

Lângă copiator, o tânără cu obraji trandafirii ridică imediat privirea şi zâmbi când trecu prin dreptul ei. Nu reuşi să-i răspundă la zâmbet. Probabil era una dintre funcţionare. Parfumul ei dulce şi greu pur şi simplu îl irită. Se uită la secundarul de la ceas.

Deci acum îl iritau până şi parfumurile. Ce era cu el? Ellen spusese că îi lipseşte flotabilitatea, sau cum se numeşte capacitatea pe care o au cei mai mulţi oameni de a se lupta să revină la suprafaţă. După întoarcerea de la Bangkok, stătuse în adâncurile deprimării atât de mult timp încât se gândise să renunţe şi să nu se mai întoarcă vreodată la suprafaţă. Totul era rece şi întunecos, şi toate senzaţiile lui erau cumva amortite. De parcă ar fi fost cufundat adânc sub apă. Fusesse o linişte atât de minunată. Când oamenii i se adresau, cuvintele erau ca nişte baloane de aer ce le ieşeau pe gură, în sus, iar apoi se îndepărtau. Deci așa e când te îneci, se gândise el, şi aşteptase. Dar nu se întâmplase nimic. Era doar un vid. Fusesse bine până la urmă. Supravieţuise.

Mulțumită lui Ellen.

Ea intervenise pentru el în primele săptămâni după ce se întorsese, atunci când se dădea bătut și pleca acasă. Și tot ea se asigurase că nu se duce prin baruri, îi poruncise să-și tragă sufletul când întârzia la serviciu, după care îl declara apt sau inapt, de la caz la caz. Îl trimisese acasă de mai multe ori și nu spusese nimic nimănui. Fusesse nevoie de timp, dar Harry nu avea ceva anume de făcut. Iar Ellen dăduse satisfacută din cap în prima vineri după cinci zile consecutive când venise treaz la serviciu.

În cele din urmă o întrebase direct. De ce, având școala de poliție și Facultatea de Drept și întreaga viață în față, își legase singură de gât această piatră de moară? Nu-și dădea seama că își strică oare cariera? Oare nu își putea găsi prieteni normali, cu o carieră de succes?

Se uitase la el cu un aer serios și îi spusese că o face doar ca să beneficieze de experiența lui. Era cel mai bun detectiv al Brigăzii de Combatere a Crimei Organizate. Prostii, bineînțeles, dar se simțise totuși flatat că se deranjase s-o spună. În plus, Ellen era un detectiv atât de entuziast și ambițios, încât era imposibil să nu te molipsești. De șase luni Harry se reapucase de treaba. Chiar foarte bine în unele situații. Ca în cazul lui Sverre Olsen.

Ușa lui Møller era în fața lui. Harry îl salută din cap pe ofițerul în uniformă care se prefăcu că nu-l vede.

Dacă ar fi fost concurent la emisiunea suedeză *Expediția lui Robinson*, se gândi Harry, nu le-ar fi luat mai mult de o zi să observe că nu avea o karma bună și să-l trimită acasă. Să-l trimită acasă? La naiba, începea să gândească în aceeași termeni ca în programele de rahat de pe TV3. Asta se întâmplă când stai cinci ore pe noapte la televizor. Ideea era că dacă stătea ținut în fața televizorului de acasă, cel puțin nu stătea în barul lui Schrøder.

Bătu de două ori chiar sub semnul de pe ușă: Bjarne Møller, PAS.

– Intră!

Harry se uită la ceas. Șaptezeci și cinci de secunde.

BIROUL LUI MØLLER

9 OCTOMBRIE 1999

Inspectorul Bjarne Møller stătea mai degrabă întins decât așezat pe scaun, și de sub birou ieșeau două picioare lungi. Avea mâinile sub cap – un frumos exemplar din ceea ce primii cercetători ai raselor umane numiseră „cranii lungi” – și un telefon ținut între ureche și umăr. Părul îi era tuns scurt, într-o tunsoare pe care Hole o comparase recent cu a lui Kevin Costner din *Bodyguard*. Møller nu văzuse filmul. Nu mai fusese la cinematograful de cincisprezece ani fiindcă soarta îl înzestrase cu un simț exagerat al responsabilității, cu prea puțin timp, cu doi copii și o soție care nu îl înțelegea pe deplin.

– Să rămână așa, atunci, zise Møller, închizând telefonul și privindu-l pe Harry peste un birou ticsit de documente, scrumiere pline și pahare de unică folosință.

Pe birou, o poză cu doi băieți îmbrăcați în costume de piei roșii marca un fel de centru logic în tot acel haos.

– Ai venit deci, Harry.

– Da, șefule.

– Am fost la o ședință la Ministerul de Externe privind întâlnirea la vârf din noiembrie care se ține aici, în Oslo.

Vine președintele Americii... adică ai citit ziarele, nu? Vrei cafea, Harry?

Møller se ridică și făcu vreo câțiva pași către un dulap cu dosare pe care, într-un echilibru fragil deasupra unui vraf de hârtii, o cafetieră scuipa o substanță vâscoasă.

– Mulțumesc, șefule, dar eu...

Era prea târziu și Harry luă ceașca aburindă.

– Aștept mai ales vizita celor de la Serviciul Secret, cu care sunt sigur că vom avea o relație amicală când ne vom cunoaște mai bine.

Møller nu știuse niciodată să facă pe ironicul. Acesta era doar unul dintre lucrurile pe care Harry le aprecia la șeful lui.

Møller își trase picioarele sub masă până când genunchii se sprijiniră de fundul mesei. Harry se lăsă pe spate ca să scoată pachetul boțit de Camel din buzunarul de la pantaloni și ridică întrebător din sprâncene spre Møller, care înțelese imediat aluzia și împinse scrumiera plină înspre el.

– Voi fi responsabil cu securitatea drumurilor din și înspre Gardemoen. În afară de președinte, va veni și Barak...

– Barak?

– Ehud Barak. Prim-ministrul Israelului.

– Așadar vom avea iarăși un acord nemaipomenit la Oslo.

Møller se uită dezamăgit la coloana albastră de fum ce se înălța spre tavan.

– Nu-mi spune că n-ai auzit despre asta, Harry. Căci mă vei îngrijora mai mult decât o faci deja. Săptămâna trecută a fost peste tot pe prima pagină.

Harry dădu din umeri.

– Am un poștaş neros. Care îmi provoacă goluri serioase în cultura mea generală. Și un grav handicap în viața mea socială. Mai luă, prudent, o gură de cafea, dar apoi renunță și o împinse mai încolo. Și în viața sentimentală.

– Serios? Møller se uită la Harry cu o expresie care sugera că nu știe dacă să se bucure sau să se teamă de ceea ce va urma.

– Bineînțeles. Cine mai găsește sexy un tip la vreo treizeci și cinci de ani, care să știe toate amănuntele din viețile celor de la *Expediția lui Robinson* și să nu aibă habar cine sunt șefii de stat sau președintele Israelului?

– Prim-ministrul.

– Așa e. Acum știi ce vreau să zic.

Møller se abținu să nu râdă. Avea tendința să râdă prea ușor. Și o slăbiciune pentru ofițerul oarecum agitat, cu urechi mari care ieșeau în relief din craniul cu păr tuns scurt, ca două aripi colorate de fluture. Chiar dacă Harry îi dăduse mai multă bătaie de cap decât era cazul. În calitate de PAS recent numit, învățase că prima regulă a unui funcționar care vrea să-și construiască o carieră e să-și păzească spatele. Møller își dresе vocea ca să pună întrebările ce îl nelinișteau și pe care îi era teamă să le adreseze, se încruntă întâi ca să îi arate lui Harry că întrebarea lui era de natură profesională și nu amicală.

– Am auzit că încă îți petreci timpul pe la Schrøder, Harry.

– Mult mai puțin ca înainte, șefule. Sunt prea multe lucruri bune la televizor.

– Dar mai stai pe la vreo masă să mai bei câte ceva?

– Nu le place să stai în picioare.

– Las-o baltă. Te-ai apucat iar de băut?

– Minimum.

– Cât de minim?

– Mă dau afară dacă îndrăznesc să consum mai puțin.

De data asta Møller nu se mai putu abține să nu râdă.

– Am nevoie de trei ofițeri de legătură care să păzească drumul, zise el. Fiecare va avea zece oameni la dispoziție de la diverse secții de poliție din Akershus, plus câțiva cadeți din ultimul an de la școala de poliție. M-am gândit că Tom Waaler...

Waaler. Un nenorocit de rasist și primul la coadă pentru funcția de inspector care va fi anunțată în curând. Harry auzise destule despre activitatea profesională a lui Waaler care confirma toate prejudecățile pe care publicul le-ar fi putut avea despre poliție. În afară de una: din nefericire, Waaler nu era

prost. Succesele sale în calitate de detectiv erau atât de impresionante, încât chiar și Harry trebuia să admită că merita inevitabila promovare.

– Și Weber...

– Acritura aia bătrână?

– Și cu tine, Harry.

– Mai spune o dată?

– M-ai auzit.

Harry se strâmbă.

– Ai ceva de obiectat? Întrebă Møller.

– Sigur că am.

– De ce? E o misiune nobilă, Harry. O piatră prețioasă în salbă.

– Chiar așa? Își stinse Harry țigara furios în scrumieră. Sau e doar etapa următoare în procesul de reabilitare?

– Ce vrei să zici? Bjarne Møller părea rănit.

– Știu că nu ai ținut cont de sfaturile bune și te-ai certat cu câțiva când m-ai primit înapoi în echipă după Bangkok. Și îți rămân pe veci recunoscător pentru asta. Dar ce înseamnă asta? *Ofițer de legătură*? Sună a încercare de a-i convinge pe cei care s-au îndoit că tu ai avut dreptate și nu ei. Pentru că Hole e pe o pantă ascendentă și i se poate da această responsabilitate și așa mai departe.

– Ei bine?

Bjarne Møller își pusese din nou mâinile pe cap.

– Ei bine? repetă Harry. Despre asta e vorba? Și eu sunt iarăși un simplu pion?

Møller oftă cu disperare.

– Suntem cu toții pioni, Harry. Există mereu un plan secret. Nu e mai rău decât altceva. Fă treabă bună și va fi bine pentru amândoi. E așa de al naibi de greu?

Harry pufni, începu să spună ceva, se opri, o luă de la capăt, apoi abandonează ideea. Trase o altă țigară din pachet.

– E pentru că mă simt ca un afurisit de cal pe care oamenii pariază. Și mi-e scârbă de această responsabilitate.

Țigara lui Harry îi atârna în gură fără ca acesta să o fi aprins.

Îi era dator lui Møller, dar dacă o dădea în bară? Se gândise Møller la asta? *Ofițer de legătură*. Era din nou pe cai de ceva vreme, dar trebuia încă să fie atent, să o ia ușor. La naiba, nu era asta unul dintre motivele pentru care se făcuse detectiv? Să evite să aibă subalterni și să aibă cât mai puțini superiori? Harry mușcă din filtrul țigării.

Se auziră voci pe coridor pe lângă automatul de cafea. Părea a fi Waaler. Apoi un râset. Probabil noua funcționară. Încă îi mai simțea parfumul în nări.

– La dracu', zise Harry.

Cuvântul îi făcu țigara să-i salte în gură.

Møller închisese ochii cât timp Harry meditase, iar acum îi deschise pe jumătate.

– Asta înseamnă că da?

Harry se ridică și ieși fără să zică o vorbă.

BARIERA DE LA STAȚIA DE TAXARE DIN ALNABRU

1 NOIEMBRIE 1999

Pasărea cenușie intră și apoi ieși din raza vizuală a lui Harry. Mări presiunea asupra trăgaciului de la pistolul Smith & Wesson calibrul .38, în timp ce se uita fix peste marginea țevii la spatele nemișcat aflat dincolo de sticlă. Cineva vorbise ieri la televizor despre a lua cu încetinitorul.

„Claxonul, Ellen. Apasă pe afurisitul de claxon. Cu siguranță că e un agent de la Serviciul Secret.“

Cu încetinitorul, ca în ajunul Crăciunului înainte să vină Moșul.

Prima motocicletă ajunsese în dreptul punctului de taxare, iar măcăleandru era încă un punct negru la limita câmpului său vizual. Când stai pe scaunul electric înainte să pornească...

Harry apasă pe trăgaci. O dată, de două ori, de trei ori.

Iar apoi timpul prinse a accelera incontrolabil. Sticla colorată deveni albă, pulverizând dungi pe asfalt, și zări un braț care dispăru sub marginea ghișeului înainte ca zgomotul înfundat de roți americane scumpe să se audă și să dispară.

Se uită atent spre stația de taxare. Câteva frunze îngălbenite ridicate în aer de coloana oficială încă mai pluteau înainte să se așeze pe marginea de un gri murdar. Se uită spre cabină. Era din nou liniște și, pentru o clipă, nu se putu gândi decât că stătea lângă o barieră obișnuită a unei stații de taxare din Norvegia, într-o zi obișnuită de toamnă norvegiană, cu o benzinărie Esso obișnuită în spate. Mirosea chiar a obișnuitul aer rece de dimineață: frunze ce putrezeau și gaz de eșapament. Și brusc se gândi: poate nimic din toate astea nu se întâmplă cu adevărat.

Încă se mai uita către stația de taxare când strigătul neliniștit al claxonului mașinii Volvo din spatele lui sfârtecă ziua în două.

Partea a doua

GENEZA

1942

Flăcările luminară cerul cenușiu al nopții, făcându-l să semene cu o pânză murdară aruncată peste peisajul nemișcat și gol ce îi înconjura din toate părțile. Poate că rușii lansaseră ofensiva, poate că era doar o păcăleală; niciodată nu știai cu adevărat până când nu se termina. Gudbrand zăcea pe marginea tranșeei cu picioarele sub el, ținându-și pușca strâns cu amândouă mâinile și ascultând exploziile din depărtare, în timp ce urmărea cum se sting flăcările. Știa că n-ar trebui să le privească. Nu mai vedeai nimic noaptea și nu puteai să mai depistezi trăgătorii ruși care se târau prin zăpada de pe fâșia neutră. Dar oricum nu-i puteai depista, nu văzuse niciodată nici măcar unul; trăgea doar la comandă. Așa cum făcea și acum.

– Iată-l!

Era Daniel Gudeson, singurul băiat de la oraș din unitate. Ceilalți veneau din sate ascunse prin văi. Unele văi erau largi, altele adânci, părăsite și întunecoase, cum era și meleagul natal al lui Gudbrand. Daniel avea o înfățișare diferită. Daniel avea fruntea pură și înaltă, ochi albaștri strălucitori și un zâmbet alb. Parcă era dintr-o poză decupată despre recrutare. Venea de undeva unde aveai perspective.

– La ora două, în stânga tufișului, zise Daniel.

Tufiş? E imposibil să fie vreun tufiş în craterul ăsta unde se aflau. Ba da, era, pentru că restul trăgeau. Bum, bum, bum. Al cincilea glonţ tâşnea mereu arcuit, ca un licurici. Trasor. Glonţul se pierdu în noapte, păru brusc că îşi pierde puterea căci îşi micşoră viteza şi apoi se cufundă undeva, în depărtare. Cel puţin aşa părea. Gudbrand se gândi că e imposibil ca un glonţ atât de lent să ucidă pe cineva.

– Scapă! ţipă o voce duşmănoasă, plină de ură.

Era Sindre Fauke. Faţa aproape că i se confunda cu uniforma de camuflaj, iar ochii mici şi apropiaţi se holbau în întuneric. Venea de la o fermă îndepărtată, sus în zona Gudbrandsdalen, probabil o regiune îngustă unde soarele nu strălucea niciodată de vreme ce era atât de palid. Gudbrand nu ştia de ce Sindre venise voluntar să lupte pe Frontul de Est, dar auzise că amândoi părinţii săi şi cei doi fraţi se înscriaseră în partidul fascist Nasjonal Samling, şi că circulau purtând banderole pe braţ şi îi raportau pe consătenii pe care îi bănuiau că sunt partizani. Daniel afirmase că într-o bună zi turnătorii şi toţi cei care profitau de pe urma războiului îşi vor primi răsplata ce li se cuvenea.

– Ba nu, rosti Daniel încet, cu bărbia proptită de puşcă. Nici un afurisit de bolşevic nu va scăpa.

– Ştie că l-am văzut, zise Sindre. O să se ducă în valea de acolo.

– Ba nu, îl contrazise iar Daniel, şi ţinti.

Gudbrand se uită fix în întunericul gri-albicios. Zăpadă albă, uniforme de camuflaj albe, foc alb. Cerul se aprinse din nou. Tot felul de umbre străbăteau crusta de zăpada. Gudbrand se uită din nou în sus. Lumini galbene şi roşii la orizont, urmate de nişte zgomote îndepărtate. Era la fel de ireal ca la cinematograful, doar că erau minus treizeci de grade şi nu aveai pe cine să strângi în braţe. Poate că de data asta chiar era o ofensivă?

– Te mişti prea încet, Gudeson. A dispărut.

Sindre scuipă în zăpadă.

– Nu, n-a dispărut, zise Daniel şi mai încet, şi ţinti din nou. Aproape că nu îi mai ieşea abur pe gură.

Apoi, un şuierat ascuțit, un strigăt de avertisment, și Gudbrand se aruncă pe fundul șanțului acoperit de zăpadă, cu amândouă mâinile duse la cap. Pământul se cutremură. Ploua cu bucăți maronii de pământ înghețat; o bucată lovi casca lui Gudbrand, iar el o privi cum alunecă în fața lui. Așteptă cât să se asigure că asta era tot, apoi își trase casca la loc. Se făcuse liniște și o pânză fină de particule de zăpadă i se lipise pe față. Se zice că nu auzi niciodată glonțul care te nimerește, dar Gudbrand văzuse rezultatul destulor gloanțe, ca să știe că nu era adevărat. O scânteiere lumină tranșeea; văzu fețele albe ale celorlalți și umbrele lor ce se târau către el, lipiți de o parte a tranșeei, cu capetele plecate, în timp ce lumina se stingea treptat. Dar unde era Daniel? Daniel!

– Daniel!

– L-am prins, zise Daniel, încă trântit pe marginea șanțului.

Gudbrand nu-și putu crede urechilor.

– Ce-ai zis?

Daniel se strecură în tranșee și se scutură de zăpadă și de pământ. Rânjea cu toată fața.

– Nici un fund de rus n-o să poată să tragă în santinela noastră în noaptea asta. Tormod e răzbunat.

Își înfipse tocurele în marginea șanțului ca să nu alunece pe gheață.

– La dracu'! Era Sindre. La dracu', nu l-ai lovit, Gudeson. L-am văzut pe rus cum dispare în gaură.

Ochii lui mici se plimbau de la unul la altul, de parcă îi întreba dacă chiar credea cineva povestea lui Daniel.

– Corect, zise Daniel. Dar peste exact două ore se va lumina și el știe că trebuie să iasă până atunci.

– Așa e, așa că a încercat puțin prea devreme, adăugă prompt Gudbrand. A scos capul pe partea cealaltă. Nu-i așa, Daniel?

– Prea devreme sau nu, zâmbi Daniel, l-aș fi nimerit oricum.

Sindre şuieră:

– Tacă-ți clanța aia mare, Gudeson.

Daniel dădu din umeri, verifică gloanțele din pușcă și trase cocoșul. Apoi se întoarse, își atârână pușca de umăr, dădu cu piciorul în partea înghețată a tranșeei și își făcu vânt în sus, peste margine.

– Dă-mi te rog cazmaua ta, Gudbrand.

Daniel luă cazmaua și își îndreptă spatele. Uniforma lui albă de iarnă se contura pe fundalul cerului negru și al flăcărilor care păreau o aură de lumină deasupra capului său.

„Parcă ar fi un înger“, se gândi Gudbrand.

– Ce naiba faci, omule?

Edvard Mosken, comandantul unității lor, era cel care țipa. Soldatul calm din Mjøndøl ridica doar rar vocea la veteranii unității ca Daniel, Sindre și Gudbrand. De obicei nou-veniții primeau o săpuneală bună când greșeau. Predica pe care o ținea salvase multe vieți. Acum Edvard Mosken se uita țintă la Daniel, cu niște ochi mari pe care nu-i închidea niciodată. Nici măcar când dormea. Gudbrand văzuse cu propriii ochi.

– Treci la adăpost, Gudeson, îi ceru comandantul unității.

Dar Daniel se mulțumi să zâmbească și în clipa următoare dispăru; aburul pe care îl scosese pe gură de la frig rămase preț de o clipă în urma lui. Apoi flăcările de dincolo de orizont dispărură și se făcu întuneric iar.

– Gudeson! strigă Edvard, cățărându-se afară din șanț. La dracu'!

– Îl vezi? întrebă Gudbrand.

– A dispărut.

– Ce vrea să facă nebunul cu cazmaua? întrebă Sindre, uitându-se la Gudbrand.

– Nu știu, răspunse Gudbrand. Poate să dea la o parte sârma ghimpată?

– De ce ar vrea să dea la o parte sârma ghimpată?

– Nu știu.

Lui Gudbrand nu-i plăcea privirea sălbatică a lui Sindre. Îi aducea aminte de un alt băiat de la țară care fusese acolo cu ei. Până la urmă înnebunise, urinase în pantofi într-o noapte înainte

să facă de gardă și trebuiseră să-i amputeze toate degetele de la picioare. Dar acum se întorsese acasă, în Norvegia, așa că, la urma urmei, poate că nu fusese chiar atât de nebun. În orice caz, avea aceeași privire sălbatică.

- Poate că se duce la o plimbare printre tranșee, zise Gudbrand.
- Știu ce e de partea cealaltă a sârmei ghimpate. Mă întreb ce face acolo.

- Poate că l-a lovit glonțul în cap, își dădu cu părerea Hallgrim Dale. Poate că a luat-o razna.

Hallgrim era cel mai tânăr din unitate, avea doar optsprezece ani. Nu știa nimeni motivul real pentru care se înrolase. Din spirit de aventură, se gândi Gudbrand. Dale susținea că îl admiră pe Hitler, dar habar n-avea de politică. Daniel se gândi că lăsase în urmă vreo fată.

- Dacă rusul mai e încă viu, Gudeson va fi împușcat înainte să facă cincizeci de metri, zise Edvard Mosken.

- Daniel l-a nimerit, șopti Gudbrand.
- În cazul ăsta unul dintre ceilalți va trage în Gudeson, afirmă Edvard, vârându-și mâna în haina de camuflaj și scoțând o țigară subțire din pachetul pe care îl avea în buzunarul de la piept. E plin de ei pe aici în noaptea asta.

Ținu chibritul în căușul palmelor în timp ce îl frecă de cutie. Sulful luă foc la a doua încercare și Edvard își aprinse țigara, trase un fum și o dădu mai departe fără să scoată un cuvânt. Toți traseră încet câte un fum și dădură țigara mai departe vecinului. Nimeni nu zise nimic; părea că fiecare e pierdut în propriile gânduri. Dar Gudbrand știa că ascultau cu toții, la fel ca el.

Trecură zece minute și nu se auzi nimic.

- Se zice că vor bombarda cu avioanele Lacul Ladoga, zise Hallgrim Dale.

Auziseră toți zvonul că rușii părăsesc Leningradul peste lacul înghețat. Ce era totuși mai rău era că lacul înghețat însemna că generalul Tjukov putea să aducă provizii în orașul aflat sub asediu.

- Ar trebui să leșine pe străzi de foame acolo, zise Dale arătând spre est.

Dar Gudbrand auzea asta de când fusese trimis în zonă, în urmă cu aproape un an, iar rușii erau tot acolo, trăgând în tine imediat ce scoteai capul din șanț. Iarna trecută, dezertorii ruși - care se săturaseră și aleseseră să se predea pentru ceva hrană și căldură - veniseră spre tranșee cu mâinile la cap. Dar acum dezertorii se împuținaseră. Și cei doi soldați trași la față pe care Gudbrand îi văzuse venind înspre ei săptămâna trecută îi priviseră neîncrezători, văzând că norvegienii sunt la fel de scheletici ca și ei.

- Douăzeci de minute. Nu se mai întoarce, zise Sindre. E sortit morții.

- Tacă-ți fleanca!

Gudbrand făcu un pas spre Sindre care se ridică imediat. Deși Sindre era cu un cap mai înalt, era clar că n-avea spirit de luptător. Probabil că își aminti de rusul pe care Gudbrand îl omorâse în urmă cu o lună. Cine ar fi crezut că blândul și drăguțul Gudbrand posedă o asemenea ferocitate? Rusul se strecurase nevăzut în tranșeea lor între două posturi de ascultare și-i omorâse pe toți care dormeau în cele două cazemate din apropiere, una plină de soldați olandezi și cealaltă de australieni, înainte să ajungă și în cazemata lor. Fuseseră salvați de păduchi.

Aveau păduchi peste tot, dar mai ales în locurile călduroase, ca de exemplu la subraț, sub centură, la încheieturi și glezne. Gudbrand, care stătea întins lângă ușă, nu putuse să adoarmă din cauza rănilor de păduchi pe picioare - răni deschise care ajungeau de mărimea unei monede mici, cu marginile îngroșate de la înțepătura păduchilor. Gudbrand își scosese baioneta într-o încercare inutilă de a se scărpina și a scăpa de ei, când rusul apăruse în ușă. Gudbrand îi zărise doar silueta, dar știuse imediat că era un inamic când văzuse umbra unei puști Mosin-Nagant ridicate în aer. Doar cu o baionetă boantă, Gudbrand despicasе gâtulejul rusului cu o asemenea pricepere, că nu mai avea pic de sânge în el când îl căraseră mai apoi afară în zăpadă.

- Calmați-vă, băieți, zise Edvard, trăgându-l deoparte pe Gudbrand. Ar trebui să te duci să te culci puțin, Gudbrand. Ai fost schimbat din post acum o oră.

- Mă duc să-l caut, zise Gudbrand.

- Ba n-o să te duci, îl contrazise Edvard.

- Ba da, o să...

- E un ordin! Edvard îl scutură de umeri. Gudbrand încercă să se elibereze, dar comandantul unității îl ținea strâns.

Gudbrand ridică tonul și începu să tremure de disperare.

- Poate că e rănit! Poate că s-a prins în sârma ghimpată!

Edvard îl bătu ușor pe umăr.

- Se luminează în curând, zise el. O să aflăm atunci ce s-a întâmplat.

Se uită la ceilalți care urmăriseră scena în tăcere. Începuseră să bătătorescă zăpada cu picioarele și să șușotească. Gudbrand îl văzu pe Edvard îndreptându-se spre Hallgrim Dale și șoptindu-i câteva cuvinte la ureche. Dale îl ascultă și se încruntă la Gudbrand. Gudbrand știa prea bine ce însemna asta. Primise ordin să stea cu ochii pe el. În urmă cu ceva timp, cineva răspândise zvonul că el și Daniel erau mai mult decât buni prieteni. Și că nu puteai să ai încredere în ei. Mosken îi întrebaseră pe șleau dacă plănuiesc să dezerteze împreună. Bineînțeles că negaseră, dar probabil că Mosken se gândea că Daniel folosiseră acum prilejul ca să încerce să fugă. Și că Gudbrand își va „căuta“ tovarășul fiindcă așa era planul de a merge împreună de partea cealaltă a baricadei. Asta îl făcu pe Gudbrand să râdă. E adevărat, era tentant să visezi la minunata promisiune de a avea mâncare, căldură și femei, promisiune pe care rușii o strigau prin megafoane pe câmpul de luptă într-o germană ce căuta să le câștige încrederea, dar chiar să crezi *una ca asta?*

- Facem pariu că nu se mai întoarce? Era Sindre. Pe trei porții de mâncare. Ce ziceți?

Gudbrand își lăsă mâinile în jos și simți prin haina de camuflaj baioneta care îi atârna de curea.

- *Nicht schießen, bitte!*

Gudbrand se răsuci și acolo, chiar deasupra capului, văzu o față bronzată ieșind de sub o căciulă rusească și zâmbind la ei de pe marginea tranșeei. Apoi bărbatul sări peste marginea tranșeei și făcu o aterizare pe gheată printr-o răsucire.

– Daniell! strigă Gudbrand.

– Da dada dum! cântă Daniel, scoțându-și căciula rusească.

Dobrîi vecer.

Bărbații rămaseră nemișcați, holbându-se la el.

– Hei, Edvard, strigă Daniel. Ar fi bine să ne punem bine cu prietenii noștri olandezi. Posturile lor de ascultare sunt la o distanță de cel puțin cincizeci de metri.

Edvard tăcea, la fel de uimit ca și ceilalți.

– L-ai îngropat pe rus, Daniel? Chipul lui Gudbrand strălucea de bucurie.

– Dacă l-am îngropat? zise Daniel. I-am citit și *Tatăl nostru* și i-am și cântat. Voi sunteți surzi? Sunt sigur că de partea cealaltă s-a auzit.

Apoi sări pe marginea tranșeei, își ridică brațele în aer și începu să cânte cu o voce profundă și caldă: *Cetate tare-i Dumnezeu...*¹

Bărbații se înveseliră, iar Gudbrand râse atât de mult că-i dădură lacrimile.

– Daniel, afurisitule! exclamă Dale.

– Nu Daniel... poți să-mi spui... Daniel își scoase căciula rusească și citi numele de pe căptușeală: Uriah. Al naibii, știa să și scrie. Dar tot bolșevic rămâne. Sări jos în tranșee și privi în jur. Sper că nu aveți nimic împotriva unui nume evreiesc obișnuit?

O clipă se lăsă o tăcere de mormânt și apoi izbucniră cu toții în râs. Unul dintre ei îl bătu pe spate.

¹ *Ein' feste Burg ist unser Gott* – cel mai cunoscut imn scris de Martin Luther (n.red.)

LENINGRAD

31 DECEMBRIE 1942

Era frig în cuibul de mitralieră. Gudbrand era îmbrăcat cu toate hainele pe care le avea. Cu toate astea, îi clănțăneau dinții și nu-și mai simțea degetele de la mâini și de la picioare. Cel mai rău era cu picioarele. Le învelise în niște cârpe, dar degeaba.

Se uita țintă în întuneric. Ivanii nu mai dăduseră prea multe semne de viață în acea seară. Poate că sărbătoreau Anul Nou. Poate că mâncau copios. Tocăniță de miel. Sau costiță de miel. Bineînțeles că Gudbrand știa că rușii nu aveau carne; cu toate astea, nu se putea abține să nu se gândească la mâncare. În ceea ce-i privea, mâncaseră tot obișnuita supă de linte cu pâine. Pâinea era acoperită de o peliculă verzuie, dar se obișnuiseră. Când era atât de mucegăită încât se fărâmița, fierbeau supa cu pâinea în ea.

– Bine că am mâncat măcar de Crăciun un cânat, zise Gudbrand.

– Șttt, făcu Daniel.

– Nu-i nimeni pe aici în seara asta, Daniel. Stau și mănâncă friptură de vânat. Cu sos gros brun și afine. Și cartofi dulci.

– Nu mai vorbi iar despre mâncare. Taci din gură și fii atent dacă se vede ceva.

– Nu se vede nimic, Daniel. Nimic.

Se înghesuie unu în altu, ținându-și capetele plecate. Daniel purta căciula rusească. Lângă el, zăcea casca de oțel cu insigna Waffen SS. Gudbrand știa de ce. Forma căștii făcea ca zăpada mereu rece să intre pe sub margine și să producă în cască un șuierat continuu care îți toca nervii, lucru de nedorit dacă erai de serviciu la postul de ascultare.

– Ai probleme cu ochii? îl întrebă Daniel.

– Nu, doar că nu văd bine noaptea.

– Doar atât?

– Și nu disting bine toate culorile.

– Nu distingi *bine*?

– Roșul și verdele. Nu le deosebesc. Pentru mine sunt la fel. De exemplu, când am fost în pădure la cules de afine pentru friptura de duminică, eu n-am văzut nici o afină...

– Am zis că nu mai vorbim despre mâncare!

Tăcură. În depărtare se auzi o mitralieră. Termometrul arăta minus douăzeci și cinci de grade. Iarna trecută avuseseră minus patruzeci și cinci de grade câteva nopți la rând. Gudbrand se consola cu ideea că păduchii erau mai puțin activi pe un asemenea ger. Nu îi venea să se scarpine decât atunci când ieșea din serviciu și se strecura sub pătura de lână în patul său din cazemată. Dar erau mai rezistenți la ger decât el, nenorociții. Odată, făcuse un experiment: își lăsase vesta în zăpadă trei zile la rând în gerul mușcător. Când venise cu vesta iar în cazemată, era ca o foaie de gheață. Dar când o dezghețase în fața sobei, un puhoi mișcător revenise la viață și, plin de scârbă, aruncase vesta în foc.

Daniel își dresă glasul.

– Și cum era cu friptura de duminică?

Nu fu nevoie să îi spună asta de două ori.

– În primul rând, tata tăia friptura solemn, ca un preot, în timp ce noi, băieții, stăteam și ne uitam nemișcați. Apoi, mama puneă două felii pe fiecare farfurie și turna peste ele un sos așa de gros că trebuia să-l amestece ca să nu se întărească. Și aveam o

grămadă de varză de Bruxelles crocantă. Ar trebui să-ți pui casca, Daniel. Dacă iei un șrapnel în cap?

– Imaginează-ți doar așa ceva! Continuă.

– La desert aveam compot de prune. Ori tort de ciocolată. Nu era un fel de mâncare obișnuit. Mama adusese tradiția din Brooklyn.

Daniel scupă în zăpadă. Regula era ca serviciul de gardă să dureze o oră iarna, dar atât Sindre Fauke, cât și Hallgrim Dale aveau temperatură, așa că Edvard Mosken se hotărâse să îl mărească la două ore până când se reîntregea unitatea.

Daniel puse mâna pe umărul lui Gudbrand.

– Ți-e dor de ea, nu-i așa? De maică-ta.

Gudbrand râse, scupă în zăpadă în același loc ca Daniel și privi în sus, la stelele înghețate de pe cer. Se auzi un zgomot în zăpadă și Daniel își înălță capul.

– O vulpe, zise el.

Era incredibil, dar chiar aici, unde fiecare metru pătrat fusese bombardat și minele erau mai aproape una de alta decât pietrele de pavaj de pe bulevardul Karl Johans, existau animale sălbatice. Nu multe, dar amândoi văzuseră iepuri și vulpi. Și un dihor ciudat. Bineînțeles că încercau să împuște tot ce vedeau. Totul era bun de băgat în oală. Dar după ce un neamț fusese împușcat în timp ce încerca să prindă un iepure, comandanților le intrase în cap că rușii dau drumul la iepuri în fața tranșeelor ca să îi ademenească pe inamici pe câmpul de luptă. De parcă rușii ar da drumul unui iepure de bunăvoie!

Gudbrand își pipăi buzele care îl dureau și se uită la ceas. Încă o oră până la schimbul de gardă. Îl bănuia pe Sindre că își băga tutun pe rect ca să își crească temperatura; era genul care ar fi făcut asta.

– De ce ați plecat din America? Întrebă Daniel.

– Crahul de pe Wall Street. Tata și-a pierdut slujba de la șantierul naval.

- Iată, zise Daniel. Asta înseamnă capitalism pentru tine. Cei mărunți trudesce în timp ce bogătașii se îngrășă, fie că e prosperitate sau criză.

- Țsta-i mersul lucrurilor.

- Așa a fost până acum, dar urmează niște schimbări. Când vom câștiga războiul, Hitler are o surpriză în mânecă pentru oameni. Iar tatăl tău nu va mai trebui să-și facă griji că e șomer. Ar trebui să devii membru în Nasjonal Samling.

- Chiar crezi în așa ceva?

- Tu nu?

Lui Gudbrand nu-i plăcea să-l contrazică pe Daniel, așa că ridică din umeri, dar Daniel repetă întrebarea.

- Bineînțeles, cred în el, zise Gudbrand. Dar cel mai mult mă gândesc la Norvegia. Să nu mai fim nevoiți să avem bolșevici în țară. Dacă vor veni, ne vom întoarce cu siguranță în America.

- Într-o țară capitalistă? Daniel ridicase puțin vocea. O democrație în mâinile celor bogați, lăsată la voia întâmplării și a conducătorilor corupți?

- Mai degrabă asta decât comunismul.

- Democrațiile și-au trăit viața, Gudbrand. Gândește-te doar la Europa. Anglia și Franța se duceau deja de răpă cu mult înainte să înceapă războiul: șomaj, exploatare. Doar doi oameni sunt suficient de puternici ca să oprească Europa să ajungă în haos: Hitler și Stalin. Astea ne sunt opțiunile. O națiune soră sau niște barbari. Nimeni de-acasă nu pare să înțeleagă ce norocoși am fost că nemții au venit primii și nu măcelarii lui Stalin.

Gudbrand dădu din cap aprobator. Nu era vorba doar de cuvintele lui Daniel, ci și de felul în care le rostea. Cu convingere.

Brusc se dezlănțui iadul și cerul din fața lor se albi de flăcări, pământul se cutremură și flăcări galbene, apoi pământ maroniu și zăpadă păreau că expodează de la sine în aer acolo unde cădeau gloanțe.

Gudbrand se întinse deja pe fundul tranșeei cu mâinile peste cap, dar totul se termină la fel de repede precum începuse. Se uită

în sus și acolo, în spatele tranșeei, în spatele mitralierei, Daniel se prăpădea de râs.

– Ce faci? strigă Gudbrand. Dă drumul la sirenă! Trezește-i pe toți!

Dar Daniel nu-i dădu atenție.

– Prietene, strigă el cu ochii plini de lacrimi din cauza râsului. Un an nou fericit!

Daniel arată spre ceasul de la mână, apoi Gudbrand înțelese. Daniel așteptase salutul de Anul Nou al rușilor, pentru că acum își băgase mâna în zăpada adunată în jurul postului de pază ca să ascundă mitraliera.

– Rachiu, strigă el triumfător, ridicând în aer o sticlă ce avea în ea un deget de lichid maroniu. De mai bine de trei luni îl strâng. Servește-te.

Gudbrand se târâse în genunchi și îi zâmbi lui Daniel.

– Tu primul, strigă Gudbrand.

– Ești sigur?

– Foarte sigur, prietene. Tu l-ai strâns. Dar nu-l bea pe tot!

Daniel trase de dop și ridică sticla.

– Pentru Leningrad. La primăvară o să ciocnim în Palatul de Iarnă, ură el și își scoase căciula rusească. Iar până la vară vom fi acasă, întâmpinați ca niște eroi în iubita noastră Norvegie.

Duse sticla la gură și-și lăsă capul pe spate. Lichidul maroniu gâlgâi și se duse pe gâtul sticlei. Era lucitor, căci sticla reflecta lumina flăcărilor care dispăreau, iar în anii care vor urma, Gudbrand se va tot gândi dacă asta văzuse țintașul rus: lucirea sticlei. În secunda următoare, Gudbrand auzi un zgomot ascuțit și văzu sticla cum explodează în mâinile lui Daniel. Sticla și rachiul se împrăștiară peste tot, iar Gudbrand închise ochii. Își simțea fața umedă; rachiul îi cursese pe obraji și instinctiv scoase limba să prindă câteva picături. Avea un gust ciudat, alcool și încă ceva – ceva dulce și metalic. Era gros, probabil din cauza gerului, se gândi Gudbrand și deschise ochii. Din tranșee, nu-l putea zări pe Daniel. Cu siguranță că se trântise în spatele

mitralierei când își dăduse seama că fusese zărit, presupuse Gudbrand, dar își simți inima cum bate mai tare.

– Daniel?

Nici un răspuns.

– Daniel?

Gudbrand se ridică în picioare și se strecură afară din tranșee. Daniel era întins pe spate, cu cartușiera sub cap și căciula rusească pe față. Zăpada era stropită cu sânge și alcool. Gudbrand luă căciula. Daniel se holba la cerul înstelat cu ochii larg deschiși. În mijlocul frunții avea o gaură mare și neagră. Gudbrand mai avea încă în gură gustul dulce metalic și i se făcu greață.

– Daniel.

Fu doar o șoaptă ce-i ieșise printre buzele uscate. Gudbrand se gândi că Daniel părea un copil care voia să deseneze îngeri pe zăpadă, dar care adormise. Suspinând și clătinându-se, trase de maneta sirenei. În timp ce scânteile dispăreau, jelitul pătrunzător al sirenei se înălță către cer.

– Nu așa trebuia să fie, fu tot ce reuși Gudbrand să zică.

oooooooooooooooo-oooooooooooooooo...!

Edvard și ceilalți care ieșiră rămaseră în spatele lui. Cineva îl strigă pe Gudbrand, dar acesta nu auzi. Învârtea la nesfârșit maneta. În cele din urmă, Edvard se duse la el și îi luă maneta. Gudbrand dădu drumul, dar nu se întoarse; rămase unde era, uitându-se fix la tranșee și la cer, în timp ce lacrimile îi înghețară pe față. Vaietul sirenei se opri.

– Nu așa trebuia să fie, șopti el.

LENINGRAD

1 IANUARIE 1943

Daniel avea deja țurțuri la nas, în colțul ochiului și al gurii când îl luară. Îi lăsau adesea acolo până când înghețau ca să le fie mai ușor să-i care, dar Daniel bloca mitraliera. Așa că doi bărbați îl târâseră până la un șanț al tranșeei principale și îl așezaseră pe două lăzi în care fusese muniție, folosite acum pentru foc. Hallgrim Dale îi legase capul cu o pânză de sac ca să nu se vadă masca morții cu rânjetul ei hâd. Edvard sunase la cei din Sectorul de Nord care se ocupau de înhumări și le explicase unde se afla Daniel. Îi promisese că vor trimite doi ciocli în timpul nopții. Apoi Mosken îi ordonase lui Sindre să se scoale din pat și să continue garda împreună cu Gudbrand. Primul lucru pe care trebuiau să-l facă era să curețe mitraliera murdară.

– Au bombardat Kölnul până n-a mai rămas nimic din el, zise Sindre.

Stăteau unul lângă altul pe marginea tranșeei, în gaura îngustă de unde puteau vedea teritoriul neutru. Lui Gudbrand nu-i plăcea să stea atât de aproape de Sindre.

– Și Stalingradul se duce naibii.

Gudbrand nu simți frigul; ca și când capul și corpul îi erau umplute cu vată și nu-l mai deranja nimic. Nu mai simțea decât

metalul rece ca gheața care îi ardea pe piele și degetele amorțite care nu-l mai ascultau. Încercă din nou. Pusese deja patul armei și mecanismul de tragere lângă el pe cârpa de lână așezată pe zăpadă, dar ultima piesă era mai greu de desfăcut. Fuseseră antrenați la Sennheim să demonteze și să reasambleze cu ochii închiși o mitralieră. Sennheim, aflat în Elsassul frumos și cald al Germaniei. Era cu totul altceva când nu mai simțeai ce fac degetele.

– N-ai auzit? zise Sindre. O să ne prindă rușii. Ca pe Gudeson.

Gudbrand își aminti de căpitanul neamț Wehrmacht care fusese atât de amuzat când Sindre zisese că vine de la o fermă de la marginea unui loc numit Toten.

– *Toten. Wie im Totenreich?*¹ răsese căpitanul.

Pușca îi scăpă din mână.

– La dracu'! tremură vocea lui Gudbrand. Sângele ăsta a lipit totul.

Sprijini vârful tubului mic de ulei de pușcă de percutor și strânse. Frigul transformase lichidul gălbui în ceva gros care abia se mișca; știa că uleiul dizolvă sângele. Folosise ulei de pușcă pe când avusese urechea umflată.

Sindre se aplecă peste umărul lui jucându-se cu unul dintre cartușe.

– Doamne, zise el.

Se uită în sus și rânji, dezvelindu-și dinții cu pete maronii. Fața lui palidă și nerasă era atât de aproape, încât Gudbrand îi simți respirația grea pe care o căpătau toți după un timp.

– Cine s-ar fi gândit că Daniel are atâta creier?

Gudbrand se întoarse.

Sindre își studia vârful degetului.

– Dar nu prea îl folosea. Altfel, nu s-ar mai fi întors din fâșia neutră în noaptea aia. Te-am auzit că ziceai că te duci după el. Erați cu siguranță... prieteni buni, nu-i așa?

¹ *Toten* – morți; *Totenreich* – Tărâmul morților (în lb. germană, în original)

La început, Gudbrand nu-l auzi; cuvintele erau prea departe. Apoi, ajunse la el ecoul lor, și simți cum i se încălzește din nou corpul.

– Nemții n-o să ne lase niciodată să ne retragem, zise Sindre. O să murim aici, până la ultimul. Ar fi trebuit să îți iei picioarele la spinare. Bolșevicii nu sunt la fel de brutali cum e Hitler față de oameni ca tine și ca Daniel. Față de doi prieteni așa de buni, vreau să zic.

Gudbrand nu răspunse. Acum simțea căldură și în buricele degetelor.

– Ne-am gândit să ne jucăm puțin în noaptea asta, zise Sindre. Hallgrim Dale și cu mine. Înainte să nu fie prea târziu.

Se răsuci în zăpadă și îl țintui cu privirea pe Gudbrand.

– Nu fi așa șocat, Johansen, rânji el. De ce crezi c-am zis că ne e rău?

Gudbrand își încleștă în ghete degetele de la picioare. Acum le simțea. Le simțea calde; era o senzație plăcută. Dar mai era ceva.

– Vrei să vii cu noi, Johansen? îl întrebă Sindre.

Păduchii! Se încălzise, și cu toate astea nu îi simțea. Se oprise până și șuieratul de sub cască.

– Deci tu ai răspândit zvonul, zise Gudbrand.

– Ce zvon?

– Eu și Daniel am vorbit să plecăm în America, nu la ruși. Și nu acum, ci *după* război.

Sindre dădu din umeri, se uită la ceas și se ridică în genunchi.

– Trag în tine dacă încerci, zise Gudbrand.

– Cu ce? întrebă Sindre, arătând spre pușca dezmembrată de pe cârpă.

Aveau puștile în cazemată și știau amândoi că Gudbrand n-o să poată să se ducă acolo și să se întoarcă fără ca Sindre să nu dispară.

– Stai aici și mori, dacă vrei, Johansen. Salutările mele lui Dale și spune-i să te urmeze.

Gudbrand băgă mâna în buzunar și scoase baioneta. Lumina lunii străluci pe lama mată de oțel. Sindre dădu din cap.

– Cei ca tine și ca Gudeson sunt toți niște visători. Bagă baioneta la loc și vino cu mine. Rușii tocmai primesc provizii noi pe Lacul Ladoga. Carne proaspătă.

– Nu sunt trădător, zise Gudbrand.

Sindre se ridică.

– Dacă o să încerci să mă omori cu baioneta aia, postul de ascultare olandez ne va auzi și va da alarma. Gândește-te. Cine crezi că vor zice că avea de gând să dezerteze? Tu, cu toate zvonurile despre planurile tale de a fugi, sau eu care sunt membru de partid?

– Stai jos, Sindre Fauke.

Sindre râse.

– Nu ești criminal, Gudbrand. Acum o să plec. Acordă-mi cincizeci de metri înainte să dai alarma ca să ai spatele asigurat.

Se uitară unul în ochii celuilalt. Fulgi mici, ca niște pene, începuseră să cadă între ei. Sindre zâmbi:

– Lumina lunii și zăpadă în același timp. O privești destul de rară, nu-i așa?

LENINGRAD

2 IANUARIE 1943

Tranșeea în care stăteau cei patru bărbați se afla la doi kilometri nord de unitatea lor, acolo unde șanțul se răsucea, formând aproape un cerc. Căpitanul stătea față în față cu Gudbrand și bătătorea pământul. Ninge și pe șapca tânărului căpitan se așezase un strat fin de zăpadă. Edvard Mosken stătea lângă căpitan și îl studia pe Gudbrand cu un ochi deschis și unul aproape închis.

– Deci, zise căpitanul. *Er ist hinüber zu den Russen geflohen?* A plecat la ruși, așa e?

– *Ja*, zise Gudbrand.

– *Warum?*¹

– *Das weiß ich nicht.*²

Căpitanul se uită în zare, supse din dinții găuriți și bătători pământul cu picioarele. Apoi dădu din cap aprobator către Edvard, bolborosi câteva cuvinte către *Rottenführer*, caporalul neamț care îl însoțea, apoi salutară. Zăpada scârțâi în timp ce plecau.

¹ De ce? (în lb. germană, în original)

² Nu știu. (în lb. germană, în original)

- Asta a fost, zise Edvard. Încă îl mai privea pe Gudbrand.
- Da, zise Gudbrand.
- Nu e mare lucru de investigat.
- Nu.

- Cine s-ar fi gândit? Ochiul lui larg deschis se uita inexpressiv la Gudbrand.

- Mereu dezertează câte cineva, zise Gudbrand. Nu pot investiga toate...

- Vreau să zic cine s-ar fi gândit că tocmai Sindre? Cine s-ar fi gândit că va face așa ceva?

- Da, așa e, răspunse Gudbrand.
- O hotărâre de moment. S-a ridicat și a fugit.
- Da.
- Păcat de mitralieră, vocea lui Edvard era plină de sarcasm.
- Da.
- Și n-ai putut să chemi nici paza olandeză?
- Am strigat, dar era prea târziu. Era întuneric.
- Era lumină de la lună.

Se priveau țintă unul pe altul.

- Știi ce cred? Întrebă Edvard.
- Nu.

- Ba da, știi. Se vede pe fața ta. De ce, Gudbrand?

- Nu l-am omorât. Gudbrand privi țintă în ochiul de ciclop al lui Edvard. Am încercat să-l conving. Dar n-a vrut să mă asculte. Apoi a fugit. Ce aș fi putut să fac?

Amândoi respirau greu, încovoiați de vântul care le smulgea și aburul de la gură.

- Îmi aduc aminte când ai mai avut această expresie, Gudbrand. În noaptea în care l-ai omorât pe rusul din cazarmă.

Gudbrand dădu din umeri. Edvard puse o mânășă înghețată pe umărul lui Gudbrand.

- Ascultă-mă. Sindre n-a fost un soldat bun, probabil că nu e nici măcar o persoană bună, dar noi avem o anumită morală și trebuie să încercăm să păstrăm un anumit standard și o anumită demnitate. Înțelegi?

– Pot pleca?

Edvard se uită la Gudbrand. Zvonurile cum că Hitler nu mai câștiga pe toate fronturile începuseră să ajungă și la urechile lor. Totuși, valul de voluntari din Norvegia creștea, iar Daniel și Sindre fuseseră deja înlocuiți de doi băieți din Tynset. Mereu fețe noi, tinere. Pe unii îi țineai minte, pe alții îi uitai de îndată ce plecau. Daniel era printre cei de care Edvard își va aminti, știa asta. Așa cum mai știa și că, în scurt timp, fața lui Sindre i se va șterge din minte. Va dispărea. Nu-și continuă gândul.

– Da, pleacă. Și ține-ți capul plecat.

– Da, bineînțeles, zise Gudbrand. O să-l țin plecat cu siguranță.

– Mai ții minte ce a spus Daniel? Întrebă Edvard zâmbind vag. Zicea că am mers atât de mult timp aplecați, încât, atunci când ne vom întoarce acasă, vom fi cocoșați.

În depărtare se auzi o mitralieră.

LENINGRAD

3 IANUARIE 1943

Gudbrand se trezi tresărind. Clipi de câteva ori și văzu doar conturul șirului de scânduri ale patului de deasupra. Mirosea acru a lemn și a pământ. Oare țipase? Ceilalți susțineau că nu se mai trezeau din cauza țițetelor lui. Stătea acolo, simțind cum pulsul revine la normal. Se scărpină – păduchii nu dormeau niciodată.

Același vis îl trezise ca de obicei. Mai simțea încă labelle pe piept și vedea ochii galbeni în întuneric, dinții albi ai animalului de pradă duhnind a sânge și balele care îi curgeau. Și auzea gâfâitul înfricoșător. Oare era el sau animalul? Acesta era visul: dormea și era treaz în același timp, dar nu se putea mișca. Animalul era pe cale să-l strângă de gât cu labelle, când clănțănitul mitralierei de lângă ușă îl trezea și vedea animalul cum e ridicat de pe pătură și aruncat de peretele de lut al cazematei, făcut praf de gloanțe. Se făcea apoi liniște și pe podea zăcea o masă de blană amorfă și plină de sânge. Era un dihor. Apoi, bărbatul din ușă ieșea din întuneric în fâșia luminată de lună, dar care era atât de îngustă că nu i se vedea decât jumătate din față. Însă ceva fusese diferit în vis în noaptea aceea. Teava puștii fumega ca de obicei, și bărbatul zâmbea ca de obicei, numai că avea o gaură mare și

neagră în frunte. Gudbrand văzu luna prin gaura din craniu atunci când se întoarse către el.

Gudbrand simți curentul care venea prin ușa deschisă, se uită într-acolo și îngheță când văzu silueta întunecată care stătea în pragul ușii. Încă mai visa? Silueta intră în cameră, dar era prea întuneric ca să vadă cine era.

Silueta se opri brusc din mers.

– Ești treaz, Gudbrand?

Vocea se auzea tare și clar. Era Edvard Mosken. Se auzi un mormăit supărat dinspre celelalte paturi. Edvard se duse țintă la patul lui Gudbrand.

– Trebuie să te trezești, zise el.

Gudbrand gemu.

– Nu te-ai uitat bine pe listă. Tocmai am ieșit din gardă. Dale e la...

– S-a întors.

– Ce vrei să spui?

– Dale tocmai m-a trezit. Daniel s-a întors.

– Ce vrei să spui?

Gudbrand nu văzu în întuneric decât respirația albă a lui Edvard. Apoi își coborî picioarele din pat și își luă ghetetele de sub pătură. Când dormea, le ținea de obicei acolo, ca tălpile umede să nu înghețe. Își luă haina care zăcea peste pătura subțire de lână și îl urmă pe Edvard afară. Stelele luceau deasupra lor, dar cerul nopții se lumina spre est. De undeva, auzi pe cineva suspinând îngrozitor. Altfel, era ciudat de liniște.

– Noii recruți olandezi, zise Edvard. Au sosit ieri și tocmai s-au întors din prima lor incursiune de pe terenul neutru.

Dale stătea în mijlocul tranșeei într-o poziție ciudată, cu capul într-o parte și brațele depărtate de trup. Își legase fularul peste bărbie, iar fața vlăguită cu ochii adânciți în orbite îl făcea să arate ca un cerșetor.

– Dale! strigă Edvard pe un ton de comandă.

Dale se trezi.

– Arată-ne.

Dale îi conduse. Gudbrand simți cum i se accelerează pulsul. Gerul îi mușcă obraji; încă nu reușise să înlăture de tot visul pe care îl avusese. Tranșeea era atât de îngustă că abia puteau merge unul câte unul și simțea privirea lui Edvard în ceafă.

– Aici, zise Dale arătând cu degetul.

Vântul șuiera răgușit pe sub marginile căștii. Peste cutiile de muniții, zăcea un cadavru cu picioarele ieșite în afară. Zăpada care fusese suflată de vânt în tranșee formase un strat subțire pe uniforma lui. În jurul capului cadavrului era legată o pânză de sac.

– La dracu', zise Dale. Dădu din cap și bătu din picioare.

Edvard nu zise nimic. Gudbrand își dădu seama că era așteptat.

– De ce nu l-au luat cioclii? întrebă Gudbrand în cele din urmă.

– Ba l-au luat. Au fost aici ieri după-amiază.

– Atunci de ce l-au adus înapoi?

Gudbrand observă că Edvard îl privea.

– Nici unul dintre ofițeri n-are cunoștință că s-ar fi dat ordin să fie adus înapoi.

– O neînțelegere? întrebă Gudbrand.

– Poate. Edvard scoase din pachet o țigară subțire, pe jumătate fumată, se întoarse cu spatele la vânt și o aprinse cu un chibrit ținut între palme. După câteva fumuri, o dădu mai departe.

– Cei care l-au luat susțin că a fost pus într-una dintre gropile comune din Sectorul de Nord.

– Dacă e așa, n-ar trebui să fie îngropat?

Edvard clătină din cap.

– Nu sunt îngropați decât după ce sunt arși. Și nu-i ard decât în timpul zilei ca să nu profite rușii de lumină. Și pe timpul nopții noile gropi comune sunt deschise și nepăzite. Cineva trebuie să-l fi luat pe Daniel de acolo.

– La dracu'! zise Dale iar, luând țigara și trăgând cu poftă.

– Deci e adevărat că ard cadavrele, spuse Gudbrand. De ce? Pe gerul ăsta?

– Știu, făcu Dale. Fac asta fiindcă pământul e înghețat. Primăvara când se încălzește, pământul împinge cadavrele în sus. Dădu cu greutate țigara mai departe. Iarna trecută l-am îngropat pe Vorpens cu mult în spatele liniilor noastre. Primăvara am dat din nou de el. În orice caz, am dat de ce mai lăsaseră vulpile.

– Întrebarea e, zise Edvard, cum a ajuns Daniel aici?

Gudbrand dădu din umeri.

– Tu ai fost ultimul de gardă, Gudbrand.

Edvard îl privea cu ochiul de ciclop, celălalt fiind aproape închis. Fu rândul lui Gudbrand să tragă din țigară. Dale tuși.

– Am trecut pe aici de patru ori, zise Gudbrand, dând țigara mai departe. Nu era aici.

– Ai fi putut să te duci în Sectorul de Nord în timpul patrulei. În zăpadă sunt urme de sanie.

– Ar fi putut să fie lăsate de ciocli, zise Gudbrand.

– Urmele de sanie sunt peste ultimele urme de ghetе. Și mai zici că ai trecut pe aici de patru ori.

– La dracu', Edvard, văd și eu ca ăla de-acolo e Daniel! explodă Gudbrand. E clar că cineva l-a pus aici, probabil folosindu-se de o sanie. Dar dacă ești atent la ce spun, cu siguranță o să înțelegi că cineva l-a adus aici *după* ce mi-am făcut ultimul tur.

Edvard nu răspunse; vizibil enervat, smulse ultimii doi centimetri de țigară din gura lui Dale și se uită dezaprobator la urma udă de pe foița de țigară. Dale își luă firele de tutun de pe limbă și se încruntă.

– De ce naiba m-aș complica oare cu așa ceva? întrebă Gudbrand. Și cum aș putea căra un cadavru din Sectorul de Nord până aici fără să mă oprească patrula?

– Ai luat-o prin teritoriul neutru.

Gudbrand dădu din cap dezaprobator.

– Crezi că am înnebunit, Edvard? Ce-aș putea face cu trupul lui Daniel?

Edvard trase ultimele două fumuri, aruncă chiștocul în zăpadă și îl strivi cu cizma. Mereu făcea așa, nu știa de ce, dar nu putea suporta să vadă chiștoace de țigări. Zăpada scârțâi în timp ce-și răsucea piciorul.

– Nu, nu cred că l-ai târât pe Daniel până aici, spuse Edvard, pentru că nu cred că e Daniel.

Dale și Gudbrand se dădură înapoi înfricoșați.

– Bineînțeles că e Daniel, zise Gudbrand.

– Sau cineva de aceeași statură, zise Edvard. Și cu insigna de pe uniformă de la aceeași unitate.

– Dar pânza...

– Adica e o pânză specială? îl luă Edvard peste picior, fără să-și dezlipească privirea de la Gudbrand.

– E Daniel, zise Gudbrand înghițind în sec. Îi recunosc ghetele.

– Deci crezi că ar trebui să-i chemăm pe ciocli să-l ducă înapoi? întrebă Edvard. Fără să ne uităm mai de-aproape. Pe asta te bazai, nu-i așa?

– Du-te dracu', Edvard.

– Nu cred că eu sunt la rând de data asta, Gudbrand. Scoate pânza, Dale.

Dale se uita cu gura căscată la cei doi care își înfruntară privirile ca două gloanțe dezlănțuite.

– Mă auzi? strigă Edvard. Taie pânza!

– Mai bine nu...

– E un ordin. Acum.

Dale continua să ezite. Își plimbă privirea de la unul la altul, apoi la cadavrul rigid de pe cutiile de muniție. Apoi ridică din umeri, își desfăcu haina și duse mâna în interiorul ei.

– Așteaptă! strigă Edvard. Cere-i lui Gudbrand să-ți împrumute baioneta.

Acum Dale chiar nu mai înțelegea nimic. Se uită întrebător la Gudbrand care îi făcu semn din cap.

– Ce vrei să spui? întrebă Edvard, încă față în față cu Gudbrand. Regulamentul spune că trebuie să ai mereu baioneta la tine, așa că unde-i a ta?

Gudbrand nu răspunse.

– Tocmai tu, Gudbrand, mașina de ucis cu baionetă! N-ai pierdut-o pur și simplu, nu-i așa?

Gudbrand tot nu răspunse.

– Dacă așa stau lucrurile, Dale, atunci poți s-o folosești pe a ta.

Gudbrand simți o dorință de nestăpânit de a-i scoate ochii comandantului unității. *Rottenführer*, asta era! Sau mai degrabă un „Rat-führer“. Un șobolan cu ochi de șobolan și creier de șobolan. Oare chiar nu înțelegea?

În spatele lor se auzi baioneta care sfâșie pânza, apoi strigătul de uimire al lui Dale. Cei doi se întoarseră. Acolo, în lumina roșie a răsăritului, o față albă cu un rânjet hidos se holba la ei, cu un al treilea ochi negru căscat în frunte. Era, fără îndoială, Daniel.

MINISTERUL DE EXTERNE

4 NOIEMBRIE 1999

Bernt Brandhaug se uită la ceas și se încruntă. Optzeci și două de secunde, cu șapte mai multe decât de obicei. Intră apoi în sala de ședințe, zise tare „bună dimineața“ și zâmbi cu zâmbetul lui alb – pe care toți îl știau – celor patru care se întorseseră către el.

Kurt Meirik, POT, stătea la masă lângă Rakel (cu o clamă nepotrivită în păr, o ținută de birou și o expresie severă). Costumul i se păru cam scump pentru o secretară. Își menținea părerea că e divorțată, dar probabil că fusese o căsătorie bună. Sau poate că părinții ei erau înstăriți? Faptul că era iar aici, la o ședință despre care Brandhaug lăsase să se înțeleagă că va avea loc în secret, îl făcea să creadă că avea o funcție în POT mai înaltă decât se așteptase. Se hotărî să afle mai multe despre ea.

Anne Størksen stătea la celălalt capăt al mesei împreună cu șeful de la Brigada de Combatere a Crimei Organizate, oare cum îl chema? Mai întâi îi luase mai mult de optzeci de secunde ca să ajungă în sala de ședință, iar acum nu-și putea aminti un nume – semn de bătrânețe?

Nu-și duse gândul până la capăt, căci își aminti ce se întâmplase noaptea trecută. O invitasă pe Lise, tânăra stagiară de la Biroul de Externe, la un mic prânz în interes de serviciu, așa

cum îl numea el. După aceea, o invitasă să bea ceva la Hotel Continental unde Biroul de Externe îi puna la dispoziție în permanență o cameră pentru întâlniri pentru care era nevoie de mai multă discreție. Nu fusese greu s-o convingă pe Lise să iasă cu el, era o fată ambițioasă. Dar se terminase rău. Nu mai pățise așa ceva, poate băuse prea mult, dar cu siguranță nu se punea problema că îmbătrânise. Brandhaug refuză să se mai gândească și se așează.

– Mulțumesc că ați putut veni, deși ați fost anunțați din scurt, începu el. Poate nu mai e nevoie să zic că este o ședință confidențială, dar o să o spun totuși pentru cei care nu au atât de multă experiență în domeniu.

Se uită pe rând la fiecare, mai puțin la Rakel, lăsând clar să se înțeleagă că despre ea e vorba. Apoi se întoarse spre Anne Størksen.

– Apropo, ce mai face omul tău?

Comisarul-șef îl privi confuz.

– *Polițistul*, se grăbi Brandhaug să adauge. Hole, nu așa îl cheamă?

Ea dădu afirmativ din cap către Møller, care își dresă glasul de două ori înainte să continue :

– E bine, având în vedere împrejurările. E afectat, bineînțeles. Dar... e bine. Dădu din umeri ca să arate că nu mai era nimic de zis.

Brandhaug ridică din sprâncenele proaspăt pensate.

– Nu e atât de afectat, sper, încât să existe posibilitatea unei scurgeri de informații.

– Hm, făcu Møller.

Văzu cum comisarul-șef se întoarce rapid spre el cu o privire piezișă.

– Nu cred. E conștient că e vorba despre o chestiune delicată, Și, bineînțeles că a depus jurământ că va păstra tăcerea.

– Același lucru e valabil și pentru ceilalți polițiști implicați, adăugă Anne Størksen imediat.

– Să sperăm atunci că totul e sub control, zise Brandhaug. Să vă prezint pe scurt ultima situație. Tocmai am avut o conversație lungă cu ambasadorul Statelor Unite și cred că pot spune că ne-am pus de acord în privința lucrurilor esențiale din această chestiune tragică.

Îi privi pe fiecare în parte. Se uitau la el nemișcați, într-o atmosferă de așteptare tensionată. Așteptau ceva ce el, Bernt Brandhaug, avea să le spună. Disperarea pe care o resimțise cu câteva secunde înainte păru că se risipește.

– Ambasadorul mi-a putut spune că agentul de la Serviciul Secret pe care omul vostru – arată spre Møller și spre comisarul-șef – l-a împușcat la stația de taxare e în afara oricărui pericol, iar starea lui e stabilă. Au fost afectate vertebrele dorsale și prezintă hemoragii interne, dar vesta antiglonț l-a salvat. Îmi pare rău că nu am aflat informația mai devreme, dar, din motive lesne de înțeles, am încercat să limităm discuțiile despre acest subiect. Nu au fost date decât vreo câteva detalii esențiale unui număr mic de persoane implicate.

– Unde e el? Întrebă Møller.

– Strict vorbind, nu-i nevoie să știi acest lucru, inspectore Møller.

Îl privi pe Møller a cărui față căpătase o expresie ciudată. Preț de o secundă în cameră se lăsă o tăcere apăsătoare. Se simțeau mereu puțin jenați când li se amintea că nu aveau voie să știe mai mult decât trebuie pentru a-și face meseria. Brandhaug zâmbi și își împreună mâinile în semn de regret de parcă ar fi spus: „Înțeleg de ce întrebi, dar asta-i regula“. Møller dădu din cap și își coborî privirea.

– Bine, zise Brandhaug. Asta e tot ce pot să vă spun – după operație a fost transportat cu avionul la un spital militar din Germania.

– Bine. Møller se scărpină pe ceafă. Ăăă...

Brandhaug așteptă.

– Cred că e în regulă să-l informez și pe Hole. Și anume că agentul de la Serviciul Secret și-a revenit. Asta i-ar face situația mai... ușoară.

Brandhaug se uită la Møller. Nu-i era ușor să lucreze cu șeful Brigăzii de Combateră a Crimei Organizate.

– Nici o problemă.

– La ce acord s-a ajuns cu ambasadorul? Era Rakel.

– Ajung și la asta, zise Brandhaug cu blândețe.

De fapt, chiar asta intenționa să spună, dar nu-i plăcea deloc să fie întrerupt astfel.

– În primul rând, aş vrea să-i evidențiez pe Møller și Poliția din Oslo pentru evaluarea rapidă a situației. Dacă rapoartele sunt corecte, în douăzeci de minute agentul a primit îngrijiri medicale.

– Hole și colega lui, Ellen Gjeltén, l-au dus cu mașina la spitalul Aker, zise Anne Størksen.

– Admirabil de prompti, replică Brandhaug. Ambasadorul american e de aceeași părere.

Møller și comisarul-șef schimbă priviri.

– Mai mult, ambasadorul a vorbit cu cei de la Serviciul Secret și nu se pune problema ca partea americană să deschidă o acțiune juridică. Bineînțeles.

– Bineînțeles, repetă Meirik.

– Am stabilit de asemenea că vina e în principal de partea americană. Agentul din cabina de la stația de taxare n-ar fi trebuit să fie acolo. Adică avea voie, dar agentul norvegian de legătură ar fi trebuit să fie informat. Polițistul norvegian care era în postul din zona căruia a intrat ofițerul și care ar fi trebuit – scuze, *ar fi putut* – să-l informeze pe ofițerul de legătură, i-a permis intrarea doar pe baza legitimației pe care acesta i-a arătat-o. Dispozițiile oficiale erau ca agenții de la Serviciul Secret să aibă acces în toate zonele de securitate, drept pentru care polițistul n-a văzut nici un motiv pentru care ar fi trebuit să raporteze mai departe. Acum putem spune totuși că *ar fi trebuit* s-o facă.

Se uită la Anne Størksen, care nu dădu nici un semn că n-ar fi de acord.

– Vestea bună e că în acest moment se pare că totul a rămas secret. Totuși, nu am convocat această ședință ca să discutăm despre ce ar trebui să facem dacă avem în vedere cel mai bun scenariu posibil, care oricum înseamnă mai mult decât să stăm relaxați. Cred că nici nu trebuie să luăm în considerație o asemenea variantă. Ar fi absolut naiv din partea noastră să credem că toată treaba asta cu împușcatul nu o să răsufle mai devreme sau mai târziu.

Bernt Brandhaug își împreună palmele parcă pentru a-și alege mai ușor cuvintele.

– În afară de cei peste douăzeci de oameni de la POT, de la Departamentul de Externe și grupul coordonator care știu de această chestiune, au mai fost aproximativ cincisprezece polițiști care au asistat la evenimentul de la stația de taxare. Nu vreau să zic ceva rău despre ei. Sunt convinși că, în general, respectă jurământul privind confidențialitatea. Dar sunt doar niște polițiști obișnuiți care nu au experiența gradului de confidențialitate cerut de asemenea circumstanțe. Ba mai mult, există angajați ai Rikshospital, ai companiei aeriene, ai firmei care administrează drumurile Fjellinje AS și ai hotelului Plaza care au cu toții motive, într-o măsură mai mică sau mai mare, să fie suspicioși în privința celor întâmplare. Nu avem nici o garanție că n-a urmărit nimeni prin binoclu coloana oficială de pe clădirile din jur. Un singur cuvânt de la oricare dintre cei implicați și... Scoase un suierat ca de explozie.

Se făcu liniște la masă până când Møller își dresе glasul.

– Și de ce e așa de... periculos dacă se află?

Brandhaug dădu din cap ca să arate că asta nu era chiar cea mai idioată întrebare pe care o auzise vreodată, lucru care îl făcu imediat pe Møller să înțeleagă că de fapt chiar așa și era.

– Statele Unite ale Americii sunt mai mult decât un aliat, începu Brandhaug cu un zâmbet abia schițat.

Spuse acest lucru cu intonația cu care îi explici cuiva din afară că Norvegia are rege, iar capitala e Oslo.

– În 1920, Norvegia era una dintre cele mai sărace țări din Europa și probabil că ar mai fi și astăzi dacă nu ne-ar fi ajutat americanii. Nu vă gândiți la vorbele goale ale politicienilor. Emigrarea, Planul Marshall, Elvis și finanțarea aventurii petroliere au transformat Norvegia probabil în cea mai proamericană țară din lume. Noi toți cei adunați aici am muncit ani de zile să ocupăm funcțiile pe care le ocupăm astăzi. Dar dacă din întâmplare ar ajunge la urechile politicianilor noștri că toți din această cameră sunt responsabili de a fi pus în pericol viața președintelui...

Brandhaug lăasă restul propoziției în aer în timp ce se uita la cei de la masă.

– Din fericire pentru noi, zise el, americanii ar recunoaște mai degrabă că unul dintre agenții lor de la Serviciul Secret a greșit decât să recunoască faptul că există o lipsă fundamentală de cooperare cu unul dintre aliații cei mai apropiați.

– Asta înseamnă, interveni Rakel fără să ridice ochii, că nu avem nevoie de un țap ispășitor dintre ai noștri. Apoi ridică privirea și se uită direct la Bernt Brandhaug. Ba din contră. Avem nevoie de un erou norvegian, nu-i așa?

Brandhaug își opri privirea asupra ei cu un amestec de surpriză și interes. Surpriză pentru că își dăduse seama atât de repede unde țintește, și interes pentru că-și dăduse seama că era cu siguranță o persoană de luat în seamă.

– Așa e. Atunci când se va afla că un polițist norvegian a tras într-un agent de la Serviciul Secret, trebuie să avem clară versiunea noastră, zise el. Iar versiunea noastră trebuie să fie că ai noștri nu au făcut nimic în neregulă. Ofițerul nostru de legătură de la fața locului s-a conformat instrucțiunilor, iar vina este doar a agentului de la Serviciul Secret. E o versiune pe care o putem susține și noi, și americanii. Adevărata provocare e ca mass-media să înghită asta. Și de aceea...

– ... avem nevoie de un erou, adăugă comisarul-șef.

– Scuzați-mă, zise Møller. Oare sunt singurul de aici care nu înțelege miezul problemei? Făcu o încercare nereușită să râdă scurt.

– Ofițerul a avut prezență de spirit în ceea ce putea să fie o potențială situație amenințătoare pentru președinte, spuse Brandhaug. Dacă persoana din cabină ar fi fost un asasin, lucru pe care a fost obligat să-l ia în considerație având în vedere instrucțiunile referitoare la acest posibil scenariu, ar fi salvat viața președintelui. Faptul că individul s-a dovedit a nu fi asasin, nu schimbă lucrurile.

– Așa e, spuse Anne Størksen. În asemenea situații instrucțiunile trebuie luate primele în considerație și nu evaluarea personală a situației.

Meirik nu zise nimic, dar dădu din cap în semn de aprobare.

– Bine, făcu Brandhaug. Miezul problemei, așa cum îl numești tu, Bjarne, e să convingem presa, superiorii și pe toți care au ceva de-a face cu acest caz, că nu am avut niciodată vreo urmă de îndoială în ceea ce privește corectitudinea reacției ofițerului nostru de legătură. Esența problemei e să ne purtăm ca și cum el a făcut o faptă eroică din toate punctele de vedere.

Brandhaug văzu că Møller e stupefiat.

– Dacă nu l-am evidențiat pe ofițer, am recunoaște deja pe jumătate că a făcut o eroare de judecată atunci când a tras asupra agentului și, prin urmare, că măsurile de securitate pe timpul vizitei președintelui au avut lipsuri.

Toți cei din jurul mesei aprobă.

– *Ergo*¹..., zise Brandhaug. Îi plăcea cuvântul la nebunie. Era un cuvânt îmbrăcat în armură, aproape de neînfrânt pentru că făcea recurs la autoritatea logicii. *Din asta rezultă următoarele.*

– *Ergo*, îi dăm o medalie? Era din nou Rakel.

Brandhaug simți o undă de iritare. Felul în care spusese „medalie“. De parcă tocmai scriau scenariul unei comedii în care

¹ Prin urmare (în lb. latină, în original)

se repezeau cu entuziasm să dea tot felul de sugestii amuzante. Prezentarea lui era o comedie.

– Nu, rosti el încet, apăsător. Nu o medalie. Medaliiile și distincțiile nu au solemnitate. Și nici nu ne dau credibilitatea pe care o căutăm. Se lăsă pe spătar, cu mâinile la ceafă. Hai să-l avansăm pe omul nostru. Să-l facem inspector.

Se făcu liniște.

– Inspector? Bjarne Møller se uita neîncrezător la Brandhaug. Pentru că a împușcat un agent de la Serviciul Secret?

– Poate că sună cam macabru, dar gândiți-vă puțin.

– E... Møller clipi și păru pe punctul de a spune mai multe, dar hotărî ca pentru moment să-și țină gura.

– Nu trebuie să facă treburile care țin de obicei de rangul de inspector, îl auzi Brandhaug pe comisarul-șef vorbind.

Avea o oarecare ezitare în voce. De parcă băga lână prin urechile acului.

– Ne-am gândit și la asta, Anne, răspunse el accentuându-i oarecum numele.

Era prima oară când îi spunea pe numele de botez. Ea ridică ușor din sprâncene, dar altfel nu văzu nimic care să sugereze că avea obiecții.

– Problema, continuă el, e că dacă toți colegii acestui ofițer de legătură împușcă-lume al vostru vor considera promovarea bătătoare la ochi și titlul doar de fațadă, atunci nu vom obține mare lucru. De fapt, nu vom obține nimic. Dacă vor suspecta că e vorba de o acoperire, vor începe să circule imediat zvonuri, și vom da impresia că am încercat deliberat să ascundem că noi, voi și acest polițist am comis o gafă. Cu alte cuvinte, trebuie să-i dăm un post unde să nu se poată sta cu ochii pe ce face el de fapt. Sau, ca să zic așa, o avansare urmată de o mutare la o operațiune sub acoperire.

– Sub acoperire. Adică mână liberă. Rakel zâmbi ironic. Se pare că te gândești să-l trimiți la noi.

– Ce zici, Kurt? Întrebă Brandhaug.

Kurt Meirik se scărpină după ureche, râzând încet.

– Da, zise el. Se găsește mereu ceva de făcut pentru un inspector, trebuie să recunosc.

Brandhaug înclină din cap.

– Asta ne-ar ajuta foarte mult.

– Da, trebuie să ne ajutăm reciproc atunci când se poate.

– Excelent, spuse Brandhaug zâmbind larg și uitându-se la ceasul de pe perete, ca să dea de înțeles că ședința se sfârșise.

Scaunele scârțâiră.

SANKSTHANSHAUGEN

4 NOIEMBRIE 1999

În boxe, Prince cânta de mama focului.

Ellen se uită la Tom Waaler care tocmai pusese o casetă și dăduse volumul atât de tare, că basul făcea bordul să vibreze. Falsetul ascuțit al lui Prince îi sparse timpanele.

– Nu-i așa că-i superb? țipă Tom.

Ellen nu dorea să-l supere, așa că doar dădu din cap. Nu că avea prejudecăți și-l considera pe Tom irascibil, dar se hotărâse să nu își încalce principiile cât era posibil. Sperase asta până în clipa în care echipa Ellen Gjeltén – Tom Waaler s-a destrămat. Bjarne Møller, șeful departamentului lor, spusese clar că erau parteneri doar provizoriu. Toată lumea știa că din primăvară Tom va ocupa postul de inspector.

– Poponar negru, țipă Tom. Prea mult.

Ellen nu răspunse. Ploua așa de tare încât chiar și cu ștergătoarele mergând încontinuu, apa stătea pe parbriz ca un filtru moale și făcea clădirile din Ullevålsveien să pară niște case moi, de jucărie, ce se mișcau într-o parte și în alta. Møller îi trimisese de dimineată să-l găsească pe Harry. Deja sunaseră la ușa apartamentului lui de pe strada Sofies și ajunseseră la concluzia că nu e acasă. Sau că nu dorise să le deschidă ușa. Sau *nu putuse* să o

deschidă. Ellen se temea de ce era mai rău. Se uită la oameni cum se grăbeau pe trotuar. Aveau și ei trăsături ciudate, deformate, ca în oglinzile fermecate de la bâlci.

– Fă stânga și oprește în față la barul lui Schrøder, zise ea. Poți să aștepți în mașină până intru eu.

– E în regulă, zise Waaler. Bețivii sunt cei mai răi.

Ea se uită la el, dar expresia lui nu trăda dacă se referea în general la clienții matinali ai lui Schrøder sau la Harry în special. Opri în stația de autobuz și, în timp ce cobora, Ellen văzu că se deschisese o *Kaffebrenneri* peste stradă. Sau poate că era acolo de când lumea, iar ea pur și simplu n-o observase. Pe scaunele de la bar așezate lângă geam stăteau tineri cu pulovere pe gât care citeau ziare străine sau se uitau la ploaie, ținând cu ambele mâini cești albe de cafea, probabil întrebându-se dacă aleseseră cursul potrivit la facultate, canapeaua potrivită, partenerul potrivit, clubul de fotbal potrivit sau orașul din Europa potrivit.

În pragul ușii restaurantului, aproape că se ciocni de un bărbat îmbrăcat într-un pulover islandez. Alcoolul aproape că-i spălase albastrul ochilor; mâinile îi erau mari cât niște tigăi și erau negre de murdărie. Ellen simți mirosul de transpirație și de alcool trezit în timp ce trecu pe lângă ea. Înăuntru era o atmosferă matinală de amortire. Doar patru mese erau ocupate. Ellen mai fusese acolo, în urmă cu mult timp, și, din câte își dădea seama, nu se schimbase nimic. Tablouri mari cu vechiul Oslo atârnav pe pereți și vopseaua maro și tavanul fals de sticlă din mijloc îl făceau să semene cu un pub englezesc. Nu prea mult, dacă e să fim cinștiți. Mesele și scaunele de plastic îl făceau să semene mai degrabă cu salonul pentru fumători de pe un vapor de-a lungul coastei Møre. În spatele încăperii, o chelneriță cu șorț se aplecă deasupra tejghelei, fumând în timp ce se uita cu un ochi la Ellen. Harry stătea chiar în colț, lângă fereastră, cu capul pe masă. În fața lui, un pahar de bere pe jumătate gol.

– Bună, zise Ellen așezându-se în fața lui.

Harry ridică privirea și dădu din cap. De parcă chiar o aștepta. Capul îi lunecă din nou.

– Am tot încercat să te găsim. Am sunat și la tine acasă.

– Și eram acasă? întrebă el pe un ton inexpresiv, fără să zâmbească.

– Nu știu. Ești acasă, Harry? Arată spre pahar.

El dădu din umeri.

– Și-a revenit, zise ea.

– Am aflat. Møller mi-a lăsat un mesaj pe robot. Vorbea surprinzător de clar. N-a zis cât de tare e rănit. Are ceva la spate, așa e?

Ridică privirea, dar Ellen nu-i răspunse.

– Poate că va rămâne doar paralizat? continuă Harry, bătând ușor în paharul deja gol. *Skål*.

– De mâine nu mai ești în concediu medical, zise ea. Te așteptăm înapoi la muncă.

El înălță capul.

– Sunt în concediu medical?

Ellen îi întinse peste masă un dosar de plastic. Înăuntru se zărea o hârtie roz întoarsă pe dos.

– Am vorbit cu Møller. Și cu doctorul Aune. Ia formularul ăsta de concediu medical. Møller a zis că e normal să-ți iei câteva zile libere ca să-ți revii după accidentul din timpul serviciului. Vino mâine.

Se uită înspre fereastra colorată din sticlă mată. Probabil pentru intimidare, ca cei dinăuntru să nu poată fi văzuți de afară. „Exact pe dos față de *Kaffebrenneri*“, se gândi Ellen.

– Ei, vii?

– Ei bine, se uită la ea cu aceeași lucire în ochi pe care și-o amintea din dimineața de după întoarcerea la Bangkok, n-aș băga mâna în foc.

– Oricum, vino. Te așteaptă câteva surprize.

– Surprize? râse Harry încet. Mă întreb ce-ar putea fi? O pensionare anticipată? O concediere onorabilă? O să mă meda-lieze președintele?

Înălță capul, suficient ca Ellen să-i vadă ochii injectați. Oftă și se întoarce cu fața la fereastră. Dincolo de sticla mată alunecau mașini fără formă, ca într-un film halucinant.

– De ce îți faci singur una ca asta, Harry? Tu știi, și eu știu, *toată lumea* știe că nu a fost vina ta! Până și cei de la Serviciul Secret recunosc că e greșeala lor că nu ne-au informat. Și că noi, adică tu, ai reacționat cum trebuia.

Harry îi zise încet, fără s-o privească:

– Crezi că familia lui o să vadă lucrurile așa când se va întoarce acasă într-un scaun cu rotile?

– Doamne, Harry!

Ellen ridicase vocea și văzu că femeia de la tejghea îi privea cu interes crescând. Probabil că mirosea că în aer plutește o ceartă.

– Există mereu și ghinionști, cei care nu rezistă până la capăt. Așa stau lucrurile. Nu e vina nimănui. Știai că în fiecare an șaizeci la sută dintre brumărițele de pădure mor? Șaizeci la sută! Dacă ar fi să capitulăm și să filozofăm, înainte de a ști ce s-a întâmplat, am sfârși și noi printre cei șaizeci la sută, Harry.

Harry nu răspunse. Stătea clătinându-și capul deasupra feței de masă în carouri, arsă cu țigara din loc în loc.

– O să mă detest că-ți zic asta, Harry, dar aș considera că îmi faci mie un serviciu dacă o să vii mâine. Vino pur și simplu. N-am să vorbesc cu tine, iar tu nu o să respiri înspre mine, bine?

Harry puse degetul mic pe una dintre găurile din fața de masă. Apoi își mută paharul ca să acopere una dintre ele. Ellen așteptă.

– Waaler te așteaptă în mașină? întrebă Harry.

Ellen dădu din cap. Știa foarte bine că cei doi nu se înțeleg deloc. Îi veni o idee, șovăi, apoi riscă:

– A pariat pe o sută de coroane că nu o să vii.

Harry râse iar încet. Apoi își sprijini capul cu mâinile și o privi.

– Nu te pricepi deloc să minți, Ellen. Dar mulțumesc că ai încercat.

– Du-te naibii!

Inspiră, vru să zică iar ceva, dar se răzgândi și îl privi pe Harry câteva clipe. Apoi inspiră din nou.

– Bine, trebuia să te anunțe Møller, dar îți spun eu: o să te facă inspector la POT.

Râsul lui Harry se auzi ca motorul unui Cadillac Fleetwood.

– Recunosc, dacă vei exersa puțin poate că o începi să te pricepi să minți.

– Așa e cum îți zic!

– E imposibil. Se uită iar pe geam.

– De ce? Ești unul dintre cei mai buni detectivi ai noștri. Tocmai ai demonstrat că ești un polițist al naibii de bun. Cunoști legea. Ești...

– Îți zic că e imposibil. Chiar dacă a propus cineva prostia asta.

– De ce?

– Dintr-un motiv foarte simplu. Parcă ziceai că șaizeci la sută dintre păsările alea...?

Trase de fața de masă.

– Se numesc brumărițe de pădure.

– Da. Și de ce mor?

– Ce vrei să spui?

– Doar nu se întind și mor pur și simplu?

– De foame. Din cauza animalelor de pradă. De frig. De oboseală. Poate că se ciocnesc de geamuri. Din orice motiv.

– Bine. Pun pariu că nici una dintre ele nu moare fiindcă a tras în ea un polițist norvegian fără permis de portarmă pentru că a picat testul de trageri la țintă. Un polițist care, de îndată ce se vor afla toate astea, va fi dat în judecată și probabil condamnat la închisoare între unu și trei ani. Motive foarte bune ca să fii avansat inspector, nu-i așa?

Ridică paharul și-l trânti pe dosarul de plastic.

– Ce test de trageri? întrebă ea.

O privi atent. Ea se uită la el încrezătoare.

– Ce vrei să zici? întrebă el.

– Nu știu despre ce vorbești, Harry.

– Ba știi foarte bine că...

– Din câte știu eu, ai trecut testul anul ăsta. Și Møller știe la fel. Azi-dimineață s-a dus chiar la ofițerul care dă permisele de portarmă ca să verifice împreună cu instructorul de tir. S-au uitat prin dosare și, din câte au văzut, ai luat suficiente puncte ca să treci. Să știi că nu avansează în funcția de inspector POT pe cei care trag în agenții Serviciului Secret și nu au permis.

Îi zâmbi larg lui Harry, care acum părea mai degrabă uimit decât beat.

– Dar nu am permis de portarmă!

– Ba da, ai. Doar că l-ai pierdut. Dar o să-l găsești, Harry, cu siguranță.

– Ascultă-mă...

Se opri și se uită la dosarul de plastic din fața lui. Ellen se ridică.

– Ne vedem la nouă, inspectore.

Harry nu mai apucă decât să dea din cap fără să spună un cuvânt.

RADISSON SAS, HOLBERGS PLASS

5 NOIEMBRIE 1999

Betty Andresen avea un păr blond și ondulat gen Dolly Parton care semăna cu o perucă. Cu toate astea, nu era perucă, iar asemănarea cu Dolly Parton se oprea la păr. Betty Andresen era înaltă și slabă și când zâmbea ca acum, abia dacă i se vedeau dinții. De data asta, zâmbea către bărbatul în vârstă de la recepția hotelului Radisson SAS din Holbergs Plass. Nu era o recepție în sensul consacrat al cuvântului, ci una cu „insule“ multifuncționale, cu calculatoare care permiteau ca mai mulți clienți să fie serviți în același timp.

– Bună dimineața, zise Betty Andresen.

Asta învățase la școala de servicii turistice din Stavanger, să facă diferența între momentele diferite din zi când îi saluta pe oameni. Astfel, peste șase ore va zice „Bună ziua“, și peste alte două ore, „Bună seara“. Apoi va pleca acasă, în apartamentul ei de două camere din Torshov, dorindu-și să aibă cui să spună „Noapte bună“.

– Aș vrea să îmi arătați o cameră cât mai sus.

Betty Andresen se uită la haina bărbatului de pe umerii căreia curgea apă. Afară ploua cu găleata. O picătură tremurătoare se agățase de marginea pălăriei.

– Vreți să vedeți o cameră?

Betty Andresen nu încetă să zâmbească. Învățase principiul pe care îl urma cu religiozitate că toată lumea trebuia tratată ca un client până când se dovedea contrariul. Dar știa la fel de bine că avea în față un exemplu al tipului: bătrân-în-vizită-în-capitală-care-ar-vrea-să-vadă-priveștiștea-de-pe-hotelul SAS-fără-să-plătească. Mai ales vara veneau din aceștia. Și nu doar pentru a vedea panorama. Odată, o femeie ceruse să vadă Apartamentul Prezidențial de la etajul douăzeci și unu doar ca să-l poată descrie prietenelor și să le spună că a stat în el. Chiar îi oferise lui Betty cincizeci de coroane ca să îi treacă numele în registrul clienților pentru a putea folosi asta drept dovadă.

– O cameră pentru o persoană sau una dublă? Întrebă Betty. Fumător sau nefumător?

Cei mai mulți dădeau înapoi când ajungea aici.

– Nu are importanță, zise bătrânul. Cel mai important lucru e priveștiștea. Aș vrea să văd o cameră orientată spre sud-vest.

– Da, de acolo se poate vedea întreg orașul.

– Chiar așa. Care e cea mai bună cameră pe care o aveți?

– Cea mai bună e, bineînțeles, Apartamentul Prezidențial, dar așteptați un moment. Să verific dacă avem disponibilă o cameră standard?

Se uită la panoul de chei și așteaptă să vadă dacă mușcă din momeală. Nu dură mult.

– Aș vrea să văd apartamentul.

„Cred și eu că vrei“, se gândi ea. Se uită la bărbatul în vârstă. Betty nu era o persoană absurdă. Dacă cea mai mare dorință a unui bătrân e să vadă priveștiștea de pe hotelul SAS, nu o să-i stea în cale.

– Să mergem să ne uităm, zise ea, zâmbindu-i fermecător, zâmbet rezervat doar clienților obișnuiți ai hotelului. Ați venit în vizită la cineva aici, în Oslo? Întrebă ea din politețe în lift.

– Nu, zise bărbatul care avea sprâncene stufoase ca tatăl ei.

Betty apăsă butonul din lift, ușile se închiseră și liftul se puse în mișcare. Nu se obișnuise cu el – se simțea ca trasă înspre ceruri. Ușile se deschiseră și, ca de obicei, se aștepta într-un fel să pășească într-o lume nouă și diferită, precum fetița din *Vrăjitorul din Oz*. Dar era mereu aceeași lume. Merse pe holul cu tapet și mochetă asortată și cu picturi scumpe pe pereți. Băgă cheia în ușa apartamentului, apoi zise „După dumneavoastră“, și-i ținu ușa deschisă. Acesta intră, iar ea se gândi că părea nerăbdător.

– Apartamentul Prezidențial are 105 metri pătrați, zise Betty. Apartamentul are două dormitoare, fiecare cu pat mare, și două băi, fiecare cu jacuzzi și telefon.

Intră în camera în care bărbatul se dusesse la fereastră.

– Mobila a fost creată de Poul Henriksen, un designer danez, zise ea mângâind măsuta de cafea acoperită cu un geam subțire ca o foaie de hârtie. Poate vreți să vedeți băile?

Bătrânul nu răspunse. Nu își scosese pălăria udă și, în tăcerea ce se așternu, Betty auzi o picătură care căzu pe parchetul din lemn de cireș. Se duse lângă el. De aici se vedea tot ce era important: primăria, Teatrul Național, Palatul, Parlamentul Norvegiei – Storting – și Fortăreața Akershus. Sub hotel se întindeau Grădinile Palatului, cu pomi ca degetele de vrăjitoare îndreptate spre un cer plumburiu.

– Ar trebui să veniți aici într-o zi frumoasă de primăvară, zise Betty.

Bătrânul se întoarse și o privi fără să o înțeleagă, iar Betty își clădu seama ce spusese. Ar fi putut la fel de bine să adauge: „De vreme ce ați venit aici doar ca să priviți“.

Trecu peste asta zâmbindu-i pe cât de frumos putu.

– Când iarba e verde și copacii sunt înfrunziți în Grădinile Palatului. Atunci e absolut minunat.

El se uită atent la ea, dar părea că se gândește la altceva.

– Aveți dreptate, rosti el în cele din urmă. Copacii înfrunzesc.

Nu m-am gândit la asta. Arată spre fereastră. Se deschide?

– Puțin, zise Betty, ușurată că schimbase subiectul. Răsuciți de mâner așa.

– De ce doar puțin?

– Ca să nu-i vină cuiva idei ciudate.

– Idei ciudate?

Ea îi aruncă o privire. Oare bătrânul era cam senil?

– Să facă o plimbare, zise ea. Adică să se sinucidă. Sunt mulți oameni nefericiți care... Făcu un gest cu mâna care trebuia să arate ce fac oamenii nefericiți.

– Deci asta înseamnă o idee ciudată? Bătrânul își frecă bărbia. Oare zărise urma unui zâmbet printre riduri? Chiar dacă ești nefericit?

– Chiar așa, răspunse Betty pe un ton hotărât. Cel puțin, în acest hotel în timp ce eu sunt de serviciu.

– În timp ce sunteți de serviciu. Bătrânul chicoti. Asta chiar a fost bună, Betty Andresen.

Ea sări auzindu-și numele. Bineînțeles, îl citise pe ecuson. Atunci vedea bine; literele cu care era scris numele ei erau pe atât de mici pe cât erau de mari literele din RECEPȚIONER. Se prefăcu că se uită discret la ceas.

– Da, zise el. Probabil că aveți alte lucruri mai importante de făcut.

– Cred că da, zise ea.

– Atunci o iau, spuse bătrânul.

– Pardon?

– Iau camera. Nu în seara asta, dar...

– Luați camera?

– Da. Pot să o rezerv, nu-i așa?

– Da, dar... e foarte scumpă.

– Prefer să plătesc în avans.

Bătrânul scoase un portofel din buzunar și scoase un teanc de bancnote.

– Nu, nu la asta m-am referit, dar e 7 000 pe noapte. N-ai vrea mai degrabă să vedeți...

Betty se holbă la bancnotele de o mie de coroane pe care i le fluturase prin față.

– Puteți plăti când veniți, zise ea. Când ați vrea...

– Așa cum mi-ai recomandat, Betty. Într-o zi de primăvară.

– Bine. Într-o zi anume?

– Bineînțeles.

SEDIUL POLIȚIEI

5 NOIEMBRIE 1999

Bjarne Møller oftă și se uită pe geam. Gândurile îi zburară aiurea, așa cum se tot întâmpla în ultima vreme. Ploaie se oprișe, deși cerul plumburiu încă mai apăsa peste sediul Poliției din Grønland. Un câine se plimba pe pajiștea cafenie, lipsită de viață. În Bergen era un post vacant la Brigada de Combatere a Crimei Organizate. Se primeau cereri până săptămâna următoare. Un coleg de acolo îi spusese că în Bergen plouă doar de două ori toamna: din septembrie până în noiembrie, și din noiembrie până de Anul Nou. Erau exagerări, cei din Bergen exagerau mereu. Fusese acolo și-i plăcuse orașul. Era departe de politicienii din Oslo și era un oraș mic. Îi plăceau orașele mici.

- Ce e? Møller se întoarce și văzu aerul resemnat al lui Harry.
- Tocmai îmi explicai că o schimbare mi-ar face bine.
- A, da?
- Sunt propriile tale cuvinte, șefu'.
- A, da. Așa e. Trebuie să ne asigurăm că nu ne împotmolim pe un drum bătătorit, din cauza vechilor obiceiuri și a rutinei. Trebuie să mergem mai departe și să evoluăm. Trebuie să ne distanțăm.

- Sunt diverse feluri de distanțare. POT e doar trei etaje mai sus.

- Să ne distanțăm de tot, vreau să zic. Șeful Serviciului de Securitate, Meirik, crede că ești foarte potrivit pentru postul pe care îl are pentru tine.

- Posturile de genul ăsta n-ar trebui scoase la concurs?

- Stai liniștit, Harry.

- Nu? Dar dă-mi voie să mă întreb de ce Dumnezeu vrei să lucrez la supraveghere? Crezi că sunt bun să lucrez sub acoperire?

- Nu, nu.

- Nu?

- Adică da. De fapt, nu chiar *da*... dar de ce nu?

- De ce nu?

Møller se scărpină pe ceafă furios. Fața i se înroșise.

- La dracu', Harry! Ți se oferă o slujbă de inspector, cu un salt de cinci puncte la salariu, fără ture de noapte și mai mult respect din partea debutanților. E de bine, Harry.

- Îmi plac turele de noapte.

- Nimănui nu-i plac turele de noapte.

- De ce nu-mi dai postul vacant de inspector de aici?

- Harry, fă-mi un serviciu și acceptă.

Harry se jucă enervat cu paharul de carton.

- Șefule, zise el, de cât timp ne cunoaștem?

Møller ridică un deget pentru a-l certa.

- Nu mă lua cu din astea, că am fost împreună la bine și la greu...

- De șapte ani. Și de șapte ani am interogat oameni din orașul ăsta care sunt probabil cele mai stupide ființe cu două picioare, și tot n-am întâlnit unul care să mintă mai prost decât tine. Poate că sunt eu prost, dar mai am câțiva neuroni care funcționează și care îmi spun că nu am primit postul pentru meritele mele. Și nici pentru că, spre marea mea surpriză, am brusc cel mai mare punctaj din tot departamentul la testul de tras cu arma. Mi se spune că are legătură cu faptul că am împușcat un agent de la Serviciul Secret. Iar tu nu vrei să-mi spui nimic, șefu'.

Møller deschise gura, o închise din nou și își încrucișă brațele într-un fel care vorbea de la sine.

Harry continuă:

– Știu că tu ești responsabil pentru circul ăsta. Și chiar dacă nu am toate datele, am ceva imaginație și pot să ghicesc restul. Dacă am dreptate, înseamnă că nu mai contează ce îmi doresc eu vizavi de cariera mea în poliție. Răspunde-mi doar. Am de ales?

Møller clipi, apoi clipi iar. Se gândi din nou la Bergen. La iernile fără zăpadă. La plimbările de duminică pe Muntele Fløyen, împreună cu soția și băieții. Un loc în regulă. Glume bune, un pic de talmeș-balmeș, fără benzi criminale și copii de paisprezece ani care iau supradoze. Poliția din Bergen.

– Nu, zise el.

– Bine, spuse Harry. Așa credeam și eu. Mototoli paharul de carton și ținti coșul de gunoi. Ziceai ceva de un salt de cinci puncte la salariu?

– Și de propriul tău birou.

– Separat de al celorlalți, bănuiesc. Îl aruncă țintit cu o mișcare înceată, calculată. Ore în plus?

– La nivelul ăla, nu.

– Atunci va trebui să mă grăbesc acasă la ora patru.

Cartonul ateriză pe podea la jumătate de metru de coș.

– Sunt convins că va fi bine, zise Møller cu o urmă de zâmbet.

GRĂDINILE PALATULUI

10 NOIEMBRIE 1999

Era o seară rece și senină. Primul lucru care îi atrase atenția bătrânului când ieși din stația de metrou fu numărul mare de oameni de pe stradă. Își închipuise că centrul va fi aproape gol, dar taxiurile de pe bulevardul Karl Johans treceau în sus și în jos pe sub luminile de neon, iar trotuarele erau pline de oameni. Așteptă la semafor să se facă verde împreună cu un grup de tineri oacheși, care sporovăiau într-o limbă străină. Probabil că erau pakistanezi. Sau poate arabi. Gândurile îi fură întrerupte de semaforul care își schimbă culoarea și traversă hotărât strada, apoi urcă dealul spre fațada luminată a palatului. Chiar și aici erau oameni, cei mai mulți dintre ei tineri ducându-se și venind doar ei știau de unde. Sus pe deal, se opri să mai respire în fața statuii lui Karl Johan călare pe cal, uitându-se visător înspre Storting. Cu ultimele puteri, se îndreptă spre palat.

Nu mai plouase de o săptămână și frunzele uscate foșneau în timp ce bătrânul o luă la dreapta printre copacii din grădină. Se uită în sus ca să studieze crengile goale ce se vedeau pe fundalul cerului înstelat. Îi veni în minte un vers dintr-o poezie:

Ulm și plop, mestecăn și stejar,
Paloare de moarte, mantie de jar.

„Ar fi fost mai bine dacă era noapte fără lună“, se gândi el. Pe de altă parte, îi înlesnea căutarea: căuta stejarul de care își rezemase fruntea când aflate că soția lui e pe moarte. Își plimbă privirea de-a lungul trunchiului până în vârful copacului. Oare câți ani avea? Două sute de ani? Trei sute? Probabil că era deja mare când Karl Johan fusese proclamat regele Norvegiei. Totuși, tot ce e viu moare. Se duse după copac ca să nu poată fi văzut de pe alee și își dădu jos rucsacul. Apoi se ghemui, desfăcu rucsacul și scoase ce avea în el: trei sticle de soluție de glifosat pe care vânzătorul din magazinul de feronerie din Kirkeveien o numise Strângerea-Vitelor, și o seringă pentru cai cu vârf puternic din oțel pe care o cumpărase de la farmacie. Spusese că-i trebuie seringă la gătit, ca să injecteze grăsime în carne, dar nu fusese cazul să dea explicații pentru că farmacistul îl privise plictisit și probabil că uitase de el înainte să apuce să iasă pe ușă.

Bătrânul se uită repede în jur înainte să bage acul lung de oțel prin dopul uneia dintre sticle și să tragă încet lichidul strălucitor cu care umplu seringă. Cercetă cu degetele până ce găsi o despicătură în coajă și băgă seringă în ea. Lucrurile nu mergeau așa de ușor cum își imaginase. Trebuia să apese tare ca seringă să treacă prin lemnul dur. Nu avea nici un efect dacă injecta stratul de la suprafață; trebuia să ajungă la cambiu, organele vitale ale copacului. Apăsă mai tare. Acul tremură. La naiba! Nu avea voie să-l rupă, era singurul pe care îl avea. Vârful alunecă înăuntru, dar după câțiva centimetri, se opri. Deși era frig afară, era transpirat tot. Apucă strâns seringă și era pe punctul de a împinge iar, când auzi foșnet de frunze pe potecă. Dădu drumul seringii. Zgomotul se apropie. Închise ochii și-și ținu răsuflarea. Pașii se auziră trecând pe lângă el. Când deschise iar ochii, văzu două siluete care dispăreau în spatele arborilor, pe lângă postul de supraveghere de deasupra porții Frederiks. Respiră profund și se întoarse la seringă. Se hotărî să-și asume riscul și împinse cu toată forța. Și exact când se aștepta să audă zgomotul de ac care se rupe, acesta pătrunse în copac. Bătrânul își șterse fruntea. Restul era ușor.

După zece minute, injectase două sticle de soluție și aproape că terminase cu a treia, când auzi voci apropiindu-se. Două siluete ieșiră dintre copaci la punctul de supraveghere și el presupuse că erau aceleași de dinainte.

– Bună seara! Era o voce de bărbat.

Bătrânul reacționează instinctiv. Se ridică și se postă în fața copacului astfel încât haina să ascundă seringă care era încă în copac. În clipa următoare fu orbit de lumină. Își duse mâinile la față.

– Ia lumina, Tom.

O femeie.

Lumina dispăru și văzu un fascicul de lumină ce dansa printre copacii din grădina.

Cei doi veniră spre el, o femeie de treizeci de ani cu trăsături frumoase dar nu excepționale, care îi băgă sub nas o insignă încât, chiar numai în lumina palidă a lunii, îi zări fața serioasă din poza făcută clar când era mai tânără. Plus un nume. Ellen și încă altcumva.

– Poliția, zise ea. Scuzați-mă dacă v-am speriat.

– Ce faci, tataie, aici noaptea? Întrebă bărbatul.

Purtau amândoi haine obișnuite, și de sub pălăria neagră a bărbatului văzu fața unui tânăr arătos uitându-se la el cu niște ochi albaștri și reci.

– Mă plimbam doar, zise bătrânul sperând să nu se observe tremurul vocii.

– Chiar așa? replică scurt cel pe nume Tom. În spatele unui copac în parc, îmbrăcat într-o haină lungă. Știi cum numim noi asta?

– Oprește-te, Tom. Vă cer încă o dată scuze, zise femeia, întorcându-se către bătrân. A avut loc un atac aici, în grădini, acum câteva ore. Un tânăr a fost bătut. Ați văzut ori auzit ceva?

– Abia am ajuns, zise bătrânul, uitându-se doar la femeie pentru a evita privirea cercetătoare a bărbatului. Nu am văzut nimic. Doar Ursa Mare și Ursa Mică. Arată spre cer. Îmi pare rău să aud una ca asta. A fost rănit grav?

– Destul de grav. Ne scuzați că v-am deranjat, zâmbi ea. O seară plăcută.

Plecară și bătrânul închise ochii, rezemându-se de copac. În clipa următoare fu smuls de revere și simți o respirație fierbinte în ureche. Apoi vocea bărbatului:

– Dacă te prind vreodată, ți-o tai. M-ai auzit? Îi urăsc pe cei de teapa ta.

Mâinile dădură drumul reverelor și bărbatul se îndepărtă.

Bătrânul se prăbuși și simți umezeala rece a pământului cum îi intră prin haine. În cap, o voce fredona același vers la nesfârșit:

Ulm și plop, mesteacăn și stejar,
Paloare de moarte, mantie de jar.

PIZZERIA LA HERBERT, YOUNGSTORGET

12 NOIEMBRIE 1999

Sverre Orsen intră, făcu semn cu capul băieților de la masa din colț, cumpără o bere de la bar și se duse cu ea nu la masa din colț, ci la o masă liberă. Era masa lui de mai bine de un an, de când îl bătuse pe Ochi-de-Chinez la Dennis Kebab. Era devreme și deocamdată nu era nimeni la masa lui, dar curând mica pizzerie de la intersecția străzilor Torggata și Youngstorget se va umple. Aruncă o privire spre băieții de la masa din colț. Trei dintre cei mai importanți erau deja acolo, dar deocamdată nu vorbi cu ei. Făceau parte din noul partid – *Nasjonalalliansen* – și s-ar putea spune că avuseseră câteva divergențe din punct de vedere ideologic. Îi cunoștea din tinerețe, de când era în aripa tânără a Fedrelandspartiet; erau patrioți, dar acum erau pe punctul de a se alătura unei facțiuni a partidului. Roy Kvinset, cu capul perfect ras, era, ca de obicei, îmbrăcat în blugi strâmți prespălați, ghete și tricou alb pe care era scris cu roșu, alb și albastru, *Nasjonalalliansen*. Halle era nou. Își vopsise părul negru și folosea ulei pentru păr ca să stea lins. Mustața era mai ales cea care atrăgea atenția oamenilor – neagră și aranjată, exact ca a

Führerului. Nu mai purta pantaloni de călărie și ghete; se îmbrăca în schimb cu uniformă militară verde. Gregersen era singurul care arăta ca un tânăr obișnuit: jachetă scurtă, cioc și ochelari de soare pe cap. Era, fără îndoială, cel mai inteligent dintre cei trei.

Sverre își roti privirea prin încăpere. O fată și un băiat mâncau dintr-o pizza. Nu-i mai văzuse, dar nu păreau a fi poliști sub acoperire. Și nici ziaști. Erau poate de la ziarul antifascist *Monitor*? Iarna trecută dibuise un tip de la *Monitor*, un bărbat cu privire speriată care fusese pe aici cam prea des, făcuse pe beatul și intrase în vorbă cu câțiva dintre cei care veneau în mod obișnuit. Sverre îl mirosise că e în neregulă, îl luaseră afară și îi rupseseră puloverul. Avea aparat de înregistrat la el. Recunoscuse că e de la *Monitor* chiar înainte să-i facă totuși ceva. Groaznic de speriat. O adunătură de femei, tipii ăștia de la *Monitor*. Credeau că e un joc de băieți să spioneze aceste elemente fasciste, că era un lucru important și periculos, că erau agenți secreți, iar viețile le erau puse mereu în pericol. Ei da, în ceea ce-l privește, probabil că nu erau prea diferiți de unii dintre ai lor, trebuia să recunoască. În orice caz, tipul fusese atât de sigur că îl vor omorî și așa de speriat, că făcuse pe el. De-a dreptul. Sverre zărise cum se scurge urina de sub pantaloni pe asfalt. Asta își amintea mai ales din acea seară. Băltoaca de urină care sclipea, prelingându-se pe aleea slab luminată din spate.

Sverre Orsen hotărî că cei doi erau doar doi tineri înfometați care trecuseră întâmplător pe acolo. Viteza cu care mâncau arăta că își dăduseră seama cam ce fel de clienți veneau acolo și voiau să plece cât mai repede posibil. Lângă geam stătea un bătrân cu pălărie și haină. Probabil un alcoolic, deși hainele arătau altceva. Dar pe de altă parte, aveau adesea această înfățișare în primele zile după ce Armata Salvării îi îmbrăca – în haine de calitate de la mâna a doua și în costume demodate. În timp ce îl cerceta, bătrânul ridică brusc privirea și îl zări. Nu era un alcoolic. Bătrânul avea ochi albaștri strălucitori și Sverre se uită automat în altă parte. Ce privire avea nenorocitul!

Sverre se concentrează asupra halbei de bere. Era vremea să facă rost de niște bani. Să își lase părul lung care să îi acopere tatuajul

de pe gât, să își ia un tricou cu mâneci lungi și să plece. Se găsea destul de muncă. Muncă de rahat. Negrii aveau toate posturile bune și bine plătite. Poponarii, sectanții și negrii.

– Pot să mă așez?

Sverre ridică privirea. Era bătrânul; stătea lângă el. Sverre nici nu-l observase când venise.

– E masa mea, răbufni Sverre.

– Vreau doar să stăm un pic de vorbă.

Bătrânul puse un ziar pe masă și se așează pe scaunul din fața lui. Sverre îl privi precaut.

– Relaxează-te, sunt de-ai voștri, zise el.

– Care *ai noștri*?

– Dintre cei care vin aici. Național-socialiști.

– A, da?

Sverre își umezi buzele și duse halba la gură. Bătrânul stătea acolo, nemișcat, privind-l. Calm, de parcă ar fi avut tot timpul din lume la dispoziție. Și probabil că așa și era, părea să aibă șaptezeci de ani. Pe puțin. Să fie unul dintre extremiștii de la *Zorn 88*? Unul dintre sponsorii timizi despre care Sverre auzise, dar pe care nu-i văzuse niciodată?

– Vreau să-mi faci un serviciu. Bătrânul vorbea încet.

– A, da? zise Sverre.

Dar nu mai avea chiar aceeași atitudine de superioritate. La urma urmei, nu se știe nici odată.

– Pistol, zise bătrânul.

– Ce e cu pistolul?

– Îmi trebuie unul. Mă poți ajuta?

– De ce aș face-o?

– Deschide ziarul. La pagina douăzeci și opt.

Sverre trase ziarul spre el și îl răsfoi, fără să-l scape din vedere pe bătrân. La pagina douăzeci și opt era un articol despre neonazismul din Spania. Scris de nenorocitul ăla din Rezistență, Even Juul. Mulțumesc frumos. Poza mare, alb-negru, a unui bărbat care ținea sus un tablou al generalului Franco era parțial acoperită de o bancnotă de o mie de coroane.

Sverre dădu din umeri.

– Urmează încă nouă mii.

– A, da? Sverre mai luă o înghițitură. Se uită împrejur. Tinerii plecaseră, dar Halle, Gregersen și Kvinset erau tot la masa din colț. Curând vor veni și ceilalți și va fi imposibil să discute discret. Zece mii de coroane.

– Ce fel de pistol?

– O pușcă.

– Ar trebui să pot să fac rost.

Bătrânul clătină din cap.

– O pușcă Märklin.

– Märklin? Ca în machetele de tren? Întrebă Sverre.

Pe fața ridată de sub pălărie se zări o mișcare. Bătrânul probabil că zâmbise.

– Dacă nu poți să mă ajuți, spune-mi acum. Poți să păstrezi mia și nu o să mai vorbim niciodată despre asta. Voi pleca și nu o să ne mai vedem niciodată.

Sverre simți pentru o clipă cum îi crește adrenalina. Nu era vorbăria zilnică despre topoare, puști de vânătoare sau dinamită. Era pe bune. Tipul vorbea serios.

Ușa se deschise. Sverre se uită peste umăr la bărbatul în vârstă care intră. Nu era vreunul dintre băieți, ci bețivul cu pulover roșu, islandez. Era o adevărată pacoste când era beat, dar altfel era destul de inofensiv.

– O să văd ce pot să fac, zise Sverre, înhățând bancnota de o mie de coroane.

Sverre nu apucă să vadă ce se întâmplă apoi. Mâna bătrânului se înfipse în a lui ca o ghiară de vultur și o țintui de masă.

– Nu asta te-am întrebat. Vocea era rece și fermă, ca de gheață.

Sverre încercă să-și smulgă mâna, dar nu reuși. Nu putea să-și elibereze mâna din strânsoarea unui bătrân senil!

– Te-am întrebat dacă poți să mă ajuți, și vreau un răspuns. Da sau nu, ai înțeles?

Sverre simți cum furia, vechiul lui prieten și dușman, pune stăpânire pe el. Dar, deocamdată, nu uită nici cealaltă parte: zece mii de coroane. Știa un om care îl putea ajuta, un bărbat deosebit.

Nu avea să fie ieftin, dar avea sentimentul că bătrânul nu se va târgui.

– Pot... pot să te ajut.

– Când?

– Peste trei zile. Aici. La aceeași oră.

– Aiurea! N-o să faci rost de o asemenea pușcă în trei zile!

Bătrânul îi dădu drumul la mână. Dar du-te la omul care te poate ajuta și spune-i să se ducă la omul care-l poate ajuta, și apoi ne întâlnim aici în trei zile ca să stabilim data și locul livrării.

Sverre putea ridica o halteră de 120 de kilograme. Cum putea bătrânul asta să...?

– Îmi vei spune dacă pușca trebuie plătită cu bani gheață la livrare. Vei primi restul banilor în trei zile.

– Da? Și dacă plec cu banii?

– Atunci mă întorc și te omor.

Sverre își frecă încheietura. Nu mai ceru alte lămuriri.

Un vânt tăios mătura trotuarul din fața cabinei telefonice de lângă Baile Torggata, în timp ce Sverre Olsen bătea în telefon cu degete tremurătoare. Era al dracului de frig! Avea găuri în amândouă tăpile. Cel de la celălalt capăt al telefonului ridică receptorul.

– Da?

Sverre Olsen înghiți în sec. Oare de ce îl neliniștea mereu această voce?

– Sunt eu, Olsen.

– Vorbește.

– Cineva are nevoie de o pușcă. O Märklin.

Nici un răspuns.

– Ca la machetele de tren, adăugă Sverre.

– Știu ce e o Märklin, Olsen.

Vocea de la celălalt capăt era inexpressivă, neutră; Sverre simți disprețul. Nu reacționează pentru că, deși îl ura pe bărbatul de la celălalt capăt al firului, frica de el era mai mare – nu îi era rușine să o recunoască. Barbatul avea reputația unei persoane periculoase. Puțini oameni auziseră de el, chiar și în cercul lui Sverre,

iar Sverre nu știa care e numele lui adevărat. Dar îi salvase de mai multe, ori pe el și pe tovarășii lui, din situații neplăcute. Pentru cauză, bineînțeles, nu pentru că îl plăcea pe Sverre Olsen în mod special. Dacă Sverre ar fi știut pe altcineva care putea să-i facă rost de ceea ce căuta, ar fi luat legătura cu acela. Vocea:

– Cine întreabă și pentru ce are nevoie?

– Un bătrân. Nu îl cunosc. A zis că e de-al nostru. Și nu l-am întrebat cui vrea să-i facă de petrecanie, ca să zic așa. Probabil că nimănui. Probabil că vrea doar să...

– Ține-ți gura, Olsen. Părea că are bani?

– Era îmbrăcat bine. Și mi-a dat o mie doar ca să-i spun dacă pot să-l ajut sau nu.

– Ți-a dat o mie ca să-ți ții gura, să nu-ți răspundă la nici o întrebare.

– Așa e.

– Interesant.

– Mă întâlnesc iar cu el peste trei zile. Vrea să știe până atunci dacă îi putem face rost.

– *Îi putem?*

– Da, de fapt...

– Dacă *pot* să-i fac rost, vrei să spui.

– Sigur, dar...

– Cu cât te plătește?

Sverre ezită.

– Cu zece miare.

– Și pentru mine la fel. Dacă facem afacerea. Ai înțeles?

– Am înțeles.

– Deci pentru ce îți dă zece miare?

– Ca să-mi țin gura.

Sverre nu-și mai simțea degetele de la picioare când închise telefonul. Îi trebuiau ghete noi. Stătu nemișcat, studiind un pachet mototolit pe care vântul îl ridicase în aer și care acum zbura printre mașini în direcția Storgata.

PIZZERIA LA HERBERT

15 NOIEMBRIE 1999

Ușa de sticlă a pizzeriei La Herbet se închise singură după bătrânul care ieși. Stătu pe trotuar și așteptă. Pe lângă el trecu o pakistaneză cu un cărucior și cu capul acoperit cu o basma. Prin fața lui treceau mașini în viteză și își zări propria reflexie în ferestrele lor și în geamurile mari ale pizzeriei din spatele lui. În stânga intrării, pe geam, era lipită o cruce albă; parcă cineva încercase s-o întipărească în sticlă. Crăpăturile albe din fereastră erau ca o pânză de păianjen. Dincolo de geam îl zări pe Sverre Olsen, stând încă la masa unde se pusese de acord asupra detaliilor. Cinci săptămâni. Containerul din port. Platforma 4. La ora 2 a.m. Parola: Voce de înger. Probabil numele unui slagăr. Nu auzise niciodată de el, dar titlul se potrivea. Din nefericire, prețul nu fusese la fel de potrivit: 750 000 coroane norvegiene. Dar n-avea de gând să negocieze. Întrebarea era acum dacă vor merge până la capăt cu înțelegerea sau îl vor jefui lângă containerul din port. Făcuse apel la sentimentul de loialitate al tânărului neonazist, divulgându-i că luptase pe Frontul de Est, dar nu era sigur că îl crezuse. Sau dacă asta conta în vreun fel. Inventase chiar și o poveste în cazul în care tânărul

începea să-i pună întrebări. Dar nu fusese nevoie. Nu-i pusese nici o întrebare.

Mai trecură câteva mașini. Sverre Olsen nu plecase din pizzerie, dar chiar atunci, altcineva se ridicase și se împleticise către ușă. Bătrânul și-l aminti; fusese acolo și ultima oară. Iar astăzi nu-i slăbise cu privirea. Ușa se deschise. Așteptă. Pentru că nu mai trecu nici o mașină, îl auzi pe bărbat oprindu-se în spatele lui. Apoi îi vorbi:

– Ei bine, el e?

Vocea avea acea răgușeală specifică pe care o dau ani întregi de consum exagerat de băutură, tutun și lipsă de somn.

– Vă știu de undeva? întrebă bătrânul fără să se întoarcă.

– Cred că da.

Bătrânul răsuci capul, îl cercetă o clipă și se întoarse la loc.

– N-aș zice că v-am recunoscut.

– Doamne! Să nu recunoști un vechi tovarăș de război?

– Care război?

– Am luptat pentru aceeași cauză amândoi.

– Dacă ziceți. Ce vreți?

– Ce? zise bețivul, cu mâna dusă la ureche.

– V-am întrebat ce vreți, repetă bătrânul, de data asta mai tare.

– Există a vrea și *a vrea*. Nu-i un lucru neobișnit să stai puțin de vorbă cu vechi cunoștințe, nu-i așa? Mai ales cunoștințe pe care nu le-ai văzut de mult. Și mai ales oameni despre care ai crezut că au murit.

Bătrânul se întoarse spre el.

– Par eu a fi mort?

Bărbarul în pulover roșu, islandez, se uită fix la el cu niște ochi de un albastru strălucitor ca niște pietricele de turcoaz. Era imposibil să-i ghicești vârsta. Șaptezeci sau optzeci. Dar bătrânul știa exact câți ani avea bețivul. Dacă se concentra, putea chiar să-și aducă aminte data de naștere. În timpul războiului aveau obiceiul să-și sărbătorească zilele de naștere.

Bețivul se apropie și mai mult de el.

– Nu, nu pari a fi mort. Bolnav, da, dar nu mort.

Îi întinse o mână uriașă și murdară, iar bătrânul simți mirosul de transpirație, urină și vomă.

– Care-i problema? Nu vrei să dai mâna cu un vechi tovarăș? Vocea lui părea un șuierat al morții.

Bătrânul strânse rapid mâna întinsă în mâna lui înmănușată.

– Bine, zise el. Acum am dat și mâna. Dacă asta e tot, eu o să-mi văd de drum.

– Ei, tot. Bețivul se tot legăna, încercând să se concentreze asupra bătrânului. Mă întrebam ce caută un om ca tine într-o asemenea văgăună. E normal să mă întreb, nu-i așa? „S-a rătăcit doar“, m-am gândit când te-am văzut aici ultima dată. Dar ai stat de vorbă cu individual ăla grețos care bate oameni cu bâte de baseball. Iar astăzi, iar erai aici...

– Da?

– Mă gândeam că va trebui să întreb vreun ziarist care mai vine pe aici. Dacă ei știu ce face un om respectabil într-o asemenea gașcă. Ei știu tot. Și dacă nu știu, află. De exemplu, cum de un om despre care toată lumea știe că a murit în război e teafăr și nevătămat. Imediat fac rost de informație. Cât ai zice pește.

Încercă în zadar să pocnească din degete.

– Și a doua zi apare la ziar.

Bătrânul oftă.

– Te pot ajuta cu ceva?

– Par eu că am nevoie de ceva?

Bețivul își deschise brațele și rânji cu gura lui fără dinți.

– Înțeleg, zise bătrânul, uitându-se împrejur. Să ne plimbăm puțin. Nu-mi place să am spectatori.

– Ce?

– Nu-mi place să am spectatori.

– Pentru ce îți trebuie?

Bătrânul puse mâna pe umărul bețivului.

– Hai să intrăm aici.

– *Arată-mi drumul*, tovarășe, fredonă bețivul cu o voce răgușită de răs.

Intrară pe sub arcada de lângă pizzeria La Herbert, unde un șir de tomberoane mari de plastic, cu gunoi dând pe dinafară, blocau vederea dinspre stradă.

– N-ai spus nimănui că m-ai văzut, nu-i așa?

– Ai înnebunit? La început am crezut că am vedenii. O fantomă în plină zi. La Herbert! Izbucni într-un răs care se transformă rapid într-o tuse umedă. Se aplecă în față și se sprijini de perete până când tusea cedă. Își îndreptă spatele apoi și își șterse saliva de la gură. Nu, din fericire, altfel m-ar fi băgat la nebuni.

– Și care crezi că ar fi prețul potrivit ca să nu vorbești?

– Da, prețul potrivit. L-am văzut pe maimuțoiul ăla că a luat o mie din ziar...

– Da?

– Câteva miare mi-ar prinde bine, cu siguranță.

– Câte?

– Câte ai?

Bătrânul oftă, se mai uită o dată împrejur să se asigure că nu au martori. Apoi își desfăcu haina și băgă mâna înăuntru.

Sverre Olsen traversă Youngstorget cu pași mari, cu o pungă de plastic verde în mâna pe care o tot legăna. În urmă cu douăzeci de minute stătea în La Herbert, falit, cu găuri în ghetе, iar acum avea în picioare o pereche de ghetе noi, înalte, cu douăsprezece găuri pentru șiret de fiecare parte, cumpărate de la Top Secret, de pe bulevardul Henrik Ibsen. Plus că avea un plic în care mai erau încă opt miare nou-nouțe. Și încă zece la orizont. E ciudat cum se pot schimba lucrurile de la un minut la altul. În toamna asta, era cât pe ce să petreacă trei ani la pârnaie, dar avocatul lui își dăduse seama că grăsansa care era judecător asociat nu depusese jurământul unde trebuie.

Sverre se simțea atât de bine, încât se gândi că ar trebui să-i invite pe Halle, Gregersen și pe Kvinset la masa lui. Să le facă cinste. Să vadă cum reacționează. Da, chiar așa ar trebui să facă.

Traversă bulevardul Pløens prin fața unei pakistaneze cu un cărucior și îi zâmbi răutăcios. Înainte să intre în pizzerie, se gândi că n-avea rost să mai care ghetete stricate în punga de plastic. Trecu pe sub boltă, ridică atent capacul unui tomberon și aruncă în el punga de plastic. Pe când ieșea, atenția îi fu atrasă de două picioare care se vedeau de sub niște tomberoane mai din spate. Privi în jur. Nimeni pe stradă. Nimeni pe alee. Oare ce era? Un bețiv? Un drogat? Se apropie. Simți cum i se acceleraeză pulsul. Drogații devin foarte nervoși dacă sunt deranjați. Sverre făcu un pas într-o parte și lovi unul dintre containere.

– La dracu’.

Era ciudat că Olsen, care aproape că omorâse un om, nu mai văzuse niciodată un om mort. Și la fel de ciudat că aproape i se tăiară picioarele. Bărbatul care stătea sprijinit de perete, cu ochii îndreptați în direcții diferite, era mort de-a binelea. Era clar de ce murise. Rana roșie din gât arăta unde îi fusese retezat gâtul. Deși sângele abia picura acum, era evident că țâșnise afară la început, pentru că puloverul roșu, islandez, al bărbatului, era îmbibat și lipicios. Duhnea a gunoi și a urină, iar Sverre simți că i se întoarce stomacul pe dos și, odată cu el, cele două beri și pizza pe care o mâncase. Se rezemă apoi de tomberoane, scuipând pe asfalt. Vârfurile ghetelor lui noi erau galbene de vomă, dar nu observă. Nu vedea decât băltoaca roșie strălucind în întuneric, căutând locul cel mai jos din asfalt unde să se scurgă.

LENINGRAD

17 IANUARIE 1944

Un avion de luptă rusesc YAK 1 duduie deasupra capului lui Edvard Mosken, în timp ce acesta fugea prin tranșee, aplecat.

În general, avioanele de luptă nu provocau prea multe pagube. Se părea că rușii rămăseseră fără bombe. Ultimul lucru pe care îl auzise era că rușii îi echipaseră pe piloți cu grenade de mână pe care încercau să le arunce în tranșee în timp ce zburau.

Edvard fusese în Sectorul de Nord ca să ridice eventualele scrisori și să afle ultimele știri. Întreaga toamnă fusese doar o serie nesfârșită de relatări deprimante despre pierderi și retrageri de-a lungul Frontului de Est. Kievul fusese recucerit de ruși în noiembrie, și în octombrie, armata germană abia reușise să nu fie înconjurată dinspre nordul Mării Negre. Situația era îngreunată de Hitler care redirecționa forțele către Frontul de Vest, dar cel mai îngrijorător lucru îl aflase Edvard astăzi. În urmă cu două zile, general-locotenentul Gusev lansase o puternică ofensivă din Oranienbaum, partea de sud a Golfului Finlandei. Edvard își amintea de Oranienbaum pentru că era un cap de pod mic prin care trecuseră în marșul lor spre Leningrad. Îi lăsaseră pe ruși să-l păstreze pentru că nu avea importanță strategică. Ivanii reușiseră acum să adune în secret o întreagă armată în jurul fortăreței

Kronstandt și, după cum se relata, artileria Katusha bombarda fără încetare pozițiile germane. Pădurile de molizi odată dese fuseseră transformate în lemne de foc. Era adevărat că de câteva nopți se auzea muzică în depărtare de la artileria lui Stalin, dar nimeni nu-și închipuise că lucrurile stăteau așa de prost.

Edvard profitase de prilej pentru a merge la spitalul de campanie să-l viziteze pe unul dintre oamenii lui care își pierduse un picior din cauza unei mine pe teritoriul neutru, dar sora medicală, o femeie mărunțică din Estonia, cu ochii atât de adânciți în orbitele vineții că părea că poartă o mască, dăduse doar din cap și spusese cuvântul din germană pe care probabil că îl rostea cel mai des: „Tot“.

Edvard probabil că păruse foarte îndurerat, căci ea încercase să-l mai înveselească arătând spre un pat în care, aparent, era alt norvegian.

„*Leben*“, zise ea cu un zâmbet. Dar ochii îi erau tot îndurerați.

Edvard nu îl cunoștea pe bărbatul care dormea în pat, dar când îi zări haina albă de piele atârnată de scaun, își dădu seama cine era: era comandantul companiei, însuși Lindvig, de la *Regiment Norge*. O legendă. Și iată unde ajunsese. Se hotărî să nu le mai spună oamenilor săi și lucrul ăsta.

Un alt avion de luptă se roti cu zgomot deasupra capetelor. De unde veneau toate aceste avioane dintr-odată? Anul trecut, ivanii nu păreau că mai au vreunul.

Dădu colțul și-l vazu pe Hallgrim Dale stând aplecat, cu spatele la el.

– Dale!

Dale nu se mișcă. După ce un glonț îl făcuse să-și piardă cunoștința în noiembrie, Dale nu mai auzea bine. Nici nu vorbea prea mult și avea acea privire pierdută pe care o au mulți dintre cei care fuseseră loviți. La început, Dale se plânsese de dureri de cap, dar sanitarul care avusese grijă de el spusese că nu pot să facă prea multe; nu puteau decât să aștepte ca să vadă dacă își revine.

Criza de soldați era destul de mare ca să-i mai trimită la spitalul de campanie și pe cei sănătoși, zisese el.

Edvard îl luă pe Dale pe după umeri. Dale se întoarse atât de brusc și cu atâta forță, încât Edvard își pierdu echilibrul pe gheața care devenise moale și lunecoasă din cauza soarelui. „În sfârșit e o iarnă blândă“, se gândi Edvard, și se forță să râdă în timp ce stătea întins pe spate, dar râsul îi îngheță când văzu pușca lui Dale ținută asupra lui.

– *Passwort!* strigă Dale. Deasupra lunetei de la pușcă, Edvard văzu un ochi căscat.

– Eu sunt, Dale.

– *Passwort!*

– Ia pușca asta de aici! Sunt eu, Edvard, la naiba!

– *Passwort!*

– *Gluthaufen.*

Edvard simți cum îl cuprinde panica văzând degetele lui Dale strângându-se pe trăgaci. Oare nu-l auzise?

– *Gluthaufen!* strigă cât îl ținură plămânii. Pentru numele lui Dumnezeu, *Gluthaufen.*

– *Falsch! Ich schieße!*¹

Dumnezeule, omul era nebun! Edvard își dădu seama într-o secundă că schimbaseră parola chiar de dimineată. După ce fusese în Sectorul de Nord. Degetele lui Dale apăsară mai tare pe trăgaci, dar nu merse mai departe de atât. Avea o cută ciudată deasupra ochiului. Apoi trase siguranța și trase iar cocoșul armei. Așa se va sfârși totul? După ce supraviețuise atâtor lucruri, o să moară de glonțul tras de un tovarăș de-al lui care rămăsese șocat de la o lovitură? Edvard se uită drept în țeava puștii și așteptă jetul de flăcări. Chiar o să-l vadă? Dumnezeule. Își mută privirea de la pușcă la cerul albastru de deasupra, pe care se zărea o cruce neagră, un avion de luptă rusesc. Era prea sus ca să-l audă. Apoi închise ochii.

– *Engelstimme!* strigă cineva din apropiere.

¹ Fals! Trag! (în lb. germană, în original)

Edvard deschise ochii și-l văzu pe Dale clipind de două ori în spatele lunetei.

Era Gudbrand. Avea capul lângă Dale și-i țipa în ureche.

– *Engelstimme!*

Dale lăsa pușca în jos. Apoi rânji la Edvard și dădu din cap „*Engelstimme!*” repetă el.

Edvard închise din nou ochii și respiră adânc.

– Au venit scrisori? Întrebă Gudbrand.

Edvard se chinui să se ridice în picioare și îi dădu teancul de scrisori lui Gudbrand. Lui Dale nu-i pierise rânjetul de pe buze, iar ochii îi erau la fel de goi. Edvard luă pușca lui Dale și îl privi în față.

– E cineva acasă, Dale?

Intenționase ca vocea să-i sune ca de obicei, dar nu reuși să scoată decât o șoaptă răgușită.

– Nu aude, zise Gudbrand, căutând prin scrisori.

– Nu știam că e așa de bolnav, spuse Edvard, fluturând o mână prin fața lui Dale.

– N-ar trebui să fie aici. Iată o scrisoare de la ai lui. Arată-i-o, și o să vezi ce vreau să spun.

Edvard luă scrisoarea și o ținu în fața lui Dale, dar tot ce obținu de la acesta fu un zâmbet scurt. Apoi se uită iar în gol, sau oriunde privea el în zare.

– Ai dreptate, zise el. E dus.

Gudbrand îi dădu o scrisoare lui Edvard.

– Cum merge treaba pe acasă? Întrebă el.

– Știi tu... răspunse Edvard, uitându-se la scrisoare.

Gudbrand nu știa pentru că nu prea mai vorbise cu Edvard din iarna trecută. Era ciudat, dar chiar și aici, în aceste condiții, doi oameni reușeau cu ușurință să se evite unul pe altul dacă așa doreau. Nu că lui Gudbrand nu-i plăcea de Edvard; din contră, îl respecta pe tipul din Mjøndal, căci îl considera o persoană deșteaptă, un soldat curajos și săritor față de noii recruți din unitate. Astă-toamnă, Edvard fusese avansat Scharführer, care corespundea rangului de sergent din armata norvegiană, dar

responsabilitățile lui rămăseseră aceleași. Edvard glumea zicând că fusese avansat pentru că toți ceilalți muriseră și aveau prin urmare o grămadă de șepci de sergent nefolosite.

Gudbrand se gândise adesea că în alte împrejurări ei doi ar fi putut fi prieteni buni. Totuși, evenimentele din iarna trecută – dezertarea lui Sindre și misterioasa reapariție a cadavrului lui Daniel – rămăseseră un măr al discordiei între ei.

Zgomotul unei explozii îndepărtate sparse tăcerea și imediat se auzi și clănțănitul mitralierelor.

– Operațiunile dușmanilor, zise Gudbrand, mai degrabă sub formă de întrebare decât de afirmație.

– Da, răspunse Edvard, e din cauza nenorocitei de vremi blânde. Camioanele noastre cu provizii se împotmolesc în noroi.

– Va trebui să ne retragem?

Edvard dădu din umeri.

– Probabil câțiva kilometri. Dar ne vom întoarce.

Gudbrand duse mâna streășină la ochi și se uită spre sud. Nu dorea să se întoarcă. Voia să se întoarcă acasă și să vadă dacă mai avea vreun rost acolo.

– Ai văzut indicatorul norvegian de la intersecție, chiar lângă spitalul de campanie, cel cu crucea într-un cerc? Întrebă el. Cu un braț îndreptat spre drumul dinspre est, cu inscripția: „Leningrad 5 kilometri“?

Edvard dădu din cap.

– Îți mai aduci aminte ce scria pe brațul care arăta vestul?

– Oslo, zise Edvard, 2 611 kilometri.

– E un drum lung.

– Da, e un drum lung.

Dale îl lăsase pe Edvard să țină pușca și stătea pe pământ cu mâinile îngropate în zăpada din fața lui. Capul îi atârna ca o păpădie ofilită între umerii înguști. Auziră altă explozie, de data asta mai aproape.

– Mulțumesc foarte mult pentru...

– Nici o problemă, zise Gudbrand repede.

– L-am văzut la spital pe Olaf Lindvig, spuse Edvard. Nu știa de ce zisese asta. Poate pentru că Gudbrand era singurul din unitate, în afară de Dale, care era acolo tot de atât timp ca și el.

– Era...?

– Doar puțin rănit, cred. I-am văzut uniforma albă.

– Am auzit că e un om bun.

– Da, avem mulți oameni buni.

Stătură față în față, fără să mai zică nimic.

Edvard tuși și băgă mâna în buzunar.

– Am făcut rost de țigări din Sectorul de Nord. Dacă ai un chibrit...

Gudbrand dădu din cap, își desfăcu haina de camuflaj, găsi chibriturile, și aprinse unul. Când ridică privirea, primul lucru pe care îl văzu fură ochii holbați ai lui Edvard. Se uita peste umărul lui. Apoi auzi scrâșnetul.

– Jos! urlă Edvard.

În secunda următoare stăteau întinși pe gheață, iar cerul explodă deasupra lor și păru că se despică. Gudbrand apucă să zărească o parte dintr-un avion rusesc de luptă zburând atât de jos deasupra tranșeeilor, încât zăpada se ridică în aer. Apoi dispăru și se făcu iar liniște.

– Sunt... șopti Gudbrand.

– Dumnezeule mare, gemu Edvard răsucindu-se și zâmbindu-i lui Gudbrand.

– L-am văzut pe pilot. A tras geamul și s-a aplecat în afară. Au înnebunit ivanii. Se cutremura de râs. Parcă am fi în vremurile bune.

Gudbrand se uită fix la chibritul rupt pe care îl mai ținea încă în mână. Apoi începu să râdă și el.

– Ha, ha, ha, râse și Dale uitându-se la cei doi din zăpadă, pe o parte a tranșeei. Hi, hi.

Gudbrand îi văzu privirea lui Edvard și amândoi începură să râdă în hohote. Râseră atât de mult, că abia mai puteau să respire, și la început nu auziră zgomotul ciudat care se apropia.

Clic... clic...

Părea că cineva lovește neobosit gheața cu o sapă.

Clic...

Se auzi apoi un sunet metalic, iar Gudbrand și Edvard se întoarseră și-l văzură pe Dale pierzându-și echilibrul și căzând în zăpadă.

– Ce dracu'... începu Gudbrand să zică.

– Grenadă! strigă Edvard.

Gudbrand reacționează instinctiv auzind strigătul lui Edvard și se ghemui, dar pe când stătea așa, zări cablul care se tot rotea la un metru distanță de ei. La un capăt avea legat o bucată de metal. Simți că îi îngheață sângele în vine când își dădu seama ce se va întâmpla.

– Fugi! țipă Edvard în spatele lui.

Era adevărat, piloții ruși chiar aruncau grenade de mână din avioane. Gudbrand era întins pe spate și încerca să se miște, dar mâinile și picioarele îi alunecară pe gheața umedă.

– Gudbrand!

Grenada alunecase pe gheață direct pe fundul tranșeei cu un zgomot ciudat. Probabil că-l lovise pe Dale chiar în cască.

– Gudbrand!

Grenada se învârti, sări și dansă din nou, iar Gudbrand nu-și putea lua ochii de la ea. Patru secunde de la dezamorsare până la detonare – nu așa îi învățaseră la Sennheim? Era posibil ca grenadele rusești să fie diferite. Poate șase secunde? Sau opt? Grenada se tot învârti, ca un titirez roșu pe care tatăl lui îl făcea când erau în Brooklyn. Gudbrand îl învărtea, iar Sonny și fratele mai mic priveau și numărau cât timp se învărtea. „Douăzeci și unu, douăzeci și doi...” Mama îi striga de la fereastră de la etajul doi să le spună că era gata cina. Trebuiau să intre în casă; tata trebuia să sosească din clipă în clipă. „Doar puțin, striga el către ea, se învârtă titirezul!” Dar ea nu-l mai auzea; închisese deja geamul. Edvard nu mai țipa și, dintr-odată, se lăsă liniștea.

CABINETUL DOCTORULUI BUER

22 DECEMBRIE 1999

Bătrânul se uită la ceas. Era în sala de așteptare de un sfert de oră. Când era ziua de consultație a lui Konrad Buer nu trebuia niciodată să aștepte. Konrad nu lua mai mulți pacienți decât putea să consulte.

În capătul celălalt al camerei stătea un bărbat. Cu pielea neagră, din Africa. Frunzărea o revistă săptămânală, iar bătrânul își dădu seama că putea citi fiecare literă de pe copertă chiar și de la acea distanță. Ceva în legătură cu familia regală. Oare asta citea bărbatul african? Un articol despre familia regală? Ideea era absurdă.

Bărbatul african întoarse pagina. Avea o mustață lăsată în jos la capete, ca aceea a curierului cu care se întâlnise seara trecută. Fusesse o întâlnire scurtă. Curierul sosise în port cu un Volvo, probabil închiriat. Oprise, coborâse geamul și spusese parola: „Voce de înger“. Avea același tip de mustață. Și privire de om supărat. Îi spusese imediat că nu avea arma cu el în mașină din motive de securitate, dar că vor merge cu mașina la locul unde se afla. Bătrânul ezitase. Apoi se gândi că dacă intenționau să-l jefuiască, ar fi făcut-o lângă containerele din port. Așa că se urcase și merseseră chiar la hotelul Radisson SAS, în piața Holbergs.

O văzuse pe Betty Andresen la recepție în timp ce intrau, dar ea nu se uitase înspre ei.

Curierul numărase banii din geantă murmurând cifrele în germană. Apoi bătrânul îl întrebase. Curierul îi spusese că părinții lui se trăgeau de pe undeva din Elsass, după care bătrânul adăugase, dintr-un impuls, că fusese acolo, la Sennheim.

După ce citise atâta despre pușca Märklin pe internet la Biblioteca Universitară, arma în sine fusese un fel de ușurare. Părea o pușcă de vânătoare obișnuită, doar că puțin mai mare. Curierul îi arătase cum s-o assembleze și s-o demonteze; îl numi „Herr Uriah“. Apoi, bătrânul pusese pușca dezasamblată într-o geantă mare de umăr și coborâse cu liftul la recepție. O clipă se gândise să se ducă la Betty Andresen și s-o roage să-i cheme un taxi. Un alt impuls.

– Bună ziua.

Bătrânul ridică privirea.

– Cred că va trebui să-ți facem și un test de auz.

Doctorul Buer stătea în pragul ușii și încercă să-i zâmbească prietenos. Îl conduse în cabinet. Pungile de sub ochii doctorului se măriseră și mai mult.

– Te-am strigat de trei ori.

„Îmi uit numele, se gândi bătrânul. Îmi uit toate numele.“

Bătrânul își dădu seama după mâna de ajutor pe care i-o întinsese doctorul că avea vești proaste.

– Avem rezultatele testelor pe care le-am făcut, zise el repede, înainte să se așeze pe scaun. Ca să scape mai repede de veștile proaste. Mă tem că s-a extins.

– Bineînțeles că s-a extins, replică bătrânul. Nu asta fac celulele canceroase? Nu se extind?

– Ha, ha. Da, așa e. Doctorul Buer șterse un fir de praf invizibil de pe birou.

– Asta-i treaba cu cancerul, zise bătrânul. Face ce trebuie să facă.

– Da, spuse doctorul Buer.

Părea relaxat, dar într-un fel forțat, cum stătea așa prăbușit pe scaun.

– Ca tine, doctore. Faci pur și simplu ceea ce trebuie să faci.

– Așa e, așa e. Doctorul Buer zâmbi și își puse ochelarii. Încă ne mai gândim la chimioterapie. O să te slăbească, dar ar putea să-ți prelungească...

– Viața?

– Da.

– Cât mai am fără chimioterapie?

Mărul lui Adam al doctorului Buer se mișca în sus și în jos.

– Ceva mai puțin decât am crezut prima oară.

– Adică?

– Cancerul s-a răspândit de la ficat prin sânge către...

– Pentru numele lui Dumnezeu, spune-mi doar cât timp.

Doctorulul Buer rămase cu gura căscată.

– Urăști meseria asta, nu-i așa? spuse bătrânul.

– Poftim?

– Nimic. O dată, te rog.

– E imposibil să...

Doctorulul Buer sări din scaun când bătrânul lovi cu pumnul în birou atât de tare, încât receptorul de la telefon căzu din furcă. Deschise gura să zică ceva, dar se opri văzând degetul arătător al bătrânului cum tremura. Apoi oftă, își scoase ochelarii și își trecu obosit mâna peste față.

– În vara asta. Iunie, poate mai devreme. August, cel mai târziu.

– Minunat, zise bătrânul. E foarte bine. Dureri?

– Pot apărea oricând. Vei primi medicație.

– O să fiu în stare bună?

– Greu de spus. Depinde de dureri.

– Trebuie să-mi dai o medicație care să mă țină în funcțiune. E important. Mă înțelegi?

– Toate calmantele...

– Sunt rezistent la durere. Am pur și simplu nevoie de ceva care să-mi păstreze mintea limpede ca să pot gândi și acționa rațional.

Crăciun fericit. Țsta fusese ultimul lucru pe care i-l spusese doctorul Buer. Bătrânul rămase în picioare pe trepte. La început nu înțelesese de ce era atât de plin de oameni orașul, dar fiindcă i se amintise de iminenta sărbătoare religioasă, văzu neliniștea din ochii trecătorilor care treceau în grabă în căutarea ultimelor cadouri de Crăciun. Unii dintre cumpărători se adunaseră în jurul unei formații care cânta în piața Egerstorget. Un bărbat îmbrăcat într-o uniformă a Armatei Salvării trecea pe la fiecare cu o cutie pentru donații. Un drogat își răsucea piciorul în zăpadă cu ochii lucind ca niște lumânări de stearină gata să se stingă. Două adolescente, braț la braț, trecură pe lângă el, cu obraji roșii, povestind în gura mare despre băieți și despre ce credeau că o să se întâmple. Și lumânările. Erau lumânări în fiecare vitrină nenorocită. Ridică privirea spre cerul Osloului – un acoperiș cald, auriu al luminii reflectate de oraș. Dumnezeuule, ce dor îi era de ea. „Crăciunul următor, se gândi el. Crăciunul următor o să-l sărbătorim împreună, draga mea.“

Partea a treia

URIAH

SPITALUL RUDOLF II, VIENA

7 Iunie 1944

Helena Lang mergea cu pași repezi în timp ce împingea un căruț spre Secția 4. Ferestrele erau deschise și inspiră adânc, umplându-și plămânii și creierul cu mirosul de iarbă proaspăt cosită. Astăzi nu mirosea a moarte și a distrugere. Trecuse un an de când Viena fusese bombardată prima dată. În ultimele săptămâni, pentru că vremea fusese senină, fuseseră bombardați în fiecare noapte. Deși spitalul Rudolf II era la câțiva kilometri de părărire de centru, sus, în pădurile vieneze, duhoarea fumului de la incendiile din oraș acoperea parfumul verii.

Helena dădu colțul și-i zâmbi doctorului Brockhard, care păru că vrea să se oprească și să-i vorbească, apoi se grăbi mai departe. Brockhard, cu privirea lui fixă de după ochelari, o făcea de fiecare dată să se simtă neliniștită și stânjenită când stăteau față în față. Uneori avea impresia că aceste întâlniri de pe coridor nu erau întâmplătoare. Mama ei probabil că ar fi făcut apoplexie dacă ar fi văzut felul în care Helena îl evita pe tânărul și promițătorul doctor, mai ales că Brockhard provenea dintr-o familie extrem de respectată în Viena. Cu toate astea, Helena nu-l plăcea pe doctor și nici pe familia lui, și nu-i plăceau nici încercările mamei ei de a o folosi ca pe un bilet de întoarcere în înalta

societate. Mama ei dădea vina pe război pentru ceea ce se întâmplase. De vină era de fapt tatăl ei, Henrik Lang, care își pierduse sponsorii evrei atât de brusc, încât nu mai putuse să-și plătească creditorii, după cum fusese stabilit. Criza financiară îl determinase să ceară bancherilor evrei să-i transfere obligațiunile pe care statul austriac le confiscase, către Lang. Iar acum Henrik Lang era la închisoare pentru conspirație cu dușmanii statului, evreii.

Spre deosebire de mama ei, Helenei îi era dor de tatăl ei mai mult decât de statutul social pe care îl avusese familia ei. De exemplu, nu-i era dor de petreceri, de conversațiile superficiale și adolescente și de nesfârșitele încercări ale mamei ei de a o mărita bine, cu unul dintre băieții bogați și răsfățați.

Se uită la ceasul de la mână și grăbi pasul. O pasăre mică zburase înăuntru prin una dintre ferestrele deschise și acum stătea liniștită pe una dintre lămpile suspendate de tavan și cânta. Uneori i se părea de neconceput că afară se desfășura un război. Poate că din cauză că pădurea, desișul de molizi, ținea la distanță toate lucrurile pe care nu doreau să le vadă. Cu toate astea, dacă te duceai prin secții, îți dădeai în curând seama că pacea era doar o iluzie. Soldații răniți cu trupurile lor mutilate și sufletul zdrobit le aducea și lor războiul. La început, le ascultase poveștile convinsă fiind că, prin puterea ei spirituală și cu credința ei, îi putea ajuta să nu mai simtă cât de nenorociți erau. Totuși, păreau cu toții că vorbesc despre același coșmar, despre cât de mult poate și trebuie să îndure omul pe pământ, despre degradarea ce vine din simplul fapt că vrei să trăiești. Doar cei morți scapă neatinși. Așa că Helena încetase să mai asculte. Se prefăcea că ascultă în timp ce shimba bandaje, lua temperatura și le dădea medicamente sau mâncare. Iar când dormeau, încerca să nu-i privească, de parcă chiar și atunci fețele lor continuau să spună poveștile lor. Citea suferință pe fețele palide și copilăroase, brutalitate pe fețele înăsprite și impenetrabile, și dorința de a muri pe fața schimonosită de durere a bărbatului care tocmai aflase că îi va fi amputat piciorul.

Și totuși, astăzi mergea cu pași repezi și ușori. Poate că era din cauza verii, poate că pentru că un doctor îi spusese că părea atât de frumoasă în această dimineață, sau poate că era din pricina pacientului norvegian din Secția 4 care îi va spune în curând *Guten Morgen* în germana lui caraghioasă. Apoi își va lua micul dejun urmărind-o cu privirea, în timp ce ea va merge pe la fiecare pat, servindu-i pe ceilalți pacienți, spunându-le cuvinte de încurajare fiecăruia dintre ei. La fiecare al cincilea sau al șaselea pat, se uita în spate la el, iar dacă el îi zâmbea, îi zâmbea și ea, apoi continua de parcă nu s-ar fi întâmplat nimic. Nimic. Și totuși însemna totul. Gândul la aceste mici momente îi dădea acum energie pe parcursul zilei; o făcea să râdă atunci când *Kapitän* Hadler, care avea arsuri grave, întreba în glumă dacă îi vor trimite curând organele genitale lăsate pe Frontul de Est.

Deschise ușa Secției 4. Lumina soarelui care inundase camera făcea ca tot ce era alb – pereții, tavanul, cearșafurile – să strălucească. „Așa trebuie să fie când te duci în rai“, se gândi ea.

– *Guten Morgen*, Helena.

Îi zămbi. Stătea pe un scaun lângă pat și citea o carte.

– Ai dormit bine, Uriah? îl întrebă ea veselă.

– Ca un urs, zise el.

– Urs?

– Da. Care... cum ziceți în germană când dorm toată iarna?

– A, hibernează.

– Da, hibernează.

Râseră amândoi. Helena știa că ceilalți pacienți îi priveau. Nu avea voie să stea mai mult cu el decât cu ceilalți.

– Și capul? E mai bine pe zi ce trece, nu-i așa?

– Da, într-adevăr, e din ce în ce mai bine. O să vezi, într-o bună zi voi fi la fel de arătos ca înainte.

Își aminti cum arăta când îl aduseseră. Părea că e împotriva legilor fizicii să supraviețuiască cineva cu o asemenea gaură în frunte. Ceașca de ceai se prinse de ceainic și aproape că o vărsă.

– Au, râse el. Ai fost la dans până azi-dimineață?

Ea ridică privirea. El îi făcu cu ochiul.

– Mda, făcu ea și se simți stânjenită pentru că mințea în legătură cu un lucru așa de prostesc.

– Ce dansați aici, la Viena?

– Vreau să zic că n-am fost la dans. Pur și simplu m-am culcat târziu.

– Probabil că dansați valsuri, nu-i așa? Valsuri vieneze.

– Da, cred că da, zise ea, îndreptându-și atenția asupra termometrului.

– Așa, făcu el și se ridică.

Apoi începu să cânte. Ceilalți îl priviră din paturile lor. Cântecul era într-o limbă necunoscută, dar avea o voce atât de caldă și de frumoasă. Pacienții care erau mai în putere se înveseliră și râseră în timp ce el se rotea atent cu pași mici de vals și cordoanele cămășii largi se învârteau odată cu el.

– Întoarce-te aici, Uriah, sau te trimit înapoi pe Frontul de Est, strigă ea pe un ton ferm.

El se întoarse ascultător și se așeză. Nu-l chema Uriah, dar așa insistase să fie numit.

– Știi polca de pe Rin? o întrebă el.

– Polca de pe Rin?

– E un dans pe care l-am împrumutat de pe Valea Rinului. Să îți arăt?

– Stai aici cuminte până o să te faci bine.

– Și apoi te voi invita la o plimbare prin Viena și o să te învăț polca de pe Rin.

Orele petrecute în ultimele zile pe verandă în soarele de vară îi dăduseră o înfățișare sănătoasă, iar dinții albi străluceau iarăși și fața îi era veselă.

– Cred că pari destul de bine ca să te trimită înapoi, contraatacă ea, dar nu se putu împiedica să nu roșească.

Era gata să-și continue tura, când simți mâna lui pe a ei.

– Spune da, șopti el.

Îi făcu semn din mână cu un râs cristalin și se duse la patul următor cu inima cântându-i în sân ca o pasăre.

- Ei bine? zise doctorul Brockhard, ridicând privirea din hârtii când ea intră în cabinet, și ca de obicei ea nu știu dacă acest „ei bine?” era o întrebare, o introducere pentru o întrebare mai lungă sau pur și simplu felul lui de a vorbi. Așa că rămase lângă ușă.

- M-ați chemat, domnule doctor?

- De ce insiști să fii așa de formală cu mine, Helena? Brockhard oftă cu un zâmbet. Dumnezeu, ne cunoaștem de copii, nu-i așa?

- De ce m-ați chemat?

- Am hotărât să-l declar pe norvegianul din Secția 4 apt pentru serviciul militar.

- Înțeleg.

Nu clipi. De ce ar face-o? Pacienții vin aici ca să se înzdrăvenească, apoi pleacă. N-aveau ca alternativă decât să moară. Asta era viața în spital.

- I-am dat raportul la Wehrmacht acum cinci zile. Deja i-a venit ordinul de încorporare.

- Ce rapid. Vocea ei era fermă și calmă.

- Da, au nevoie disperată de oameni. Suntem în război, după cum știi și tu.

- Da, zise ea.

Dar nu rosti ce gândea: „Suntem în război iar tu stai aici la sute de kilometri de front, la numai douăzeci și doi de ani, și faci ceea ce ar putea să facă și unul de șaptezeci de ani. Mulțumită lui Herr Brockhard Senior”.

- M-am gândit să-l anunți tu de vreme ce păreți că vă înțelegeți așa de bine.

Simți că îi pândește reacția.

- Apropo, de ce îți place așa de mult de el, Helena? Cu ce e mai deosebit decât ceilalți patru sute de soldați pe care îi avem aici în spital?

Era pe cale să protesteze, dar răspunse el în locul ei:

- Scuze, Helena, bineînțeles că nu e treaba mea. E doar firea mea curioasă. Eu... Luă un stilou din fața sa și-l ținu între degete,

se întoarce și se uită pe geam... mă întreb doar ce vezi la un aventurier străin care își trădează propria țară ca să caute avantaje la armata învingătoare. Dacă înțelegi ce zic. Ce mai face mama ta, apropo?

Helena înghiți în sec înainte să-i răspundă.

– Nu e nevoie să vă faceți griji pentru mama, domnule doctor. Dacă îmi dați ordinal, o să i-l transmit.

Brockhard se întoarce spre ea. Luă o scrisoare de pe birou.

– E trimis la Divizia 3 Panzer din Ungaria. Cred că știi ce înseamnă asta?

Ea se încruntă.

– Divizia 3 Panzer? S-a oferit voluntar pentru Waffen SS. De ce să fie înscris la Wehrmacht-ul obișnuit?

Brockhard dădu din umeri.

– Pe vremurile astea, trebuie să facem ceea ce putem și să ne îndeplinim obligațiile. Sau nu ești de acord cu mine, Helena?

– Ce vrei să spunei?

– E la infanterie, nu-i așa? Cu alte cuvinte, trebuie să stea în spatele mașinilor de luptă, nu în ele. Un prieten de-al meu care a fost în Ucraina îmi spune că în fiecare zi împușcă ruși până când mitralierele se înfierbântă și grămada de cadavre e mare, dar continuă să apese de parcă nu există limită.

Helena reuși cu greu să nu-i smulgă scrisoarea lui Brockhard și să n-o rupă în bucăți.

– Poate că o femeie ca tine ar trebui să fie realistă și să nu se atașeze prea mult de un om pe care, după toate probabilitățile, n-o să-l mai vadă niciodată. Apropo, eșarfa asta îți vine foarte bine, Helena. E moștenire de familie?

– Sunt surprinsă și fericită să aud niște cuvinte atât de înțelepte, domnule doctor, dar vă asigur că nu-și au rostul. Nu am sentimente deosebite pentru acest pacient. Trebuie servită masa acum, așa că vă rog să mă scuzați...

– Helena, Helena... Brockhard clătină din cap și zâmbi. Chiar crezi că sunt orb? Crezi că privesc cu inima ușoară durerea pe care ți-o provoacă acest lucru? Prietenia apropiată dintre familiile

noastre mă face să simt că există ceva care ne leagă, Helena. Altfel nu ți-aș vobi atât de apropiat. Iartă-mă, te rog, dar cu siguranță că ai observat ca am sentimente de afecțiune pentru tine și...

– Opriți-vă!

– Ce?

Helena închisese ușa, iar acum ridică vocea:

– Sunt voluntară aici, Brockhard. Nu sunt una dintre asistentele tale cu care poți să te joci după bunul tău plac. Dă-mi scrisoarea aia și vorbește așa cum trebuie. Altfel, plec imediat.

– Draga mea Helena – Brockhard avea o expresie de interes pe față – nu înțelegi că de tine depinde?

– Depinde de mine?

– Un raport că e sănătos deplin e o chestiune foarte subiectivă. Mai ales când e vorba de o asemenea lovitură la cap.

– Înțeleg.

– Aș putea să-i dau un certificat medical pentru încă trei luni, și cine știe dacă peste trei luni va mai exista Frontul de Est?

Ea se uită la Brockhard nedumerită.

– Ești o cititoare înfocată a Bibliei, Helena. Cunoști povestea regelui David, nu-i așa? Cel care o dorește pe Bathsheba chiar dacă e măritată cu unul dintre soldații săi? Așa că poruncește generalilor săi să-l trimită pe soț pe front în prima linie ca să fie ucis. Apoi regele David poate s-o pețească nestingherit pe Bathsheba.

– Ce legătură are asta?

– Nici una. Nici una. N-aș visa să-l trimit pe preferatul tău pe front dacă nu ar fi apt. Sau pe oricare altul. Exact asta vreau să spun. Și, de vreme ce tu cunoști starea de sănătate a acestui pacient la fel de bine ca mine, m-am gândit să mă consult cu tine înainte de a lua decizia finală. Dacă tu consideri că nu e apt încă, ar trebui probabil să mai trimit un certificat medical la Wehrmacht.

Helena începu încet să-și dea seama cum stăteau lucrurile.

– Sau dacă nu, ce, Helena?

Nu-și putea crede urechilor: voia să-l folosească pe Uriah ca să se strecoare în patul ei. Cât îi luase ca s-o coacă? Așteptase săptămâni întregi să vină momentul potrivit? Și ce dorea de la ea, la urma urmei? Să-i fie soție sau amantă?

– Ei bine? întrebă Brockhard.

Mintea îi galopa de parcă încerca să găsească o ieșire din acest labirint. Dar toate ieșirile erau închise. Bineînțeles, Brockhard nu era prost. Atâta vreme cât avea un certificat pentru Uriah, ca o favoare pentru ea, va trebui să-i facă mereu pe plac. Încorporarea va fi amânată, dar abia după ce Uriah va pleca Brockhard nu va mai avea nici o putere asupra ei. Putere? Dumnezeu, nici nu-l cunoștea prea bine pe norvegian. Și n-avea nici cea mai vagă idee ce simțea el pentru ea.

– Eu... începu ea.

– Da?

Se aplecase în față plin de nerăbdare. Ea vru să continue, vru să-i spună ceea ce știa că o va elibera, dar ceva o opri. Îi luă o secundă să înțeleagă despre ce era vorba. Era vorba despre minciuni. Era o minciună că dorea să fie liberă, o minciună că nu știa ce simțea Uriah pentru ea, o minciună că trebuie să ne supunem mereu și să ne degradăm pentru a supraviețui, toate erau minciuni. Își mușcă buza de jos și simți că începe să tremure.

BISLETT

AJUNUL ANULUI NOU 1999

Era miezul zilei când Harry Hole se dădu jos din tramvai lângă hotelul Radisson SAS de pe bulevardul Holbergs și văzu soarele care răsărea oglindindu-se în ferestrele clădirii Rikshospital înainte să dispară iar după nori. Fusese în biroul lui pentru ultima oară. Să facă ordine, să se asigure că luase tot, își spusese el. Dar puținele bunuri personale încăpuseră în sacoșa de la magazin pe care o luase de la Kiwi în ziua precedentă. Aceia care nu erau de serviciu erau acasă, pregătindu-se pentru ultima petrecere a mileniului. O fâșie de hârtie zăcea pe spatele scaunului, aducându-i aminte de petrecerea de adio de ieri organizată, bineînțeles, de Ellen. Cuvintele sobre de despărțire ale lui Bjarne Møller nu prea se potriviseră cu baloanele albastre și cu pandișpanul împodobit cu lumânări, dar scurtul discurs fusese destul de drăguț, în orice caz. Probabil că șeful Brigăzii de Combaterie a Crimei Organizate știa că Harry nu-l va ierta niciodată dacă va fi sentimental sau dacă se va pierde în cuvinte. Iar Harry trebui să admită că simțise un fel de mândrie când Møller îl felicitase pentru că fusese numit inspector și-i urase noroc la POT. Nici măcar zâmbetul sarcastic al lui Tom Waaler și

spectatorii din ușă care dădeau ușor dezaprobator din cap nu stricaseră distracția.

Se mai dusesse o dată la birou pentru a sta pentru ultima dată în scaunul stricat care scârțâia, în încăperea unde își petrecuse aproape șapte ani. Harry se cutremură. Oare toate aceste sentimentalisme, se întrebă el, nu erau un alt semn că îmbătrânește?

Harry o luă în sus pe bulevardul Holbergs, iar apoi făcu stânga pe Sofies. Cele mai multe locuințe de pe această stradă îngustă erau apartamente muncitorești de la începutul secolului și nu erau într-o stare foarte bună. Dar după ce crescuse prețul la apartamente, iar tinerii din clasa de mijloc care nu-și puteau permite să locuiască în Majorstuen se mutaseră acolo, zona suferise un fel de operație de înfrumusețare. În prezent, mai rămăsese o singură proprietate cu fațada nerenovată: numărul 8, casa lui Harry. Dar pe Harry nu-l deranja absolut deloc.

Intră și deschise cutia poștală din hol. O ofertă de pizza și un plic de la Administrația Financiară din Oslo, care conținea cu siguranță înștiințarea de plată a amenzii pentru parcare pe care o luase luna trecută. Cumpărase un Ford Escort vechi de cincisprezece ani la un preț de nimic de la un unchi pe care practic nu-l cunoștea. Era cam ruginit, iar ambreiajul era uzat, e adevărat, dar avea o trapă transparentă în bună stare. În orice caz, până acum avusese parte mai mult de amenzi și tichete pentru parcare. În plus, porcăria nu voia să pornească, așa că trebuia să țină minte să o parcheze în vârful unei pante ca să poată demara.

Descuie ușa din față. Era un apartament de două camere mobilat spartan. Curat, fără covoare pe podeaua din lemn lăcuit. Singurele decorații de pe pereți erau o poză cu mama și cu Sis¹ și un afiș al filmului Nașul pe care îl șterpelise de la cinematograful Symra când avea șaisprezece ani. Nu avea flori, nici lumânări ori alte zorzoane. Odată, agățase pe perete un

¹ Prescurtare de la *sister*, soră (în lb. engleză, în original)

panou pe care se gândise să-l folosească pentru cărți poștale, poze sau cugetări. Văzuse la alții asemenea panouri. Când își dăduse seama că nu primea cărți poștale și nici nu făcea poze, decupase un citat din Bjørneboe:

Iar această accelerare pentru a produce cai putere este, la fel, doar o expresie a accelerării în înțelegerea noastră a așa-numitelor legi ale naturii. Această înțelegere = neliniște.

Dintr-o singură privire, Harry își dădu seama că nu avea mesaje pe robot (o altă investiție nefolositoare), își desfăcu nasturii de la cămașă, o puse în coșul de rufe murdare și luă una curată din teancul din dulap.

Harry lăsă robotul pornit (poate că-l va suna cineva de la organizația norvegiană Gallup), încuie ușa și plecă din nou.

Fără să devină sentimental, cumpără ultimele ziare ale mileniului de la chioșcul lui Ali, apoi plecă spre Dovregata. Pe bulevardul Waldemar Thranes, oamenii se grăbeau către case pentru noaptea cea mare. Harry tremură în haina lui subțire până când intră la Schrøder, unde fu izbit de căldura umedă. Era destul de plin, dar văzu că masa lui preferată tocmai se elibera și se îndreptă spre ea. Bătrânul care se ridicase de la masă își puse pălăria, se uită scurt la Harry pe sub sprâncenele stufoase, dădu din cap taciturn și plecă. Masa era lângă geam, iar pe timpul zilei era printre puținele din încăperea întunecoasă care avea destulă lumină ca să poți citi. Nici nu se așezase bine că Maja își și făcu apariția.

- Bună, Harry. Curăță repede fața de masă. Specialitatea zilei?
- Dacă bucătarul nu e beat.
- Nu e. De băut?
- Așa mai vii de acasă. Ridică privirea. Ce îmi recomanzi?
- Bine. Duse o mână la șold și zise cu voce tare: În ciuda a ce se crede, acest oraș are de fapt apa cea mai curată din țară. Și cele

mai puține țevi toxice sunt cele din proprietățile construite la începutul secolului, cum ar fi chiar asta.

– Și cine ți-a spus asta, Maja?

– Cred că tu, Harry. Râse răgușit, din toată inima. Apropo, îți stă bine când lași sticla la o parte. Zise asta încet, îi luă comanda și plecă.

Celelalte ziare erau pline de chestia cu mileniul, așa că Harry răsfoi *Dagsavisen*. La pagina șase, ochii i se opriră pe o poză mare a unui indicator rutier cu o cruce în cerc pictată pe el. „Oslo, 2 611 km“, scria pe un braț, „Leningrad 5 km“, pe celălalt.

Articolul de sub poză era scris de Even Juul, profesor de istorie. Subtitlul era concis: „Condițiile propice fascismului văzute în lumina creșterii ratei șomajului în Europa de Vest“.

Harry mai văzuse numele lui Juul în ziare; era un fel de *éminence grise* în ceea ce privește ocuparea Norvegiei și Nașjonal Samling. Frunzări și restul ziarului, dar nu găsi nimic interesant. Se întoarse apoi la articolul lui Juul. Era un comentariu la un raport recent privind poziția puternică a neonazismului în Suedia. Juul descria cum neonazismul, care suferise un declin dramatic în timpul perioadei prospere a anilor nouăzeci, revenea acum cu forțe proaspete. Mai scria că un semn distinctiv al noului val era baza ideologică solidă. În timp ce neonazismului din anii optzeci fusese mai mult o chestiune de modă și de apartenență la un grup, un cod de ținută, capete rase și slogane învechite ca *Sieg Heil*, noul val era mai bine organizat. Exista o rețea de finanțatori și nu se baza la fel de mult pe conducători și sponsori bogați. În plus, scria Juul, noua mișcare nu era doar o reacție la factorii situației sociale actuale, ca de exemplu șomajul și emigrarea, ci dorea să ofere o alternativă la democrația socială. Cuvântul de ordine era reînarmarea – morală, militară și rasială. Declinul creștinătății era folosit drep exemplu al decăderii morale, la fel ca SIDA și creșterea abuzului de droguri. Iar imaginea dușmanului era de asemenea nouă până la un punct: susținătorii UE care rupseseră barierele naționale și rasiale; cei din NATO care întindeau o

mână spre *Untermenschen*-ul rusesc și slavon; și noii baroni asiatici care preluaseră rolul evreilor de bancheri ai omenirii.

Maja sosi cu prânzul.

– Găluște? întrebă Harry, uitându-se la gogoloaiele gri cu sos pe ele de pe varza chinezească.

– După rețeta lui Schröder, zise Maja. Ce a mai rămas de ieri. La mulți ani.

Harry ținu ridicat ziarul ca să poata mânca, și tocmai luase prima înghițitură când auzi o voce din spatele ziarului:

– Aș zice că sunt îngrozitoare.

Harry lăsa ziarul în jos și se uită. Mohicanul stătea la o masă învecinată, privindu-l țintă. Probabil că fusese acolo de la început, dar Harry cu siguranță că nu-l văzuse. I se spunea probabil Mohicanul pentru că era ultimul dintre ei. Fusese marinăr în timpul războiului, vaporul îi fusese scufundat de două ori, și toți tovarășii lui muriseră de mult. Maja îi spusese asta. Barba lui lungă și neîngrijită îi intra în halba de bere și stătea acolo cu haina pe el, cum făcea de obicei, fie iarnă, fie vară. Fața lui, atât de osoasă că i se vedea conturul craniului, avea o rețea de vinișoare ca un fulger purpuriu pe un fundal alb. Ochii roșii și umezi se uitau fix la Harry de după un strat de piei lăsate.

– Îngrozitoare!

Harry auzise la viața lui destui bețivi bolborosind ca să mai fie atent la ce spunea un client de la Schröder, dar de data asta era altfel. De câți ani venea acolo, acestea erau primele cuvinte inteligibile pe care le auzise de la Mohican. Chiar și după noaptea din iarna trecută, când Harry îl găsise pe Mohican dormind rezemat de peretele unei case din Dovregata și probabil că-l salvase pe bătrân de la o moarte prin înghețare, Mohicanul abia dacă dădea din cap când se întâlneau. Părea că Mohicanul spusese ce avea de spus deocamdată, căci avea buzele încleștate și era din nou concentrat asupra halbei. Harry se uită împrejur înainte să se aplece spre masa Mohicanului.

– Mă mai ții minte, Konrad Åsnes?

Bătrânul mormăi și se uită în gol fără să-i răspundă.

– Te-am găsit dormind pe stradă în zăpadă anul trecut. Erau minus optsprezece grade.

Mohicanul își roti privirea.

– Nu erau lumini pe stradă, așa că aș fi putut foarte bine să nu te văd. Ai fi putut să crăpi, Åsnes.

Mohicanul își bulbucă un ochi roșu și se uită furios la Harry înainte să ridice halba.

– Da, îți mulțumesc.

Bău cu grijă. Apoi puse încet halba pe masă, ca și când era important ca halba să stea într-un anume loc de pe masă.

– Ar trebui împușcați bandiții ăia.

– Serios? Cine?

Mohicanul arată cu degetul spre ziarul lui Harry. Harry îl întoarce. Pe prima pagină era o fotografie mare cu un neonazist suedez ras în cap.

– La zid cu ei! Mohicanul dădu cu palma în masă, și câteva fețe se întoarseră spre el.

Harry le făcu semn cu mâna să se liniștească.

– Sunt tineri, Åsnes. Încearcă să te simți bine acum. E ajunul Anului Nou.

– Tineri? Și noi cum crezi că am fost? Asta nu i-a oprit pe nemți. Kjell avea nouăsprezece ani. Oscar avea douăzeci și doi. Aș zice să fie împușcați înainte să se răspândească. E ca o boală; mai devreme sau mai târziu o iei. Arată cu degetul tremurând spre Harry. Unul dintre ei a stat unde stai tu acum. Țștia nu mor! Ești polițist, du-te să-i prinzi!

– De unde știi că sunt polițist? Întrebă Harry surprins.

– Citesc ziarele. Ai împușcat pe cineva într-o țară de prin sud. E bine, dar ce-ar fi să împuști câțiva și pe aici?

– Ești foarte vorbăreț astăzi, Åsnes.

Mohicanul nu mai zise nimic, se mai uită o dată la Harry înainte să-și întoarcă fața spre perete și să studieze o pictură înfățișând piața Youngstorget. Harry, înțelegând că se

terminase discuția, făcu semn cu mâna către Maja să-i aducă o ceașcă de cafea și se uită la ceas. Se apropia un nou mileniu. Barul lui Schrøder se închidea la patru pentru o „Petrecere privată de Anul Nou“, după cum anunța afișul agățat la intrare. Harry se uită după fețe cunoscute. Din câte își dădu seama, toți oaspeții sosiseră.

SPITALUL RUDOLF II, VIENA

8 Iunie 1944

În Secția 4 se auzeau pacienții dormind. În această noapte era mai liniște ca de obicei, nimeni nu gemea de durere și nimeni nu se trezea țipând din vreun coșmar. Helena nu auzise nici un avertisment de raid aerian asupra Vienei. Dacă nu va fi vreun bombardament în noaptea asta, spera ca totul să meargă mai ușor. Se strecură în dormitor, stătu la picioarele patului său și-l privi. Acolo, în conul de lumină al veiozei, stătea el, atât de cufundat în cartea pe care o citea că nu mai era atent la nimic altceva. Iar ea stătea în afara luminii, în întuneric. Conștientă că nu e văzută.

Când se pregăti să dea pagina, o zări. Zâmbi și puse imediat cartea jos.

– Buna seara, Helena. Nu credeam că ești de gardă în seara asta.

Ea își duse degetul la gură și se apropie.

– De unde știi tu care sunt turele de noapte?

El zâmbi.

– Nu știu când sunt celelalte de gardă. Știu doar când ești tu.

– Chiar așa?

– Miercuri, vineri și duminică, apoi luni și marți. Apoi iar miercuri, vineri și duminică. Nu te speria, e un compliment. Nu prea ai la ce să-ți folosești creierul pe aici. Mai știu și când are Hadler zi de clismă.

Ea râse încet.

– Dar nu știi că ai fost declarat apt pentru serviciul militar, nu-i așa?

Se uită la ea surprins.

– Ai fost trimis în Ungaria, șopti ea. La Divizia 3 Panzer.

– Divizia Panzer? Dar asta e Wehrmacht. Nu mă pot înrola. Sunt norvegian.

– Știu.

– Și ce să fac eu în Ungaria? Eu...

– Șșș, o să-i trezești pe ceilalți. Uriah, am citit ordinul. Mă tem că nu prea sunt multe de făcut.

– Dar trebuie să fie o greșeală. E...

Scăpă accidental cartea pe podea, iar aceasta căzu cu zgomot. Helena se aplecă și o ridică. Pe copertă, sub titlul *Aventurile lui Huckleberry Finn*, era un desen al unui băiat în zdrențe pe o plută. Era clar că Uriah era supărat.

– Asta nu e războiul meu, zise el printre dinți.

– Știu asta, șopti ea și puse cartea în sacoșa lui de sub scaun.

– Ce faci? șopti el.

– Trebuie să mă asculți, Uriah. Nu avem mult timp.

– Timp?

– Sora de gardă o să vină în tură peste o jumătate de oră. Trebuie să te hotărăști până atunci.

Trase veioza în jos ca s-o vadă mai bine din întuneric.

– Ce se întâmplă, Helena?

Ea se stăpâni.

– Și de ce nu porți uniforma? întrebă el.

De asta se temea cel mai mult. Nu că o mințise pe mama ei când îi spusese că se duce câteva zile la mătușa din Salzburg. Nu că-l convinsese pe fiul pădurarului – care acum aștepta dincolo de poartă, pe drum – să o ducă departe de spital. Nici măcar că își

lua adio de la bunurile ei, de la biserică și de la viața sigură din pădurile Vienei. Ci că va trebui să-i spună tot: că îl iubea și că de bunăvoie își risca viața și viitorul pentru el. Pentru că putea să se înșele. Nu în legătură cu ce simțea el pentru ea – de asta era sigură –, ci cu firea lui. Va avea el oare curajul și dorința de a face ce îi propunea ea? Cel puțin îi era clar că nu era războiul lui cel împotriva Armatei Roșii din sud.

– Ar fi trebuit să avem timp să ne cunoaștem mai bine, zise ea, punându-și mâna peste mâna lui.

El i-o luă și o strânse tare.

– Dar nu ne permitem acest lux, zise ea strângându-i mâna. Peste o oră, pleacă un tren la Paris. Am cumpărat două bilete. Profesorul meu locuiește acolo.

– Profesorul tău?

– E o poveste lungă și complicată, dar o să ne primească.

– Ce vrei să spui că o să ne primească?

– Putem sta la el. Locuiește singur. Și, din câte știu, nu are un cerc de prieteni. Ai pașaport?

– Ce? Da...

Părea că nu-și mai găsește cuvintele, de parcă se întreba dacă adormise în timp ce citea cartea despre băiatul zdrențaros și totul era doar un vis.

– Da, am pașaport.

– Bine. Călătoria durează două zile. Avem locuri și am luat destulă mâncare.

El respiră profund.

– De ce Paris?

– E un oraș mare, un oraș în care poți să dispari. Ascultă, am în mașină niște haine de-ale tatălui meu – te poți schimba în civil acolo. Poartă la pantofi...

– Nu.

El ridică mâna și ea nu mai zise nimic. Helena își ținu răsuflarea și se concentră asupra feței lui gânditoare.

– Nu, repetă el în șoaptă. E o prostie.

– Dar... Părea că are o bucată de gheață în stomac.

– E mai bine să călătoresc în uniformă, zise el. Un tânăr îmbrăcat civil nu va face decât să trezească suspiciuni.

Ea fu atât de fericită, că abia dacă mai putea vorbi și-i strânse mâna și mai tare. Inima îi cânta de fericire că trebuia să-și spună să se liniștească.

– Și încă ceva, zise el, coborându-și picioarele peste marginea patului.

– Da?

– Mă iubești?

– Da.

– Bine.

Deja își pusese haina.

POT, SEDIUL POLIȚIEI

21 FEBRUARIE 2000

Harry se uită împrejur. La rafturile curate și la dosarele bine organizate, așezate în ordine cronologică. Pe pereți atârnau diplome și distincții dintr-o carieră în plină ascensiune. O fotografie alb-negru a unui Kurt Meirik mai tânăr în uniformă, întâmpinându-l pe regele Olav, era atârnată în spatele biroului, atrăgând privirea tuturor celor care intrau. Aceasta era poza pe care Harry o studia când ușa se deschise în spatele lui.

– Îmi cer scuze că te-am lăsat să aștepti, Hole. Nu te ridica.

Era Meirik. Harry nu făcuse nici o mișcare ca să se ridice.

– Ei, continuă Meirik, așezându-se la birou. Cum a fost prima săptămână la noi?

Stând drept pe scaun, Meirik lăasă să i se vadă un șir larg de dinți galbeni, într-un fel care te făcea să bănuiești că exersase de prea multe ori zâmbetul în viața lui.

– Destul de plictisitor, zise Harry.

– He, he. N-a fost așa de rău, nu-i așa? Meirik părea surprins.

– Ei bine, aveți cafea mai bună decât avem noi un etaj mai jos.

– Adică decât are Brigada de Combatere a Crimei Organizate, vrei să spui?

– Scuze, spuse Harry. O să-mi ia timp să mă obișnuiesc. Adică „noi“ suntem POT acum.

– Ei, trebuie doar să avem puțină răbdare. Și asta e valabil și pentru alte lucruri. Nu-i așa, Hole?

Hole dădu aprobator din cap. N-avea rost să se lupte cu morile de vânt. Oricum, nu din prima lună. Așa cum se așteptase, îi dăduseră un birou la capătul unui coridor lung, ceea ce însemna că nu prea se întâlnea cu ceilalți care lucrau aici decât dacă era absolut necesar. Treaba lui era să citească rapoarte ale birourilor POT regionale și doar să evalueze dacă erau cazuri care trebuiau să meargă mai sus în sistem. Instrucțiunile lui Meirik fuseseră extrem de clare: totul trebuia să meargă mai departe în afara cazului în care chiar erau niște prostii. Treaba lui Harry era să filtreze lucrurile în plus. Săptămâna trecută veniseră trei dosare. Încercase să le citească atent, dar avea și el limitele lui de rezistență. Unul dintre dosare era din Trondheim și se referea la noile dispozitive electronice de monitorizare pe care nu știa nimeni să le folosească, pentru că expertul lor în monitorizare își dăduse demisia. Harry îl trimisese mai departe. Al doilea dosar era despre un om de afaceri german din Bergen pe care îl declaraseră acum „în afara bănuielii“ pentru că trimisese transportul de galerii pentru draperii pe care zicea că trebuie să le livreze, acesta fiind motivul pentru care el se afla acolo. Harry îl trimisese mai departe și pe acesta. Al treilea era din zona Østland, de la Poliția din Skien. Aceștia primiseră niște sesizări de la proprietarii unor cabane din Siljan care auziseră împușcături cu o săptămână în urmă. De vreme ce nu era sezon de vânătoare, un polițist se dusesse acolo să investigheze și găsisse în pădure cartușe goale de la un fabricant necunoscut. Trimiseseră cartușele la Secția judiciară din cadrul Kripos, Departamentul norvegian de Criminalistică, care raportase la rândul lui că muniția era probabil pentru o pușcă tip Märklin, o armă foarte neobișnuită.

Harry avansase dosarul, nu înainte de a-și face și el o copie.

– Bine, vreau să-ți vorbesc despre un afiș care a ajuns la noi. Neonaziștii plănuiesc să facă agitație lângă moscheea din Oslo, pe 17 mai. E o sărbătoare musulmană care cade pe 17 anul ăsta, și mulți părinți emigranți nu-și lasă copiii să participe la parada copiilor pentru Ziua Independenței pentru că vor să meargă cu ei la moschee.

– Eid.

– Scuze?

– Eid¹. Ziua lor sfântă. E ajunul Crăciunului musulman.

– Deci te pricepi?

– Nu, dar am fost invitat anul trecut la o cină de către niște vecini. Sunt pakistanezi. Credeau că e un lucru trist să stau singur de Eid.

– Serios? Meirik își puse ochelarii marca Oberinspektor Derrick. Am afișul aici. Scriu că e o insultă pentru țara care te-a primit să sărbătorești altceva pe 17 mai decât Ziua Independenței Norvegiei. Și mai zice că negrii se îngrămădesc să ceară drepturi, dar se dau înapoi de la orice obligație de cetățean al Norvegiei.

– Să fie supuși și să strige „Ura” pentru Norvegia în timpul paradei, zise Harry scoțând pachetul de țigări.

Văzuse scrumiera pe dulapul cu dosare și Meirik dădu aprobator din cap când Harry se uită la el întrebător. Harry aprinse țigara, trase fumul adânc în plămâni și încercă să-și imagineze vasele de sânge ale plămânului absorbind nesățioase nicotina. Viața i se scurta și gândul că nu se va lăsa niciodată de fumat îl umplea de o satisfacție ciudată. Probabil că nu era cel mai grozav act de revoltă pe care îl putea face cineva ignorând avertismentul de pe pachetul de țigări, dar cel puțin era unul pe care și-l putea permite.

– Vezi ce poți să afli, îi ceru Meirik.

¹ Sărbătoare musulmană care marchează sfârșitul Ramadanului, luna islamică a postului sfânt. (n.red.)

- Bine, dar te avertizez că iau foc repede când e vorba de capetele rase.
- He, he, își arată Meirik dinții galbeni din nou, iar Harry își dădu seama de ce îi amintea: de un cal dresat. He, he.
- A mai fost ceva, spuse Harry. E vorba de dosarul despre muniția găsită în Siljan. E pentru o pușcă Märklin.
- Da, îmi aduc vag aminte că mi-a trecut ceva de genul ăsta pe la ureche.
- Am făcut câteva cercetări pe cont propriu.
- Da?
- Harry își luă un ton serios.
- Am verificat la Registrul Național pentru Arme de Foc. Nu a fost înregistrată nici o armă Märklin anul trecut în Norvegia.
- Nu mă surprinde. Lista probabil că a fost deja verificată după ce ai înaintat dosarul mai departe, Hole. Nu e treaba ta, să știi.
- Poate că nu. Dar am vrut să mă asigur că cei care se ocupă de caz verifică și rapoartele Interpolului privind contrabanda cu arme.
- Interpol? De ce să facem asta?
- Nimeni nu importă genul ăsta de arme în Norvegia, deci a fost introdusă prin contrabandă. Harry scoase o foaie din buzunarul de la piept. E o copie a listei bunurilor pe care Interpolul le-a găsit în timpul unei descinderi la un traficant de arme din Johannesburg în noiembrie. Uită-te. O pușcă Märklin. Scrie și destinația ei: Oslo.
- Hm. De unde ai făcut rost de asta?
- Din fișierul Interpolului de pe internet. Oricine din POT îl poate accesa. Oricine e interesat.
- Serios? Privirea lui Meirik se opri o clipă asupra lui Harry, înainte să se uite mai atent la foaie. E foarte bine, dar contrabanda de arme nu e treaba noastră, Hole. Dacă ai ști câte arme ilegale confiscă poliția într-un an...
- Șase sute unsprezece, zise Harry.

– Chiar așa?

– Anul trecut. Și asta doar Poliția din Oslo. Două din trei sunt confiscate de la infractori, în principal arme mici, puști pneumatice și de vânătoare. Se confiscă, în medie, câte o armă pe zi. În anii nouăzeci, cifra aproape că s-a dublat.

– Bine, atunci îți dai seama că noi, cei din POT, nu putem să socotim că e mai importantă o armă neînregistrată din Buskerud.

Meirik se străduia să-și păstreze calmul. Harry scoase fum pe gură și îl privi cum se ridică spre tavan

– Siljan nu e în Buskerud, zise el.

Meirik își stăpânea cu greu expresia mușchilor feței.

– Ai sunat la Administrația Vămile?

– Nu.

Meirik se uită la ceas, o chestie de oțel urâtă și lipsită de eleganță. Harry se gândi că îl primise pentru devotamentul lui la serviciu.

– Atunci te-aș sfătui s-o faci. E un caz de competența lor. Acum am alte treburi mai presante...

– Știi ce e o pușcă Märklin, Meirik?

Hole se uită la sprâncenele șefului POT cum se ridică și se lasă și se întrebă dacă nu cumva era prea târziu. Simțea zgomotul morilor de vânt.

– Și nici nu e treaba mea, apropo, Hole. Mai bine ai lua asta cu...

Kurt Meirik păru că-și dă brusc seama că e șeful direct al lui Hole.

– O pușcă Märklin, continuă Harry, e o pușcă de vânătoare semiautomată făcută în Germania care folosește gloanțe de 16 mm, mai mari decât pentru oricare altă pușcă. E făcută pentru vânătoarea de animale mari, cum ar fi bivolul indian sau elefanți. Prima pușcă a fost făcută în 1970 și doar trei sute au fost fabricate înainte ca autoritățile germane să interzică în 1973 comercializarea armei. Din cele trei sute de puști, cel puțin o sută au ajuns

în mâinile asasinilor plătiți și a organizațiilor teroriste ca Baader Meinhof și Brigada Roșie.

– Hm. Ai zis o sută? Meirik îi dădu înapoi hârtia lui Harry. Asta înseamnă că doi din trei folosesc arma pentru scopul ei inițial. Vânătoarea.

– Nu e o pușcă pentru vânat elani sau oricare alt animal care se găsește în Norvegia.

– Serios? De ce nu?

Harry se întrebă ce îl reținea pe Meirik. De ce nu îi spunea să-și termine țigara și să plece? Și de ce era el însuși așa de încrâncenat să-i provoace o asemenea reacție? Poate că nu era nimic, poate că doar îmbătrânea și devenea morocănos. Indiferent despre ce era vorba, Meirik se purta ca o bonă bine plătită care nu îndrăznește să se atingă de progenitura obraznică. Harry observă cum scrumul din țigară cade pe podea.

– În primul rând, vânătoarea nu e un sport al milionarilor în Norvegia. O pușcă Märklin cu telescop costă în jur de 150 000 mărci germane – cu alte cuvinte, cât un Mercedes nou. Și fiecare cartuș costă 90 de mărci. În al doilea rând, un elan atins de un glonț de 16 mm arată de parcă s-ar fi ciocnit cu un tren. Adică e făcut zob.

– He, he.

Era clar că Meirik se hotărâse să schimbe tactica. Acum se lăsase pe spate, cu mâinile duse la cap, semn că nu îl deranja ca Hole să-l distreze puțin. Harry se ridică, luă scrumiera de pe raft și se întoarse la locul lui.

– Bineînțeles, cartușele pot fi ale unui colecționar de arme înrăit care a testat noua achiziție, iar acum o ține într-o carcasă de sticlă într-un căsoi undeva în Norvegia, fără să intenționeze s-o mai folosească vreodată. Dar ne putem permite să credem asta? Harry scutură din cap. Propun să fac o vizită la Skien și să arunc o privire. În plus, mă îndoiesc că e mâna unui profesionist.

– Serios?

– Profesioniștii lasă curat după ei. A lăsa cartușe goale e ca și cum ai lăsa o carte de vizită. Dar dacă e vorba de un amator cu o pușcă Märklin, asta nu mă face să mă simt mai bine.

Meirik scoase câteva sunete aprobatoare. Apoi dădu din cap.

– Bine. Și ține-mă la curent dacă afli ceva despre planurile neonaziștilor legate de Ziua Independenței.

Harry stinse țigara. *Veneția, Italia*, scria pe o parte a scrumierei în formă de gondolă.

LINZ

9 Iunie 1944

Cei cinci membri ai familiei coborâră din tren, iar compartimentul rămase doar al lor. Când trenul se puse din nou în mișcare, Helena se așezase deja la fereastră, deși nu vedea mare lucru prin întuneric, doar conturul clădirilor pe lângă care trecea trenul. El stătea în fața ei și o studia, zâmbind ușor.

– Voi, austriecii, vedeți bine noaptea, zise el. Eu nu zăresc nici o lumină.

Ea oftă.

– Ne pricepem să facem ce ni se spune să facem.

Se uită la ceas. Era aproape ora două.

– Următorul oraș e Salzburg, zise ea. E aproape de granița cu Germania. Și apoi...

– München, Zürich, Basel, Franța și Paris. Deja ai spus asta de trei ori. Se aplecă în față și-i luă mâna. Va fi bine, vei vedea. Stai aici, lângă mine.

Ea se mută fără să-i dea drumul la mână și-și puse ușor capul pe umărul lui. Arăta diferit în uniformă

– Deci acest Brockhard a trimis un alt certificat medical valabil o săptămână?

– Da, a zis că-l trimite prin poștă ieri după-amiază.

– De ce o prelungire așa de scurtă?

– Ca să aibă situația – și pe mine – mai bine sub control. Ar fi trebuit să-i dau un motiv bun ca să-ți prelungească spitalizarea de fiecare dată. Mă înțelegeți?

– Da, zise el, iar ea văzu cum i se încordează mușchii feței.

– Hai să nu mai vorbim acum despre Brockhard, îi ceru ea.

Spune-mi o poveste.

Îl mângâie pe obraz, iar el oftă adânc.

– Pe care ai vrea s-o auzi?

– Care îți place ție.

Poveștile. Așa îi atrăsese atenția la spitalul Rudolf II. Erau diferite de poveștile pe care le spuneau ceilalți soldați. Poveștile lui Uriah erau despre curaj, prietenie și speranță. Ca aceea în care el ieșise din gardă și găsisese un dihor pe pieptul celui mai bun prieten, gata să-i sfâșie gâtul în timp ce acesta dormea. Era la o distanță de zece metri, iar în cazemata cu pereți negri de lut era întuneric beznă. Dar nu avusese de ales. Dusesse pușca la ochi și trăsesse până terminase gloanțele. Ziua următoare mâncaseră dihorul la cină.

Erau mai multe povești ca aceasta. Helena nu și le amintea pe toate, dar își amintea că începuse să-l asculte. Poveștile lui erau amuzante și pline de viață; nu era sigură dacă toate erau adevărate. Dar voia să le creadă, pentru că erau un antidot la celelalte povești, despre destine zdrobite și morți fără rost.

În timp ce trenul neluminat se zgâlțâia și se hurduca prin noapte pe șinele proaspăt reparate, Uriah îi povesti despre cum împușcase un lunetist rus pe câmpul de luptă și cum se aventurase până la el, să îl înmormânteze pe bolșevicul ateu creștinește, cu psalmi și tot tacâmul.

– Așa de frumos am cântat în noaptea aceea, zise Uriah, că i-am auzit pe cei din tabăra rusească, departe, cum mă aplaudă.

– Serios? râse ea.

– A fost mai frumos decât oricare alt câtec pe care l-ai auzit la *Staatsoper*.

– Mincinosule.

Uriah o trase spre el și-i cântă încet la ureche:

Vino lângă bărbații din jurul focului să vezi strălucirea aurie de torță

Îndemnându-i să țintească mai sus, gata să intre în luptă cu forță.

În flăcările ce sclipesc trecător, vezi Norvegia noastră de odinioară,

Vezi poporu-i renăscând din cenușă, vezi strămoșii ce crunt se luptară.

Vezi părinții în lupta cea dreaptă, bărbați și femei care mor,

Vezi cum mii se ridică la luptă, renunțând la tot pentru glia lor.

Vezi bărbații voioși și mândri, trudind și luptând prin zapadă

Inimi dârze și înflăcărate, în pământ strămoșesc ca o spadă.

Vezi norvegieni ce trăiesc prin minunate cuvinte,

Deși morți, ei sunt încă aici, amintiți din fiorduri la munte.

Dar pe cel care înalță steagul roș-galben al celor măreți,

Te salutăm, locotenente: Trădător ce conduci armata și țara.

După aceea, Uriah tăcu și se uită pe geam în gol. Helena știa că se gândea și nu îl întrerupse. Îl luă în brațe.

Ra-ta-ta-tat – ra-ta-ta-tat – ra-ta-ta-tat.

Se auzea de parcă cineva alerga sub ei și încerca să-i prindă.

Îi era teamă. Nu atât de necunoscutul care îi aștepta, cât de omul necunoscut pe care-l îmbrățișase. Acum că era atât de aproape, tot ce văzuse în întuneric părea că dispare.

Îi ascultă bătăile inimii, dar zgomotul trenului pe șine era prea puternic așa că trebui să meargă pe încredere că acolo e o inimă. Zâmbi în sinea ei și valuri de plăcere o cuprinseră. Ce nebunie minunată! Nu știa absolut nimic despre el; îi spusese atât de puțin despre el, nu erau decât aceste povești.

Uniforma lui mirosea a mucegai, și se gândi o clipă că probabil era mirosul pe care uniforma de soldat îl căpăta după ce acesta zăcuse mort pe câmpul de luptă ceva timp. Sau după ce fusese îngropat. Dar de unde îi veneau aceste idei? Trăise în tensiune atât de mult timp încât abia acum își dădu seama cât de obosită era.

– Dormi, zise el, parcă răspunzându-i la gânduri.

– Da, răspunse ea. Mai auzi vag o sirenă de avertizare în depărtare în timp ce totul în jurul ei se cufundă în întuneric.

– Ce e?

Își auzi propria voce, îl simți pe Uriah făcându-i semn și sări în sus. Primul lucru care îi veni în minte când îl văzu pe bărbatul în uniformă din pragul ușii fu că fuseseră prinși.

– Biletele, vă rog.

– Oh! exclamă ea.

Încercă să-și revină și simți ochii cercetători ai controlorului în timp ce scotocea grăbită în geantă. Găsi în cele din urmă biletele galbene de carton pe care le cumpărase din Viena și i le dădu controlorului. Acesta se uită la bilete, legănându-se pe călcâie în ritmul trenului. Dura prea mult și asta o neliniști pe Helena.

– Mergeți la Paris? Întrebă el. Împreună?

– *Ganz genau*, zise Uriah.

Controlorul era un bărbat mai în vârstă. Îi privi.

– Nu sunteți din Austria, bag de seamă.

– Nu. Sunt din Norvegia.

– A, Norvegia. Am auzit că e frumos acolo.

– Da, mulțumesc. Se poate spune asta.

– Deci v-ați înrolat voluntar să luptați pentru Hitler?

– Da. Am fost pe Frontul de Est. În nord.

– Da? Unde în nord?

– Lângă Leningrad.

– Mda. Și acum mergeți la Paris. Împreună cu...

– Prietena mea.

– Prietena, exact. Sunteți în permisie?

– Da.

Controlorul compoștă biletele.

– Din Viena? o întrebă pe Helena, dându-i-le înapoi.

Ea dădu aprobator din cap.

– Văd că sunteți catolică, continuă el arătând spre crucifixul pe care îl purta legat de un lăncișor pe deasupra bluzei. Și soția mea e.

Se lăsă pe spate și cercetă coridorul. Apoi, întorcându-se spre Uriah, îl întrebă:

– Ți-a arătat prietena *Stephansdom*-ul în Viena?

– Nu, am stat în spital, așa că din nefericire nu prea am avut ocazia să văd orașul.

– Da. Întâmplător, era un spital catolic?

– Da. Rudo...

– Da, îl întrerupse Helena. Un spital catolic.

– Aha.

„Oare de ce nu pleacă?” se întrebă Helena.

Controlorul își dresă iar vocea.

– Da? zise Uriah în cele din urmă.

– Nu e treaba mea, dar sper că aveți hârtiile care demonstrează că sunteți în permisie.

„Hârtii?” se gândi Helena. Fusesse de două ori cu tatăl ei în Franța și nu-i trecuse niciodată prin cap că ar putea avea nevoie de altceva în afară de pașapoarte.

– Da, nu la dumneavoastră mă refeream, *Fräulein*, ci la prietenul dumneavoastră în uniformă care e obligat să arate documente care să dovedească unde e cantonat și unde se duce.

– Bineînțeles că avem documente, izbucni ea. Doar nu vă închipuiți că am călători fără ele.

– Nu, bineînțeles că nu, răspunse controlorul în grabă. Am vrut doar să vă aduc aminte. Acum vreo două zile..., își mută privirea la norvegian... au arestat un tânăr care nu avea

documentele care să arate unde se ducea, și prin urmare a fost socotit dezertor. L-au dus pe peron și l-au împușcat.

– Doar nu vorbești serios?

– Mă tem că da. Nu vreau să vă sperii, dar războiul e război. Și dacă aveți documente oficiale, n-ar trebui să aveți probleme când veți ajunge la granița care e imediat după Salzburg.

Vagonul se clătină și controlorul trebuie să se țină de cadrul ușii. Cei trei se uitară unul la altul în tăcere.

– Deci acolo e primul filtru? Întrebă Uriah în cele din urmă. După Salzburg?

Controlorul dădu aprobator din cap.

– Mulțumesc, zise Uriah.

Controlorul își dresă glasul.

– Am avut un fiu de vârsta ta. A căzut pe front, lângă Dnep.

– Îmi pare rău.

– Bine, mă scuzați că v-am trezit, *Fräulein. Mein Herr.*

Îi salută și plecă.

Helena se asigură că ușa era bine închisă. Apoi își ascunse fața în palme.

– Cum am putut fi așa de naivă! suspină ea.

– Acum nu plânge, zise el luând-o pe după umeri. Ar fi trebuit să mă gândesc la documente. La urma urmei, știam că nu pot circula liber.

– Dar dacă le spui că ești în concediu de boală și că ai avut chef să te duci până la Paris? E parte din Al Treilea Reich. E...

– Atunci vor suna la spital și Brockhard le va spune că am dezertat.

Se sprijini de el și începu să plângă. El îi mângâie părul castaniu strălucitor.

– În afară de asta, ar fi trebuit să-mi dau seama că e prea frumos ca să fie adevărat, zise el. Adică eu și Schwester Helena la Paris?

Îl simți că zâmbește.

– Nu, mă voi trezi în curând în patul meu de spital, gândindu-mă că am visat doar. Și o să aștept nerăbdător să-mi aduci micul dejun. În orice caz, ești de gardă mâine-noapte. N-ai uitat, nu-i așa? Apoi o să-ți povestesc cum Daniel a furat douăzeci de porții de mâncare de la o unitate suedeză.

Ea își ridică fața înlăcrimată către el.

– Sărută-mă, Uriah.

SILJAN, TELEMAR

22 FEBRUARIE 2000

Harry se mai uită o dată la ceas și apăsă prudent cu piciorul pe accelerator. Întâlnirea era la ora patru. Dacă ajungea după lăsarea serii, întreaga călătorie era o pierdere de timp. Ce mai rămăsese din cauciucurile de iarnă scotea un scrâșnet pe gheață. Deși condusesse doar patruzeci de kilometri pe poteca acoperită de gheață din pădure cu vântul în față, i se părea că trecuseră mai multe ore de când ieșise de pe drumul principal. Ochelarii ieftini pe care îi cumpărase de la benzinărie nu îi erau de prea mare ajutor, iar ochii îl înțepau din cauza luminii strălucitoare reflectate de zăpadă.

În cele din urmă, zări pe marginea drumului mașina poliției cu număr de înregistrare de Skien. Frână precaut, opri mașina și scoase schiurile din portbagajul de pe capotă. Erau de la un producător de schiuri din Trondheim care dăduse faliment în urmă cu cincisprezece ani. Cam pe atunci le și ceruise, iar acum se vedea sub ele doar o crustă tare, gri. Găsi drumul care ducea spre cabană, așa cum îi fusese descris. Schiurile stăteau pe pârtie de parcă erau lipite; nu se putea mișca într-o parte chiar dacă ar fi vrut. Când ajunse la destinație, soarele scăpătase după molizi. Pe treptele unei cabane de bușteni negri, stăteau doi bărbați cu

hanorace și un băiat. Harry, care nu cunoștea nici un adolescent, se gândi că avea undeva între doisprezece și șaisprezece ani.

– Ove Bertelsen? Întrebă Harry, sprijinindu-se de bețe. Gâfâia.

– Eu sunt, zise unul din bărbați, ridicându-se să dea mâna. Iar el e ofițerul Folldal.

Celălalt bărbat încuviință ușor din cap.

Harry presupuse că băiatul trebuie să fi găsit cartușele.

– Cred că e minunat să mai respiri și altceva decât aerul din Oslo, zise Bertelsen.

Harry scoase un pachet de țigări.

– E și mai minunat să mai respiri și altceva decât aerul din Skien, aș zice.

Folldal își scoase șapca și-și îndreptă spatele.

Bertelsen zâmbi.

– Contrar a ce se spune, aerul din Skien e mai curat decât în oricare alt oraș din Norvegia.

Harry își făcu mâinile căuș în jurul unui chibrit și își aprinse țigara.

– Chiar așa? O să țin minte asta. Ați găsit ceva?

– Acolo.

Ceilalți trei își puseră schiurile și, cu Folldal în frunte, meraseră cu dificultate pe o potecă până la un luminiș din pădure. Folldal arătă cu bățul de la schiuri spre o piatră neagră care ieșea douăzeci de centimetri din zăpadă.

– Băiatul a găsit gloanțele în zăpadă, lângă piatra aia. Probabil că era un vânător care exersa. Se văd urme de schi în apropiere. Nu a mai nins de o săptămână, deci probabil că sunt ale lui. Se pare că purta schiuri late, Telemark.

Harry se lăsă în jos. Își plimbă degetul pe piatră până în punctul unde se întâlnea cu urma lată de schiuri.

– Sau schiuri vechi de lemn.

– Da?

Ridică o așchie mică.

– Ei, nu m-aș fi gândit, zise Folldal uitându-se spre Bertelsen.

Harry se întoarse spre băiat. Acesta purta o pereche de pantaloni largi de vânatoare, cu buzunare peste tot, și o căciulă de lână trasă bine pe cap.

– Pe care parte a pietrei ai găsit cartușele?

Băiatul arată cu degetul. Harry își scoase schiurile, se învârti în jurul pietrei și se întinse pe zăpadă. Cerul era de un albastru deschis acum, așa cum e în zilele senine de iarnă, înainte ca soarele să apună. Apoi se rostogoli și se uită atent la piatră. Se uită împrejur la luminișul din pădure. Erau patru buturugi.

– Ați găsit vreun glonț sau semne că s-a tras?

Folldal se scărpină după ceafă.

– Adică dacă am cercetat fiecare trunchi de copac pe o arie de jumătate de kilometru?

Bertelsen duse discret mâna cu mânușă la gura lui Folldal. Harry își scutură țigara și se uită la mucusul care strălucea.

– Nu, vreau să zic dacă ați examinat buturugile de aici?

– Și de ce să fi examinat aceste buturugi? Întrebă Folldal.

– Pentru că Märklin a făcut cea mai grea pușcă din lume. O armă care cântărește cincisprezece kilograme nu e o opțiune atrăgătoare pentru cei care vor să tragă la țintă, așa că e normal să îmi închipui că a rezemat-o de această piatră ca să țintească. Puștile Märklin scot gloanțele înspre dreapta. De vreme ce gloanțele folosite au fost găsite pe partea dreaptă a pietrei, cu siguranță că s-a tras în direcția din care venim noi. Deci ar avea sens să credem că a pus ceva pe una dintre buturugi ca să țintească, nu?

Bertelsen și Folldal se uitară unul la altul.

– Mai bine să verificăm.

– Dacă ăsta nu e un gândac uriaș de scoarță... zise Bertelsen trei minute mai târziu, atunci e o gaură mare de glonț. Înge-nunche în zăpadă și își vârî degetul într-una dintre buturugi. La dracu', glonțul a pătruns adânc. Nu-l simt.

– Uită-te înăuntru, zise Harry.

– De ce?

- Ca să vezi dacă a pătruns prin el, îi răspunse Harry.
- Prin trunchiul ăsta enorm de mesteacăn?
- Uită-te doar să-mi spui dacă vezi în partea cealaltă.

Harry îl auzi pe Folldal gâfâind în spatele lui. Bertelsen duse ochiul la gaură.

- Doamne sfinte...
- Vezi ceva? strigă Folldal.
- Doar jumătate din râul Siljan.

Harry se întoarse spre Folldal, care se întorsese cu spatele la el ca să scuipe.

Bertelsen se ridică în picioare.

- O vestă antiglonț nu îți e de prea mare folos dacă ești împușcat cu o porcărie din asta, gâfâi el.

- Chiar deloc, zise Harry. Singurul lucru care te-ar ajuta ar fi o platoșă. Își stinse țigara de buturugă și se corectă: O platoșă *groasă*.

Își puse schiurile și se mișcă pe ele în sus și în jos pe zăpadă.

- Va trebui să stăm de vorbă cu cei din cabanele învecinate, zise Bertelsen. E posibil să fi văzut sau să fi auzit ceva. Sau poate că vor recunoaște că e a lor pușca asta venită din iad.

- După ce am avut anul trecut amnistia privitoare la arme... începu Folldal, dar se răzgândi când văzu privirea lui Bertelsen ațintită asupra lui.

- Vă mai putem fi de folos cu ceva? îl întrebă Bertelsen pe Harry.

- Da, zise Harry, încruntându-se în direcția potecii din pădure, m-ați putea ajuta să pornesc mașina, dacă vreți.

SPITALUL RUDOLF II, VIENA

23 Iunie 1944

I Helena avu sentimentul unui déjà-vu. Ferestrele erau deschise și dimineața caldă de vară umplu coridorul cu parfumul ierbiilor proaspăt cosite. De două săptămâni erau raiduri aeriene în fiecare noapte, dar ea nici măcar nu observa mirosul de fum. Ținea o scrisoare în mână. O scrisoare minunată! Chiar și infirmiera-șefă cea morocănoasă va trebui să zâmbească atunci când Helena îi va spune melodiosul ei *Guten Mogen*.

Doctorul Brockhard ridică surprins privirea din hârtii când Helena dădu buzna în cabinet.

– Da? zise el.

Își scoase ochelarii și o privi. Ea îi văzu pentru o secundă limba umedă sugând un braț al ochelarilor. Se așează.

– Christopher, începu ea. Nu-i mai spusese pe numele de botez de când erau mici. Vreau să-ți spun ceva.

– Bine, zise el. Asta și așteptam.

Ea știa ce aștepta: o explicație de ce nu făcuse ce-i ceruse și nu venise în apartamentul lui din clădirea principală, în ciuda faptului că îi prelungise lui Uriah de două ori certificatul medical. Helena dăduse vina pe bombardamente, spunând că nu îndrăznise

să iasă afară. Apoi el se oferise s-o viziteze la casa de vară a mamei ei, lucru pe care ea îl refuzase categoric.

– O să-ți spun tot, zise ea.

– Tot? întrebă el cu un zâmbet vag.

„Aproape tot“, își spuse ea în sine.

– Dimineața în care Uriah...

– Numele lui *nu* e Uriah, Helena.

– Dimineața în care a dispărut și când tu ai dat alarma, ții minte?

– Bineînțeles.

Brockhard puse jos ochelarii, lângă hârtia din fața lui.

– M-am gândit să anunț la Poliția Militară. Totuși, a reapărut miraculos, susținând că a rătăcit prin pădure o noapte întreagă.

– Nu a fost în pădure. A fost într-un tren de la Salzburg.

– Da?

Brockhard se lăsă pe spate în scaun cu fața împietrită, arătând că nu era genul de om căruia să-i placă să-și arate surprinderea.

– A luat trenul de la Viena înainte de miezul nopții, s-a dat jos la Salzburg unde a așteptat o oră și jumătate să ia trenul înapoi. A ajuns la *Hauptbahnhof* la ora nouă dimineața.

– Hm. Brockhard se concentrează asupra stiloului pe care îl ținea în mână. Și care a zis că a fost motivul acestei plimbări prostești?

– Mmm, făcu Helena, fără să-și dea seama că zâmbea, poate că îți mai aduci aminte că și eu am întârziat în dimineața aceea.

– Da...

– Și eu mă întorceam de la Salzburg.

– Chiar așa?

– Chiar așa.

– Cred că va trebui să dai niște explicații, Helena.

Ea îi explică în timp ce se uita fix la degetele lui Brockhard. Sub peniță se formase un strop de sânge.

– Înțeleg, zise Brockhard când ea termină. Ai crezut că te poți duce la Paris. Și cât timp crezi că puteai să stai ascunsă acolo?

– E clar că nu ne-am gândit prea mult. Uriah credea că ar trebui să mergem în America. La New York.

Brockhard râse sec.

– Tu ești o fată rațională, Helena. Dar îmi dau seama că acest trădător trebuie să te fi orbit cu minciunile lui frumoase despre America. Dar știi ce?

– Ce?

– Te iert. Văzându-i privirea uimită, continuă: Da, te iert. Probabil că ar trebui să fii pedepsită, dar eu știu cum sunt inimile tinerelor fete.

– Nu e vorba de iertare...

– Ce mai face mama ta? Probabil că-i vine greu acum că te mai are doar pe tine. Nu a primit trei ani de închisoare tatăl tău?

– Patru. Vrei, te rog, să mă asculți, Christopher?

– Te rog, nu spune nimic din ce ai putea să regreti, Helena. Nu schimbă nimic faptul că mi-ai spus. Înțelegerea rămâne valabilă.

– Nu! Helena se ridică în picioare atât de rapid încât scaunul aproape că se răsturnă, iar acum îi puse pe birou scrisoarea pe care o tot frământase în mâini. Uită-te tu singur! Nu mai ai nici o putere asupra mea. Sau asupra lui Uriah.

Brockhard se uită la scrisoare. Plicul cafeniu-deschis nu-i spunea nimic. Scoase scrisoarea, își puse ochelarii și începu să citească.

Waffen-SS

Berlin, 22 iunie

Am primit o cerere de la șeful Poliției norvegiene, Jonas Lie, de a vă preda imediat poliției din Oslo pentru continuarea serviciului militar. Deoarece sunteți cetățean norvegian, nu vedem nici un motiv să nu fim de acord. Prin urmare, acest ordin îl revocă pe cel precedent de a vă alătura Wehrmacht-ului. Veți fi consiliat cu privire la detaliile legate de punctul și data întâlnirii cu autoritățile polițienești norvegiene.

Heinrich Himmler

Oberkommandierender der Schutzstaffel (SS)

Brockhard se uită de două ori la semnătură. Însuși Heinrich Himmler! Apoi puse scrisoarea în dreptul luminii.

– Poți să verifici, dacă vrei, dar te asigur că nu e falsă, zise Helena.

Prin fereastra deschisă auzea păsările cum cântă în grădină. Brockhard tuși de două ori înainte să-i răspundă.

– Deci ai scris o scrisoare șefului Poliției norvegiene?

– Uriah i-a scris. Eu doar am dus-o la poștă.

– Tu ai dus-o la poștă?

– Da. Sau nu, de fapt. Am trimis-o telegrafic.

– Toată cererea? Trebuie să fi costat...

– Era urgent.

– Heinrich Himmler... zise el, mai mult în sinea lui.

– Îmi pare rău, Cristopher.

Iarăși râsul sec.

– Chiar îți pare? Nu ai reușit să faci exact ceea ce doreai, Helena?

Ea încercă să-i zâmbească prietenos.

– Vreau să-ți cer o favoare, Cristopher.

– A, da?

– Uriah vrea să plec cu el în Norvegia. Am nevoie de o recomandare de la spital ca să pot cere permis de călătorie.

– Și acum îți e teamă că o să-ți pun bețe în roate?

– Tatăl tău face parte din consiliul director.

– Da, ți-aș putea face probleme.

Își frecă bărbia. Își fixase privirea pe fruntea ei.

– Orice s-ar întâmpla, Cristopher, nu ne poți opri. Eu și Uriah ne iubim. Mă înțelegi?

– De ce aș face o favoare târfei unui soldat?

Helena rămase cu gura căscată. Chiar și venind de la cineva pe care îl disprețuia, cineva care cu siguranță nu judeca limpede, cuvântul căzu ca un trăsnet. Dar înainte să apuce să răspundă, fața lui Brockhard se crispă, de parcă el ar fi fost cel lovit.

– Iartă-mă, Helena! Eu... la naiba! Se întoarse brusc cu spatele la ea.

Helena vru să se ridice și să plece, dar nu își putu găsi cuvintele care s-o elibereze. Vocea îi sună forțat când adăugă:

– N-am vrut să te rănesc, Helena.

– Christopher...

– Nu înțelegi. Nu zic asta din aroganță, dar am calități pe care în timp știu că le-ai fi apreciat. Poate că am mers prea departe, dar ține minte că în adâncul inimii ți-am dorit mereu binele.

Ea îl privi în timp ce el stătea întors cu spatele. Halatul doctorului era cu un număr mai mare decât umerii lui înguști și lăsați. Își aminti de Christopher cel din copilărie. Avea bucle negre delicate și purta mereu costum, deși avea doar doisprezece ani. Într-o vară chiar fusese îndrăgostită de el. Sau poate că nu?

El respiră adânc. Ea făcu un pas spre el, apoi se răzgândi. De ce să simtă compătimire pentru acest om? Da, știa de ce. Pentru că avea inima plină de fericire, deși nu făcuse mare lucru s-o întâlnească. Totuși, Christopher Brockhard care încerca în fiecare zi să ajungă la fericire va rămâne un om singur toată viața.

– Christopher, trebuie să plec acum.

– Da, bineînțeles. Trebuie să faci ceea ce trebuie să faci, Helena.

Ea se ridică și se duse la ușă.

– Iar eu trebuie să fac ceea ce trebuie să fac, zise el.

SEDIUL POLIȚIEI

24 FEBRUARIE 2000

Wright înjură. Încercase toate butoanele retroproiectorului ca să fixeze imaginea, dar fără succes.

Cineva tuși.

– Cred că poza nu e prea clară, locotenente. Adică nu e din cauza proiectorului.

– Bine, în orice caz, acesta e Andreas Hochner, zise Wright punându-și mâna streășină la ochi ca să îi vadă pe cei prezenți.

Încăperea nu avea ferestre, așa că atunci când luminile erau stinse, ca acum, era întuneric beznă. După câte știa Wright, aici nu puteau fi instalate aparate de ascultare, orice ar fi însemnat asta.

În afară de el, Andreas Wright, locotenent în Serviciul Secret Militar, mai erau doar trei persoane prezente: maiorul Bård Ovesen, de la Serviciul Secret Militar, Harry Hole, noul tip de la POT, și Kurt Meirik, șeful de la POT. Hole fusese cel care îi trimisese prin fax numele traficantului de arme din Johannesburg, și de atunci îl bătuse la cap în fiecare zi, întrebându-l dacă a aflat noi informații. Fără îndoială, un număr mare de oameni din POT credeau că Serviciul Secret Militar e doar un department al POT, dar cu siguranță că nu citiseră

regulamentul care spunea că erau organizații de același rang care colaborează strâns. Dar Wright îl citise. Așa că, în cele din urmă, trebuise să-i explice tipului celui nou că toate cazurile care nu aveau prioritate trebuiau să aștepte. Peste o jumătate de oră, îl sunase Meirik să-i spună că acesta era un caz de maximă prioritate. De ce nu zisese așa de la bun început?

Imaginea alb-negru neclară de pe ecran înfățișa un bărbat ieșind dintr-un restaurant; părea că fusese făcută de pe geamul unei mașini. Bărbatul avea o față lată și aspră, cu ochi negri și nas mare disproportionat, și cu o mustață stufoasă și neagră, pe oală.

– Andreas Hochner, născut în 1954 în Zimbabwe, părinți germani, citi Wright de pe foaia tipărită pe care o adusese cu el. Fost mercenar în Congo și Africa de Sud, implicat în traficul cu arme, probabil începând cu mijlocul anilor optzeci. La vârsta de nouăsprezece ani a fost acuzat că a ucis un negru în Kinshasa, dar a fost achitat din lipsă de probe. Căsătorit și divorțat de două ori. Șeful lui din Johannesburg e suspectat că ar fi în spatele contrabandei cu rachete antiaeriene în Siria și cu achiziționarea de arme chimice pentru Irak. Suspectat că ar fi furnizat arme speciale lui Karadzici în timpul războiului bosniac și că ar fi antrenat luncetiști în timpul asediului orașului Sarajevo. Ultima suspiciune n-a fost confirmată încă.

– Sari, te rog, peste detalii, îi ceru Meirik, uitându-se la ceas.

Rămânea mereu în urmă, dar avea pe spate o inscripție minunată de la Înaltul Comandant al Forțelor Armate.

– Bine, zise Wright, răsfoind restul hârtiilor. Da, aici. Andreas Hochner a fost unul dintre cei patru reținuți în timpul unei operațiuni la un traficant de arme din Johannesburg, în decembrie. A fost găsită atunci o listă de comenzi codificată. Una dintre comenzi era o pușcă Märklin, cu destinația Oslo. Și o dată: 21 decembrie. Asta e tot.

Se făcu liniște, se auzea doar bâzâitul retroproiectorului. Cineva tuși în întuneric. Părea a fi Bård Ovesen. Wright își duse mâna la ochi.

– Cum putem fi siguri că omul-cheie în cazul nostru e Hochner? întrebă Ovesen.

Din întuneric se auzi vocea lui Harry Hole:

– Am vorbit cu inspectorul Isaiah Burne din Hillbrow, Johannesburg. Mi-a putut spune că după arestări, au percheziționat apartamentele celor anchetați și au găsit la Hochner un pașaport interesant. Poza era a lui, dar numele era cu totul altul.

– Un traficant de arme cu nume fals nu e chiar... dinamită, zise Ovesen.

– Mă gândeam în principal la una dintre vizele de pe el. Oslo, Norvegia, 10 decembrie.

– Deci a fost la Oslo, făcu Meirik. Pe lista de clienți era și un norvegian, și am găsit cartușe folosite cu această superarmă. Deci Andreas Hochner a fost în Norvegia și putem presupune că a încheiat o tranzacție. Dar cine e norvegianul de pe listă?

– Din nefericire, lista nu dă numele complet și adresa, zise vocea lui Harry. Clientul din Oslo apare sub numele de Uriah. Probabil un nume de cod. Și, după cum spune Burne din Johannesburg, Hochner nu pare a fi interesat să vorbească.

– Și eu care credeam că Poliția din Johannesburg are metode eficiente de interogare, zise Ovesen.

– Probabil, dar Hochner riscă mai mult dacă vorbește decât dacă își ține gura. E o listă lungă de clienți...

– Am auzit că în Africa de Sud folosesc electricitatea, spuse Wright. La picioare, sfârcuri și... mă rog. Foarte dureros. Vrea cineva, vă rog, să aprindă lumina?

– Dacă o compari cu achiziționarea de arme chimice pentru Saddam, o călătorie de afaceri la Oslo cu o pușcă e floare la ureche, afirmă Harry. Cred că, din nefericire, sud-africanii păstrează electricitatea pentru chestiuni mai importante, ca să zic așa. În afară de asta, nu e sigur că Hochner știe cine e Uriah. Și pentru că nu avem nici o informație despre Uriah, trebuie să ne întrebăm: care sunt planurile lui? Asasinat? Acte de terorism?

– Sau jaf, zise Meirik.

– Cu o pușcă Märklin? Întrebă Ovesen. Ar fi ca și când ai aduce artileria să tragă într-o vrabie.

– Răfuieli între traficanți de droguri, poate? sugerează Wright.

– Ei bine, zise Harry, a fost nevoie doar de un pistol ca și cea mai păzită persoană din Suedia să fie ucisă. Iar asasinul lui Olaf Palme n-a fost prins niciodată. Așa că de ce o armă care costă peste o jumătate de million de coroane pentru a împușca pe cineva?

– Ce vrei să spui, Harry?

– Probabil că ținta nu e un norvegian, ci este cineva din afară. Cineva care e o țintă permanentă pentru teroriști, dar e prea bine păzit în țara lui ca să poată avea loc un asasinat acolo. Cineva despre care ei cred că poate fi ucis mai ușor într-o țară mică și pașnică, unde cred ei că măsurile de protecție vor fi proporționale.

– Dar cine? Întrebă Ovesen. Nu e nimeni în țară care să se potrivească profilului.

– Și nici nu urmează să vină nimeni, adăugă Meirik.

– Poate că e vorba de un timp mai îndelungat.

– Dar arma a sosit acum două luni, zise Ovesen. N-are logică ca niște teroriști străini să vină în Norvegia cu două luni înainte de îndeplinirea misiunii.

– Probabil că nu sunt niște străini, ci un norvegian.

– Nu e nimeni în Norvegia capabil să facă tot ce sugerezi tu, zise Wright, căutând pe bâjbâite întrerupătorul de pe perete.

– Exact, zise Harry, chiar asta e ideea.

– Ideea?

– Imaginați-vă un terorist străin cunoscut care vrea să ia viața unei persoane din țara lui, iar această persoană pleacă în Norvegia. Serviciul Secret din țara în care trăiește este permanent cu ochii pe el, așa că în loc să-și asume el riscul, contactează o grupare similară în Norvegia. Faptul că ar putea fi amatori e chiar un avantaj pentru că teroristul știe că acea grupare nu va fi în atenția poliției.

Meirik interveni:

- Cartușele aruncate chiar ar sugera că sunt amatori.

- Teroristul și amatorul se pun de acord ca teroristul să finanțeze achiziționarea unei arme scumpe, iar apoi toate legăturile să fie întrerupte. Nu există nimic care să conducă la terorist. În acest fel, a pus în mișcare roțițele, fără să riște decât niște bani.

- Dar dacă amatorul nu e în stare să facă treaba? întrebă Ovesen. Sau se hotărăște să vândă arma și să fugă cu banii?

- Există, bineînțeles, și un anumit risc, dar trebuie să presupunem că teroristul consideră că amatorul e foarte motivat. Ar putea chiar să aibă o motivație personală care să-l facă să-și pună propria viață în pericol pentru a executa misiunea.

- O ipoteză interesantă, zise Ovesen. Cum ai de gând s-o probezi?

- Nu se poate. Eu vorbesc de un om despre care nu știm nimic. Nu știm cum gândește; nu ne putem baza că va acționa rațional.

- Minunat, făcu Meirik. Mai avem și alte teorii în legătură cu motivul aducerii acestei arme în Norvegia?

- Tone, răspunse Harry. Dar asta e cel mai rău scenariu.

- Hmm, oftă Meirik. Meseria noastră e să urmărim fantome, la urma urmei, așa că mai bine am vedea dacă putem sta de vorbă cu acest Hochner. O să dau câteva telefoane ca să... aaahhh!

Wright găsisese comutatorul și camera se umplu cu o lumină tare.

REȘEDINȚA DE VARĂ A FAMILIEI LANG, VIENA

25 Iunie 1944

Helena se privea în oglinda din dormitor. Ar fi preferat ca fereastra să fie deschisă ca să pândescă pașii de pe aleea pietruită, dar mama fusese foarte fermă în privința păstrării discreției. Se uită contemplativ la poza tatălui de pe masa de toaletă. Mereu fusese uimită de cât de tânăr și nevinovat arăta în fotografie.

Își prinsese părul cu o clamă, ca de obicei. Oare ar trebui să-l prindă altfel? Beatrice strâmtase rochia mamei de muselină roșie ca să se potrivească pe silueta înaltă și subțire a Helenei. Mama purtase această rochie când îl cunoscuse pe tata. Gândul era ciudat, îndepărtat și, într-un fel, dureros. Asta poate pentru că atunci când mama îi povestise despre acele clipe, era ca și când vorbea despre doi străini – doi oameni atrăgători, fericiți, care credeau că știu încotro se îndreaptă.

Helena slăbi strânsoarea părului și își scutură podoaba capilară castanie până când îi veni în față. Cineva sună la ușă. Auzi pașii lui Beatrice pe hol. Helena se trânti pe spate în pat și se simți foarte emoționată. Nu se putea abține – era ca și cum avea paisprezece ani și trăia o poveste de iubire într-o vară! Auzi

zgomot înăbușit de discuții de dincolo, vocea ascuțită și nazală a mamei, zgomotul de umerase în timp ce Beatrice îi pune haina în dulap. El își pusese haina, deși era una dintre acele seri calde și umede de vară, neobișnuite înainte de august.

Ea așteaptă și așteaptă, apoi auzi vocea mamei strigând-o:

– Helena!

Se ridică din pat, își fixă clama, își privi mâinile și își repetă: „Nu am mâini mari, nu am mâini mari“. Apoi aruncă o ultimă privire în oglindă – *era atrăgătoare!* –, respiră tremurând și se duse spre ușă.

– Hele...

Mama n-o mai strigă văzând-o în capul scărilor. Helena călcă atentă pe prima treaptă; tocurele înalte pe care fugea de obicei i se părură dintr-odată instabile.

– Ți-a sosit musafirul, zise Mama.

Ți-a sosit musafirul. Într-un alt context, Helena ar fi fost probabil iritată de expresia mamei care dorea să accentueze faptul că nu-l considera oaspete al casei pe soldatul străin care nu prezenta importanță. Dar acum era ceva deosebit, iar Helena ar fi putut chiar să-și sărute mama pentru că nu fusese răutăcioasă. Cel puțin se dusesse să-l primească ea înainte ca Helena să-și facă apariția.

Helena se uită la Beatrice. Menajera zâmbi, dar avea aceeași melancolie în privire ca și mama ei. Privirea Helenei se mută asupra lui. Ochii lui străluceau, iar ea parcă le simți căldura arzându-i obraji. Trebui să-și coboare privirea spre gâtul bronzat și proaspăt bărbierit, spre gulerul cu doi „s“ și spre uniformă verde care în tren era atât de șifonată, dar acum era proaspăt călcată. Avea un buchet de trandafiri în mână, iar ea știa că Beatrice deja se oferise să-i pună în vază, dar el îi mulțumise și o rugase să aștepte până îi va da întâi Helenei.

Mai făcu un pas. Mâna ei se sprijini ușor de balustradă. Era mai ușor acum. Își înălță capul și îi cuprinse cu privirea pe toți trei. Și, dintr-odată, își dădu în mod ciudat seama că era cel mai

frumos moment din viața ei. Căci știa ce văzuse fiecare dintre ei în privirea ei și cum se reflectau ei în ea.

Mama se văzu pe ea însăși, tinerețea și visele ei pierdute; Beatrice o văzu pe fetița pe care o crescuse ca pe propria fiică; iar el văzu femeia pe care o iubea atât de mult că nu se putea ascunde în spatele felului scandinav rezervat de a fi și a bunelor maniere.

– Arăți minunat, zise Beatrice.

Helena îi făcu semn cu ochiul. Apoi coborî.

– Deci ai găsit drumul chiar dacă e întuneric beznă? îi zâmbi ea lui Uriah.

– Da, răspunse el cu o voce tare și clară, și pe holul înalt răspunsul răsună ca într-o biserică.

Mama vorbea cu glasul ei ascuțit și cam pătrunzător, în timp ce Beatrice intra și ieșea din sufragerie precum o fantomă. Helena nu-și putea lua ochii de la colierul cu diamante pe care mama îl purta la gât, cea mai de preț bijuterie a ei pe care o puneă doar la ocazii deosebite.

Ca o excepție, mama lăsase ușa de la grădină deschisă. Norii erau atât de aproape încât puteau să scape fără bombardamente în seara asta. Curentul intrat pe ușa deschisă făcu flăcările lumânărilor să pâlpâie, iar umbrele să danseze pe portretele de femei și bărbați serioși purtând numele de Lang. Mama îi explicase cu meticulozitate cine era fiecare, ce făcuse și în ce familii își alesese să se căsătorească. Uriah ascultase cu un zâmbet despre care Helena crezu că e ușor sarcastic, dar era greu să fie sigură din cauza semiîntunericului. Mama îi explicase că se simțeau responsabili să economisească electricitate pe timp de război. Bineînțeles că nu pomeni de starea economică precară în care se afla familia în prezent și că Beatrice era ultima angajată pe care o mai păstrasă din cei patru.

Uriah puse jos furculița și își dresă glasul. Mama îi așezase în capul mesei lungi. Tinerii stăteau față în față în timp ce ea stătea la celălalt capăt.

– A fost delicios, *Frau Lang*.

Fusese o masă simplă. Nu atât de simplă să fie interpretată ca o insultă, dar nici ostentativă ca să-l facă să creadă că e un musafir de onoare.

– Beatrice a gătit, zise Helena cu căldură. Face cele mai bune *Wienerschnitzel* din Austria. Ai mai mâncat până acum?

– Doar o dată, din câte știu. Și nu se compară.

– *Schwein*, zise Mama. Cel pe care l-ai mâncat era probabil din carne de porc. Aici nu se mănâncă decât vițel. Sau, în cel mai rău caz, curcan.

– Nu-mi aduc aminte dacă avea carne, zise el zâmbind. Cred că era mai mult ou și pesmet.

Helena râse încet, iar mama ei îi aruncă o privire scurtă.

Conversația lăncezise de câteva ori în timpul mesei, dar după aceea Uriah încercase să preia frâiele la fel de des ca Helena sau ca mama ei. Helena deja se hotărâse înainte de a-l invita la cină să nu lase părerile mamei să o supere. Uriah era politicoș, dar venea dintr-o familie simplă de fermieri, fără rafinamentul și manierele căpătate în urma educației primite într-o casă elegantă. Totuși, nu era cazul să-și facă probleme. Helena era uimită de comportamentul natural și volubil al lui Uriah.

– Probabil că intenționezi să lucrezi când se termină războiul? Îl întrebă mama, luând ultima înghițitură de cartof.

Uriah încuviință din cap și, în timp ce *Frau Lang* termina de mestecat, așteptă răbdător următoarea întrebare inevitabilă.

– Și ce anume vei lucra, dacă pot să te întreb?

– Poștaş. Cel puțin mi se promisese slujba asta înainte să înceapă războiul.

– Să duci corespondența? În țara ta oamenii nu locuiesc la distanțe mari unii de alții?

– Nu e chiar așa. Ne stabilim unde putem. De-a lungul fiordurilor, în văi și în alte locuri ferite de vânt și de intemperiiile vremii. Și, bineînțeles, există orașe și alte locuri mai mari.

– Nu mai spune. Interesant. Pot să te întreb dacă ești un tânăr cu posibilități?

– Mamă! Helena se uita la ea nevenindu-i să creadă.

– Da, draga mea?

Mama se șterse la gură cu șervetul și-i făcu semn lui Beatrice să ia farfuriile.

– Parcă ar fi un interogatoriu. Sprâncenele negre ale Helenei formară un „v” pe frunte.

– Da, zise mama, ridicând paharul și zâmbindu-i angelic lui Uriah. E un interogatoriu.

– Vă înțeleg, *Frau Lang*. E singura dumneavoastră fiică. E dreptul dumneavoastră. Aș spune chiar că e *datoria* dumneavoastră să vă lămuriți ce fel de om și-a găsit.

Buzele subțiri ale lui *Frau Lang* se țuguiaseră ca să bea, dar paharul de vin se opri în aer.

– Nu am posibilități, continuă Uriah. Dar îmi place să muncesc. Am un cap bun și o să reușesc să mă întrețin pe mine, pe Helena și cu siguranță și alte câteva guri. Promit să am grijă de ea cât de mult pot, *Frau Lang*.

Helena simți o dorință de nestăvilire de a râde și în același timp o emoție ciudată.

– O, doamne! exclamă mama și puse jos paharul. Te gândești deja prea departe, tinere, nu-i așa?

– Da. Uriah luă o înghițitură mare și se uită la pahar. Și trebuie să spun din nou că ăsta chiar e un vin foarte bun, *Frau Lang*.

Helena încercă să-i facă semn cu piciorul, dar nu ajunse pe sub masa lată de stejar.

– Totuși, trăim niște vremuri ciudate. Care nu îți oferă prea multe.

Puse jos paharul, dar continuă să-l privească. Urma zâmbetului pe care Helena credea că-l zărise dispăruse.

– În seri ca aceasta, stăteam și vorbeam cu tovarășii mei, *Frau Lang*. Despre toate lucrurile pe care le vom face în viitor, despre cum va arăta noua Norvegie și despre toate visele noastre, unele mari, altele mici, care vor deveni realitate. Câteva ore mai târziu, zăceau morți pe câmpul de luptă, fără să mai aibă vreun viitor.

Își ridică privirea și o privi în ochi pe *Frau Lang*.

– Mă grăbesc pentru că am găsit femeia pe care o vreau și care mă vrea. E un război afară și tot ce vă pot spune despre planurile mele de viitor e praf în ochi. Viața mea poate că nu-i decât o oră, *Frau Lang*. Și probabil și a dumneavoastră la fel.

Helena îi aruncă mamei o privire rapidă. Părea înlemnită.

– Am primit o scrisoare azi de la Poliția norvegiană. Trebuie să mă prezint la spitalul de campanie de la școala Sinsen, din Oslo, pentru un examen medical. Voi pleca în trei zile. Mă gândeam s-o iau și pe fiica dumneavoastră cu mine.

Helena își ținu respirația. Ticăitul ceasului de perete umplu încăperea. Diamantele mamei sclipeau în continuare în timp ce mușchii de sub pielea ridată a gâtului pulsau. O rafală bruscă de vânt dinspre grădină stinse lumânările, iar umbrele se strecurară printre mobilele întunecate. Doar umbra lui Beatrice din ușa bucătăriei păru că rămâne nemișcată.

– *Apfelstrudel*, zise mama, făcându-i semn lui Beatrice. O specialitate vieneză.

– Vreau să vă spun că abia aștept să-l gust, spuse Uriah.

– Da, ai și de ce, zise mama, forțându-se iar să zâmbească sarcastic. E făcut cu mere din grădina noastră.

JOHANNESBURG

28 FEBRUARIE 2000

Secția de poliție Hillbrow era în centrul Johannesburgului și părea o fortăreață, cu sârmă ghimpată în partea de sus a zidurilor și gratii de oțel la geamurile care erau atât de mici încât păreau mai degrabă firide.

– Doi bărbați de culoare uciși azi-noapte doar în această circumscripție, zise ofițerul Isaiah Burne în timp ce-l conducea pe Harry pe un labirint de coridoare cu pereți albi scorojiți și linoleum uzat. Ați văzut hotelul Carlton? E închis. Albii s-au mutat în suburbii de ceva timp, deci acum ne împușcăm unii pe alții.

Isaiah își trase pantalonii. Era negru, înalt, crăcănat și mai mult decât plinuț. Cămașa albă de nailon avea cercuri negre de transpirație la subraț.

– Andreas Hochner e deținut într-o închisoare pe care noi o numim Orașul Păcatelor, în afara orașului, continuă el. L-am adus astăzi aici pentru aceste întrevederi.

– Mai sunt și alții în afară de mine? Întrebă Harry.

– Am ajuns, zise Isaiah, deschizând o ușă.

Intrară într-o cameră în care stăteau doi bărbați cu brațele încrucișate, uitându-se printr-un geam închis la culoare.

– O oglindă cu două fețe, șopti Isaiah. El nu poate să ne vadă.

Cei doi bărbați din dreptul geamului îi salutară din cap pe Isaiah și pe Harry și se dădură la o parte.

Priveau înspre o cămăruță slab luminată, cu un scaun și o masă mică. Pe masă era o scrumieră plină de mucuri de țigară și un microfon. Bărbatul care stătea pe scaun avea ochii negri și o mustață deasă și neagră care îi atârna peste colțul buzelor. Harry îl recunoscuse imediat din fotografiile neclare ale lui Wright.

– Norvegianul? murmură unul din bărbați, înclinând capul spre Harry.

Isaiah dădu din cap aprobator.

– Bine, zise barbatul, întorcându-se spre Harry, dar fără să-l piardă din vedere pe bărbatul așezat la masă. E al tău, norvegienne. Ai douăzeci de minute.

– Faxul zicea...

– Fii mulțumit că poți să vorbești cu el, replică bărbatul.

– De ce a fost de acord să stea de vorbă cu mine?

– De unde să știm? Întreabă-l tu singur.

Harry încercă să respire adânc când intră în camera înghesuită și lipsită de aer. Pe perete, unde dungi roșii de rugină formau un fel de grilaj, se afla un ces. Arăta 10.30. Harry se gândi la polițiștii care îl urmăreau, cu ochi de Argus; probabil că de asta i se umeziseră mâinile. Cel de pe scaun stătea aplecat, cu ochii pe jumătate închiși.

– Andreas Hochner?

– Andreas Hochner? Bărbatul din scaun repetă numele în șoaptă, își ridică privirea și păru că tocmai zărise ceva ce voia să zdrobească sub picior. Nu, e acasă și i-o trage lu' mă-ta.

Harry se așează cu precauție. Se gândi că se aud hohote de râs din partea cealaltă a geamului.

– Sunt Harry Hole de la Poliția norvegiană, rosti el încet. Ai fost de acord să stai de vorbă cu noi.

– Norvegia? făcu Hochner puțin neîncrezător. Se aplecă și se uită cu atenție la legitimația pe care Harry i-o arătă. Apoi zâmbi

timid. Îmi pare rău, Hole. Nu mi-au spus că astăzi e Norvegia la rând. Te așteptam.

– Unde ți-e avocatul?

Harry puse servieta pe masă, o deschise și scoase o foaie cu întrebări și un carnețel.

– Dă-l încolo! Nu am încredere în el. Microfonul merge?

– Nu știu. Are vreo importanță?

– Nu vreau să audă negroteii. Mă interesează să cad la o învoială. Cu tine. Cu Norvegia.

Harry ridică privirea din foaia cu întrebări. Ceasul de pe perete, deasupra capului lui Hochner, ticăia. Trecuseră trei minute. Ceva îi spunea că nu va fi lăsat timpul alocat.

– Ce fel de înțelegere?

– Microfonul merge? șopti Hochner printre dinți.

– Ce fel de înțelegere?

Hochner își roti privirea. Apoi se aplecă peste masă și zise repede în șoaptă:

– În Africa de Sud, pentru lucrurile pe care susțin ei că le-am făcut, primești pedeapsa cu moartea. Înțelegi ce vreau să zic?

– Poate. Continuă.

– Îți pot spune anumite lucruri despre tipul din Oslo dacă îmi garantezi că guvernul tău va cere guvernului negroteilor o anulare a pedepsei. Pentru că te-am ajutat. Premierul Norvegiei a fost aici, nu-i așa? Ea și cu Mandela au defilat peste tot îmbrățișându-se. Capilor de acum ai ANC¹ le place Norvegia. Iar voi îi susțineți. Ne-ați boicotentat când negroteii comuniști au vrut să fim boicotentati. O să te asculte, nu-i așa?

– De ce nu faci același târg cu poliția locală de aici?

– La dracu'! Pumnul lui Hochner lovi atât de tare masa, încât scrumiera sări și plouă cu mucuri de țigară. Nu înțelegi nimic, porc nenorocit! Cred că am omorât pui de negrotei.

¹ African National Congress – Congresul Național African

Apucă brusc cu mâinile marginea mesei și îl ținut pe Harry cu o privire sălbatică. Apoi, parcă toată fața îi explodează, se sparge ca o minge de fotbal înțepată. Și-o acoperi cu mâinile.

– Vor să mă vadă mort, nu-i așa?

Hohoti amarnic. Harry îl studie. Se întrebă câte ore îl ținuseră cei doi trează la interogatoriu înainte să sosească el. Inspiră profund. Apoi se aplecă peste masă, apucă microfonul cu o mână și-l smulse din priză cu cealaltă.

– Am bătut palma, Hochner. Cine e Uriah?

Hochner îl privi printre degete.

– Ce?

– Repede, Hochner. Vor veni aici într-o clipă!

– E... e un tip în vârstă, sigur peste șaptezeci. L-am văzut doar o dată, la transfer.

– Cum arăta?

– Bătrân, am zis!

– Descrierea!

– Purta o haină și o pălărie. Era miezul nopții, lângă containerele din port unde nu e lumină. Ochi albaștri, cred, potrivit de înalt...

– Despre ce ați vorbit? Repede!

– Una, alta. Am vorbit în engleză la început, dar am dat-o pe germană când și-a dat seama că știu. I-am spus că părinții mei sunt din Elsass. Am zis că a fost acolo, într-un loc pe nume Sennheim.

– Care-i treaba cu el?

– Nu știu, dar e amator. Vorbea mult, și când i-am dat arma, a zis că nu mai ținuse una în mână de mai bine de cincizeci de ani. A zis că urăște...

Ușa camerei aproape că fu smulsă din balamale.

– Ce urăște? strigă Harry.

În acel moment, simți că o mână îl ia de guler. O voce aspră îi șopti în ureche:

– Ce dracu' faci?

Harry îl privi pe Hochner în timp ce îl târau spre ușa. Hochner îl privea și el și mărușul lui Adam îi juca în sus și jos. Harry văzu cum i se mișcă buzele, dar nu auzi ce spuse.

Apoi ușa se trânti în fața lui.

Harry își frecă gâtul în timp ce Isaiah îl ducea cu mașina la aeroport. Mergeau de douăzeci de minute înainte ca Isaiah să vorbească.

– Lucrăm la cazul ăsta de șase ani. Lista unde au fost livrate arme acoperă douăzeci de țări. Ne era teamă exact de ce s-a întâmplat astăzi; că cineva o să-i fluture pe sub nas ajutor diplomatic ca să obțină informații.

Harry dădu din umeri.

– Ei și? L-ați prins și v-ați făcut treaba, Isaiah. Nu mai rămâne decât să culegeți laurii. Orice altă înțelegere între Hochner și un alt guvern n-are nici o legătură cu voi.

– Ești polițist, Harry. Știi ce înseamnă să vezi infractori eliberați, oameni care nu clilesc când vine vorba să ucidă, despre care știi că vor continua de unde rămăseseră de îndată ce sunt iarăși în libertate pe stradă.

Harry nu răspunse.

– Știi, nu-i așa? Bine, pentru că asta e înțelegerea. Se pare că tu ai primit partea ta din târgul cu Hochner. Asta înseamnă că de tine depinde dacă vrei să-ți ții promisiunea. Sau s-o lași baltă. Așa e?

– Pur și simplu îmi fac meseria, Isaiah, și l-aș putea folosi pe Hochner la un moment dat ca martor. Îmi pare rău.

Isaiah dădu una în volan atât de tare, încât Harry tresări.

– Dă-mi voie să-ți spun ceva, Harry. Înainte de alegerile din 1994, când minoritatea albă era încă la conducere, Hochner a împușcat două fete de culoare, amândouă de doisprezece ani, într-un turn de apă situat lângă școală, într-un oraș de negri numit Alexandra. Cred că în spate a fost cineva din *Afrikaner Volkswag*, partidul de apartheid. Au fost ceva controverse legate de școală pentru că învățau acolo și trei elevi albi. A folosit

gloanțe Singapore, același gen folosit în Bosnia. Se deschid după o sută de metri și distrug tot ce le iese în cale, ca un burghiu. Amândouă fetele au fost lovite în gât și nici n-a mai contat că ambulanțelor, cum se întâmplă de obicei într-un orașel de negri, le-a luat peste o oră să apară.

Harry nu răspunse.

– Dar te înșeli dacă îți închipui că e vorba de răzbunare, Harry. Am înțeles că nu putem construi o societate nouă bazată pe răzbunare. De aceea, primul guvern majoritar de culoare a înființat o comisie care cercetează acte de violență și hărțuire din timpul politicii de apartheid. Nu era vorba de răzbunare, ci despre a recunoaște și a ierta. A vindecat unele răni și pot spune că a făcut bine întregii societăți. Totuși, în același timp, pierdem războiul împotriva infracționalității, mai ales aici, în Jo'burg, unde totul a scăpat de sub control. Suntem o națiune tânără și vulnerabilă, Harry, și dacă vrem să avansăm, trebuie să arătăm că legea și ordinea înseamnă ceva, iar haosul poate fi folosit drept pretext pentru infracțiuni. Cu toții ne aducem aminte de crimele din 1994. Cu toții urmărim cazul în ziare. Din acest motiv, e mai important decât agenda ta personală sau a mea, Harry.

Strânse pumnul și lovi iar în volan.

– Asta nu înseamnă că noi hotărâm cine trebuie să trăiască și cine trebuie să moară, ci că trebuie să readucem oamenii încrederea în justiție. Uneori e nevoie de pedeapsa capitală pentru asta.

Harry scoase o țigară din pachet, deschise geamul puțin și se uită la movilele galbene de zgură care întrerupeau monotonia peisajului arid.

– Deci, ce zici, Harry?

– Va trebui să apeși pe accelerație dacă vrei să mai prind avionul, Isaiah.

Isaiah lovi volanul atât de tare, încât Harry se minună că mai rezistă.

GRĂDINA ZOOLOGICĂ DIN LAINZ, VIENA

27 Iunie 1944

Helena stătea singură pe locul din spate al Mercedesului negru al lui André Brockhard. Mașina luneca încet printre castanii sălbatici care străjuiau bulevardul de-o parte și de alta. Se îndreptau spre grajdurile Grădinii Zoologice din Lainz.

Ea se uita pe geam la pajiștea verde. În spatele lor se ridică un nor de praf pe aleea pietruită și, chiar și cu geamul deschis, era insuportabil de cald în mașină.

O herghelie de cai ce pășteau la umbra unui pâlc de fagi își înălțară capetele în timp ce mașina trecu pe acolo.

Helena iubea Grădina Zoologică din Lainz. Înainte de război, își petrecea adesea duminicile acolo, în partea împădurită din sudul pădurilor Vienei, la iarbă verde cu părinții, mătușile și unchii sau călărind cu prietenii.

Devreme în acea dimineață, când infirmiera-șefă îi spusese că André Brockhard vrea să discute cu ea, se pregătise pentru orice. Avea să-i trimită o mașină înainte de prânz. De când primise recomandarea de la spital și permisul de călătorie era în al nouălea cer și primul lucru la care se gândi fu să folosească prilejul

pentru a-i mulțumi tatălui lui Christopher pentru ajutorul pe care consiliul director i-l dăduse.

„Liniștește-te, Helena, își zise ea. Nu ne mai pot opri acum. Măine de dimineață vom pleca.“

Cu o zi înainte, își împachetase niște haine și lucrurile de preț în două valize. Ultimul lucru pe care îl pusese în valiză fusese crucifixul de deasupra patului. Cutiuța muzicală cumpărată de tatăl ei era încă pe masa de toaletă. Lucruri de care nu crezuse niciodată că se va despărți cu ușurință; era ciudat ce puțin mai însemnau acum. Beatrice o ajutase și vorbiseră despre vremurile de altădată în timp ce ascultau pașii mamei prin camera de sub ele. Va fi o despărțire ciudată și dificilă. Acum aștepta seara cu nerăbdare. Uriah îi spusese că ar fi mare păcat dacă nu ar vedea deloc Viena înainte de a pleca, așa că o invitasă să ia cina în oraș. Unde, nu știa. Îi făcuse doar confidențial cu ochiul și o întrebase dacă credea că vor putea împrumuta mașina pădurarului.

– Am ajuns, *Fräulein* Lang, zise șoferul, arătând spre fântâna din capătul aleei.

Un Cupidon se sprijinea cu un picior pe un glob de piatră deasupra apei. Niște clădiri lungi și joase din lemn vopsit în roșu erau legate de clădirea principală din ambele părți și, împreună cu o casă simplă de piatră, formau o curte interioară.

Șoferul opri mașina, se dădu jos și îi deschise Helenei portiera.

André Brockhard stătea pe treptele din față ale conacului. Apoi veni înspre ei, cu ghetele lui de călărie lucioase strălucind în lumina soarelui. André Brockhard avea cincizeci și cinci de ani, dar mersul îi era la fel de vioi ca al unui tânăr. Își deschiesea jacheta de lână roșie, perfect conștient că torsul lui athletic îl avantaja. Pantalonii de călărie erau mulați pe coapsele musculoase. Brockhard senior era opusul fiului său.

– Helena!

Vocea era caldă și plină de bucurie, așa cum o au bărbații care sunt atât de puternici încât ei sunt cei care hotărăsc când o situație cere căldură și bucurie. Nu-l mai văzuse de mult, dar arăta ca de obicei, se gândi Helena: cu părul alb, drept, privind-o

cu doi ochi albaștri aflați de o parte și de alta a unui nas mare și maiestuos. Gura în formă de inimă sugera că bărbatul avea și o parte sensibilă, dar, în general, asta era ceva care rămânea totuși ceva de demonstrat.

– Ce mai face mama ta? Sper că nu te-am deranjat prea mult că te-am luat de la muncă în felul ăsta, zise el, dând scurt mâna cu ea. Continuă, fără să aștepte un răspuns: Trebuia să discut cu tine, și m-am gândit că nu suferă amânare. Arată înspre casă. Da, ai mai fost aici.

– Nu, răspunse Helena, uitându-se la el cu un zâmbet.

– Nu? Am crezut că te-a adus Cristopher aici. Erați prieteni la cataramă când erați mai tineri.

– Cred că vă înșală memoria, *Herr Brockhard*. Eu și Cristopher ne știm destul de bine, dar...

– Da? Atunci trebuie să îți arăt împrejurimile. Să mergem la grajduri.

O luă ușor după mijloc și o conduse în direcția clădirilor de lemn. Piatra scrâșnea în timp ce mergeau.

– E trist ce s-a întâmplat cu tatăl tău, Helena. Îmi pare rău. Aș vrea să pot să fi făcut ceva pentru tine și pentru mama ta.

„Ai fi putut să ne inviți la petrecerea de Crăciun iarna trecută așa cum făceai înainte“, se gândi Helena, dar nu zise nimic. Fusesse mulțumită, pentru că altfel ar fi trebuit să cedeze insistențelor mamei ei de a merge.

– Janjic! Brockhard strigă un băiat cu părul negru care stătea la soare și lustruia garnitura de la șa. Du-te și adu-o pe Venezia!

Băiatul se duse în grajd în timp ce Brockhard rămase nemișcat, lovindu-și ușor genunchii cu biciul și legănându-se pe călcâiele ghetelor. Helena aruncă o privire la ceasul de la mână.

– Mă tem că nu pot sta prea mult, *Herr Brockhard*. Garda mea...

– Nu, bineînțeles. Înțeleg. Să trec la subiect.

Din grajd se auzi un nechezat tare și tropăit de copite pe podeaua de lemn.

– Am făcut destule afaceri împreună cu tatăl tău. Înainte de nefericitul faliment, bineînțeles.

– Știu.

– Da, și probabil că mai știi că tatăl tău avea multe datorii. În mod indirect, de asta s-a întâmplat ce s-a întâmplat. Adică această nefericită... Căută cuvântul potrivit. Și îl găsi. ... *legătură* cu evreii-rechini ai creditelor nu i-a făcut decât rău.

– Vă referiți la Joseph Bernstein?

– Nu-mi amintesc numele acelor oameni.

– Ar trebui, a fost la petrecerea dumneavoastră de Crăciun.

– Joseph Bernstein? André Brockhard zâmbi, dar doar cu gura. Probabil că asta a fost cu mulți ani în urmă.

– Crăciunul din 1938. Înainte de război.

– Ai o memorie bună, Helena. Asta e bine. Lui Christopher i-ar prinde bine o minte limpede. De vreme ce el și-o pierde din când în când pe a lui, vreau să zic. În afară de asta, e un băiat bun, o să vezi.

Helena simți că inima începe să-i bată tare. Ceva nu mersese cum trebuie? Brockhard Senior vorbea cu ea de parcă urma să-i fie noră. În loc să simtă groază, simți că o cuprinde furia. Când deschise gura să vorbească, vru să pară prietenoasă, dar furia o gâtuia și îi făcu vocea să sune dur și metalic.

– Sper că nu e la mijloc vreo neînțelegere, *Herr* Brockhard.

Probabil că Brockhard observase timbrul vocii; în orice caz, nu mai avea nimic din căldura cu care o întâmpinase când îi spuse:

– Atunci hai să clarificăm neînțelegerile. Aș vrea să te uiți la asta.

Scoase o hârtie din buzunarul interior al jachetei roșii, o îndreptă și i-o dădu.

Bürgschaft, scria în susul a ceea ce părea a fi un contract. Se uită peste textul dens. Nu înțelegea prea mult din ceea ce scria în afară de faptul că era pomenit numele casei din pădurile Vienei și că numele și semnăturile tatălui ei și ale lui André Brockhard erau în josul paginii. Se uită la el nedumerită.

– Pare a fi o garanție.

– Chiar e o garanție, zise el. Atunci când tatăl tău a crezut că împrumuturile evreilor vor fi cercetate, și prin urmare și ale lui, m-a abordat și m-a întrebat dacă vreau să-i fiu garant pentru refinanțarea unui credit mare în Germania. Lucru pe care, din nefericire, am avut slăbiciunea să-l fac. Tatăl tău era un om mândru, și ca să se asigure că această garanție nu e un act de caritate, a insistat ca reședința de vară în care tu și mama ta locuiți acum să fie folosită drept garanție pentru că l-am girat.

– De ce garanție pentru gir și nu pentru împrumut?

Brockhard fu luat prin surprindere.

– Bună întrebare. Răspunsul e că valoarea casei nu era destul de mare să garanteze împrumutul de care avea nevoie tatăl tău.

– Și semnătura lui André Brockhard a fost suficientă?

El zâmbi și-și duse mâna la gâtul puternic de taur care, din cauza căldurii, era acoperit acum cu un strat lucitor de transpirație.

– Eu mai am o proprietate în Viena.

Prea puțin spus. Toată lumea știa că André Brockhard avea un pachet important de acțiuni la două dintre cele mai mari companii industriale austriece. După *Anschluss* – „ocuparea” hitleristă din 1938 – aceste companii nu mai produceau jucării și mașini, ci arme pentru puterile Axei, și Brockhard devenise multimilionar. Iar acum Helena știa că tot a lui era și casa în care locuia. Simți că i se pune un nod în stomac.

– Nu fi așa îngrijorată, dragă Helena, exclamă Brockhard, și căldura îi reveni brusc în voce. Nu mă gândeam să iau casa mamei tale, cred că înțelegi.

Dar nodul din stomacul Helenei continua să crească și să crească. Ar fi putut la fel de bine să adauge: Sau a norei mele.

– Venezia! strigă el.

Helena se întoarse spre ușa grajdului, de unde servitorul apărut ducând de căpăstru un cal de un alb strălucitor. Deși un vălmășag de idei îi treceau prin minte, priveliștea o făcu pe Helena să uite de orice pentru o clipă. Era cel mai frumos cal pe care îl văzuse vreodată; de parcă în fața ei stătea o ființă de basme.

– Un Lipițan, zise Brockhard. Cea mai bine antrenată rasă de cai din lume. A fost importată în 1562 de Maximilian al II-lea din Spania. Sunt convins că tu și mama ta i-ai văzut în spectacol la *Spanische Reitschule*, așa e?

– Da, desigur.

– E ca și când ai privi un balet, nu-i așa?

Helena încuviință. Nu-și putea lua ochii de la animal.

– Vara stau aici la *Lainzer Tiergarten* până la sfârșitul lui august. Din nefericire, doar cei de la Școala de Echitație Spaniolă au voie să-i călărească. Călăreții neexperimentați le pot insufla obiceiuri proaste. Ani buni de dresaj meticulos s-ar duce pe apa sâmbetei.

Calul fu înșeuat. Brockhard îl luă de căpăstru și servitorul plecă. Animalul stătu pe loc.

– Unii consideră că e o cruzime să-i înveți pe cai pași de dans. Se zice că animalele suferă pentru că trebuie să facă lucruri care sunt contrare naturii lor. Cei care spun asta nu i-au văzut pe acești cai la antrenament – eu, da. Și, te rog să mă crezi, cailor le place la nebunie. Și știi de ce?

Mângâie calul pe coamă.

– Pentru că e în firea lucrurilor. În marea Lui înțelepciune, Dumnezeu a făcut ca o ființă inferioară să nu fie fericită decât când servește și se supune unei ființe superioare. Uită-te doar la copii și adulți. La femei și la bărbați. Chiar și în așa-zisele țări democratice, cei slabi dau de bunăvoie frâiele puterii unei elite care este mai puternică și mai înțeleaptă decât ei. Așa stau lucrurile. Și pentru că suntem cu toții creația lui Dumnezeu, este responsabilitatea ființelor superioare să se asigure că cei inferiori se supun.

– Pentru a-i face fericiți?

– Exact, Helena. Înțelegi multe lucruri pentru o... femeie așa de tânără.

Ea nu-și putu da seama pe care dintre cele două cuvinte le accentuă mai tare.

– E important să știi care îți e locul, fie că ești bogat sau sărac. Dacă te opui, nu vei fi niciodată fericit pe termen lung.

El mângâie calul pe gât și privi în ochii mari și căprui ai Veneziei.

– Nu ești genul care se opune, nu-i așa?

Helena știu că întrebarea îi era adresată ei și închise ochii în timp ce încerca să respire calm și profund. Își dădea seama că ce va spune acum sau ce nu va spune va fi crucial pentru tot restul vieții ei; nu își putea permite să lase mânia pe care o simțea acum să fie factorul decisiv.

– Nu-i așa?

Venezia necheză brusc și-și scutură capul, făcându-l pe Brockhard să alunece, pierzându-și echilibrul. Se prinse de căpăstrul de sub gâtul calului. Servitorul îi sări în ajutor, dar, înainte să ajungă, Brockhard, cu fața roșie și plină de sudoare, reuși să-și recapete echilibrul, și-i făcu semn supărat acestuia să plece. Helena nu se putu abține să nu zâmbească, și probabil că Brockhard o zări. În orice caz, ridică biciul spre cal, apoi își reveni în simțire și-l lăsă în jos. Mormăi câteva cuvinte cu gura lui în formă de inimă, lucru care o amuză și mai tare pe Helena. El veni apoi lângă ea, punând o mână ușor, dar autoritar pe umărul ei:

– Ți-am arătat suficient, și tu ai o muncă importantă care te așteaptă, Helena. Dă-mi voie să te însoțesc până la mașină.

Așteptară lângă treptele casei în timp ce șoferul intră în mașină și o întoarse.

– Sper și bănuiesc că ne vom revedea în curând, Helena, zise el luându-i mâna. Apropo, soția mea te roagă să-i transmiți salutări mamei tale. Cred că a zis că vă va invita aici într-o duminică în curând. Nu îmi mai amintesc când, dar cu siguranță vă va anunța.

Helena așteptă până când șoferul coborî și-i deschise ușa și abia atunci zise:

– Știți de ce v-a aruncat la pământ, *Herr* Brockhard?

Văzu în privirea lui că i se ridică iar tensiunea.

– Pentru că ați privit-o în ochi, *Herr Brockhard*. Pentru cal, contactul vizual e o provocare, ca și cum el și statutul lui în herghelie n-ar fi respectate. Dacă nu poate evita contactul vizual, va reacționa într-un alt fel, răzvrătindu-se, de exemplu. Nu ajungi nicăieri în dresaj dacă nu arăți respect, indiferent cât de superioară e rasa ta. Orice îmblânzitor vă poate spune asta. În munții Argentinei există un cal sălbatic care sare în cea mai apropiată prăpastie dacă vreun pământeian încearcă să-l călărească. La revedere, *Herr Brockhard*.

Se așează pe locul din spate al Mercedesului și, tremurând, respiră adânc în timp ce ușa mașinii era închisă cu atenție în spatele ei. În timp ce mergea pe aleea Grădinii Zoologice din Lainz, închise ochii și văzu silueta țeapănă a lui André Brockhard dispărând după norul de praf din urma lor.

.

VIENA

28 Iunie 1944

Guten Abend, Meine Herrschsften.

Şeful de sală, un bărbat mic şi slab, făcu o plecăciune, iar Helena îl ciupi pe Uriah de braţ, fiindcă acesta nu se putu abţine să nu râdă. Râseseră tot drumul de la spital din cauza dezordinii pe care o produseseră. Uriah se dovedise a fi un şofer groaznic, aşa că Helena îl pusese să oprească de fiecare dată când se întâlneau cu o maşină pe drumul îngust către Hauptstraße. Dar Uriah apăsa pe claxon, aşa că toate maşinile care treceau mergeau fie pe margine, fie opreau de tot. Din fericire, nu erau atât de multe maşini pe drumul spre Viena şi sosiră teferi la Weihburggasse, în centru, înainte de ora 19.30.

Şeful de sală se uită la uniforma lui Uriah înainte de a verifica, încruntat, rezervarea. Helena se uită peste umărul lui. Orchestra acoperea bâzâitul conversaţiei şi al râsetelor de sub candelabrul ce atârna de tavanul galben, arcuit, sprijinit pe coloane corintice albe.

„Deci acesta este Zu den drei Husaren“, se gândi ea încântată. Era ca şi când, într-un mod miraculos, paşii îi duseseră dintr-un oraş bântuit de război într-o lume în care bombele şi alte nenorociri nu aveau importanţă. Richard Strauss şi Arnold Schönberg

erau cu siguranță clienți obișnuiți, căci acesta era locul din Viena unde se întâlneau cei bogați, educați și cu minți luminate. Atât de luminate că tatălui ei nu-i trecuse niciodată prin cap să-și ducă familia acolo.

Șeful de sală tuși scurt. Helena își dădu seama că nu fusese impresionat de gradul de *Vizekorporal* al lui Uriah și că era probabil nedumerit din cauza numelui străin ciudat pe care fusese făcută rezervarea.

– Masa dumneavoastră e gata. Vă rog urmați-mă, zise el cu un zâmbet forțat, luând două meniuri.

Restaurantul era plin.

– Aici.

Uriah îi zâmbi resemnat Helenei. Li se dăduse o masă nearanjată, lângă ușa batantă a bucătăriei.

– Va veni chelnerul imediat să vă ia comanda, zise șeful de sală și dispăru.

Helena se uită împrejur și începu să chicotească.

– Privește, zise ea. Asta trebuia să fie masa noastră.

Uriah se întoarse. Avea dreptate: în fața orchestrei, un chelner pregătea o masă pentru două persoane.

– Îmi pare rău, zise el. Cred că am zis *maior* înainte de nume când am sunat să fac rezervarea. Mă bazam pe frumusețea ta care să-i orbească și să nu îmi vadă gradul.

Ea îi luă mâna și, în acea clipă, orchestra începu să cânte cear-daș unguresc vesel.

– Cu siguranță cântă pentru noi, zise el.

– Poate că da. Ea își plecă privirea. Și dacă nu, nu are importanță. Cântă muzică țigănească. E minunată atunci când e cântată de țigani. Vezi vreunul pe aici?

El dădu din cap, privirea lui fiind ocupată să îi studieze chipul ca și când era important să-și întipărească fiecare trăsătură, fiecare pliu al pielii, fiecare șuviță de păr.

– Au plecat cu toții, zise ea. La fel și evreii. Crezi că zvonurile sunt adevărate?

– Care zvonuri?

– Cele legate de lagăre?

El dădu din umeri.

– Sunt tot felul de zvonuri pe timp de război. În ceea ce mă privește, m-aș simți în siguranță să fiu prizonierul lui Hitler.

Orchestra începu să cânte un cântec pe trei voci într-o limbă ciudată. Câțiva oameni din audiență cântau și ei.

– Asta ce e? întrebă Uriah.

– *Verbunkos*, zise Helena. Un fel de cântec soldățesc, ca acela norvegian pe care mi l-ai cântat în tren. Cântece ca să-i recruteze pe tinerii unguri în războiul de independență a lui Rákózi. De ce râzi?

– De toate lucrurile astea ciudate pe care le știi. Înțelegi și ce cântă?

– Puțin. Nu mai râde, pufni ea. Beatrice e unguroaică și îmi cânta când eram mică. E vorba de eroi și de idealuri date uitării.

– Date uitării. O strânse de mână. Așa cum va fi și acest război într-o bună zi.

Un chelner sosise la masa lor fără ca ei să-l fi văzut, și tuși discret ca să-și facă simțită prezența.

– *Meine Herrschaften*, doriți să comandați?

– Cred că da, zise Uriah. Ce ne-ați putea recomanda?

– *Hähnchen*.

– Pui. Sună bine. Ne puteți alege un vin bun? Helena?

Helena cercetă meniul.

– De ce nu aveți prețuri? întrebă ea.

– Războiul, *Fräulein*. Variază de la o zi la alta.

– Și cât costă *Hähnchen*?

– Cincizeci de șilingi.

Văzu cu coada ochiului că Uriah se albește la față.

– Supă de gulaș, zise ea. Am mâncat deja astăzi, și am aflat că aveți mâncăruri ungurești foarte bune. Nu vrei să încerci și tu, Uriah? Două cine pe zi nu e prea sănătos.

– Eu... începu Uriah.

– Și un vin slab.

– Două supe de gulaș și un vin slab? Întrebă chelnerul ridicând din sprâncene.

– Sunt sigură că înțelegi ce vreau să spun, îi dădu ea meniul și cu un zâmbet continuă: ospătar.

Ea și Uriah se priviră ochi în ochi până ce ospătarul dispăru pe ușa de la bucătărie, apoi începură să râdă.

– Ai înnebunit, râse el.

– Eu? Nu eu am făcut rezervări la Zu den drei Husaren cu mai puțin de cincizeci de șilingi în buzunar!

El își scoase o batistă și se aplecă peste masă.

– Știi ceva, *Fräulein* Lang? zise el în timp ce-și ștergea lacrimile de răs. Te iubesc. Cu adevărat.

În acel moment se auzi sirena antiaeriană.

Când Helena se gândea la acea seară, trebuia să se întrebe cât de clar și-o amintea; dacă bombele cădeau atât de aproape pe cât ținea ea minte, dacă toată lumea întorsese capul după ei în timp ce mergeau pe culoarul central din Stephansdom. Deși ultima lor noapte în Viena a rămas ascunsă sub un văl al irealului, în zilele reci inima ei se încălzea când își aducea aminte. Și se gândea la acea clipă din noaptea de vară, iar asta o făcea într-o zi să râdă și în altele să plângă, fără să înțeleagă măcar de ce.

Când se auzi sirena antiaeriană, toate celelalte sunete se stinseră. O clipă, întreg restaurantul păru că îngheață, apoi se auziră primele înjurături sub tavanul aurit.

– *Hunde!*

– *Scheiße!* E doar opt.

Uriah dădu din cap.

– Englezii au luat-o razna, zise el. Nici măcar nu s-a întunecat încă.

Ospătarii se îngrămădiră imediat în jurul meselor în timp ce șeful de sală striga câteva ordine scurte clienților.

– Fii atent, zise Helena. Restaurantul va fi în curând o ruină și tot ce îi interesează e să-i pună pe clienți să plătească înainte de a fugi să se ascundă.

Un bărbat într-un costum închis la culoare sări pe scenă, acolo unde orchestra își strângea instrumentele.

– Ascultați! strigă el. Cei care și-au achitat nota trebuie să plece imediat spre cel mai apropiat adăpost, cel subteran, de lângă Weihburggasse 20. Vă rog, faceți liniște, și ascultați! Faceți dreapta când plecați de aici și apoi mergeți două sute de metri. Căutați oamenii care au banderolă roșie la mână. Vă vor arăta unde să mergeți. Și rămâneți calmi. Avioanele vor ajunge aici doar peste ceva timp.

În acel moment auziră zgomotul primei bombe care căzuse. Bărbatul de pe podium încercă să mai spună ceva, dar vocile și țipetele îl acoperiră. Renunță, se închină, sări și o luă spre adăpost.

Toată lumea se grăbea spre ieșire unde se strânsese deja o grămadă de oameni îngroziți. O femeie stătea la garderobă și țipa „*Mein Regenschirm!* – Umbrela mea!“ Dar nu era nimeni la garderobă. Alte bubuituri, mai aproape de data asta. Helena se uită la masa abandonată de lângă ei pe care două pahare pe jumătate pline cu vin se ciocneau unul de altul, în timp ce întreaga încăpere vibra ca într-o melodie în două părți. Câteva femei tinere însoțite de un bărbat care semăna cu o morsă veselă se îndreptau spre ieșire. I se ridicase cămașa și pe buze îi flutura un zâmbet exaltat.

În câteva minute, restaurantul se goli și se lăsă o liniște ciudată. Tot ce auzeau erau suspine dinspre garderobă, unde femeia se oprise din țipăt și își pusese capul pe teighea. Pe fețele de masă albe rămăseseră farfurii pe jumătate goale și sticle desfăcute. Uriah încă o mai ținea pe Helena de mână. O nouă explozie făcu să tremure candelabrul, iar femeia de la garderobă își reveni și fugi afară țipând.

– Singuri în sfârșit, zise Uriah.

Pământul de sub ei se cutremură și în aer străluci o pulbere fină de la tencuiala aurie a tavanului. Uriah se ridică și-i întinse brațul.

– Cea mai bună masă a noastră tocmai s-a eliberat, *Fräulein*. Dacă vrei...

Ea se ridică, îl luă de braț și urcă pe podium. Abia dacă mai auzea zgomotul şuierător. Zgomotul exploziei care urmă fu asurzitor, tencuiala pereților se transformă într-o furtună de nisip și geamurile mari care dădeau înspre Weihburggasse fură spulberate înăuntru. Luminile se stinseră.

Uriah aprinse lumânările sfeșnicului de pe masă, îi trase scaunul să se așeze, prinse între degete șervețelul împăturit și îl desfăcu în aer, așezându-l încet în poala ei.

– *Hähnchen und Prädikatwein?*¹ întrebă el, înlăturând discret cioburile de pe masă și farfuriile rămase.

Poate că erau lumânările și praful auriu care strălucea în aer în timp ce afară se lăsa întunericul, poate că era curentul rece de la ferestrele deschise care le aducea un suflu al verii fierbinți dinspre Ungaria, sau poate că era doar inima ei care părea că pompează sângele din vene cu o asemenea putere de parcă încerca să trăiască aceste momente și mai intens. Dar își amintea muzica, și asta nu era posibil pentru că orchestra își adunase instrumentele și plecase în grabă. Visa oare că aude această muzică? Doar mulți ani mai târziu, înainte de a o naște pe fiica ei, își dăduse seama ce trebuie să fi fost. Deasupra leagănului, tatăl copilului atârname o jucărie mobilă cu bucăți colorate de sticlă și Helena recunoscuse sunetul imediat. Și știuse de unde venea. Era de la candelabrul de cristal din Zu den drei Husaren care cântase pentru ei. Clopoșii cristalini și delicați ai candelabrului care se legănau în zguduirile pământului, și Uriah intrând și ieșind din bucătărie cu Salzburger Nockerl și trei sticle de vin Heuringer din pivniță, unde îl găsisese pe unul dintre bucătarii-șefi stând într-un colț cu o sticlă. Bucătarul nici nu se clintise din loc pentru a-l împiedica pe Uriah să ia vinul; din contră, dăduse din cap aprobator când Uriah îi arătase ce vin alesese.

¹ Pui și vin (în lb. germană, în original)

La urmă, pusese cei patruzeci și ceva de șilingi sub candelabru, și ieșiseră afară, în seara plăcută de iunie. Totul era nemișcat în Weihburggasse, dar aerul era gros de la mirosul de fum, praf și pământ.

– Hai să ne plimbăm, zise Uriah.

Fără ca vreunul din ei să spună ceva referitor la direcție, o luară la dreapta, în sus pe Kärntner StraÙe, și se treziră dintr-odată în față la Stephansplatz, unde era pustiu și întunecat.

– Dumnezeule, zise Uriah.

Catedrala enormă din fața lor umplea cerul care începea să se întunece.

– Stephansdom? întrebă el.

– Da. Helena își lăsă capul pe spate, urmărind cu privirea *Südturm*-ul, turnul verde-negru al bisericii, până sus pe cer, unde începeau să răsară primele stele.

Următorul lucru pe care și-l amintea Helena era că stăteau în catedrală, înconjurați de fețele albe ale oamenilor care căutaseră refugiu acolo, de plânsete de copii și de muzică de orgă. Se îndreptaseră spre altar, braț la braț, sau doar visase asta? Oare chiar se întâmplase cu adevărat? Nu o luase în brațe pe neașteptate și o întrebase dacă vrea să fie a lui? Nu-i șoptise ea *Ja, Ja, Ja*, în timp ce ecoul bisericii îi luase cuvintele și le dusesse spre tavanul arcuit, cu porumbița și Isus pe cruce, unde cuvintele fură repetate iar și iar, până când trebuiră să fie adevărate? Fie că se întâmplase sau nu, cuvintele erau mai sincere decât cele rostite între ei de când avusesese discuția cu André Brockhard.

– Nu pot să plec cu tine.

Le spusese, dar când și unde?

În acea după-amiază, îi spusese mamei că nu mai pleacă, deși nu-i explicase de ce. Mama ei încercase s-o mângâie, dar Helena nu putea suporta vocea ei ascuțită și moralistă și se încuiase în dormitor. Apoi venise Uriah, ciocăniise la ușă, iar ea se hotărâse să nu se mai gândească, ci să-și dea drumul fără să-i fie frică, fără să-și imagineze ceva în afară de un abis etern. Poate că el înțelesese de îndată ce-i deschisese ușa. Poate că amândoi, stând în

pragul uşii, făcuseră o înţelegere tăcută să-şi trăiască tot restul vieţii în orele pe care le mai aveau până la plecarea trenului.

– Nu pot să plec cu tine.

Numele lui André Brockhard o făcuse să simtă gust de fiere în gură, aşa că îl scuipase. Împreună cu restul: garanţia, mama ei care era în pericol de a fi aruncată în stradă, tatăl ei care nu avea o viaţă decentă la care să se întoarcă, Beatrice care nu avea o altă familie. Da, spusese toate astea, dar când? Îi spusese totul în catedrală? Sau după ce fugiseră pe străzi spre Filharmonikerstraße? Unde trotuarul era plin de cărămizi şi cioburi de sticlă, şi flăcările galbene ieşeau pe ferestre ca nişte limbi în vechiul *Konditorei*, luminându-le drumul spre recepţia opulentă a hotelului, acum părăsită şi înnegrită. Aprinse un chibrit, luă la întâmplare o cheie de pe perete şi o luă în sus pe scările acoperite de un covor atât de gros încât nu făceau nici un zgomot, fantome bântuind pe coridoare în căutarea camerei 342. Apoi, se regăsiră unul în braţele celuilalt, rupându-şi hainele de parcă luaseră şi ei foc, respiraţia lui arzându-i pielea; ea îl zgârie până ce îi dădu sângele, iar apoi îşi puse buzele pe rănile lui. Repetă cuvintele până când acestea sunară ca o incantaţie: *Nu pot să plec cu tine.*

Când se auzi sirena antiaeriană, anunţând că bombardamentul înceta deocamdată, stăteau înlănţuiţi pe cearşafurile însângerate, iar ea plângea şi plângea.

Apoi totul deveni un vârtej de trupuri, somn şi vise. Când făcuseră dragoste şi când visase că făcuseră dragoste, nu ştia. Se trezise în toiul nopţii, în zgomotul ploii, şi ştiu instinctiv că el nu mai era lângă ea; se dusesse la geam şi se uitase jos, pe străzile care erau curăţate de cenuşă şi de pământ. Apa deja depăşise bordura trotuarului şi o umbrelă deschisă şi rătăcită plutea pe străzi înspre Dunăre. Apoi se întorsese în pat. Când se trezi iar, era lumină afară, străzile erau uscate, iar el stătea lângă ea, ţinându-şi răsuflarea. Ea se uită la ceasul de pe masă. Două ore până pleca trenul. Îl mângâie pe frunte.

– De ce nu respiri? şopti ea.

- Tocmai m-am trezit. Nici tu nu respiri.

Se cuibări lângă el. Era dezbrăcat, dar era fierbinte și transpirat.

- Cu siguranță că suntem morți.

- Da, zise el.

- Ai fost undeva.

- Da.

Îl simți că tremură.

- Dar te-ai întors acum, zise ea.

Partea a patra

PURGATORIUL

PORTUL PENTRU CONTAINERE, BJØRVIKA

29 FEBRUARIE 2000

Harry parcă lângă baraca unor muncitori, în vârful singurului deal pe care îl putu găsi în zona întinsă a cheiului Bjørvika. Un val neașteptat de vreme blândă începuse să topească zăpada care strălucea; era pur și simplu o zi minunată. Se plimbă printre containerele așezate unul deasupra altuia ca niște cărămizi Lego gigantice în soare, proiectând pe asfalt umbre neregulate. Literele și simbolurile arătau că veneau din zone îndepărtate ca Taiwan, Buenos Aires și Cape Town. Harry rămase pe marginea cheiului, închise ochii și se imaginează acolo în timp ce adulmeca amestecul de apă de mare și motorină. Când deschise din nou ochii, feribotul spre Danemarca intră în raza lui vizuală. Arăta ca un refrigerator. Un frigider ce transporta aceeași oameni de colo-colo, oferind servicii de agrement la intervale regulate.

Știa că era prea târziu să găsească vreo urmă a întâlnirii dintre Uriah și Hochner. Nici măcar nu era sigur că acesta era portul de containere unde se întâlнисeră; ar fi putut la fel de bine să fie Filipstad. Totuși, mai trăgea încă speranță că locul va putea să-i spună ceva, să-i dea imaginației imboldul necesar.

Dădu cu piciorul într-o anvelopă care ieșea peste marginea cheiului. Poate că ar trebui să-și cumpere o barcă doar ca să poată duce pe tatăl lui și pe sora lui pe mare, vara? Tata avea nevoie să călătorească. Bărbatul care odată fusese atât de socialabil devenise un singuratic de când murise mama în urmă cu opt ani. Și, deși Sis nu se descurca de una singură, adesea uita că are sindromul Down.

O pasăre plonjă cu iuțeală între containere. Pițigoiul albastru poate atinge o viteză de douăzeci și opt de kilometri la oră. Ellen îi spusese. Rața sălbatică poate atinge șaiszeci și doi de kilometri pe oră. Erau la fel de buni amândoi. Nu, Sis nu era o problemă: se gândea mai ales la tatăl său.

Harry încercă să se concentreze. Scrisese în raport tot ce zisese Hochner, cuvânt cu cuvânt, dar acum se concentra mai ales la fața bărbatului ca să încerce să-și amintească precis ceea ce acesta nu spusese. Cum arăta Uriah? Hochner nu reușise să spună prea multe, dar când trebuie să descrii pe cineva, începi de obicei cu trăsăturile distinctive, orice iese în evidență. Și primul lucru pe care Hochner îl spusese despre Uriah e că avea ochii albaștri. În afară de situația în care Hochner considera că a avea ochi albaștri e un lucru neobișnuit, sugera că Uriah nu avea vreun handicap vizibil, ori că mergea sau vorbea într-un anumit fel. Vorbea atât germana, cât și engleza, și fusese într-un loc în Germania pe nume Sennheim. Harry urmări feribotul danez, care se îndrepta spre Drøbak. Era umblat prin lume. „Oare fusese Uriah pe mare?” se întreabă. Harry se uitase într-un atlas, chiar într-unul german, dar nu găsisese nicăieri Sennheim. Hochner ar fi putut să-l fi inventat. Probabil că nu avea nici o importanță.

Hochner spusese că Uriah simțea ură. Deci probabil că ceea ce bănuise era adevărat – că cel pe care îl căutau avea un motiv personal. Dar oare ce ura?

Soarele dispăru după insula Hovedøya și simți briza dinspre fiordul capitalei Oslo. Harry se înfășură strâns în haină și se întoarse la mașină. Și jumătatea de milion? O primise Uriah de la un șef sau lucra de unul singur, cu propriile resurse?

Își scoase telefonul mobil. Un Nokia minuscul pe care îl avea doar de două săptămâni. Vreme îndelungată nu fusese de acord cu ele, dar Ellen îl convinsese să cumpere unul. Formă numărul ei.

– Bună, Ellen. Sunt Harry. Ești singură? Bine. Vreau să te concentrezi. Da, e un joc. Ești gata?

Îl mai jucaseră și înainte. „Jocul“ începea cu indiciile verbale pe care el i le dădea. Fără informații generale, fără indicii în legătură cu locul în care se afla, doar bucăți de informație – maximum cinci cuvinte – într-o ordine întâmplătoare. Le luase timp să pună la punct metoda. Cea mai importantă regulă era să existe cel puțin cinci frânturi de informație, dar nu mai mult de zece. Lui Harry îi venise ideea când făcuse pariu cu Ellen pe o tură de serviciu că nu își va putea aminti ordinea cărților dintr-un pachet după ce le vede două minute, adică două secunde pentru fiecare carte. Harry pierduse de trei ori înainte să renunțe. Mai apoi, ea îi spusese ce metodă folosisese. Nu se gândea la cărți ca la niște simple cărți de joc, ci le asocia pe toate cu o persoană sau o acțiune și inventa o poveste în timp ce erau întoarse. Mai târziu, încercase să folosească metoda ei asociativă și la muncă. Uneori, rezultatele erau uimitoare.

– Bărbat, șaptezeci, zise Harry încet. Norvegian. Jumătate de milion de coroane. Plin de ură. Ochi albaștri. Pușcă Märklin. Vorbește germană. Fără handicap. Contrabandă cu arme în portul pentru containere. Exerciții de tir în Skien. Asta-i tot.

Se urcă în mașină.

– Nimic? Mă gândeam eu. Bine. Merita să încerc. Mulțumesc, oricum. Ai grijă.

Harry era la o intersecție în fața poștei când îi veni brusc o idee și o sună iar pe Ellen.

– Ellen? Tot eu sunt. Am uitat un lucru. Mă asculți? *Nu a mai ținut în mână o armă de mai bine de cincizeci de ani.* Repet. *Nu a mai ținut în...* Da, știu că are mai mult de cinci cuvinte. Tot nimic? La naiba, era rândul meu să trec! Vorbim mai târziu, Ellen.

Puse telefonul pe scaunul din dreapta și se concentrează asupra condusului. Tocmai făcuse sensul giratoriu când îi sună mobilul.

– Harry la telefon. Ce? Ce naiba te-a făcut să te gândești la asta? Bine, bine, nu te supăra, Ellen. Uneori uit că nici tu nu știi ce căpățână ai. Minte, adică. O minte minunată și sclipitoare. Da, acum că ai zis, e evident. Mulțumesc foarte mult.

Puse jos telefonul și în acel moment își aduse aminte că îi era dator cu trei ture de noapte. Acum, că nu mai lucra la Brigada de Combatere a Crimei Organizate, va trebui să găsească altceva. Se gândi timp de câteva secunde ce ar putea să facă.

IRISVEIEN

1 MARTIE 2000

Ușa se deschise și Harry dădu cu privirea de niște ochi albaștri și o față ridată.

– Harry Hole, de la poliție, zise el. Am sunat de dimineață.

– Da.

Părul cărunt al bărbatului era pieptănat peste fruntea înaltă și purta o cravată sub o vestă tricotată. Pe cutia poștala de la intrare scria EVEN & SIGNE JUUL; era o casă roșie dintr-un duplex dintr-o suburbie liniștită și prosperă din nordul capitalei.

– Te rog intră, inspectore Hole.

Vocea îi era calmă și fermă, și ceva din ținuta lui îl făcea pe profesorul Even Juul să pară mai tânăr decât era. Harry făcuse niște cercetări și știa că profesorul de istorie fusese în mișcarea de Rezistență. Deși Even Juul se pensionase, încă era considerat a fi cel mai de frunte expert norvegian în istoria ocupației germane și a Nasjonal Samling.

Harry se aplecă să-și scoată pantofii. Pe peretele din fața lui atârnau fotografii alb-negru vechi și cam decolorate, în rame mici. Una dintre ele înfățișa o tânără în uniformă medicală. O alta, un tânăr într-o haină albă.

Intrară în sufrageria unde un terrier cu blana încărunțită se opri din lătrat și adulmecă pantalonii lui Harry înainte să plece și să se așeze lângă fotoliul lui Juul.

– Am citit câteva dintre articolele dumneavoastră despre fascism și național-socialism în *Dagsavisen*, zise Harry după ce se așezară.

– Dumnezeule, deci *Dagsavisen* chiar are cititori! zâmbi Juul.

– Păreți dornic să ne avertizați împotriva neonazismului din zilele noastre.

– Nu să avertizez, doar semnalez câteva paralele din istorie. Datoria unui istoric e să scoată la iveală, nu să judece. Își aprinse pipa. Mulți oameni cred că binele și răul sunt două lucruri absolut fixe. Incorect, ele se schimbă de-a lungul timpului. Treaba istoricului e în primul rând să găsească adevărul istoric, să vadă ce zic sursele și să prezinte faptele obiectiv și impersonal. Dacă istoricii ar emite judecăți privind prostia umană, munca noastră ar fi ca niște fosile pentru cei care vin după noi – rămășițele credințelor acelor vremuri.

O spirală de fum se ridică în aer.

– Dar bănuiesc că nu de asta ai venit aici.

– Ne întrebam dacă ne puteți ajuta să găsim un om.

– Ai spus asta la telefon. Cine este acest om?

– Nu știm. Dar am dedus că are ochi albaștri, e norvegian și are șaptezeci de ani. Și vorbește germana.

– Și?

– Asta-i tot.

Juul râse.

– Ei, am cam avea de unde alege.

– Așa e. În țara asta sunt 158 000 de bărbați peste șaptezeci de ani, și cred că în jur de 100 000 au ochi albaștri și vorbesc germană.

Juul ridică dintr-o sprânceană. Harry îi zâmbi încurcat.

– Direcția Națională de Statistică. Am verificat, așa, de amuzament.

– Deci cum crezi că te pot ajuta?

– Ajung imediat și la asta. Se susține că această persoană nu a mai pus mâna pe o armă de peste cincizeci de ani. M-am gândit, de fapt colega mea s-a gândit, că peste cincizeci e mai mult decât cincizeci, dar mai puțin de șaiszeci.

– Logic.

– Da, ea e... foarte logică. Deci să presupunem că era în urmă cu cincizeci și cinci de ani. Atunci am fi în mijlocul celui de-al Doilea Război Mondial. Are în jur de douăzeci de ani și folosește o armă. Toți norvegienii care dețineau o armă au trebuit s-o înmâneze germanilor. Deci unde e el?

Harry numără pe trei degete:

– E fie în Rezistență, fie în Anglia, fie pe Frontul de Est luptând împreună cu germanii. Vorbește germana mai bine decât engleza. Prin urmare...

– Deci colega a ajuns la concluzia că probabil a luptat pe front, nu-i așa? Întrebă Juul.

– Așa e.

Juul trase din pipă.

– Mulți dintre cei aflați în Rezistență au trebuit să învețe germana, zise el, pentru a se infiltra, a monitoriza și așa mai departe. Și uiți de norvegienii din forțele polițienești suedeze.

– Deci concluzia nu stă în picioare?

– Dă-mi voie să gândesc o clipă cu voce tare, zise Juul. În jur de cincisprezece mii de norvegieni s-au oferit ca voluntari pe front, dintre care șapte mii au fost chemați și astfel au avut voie să folosească arme. Mult mai mulți decât cei care au fugit în Anglia și s-au înrolat acolo. Și, deși la sfârșitul războiului erau mai mulți oameni în Rezistență, foarte puțini dintre ei au ținut vreodată o armă în mână.

Juul zâmbi.

– Deocamdată, să zicem că ai dreptate. E clar că acești oameni care au luptat pe front nu apar în cartea de telefoane ca ex-Waffen SS, dar bănuiesc că ai aflat unde trebuie să cauți.

Harry încuviință.

– În arhiva dezertorilor. În dosare apare numele lor împreună cu toate datele de la curtea de justiție. M-am uitat printre ele în ultimele zile. Speram ca majoritatea dintre ei să fi murit ca să rămână un număr rezonabil, dar m-am înșelat.

– Așa e, sunt marinari de cursă lungă, râse Juul.

– Și aici ajung la întrebarea de ce am apelat la dumneavoastră. Îi cunoașteți pe acești soldați mai bine ca oricare altul. Aș vrea să mă ajutați să înțeleg cum gândesc acești oameni, ce îi face să funcționeze.

– Mulțumesc pentru încredere, inspectore, dar eu sunt istoric și nu cunosc mai mult despre motivația individuală decât oricare altcineva. După cum probabil știi, am fost în Rezistență, în *Milorg*, dar asta nu mă califică în vreun fel să pot intra în mintea cuiva care se înrolează voluntar pe Frontul de Est.

– Cred că știți foarte multe, oricum, *Herr* Juul.

– Oare?

– Cred că știți ce vreau să spun. Am făcut cercetări minuțioase.

Juul trase din pipă și se uită la Harry. În tăcerea care urmă, Harry își dădu seama că cineva stătea în pragul ușii. Se întoarse și văzu o femeie în vârstă. Se uita la Harry cu o privire blândă și calmă.

– Discutam doar, Signe, zise Even Juul.

Ea dădu din cap veselă înspre Harry, deschise gura ca și cum ar fi vrut să spună ceva, dar se opri când întâlni privirea lui Even Juul. Dădu iar din cap, închise încet ușa și plecă.

– Deci știi? Întrebă Juul.

– Da. A fost soră medicală pe Frontul de Est, așa e?

– Lângă Leningrad. Din 1942 până la retragerea din martie 1944. Puse jos pipa. De ce îl vânați pe acest om?

– Ca să fiu sincer, nici noi nu știm. Dar s-ar putea pregăti un asasinat.

– Hm.

– Deci ce ar trebui să căutam? Un ciudat? Un bărbat care mai e încă nazist? Un criminal?

Juul dădu dezaprobat din cap.

– Cei mai mulți dintre cei plecați pe front s-au reintegrat în societate după ce și-au încheiat serviciul. Mulți dintre ei s-au descurcat surprinzător de bine, chiar și după ce au fost catalogați drept dezertori. Poate că totuși nu așa de surprinzător. Adesea se dovedește că cei inteligenți sunt cei care iau decizii în situații critice cum ar fi războiul.

– Deci cel pe care îl căutăm ar putea foarte bine să fie dintre cei care s-au descurcat.

– Bineînțeles.

– Un stâlp al societății?

– Probabil că nu a avut ușa deschisă spre funcții de importanță națională în finanțe și politică.

– Dar ar putea fi un om de afaceri independent, un antreprenor. În mod clar cineva care a câștigat suficienți bani să poată cumpăra o armă în valoare de jumătate de milion. Ce ar putea să urmărească?

– Are asta în mod obligatoriu de a face cu faptul că a luptat pe front?

– Am sentimentul persistent că s-ar putea.

– Să fie motivul răzbunarea, atunci?

– Asta ar fi așa lipsit de logică?

– Nu, deloc. Mulți dintre cei de pe front se cred adevărați patrioți. Cred că, dată fiind situația în care era lumea în 1940, au acționat în interesul națiunii. Consideră faptul că sunt numiți dezertori o totală mistificare a justiției.

– Deci?

Juul se scărpină după ureche.

– Judecătorii implicați în aducerea lor în fața justiției sunt în general morți. Același lucru e valabil și pentru politicienii care au făcut posibile aceste procese. Teoria răzbunării nu prea are fundament.

Harry oftă.

– Aveți dreptate. Încerc doar să-mi fac o imagine din cele câteva piese de puzzle pe care le am.

Juul aruncă o privire rapidă la ceas.

– Promit că o să mă gândesc, dar nu știu dacă chiar te pot ajuta.

– Mulțumesc oricum, zise Harry ridicându-se. Apoi își aminti ceva și scoase din jachetă un teanc de foi împăturite. Apropo, am făcut o copie a interogatoriului luat unui martor din Johannesburg. Ați putea să vă uitați să vedeți dacă găsiți ceva important în el?

Juul zise da, dar dădu din cap de parcă ar fi zis nu.

În timp ce Harry se încălța pe hol, arătă spre fotografia cu tânărul în haină albă.

– Sunteți dumneavoastră?

– Da, în prima jumătate a secolului trecut, râse Juul. A fost făcută în Germania, înainte de război. Trebuia să urmez pașii tatălui și ai bunicului meu și să studiez medicina acolo. Când a izbucnit războiul, m-am întors acasă și pe vapor am pus pentru prima oară mâna pe o carte de istorie. După asta, a fost prea târziu: m-a prins.

– Deci ați renunțat la medicină?

– Depinde cum privești lucrurile. Am vrut să înțeleg cum de un singur om și o singură ideologie au putut vrăji atâția oameni. Și poate să găsesc și un antidot. Râse. Eram foarte, foarte tânăr.

ETAJUL ÎNTÂI, HOTELUL CONTINENTAL

1 MARTIE 2000

– E plăcut că ne putem întâlni așa, zise Bernt Brandhaug, ridi-
când paharul de vin.

Ciocniră și Aud Hilde îi zâmbi subsecretarului de stat de la
Externe.

– Și nu doar în chestiuni de serviciu, zise el, privind-o țintă
până când ea își plecă privirea.

Brandhaug o studie. Nu era chiar frumoasă, avea trăsături
cam aspre și era cu siguranță cam plinuță, dar avea un aer
încântător, ușuratic și era o *tânără* plinuță.

Ea îl sunase de dimineață, de la Departamentul de Resurse
umane, spunându-i că are nevoie de sfatul lui într-o chestiune
neobișnuită, dar înainte de a apuca să spună mai multe, el o
invitase să vină în biroul lui. Iar când ea sosise acolo, hotărâse
imediat că nu are suficient timp atunci și că ar putea să discute la
masă, după serviciu.

– Ar trebui să ne mai alegem și noi, funcționarii publici, cu
ceva, zisese el.

Ea se gândise că se referea la masă.

Până acum totul mersese bine. Ospătarul-șef le dăduse masa obișnuită a lui Brandhaug și, din câte își putuse da seama, nu era nimeni cunoscut în restaurant.

– Da, am avut cazul ăsta ciudat ieri, zise ea lăsându-l pe ospătar să desfacă șervetul și să i-l pună în poală. Am primit o vizită de la un bătrân care pretindea că îi datorăm bani. Noi, adică Biroul de Externe. Aproape două milioane de coroane, a zis el, făcând referire la o scrisoare pe care a trimis-o în 1970.

Își dădu ochii peste cap. „N-ar trebui să se machieze atât“, se gândi Brandhaug.

– Și pentru ce îi datorăm bani?

– A zis că în timpul războiului a fost marinar pe un vas comercial. Ceva în legătură cu Nortraship. Că nu i-au plătit banii.

– Da, cred că știu despre ce e vorba. Ce a mai zis?

– Că nu mai poate aștepta. Că l-am păcălit pe el și pe toți ceilalți negustori. Că Dumnezeu ne va pedepsi pentru păcatele noastre. Nu știu dacă băuse sau dacă era bolnav, dar părea tulburat. A dus cu el o scrisoare, semnată de consulul general al Norvegiei în Bombay în 1944 care garanta, în numele statului norvegian, plata gratificației pentru risc de război pe perioada de patru ani în care a servit ca ofițer în flota comercială norvegiană. Dacă nu ar fi fost scrisoarea, l-am fi trimis la plimbare cu siguranță, și nu te-am fi deranjat cu această chestiune lipsită de importanță.

– Poți să vii la mine oricând dorești, Aud Hilde, zise el, cuprins brusc de panică: oare așa o chema, Aud Hilde? Bietul om, continuă Brandhaug, făcând semn ospătarului să mai aducă vin. Ce e trist în acest caz e că omul chiar are dreptate. Nortraship a fost înființat pentru a administra vasele din flota comercială pe care germanii nu le capturasera încă. Era o organizație cu interese pe jumătate politice, pe jumătate economice.

Britanicii, de exemplu, au plătit către Nortraship sume imense drept gratificații de risc pentru a folosi vasele norvegiene. Însă banii, în loc să fie folosiți pentru a plăti echipajele, mergeau direct în buzunarele proprietarilor de vase și în vistieriile statului. E vorba de câteva sute de milioane de coroane. Marinarii de pe vasele de comerț au încercat să-și primească banii înapoi prin demersuri legale, dar au pierdut procesul la Curtea Supremă în 1954. Parlamentul a dat o lege în 1972 care stabilea că acești marinari de pe vasele de comerț sunt îndreptățiți la acești bani.

– Acest om pare că nu a primit nimic. Pentru că a fost pe Marea Chinei și a fost scufundat de japonezi și nu de germani, spune el.

– A zis cum îl cheamă?

– Konrad Åsnes. Așteaptă, o să-ți arăt scrisoarea. A calculat cât i se datora, cu dobândă cu tot.

Se aplecă să caute în geantă. Antebrațele îi tremurau. „Ar trebui să facă puțin sport“, se gândi Brandhaug. Cu patru kilograme mai puțin și Aud Hilde ar fi doar bine făcută și nu... grasă.

– E în regulă, zise el. Nu e nevoie. Nortraship e de competența Ministerului Comerțului.

Ea ridică privirea.

– A insistat că noi suntem cei care îi datorăm bani. Ne-a dat un termen de două săptămâni.

Brandhaug râse.

– Da? Și care-i graba, acum după șaizeci de ani?

– Nu a zis. A spus doar că vom suporta consecințele dacă nu plătim.

– Dumnezeule. Brandhaug așteaptă până când ospătarul îi turnă vin, apoi se aplecă peste masă. Urăsc să suport consecințele, tu nu?

Ea îi zâmbi cu o ezitare. Brandhaug ridică paharul.

– Mă întrebam ce să facem cu acest caz? spuse ea.

- Uită-l, zise el. Dar eu mă mai întrebam ceva, Aud Hilde.
- Ce anume?
- Dacă ai văzut camera de hotel pe care o avem la dispoziție aici.

Aud Hilde zâmbi din nou și spuse că n-o văzuse.

CENTRUL DE FITNESS FOCUS, ILA

2 MARTIE 2000

Harry pedala transpirat. Încăperea era echipată cu optsprezece biciclete ergometrice de ultimă generație, toate ocupate de „orășeni“ în general bine făcuți care se uitau la monitorul mut al unui televizor agățat de tavan. Harry se uită la Elisa din *Expediția lui Robinson* și-i citi pe buze că spune că nu-l poate suferi pe Poppe. Harry știa deja. Era o reluare.

„Asta nu mă impresionează prea mult!“ se auzi în boxe.

Asta e o surpriză, se gândi Harry, căruia nu-i plăceau nici muzica tare și nici sunetul enervant pe care-l auzea venind de undeva din plămâni. Ar fi putut să facă gimnastică gratuit în sala de la sediul poliției, dar Ellen îl convinsese să meargă la centrul Focus. Fusese de acord, dar se opriase aici atunci când ea încercase să-l facă să meargă la niște ore de aerobic. A te mișca în ritmul aceleiași muzici înregistrate împreună cu un grup de oameni cărora le plăcea această muzică, în timp ce un instructor cu un zâmbet până la urechi îi încuraja să se întindă și mai mult, cu expresii verbale gen „nu faci efort, nu câștigi“ era pentru Harry o formă voluntară de autoumilitare. Așa cum vedea el lucrurile, cel mai mare avantaj la Focus era că putea să facă exerciții și să urmărească *Expediția lui Robinson* fără să fie obligat să stea în

aceiași încăpere cu Tom Waaler, care părea că-și petrece marea parte a timpului său liber în sala de gimnastică. Harry se uită înte împrejur și confirmă că în seara asta, ca de obicei, era cel mai bătrân de acolo. Cele mai multe erau fete, cu căști în ureche, care aruncau câte o privire în direcția lui la intervale regulate. Asta nu pentru că se uitau la el, ci pentru că cel mai popular comic din Norvegia stătea lângă el, într-un hanorac gri, fără nici un strop de sudoare sub buclele care îi cădeau pe frunte. Pe consola bicicletei lui Harry apăru un mesaj: „Te antrenezi bine“.

„Dar te îmbraci prost“, se gândi Harry, uitându-se în jos la pantalonii scurți de jogging lăsați și decolorați, pe care tot trebuia să-i ridice din cauza telefonului mobil care îi atârna la brâu. Iar adidașii lui obosiți nu erau nici suficient de noi pentru a fi moderni, și nici destul de vechi pentru a fi din nou la modă. Tricoul cu inscripția Joy Division care fusese într-o vreme popular dădea de înțeles că nu mai urmărea de ani buni ce se petrece pe scena muzicală. Dar Harry nu se simți complet demn de a fi ignorat până când telefonul nu începu să sune și văzu șaptesprezece perechi de ochi pline de reproș – inclusiv pe cea a comicului lui – îndreptate spre el. Desfăcu drăcia de la brâu.

– Hole.

„Asta nu mă impresionează prea mult!“ din nou.

– Sunt Juul. Te deranjez?

– Nu, e doar muzica.

– Gâfâi ca o morsă. Sună-mă când poți să vorbești.

– Pot să vorbesc. Sunt în sala de sport.

– Bine. Am vești bune. Am citit discuția pe care ai avut-o în Johannesburg. De ce nu mi-ai spus că a fost la Sennheim?

– Uriah? Are vreo importanță? Nici măcar n-am fost sigur că am reținut bine numele. Am căutat pe harta Germaniei, dar n-am găsit nici un Sennheim.

– Răspunsul la întrebare este da, e important. Dacă ai mai avut dubii că a luptat sau nu pe front, poți fi sigur acum. A luptat cu siguranță. Sennheim e o localitate mică și singurii norvegieni de care am auzit că au fost acolo au fost în timpul războiului. În

rabere de pregătire înainte de a pleca pe Frontul de Est. Motivul pentru care nu ai găsit Sennheimul pe harta Germaniei e pentru că nu e în Germania, ci în Alsacia, în Franța.

– Da, dar...

– Alsacia a aparținut ba Franței, ba Germaniei, de-a lungul istoriei sale, de aceea se vorbește germana acolo. Faptul că omul nostru a fost în Sennheim reduce drastic numărul posibililor candidați. Doar cei din regimentele *Nordland* și *Norge* au fost instruiți acolo. Ba mai mult – pot să îți dau numele unei persoane care a fost în Sennheim și care mai mult ca sigur va dori să te ajute.

– Da?

– Un soldat din regimentul *Nordland* care a luptat pe front. Ni s-a alăturat ca voluntar în Rezistență în 1944.

– Uau!

– A crescut la o fermă îndepărtată împreună cu părinții și frații mai mari, care erau toți fanatici ai național-socialismului, și a fost forțat să se înroleze pe front. El n-a fost niciodată un nazist convins, și în 1943 a dezertat lângă Leningrad. A stat puțin prizonier la ruși și a luptat alături de ei înainte să se poată întoarce în Norvegia prin Suedia.

– Ați avut încredere într-un soldat care a luptat pe Frontul de Est?

Juul râse.

– Bineînțeles.

– De ce râdeți?

– E o poveste lungă.

– Am suficient timp la dispoziție.

– I-am ordonat să-l elimine pe un membru al familiei sale.

Harry se opri din pedalat. Juul tuși scurt.

– Când l-am găsit în Nordmarka, la nord de Ullevålseter, nu l-am crezut la început. Am crezut că e spion și am hotărât să-l împușcăm. Aveam relații la arhivele poliției din Oslo, ceea ce însemna că puteam să-i verificăm povestea și s-a dovedit că de fapt fusese dat dispărut pe front. Se presupunea că dezertase.

Se potrivea și descrierea familiei și, în plus, avea documente care arătau cine zicea că e. Bineînțeles că toate astea puteau să fi fost falsificate de germani, așa că am hotărât să-l punem la încercare.

Pauză.

– Și?

– L-am ȃscuns într-o cocioabă, departe de noi și de germani. Cineva a venit cu ideea să-i dăm ordin să-l ȃmpuște pe unul dintre frații lui de la Nasjonal Samling. Ideea era să vedem cum reacționează. Nu a zis nici un cuvânt când i-am dat ordinul, dar în ziua următoare când ne-am dus la cocioabă, nu mai era. Eram siguri că fugise, dar peste două zile a reapărut. Ne-a spus că a fost la ferma familiei sale din Gudbrandsdalen. Câteva zile mai târziu am primit informații de la oamenii noștri de acolo. Unul dintre frați fusese găsit mort în grajd, celălalt în hambar. Părinții, pe podeaua din sufragerie.

– Dumnezeule, zise Harry. Omul cred că era nebun.

– Probabil. Așa eram cu toții. Era război. Ȃn plus, nu am vorbit niciodată despre asta, nici atunci și nici altădată. N-ar trebui nici tu să...

– Bineînțeles că nu. Unde locuiește?

– Aici în Oslo. În Holmenkollen, cred.

– Și cum îl cheamă?

– Fauke. Sindre Fauke.

– Bine, o să iau legătura cu el. Mulțumesc, *Herr Juul*.

Pe ecranul televizorului apăruse un prim-plan cu Poppe care trimitea ȃnlăcrimat salutări acasă. Harry își puse telefonul la brâu pantalonilor, îi ridică și plecă în sala de forță.

Pe Shania Twain nu o impresionează lucrul ȃsta.

RAIONUL PENTRU BĂRBAȚI, HEGDEHAUGSVEIEN

2 MARTIE 2000

- Din lână, super 110, zise vânzătoarea, ținând jacheta pentru ca bătrânul s-o îmbrace. Cea mai bună. Ușoară și rezistentă.
- O s-o port doar o dată, răspunse bătrânul zâmbind.
- O, zise ea, ușor mirată. Atunci avem ceva mai ieftin...
El se studie în oglindă.
- O să rămână asta.
- Are linie clasică, îl asigură vânzătoarea. Cea mai clasică din tot ce avem. Se uită speriată la bătrânul care se aplecase. Vă e rău? Să...
- Nu, a fost doar un junghi. O să-mi treacă. Bărbatul își îndreptă spatele. În cât timp îmi puteți scurta pantalonii?
- Până miercuri săptămâna viitoare. Dacă nu vă grăbiți. Aveți nevoie de ei pentru o ocazie specială?
- Da, dar miercuri e bine.
Plăti în bancnote de o sută de coroane.
În timp ce le număra, vânzătoarea zise:
- Vă asigur că veți avea un costum care vă va ține toată viața.
Râsul lui îi răsună în urechi mult după ce acesta plecase.

HOLMENKOLLEN

3 MARTIE 2000

În Holmenkollen, Besserud, Harry găsi prin întuneric numărul casei pe care o căuta, o casă mare din lemn închis la culoare în spatele unor brazi foarte înalți. O alee pietruită ducea la casă, iar Harry merse cu mașina până la o porțiune dreaptă unde începu să se învârtă. Ideea era să parcheze în pantă, dar cum o băgă în viteză întâi, mașina tuși din rărunchi și respiră pentru ultima dată. Harry înjură și învârti cheia în contact, dar motorul scoase doar un geamăt.

Se dădu jos din mașină și merse pe jos până la casa unde o femeie ieșise la ușă. Era clar că nu-l auzise venind și se opri pe trepte cu un zâmbet întrebător pe buze.

– Bună dimineața, zise Harry, arătând cu capul spre mașină. E cam bolnăvioară, are nevoie de... ceva doctorii.

– Doctorii? Vocea ei era caldă și profundă.

– Da, cred că a luat gripa asta care circulă acum.

Ea zâmbi și mai tare. Femeia părea să aibă în jur de treizeci de ani și purta o haină neagră simplă, de o eleganță necăutată, genul despre care Harry știa că te costă o avere.

– Tocmai plecam, zise femeia. Aveți treabă aici?

– Cred că da. Sindre Fauke?

– Da, dar ați întârziat cu câteva luni. Tatăl meu s-a mutat în oraș.

Harry se apropie și-și putu da seama că era atrăgătoare. Și ceva din felul relaxat în care vorbea, felul în care îl privea drept în ochi sugera că era și foarte stăpână pe ea. O femeie de carieră, bănuie el. Ceva unde e nevoie de o minte rece și rațională. Agent imobiliar, șefă de department într-o bancă, politician sau ceva de genul ăsta. În orice caz, înstărită, era foarte sigur de asta. Nu doar din cauza hainei și a casei enorme din spatele ei, ci și din cauza atitudinii și a pomeților înalți, aristocratici. Coborî treptele de parcă ar fi mers pe o linie dreaptă, cu multă ușurință. „Lecții de balet“, se gândi Harry.

– Pot să vă mai ajut cu ceva?

Consoanele erau articulate clar, iar intonația cu accent pe „pot“, atât de clară încât era aproape teatrală.

– Sunt de la poliție.

Începu să caute legitimația în buzunarele de la jachetă, dar ea îl opri cu un semn.

– Da, aș fi vrut să schimb câteva vorbe cu tatăl dumneavoastră.

Harry observă iritat că intonația îi devenise în mod involuntar mai formală decât era de obicei.

– În ce problemă?

– Căutăm pe cineva. Și speram că tatăl dumneavoastră ne-ar putea ajuta.

– Pe cine căutați?

– Mă tem că nu pot să vă spun.

– Bine.

Dădu din cap de parcă fusese un test pe care Harry tocmai îl trecuse.

– Dar dacă îmi spuneți că nu mai locuiește aici... zise Harry, ducând mâna la ochi. Ea avea mâini subțiri. „Lecțiile de pian“, se gândi Harry. Și, în jurul ochilor, avea riduri de la râs. Poate că avea mai mult de treizeci de ani?

- Nu mai locuiește. S-a mutat în Majorstuen. Bulevardul Vibes, numărul 18. O să-l găsiți ori acolo, ori la Biblioteca Universitară, bănuiesc.

Biblioteca Universitară. Articulatese cuvintele așa de clar încât nu sărise nici o silabă.

- Bulevardul Vibes, numărul 18.

- Da.

- Înțeleg.

Harry dădu din cap. Iar și iar. Ca un câine. Ea zâmbi fără să desfacă buzele și ridică din sprâncene de parcă spunea că asta a fost tot, dacă nu mai avea întrebări, întâlnirea se terminase.

- Înțeleg, repetă Harry.

Avea sprâncenele negre și uniforme. Pensate probabil, se gândi Harry. Dar nu într-un mod prea evident.

- Trebuie să plec acum, zise ea. Tramvaiul...

- Înțeleg, zise Harry pentru a treia oară, fără să dea semne că vrea să plece.

- Sper că-l veți găsi. Pe tata.

- O să-l găsim.

- La revedere.

Pietrișul începu să scrâșnească sub tocurile ei în timp ce ea făcu câțiva pași.

- Ăă... am o mică problemă, zise Harry.

- Mulțumesc pentru ajutor.

- N-ai pentru ce, răspunse ea. Ești sigur că nu ocolești prea mult?

- Deloc, și eu merg în aceeași direcție, zise Harry, uitându-se pe furiș la mănușile de piele, fără nici o îndoială extrem de scumpe, devenite gri murdar de la împinsul mașinii.

- Întrebarea e dacă mașina va rezista tot drumul, continuă el.

- Cred că a avut un trecut zbuciumat, spuse ea, arătând înspre gaura din parbriz și înspre sârmele roșii și galbene încâlcite în locul unde ar fi trebuit să fie radioul...

– A fost spartă, explică Harry. De asta nu se închide ușa. A fost ruptă.

– Deci toată lumea e de vină acum?

– Da, așa se întâmplă când îmbătrânești.

Ea râse:

– Da?

El îi aruncă o privire. Poate că era genul care arată la fel și când îmbătrânește, care pare de treizeci de ani de la douăzeci de ani până la cincizeci. Îi plăcea profilul ei, cu linii blânde. Tenul ei avea o strălucire caldă și naturală, nu bronzul fals, uscat și fad pe care femeile de vârsta ei îl aveau în februarie. Își desfăcuse nasturii de la haină, lăsând să se vadă gâtul lung și zvelt. Îi privi mâinile care se odihneau în poală.

– E roșu, zise ea calm.

Harry se grăbi să apese pe frână.

– Scuze, zise el.

Ce făcea? Se uita la mâinile ei să vadă dacă purta verighetă? Dumnezeu!

Se uită împrejur și-și dădu brusc seama unde erau.

– S-a întâmplat ceva? îl întrebă ea.

– Nu, nu.

Se făcu verde și apăsă pe accelerație.

– Am amintiri neplăcute din acest loc.

– Și eu, zise ea. În urmă cu câțiva ani am trecut pe aici cu trenul exact după ce o mașină a poliției trecuse peste șine și intrase chiar în peretele de acolo. Ea arătă unde. A fost îngrozitor. Un polițist încă mai atârna de stâlp, ca un crucifix. N-am mai dormit câteva nopți după asta. S-a zis că polițistul care conducea era beat.

– Cine a zis asta?

– Un profesor de-al meu. De la Academia de Poliție.

Trecură de Frøen. Vinderen rămăsese în urmă. Mult în urmă, se gândi Harry.

– Deci ai fost la Academia de Poliție?

- Nu, ai înnebunit? Râse din nou. Lui Harry îi plăcu cum râdea. Am studiat dreptul la universitate.

- Și eu, zise el. Când ai terminat?

„Deșteaptă treabă, Harry.“

- În '92.

Harry socoti. Avea cel puțin treizeci de ani.

- Și tu?

- În '90, zise Harry.

- Îți amintești concertul celor de la Raga Rockers din timpul Zilelor Facultății de Drept din '88?

- Bineînțeles. Eram acolo. În grădină.

- Și eu! A fost grozav!

Ea îl privi cu ochi scânteietori.

„Unde? se gândi el. Unde erai?“

- Da, a fost minunat.

Harry nu-și mai amintea prea bine concertul. Dar își aduse brusc aminte de fetele de familie bună care apăreau atunci când Raga cânta.

- Dacă am studiat în aceeași perioadă, probabil că avem multe cunoștințe comune, zise ea.

- Mă îndoiesc. Eram deja polițist și nu aveam prieteni printre studenți.

Traversară în tăcere Industriagata.

- Poți să mă lași aici, zise ea.

- E bine aici?

- Da, e bine.

Trase pe margine, iar ea se întoarse spre el. O șuviță de păr îi alunecase pe față. Avea o privire blândă, dar directă. Și ochii căprui. Un gând neașteptat puse stăpânire pe el: dorea s-o sărute.

- Mulțumesc, zise ea zâmbind.

Apăsă pe mânerul ușii. Nu se întâmplă nimic.

- Îmi pare rău, spuse Harry, aplecându-se și respirându-i parfumul. Siguranța... Împinse ușa cu putere și aceasta se deschise. Avu senzația că se duce la fund. Poate că o să ne mai vedem?

- Poate.

Simți un imbold s-o întrebe unde se duce, unde lucrează, dacă îi place ce face, ce altceva îi mai place, dacă are pe cineva, dacă vrea să meargă la un concert, chiar dacă nu ar cânta Raga. Totuși, din fericire, fu prea târziu. Deja se îndepărtase în pașii ei de balet pe bulevardul Sporveisgata.

Harry oftă. O cunoștea de o jumătate de oră și nici măcar nu știa cum o cheamă. Probabil că suferea de o andropauză prematură.

Se uită apoi în oglindă și întoarse. Bulevardul Vibes era în apropiere.

BULEVARDUL VIBES, MAJORSTUEN

3 MARTIE 2000

În pragul ușii stătea un bărbat cu un zâmbet larg în timp ce Harry urcă gâfâind la etajul trei.

– Îmi pare rău că a trebuit să urci, zise bărbatul, întinzându-i mâna. Sindre Fauke.

Privirea îi era încă tânără, dar fața arăta de parcă trecuse prin două războaie mondiale. Cel puțin. Părul alb sau ce mai rămăsese din el era pieptănat pe spate și purta o cămașă roșie pe sub haina tricotată desfăcută la nasturi. Dădu mâna cu fermitate, dar cu căldură.

– Tomai am făcut cafea, zise el. Știu ce cauți.

Intrară în sufrageria care fusese transformată în birou și care avea o masă și un calculator. Peste tot erau împrăștiate hârtii, și grămezi de cărți și ziare acopereau masa și podeaua de-a lungul peretelui.

– Încă nu mi-am pus lucrurile în ordine, îi explică el, făcându-i loc lui Harry pe canapea.

Harry studie camera. Nu avea tablouri pe pereți, doar un calendar cumpărat cu fotografii din Nordmarka.

– Lucrez la un proiect mare care sper că va deveni o carte. O carte despre război.

– Nu a scris-o deja cineva?

Fauke râse.

– Da, cu siguranță că poți spune asta. Numai că n-au scris-o cum trebuie. Iar asta este despre războiul *meu*.

– De ce?

Fauke dădu din umeri.

– Cu riscul de a părea pretențios – aceia dintre noi care am fost acolo avem datoria să lăsăm posterității relatarea întâmplărilor prin care am trecut înainte să părăsim această lume. În orice caz, eu așa văd lucrurile.

Fauke se duse în bucătărie și vorbi tare de acolo.

– Even Juul a fost cel care m-a sunat și m-a anunțat c-o să primesc o vizită. De la POT, mi s-a dat de înțeles.

– Da, dar Juul mi-a spus că locuiți în Holmenkollen.

– Nu păstrez așa de strâns legătura cu Even, iar numărul de telefon l-am păstrat pentru că m-am mutat doar temporar. Până când voi termina cartea.

– Da. Am fost până acolo unde am cunoscut-o pe fiica dumneavoastră care mi-a dat adresa asta.

– Deci era acasă? Probabil că era liberă.

„Liberă de unde?” Harry vru să-l întrebe, dar se gândi că ar fi prea bătător la ochi.

Fauke se întoarse cu un ibric de cafea aburindă și două căni.

– Neagră?

Puse una din căni în fața lui Harry.

– Mulțumesc.

– În regulă, pentru că nu ai de ales.

Fauke râse și aproape că vărsă cafeaua în timp ce o turnă.

Harry se gândi că Fauke nu semăna deloc cu fiica lui. Nu avea felul ei educat de a vorbi sau de a se comporta, și nici trăsăturile sau tenul ei măsliniu. Doar fruntea era la fel. Înaltă și străbătută de o venă albastră și groasă.

– Aveți o casă mare acolo, zise el.

– Trebuie îngrijită la nesfârșit și zăpada curățată în permanență, răspunse Fauke gustând din cafea și plescăind aprobator.

Întunecată și prea departe de restul lumii. Nu-mi place la Holmenkollen. În afară de asta, acolo locuiesc doar snobi. Nu e un loc pentru un emigrant din Gudbrandsdalen ca mine.

– De ce nu o vindeți?

– Fiiceii mele cred că îi place. A crescut acolo. Doreai să vorbim despre Sennheim, după câte am înțeles.

– Fiica dumneavoastră locuiește singură acolo?

Harry ar fi putut să-și muște limba. Fauke luă o înghițitură din cană. Plimbă cafeaua în gură. Timp îndelungat.

– Stă cu un băiat. Oleg.

Privea în gol și nu mai zâmbea.

Harry trase câteva concluzii rapide. Probabil prea rapide, dar dacă avea dreptate, Oleg trebuie să fi fost motivul pentru care Sindre Fauke locuia la Majorstuen. În orice caz, asta era. Locuia cu cineva, nu mai avea rost să se mai gândească. De fapt, era mai bine.

– Nu pot să vă spun prea multe, *Herr Fauke*. Sunt sigur că înțelegeți că lucrăm...

– Înțeleg.

– Bine. Aș vrea să-mi spuneți ce știți despre norvegienii din Sennheim.

– Să știi că am fost mulți.

– Cei care mai sunt în viață.

Fauke zâmbi.

– Nu vreau să fiu morbid, dar asta ușurează lucrurile. Oamenii au murit ca muștele pe front. În medie, mor pe an 60 la sută dintre cei din compania mea.

– N-aș fi crezut. Rata mortalității la brumărițele de pădure este de...

– Da?

– Scuze, continuați.

Harry se uită jenat în cana de cafea.

– Ideea e că, în război, curba de învățare e abruptă, zise Fauke. Dacă supraviețuiești în primele luni, șansele de supraviețuire devin mult mai mari. Nu calci pe mine, ții capul plecat

în tranșee, te trezești când auzi împușcături de armă Mosin-Nagant. Și știi că nu e loc de fapte eroice, iar frica e cel mai bun aliat al tău. Așa că, după primele șase luni, mă aflu într-un grup mic de norvegieni și ne dăduserăm seama că era posibil să supraviețuim războiului. Și cei mai mulți dintre noi am fost la Sennheim. Treptat, odată cu războiul, tabăra de instrucție s-a mutat mai adânc în Germania. Iar voluntarii veneau direct din Norvegia. Cei care veneau fără să fie instruiți... Fauke clătină din cap.

– Mureau?

– Nici măcar nu ne deranjam să le învățăm numele când veneau. Ce rost avea? E greu de înțeles, dar până în 1944, pe Frontul de Est au venit voluntari în puhoai, mult timp după ce aceia dintre noi care eram acolo aflaserăm încotro se îndrepta războiul. Bieții de ei, credeau că vor salva Norvegia.

– Am înțeles că în 1944 nu mai erați acolo?

– Așa e. Am dezertat. 1942, în Ajunul Anului Nou. Mi-am trădat țara de două ori. Fauke zâmbi. Și de ambele dăți am ales tabăra greșită.

– Ați luptat pentru ruși?

– Într-un fel. Am fost prizonier de război. Muream de foame. Într-o zi, au întrebat în germană dacă se pricepe vreunul dintre noi la telecomunicații. Aveam o idee vagă, așa că am ridicat mâna. S-a dovedit că toți oamenii de la comunicații dintr-un regiment muriseră. Toți! În ziua următoare răspundeam la un telefon militar în timp ce îi atacam pe foștii mei tovarăși în Estonia. Lângă Narva...

Fauke ridică încet cana de cafea cu amândouă mâinile.

– Stăteam pe un deal și-i priveam pe ruși cum atacă postul militar german apărât de mitraliere. Dar germanii i-au ras. O sută douăzeci de oameni și patru cai zăceau claie peste grămadă înainte ca mitralierele să se încălzească și să se oprească. Rușii care mai rămăseseră i-au omorât pe germani cu baionetele ca să nu consume muniția. Cel mult o jumătate de oră trecuse de când

fusesse lansat atacul și până când se terminase. O sută douăzeci de oameni morți. Au trecut apoi la următorul post. Aceeași tehnică.

Harry observă cum îi tremura cana ușor.

– Știam că voi muri. Și încă pentru o cauză în care nu credeam. Nu credeam în Hitler sau Stalin.

– De ce v-ați dus pe Frontul de Est dacă nu credeți în cauză?

– Aveam optsprezece ani. Crescusem la o fermă sus în Gudbrandsdalen unde de regulă nu vedeam pe nimeni în afară de vecinii din apropiere. Nu citeam ziare, nu aveam cărți – nu știam nimic. Tot ce știam despre politică era de la tata. Doar noi mai rămăseserăm din restul familiei; ceilalți emigraseră în America în anii douăzeci. Părinții mei și cei de la fermele vecine erau susținători înfocați și membrii ai NS. Aveam doi frați mai mari pe care îi veneram. Erau membrii ai *Hirden*, activiști politici, și primiseră misiunea să recruteze tineri pentru partid, altfel trebuiau să se ofere ei voluntari pe front. Asta mi-au spus, cel puțin. Abia mai târziu am aflat că treaba lor era să recruteze de fapt turnători. Dar era prea târziu, eram deja în drum spre front.

– Deci pe front ați fost convertit.

– Nu aș numi-o convertire. Mulți dintre voluntari se gândeau la Norvegia și nu la politică. Pentru mine, punctul crucial a fost când mi-am dat seama că luptam în războiul unei alte țări. Simplu. Și nici să lupt pentru ruși nu a fost mai bine. În iunie 1944, descărcam marfă pe cheiul din Tallinn și am reușit să mă strecur la bordul unui vapor suedez al Crucii Roșii. Am stat ascuns trei zile în cărbune. M-am intoxicat cu monoxid de carbon, dar la Stockholm mi-am revenit. De acolo am călătorit spre granița cu Norvegia pe care am traversat-o pe cont propriu. Era august.

– De ce pe cont propriu?

– Puținii oameni pe care îi cunoșteam în Suedia nu aveau încredere în mine; povestea mea era cam fantastică. Era în regulă, în orice caz. Nici eu nu aveam încredere în nimeni.

Râse tare din nou.

– Deci am stat ascuns și m-am descurcat singur. Traversatul graniței era o joacă de copii. Crede-mă, în timpul războiului, să treci din Suedia în Norvegia era mai puțin periculos decât să aduni proviziile aruncate de avioane în Leningrad. Mai vrei cafea?

– Da, mulțumesc. De ce nu ați rămas pur și simplu în Suedia?

– Bună întrebare. Una pe care mi-am pus-o și eu de multe ori.

Își trecu mâna prin părul alb și rar.

– Eram obsedat de gândul răzbunării. Eram tânăr și când ești tânăr ai această iluzie a dreptății, crezi că e ceva cu care noi, oamenii, ne naștem. Eram un tânăr cu multe conflicte interioare când eram pe Frontul de Est, și m-am purtat execrabil cu mulți dintre tovarășii mei. Cu toate astea, sau poate chiar din acest motiv, am jurat să-i răzbun pe toți cei care și-au sacrificat viața pentru minciunile pe care ni le inoculaseră acasă. Și voiam să-mi răzbun propria viață irosită, pe care, credeam eu atunci, nu mi-o voi mai putea reface niciodată. Nu îmi doream decât să fiu chit cu cei care ne trădaseră de fapt țara. Astăzi psihologii ar numi asta probabil psihoza războiului și m-ar închide imediat. Dar eu m-am dus în Oslo, fără să cunosc pe nimeni sau să am unde să stau, având asupra mea documente care ar fi făcut să fiu împușcat imediat ca fiind dezertor. Când am ajuns cu un camion în Oslo, m-am dus în Nordmarka. Am dormit sub niște molizi și, până să mă găsească, timp de trei zile am mâncat doar fructe din pădure.

– Cei din Rezistență?

– Am înțeles că Even Juul ți-a spus restul.

– Da.

Harry se jucă neatent cu cana. Crimele. Era o acțiune de neînțeles pe care întâlnirea cu bărbatul n-o făcea mai de înțeles. Avusese asta permanent în minte, de când îl văzuse pe Fauke stând zâmbitor în pragul ușii și dând mâna cu el. *Acest bărbat și-a executat părinții și doi frați.*

– Știu la ce te gândești, zise Fauke. Dar eram un soldat căruia i se dăduse ordinul să omoare. Dacă nu mi s-ar fi ordonat, n-aș fi

făcut-o. Dar știu un lucru: familia mea a fost printre cei care și-au înșelat țara.

Fauke îl privi pe Harry drept în ochi. Mâinile cu care ținea cana nu îi mai tremurau.

– Te întrebi de ce i-am omorât pe toți când eu promisem ordin să omor doar unul, zise el. Problema e că nu spusese ră pe care. M-au lăsat pe mine să hotărâsc cine să trăiască și cine să moară. Iar eu n-am putut face asta. Așa că i-am omorât pe toți. Pe front era un tip căruia îi spuneam Piept Roșu. Ca pasărea aceea cu piept roșu. El m-a învățat că ucisul cu baioneta e metoda cea mai umană. Artera carotidă merge de la inimă la creier și când întreprupi legătura, creierul nu mai primește oxigen, iar victima intră imediat în moarte cerebrală. Inima mai pompează de trei, poate de patru ori, dar apoi se oprește. Problema e că e greu. Gudbrand – așa îl chema – era un maestru în această artă, dar cu mama m-am luptat parcă o eternitate și n-am reușit decât să-i provoc răni. Până la urmă a trebuit s-o împușc.

Harry avea gura uscată.

– Înțeleg, zise el.

Cuvintele fără sens atârnav în aer. Harry împinse cana de cafea pe masă și scoase din jacheta de piele un carnețel.

– Poate am putea să discutăm despre cei cu care ați fost în Sennheim?

Sindre Fauke se ridică imediat.

– Îmi cer scuze, inspectore. N-am vrut să sune așa de rece și de brutal. Să-ți explic înainte de a continua: nu sunt un bărbat brutal. Pur și simplu așa rezolv eu lucrurile. N-ar fi trebuit să-ți povestesc, dar am făcut-o pentru că nu-mi pot permite să evit subiectul. Din acest motiv scriu și cartea. Trebuie să mă confrunt cu asta de fiecare dată când vine vorba, direct sau indirect. Ca să mă asigur că nu mă ascund de acest subiect. Atunci când mă voi ascunde, teama va fi câștigat prima ei bătălie. Nu știu de ce e așa. Probabil că un psiholog ar putea să dea o explicație.

Harry oftă.

– Asta e tot ce doream să spun despre acest subiect. Ceea ce e probabil deja prea mult. Mai vrei cafea?

– Nu, mulțumesc.

Fauke se așeză din nou. Își sprijini bărbia de pumni.

– Bine. Sennheim. Nucleul norvegienilor. De fapt, doar cinci oameni, împreună cu mine. Unul dintre ei, Daniel Gudeson, a murit în aceeași zi în care eu am dezertat. Deci patru: Edvard Mosken, Hallgrim Dale, Gudbrand Johansen și cu mine. Singurul pe care l-am văzut de când s-a terminat războiul a fost Edvard Mosken, comandantul unității noastre. În vara lui 1945. A primit trei ani pentru trădare. Nu știu dacă ceilalți au supraviețuit. Dar să-ți spun ce știu despre ei.

Harry dădu foaia în carnetelul său.

POT

3 MARTIE 2000

G-U-D-B-R-A-N-D J-O-H-A-N-S-E-N. Harry băt看 la tastatură literele cu degetele arătătoare. Un băiat de la țară. După spusele lui Fauke, un caracter blând, într-un fel slab, al cărui idol și frate mai mare de împrumut era Daniel Gudeson, care fusese împușcat în timpul gărzii de noapte. Harry apăsă pe ENTER și programul porni.

Se uită înspre perete. La perete. La o poză mică a lui Sis. Se strâmba; așa făcea mereu când era fotografiată. Într-o vacanță de vară în urmă cu mulți ani. Pe tricoul alb se vedea umbra celei care făcea poza. Mama.

Calculatorul îl anunță printr-un sunet că terminase căutarea, iar el se concentrează din nou asupra ecranului.

Biroul Național de Evidența Populației avea doi Gudbrand Johansen înregistrați, dar datele de naștere arătau că amândoi aveau sub șaizeci de ani. Sindre Fauke îi spusese numele pe litere, așa că n-avea cum să le fi scris greșit. Asta însemna fie că Johansen își schimbase numele, fie trăia în străinătate sau murise.

Harry încercă următorul nume. Comandantul unității din Mjøndalen. Cel cu copii mici acasă. Dezmoștenit de familie

pentru că plecase pe front. E-d-v-a-r-d M-o-s-k-e-n. Dădu dublu clic pe SEARCH.

Luminile din tavan se aprinseră brusc. Harry se întoarse.

– Ar trebui să aprinzi lumina când muncești până târziu.

Kurt Meirik stătea în pragul ușii cu degetul pe comutator. Intră și se aplecă peste birou.

– Ce ai găsit?

– Căutam un bărbat mult peste șaptezeci de ani. Care probabil a luptat pe front.

– Mă refeream la neonaziști și Ziua Independenței.

– Aaa... Calculatorul făcu din nou bip. Nu am avut încă timp să mă ocup de asta, Meirik.

Erau doi Edvard Mosken. Unul era născut în 1942, celălalt în 1921.

– Departamentul nostru dă o petrecere sâmbăta viitoare, zise Meirik.

– Am găsit invitația în cutia de corespondență.

Harry dădu dublu clic pe 1921 și pe ecran apăru adresa celui mai în vârstă dintre cei doi Mosken. Locuia în Drammen.

– Cei de la Personal mi-au spus că încă nu ai dat nici un răspuns. Voiam doar să mă asigur că vii.

– De ce?

Harry tipări codul numeric personal al lui Edvard Mosken la Caziere.

– Ne place ca oamenii să se cunoască între ei la locul de muncă. Nici măcar la cantină nu te-am văzut vreodată.

– Mă simt bine aici, în birou.

Nici un rezultat. Căută la Registrul Central Național unde erau înregistrați toți cei care avuseseră de a face cu poliția, indiferent de motiv. Nu neapărat deferiți justiției – de exemplu, se putea să fi fost arestați, reclamați sau ei înșiși victime ale unui act criminal.

– Mă bucur să te văd adâncit în muncă, dar nu te îngropa aici. Ne vedem la petrecere atunci?

ENTER.

- O să văd. Am o treabă pe care am planificat-o cu mult înainte, minți Harry.

Din nou nici un rezultat. Dacă tot intrase la Registrul Central Național, putea să introducă și al treilea nume pe care i-l dăduse Fauke. H-a-l-l-g-r-i-m D-a-l-e. Un oportunist, după părerea lui Fauke. Se baza că Hitler va câștiga războiul și-i va recompensa pe cei care aleseseră să fie de partea cui trebuie. Deja regreta când ajunseseră la Sennheim, dar era prea târziu ca să se mai întoarcă. Harry se gândise atunci că numele îi părea cunoscut, iar acum sentimentul revenise.

- Dă-mi voie să mă exprim altfel, zise Meirik. Îți ordon să vii. Harry ridică privirea. Meirik zâmbea.

- Glumeam, spuse el. Dar m-aș bucura să vii. O seară plăcută.

- La revedere, murmură Harry, întorcându-se la ecran.

Un singur Hallgrim Dale. Născut în 1922. ENTER.

Ecranul se umplu. Încă o pagină. Și apoi alta.

„Deci nu toți s-au descurcat după război“, se gândi Harry. Hallgrim Dale - domiciliul: strada Schweigaards, Oslo - era ceea ce ziarelor le plăcea să descrie ca fiind „un vechi client al poliției“. Harry parcurse lista. Vagabondaj, beție, hărțuirea unui vecin, furturi mărunte, tulburarea liniștii publice. Multe, dar nimic important. Cel mai impresionant lucru era că încă trăia, se gândi Harry, în timp ce-și notă că fusese dus la poliție ca să-și revină din beție, anul trecut în august. Găsi cartea de telefon din Oslo, căută numărul lui Dale și sună. În timp ce aștepta la telefon, căută în registru și-l găsi pe celălalt Edvard Mosken, născut în 1942. Și el locuia tot în Drammen. Își notă codul lui numeric și se întoarse la Caziere.

- Aceasta e un mesaj de la Telenor. Numărul format nu este alocat. Acesta este un me...

Harry nu se miră. Închise.

Edvard Mosken junior primise o pedeapsă cu închisoarea. O sentință lungă; era încă închis. Pentru ce? Harry bănuia că era vorba de droguri și apăsă pe ENTER. O treime dintre cei închiși erau în închisoare din cauza drogurilor. Într-adevăr.

Contrabandă cu hașiș. Patru kilograme. Patru ani, fără drept de apel.

Harry căscă și se întinse. Se îndrepta în vreo direcție sau își pierdea timpul stând acolo, când singurul loc unde ar fi vrut să fie era la Schröder, să bea o cafea. Ce zi de doi bani. Concluzionă: Gudbrand Johansen nu există, cel puțin nu în Norvegia; Edvard Mosken locuiește în Drammen și are un fiu condamnat pentru droguri; iar Hallgrim Dale e un bețiv și nu pare genul care să aibă o jumătate de milion de coroane.

Harry se frecă la ochi.

Să caute în cartea de telefoane ca să vadă dacă Fauke are număr pentru Homenkollveien? Mormăi.

„Ea are un partener. Și bani. Și clasă. Pe scurt tot ce tu nu ai.“

Introduse codul numeric al lui Hallgrim Dale în registru. ENTER. Mașinăria bâzâi.

O listă lungă. Cam la fel. Un bețiv bătrân.

„Ați studiat amândoi dreptul. Și îi place Raga Rockers ca și ție.“

Stai puțin. Ultima oară, Dale era înregistrat ca „victimă“. Fusesse bătut? ENTER..

„Uit-o. Așa da, acum a fost dată uitării. Să o sune pe Ellen și s-o întrebe dacă are chef să meargă la film? Să aleagă ea filmul. Nu, mai bine s-ar duce la Focus. Să facă sport.“

Pe ecran apăru:

HALLGRIM DALE. 151199. UCIS.

Harry respiră adânc. Era surprins, dar nu foarte mult. Dădu dublu clic pe DETALII. Calculatorul zumzăi și vibră. Dar, de data asta, creierul lui lucră mai rapid decât calculatorul, și până să apară datele, deja reușise să-și aducă de minte de unde-i știa numele.

SALA DE FITNESS FOCUS

3 MARTIE 2000

– Ellen la telefon.

– Bună, eu sunt.

– Care eu?

– Eu, Harry. Și nu te mai prefac că mai sunt și alți bărbați care te sună și-ți spun „sunt eu“.

– Unde ești? Ce-i cu muzica aia îngrozitoare?

– Sunt la Focus.

– Ce?

– Merg pe bicicletă. Am făcut aproape opt kilometri.

– Fă-mă să înțeleg, Harry: adică stai pe o bicicletă la Focus și vorbești la telefon în același timp? Accentuă cuvintele „Focus“ și „telefon“.

– Și e vreo problemă?

– Sinceritatea e problema.

– Am încercat să dau de tine toată seara. Îți mai aduci aminte de crima pe care tu și Tom Waaler ați investigat-o în noiembrie, un bărbat cu numele de Hallgrim Dale?

– Bineînțeles. Cazul a fost preluat aproape imediat de cei de la Criminalistică. De ce?

– Încă nu știu. S-ar putea să aibă ceva de a face cu acest fost soldat pe care îl caut. Ce mi-ai putea spune?

– Trebuie să verific, Harry. Sună-mă luni la birou.

– Doar puțin, Ellen. Te rog.

– Unul dintre bucătarii de la pizzeria La Herbert l-a găsit pe Dale pe o alee din spate. Zăcea printre tomberoanele de gunoi cu gâtul tăiat. Nu s-a găsit nimic la locul crimei. Apropo, doctorul care a făcut autopsia a zis că tăietura din jurul gâtului e perfectă. De o precizie chirurgicală, a zis el.

– Cine crezi că a făcut-o?

– Nu am idee. Ar putea să fi fost unul dintre neonaziști, dar eu nu prea cred.

– De ce?

– Dacă omori pe cineva chiar pe treptele casei tale, ești ori foarte impulsiv, ori foarte prost. Iar totul pare atât de curat la această crimă, atât de planificat. Nu erau semne de luptă, nici un indiciu, nici un martor. Totul arată că ucigașul știa ce face.

– Mobilul?

– Greu de spus. Cu siguranță că Dale avea datorii, dar nu prea aveai ce să scoți de la el. Din câte știm, nu consuma droguri. I-am percheziționat apartamentul – nimic în afară de sticle goale. Am vorbit cu unul dintre tovarășii săi de pahar. Se împrietenise cu tipe care beau.

– Tipe care beau?

– Da, știi ce vreau să spun.

– Da... tipe care beau.

– Ți se pune mereu pata pe câte o chestie, Harry, și e foarte enervant. Știi? Poate că ar trebui...

– Îmi pare rău, Ellen. Ai mereu dreptate și o să mă străduiesc să mă îndrept. Ce spuneai?

– Alcoolicii își schimbă des partenerii între ei, așa că nu putem exclude o crimă pasională. Apropo, știi pe cine am interogat? Pe vechiul tău prieten, Sverre Olsen. Bucătarul l-a văzut la pizzeria La Herbert atunci când s-a comis crima.

– Și?

- Avea alibi. Stătuse acolo toată ziua și nu ieșise decât zece minute ca să cumpere ceva. Vânzătorul a confirmat.
 - Ar fi putut să...
 - Da, ți-ar fi plăcut să fie el, dar, Harry...
 - Poate că Dale avea altceva, nu bani.
 - Harry...
 - Poate că deținea informații. Despre cineva.
 - Vă plac conspirațiile la etajul șase, nu-i așa? Dar n-am putea să ne ocupăm de asta luni, Harry?
 - De când ții așa de mult cont de orele de serviciu?
 - Sunt deja în pat.
 - La zece și jumătate?
 - Nu sunt singură.
- Harry nu mai pedală. Nu-i trecuse prin cap până acum că ar putea fi ascultat de cei din jurul lui. Se întoarse înapoi. Din fericire, la ora asta târzie erau doar câțiva cei care se antrenau.
- E artistul din Tørst?
 - Da.
 - Și de când sunteți tovarăși de așternut?
 - De ceva timp.
 - De ce nu mi-ai spus?
 - Nu m-ai întrebat.
 - E lângă tine?
 - Mda.
 - E bun?
 - Mda.
 - Ți-a spus deja că te iubește?
 - Mda.
- Pauză.
- Te gândești la Freddie Mercury când...
 - Noapte bună, Harry.

BIROUL LUI HARRY

6 MARTIE 2000

Ceasul de la intrare arăta ora 8.30 când Harry ajunsese la serviciu. Recepția nu era mare, mai mult o intrare care funcționa ca o „pâlnie“. Șefa „pâlniei“ era Linda, care ridică privirea din calculator și-l întâmpină cu un „bună dimineța“ vesel. Linda era cea mai veche în POT și, strict vorbind, era singura persoană de la securitate de care Harry avea nevoie ca să-și poată îndeplini sarcinile zilnice. În afară de a fi „șefa pâlniei“, femeia mărunțică care vorbea repede și care avea în jur de cincizeci de ani mai era și un fel de secretară comună, recepționeră și în general făcea de toate. Harry se gândise de mai multe ori că, dacă ar fi un spion dintr-o țară străină și ar trebui să mituiască pe cineva din POT pentru a obține informații, ar alege-o pe Linda. În plus, era singura persoană din POT, în afară de Meirik, care știa ce face Harry acolo. Harry nu știa ce credeau ceilalți. În timpul vizitelor extrem de rare la cantină pentru a-și cumpăra un iaurt sau țigări (ceva ce se dovedise că nu vând), remarcase privirile de la mese. Nu încercase să le interpreteze; se întorsese pur și simplu la birou.

– Cineva ți-a telefonat, zise Linda. Vorbea în engleză. Stai să mă uit...

Luă de pe calculator un bilețel autocolant.

– Hochner.

– Hochner? exclamă Harry.

Linda se uită nesigură la bucata de hârtie.

– Da, așa a zis femeia.

– *Femeia?* Cum adică femeia?

– Da, era o femeie. A zis că sună înapoi... Linda se întoarse și se uită la ceasul din spatele ei... acum. Părea nerăbătoare să vorbească însă cu tine. Dacă tot ești aici, Harry – te-ai prezentat celorlalți?

– Nu am avut timp. Săptămâna viitoare, Linda.

– Ești aici de o lună. Ieri Steffensen m-a întrebat cine e tipul blond și înalt cu care s-a întâlnit la toaletă.

– Serios? Și ce i-ai spus?

– I-am spus că faci pe misteriosul. Râse. Trebuie să vii săptămână la petrecerea departamentului.

– Așa am înțeles, mormăi el, luând două hârtii din cutia de corespondență.

Una era o nouă invitație la petrecere, cealaltă o notă internă. Amândouă ajunseră la coșul de gunoi de îndată ce închise ușa biroului său.

Se așează apoi, apăsă REC și PAUSE la telefon și așteaptă. După vreo treizeci de secunde, telefonul sună. Harry ridică receptorul, așteptându-se să fie Hochner.

– Harry *Hole speaking*.

– Harry? Spiching? Era Ellen.

– Scuze, am crezut că e altcineva.

– E un adevărat animal, zise ea înainte ca el să poată să spună ceva. *Føcking ønbelivebel*¹.

– Dacă vorbești despre ce cred eu că vorbești, aș prefera să te oprești aici, Ellen.

– Mototolule! Apropo, de la cine așteptai telefon?

– De la o femeie.

¹ Transcriere ironică în norvegiană a englezescului *fucking unbelievable* – aprox. „al dracului de incredibil“ (n.red.)

- În sfârșit!

- Las-o baltă. E probabil o rudă sau soția unui tip pe care l-am interogat.

Ea oftă.

- Când o să ieși și tu cu cineva, Hary?

- Tu ești îndrăgostită acum, nu-i așa?

- Ai ghicit! Tu nu ești?

- Eu?

Țipătul bucuros al lui Ellen îi sparse timpanul.

- N-ai negat! Te-am prins, Harry Hole! Cine e, cine?

- Oprește-te, Ellen!

- Spune-mi că am dreptate!

- N-am cunoscut pe nimeni, Ellen.

- N-o minți pe mami!

Harry râse.

- Spune-mi ce mai știi despre Hallgrim Dale. Până unde s-a ajuns cu investigația?

- Nu știu. Vorbește cu cei de la Criminalistică.

- Așa o să și fac, dar ce-ți spune ție intuiția în legătură cu criminalul?

- Că e profesionist. Nu e o crimă pasională. Și, deși am vădit că omuciderea părea curată, nu cred că a fost planificată atent dinainte.

- Nu?

- Crima a fost bine făcută, fără indicii în urma ei, dar scena crimei n-a fost o alegere grozavă. Ar fi putut fi văzut cu ușurință din stradă sau de pe aleea din spate.

- E cineva pe cealaltă linie. Te sun eu.

Harry apăsă pe PAUSE la telefon și verifică dacă mergea casetă înainte de a răspunde la cealaltă linie.

- Harry.

- Bună ziua, sunt Constance Hochner.

- Îmi pare bine, doamnă Hochner.

- Sunt sora lui Andreas Hochner.

- Înțeleg.

Deși nu se auzea bine, își dădu seama că era nervoasă. Cu toate astea, intră direct în subiect.

- Ați făcut o înțelegere cu fratele meu. Și nu v-ați ținut promisiunea.

Vorbea cu un accent ciudat, asemănător cu cel al lui Andreu Hochner. Harry încercă să și-o imagineze, un obicei căpătat de când era detectiv.

- Doamnă Hochner, nu pot face nimic pentru fratele dumneavoastră înainte să verific informația pe care mi-a dat-o. Deocamdată nu am găsit nimic care să susțină cele spuse de el.

- Dar de ce ar minți, domnule Hole? Un om în situația lui?

- Tocmai de aceea, doamnă Hochner. Dacă nu știe nimic, probabil că e destul de disperat să pretindă că știe.

Urmă o pauză pe linia telefonică de unde? Din Johannesburg?

Constance Hochner vorbi din nou:

- Andreas m-a avertizat că veți spune ceva de genul ăsta. De asta v-am și sunat, ca să vă spun că am niște informații de la fratele meu care v-ar putea interesa.

- Da?

- Dar nu o să vi le dezvălui până când guvernul dumneavoastră nu face întâi ceva în privința fratelui meu.

- Vom face tot posibilul.

- O să vă contactez din nou când vom avea dovezi că ne ajutați.

- Nu așa merg lucrurile, doamnă Hochner. În primul rând trebuie să vedem rezultatele informațiilor pe care le primim. Apoi îl putem ajuta.

- Fratele meu are nevoie de garanții. Procedura legală începe în două săptămâni.

Vocea o trădă, iar Harry își dădu seama că era pe punctul de a plânge.

- Tot ce pot să fac e să-mi dau cuvântul că voi face tot posibilul.

- Nu vă cunosc. Nu înțelegeți. Îl vor condamna pe Andreas la moarte. Ei...

- Cu toate astea, e tot ce pot să vă ofer.

Ea începu să plângă. Harry așteptă. După un timp se liniști.

- Aveți copii, doamnă Hochner?

- Da, zise ea suflând nasul.

- Și știți pentru ce a fost acuzat fratele dumneavoastră?

- Evident.

- Atunci știți că are nevoie să-și spele păcatele. Dacă ne va ajuta, prin dumneavoastră, să oprim un criminal, va face un bine. Și dumneavoastră la fel, doamnă Hochner.

Ea respira greoi în telefon. Harry se gândi că o înceapă iar să plângă.

- Promiteți să faceți tot posibilul, domnule Hole? Fratele meu nu a făcut toate lucrurile de care e acuzat.

- Promit.

Harry își auzi propria voce. Calmă și stăpână pe sine. În timp ce strângea receptorul cu putere.

- Bine, zise Constance Hochner încet. Andreas spune că persoana care a ridicat arma și care a plătit pentru ea în port în aceea noapte nu e una și aceeași cu persoana care a comandat-o. Cel care a comandat-o e un client obișnuit, un tânăr. Vorbea bine engleză, cu accent scandinav. Și a insistat ca Andreas să folosească numele de cod Prințul când vorbea despre el. Andreas zice că ar trebui să vă axați pe grupuri care se ocupă cu arme.

- Asta e tot?

- Andreas nu l-a văzut niciodată, dar zice că i-ar recunoaște imediat vocea dacă îi trimiteți o casetă.

- Excelent, zise Harry, sperând că ea nu-și va da seama de dezamăgirea lui. Își îndreptă umerii ca și când s-ar fi pregătit înaintea să-i servească minciuna. Dacă descopăr ceva, o să încep să trag sforile pe aici.

Își simți cuvintele în gură ca pe niște sodă caustică.

- Vă mulțumesc, domnule Hole.

- Nu aveți pentru ce, doamnă Hochner.

Repetă de câteva ori pentru el ultima frază după ce puse receptorul în furcă.

– Asta e prea de tot, zise Ellen, auzind povestea despre familia lui Hochner.

– Vezi dacă creierul tău poate să uite pentru o clipă că e îndrăgostit și dacă poate să mai funcționeze, zise Harry. Cel puțin, ai niște indicii.

– Import ilegal de arme, client obișnuit, Prințul, pasionați de arme. Nu sunt decât patru.

– Asta e tot ce am.

– De ce sunt eu de acord cu asta?

– Pentru că mă iubești. Acum trebuie să plec.

– Stai. Spune-mi despre femeia care...

– Sper să ai mai multă intuiție când rezolvi cazul, Ellen. Ai grijă de tine.

Harry sună la numărul pe care îl aflate din cartea de telefon.

– Mosken. O voce stăpână pe sine.

– Edvard Mosken?

– Da. Cu cine vorbesc?

– Sunt inspectorul Hole, de la POT. Vreau să vă pun câteva întrebări.

Harry își dădu seama că era prima oară când se prezenta ca inspector. Într-un fel, suna a minciună.

– S-a întâmplat ceva cu fiul meu?

– Nu. Aș putea să vă fac o vizită mâine la prânz, *Herr* Mosken?

– Sunt pensionat. Și necăsătorit. Nu sunt prea multe momente când nu v-aș putea primi, inspectore.

Harry îl sună pe Even Juul și îl puse la curent cu cele întâmplate.

În timp ce se îndrepta spre cantină ca să-și cumpere un iaurt, Harry se gândi la ce zisese Ellen despre uciderea lui Hallgrim Dale. O să sune la Criminalistică ca să afle mai multe despre caz, deși avea puternicul sentiment că Ellen îi spusese tot ce era important de știut. Pentru orice eventualitate. În Norvegia, probabilitatea statistică de a fi omorât e de una la zece mii.

Când persoana pe care o cauți se dovedește că a fost ucisă în urmă cu patru luni, e greu de crezut că e o coincidență. Să aibă crima vreo legătură cu achiziționarea armei Märklin? Nu era decât 9 dimineața și pe Harry îl durea deja capul. Spera ca Ellen să vină cu ceva informații despre Prinț. Orice. Ar putea fi un punct de plecare.

SOGN

6 MARTIE 2000

După ce termină serviciul, Harry se duse cu mașina la azilul din Sogn. Sora lui îl aștepta. Se cam îngrășase anul trecut, dar prietenul ei Henrik, care locuia pe același hol, o plăcea așa, zicea ea.

– Dar Henrik e mongoloid.

Așa zicea ea de obicei când trebuia să explice comportamentul lui Henrik. În ceea ce o privea, nu era mongoloidă. În mod evident, exista pe undeva o separare invizibilă dar clară. Iar lui Sis îi plăcea să-i explice lui Harry care dintre cei de acolo erau mongoloizi și care erau aproape mongoloizi.

Îl puse pe Harry la curent cu ce se mai întâmplase: ce zisese Henrik săptămâna trecută (lucruri care uneori erau chiar remarcabile), ce văzuseră la televizor, ce mâncaseră și unde planificau să meargă în vacanță. De data asta se duceau în Hawaii, și Harry zâmbi și și-i imagină pe Sis și pe Henrik în tricouri multicolore pe aeroportul din Honolulu.

O întrebă dacă vorbise cu tata, iar ea îi spuse că o vizitase în urmă cu două zile.

– Asta e bine, zise Harry.

– Cred că a uitat-o pe mama, spuse Sis. Asta e bine.

Harry rămase în fotoliu încă o clipă, gândindu-se la ce tocmai îi spusese. Apoi Henrik ciocăni la ușa și zise că peste două minute începe pe TV2 telenovela *Hotel Caesar*, așa că Harry își luă haina și promise că o să o sune în curând.

Pe înserate, pe lângă stadionul Ullevål se circula încet ca de obicei, și Harry își dădu seama prea târziu că va trebui să facă dreapta pe linia de centură din cauza lucrărilor la drum. Se gândi la ce îi spusese Constance Hochner. Uriah folosisese un intermediar, probabil un norvegian. Înseamnă că exista cineva care știa cine e Uriah. Deja o rugase pe Linda să caute în arhive să vadă dacă găsește pe cineva poreclit Prințul, dar era sigur că nu va găsi nimic. Avea sentimentul clar că acest om era mai inteligent decât un criminal mediu. Dacă era adevărat ce spusese Andreas Hochner – că Prințul era un client obișnuit – asta însemna că reușise să-și facă propria clientelă fără ca POT sau altcineva să afle. Un lucru de genul ăsta cere timp și atenție, și rețenie și disciplină – și așa ceva nu-i caracteriza pe răufăcătorii pe care îi știa Harry. Bineînțeles că era și foarte norocos dacă nu fusese arestat. Sau poate că avea o funcție care îl proteja. Constance Hochner zisese că vorbea bine engleza. Ar putea fi, de exemplu, un diplomat – cineva care poate intra și ieși din țară fără să fie oprit la vamă.

Harry ieși de pe linia de centură la Slemdalsveien și urcă spre Holmenkollen.

Să îl întrebe pe Meirik dacă poate s-o transfere pe Ellen provizoriu la POT? Meirik părea mai interesat ca el să numere neonaziști și să meargă la evenimente sociale în loc să urmărească fantomele războiului.

Harry ajunsese chiar lângă casa ei înainte să realizeze unde se află. Opri mașina și se uită printre pomi. Mai erau în jur de cincizeci de metri până la casă. La parter erau aprinse luminile.

– Prostule, zise el cu voce tare și tresări la auzul propriei voci.

Se pregătea să plece când văzu ușa din față deschizându-se și lumina căzând pe trepte. Gândul că ea ar putea să-l vadă și să-l recunoască îl făcu să intre în panică. Întoarse mașina ca să poată

urca dealul în liniște și cu discreție fără să fie văzut, dar nu apăsa suficient de tare pe accelerator și motorul muri. Auzi niște voci. Un bărbat înalt, într-o haină închisă la culoare, ieși pe trepte. Vorbea, dar persoana cu care vorbea nu se vedea din cauza ușii. Apoi, acesta se aplecă în casă și Harry nu-i mai zări.

„Se sărută, se gândi el. Am venit până în Holmenkollen ca să spionez o femeie cu care am vorbit cincisprezece minute și care își sărută iubitul.“

Ușa se închise apoi, iar bărbatul se urcă într-un Audi și trecu pe lângă el către drumul principal.

În drum spre casă, Harry se gândi cum s-ar putea autopedepsi. Trebuia să fie ceva drastic, ceva care să-l oprească în viitor să mai facă așa ceva. Un program de aerobic la Focus.

DRAMMEN

7 MARTIE 2000

Harry nu înțelesese niciodată de ce Drammenul era atât de criticat. Orașul nu era prea frumos, dar era oare cu mult mai urât decât celelalte sate transformate în orașe din Norvegia? Se gândi să se oprească să bea o ceașcă de cafea la Børsen, dar uitându-se rapid la ceas, își dădu seama că nu are timp.

Edvard Mosken locuia într-o casă din lemn vopsit în roșu. În afara garajului era parcat un Mercedes vechi. În fața ușii stătea chiar Mosken. Se uită atent la legitimația lui Harry înainte să spună ceva.

- Născut în 1965? Pari mai bătrân, inspectore Hole.
- Gene proaste.
- Ghinionul tău.
- Partea bună e că puteam intra la filmele pentru adulți când aveam paisprezece ani.

Nu își putu da seama dacă Edvard Mosken apreciasse sau nu gluma. Îi făcu semn lui Harry să intre.

- Locuiți singur? întrebă Harry în timp ce Mosken îl conduse în sufragerie.

Apartamentul era curat și bine întreținut; câteva lucruri personale și o curățenie exagerată, așa cum le place unor bărbați care trăiesc singuri. Îi aminti lui Harry de propriul lui apartament.

- Da. Soția m-a părăsit după război.
- V-a părăsit?
- Și-a făcut bagajele. A întins-o. A plecat în lume.
- Înțeleg. Copii?
- Am avut un fiu.
- Ați avut?

Edvard Mosken se opri și se întoarse.

- Nu vorbesc destul de clar, inspectore Hole?

Ridicase din sprâncenele albe care formară un unghi ascuțit pe fruntea lui înaltă.

- Nu, zise Harry. Trebuie să-mi explicați.
- Bine. *Am* un fiu.
- Mulțumesc. Cu ce v-ați ocupat înainte de a vă pensiona?
- Am avut niște camioane. Mosken Transport. Am vândut afacerea acum șapte ani.

- Mergea bine?
- Destul de bine. Cei care au cumpărat-o au păstrat numele.

Se așezară, fiecare pe partea lui de masă. Harry își dădu seama că nu va fi servit cu nici o cafea.

Edvard se așeză pe canapea, aplecat în față și cu brațele încrucișate de parcă ar fi spus: „Hai să terminăm mai repede“.

- Unde erați în noaptea de 21 decembrie?

Harry se hotărâse cum să deschidă discuția. Jucând singura carte pe care o avea înainte ca Mosken să-și dea seama că de fapt nu avea nimic. Harry spera ca cel puțin să-i prindă o reacție care i-ar putea spune ceva. Dacă Mosken avea ceva de ascuns, asta era momentul.

- Sunt bănuir de ceva? întrebă Mosken.

Chipul nu-i arăta decât o ușoară surprindere.

- Ar fi bine dacă ai răspunde pur și simplu la întrebare, Mosken.

- Cum vrei. Eram acasă.
- Asta da repeziciune.
- Ce vrei să spui?
- Nu ai stat prea mult să te gândești.

Mosken se strâmbă. Era un fel de grimasă ca atunci când gura încearcă să zâmbească în timp ce ochii se uită disperați la tine.

- Când o să ai vârsta mea, o să-ți amintești doar serile în care nu ai fost singur.

- Sindre Fauke mi-a dat o listă cu norvegienii care au fost la tabăra de concentrare de la Sennheim. Gudbrand Johansen, Hallgrim Dale, dumneata și Sindre Fauke.

- L-ai uitat pe Daniel Gudeson.
- Da? N-a murit înainte de a se termina războiul?
- Ba da.
- Atunci de ce l-ai mai pomenit?
- Pentru că a fost cu noi la Sennheim.

- Am înțeles de la Fauke că au fost mulți norvegieni la Sennheim, dar voi patru ați fost singurii care ați supraviețuit.

- Așa e.
- Atunci de ce l-ai pomenit și pe Gudeson?

Edvard Mosken se uită țintă la Harry. Apoi se uită în gol.

- Pentru că a fost cu noi atât de mult timp. Am crezut că va supraviețui. Da, aproape credeam că Daniel Gudeson e de neînvins. Nu era un tip obișnuit.

- Știi că Hallgrim Dale e mort?

Mosken dădu din cap.

- Nu pari prea surprins.

- De ce aș fi? Sunt mai degrabă surprins să aud că mai sunt încă în viață dintre noi.

- Și dacă ți-aș spune că a fost ucis?
- Da, asta-i altceva. De ce îmi spui toate lucrurile astea?
- Ce știi despre Hallgrim Dale?

- Nimic. Ultima oară l-am văzut la Leningrad. Fusese împușcat și a rămas șocat.

- Nu v-ați întors împreună în țară?

– Nu știu cum au ajuns acasă Dale și ceilalți. În iarna lui 1944 am fost rănit de o grenadă aruncată în tranșee dintr-un avion de luptă rusesc.

– Un avion de luptă? Dintr-un avion?

Mosken zâmbi doar și dădu aprobator din cap.

– Când m-am trezit în spitalul de campanie, eram în plină retragere. La sfârșitul verii eram în spitalul din școala Sinsen din Oslo. Apoi a urmat capitularea.

– Deci nu i-ai mai văzut pe ceilalți după ce ai fost rănit?

– Doar pe Sindre. La trei ani după război.

– După ce te-ai retras?

– Da. Ne-am întâlnit întâmplător într-un restaurant.

– Ce părere ai despre faptul că a dezertat?

Mosken dădu din umeri.

– Probabil că a avut motivele lui. Cel puțin a făcut-o în timpul războiului când nu știa nimeni cine va câștiga. E mai mult decât se poate spune despre cei mai mulți dintre norvegieni.

– Ce vrei să spui?

– Aveam o vorbă în timpul războiului: „Cei care se hotărăsc mai târziu, se hotărăsc mereu bine“. De Crăciun, în 1943, ne-am dat seama că eram împinși în spate, dar nu știam exact cât de rău stau lucrurile. În orice caz, nimeni nu putea să-l acuze pe Sindre că e schimbător ca vremea. Spre deosebire de cei care au rămas în timpul războiului acasă în fotoliile lor, iar în ultimele luni au dat buzna să se înscrie în Rezistență. Îi numeam „mormoni“. Unii dintre ei sunt astăzi în funcții înalte și fac declarații publice despre eforturile eroice ale norvegienilor de a lupta pentru o cauză dreaptă.

– Te gândești la cineva anume?

– Bineînțeles că mă gândesc la cei care au cules laurii victoriei. Dar nu mai are importanță.

– Dar Gudbrand Johansen? Ți-l amintești?

– Bineînțeles. El a fost cel care mi-a salvat viața. El...

Mosken își mușcă buza. „De parcă ar fi spus deja prea multe“, se gândi Harry.

– Ce s-a întâmplat cu el?

– Cu Gudbrand? Habar n-am. Grenada... Gudbrand, Hallgrim

Dale și cu mine eram în tranșee când a căzut, sărind pe gheață și lovind casca lui Dale. Îmi amintesc doar că Gudbrand era cel mai aproape când a explodat. Am ieșit din comă mai târziu și nimeni nu mi-a putut spune ce s-a întâmplat cu Gudbrand sau cu Dale.

– Ce vrei să spui? Au dispărut?

Mosken își îndreptă privirea spre geam.

– Asta s-a întâmplat în prima zi în care rușii au lansat ofensiva. Era ceva haotic, ca să mă exprim eufemistic. Tranșeele noastre trecuseră de mult în mâinile rușilor atunci când m-am trezit eu, iar regimentul meu fusese transferat. Dacă Gudbrand a supraviețuit, probabil că a sfârșit prin vreun spital de campanie în Sectorul de Nord. La fel și Dale dacă ar fi fost rănit. Probabil că am fost și eu cu ei, dar când m-am trezit, eram în altă parte.

– Numele de Gudbrand Johansen nu există la Registrul Civil.

Mosken dădu din umeri.

– Probabil că a fost omorât de grenadă. Așa mi-am imaginat.

– Și nu ai încercat niciodată să dai de el?

Mosken dădu negativ din cap.

Harry se uită împrejur, căutând ceva care să sugereze că Mosken avea cafea în casă – o ceașcă, un ibric. Pe șemineu era poza cu o ramă aurie a unei femei.

– Ești dezamăgit de ce s-a întâmplat cu dumneata și cu ceilalți soldați de pe Frontul de Est după război?

– În ceea ce privește pedeapsa, nu. Sunt realist. Oamenii au trebuit să fie deferiți justiției pentru că era o necesitate politică. Pierduserăm un război. Nu mă plâng.

Edvard Mosken râse dintr-odată – parcă era o coțofană. Harry nu știa de ce râde. Apoi Mosken redeveni serios.

– Ce m-a durut e că am fost catalogat drept trădător. Dar mă consolez cu ideea că știu că ne-am apărat țara cu prețul vieții.

– Opiniile dumitale politice din aceea vreme...

– Dacă sunt aceleași și astăzi?

Harry dădu din cap, iar Mosken răspunse zâmbind sec:

– E o întrebare ușoară, inspectore Hole. Nu, m-am înșelat.

Pur și simplu.

– N-ai mai avut nici o legătură cu naziștii de atunci?

– Ferească Dumnezeu – nu! Acum câțiva ani s-a ținut o întrunire la Hokksund, și un idiot m-a sunat ca să mă întrebe dacă vreau să vin să vorbesc despre război. Cred că se autoîntitulau Sânge și Onoare. Ceva de genul ăsta.

Mosken se aplecă peste masă. Pe un colț era un teanc de reviste, aliniat la margine.

– Ce caută de fapt POT-ul? Încercați să-i monitorizați pe neonaziști? Dacă așa stau lucrurile, n-ați venit unde trebuie.

Harry nu știa cât să-i spună. Totuși, îi răspunse cinstit.

– Nu știu exact ce căutăm.

– Aici recunosc POT-ul.

Râse iar ca o coțofană. Era un sunet ascuțit și neplăcut.

Harry ajunsese mai târziu la concluzia că probabil din cauza râsului sfidător și a faptului că nu-l servise cu cafea, îi pusese următoarea întrebare într-un asemenea mod:

– Cum crezi că s-a simțit fiul dumitale să aibă drept tată un fost nazist? Crezi că din acest motiv Edvard Mosken junior face închisoare pentru droguri?

Harry regretă în secunda în care văzu mânie și durere în ochii bătrânului. Știa că ar fi putut afla ce-l interesa fără lovituri sub centură.

– Procesul a fost o farsă! șuieră Mosken. Avocatul care i-a fost dat fiului meu e nepotul judecătorului care m-a condamnat după război. Îmi pedepsesc copilul ca să-și ascundă propria rușine pentru ce au făcut în timpul războiului. Eu...

Se opri brusc. Harry îl așteptă să continue, dar nu mai urmă nimic. Fără avertisment, simți haita de ogari din stomacul său cum trage de lanțuri. Erau nemișcati de mult timp. Aveau nevoie de ceva de băut.

– Unul dintre mormoni? întrebă Harry.

Mosken dădu din umeri. Harry își dădu seama că subiectul era închis deocamdată. Mosken își îndreptă ceasul de la mână.

- Ai treabă? Întrebă Harry.
- Vreau să fac o plimbare până la cabană.
- Da? E departe?
- În Grenland. Trebuie să plec înainte de a se lăsa întunericul.

Harry se ridică. Rămaseră pe hol, încercând să găsească cuvintele potrivite pentru a-și lua rămas-bun, când Harry își aduse brusc aminte de ceva.

- Ai spus că ai fost rănit în Leningrad în timpul iernii lui 1944 și că la sfârșitul verii ai fost trimis la școala Sinsen. Ce ai făcut între timp?

- Ce vrei să spui?

- Tocmai citesc una dintre cărțile scrise de Even Juul. E istoric.

- Știu cine e Even Juul, zise Mosken nemișcat.

- El zice că regimentul *Norge* a fost dizolvat în martie 1944, la Krasnoye Selo. Unde ați fost din martie până când ați fost trimis la spitalul de la școala Sinsen?

Mosken se uită fix în ochii lui Harry timp îndelungat. Apoi deschise ușa de la intrare și se uită afară.

- Aproape că sunt sub zero grade, zise el. Va trebui să conduci atent.

Harry aprobă din cap. Mosken își îndreptă spatele, duse mâna streășină la ochi și privi cu ochii întredeschiși spre stadionul gol în care pista pietruită gri și ovală ieșea în evidență din zăpada murdară.

- Am fost în locuri care cândva purtau nume, zise Mosken, dar care s-au schimbat așa de mult încât nu le mai recunoaște nimeni. Hărțile noastre indicau doar poteci, râuri și terenuri minate, fără nume. Dacă îți spun că am fost în Pärnu în Estonia, s-ar putea să fie adevărat. Nici eu și nici ceilalți nu știm. În primăvara și vara lui '44 zăceam pe o targă, ascultând mitralierele și gândindu-mă la moarte. Nu la locul în care mă aflam.

Harry conduse încet de-a lungul râului și se opri la semafor în față podului orașului. Celălalt pod, care trecea peste autostrada

E18, înconjura peisajul precum un aparat dentar și acoperea priveliștea oferită de fiordul Drammen. Da, așa e, poate că nu totul era reușit în Drammen. Harry se hotărâse să se oprească la o cafea în Børsen la întoarcere, dar se răzgândi. Își aminti că serveau și bere acolo.

Semaforul se făcu verde. Harry accelerează.

Edvard Mosken reacționase furios la întrebarea legată de fiul său. Harry se hotărî să afle cine fusese judecător în cazul lui Mosken. Apoi privi pentru ultima oară Drammenul în oglindă. Era clar că erau și orașe mai urâte decât acesta.

BIROUL LUI ELLEN

7 MARTIE 2000

Ellen nu aflate nimic.

Harry venise în biroul ei și se așezase pe scaunul vechi care scârțâia. Angajaseră pe cineva nou, un tânăr polițist de la secția din Steinkjer, care urma să vină aici peste o lună.

– Nu sunt clarvăzătoare, zise ea văzând fața dezamăgită a lui Harry. I-am întrebat și pe ceilalți astăzi la ședința de dimineață, dar nimeni nu a auzit de Prinț.

– Dar Registrul pentru Arme? Ar trebui să se știe câte ceva despre cei care fac contrabandă cu arme.

– Harry!

– Da?

– Nu mai lucrez pentru tine!

– *Pentru* mine?

– *Cu* tine, atunci. Dar m-am simțit ca și când aș fi lucrat pentru tine. Pusă la punct.

Harry împinse cu piciorul scaunul pe care stătea și se roti în el. De patru ori. Nu-i reușise niciodată de mai multe ori. Ellen îl privi.

– Bine, am sunat și la Registrul pentru Arme, zise ea. Nici ei nu au auzit de Prinț. De ce nu-ți dai POT-ul o asistentă?

- Cazul nu e foarte important. Meirik mă lasă să mă ocup, dar el de fapt vrea să aflu ce plănuiesc neonaziștii de Eid.
- Unul dintre indicii era „pasionat de arme“. Mi-e greu să-mi imaginez pe cineva mai pasionat de arme decât neonaziștii. De ce nu începi de acolo și împuști doi iepuri deodată.
- Mă gândeam și eu la asta.

CAFÉ RYKTET, GRENSEN

7 MARTIE 2000

Even Juul stătea pe trepte în timp ce Harry opri mașina în fața casei sale.

Burre stătea lângă el, trăgând de lesă.

– Asta da, rapiditate, zise Juul.

– M-am urcat în mașină de îndată ce-am închis telefonul, zise Harry. Vine și Burre?

– Tomai îl scoteam la o plimbare în timp ce te-aș fi așteptat. Hai acasă, Burre.

Câinele ridică o privire implorătoare către Juul.

– Acum!

Burre intră în casă. Harry se dădu și el un pas în spate la comanda bruscă.

– Să mergem, zise Juul.

Harry văzu în treacăt o siluetă în spatele perdelelor din bucătărie în timp ce porniră cu mașina.

– E mai mult timp lumină, zise Harry.

– Da?

– Adică zilele sunt deja mai lungi.

Juul dădu din cap fără să răspundă.

– Mă gândeam la un lucru, spuse Harry. Cum a murit familia lui Sindre Fauke?

– Ți-am spus deja. I-a omorât.

– Da, dar cum?

Even Juul îl privi pe Harry înainte să-i răspundă.

– Au fost împușcați. În cap.

– Toți patru?

– Da.

Găsiră în cele din urmă o parcare în Grensen și de acolo meraseră la locul pe care Juul insistase să i-l arate atunci când vorbiseră la telefon.

– Deci aici e Ryktet, zise Harry în timp ce intrau în cafeneaua prost luminată și aproape pustie, cu doar câțiva oameni așezați la niște mese uzate din plastic. Harry și Juul își luară o cafea și se așezară la una dintre mesele de la fereastră. Doi bărbați în vârstă care stăteau mai în spate se opriră din vorbit și se uitară încruntați către ei.

– Îmi amintește de o cafenea unde mă duc uneori, spuse Harry, salutându-i din cap pe cei doi bărbați.

– Bătrâni încăpățânați, zise Juul. Probabil că au fost naziști și au luptat pe Frontul de Est și încă mai cred că au avut dreptate. Stau aici și-și varsă amarul împotriva mării trădări, a guvernului Nygaardsvold și a mersului lumii. Cel puțin mai au ceva sânge în vene. Dar sunt tot mai puțini.

– Au încă vederi politice?

– Da, sunt încă supărați. Pe ajutoarele pentru Lumea a Treia, pe reducerea bugetului Apărării, pe femeile preot, pe căsătoriile între homosexuali, pe imigranți, pe multe altele. În sufletul lor au rămas fasciști.

– Și crezi că Uriah ar putea frecventa un asemenea loc?

– Dacă Uriah duce un fel de cruciadă a răzbunării împotriva societății, cu siguranță că aici ar găsi dintre cei asemenea lui. Bineînțeles că mai există și alte locuri de întâlnire pentru foștii tovarăși de pe Frontul de Est, adunări anuale aici în Oslo, de exemplu, ale tovarășilor de luptă și ale altora din toată țara. Dar

acele întâlniri sunt total diferite de cele din această hrubă – sunt niște simple evenimente sociale pentru comemorarea celor morți și e interzis să se discute politică. Dacă aş căuta un om care a fost pe Frontul de Est și care caută răzbunare, de aici aş începe.

– Soția dumneavoastră a fost vreodată la aceste, cum le-ați spus... adunări ale tovarășilor de arme?

Juul se uită surprins la Harry. Apoi clătină ușor din cap.

– Mi-a trecut doar prin minte. Mă întrebam dacă ar putea să-mi spună ceva.

– Nu are ce, replică Juul tăios.

– Bine. E vreo legătură între acești „bătrâni încăpățânați“ și neonaziștii?

– De ce întrebî?

– Am o informație care sugerează că Uriah a folosit un intermediar pentru a face rost de pușca Märklin, cineva care se învâрте în cercul celor care procură arme.

Juul dădu din cap.

– Cei mai mulți dintre cei care au luptat pe Frontul de Est ar fi mândri să afle că îi pui în aceeași categorie. Chiar dacă, în general, neonaziștii au o părere foarte bună despre ei. Pentru ei, a lupta pe front este cel mai mare vis – să apere țara și rasa cu arma în mână.

– Deci dacă unul dintre acești soldați bătrâni ar vrea să facă rost de o armă, ar putea să se bazeze pe sprijinul neonaziștilor?

– Probabil că ar fi întâmpinat cu bunăvoință. Nu oricine ar putea să achiziționeze o armă atât de avansată ca aceea pe care o cauți. E sugestiv faptul că poliția din Hønefoss, în timpul unei percheziții într-un garaj al neonaziștilor, a găsit o mașină Datsun, veche și ruginită, plină de ciomege făcute de ei, săgeți de lemn și câteva topoare tocite. Majoritatea acestor indivizi sunt pur și simplu din Epoca de piatră.

– Deci unde să încep să caut o persoană în acest mediu care să aibă legături cu traficanții de arme?

– Problema nu e că grupul ar fi mare. *Fritt Ord*, ziarul naționaliștilor, susține că în Norvegia există aproximativ o mie cinci

sute de național-socialiști și național-democrați, dar dacă te ici după *Monitor*, organizațiile voluntare care supraveghează cuiburile de fasciști îți vor spune că sunt cel mult cincizeci de membri activi. Nu, problema e că susținătorii bogați care țin de fapt frâiele sunt invizibili. Nu poartă ghete și nu au svastica tatuată pe braț, ca să zic așa. Pot avea o poziție în societate pe care o pot exploata pentru a servi cauza, dar pentru putea face asta, trebuie să stea ascunși.

O voce profundă răsună în spatele lor:

– Cum îndrăznești să vii aici, Even Juul?

CINEMATOGRAFUL GIMLE, BYGDØY ALLÉ

7 MARTIE 2000

– Deci ce fac? o întrebă Harry pe Ellen, împingând-o pentru a înainta la coadă. Stau acolo și mă întreb dacă să mă duc la bătrânii aceia nesuferiți și să-i întreb dacă ei știu pe cineva care are planuri de asasinat și care și-a cumpărat o pușcă la un preț peste medie pentru această ocazie specială. Chiar în acea clipă, unul dintre ei vine la masa noastră și zice cu o voce de înmormântare: „Cum îndrăznești să vii aici, Even Juul?”

– Și ce-ai făcut? îl întrebă Ellen.

– Nimic. Stau pur și simplu acolo și văd cum îi cade fața lui Even Juul. Parcă a văzut o fantomă. E clar că cei doi se cunosc. Apropo, am mai întâlnit astăzi o persoană care-l cunoaște pe Juul. Și Edvard Mosken zicea că-l știe.

– Și ce-i așa ciudat? Juul scrie la ziar, apare la televizor, e o figură publică.

– Probabil că ai dreptate. În orice caz, Juul se ridică și iese pur și simplu. Eu trebuie să alerg după el. Când îl prind din urmă pe stradă, are fața pământie. Dar când îl întreb ce s-a întâmplat, pretinde că nu-l cunoaște pe om. Apoi îl duc acasă cu mașina și

abia dacă-mi spune la revedere când ne despărțim. Pare a fi total uimit. Rândul zece e în regulă?

Harry se oprește în dreptul ghișeului să cumpere două bilete.

– Am dubiile mele în legătură cu acest film, zice el.

– De ce? îl întreabă Ellen. Fiindcă l-am ales eu?

– Am auzit în autobuz o fata care mesteca gumă zicând că

Todo sobre mi madre e „mișto“.

– Asta ce mai înseamnă?

– Când fetele zic despre un film că e mișto am sentimentul acela de *Roșii verzi prăjite*. Când voi, fetele, vedeți un film siropos chiar mai subțire decât *The Oprah Winfrey Show*, aveți impresia că ați văzut un film *inteligent și emoționant*. Popcorn?

O împinse mai în față la coada pentru floricele.

– Ești un tip bolnav, Harry. Un tip bolnav. Apropo, știi ceva? Kim a fost gelos când i-am spus că mă duc la film cu un coleg de muncă.

– Felicitări.

– Înainte să uit, zise ea. Am găsit numele avocatului care l-a apărat pe Edvard Mosken junior. Și al bunicului său care s-a ocupat de procesele de după război.

– Da?

Ellen îi zâmbi.

– Johan Krohn și Kristian Krohn.

– Bingo.

– Am vorbit cu procurorul din procesul împotriva lui Mosken Jr. Edvard Mosken și-a ieșit din pepeni atunci când instanța l-a găsit pe fiul său vinovat și l-a agresat fizic pe Krohn. A strigat că Krohn și bunicul său au conspirat împotriva familiei Mosken.

– Interesant.

– Merit o pungă mare de floricele, nu crezi?

Todo sobre mi madre se dovedi a fi mult mai bun decât se așteptase Harry. Dar chiar în mijlocul scenei în care Rosa e înmormântată, el tot trebui s-o agaseze pe o Ellen înlăcrimată ca s-o întrebe unde e Grenland. Ea îi răspunse că era zona din jurul ariei Porsgrunn și Skien, și apoi fu lăsată să vadă restul filmului în pace.

OSLO

11 MARTIE 2000

Harry își dădu seama că îi rămăsese mic costumul. Vedea, dar nu înțelegea. Nu se îngrășase de la optsprezece ani, iar costumul i se potrivea perfect atunci când îl cumpăraseră de la Dressmann pentru festivitatea de absolvire în 1990. Cu toate astea, uitându-se în oglinda din lift, văzu că șosetele se vedeau între pantalonii de la costum și pantofii negri marca Dr. Martens. Era una dintre acele enigme de nerezolvat.

Ușile liftului se deschiseră și Harry auzi deja venind dinspre cantină muzică, discuții dintre bărbați și ciripit de femei. Se uită la ceas. Era 20.15. Va sta până la unsprezece și apoi va putea să plece acasă.

Trase aer în piept, intră în cantină și se uită împrejur. Cantina era în stilul tradițional norvegian – o încăpere pătrată cu o tejghea de sticlă unde comandai mâncarea la un capăt, mobilier deschis la culoare fabricată într-un fiord din Sunnmøre; fumatul era interzis. Comitetul de organizare făcuse tot posibilul pentru a transforma această locație de zi cu zi, împodobind-o cu baloane și fețe de masă roșii. Chiar dacă erau mai mulți bărbați, grupurile mixte erau mai multe decât cele de la petrecerile date de Brigada de Combatere a Crimei Organizate. Cei mai mulți păreau că deja

consumaseră ceva alcool. Linda îi spusese ceva despre diverse mici reuniuni de „încălzire“ înainte de petrecere, și Harry era bucuros că nu-l invitasese nimeni.

– Arăți foarte bine în costum, Harry.

Era Linda. Abia dacă o mai recunosc în rochia strâmtă care-i scotea în evidență nu doar kilogramele în plus, ci și exuberanța feminină. Avea o tavă cu băuturi portocalii pe care i-o întinse.

– Nu, mulțumesc, Linda.

– Nu fi așa de plicticos, Harry. E petrecere!

În radioul din mașină cânta Prince din nou.

Ellen se aplecă spre locul șoferului și-l dădu mai încet.

Tom Waaler se uită cam chiorâș la ea.

– Prea tare, zise ea, gândindu-se că mai erau doar trei săptămâni până când va sosi polițistul din Steinkjler și nu va mai trebui să lucreze cu Tom Waaler.

Nu era din cauza muzicii. Și nici el n-o deranja. Cu siguranță nu era un polițist prost.

Era din cauza telefoanelor. Nu că Ellen Gjeltén avea ceva împotriva lipsei de monotonie în viața sexuală, dar în jumătate din dățile în care lui îi suna telefonul, își dădea seama din conversație că o femeie era respinsă sau fusese deja respinsă sau era pe punctul de a fi respinsă. Ultimele conversații erau și cele mai neplăcute. Erau acele femei pe care nu le respingea, și pentru ele avea o voce specială care o făcea pe Ellen să-și dorească să țipe: „Nu face asta! Nu-ți va aduce nimic bun! Ascunde-te de el!“ Ellen Gjeltén era o persoană generoasă, care ierta ușor slăbiciunile altora. Nu găsisese prea multe slăbiciuni umane la Tom Waaler, dar nici prea multă umanitate. Pe scurt, nu-l plăcea.

Trecură de parcul Tøyen. Waaler primise un pont că cineva îl văzuse pe Ayub – capul bandei de pakistanezi pe care îl căutau de la atacul din Grădinile Palatului din decembrie – în Aladdin, restaurantul persan de pe bulevardul Hausmanns. Ellen știa că era deja prea târziu; o să-i întrebe doar pe oameni dacă știu unde

„Ayub. Nu vor primi vreun răspuns, dar cel puțin își vor face apariția arătându-i că nu-l vor lăsa în pace.

– Așteaptă în mașină, intru eu să verific, zise Waaler.

– Bine.

Waaler își deschise fermoarul de la jacheta din piele.

„Ca să-și arate mușchii pe care i-a făcut trăgând de fiare la sala de la sediul poliției“, se gândi Ellen. Sau suficient cât să se vadă tocul de la pistol și ei să știe că e înarmat. Polițiștii de la Brigada de Combatare a Crimei Organizate aveau dreptul să poarte armă mereu, dar ea știa că Waaler avea mai mult decât un simplu revolver de serviciu. Unul de calibru mare; nu avea suficient timp să-l întrebe cât. După mașini, subiectul preferat de conversație al lui Waaler erau pistoalele, dar ea prefera mașinile. Ea nu purta armă decât atunci când era obligată, ca în timpul vizitei prezidențiale din toamnă.

Îi veni ceva în minte. Dar fu întreruptă de versiunea digitalizată pentru telefon a cântecului *Napoleon și armata sa*. Era telefonul lui Waaler. Ellen deschise ușa ca să-l strige, dar acesta se îndrepta deja spre restaurant.

Fusese o săptămână plictisitoare. Ellen nu-și mai amintea de o săptămână așa de plictisitoare de când intrase în poliție. Îi era teamă că are vreo legătură cu faptul că are în sfârșit o viață privată. Brusc, avea sens să ajungă acasă înainte de a se întuneca și schimbările de duminică precum acesta deveniseră un sacrificiu. Sună a patra oară *Napoleon...*

Una dintre femeile refuzate? Sau care nu fusese încă refuzată? Dacă Kim ar părăsi-o acum... dar n-ar face una ca asta. Știa pur și simplu.

Napoleon și armata sa pentru a cincea oară.

Își va termina tura în câteva ore și se va duce acasă, își va face un duș și o va șterge la Kim, pe strada Helgesens, emanând sexualitate. Chicoti.

A șasea oară! Luă telefonul de lângă frâna de mână.

– Aici robotul lui Tom Waaler. Din păcate *Herr Waaler* nu e aici. Lăsați, vă rog, un mesaj.

O luase ca pe o glumă. De fapt, intenționa să spună după aceea cine era, dar dintr-un motiv oarecare ascultă respirația greoaie de la celălalt capăt. Poate din plictiseală, poate că era doar curioasă. În orice caz, își dădu seama că persoana de la celălalt capăt chiar crezuse că-i răspunsese robotul și așteptă un bip. Ea apasă pe o tastă. *Bip*.

– Bună, sunt Sverre Olsen.

– Bună, Harry, sunt...

Harry se întoarse, dar restul propoziției lui Kurt Meirik fu înghițit de muzică în timp ce DJ-ul dădu volumul mai tare la muzica duduitoare ce răbufni în boxa aflată chiar în spatele lui Harry.

That don't impress me much...

Harry era doar de douăzeci de minute la petrecere și se uitase deja la ceas de două ori, reușind să-și pună următoarele întrebări de patru ori: „Are moartea lui Dale vreo legătură cu afacerea Pușca Märklin? Cine ar fi în stare să taie gâtul cuiva atât de rapid și de eficient încât s-o facă la lumina zilei, pe o alee din centrul Osloului? Cine era Prințul? Oare condamnarea fiului lui Mosken avea vreo legătură cu acest caz? Ce se întâmplase cu al cincilea soldat norvegian de pe front, Gudbrand Johansen? Și de ce nu încercase Mosken să-l găsească după război dacă, așa cum susținea el, îi salvase viața?”

Stătea acum în colț, lângă una dintre boxe, cu o bere Munkholm într-un pahar, ca să evite întrebări de genul de ce bei bere fără alcool, în timp ce privea cum dansează un cuplu de tineri angajați la POT.

– Scuze, n-am înțeles, zise Harry.

Kurt Meirik învârtea în mână un pahar cu o băutură portocalie. Părea mai înalt ca niciodată, stând acolo în costumul cu dungii. Care i se potrivea perfect, după câte își putu da seama Harry. Harry trase în jos de mânecile de la jachetă, conștient că purta o cămașă prea scurtă la manșete. Kurt Meirik se aplecă.

– Încerc să-ți spun că acesta e șeful Departamentului de externe, inspector...

Harry observă că era o femeie lângă el. Suplă. Cu o rochie roșie simplă. Avu o premoniție.

So she had the looks, but did she have the touch?

Ochi câprui. Pomeți înalți. Ten măsliniu. Păr scurt și negru care-i încadra fața îngustă. Deja zâmbea și cu ochii. Ținea minte că arăta bine, dar nu așa de... răvășitor. Fu singurul cuvânt care îi veni în cap pentru a o descrie: *răvășitoare*. Era conștient că ar fi trebuit să rămână mut de uimire văzând-o chiar în fața lui, dar totul părea a avea un fel de logică, ceva care îl făcu să conștientizeze situația cu o înclinare a capului.

– ... Rakel Fauke, zise Meirik.

– Ne-am cunoscut, spuse Harry.

– Da? exclamă Kurt Meirik surprins.

Rakel și Harry se priviră.

– Da, zise ea, dar nu cred c-am ajuns așa de departe încât să ne prezentăm.

Ea îi întinse mâna cu încheietura ușor îndoită, lucru care îl făcu iar să se gândească la lecțiile de pian și de balet.

– Harry Hole, zise el.

– Aha, făcu ea. Sigur că tu ești. De la Brigada de Combateră a Crimei Organizate, așa e?

– Da.

– Nu mi-am dat seama atunci când ne-am cunoscut că tu ești noul inspector de la POT. Dacă ai fi spus, atunci...

– Atunci ce? întrebă Harry.

Își lasă capul într-o parte.

– Da, atunci ce?

Râse. Râsul ei făcu să-i apară lui Harry din nou în minte cuvântul acela idiot: *răvășitoare*.

– Atunci ți-aș fi spus măcar că lucrăm în același loc, continuă ea. Nu spun oamenilor de obicei cu ce mă ocup. Primești prea multe întrebări ciudate. Sunt convinsă că și tu la fel.

– Da, desigur.

Ea râse din nou. Harry se întrebă cum ar trebui să procedeze ca ea să râdă mereu așa.

- Cum de nu te-am mai întâlnit înainte prin POT? întrebă ea.
- Biroul lui Harry e în capătul coridorului, zise Kurt Meirik.
- Aha. Dădu din cap de parcă ar fi înțeles, fără să-i fi picurat zâmbetul strălucitor din privire. Ultimul birou, nu-i așa?

Harry aprobă serios din cap.

- Bine, spuse Kurt Meirik, deci acum prezentările sunt făcute.

Noi ne îndreptăm spre bar, Harry.

Harry așteaptă să fie invitat și el, dar nu se întâmplă asta.

- Vorbim mai târziu, zise Meirik.

De înțeles, se gândi Harry. Șeful POT și inspectorul aveau probabil multe familiarități de genul șef-subordonat de schimbat între ei. Se sprijini de boxă, dar le aruncă o privire fugitivă. Ea îl recunoscuse. Își amintise că nu se prezentaseră. Bău berea dintr-o înghițitură. Nu avea nici un gust.

Waalер trânti ușa după el.

- Nimeni nu l-a văzut, n-a discutat și nici măcar n-a auzit de

Ayub, zise el. Pornește.

- Bine, spuse Ellen, verifică oglinda și porni.

- A început să-ți placă și ție Prince, văd.

- Da?

- Ai dat muzica mai tare, în orice caz.

- A...

Trebuia să-l sune pe Harry.

- S-a întâmplat ceva?

Ellen se uită fix la drum, la asfaltul negru și ud care strălucea la lumina lămpilor de stradă.

- Ce s-a întâmplat? Ce s-ar fi putut întâmpla?

- Nu știu. Arăți de parcă ți s-ar fi întâmplat ceva.

- Nu s-a întâmplat nimic, Tom.

- A sunat cineva? Hei! Tom înțepeni în scaun și duse amân două mâinile pe parbriz. N-ai văzut mașina sau ce?

- Scuze.

- Să conduc eu?

- Tu? De ce?

– Pentru că tu conduci ca o...

– Ca o ce?

– Las-o baltă. Te-am întrebat dacă a sunat cineva.

– N-a sunat nimeni, Tom. Dacă ar fi sunat cineva, ți-aș fi spus, nu?

Trebuia să-l sune pe Harry. Repede.

– De ce mi-ai închis mobilul?

– Ce? Ellen se uita la el cuprinsă de teamă.

– Fii atentă la drum, Gjelten. Te-am întrebat de ce...

– N-a sunat nimeni. Probabil că l-ai închis tu singur.

Ridicase vocea fără să-și dea seama. Îi țiuia în urechi.

– Bine, Gjelten. Relaxează-te, te-am întrebat doar.

Ellen încercă să facă așa cum îi spunea el. Să respire regulat și să se concentreze la trafic. Făcu stânga la sensul giratoriu, în jos pe bulevardul Vahls. Era duminică seara, dar străzile din această parte a orașului erau practic pustii. Se făcuse verde. La dreapta, de-a lungul bulevardului Bjelkes. La stânga, pe Tøyengata. În parcare a sediului poliției. Simți privirea cercetătoare a lui Tom tot drumul.

De la întâlnirea cu Kurt Meirik, Harry nu se mai uitase nici măcar o dată la ceas. Se dusesse la Linda care îl prezentase unor colegi. Conversația cu aceștia fusese seacă. Îl întrebaseră care era funcția lui și de îndată ce răspundea, conversația lânzezea. Probabil că era o regulă nescrisă a POT-ului să nu pui prea multe întrebări. Sau poate că nu le păsa. Destul de cinstit, nici lui nu-i păsa de ei. Se întorsese la locul lui de lângă boxe. De câteva ori îi zărise rochia roșie. Din câte își putea da seama, nu stătea pe loc și nu vorbea prea mult cu cineva anume. Nu dansase, era destul de sigur de asta.

„Dumnezeule, mă port ca un adolescent“, se gândi el.

Apoi chiar se uită la ceas: 21.30. Ar putea să se ducă la ea, să-i spună ceva, să vadă ce se întâmplă. Și dacă nu se întâmpla nimic, putea să se strecoare, să-i acorde Lindei dansul promis, și apoi să plece acasă. *Dacă nu se întâmpla nimic? Ce fel de iluzie mai era și*

asta? Era ca și căsătorită. I-ar prinde bine o băutură. Nu. Se mai uită o dată la ceas. I se făcu lehamite când se gândi la dansul pe care îl promisese. Înapoi acasă. Cei mai mulți erau deja beți. Chiar dacă erau treji, nu ar fi observat că noul inspector dispărea pe coridor. Ar putea să iasă pe ușă și să ia liftul. Afară îl aștepta credinciosul lui Ford Escort. Linda părea că se distrează pe ringul de dans unde pusese mâna pe un polițist tânăr care o învârtea cu zâmbetul pe buze.

– La concertul Raga de la Zilele Facultății de Drept a fost mai multă gălăgie, nu crezi?

Simți cum i se accelerează pulsul la auzul vocii misterioase de lângă el.

Tom se așezase lângă scaunul lui Ellen din biroul acesteia.

– Scuză-mă dacă am fost cam nepoliticos în mașină.

Ea nu-l auzise intrând și tresări. Ținea receptorul în mână, dar nu formase încă numărul.

– Nici o problemă, zise ea. Eu sunt cam... Știi tu.

– Nervoasă din cauza menstruației?

Îl privi cercetătoare și-și dădu seama că nu glumește. Încercă de fapt s-o înțeleagă.

– Poate, zise ea.

De ce venise în biroul ei tocmai acum și niciodată până acum?

– Am terminat serviciul, Gjeltén. Arată cu capul spre ceasul din perete. Era 20.00. Sunt cu mașina. Te conduc acasă.

– Mulțumesc, dar trebuie să dau un telefon mai întâi. Du-te înainte.

– Un telefon personal?

– Nu, e...

– Atunci te aștept aici.

Waler se așază în fostul scaun al lui Harry, care gemu protestând. Li se întâlneau privirea. La naiba! De ce nu spusese că o convorbire personală? Acum era prea târziu. Oare știa că dăduse peste ceva? Încercă să-i citească expresia feței, dar nu putu.

„Deci panica puse stăpânire pe ea. Panică? Acum știa de ce nu se simțise niciodată în largul ei în compania lui Tom Waaler. Nu era din cauza răcelii sale, a părerilor despre femei, negri, exhibiționiști și homosexuali sau a tedinței lui de a folosi violența de fiecare dată când putea legal. Putea numi fără să se gândească prea mult zece alți polițiști care se asemănau cu Tom Waaler din punctul ăsta de vedere, dar tot mai găsea ceva bun la ei. Era ceva diferit cu Tom Waaler, iar acum știa despre ce e vorba: îi era frică de el.

– Ei, zise ea, poate să aștepte până luni.

– Bine, făcu el. Să mergem.

Waaler avea o mașină sport japoneză despre care Ellen credea că arată ca o imitație ieftină de Ferrari. Avea scaune joase și boxe cât jumătate din mașină. Motorul toarse drăgăstos, iar lumina lămpilor de pe stradă se proiectă pe mașină în timp ce o luă în sus pe Trondheimsveien. Din boxe se auzi vocea de falset cu care se obișnuise.

Prince. Prințul.

– Poți să mă lași aici, zise Ellen, încercând să vorbească firesc.

– Nici pomeneală, replică Waaler, uitându-se în oglindă.

Servicii complete. Încotro o luăm?

Ea își înăbuși impulsul de a forța ușa și de a sări.

– Fă stânga aici, ceru Ellen arătând cu degetul.

„Fii acasă, Harry!“

– Strada Jens Bjelkes, citi Waaler pe tabla de pe perete și întoarse.

Strada era puțin luminată și era pustie. Ellen văzu cu coada ochiului mici pătrate de lumină care îi traversau fața. Știa că știe? Și o văzuse că stătea cu mâna în geantă? Își dăduse seama că ținea spray-ul paralizant pe care îl cumpăraseră din Germania? I-l arătase astă-toamnă, când el insistase că se pune pe ea și pe colegii ei în pericol dacă refuza să poarte armă. Nu insinuase discret că ar putea să-i facă rost de un pistol mic pe care să-l țină lipit de corp unde voia? Nu era înregistrat și deci dacă era vreun „accident“,

nimic nu ar fi condus la ea. Nu-l luase în serios atunci; crezuse că era una dintre acele glume macabre de macho și râsese.

– Oprește lângă mașina asta roșie.

– Dar numărul 4 e la blocul următor.

Oare îi spusese că locuia la numărul 4? Posibil. Se simți transparentă ca o meduză, de parcă el ar fi putut să vadă că inima îi bătea mult prea repede.

Motorul toarse la ralanti. Ea caută grăbită mânerul de la ușa Japonezi afurisiți! De ce nu sunt în stare să facă la ușă un mâner simplu și ușor de recunoscut?

– Ne vedem luni, auzi ea vocea lui Waaler în spatele ei în timp ce ea găsi mânerul, se repezi afară inhalând aerul de martie poluat din Oslo de parcă ar fi revenit la suprafață după ce stătuse mult sub apă. Când închise ușa grea de la intrare, încă mai auzea afară sunetul făcut de mașina bine unsă a lui Waaler.

Urcă scările, călcând apăsând pe fiecare treaptă și ținând cheile în față ca pe o baghetă magică. Apoi intră în casă. În timp ce forma numărul lui Harry, își aminti mesajul lui Sverre Olsen, cuvânt cu cuvânt.

„Sunt Sverre Olsen. Încă mai aștept cele zece mii, comisionul de la arma bătrânului. Sună-mă acasă.“

Apoi închisese.

O fracțiune de secundă îi trebuise să facă legătura. Al cincilea indiciu în puzzle-ul referitor la intermediarul din afacerea Märklin. Un polițist. Tom Waaler. Bineînțeles. Zece mii comision pentru un nimeni ca Sverre Olsen – asta da, afacere mare. Bătrânul. Pasionați de arme. Simpatii pentru extrema dreaptă. Prințul care va fi în curând inspector-șef. Era clar ca lumina zilei, așa de evident că o secundă fusese uimită că ea, cu capacitatea ei de a simți nuanțe care altora le scăpau, nu-și dăduse seama mai devreme. Știa că era cam paranoică în ultima vreme, dar totuși nu se putu împiedica să nu se gândească până la capăt în timp ce aștepta ca el să iasă din restaurant: Tom Waaler avea drumul avansării deschis, putea trage sfori pentru funcții și mai înalte, la adăpostul pe care ți-l dă puterea. Cine știe ce alianțe făcuse deja și

cu cine din poliție. Dacă se gândea bine, erau și oameni pe care nu și i-ar putea imagina vreodată implicați în așa ceva. Dar singura persoană pe care știa că poate să conteze sută la sută era Harry.

Sună. Nu era ocupat. Nu suna niciodată ocupat la el acasă.
 Hai, Harry!

Mai știa că era doar o chestiune de timp până când Tom Waaler va vorbi cu Olsen și-și va da seama ce se întâmplase, și nu se îndoia nici o clipă că, din acel moment viața îi va fi pusă în pericol. Va trebui să acționeze rapid, dar nu-și putea permite să facă vreo greșală. O voce o întrerupse.

– Aici Hole. Lăsați un mesaj.

Bip.

– La naiba, Harry! Sunt Ellen. L-am prins. Te sun pe mobil.

Ținu receptorul la ureche în timp ce căută la litera H, scăpa cartea de telefon pe podea, înjură și în cele din urmă găsi numărul de mobil al lui Harry. Din fericire, avea mereu mobilul la el.

Ellen Gjelten locuia la etajul doi într-un bloc renovat recent împreună cu un pițigoi îmblânzit pe nume Helge. Pereții erau groși de o jumătate de metru și ferestrele aveau geamuri termopan. Totuși, ar fi putut să jure că a auzit un zgomot cunoscut de mașină.

Rakel Fauke râse.

– Dacă i-ai promis Lindei un dans, n-o să scapi cu una, cu două.

– Singura variantă e să mă eschivez.

Urmă o pauză și Harry își dădu seama că ce spusese putea da loc la interpretări. Umplu repede tăcerea cu o întrebare:

– Cum ai ajuns la POT?

– Prin Rusia, zise ea. Am lucrat doi ani ca traducător la Moscova pentru Ministerul Apărării. Kurt Meirik mi-a propus. După ce am terminat dreptul, am fost încadrată direct la categoria de salarizare treizeci și cinci. M-am gândit că l-am prins pe Dumnezeu de picior.

– Și n-a fost așa?

– Glumești? Astăzi studenții care vin în practică la mine câștigă de trei ori mai mult decât o să câștig eu vreodată.

– Ți-ai putea da demisia și face ce fac ei.

Ea dădu din umeri.

– Îmi place ce fac. Nu toți pot spune același lucru.

– Așa e.

Tăcere.

Așa e. Asta e tot ce fusese în stare să-i spună?

– Dar tu, Harry? Ți place ce faci?

Stăteau cu fața la ringul de dans, dar Harry simți că îl privește cercetător. Prin cap îi trecură tot felul de idei. Avea niște riduri fine la ochi de la râs. Cabana lui Mosken nu era departe de locul unde găsiseră cartușele goale de la pușca Märklin. După spusele ziarului *Dagbladet*, 40 la sută dintre femeile care locuiesc la oraș sunt infidele. Ar trebui s-o întrebe pe soția lui Even Juul dacă își amintea trei soldați norvegieni din regimentul *Norge* care au fost răniți sau uciși de o grenadă de mână aruncată dintr-un avion, și ar fi trebuit să se ducă la reducerile de Anul Nou de la Dressman la care făceau reclamă pe TV3. Dar îi plăcea ce făcea?

– Uneori, da, zise el.

– Ce anume îți place?

– Nu știu. Sună aiurea?

– Nu știu.

– Nu zic asta pentru că nu m-am gândit la motivul pentru care m-am făcut polițist. M-am gândit. Și nu știu. Poate doar pentru că-mi place să prind fete și băieți care nu-s cumiți.

– Și ce faci când nu prinzi fete și băieți care nu-s cumiți?

– Mă uit la *Expediția familiei Robinson*.

Ea râse iar. Harry își dădu seama că era gata să spună chiar și o prostie ca să poată să o mai facă să râdă așa. Își reveni și discută relativ calm despre situația lui curentă, dar pentru că avusese grijă să nu menționeze aspectele neplăcute din viața lui, nu prea erau multe de zis. Pentru că ea părea încă interesată, continuă discuția

despre tatăl său și despre Sis. De ce ajungea mereu să vorbească despre Sis când trebuia să vorbească despre el?

– Pare o fată bună, zise ea.

– Cea mai bună, fu de acord Harry. Și cea mai curajoasă. Nu îi e niciodată teamă de lucruri noi. Un pilot de teste al vieții.

Harry îi povesti cum se oferise să cumpere un apartament de pe strada Jacob Aalls – pentru că tapetul din poza pe care o văzuse pe pagina de anunțuri imobiliare din *Aftenposten* îi amintise de camera ei din copilărie din Oppsal – și i se spusese că prețul e de două milioane de coroane, un preț record pentru Oslo în acea vară.

Rakel Fauke râse atât de tare încât vărsă tequila pe haina lui Harry.

– Cel mai bun lucru la ea e că după o aterizare forțată, se ridică, se scutură și e imediat gata pentru următoarea misiune kamikaze.

Ea îi șterse reverele de la haină cu batista.

– Dar tu, Harry, ce faci când aterizezi forțat?

– Eu? Probabil că stau o clipă nemișcat. Apoi mă ridic pentru că nu am de ales.

– Așa e.

El o privi ca să vadă dacă râdea de el. Ochii ei râdeau. Radia forță, dar se îndoii că avusese parte de prea multe aterizări forțate la viața ei.

– E rândul tău să-mi povestești despre tine.

Rakel Fauke nu avea nici o soră, era singură la părinți. Așa că vorbi despre ce făcea la serviciu.

– Dar rar prindem pe cineva, zise ea. Cele mai multe cazuri se rezolvă amiabil printr-un telefon sau la o petrecere la ambasadă.

Harry zâmbi ironic.

– Și cum a fost mușamalizată chestiunea cu agentul de la Serviciul Secret pe care l-am împușcat? Întrebă el. La telefon sau la petrecere?

Îl cercetă gânditoare în timp ce pescui cu degetele din pahar o bucată de gheață. O picătură de apă i se prelinse pe mână, pe sub o brățară de aur către cot.

– Dansezi, Harry?

– Din câte îmi aduc aminte, ți-am povestit zece minute cât de tare urăsc dansul.

Ea își aplecă capul.

– Vreau să zic – dansezi cu mine?

– Pe muzica asta?

O versiune inexpressivă la nai al lui *Let It Be* curgea din boxe ca un sirop gros.

– O să supraviețuiești. Ia-o ca pe o încălzire pentru marele test cu Linda.

Îi puse ușor mâna pe umăr.

– Acum flirtăm? o întrebă Harry.

– Tu ce zici, inspectore?

– Scuze, dar nu mă pricep să citesc semnale subliminale și de asta am întrebato.

– Nu prea cred.

El o luă de talie și încercă vreo câțiva pași de dans.

– Parcă mi-aș pierde virginitatea, zise el. Dar probabil că e inevitabil – mai devreme sau mai târziu orice norvegian trebuie să treacă prin așa ceva.

– La ce te referi? râse ea.

– Adică să dansezi cu o colegă de serviciu.

– Nu te oblig.

El zâmbi. Ar fi putut să fie oriunde și muzica să fie *Alunelul* la laută – ar fi făcut orice pentru acest dans.

– Stai – ce ai acolo? întrebă ea.

– Nu e pistol, dar...

Harry își desfăcu telefonul mobil de la curea și își luă mâna de pe talia ei ca să se ducă puțin mai departe și să dea telefonul fără sonor. Când se întoarse ea întinse mâinile spre el.

– Să sperăm că nu sunt hoți pe aici, zise el.

Era o glumă veche printre polițiști, probabil că ea o auzise de sute de ori, dar râse din nou încet lângă urechea lui.

Ellen lăsa telefonul să sune până se opri singur înainte să pună receptorul în furcă. Apoi mai încercă o dată. Se duse la geam și se uită în stradă. Nici o mașină. Bineînțeles că nu. Era prea agitată. Tom probabil că deja se îndrepta spre casă să se culce. Sau spre casa altcuiva.

După trei încercări renunță să-l mai sune pe Harry, și-l sună pe Kim în schimb. Acesta părea obosit.

– Am lăsat taxiul la ora șapte, zise el. Am condus douăzeci de ore azi.

– Fac un duș întâi, zise ea. Doream doar să știu dacă ești acasă.

– Pari stresată.

– Nu-i nimic. Ajung la tine în trei sferturi de oră. O să am nevoie de telefonul tău, apropo. Și să rămân peste noapte.

– Bine. Vrei să treci pe la 7-Eleven, în Markveien, să-mi iei niște țigări?

– Da. O să iau un taxi.

– De ce?

– Îți explic eu mai târziu.

– Știi că e sâmbătă noaptea? Îți ia mult să ajungi la Oslo Taxis. Și în patru minute dacă alergi ești aici.

Ea ezită.

– Kim? zise ea.

– Da? zise el.

– Mă iubești?

Îl auzi cum râde și-și imaginează ochii lui pe jumătate închiși și somnoroși, și corpul lui subțire, mult prea subțire sub pătura din apartamentul lui sărăcăcios de pe strada Helgesens, care oferea o priveliște a râului Akerselva. Avea tot ce-și dorea ea. Și, pentru o clipă, aproape că uită de Tom Waaler. Aproape.

– Sverre!

Mama lui Sverre Olsen stătea în capul scărilor, strigând cât o ținea gura, așa cum făcea de obicei.

– Sverre! La telefon!

Striga de parcă ar fi avut nevoie de ajutor, de parcă se îneca sau ceva de genul ăsta.

– Răspund de aici, mamă!

Își dădu picioarele jos din pat, ridică receptorul și așteaptă să audă clic – mama lui închisese telefonul.

– Alo?

– Sunt eu.

Se auzea Prince cântând. Întotdeauna Prince.

– Mă gândeam eu, zise Sverre.

– De ce?

Întrebarea pică scurt ca un fulger. Așa de rapid că Sverre trecu în apărare, de parcă el ar fi fost cel care datora bani și nu invers.

– Probabil mă suni fiindcă ai primit mesajul meu, zise Sverre.

– Sun pentru că mi-am verificat lista de apeluri primite din telefon. Văd că ai vorbit cu cineva la 20.32 în seara asta. Despre ce mesaj vorbești?

– În legătură cu banii. Sunt cam strâmtorat și mi-ai promis...

– Cu cine ai vorbit?

– Cu robotul, o voce de femeie, cred. E una dintre...

Nici un răspuns. Doar Prince în fundal. *You sexy motherfucker...* Muzica se opri brusc.

– Spune-mi exact ce-ai zis.

– Am zis doar că...

– Nu! Exact. Cuvânt cu cuvânt.

Sverre repetă pe cât de exact putu.

– E mai mult decât suficient, zise Prințul. Tocmai ai dat totul de gol, Olsen, cuiva din afară. Dacă nu acoperim gaura acum, am încurcat-o. Înțelege?

Sverre Olsen nu înțelegea nimic.

Prințul era foarte calm când îi explică lent cum telefonul lui ajunsese în mâinile cui nu trebuia.

– Ce ai auzit n-a fost robotul, Olsen.

– Atunci cine a fost?

– Să zicem că dușmanul. Persoana în cauză se îndreaptă spre poliție. Treaba ta e să o oprești.

– Eu? Eu doar îmi vreau banii și...

– Ține-ți gura, Olsen!

Olsen tăcu.

– E vorba de Cază. Ești un bun soldat, așa e?

– Da, dar...

– Și un bun soldat face curățenie după el, e adevărat?

– Eu doar am intermediat mesaje între tine și bătrânul ăla ciudat. Tu ești cel care...

– Mai ales atunci când deasupra capului soldatului atârna o sentință de trei ani care a fost suspendată din cauza unei probleme tehnice.

Sverre înghiți în sec.

– De unde știi asta?

– Nu-ți bate capul cu asta. Vreau doar să-ți dai seama că ai la fel de mult de pierdut din această cauză ca restul membrilor frăției.

Sverre nu răspunse. Nu mai era nevoie.

– Vezi partea bună a lucrurilor, Olsen. Țsta e un război. Iar lașii și trădătorii nu au ce căuta. Ba mai mult, frăția își răsplătește soldații. Peste cei zece mii mai primești încă cincizeci după ce faci treaba.

Sverre se gândi. Se gândi la ce haine să poarte.

– Unde? întrebă el.

– Piața Schous, în douăzeci de minute. Adu cu tine tot ce-ți trebuie.

– Nu bei? îl întrebă Rakel.

Harry se uită împrejur. Ultima dată dansaseră atât de strâns îmbrățișați încât poate că atrăseseră atenția. Acum se retrăseseră la o masă în fundul cantinei.

– M-am lăsat, zise Harry.

Ea dădu din cap.

– E o poveste lungă, adăugă el.

– Am destul timp la dispoziție.

– În seara asta nu am chef să aud decât povești amuzante, zâmbi el. Hai mai bine să vorbim despre tine. Ai avut genul ăla de copilărie despre care îți face plăcere să vorbești?

Harry se așteptase într-un fel s-o audă râzând, dar nu primii decât un zâmbet obosit.

– Mama a murit când aveam cincisprezece ani. În afară de asta, pot vorbi despre orice.

– Îmi pare rău.

– N-ai de ce. A fost o femeie extraordinară, dar parcă aveam povești amuzante în agenda acestei seri...

– Ai frați sau surori?

– Nu, sunt doar eu și tata.

– Deci a trebuit să ai tu grijă de el?

Ea se uită surprinsă la el.

– Știu cum e, zise el. Și eu mi-am pierdut mama. Ani de zile tata a stat într-un scaun uitându-se la un perete. A trebuit să-l hrănesc eu, la propriu.

– Tata conducea un lanț mare de magazine de materiale de construcții pe care-l pusese pe picioare de la zero, și cred că era viața lui. Dar când a murit mama, și-a pierdut peste noapte interesul. L-a vândut înainte să se destrame. Și i-a îndepărtat pe toți din jurul lui. Inclusiv pe mine. A devenit un bătrân singuratic și înrăit.

Ea întinse mâna.

– Doream să-mi trăiesc viața în felul meu. Am cunoscut la Moscova un bărbat, iar tata s-a simțit trădat pentru că intenționam să mă mărit cu un rus. Când am venit cu Oleg în Norvegia, relația dintre mine și tata a devenit foarte dificilă.

Harry se ridică și aduse o margarita pentru ea și o cola pentru el.

– Ce păcat că nu ne-am cunoscut când eram studenți, Harry.

– Eram o marionetă pe vremea aia, zise Harry. Eram agresiv față de cei care nu aveau aceleași gusturi ca mine la muzică sau filme. Nimeni nu mă plăcea. Nici măcar eu.

– Acum nu te mai cred.

– E o replică dintr-un film. Tipul care a spus-o vorbea cu Mia Farrow. În film, vreau să spun. În viața reală n-am încercat.

– Da, zise ea gustând prudent din bautură. Cred că a fost un bun început. Dar ești sigur că afirmația cum că e o replică nu e de fapt tot o replică?

Râseră și vorbiră despre filme bune și filme proaste, despre concerte bune și proaste la care fuseseră, și, după un timp, Harry își dădu seama că trebuia să-și reformuleze prima impresie pe care o avusese despre ea. De exemplu, la vârsta de douăzeci de ani călătorise în jurul lumii de una singură, o vârstă la care tot ce avea Harry de arătat, din punctul de vedere al experiențelor de adult, erau o călătorie eșuată cu Inter Railing și o problemă din ce în ce mai serioasă cu alcoolul.

Ea se uită la ceas.

– Unsprezece. Sunt așteptată.

Harry simți că se prăbușește.

– Și eu, zise el ridicându-se.

– Da?

– Un monstru pe care îl țin sub pat. Lasă-mă să te conduc până acasă.

Ea zâmbi.

– Nu e nevoie.

– E în drumul meu.

– Și tu locuiești în Holmenkollen?

– În apropiere. Sau relativ în apropiere. În Bislett.

Ea râse.

– Adică în partea cealaltă a orașului. Știu ce urmărești.

Harry zâmbi prosteste. Ea îi puse mâna pe umăr.

– Ai nevoie de cineva să-ți împingă mașina, așa-i?

– Se pare că a plecat, Helge, zise Ellen.

Stătu la fereastră cu haina pe ea, uitându-se pe furiș pe după draperii. Strada era pustie; taxiul care aștepta acolo plecase cu trei petrecărețe gălăgioase. Helge nu răspunse. Pasărea care avea doar o singură aripă clipi de două ori și se scărpină cu gheara pe burtă.

Încercă din nou să-l sune pe Harry pe mobil, dar aceeași voce de femeie îi răspunse că telefonul era închis sau era în afara ariei de acoperire.

Apoi Ellen puse pânza peste colivie, îi spuse noapte bună, stinse lumina și ieși. Bulevardul Jens Bjelkes era tot pustiu, iar ea se grăbi spre strada Thorvald Meyers despre care știa că e plină de oameni sâmbăta noaptea. Lângă restaurantul Fru Hagen, salută din cap câteva persoane cu care probabil schimbăse câteva cuvinte în vreo seară aici, pe străzile bine luminate din Günerløkka. Își aduse aminte dintr-odată că îi promisese lui Kim că-i cumpără țigări și se întoarse spre 7-Eleven, în Markveien. Văzu o față pe care o recunoscuse vag și-i zâmbi automat când îl văzu că se uită la ea.

La 7-Eleven se opri și încercă să-și aducă aminte dacă Kim fuma Camel sau Camel Lights, dându-și seama cât de puțin timp petrecuseră împreună. Și cât de multe mai aveau de aflat unul despre celălalt. Și, pentru prima oară în viața ei, acest lucru nu o înspăimântă, ci era ceva ce aștepta cu nerăbdare. Era atât de fericită. Gândul că el stătea întins în pat, gol, la trei blocuri distanță de ea, o umplu de dorințe. Îi cumpără Camel și așteptă nerăbdătoare să fie servită. Afară, o luă pe scurtătură pe Akerselva.

Își dădu seama ce distanță mică era într-un oraș mare între mulțimea fremătând și străzile total pustii. Nu mai auzi decât clipocitul râului și zăpada scârtâind sub ghete. Era prea târziu să-i mai pară rău că o luase pe scurtătură, când își dădu seama că nu se auzeau numai pașii ei. Acum putea să audă și o respirație greoaie. Speriată și supărată, Ellen se gândi în acea clipă, sau mai bine zis știu că viața îi era pusă în pericol. Nu se întoarse, ci începu pur și simplu să alerge. Pașii din spatele ei o urmară imediat în același ritm. Încercă să alerge calmă, să nu se panicheze sau să alerge dezordonat. „Nu fugi ca o babă“, se gândi ea, și mâna ei căută spray-ul paralizant în buzunarul de la haină, dar pașii din spatele ei erau neobosiți, apropiindu-se din ce în ce mai mult. Se gândi că dacă ajungea la conul de lumină de pe stradă, va fi salvată. Știa

că nu e adevărat. Era chiar în lumină când primi prima lovitură în umăr și căzu într-o parte în zăpadă. A doua lovitură îi paraliză brațul și spray-ul îi lunecă din mână amorțită. A treia îi zdrobi rotula de la piciorul stâng; durerea făcu ca țipătul să-i înțepească în gât și venele să i se umfle pe gâtul palid. Îl văzu cum ridică bâta de baseball în lumina galbenă a străzii. Îl recunoscuse, era cel pe care îl văzuse întorcându-se după ea în față la Fru I Iagen. Polițista din ea observă ca purta o jachetă scurtă și verde, ghete negre și un fes negru. Prima lovitură în cap îi distruse nervul optic și totul se întunecă în jurul ei.

„Patruzeci la sută dintre brumărițe supraviețuiesc, se gândi ea. Ies eu din iarna asta.“

Degetele ei căutară în zăpadă ceva de care să se țină. A doua lovitură o izbi în ceafă.

„Nu mai e mult acum, se gândi ea. Ies eu din iarna asta.“

Harry opri în fața casei lui Rakel Fauke din Holmenkollveien. Lumina albă a lunii îi făcea pielea să lucească într-un mod ireal și chiar și în semiîntunericul din mașină își dădu seama după ochii ei că era obosită.

– Deci asta a fost, zise Rakel.

– Asta a fost, răspunse Harry.

– Aș vrea să te invit, dar...

Harry râse.

– Bănuiesc că lui Oleg nu i-ar plăcea asta.

– Oleg doarme dus, dar mă gândeam la bona lui.

– Bonă?

– Bona lui Oleg e fiica taman a cuiva din POT. Te rog să nu mă înțelegi greșit, dar nu vreau zvonuri despre mine la serviciu.

Harry se uită fix la tabloul de bord al mașinii. Sticla de la vitezometru era crăpată și se gândi că și filtrul de ulei era dus.

– Oleg e copilul tău?

– Da, cine credeai că e?

– Poate că am crezut că e iubitul tău.

– Ce iubit?

Bricheta de la mașină probabil că fusese aruncată pe geam sau furată împreună cu radioul.

– Pe Oleg l-am născut la Moscova, zise ea. Am locuit cu tatăl lui doi ani.

– Ce s-a întâmplat?

Ea dădu din umeri.

– Nimic. Pur și simplu s-au răcit relațiile între noi. Iar eu m-am întors la Oslo.

– Deci ești...

– Mamă singură. Dar tu?

– Singur. Doar singur.

– Înainte să vii la noi, cineva a zis ceva despre tine și fata cu care împărțeai biroul la Brigada de Combatere a Crimei Organizate.

– Ellen? Nu. Doar ne înțelegeam bine. Adică ne înțelegem bine. Mă mai ajută încă din când în când.

– La ce?

– La cazul la care lucrez.

– A, la caz.

Ea se uită iar la ceas.

– Să te ajut eu să deschizi ușa? Întrebă Harry.

Ea îi zâmbi, dădu din cap și o împinse cu umărul. Portiera scârțâi din încheieturi când o deschise.

Era liniște peste dealurile din Holmenkollveien și doar un vânt ușor adia printre brazi. Ea puse piciorul în zăpada de afară.

– Noapte bună, Harry.

– Încă ceva.

– Da?

– Când am venit aici data trecută, de ce nu m-ai întrebat ce treabă am cu tatăl tău?

– Deformație profesională. Nu cer detalii despre cazurile în care nu sunt implicată.

– Dar nu ești curioasă?

– Sunt foarte curioasă. Numai că nu întreb. Despre ce e vorba?

– Caut un fost soldat pe care tatăl tău e posibil să-l fi cunoscut pe Frontul de Est. Acest om a cumpărat o armă Märklin. Apropo, tatăl tău nu mi s-a părut deloc înrăit când am vorbit cu el.

– Proiectul cu cartea se pare că îl atrage. Și eu sunt surprinsă.

– Poate că într-o bună zi veți deveni apropiați din nou?

– Poate.

Îi întâlnește privirea, parcă atrasă de un magnet care nu se mai putea dezlipi.

– Acum flirtăm?

– Foarte puțin probabil.

Încă îi mai văzu ochii care râdeau, mult timp după ce parcă ilegal în Bislett, alungă monstrul sub pat și adormi fără să observe lumina roșie de la robotul telefonic.

Sverre Olsen închise încet ușa după el, își scoase pantofii și urcă scările. Sări peste treapta care știa că scârțâie, deși își dădea seama că e un efort inutil.

– Sverre?

Strigătul venea dinspre ușa deschisă a dormitorului.

– Da, mamă.

– Unde ai fost?

– Afară, mamă. Mă duc să mă culc.

Nu mai auzi ce zicea; știa cam ce. Cuvintele ei erau precum grindina, se topeau de îndată ce loveau pământul. Apoi închise ușa la cameră și rămase singur. Se întinse pe pat uitându-se fix în tavan și gândindu-se la ce se întâmplase. Ca într-un film. Strânse din ochi, încercă să înlăture imaginile, dar filmul continua să meargă.

Habar nu avea cine era. Așa cum stabiliseră, se întâlnise cu Prințul în Piața Schous și merseseră cu mașina pe strada unde locuia ea. Parcaseră în așa fel încât să nu fie văzuți din apartamentul ei, dar să o poată vedea când pleca din clădire. Îi spusese că s-ar putea să-i ia toată noaptea, dar să se relaxeze, pusese muzica aia nenorocită și dăduse scaunul de la mașină pe spate.

Dar ușa se deschisese după doar o jumătate de oră și Prințul spusese: „Ea e“.

Sverre o pornise după ea, dar nu o ajunsese din urmă decât pe strada întunecoasă, dar erau încă mulți oameni în jurul lor. Se întorsese brusc și se uitase la el. Fusesse sigur o clipă că a fost recunoscut, că îi văzuse bâta de baseball ieșind de sub mâneca hainei. Fusesse atât de înspăimântat încât nu-și putuse controla contracțiile mușchilor feței, dar când ea ieșise mai apoi din 7-Eleven, teroarea lui se transformă în mânie. Își aminti, dar nu în totalitate, amănunte de când erau pe alee. Știa ce se întâmplase, dar parcă fragmente fuseseră îndepărtate, ca la jocurile cu întrebări de la televizor unde ți se dădea o parte dintr-o pictură și tu trebuia să ghicești ce tablou era.

Deschise ochii din nou. Se uită la tavanul de ipsos. Când va primi banii, va aduce un instalator să repare scurgerea de care se tot plângea mama lui. Încercă să se gândească și la reparațiile pentru acoperiș, dar își dădu seama că făcea asta pentru că încerca să-și înlăture gândurile. Știa că era ceva în neregulă. De data asta fusesse altceva. Nu ca ochi-oblici de la Dennis Kebab. Fata asta era o norvegiancă obișnuită. Cu păr castaniu scurt și ochi albaștri. I-ar fi putut fi soră. Încercă să-și repete ce-i insuflase Prințul: era soldat, era pentru Cauză.

Se uită la desenul pe care îl prinsese pe perete sub steagul cu svastica pe el. Era Heinrich Himmler, *Reichsführer-SS und Chef der Deutschen Polizei*, vorbind la pupitru când fusesse în Oslo în 1941. Vorbea cu voluntarii norvegieni care depuneau jurământul pentru Waffen SS. Avea uniformă verde. Cu inițialele SS pe guler. Vidkun Quisling în fundal. Himmler. O moarte onorabilă, pe 23 mai 1945. Sinucidere.

– La dracu’!

Sverre se ridică în picioare și începu să se plimbe neliniștit.

Se opri în fața oglinzii de lângă ușa. Își luă capul între mâini. Apoi căută în buzunarele jachetei. La naiba, ce făcuse cu fesul? Îl cuprinse o clipă panica, întrebându-se dacă nu îl lăsase în zăpadă

lângă ea, dar apoi își aminti că îl avea pe cap când se întorsese în mașina Prințului. Răsuflă ușurat.

Se descotorosise de bâta de baseball așa cum îi spusese Prințul. O ștersese de amprente și o aruncase în Akerselva. Acum nu trebuia decât să stea ascuns și să vadă ce va ieși la iveală. Prințul îi spusese că va avea grijă de tot, ca și înainte. Sverre nu știa unde lucra Prințul, dar era clar că avea relații la poliție. Se dezbracă în fața oglinzii. Tatuajele lui păreau gri în lumina lunii care strălucea printre draperii. Pipăi Crucea de Fier care îi atârna la gât.

– Curvă, mormăi el. Curvă comunistă.

Când adormi în cele din urmă, norii începuseră deja să se adune înspre răsărit.

HAMBURG

30 Iunie 1944

Draga mea iubită Helena,

Te iubesc mai mult decât pe mine însumi. Acum știi. Deși nu am petrecut decât puțin timp împreună, iar tu ai în față o viață lungă și fericită (știu că așa va fi!), sper că nu mă vei uita niciodată de tot. Aici e seară. Stau într-un dormitor lângă portul din Hamburg și afară plouă cu bombe. Sunt singur. Ceilalți se adăpostesc în buncăre și în pivnițe. Am rămas fără curent electric, dar focurile de afară fac lumină mai mult decât suficient ca să pot scrie.

A trebuit să coborâm din tren înainte de a sosi la Hamburg pentru că șinele au fost bombardate cu o noapte înainte. Am fost urcați în camioane și duși în oraș. Acolo ne aștepta o priveliște îngrozitoare. Jumătate din case erau în ruină, câinii se strecurau pe lângă resturile fumegânde și peste tot erau copii costelivi în zdrențe uitându-se cu ochi mari și inexpresivi la camioane. Am trecut prin Hamburg îndreptându-mă spre Sennheim în urmă cu doar doi ani, dar acum nu mai recunosc nimic. Atunci am crezut că Elba e cel mai frumos râu pe care l-am văzut, dar acum bucăți din vasele naufragiate plutesc la vale în apa murdară, și am auzit

pe cineva spunând că a fost contaminat de cadavrele aruncate în el. Se mai vorbea de asemenea despre mai multe bombardamente nocturne și despre necesitatea de a pleca din oraș cât mai curând posibil. Planul meu e să iau trenul spre Copenhaga în seara asta, dar au fost bombardate și șinele din nord.

Îmi cer scuze pentru germana mea îngrozitoare. După cum vezi, mâna îmi e puțin nesigură, asta din cauză că bombele zguduie întreaga casă. Și nu pentru că mi-e frică. De ce mi-ar fi frică? De unde stau, sunt martorul unui fenomen despre care am auzit, dar pe care nu l-am văzut niciodată – o furtună de foc. Flăcările de pe cealaltă parte a portului par să înghită totul. Văd scânduri desprinse și acoperișuri întregi decolând și zburând în flăcări. Iar marea – fierbe! De sub podurile de aici se ridică abur. Dacă vreun suflet rătăcit ar încerca să sară în apă ca să scape de bombe, ar fi prăjit de viu. Am deschis geamul și parcă aerul nu mai are oxigen. Iar apoi am auzit mugetul – de parcă cineva ar sta în flăcări și ar striga: „Mai mult, mai mult, mai mult“. E ciudat și înspăimântător, da, dar e și inexplicabil de ademenitor.

Inima îmi e atât de plină de dragoste încât mă simt invulnerabil – mulțumită ție, Helena. Dacă într-o bună zi vei avea copii (știi că îți dorești, iar eu îmi doresc să ai) vreau să le spui povești despre mine. Spune-le sub formă de basme, căci asta și sunt – basme adevărate. M-am hotărât să ies afară în noaptea asta să văd ce găsesc și cu cine mă întâlnesc. Voi lăsa această scrisoare pe masă în plosca mea metalică. Am scris pe ea cu baioneta numele și adresa ta, astfel încât cei care o vor găsi vor ști ce să facă.

Iubitul tău, Uriah

Partea a cincea

ŞAPTE ZILE

BULEVARDUL JENS BJELKES

12 MARTIE 2000

„Bună, ați sunat la Ellen și la Helge. Vă rog să lăsați un mesaj.“

– Bună, Ellen, sunt Harry. După câte poți să-ți dai seama, am băut și îmi cer scuze. Serios. Dacă aș fi treaz, probabil că nu te-aș suna acum. Sunt sigur că știi asta. Am fost astăzi la scena crimei. Zăceai pe spate, în zăpadă, pe o alee de lângă Akerselva. Ai fost găsită de un cuplu de tineri care se duceau la o petrecere în Blå, chiar după miezul nopții. Cauza morții: leziuni grave în partea frontală a creierului, ca urmare a unor lovituri violente cu un obiect contondent. Ai fost de asemenea lovită în ceafă și ai trei fracturi ale craniului, precum și rotula de la piciorul stâng zdrobită și urme de lovituri pe umărul stâng. Am presupus că toate leziunile au fost provocate de același obiect. Doctorul Blix spune că moartea a survenit între unsprezece și douăsprezece noaptea. Păraei... eu... Stai puțin.

Scuze. Da. Cei de la Investigații au găsit douăzeci de urme diferite de cizmă în zăpadă pe alee și câteva în zăpada de lângă tine, dar acestea au fost șterse, probabil cu intenția de a le îndepărta. Până acum nu avem nici un martor, dar facem cercetările obișnuite în vecinătate. Mai multe case dau înspre alee, așa că cei de la Criminalistică cred că există posibilitatea să fi văzut cineva

ceva. Personal, nu cred că sunt șanse foarte mari. Între 23.35 și 0.15 a fost la televizor o reluare a *Expediției familiei Robinson* pe canalul suedez. Glumeam. Încerc să fiu amuzant, mă înțelegi? A, da, am găsit un fes negru la câțiva metri de locul unde erai tu. Erau pete de sânge pe el. Dacă e sângele tău, atunci el aparține criminalului. Am trimis sângele la laborator, iar fesul e la laboratorul de medicină legală să caute fire de păr și particule de piele. Dacă tipului nu-i cade părul, sper măcar să aibă mătreață. Ha, ha. Nu ai uitat de Ekman și de Friesen, sper? Nu am alte indicii pentru tine deocamdată, dar anunță-mă dacă îți vine vreo idee. Mai era ceva? A, da. Helge s-a mutat la mine. Știu că asta e o schimbare în rău, dar așa e pentru noi toți, Ellen. Poate în afară de tine. Acum îmi mai pun un pahar și o să meditez la asta.

BULEVARDUL JENS BJELKES

13 MARTIE 2000

„Bună, ați sunat la Ellen și la Helge. Vă rog să lăsați un mesaj.“

– Bună, tot Harry sunt. Azi nu am fost la muncă, dar, în orice caz, l-am sunat pe doctorul Blix. Mă bucur că pot să-ți spun că nu ai fost agresată sexual și că, după cât am putut să stabilim, bunurile tale lumești sunt intacte. Asta înseamnă că nu avem un motiv, deși poate că a avut motive să nu ducă la capăt ce își propusese. Astăzi, doi martori au spus că te-au văzut lângă Fru Hagen. La 22.55 a fost înregistrată o plată cu cardul tău la 7-Eleven în Markveien. Prietenul tău Kim a fost azi la secție toată ziua pentru a fi interogat. A zis că te îndreptai spre casa lui și că te rugase să-i cumperi niște țigări. Unul dintre tipii de la Criminalistică s-a legat de faptul că ai cumpărat o altă marcă decât cea pe care o fumează prietenul tău. În plus, tipul tău nu are nici alibi. Îmi pare rău, Ellen, dar deocamdată el e principalul suspect.

Apropo, tocmai am avut un oaspete. O cheamă Rakel și lucrează la POT. A trecut să vadă cum îmi mai e, a zis ea. A stat ceva timp, deși nu ne-am spus prea multe. Apoi a plecat. Nu cred că a mers prea bine.

Helge îți trimite salutări.

BULEVARDUL JENS BJELKES

14 MARTIE 2000

„Bună, ați sunat la Ellen și la Helge. Vă rog să lăsați un mesaj.“

– E cel mai friguros martie din câte îmi aduc aminte. Termometrul arată minus optsprezece grade, iar în blocul ăsta ferestrele sunt de la începutul secolului. Credința populară că dacă ești beat nu îngheți e total falsă. Ali, vecinul meu, a bătut la ușă azi-dimineață. Se pare că ieri când mă întorceam acasă am căzut rău pe scări, iar el m-a ajutat să mă bag în pat.

Probabil că se făcuse amiază până să ajung eu la serviciu, pentru că era plin de oameni la cantină când am intrat să-mi iau obișnuita cafea de dimineață. Am avut senzația că se holbează la mine, dar probabil că mi-am imaginat doar. Îmi e îngrozitor de dor de tine, Ellen.

Am verificat cazierul prietenului tău. Am văzut că a primit o sentință scurtă pentru deținere de hașiș. Criminalistica încă crede că el e. Nu l-am cunoscut, dar după câte mi-ai spus tu despre el, nu pare genul. Nu-i așa? Am sunat la Medicină legală și mi-au spus că nu au găsit nici măcar un fir de păr, doar niște particule de piele. Le trimit la testul de ADN și cred că rezultatele vor fi gata în patru săptămâni. Știi câte fire de păr pierde un adult pe zi? Am verificat. Aproximativ 150. Și nici măcar unul în fes. După

asta, m-am dus la Møller și l-am rugat să-mi dea o listă a tuturor celor care au fost condamnați în ultimii patru ani pentru vătămări corporale grave și care au acum capul ras.

Rakel a venit la mine în birou cu o carte: *Păsări mici de casă*. O carte ciudată. Crezi că lui Helge îi plac boabele de mei? Ai grijă.

BULEVARDUL JENS BJELKES

15 MARTIE 2000

„Bună, ați sunat la Ellen și la Helge. Vă rog să lăsați un mesaj.“

– Astăzi te-au înmormântat. Eu nu am fost acolo. Părinții tăi merită niște servicii funerare demne, iar eu nu am fost prea prezentabil astăzi, așa că m-am dus la Schrøder să mă gândesc la tine. Aseară la ora opt, m-am urcat în mașină și m-am dus până la Holmenkollveien. N-a fost o idee bună. Rakel avea un vizitator, același tip pe care l-am mai văzut acolo. S-a prezentat ca fiind cineva de pe la Ministerul de Externe și a dat impresia că era acolo în interes de serviciu. Cred că-l chema Brandhaug. Rakel nu a părut prea încântată că-l vede, dar poate că mi s-a părut doar. Așa că am bătut repede în retragere, înainte ca situația să devină prea stânjenitoare. Rakel a insistat să iau un taxi. Dar, pentru că acum mă uit pe fereastră și-mi văd mașina parcată pe stradă, e imposibil să-i fi urmat sfatul.

Lucrurile sunt acum, după cum știi, cam haotice. Dar cel puțin am fost la magazinul pentru animale și am cumpărat grăunțe. Doamna de la teighea mi-a sugerat să cumpar Trill, așa că asta am luat.

BULEVARDUL JENS BJELKES

16 MARTIE 2000

„Bună, ați sunat la Ellen și la Helge. Vă rog să lăsați un mesaj.“

– Astăzi am fost într-o plimbare la Ryktet. Seamănă cu Schrøder. Cel puțin nu se uită ciudat la tine când comanzi bere la micul dejun. Am stat la masă cu un bătrân și după ce m-am chinuit puțin, am reușit să leg o conversație. L-am întrebat ce are împotriva lui Even Juul. S-a uitat lung și cercetător la mine; e clar că nu m-a recunoscut de data trecută când am fost acolo. Dar, după ce i-am făcut cinste cu o bere, am aflat toată povestea. Moșul a luptat pe Frontul de Est – asta deja ghicisem – și acolo a cunoscut-o pe soția lui Juul, pe Signe, care era soră medicală acolo. Venise ca voluntară pentru că era logodită cu unul dintre soldații din regimentul *Norge*. Juul a văzut-o prima dată când a fost găsită vinovată de trădare în 1945. A primit doi ani, dar tatăl lui Juul, care avea o funcție înaltă în Partidul Socialist, a aranjat să fie eliberată după doar câteva luni. Când l-am întrebat pe moș de ce îl deranja asta așa de tare, a mormăit că Juul nu e sfântul care pare a fi. Chiar cuvântul ăsta l-a folosit – „sfânt“. A zis că Juul e la fel ca toți ceilalți istorici – scrie povești despre Norvegia din timpul războiului așa cum cei care învinseseră doreau să fie prezentate. Omul nu-și aducea aminte numele

primului ei logodnic, decât că fusese un fel de erou pentru ceilalți din regiment.

După asta, m-am dus la serviciu. Kurt Meirik a trecut să mă vadă. N-a zis nimic. L-am sunat pe Bjarne Møller care m-a informat că lista pe care o cerusem conținea treizeci și patru de nume. Mă întreb dacă oare cei fără păr sunt mai înclinați spre violență. În orice caz, Møller a pus un polițist să sune și să le verifice alibiul ca să reducem numărul. Văd din raportul preliminar că Tom Waaler te-a condus acasă și că la ora 22.15 când te-a lăsat, erai calmă. Mai zice că ați vorbit despre mărunțișuri. În orice caz, când mi-ai lăsat mesaj la 22.16 după Telenor – adică de îndată ce-ai intrat în casă, era clar că ești agitată fiindcă dăduseși de ceva. Eu cred că e ciudat. Bjarne Møller nu crede la fel. Poate că mi se pare mie doar.

Contactează-mă repede, Ellen.

BULEVARDUL JENS BJELKES

17 MARTIE 2000

„Bună, ați sunat la Ellen și la Helge. Vă rog să lăsați un mesaj.“

– Astăzi n-am fost la serviciu. Sunt minus douăzeci de grade și nu e prea cald în apartament. Telefonul a sunat toată ziua și când m-am hotărât să răspund, era doctorul Aune. Aune e un psiholog bun; cel puțin nu se preface că e mai puțin derutat decât noi ceilalți legat de ce se petrece în capul nostru. Vechea controversă a lui Aune referitoare la coșmarul fiecărui bețiv care începe acolo unde s-a terminat ultima beție e un avertisment de luat în seamă, dar nu neapărat adevărat. Era surprins că de data asta eram mai mult sau mai puțin coerent. Totul e relativ. Aune mi-a vorbit de asemenea despre un psiholog american care a descoperit că viața pe care o ducem e într-o anumită măsură ereditară. Când luăm rolurile părinților, viețile noastre încep să semene cu ale lor. Tata a devenit un sihastru după moartea mamei, iar acum Aune e speriat că voi face și eu la fel după cele câteva experiențe dure pe care le-am avut – împușcatul accidental din Vinderen, știi tu. Și din Sydney. Iar acum asta. Așa. I-am spus cum îmi petrec timpul, dar a trebuit să râd când doctorul Aune mi-a spus că Helge, pițigoiiul, mă ține să nu mă prăbușesc total. Așa cum am zis,

Auen e un om bun, dar ar trebui s-o lase mai moale cu treburile astea de psihanaliză.

Am sunat-o pe Rakel și am invitat-o în oraș. A zis c-o să se gândească și că mă va suna. Nu știu de ce îmi fac singur asta.

58

BULEVARDUL JENS BJELKES

18 MARTIE 2000

„... este un anunț al Telenor. Numărul pe care l-ați format nu este alocat. Acesta este un anunț al Telenor. Numărul...”

Partea a şasea

BATHSHEBA

BIROUL LUI MØLLER

25 APRILIE 2000

Prima ofensivă a primăverii veni târziu. Abia la sfârșitul lui martie începură șanțurile de scurgere să gâlgâie și apa să curgă puhoaie. În aprilie, toată zăpada dispăruse până în Sognsvann. Dar apoi, primăvara trebui să se retragă din nou. Zăpada căzu iar și se așază în troiene enorme chiar și în centrul orașului, și abia peste câteva săptămâni o topi soarele din nou. Excremente de câini și gunoaie din anul precedent zăceau duhnind pe străzi; vântul prinse viteză de-a lungul întinderilor din Grønlandsleiret și lângă Galleri Oslo, ridicând nisipul în sus, făcându-i pe oameni să se frece la ochi și să scuipe. Oamenii discutau despre mama necăsătorită care probabil va deveni regină într-o bună zi, despre campionatul european de fotbal și despre primăvara întârziată. La sediul poliției, se vorbea despre ce au făcut de Paști și despre creșterea salarială mult prea mică, iar apoi își vedeau de ale lor ca și cum totul era ca înainte.

Nimic nu mai era ca înainte.

Harry stătea în biroul său cu picioarele pe masă, uitându-se pe geam la ziua senină, la pensionarele cu pălăriile lor urâte ieșind la plimbare dis-de-diminează și ocupând tot trotuarul, la mașinile de marfă care treceau pe culoarea galbenă a semaforului, toate

detaliile mărunte care împrumutau oraşului iluzia normalităţii. Se gândea la asta de ceva timp – dacă era singurul care nu se lăsa păcălit. Trecuseră şase săptămâni de când Ellen fusese îngropată, dar când se uita pe geam, nu vedea nici o schimbare.

Se auzi un ciocănit în uşă. Harry nu răspunse, dar uşa se deschise. Era şeful Brigăzii de Combatere a Crimei Organizate, Bjarne Møller.

– Am auzit că te-ai întors.

Harry se uită cum un autobuz roşu se opreşte într-o staţie. Pe o parte a maşinii era o reclamă la Asigurări de viaţă Storebrand.

– Mi-ai putea spune, şefu', întrebă el, de ce se numeşte asigurare de viaţă când de fapt ei se referă clar la asigurare de moarte?

Møller oftă şi se aplecă peste birou.

– De ce nu mai ai încă un scaun, Harry?

– Dacă oamenii nu stau jos, spun mai repede ce au de zis.

Încă se mai uita pe fereastră.

– Ți-am simțit lipsa la înmormântare, Harry.

– Mă schimbasem de haine, zise Harry mai mult pentru el decât pentru Møller. Mă îndreptam acolo. Când mi-am ridicat privirea şi am văzut mulțimea aia nefericită din jurul meu, chiar am crezut, o clipă, că am ajuns. Până când am văzut-o pe Majla stând acolo, cu șorțul pe ea, așteptând să comand.

– Da, cred că ceva de genul ăsta s-a întâmplat.

Un câine hoinărea pe pajiștea cafenie cu nasul în pământ și coada în aer. Cel puțin cineva aprecia primăvara din Oslo.

– Ce-ai făcut după aceea? îl întrebă Møller. O perioadă nu prea te-am văzut.

Harry dădu din umeri.

– Am fost ocupat. Am un nou chiriaș – un pițigoi fără o aripă. Și mi-am ascultat mesaje vechi din robot. Se pare că toate mesajele pe care le-am primit în ultimii doi ani încap pe o casetă de o jumătate de oră. Și toate erau de la Ellen. E trist, nu? Da, poate că totuși nu așa de trist. Singurul lucru trist e că nu eram acasă când a dat ultimul telefon. Știai că Ellen l-a găsit?

Pentru prima oara de când Møller intrase, Harry se întoarse cu fața la el.

– Ți-o mai amintești pe Ellen, nu-i așa?

Møller oftă.

– Cu toții ne-o amintim pe Ellen, Harry. Și îmi amintesc mesajul pe care ți l-a lăsat în telefon și faptul că tu le-ai spus celor de la Criminalistică tocmai că tu crezi că are legătură cu intermediarul din treaba cu arma. Pentru că nu am reușit să-l prindem pe ucigaș, nu înseamnă că am uitat-o, Harry. Criminalistica și Brigada de Combatere a Crimei Organizate sunt în alertă de săptămâni, abia dacă mai dormim. Dacă ai fi venit la serviciu, poate că ai fi văzut că muncim din greu.

Møller regretă imediat ce spusese.

– N-am vrut să zic...

– Ba da. Și bineînțeles că ai dreptate.

Harry își trecu mâna peste față.

– Azi-noapte am ascultat unul dintre mesajele ei. Nu știu de ce a sunat. Mesajul conținea o grămadă de sfaturi despre ce credea ea că ar trebui să mănânc și se termina aducându-mi aminte să hrănesc păsărelele, să fac exerciții de întindere după antrenament și să-mi aduc aminte de Ekman și de Friesen. Știi cine sunt Ekman și Friesen?

Møller clătină iar din cap.

– Sunt doi psihologi care au descoperit că atunci când zâmbești, mușchii feței declanșează în creier niște reacții chimice care te fac să ai o atitudine pozitivă față de lumea din jurul tău, să fii mai mulțumit de viața pe care o ai. Ce au făcut ei de fapt a fost să demonstreze vechea zicală că dacă zâmbești, întreaga lume îți zâmbeste înapoi. O clipă ea m-a făcut să cred asta. Se uită la Møller. Ești trist sau ce?

– Foarte trist.

Zâmbiră amândoi și nu mai ziseră nimic.

– Văd după fața ta, șefu', că ai venit să-mi spui ceva. Ce e?

Møller sări jos de pe birou și începu să meargă.

– Lista celor treizeci și patru de chelioși suspecți a fost redusă la doisprezece după ce le-am verificat alibiurile. E bine?

– Da.

– Am aflat grupa sangvină a celui căruia îi aparține fesul după testul de ADN făcut pe particulele de piele. Patru dintre cei doisprezece au aceeași grupă sangvină. Le-am luat probe de sânge celor patru și le-am trimis la laborator pentru aflarea ADN-ului. Rezultatele au venit azi.

– Și?

– *Nada.*

Se făcu liniște. Nu se mai auzeau decât tălpile de cauciuc ale lui Møller, care scârțâiau de fiecare dată când se întorcea.

– Cei de la Criminalistică au exclus ipoteza prietenului lui Ellen? Întrebă Harry.

– Am verificat și ADN-ul lui.

– Deci ne întoarcem de unde am plecat?

– Da, mai mult sau mai puțin.

Harry se întoarse iar spre fereastră. Un stol de sturzi își luara zborul dintr-un ulm și zburară spre apus, către Plaza Hotel.

– Poate că fesul trebuie să ne ducă pe o pistă greșită? zise Harry. Mi se pare că nu are sens ca un bărbat care nu lasă nici o urmă și care își acoperă și urmele de la ghetă să fie atât de neîndemânatic încât să-și piardă fesul la doar câțiva metri de victimă.

– Poate. Dar sângele de pe fes e al lui Ellen. Asta am putut stabili.

Atenția lui Harry fu atrasă de câinele care se întorsese mirosind aceeași urmă. Se opri brusc în mijlocul pajiștii, stătu o clipă cu nasul în pământ, nehotărât înainte să ia o decizie, să facă apoi stânga și să dispară din raza vizuală.

– Trebuie să urmărim fesul, zise Harry. În afară de foștii condamnați, verificați-i pe toți cei care au fost acuzați de vătămare corporală gravă. În ultimii zece ani. Inclusiv în Akershus. Și asigurați-vă că...

– Harry...

– Ce e?

– Nu mai lucrezi la Brigada de Combatere a Crimei Organizate. Și în orice caz, investigația e condusă de cei de la Criminalistică. Îmi ceri să trec peste ei.

Harry nu spuse nimic. Clătină doar încet din cap. Se uita fix undeva în Ekeberg.

– Harry?

– Te-ai gândit vreodată că ar trebui să fii în altă parte, șefu? Vreau să zic dacă te gândești la primăvara asta afurisită.

Møller se opri din mers și zâmbi.

– Dacă tot ai întrebat, cred că Bergen ar fi un loc minunat în care să locuiești. Pentru copii și chestii din astea.

– Dar ai fi tot polițist, nu?

– Bineînțeles.

– Pentru că toți cei ca noi nu se pricep la altceva, nu?

Møller își mișcă umerii.

– Probabil că nu.

– Dar Ellen se pricepea și la alte lucruri. M-am gândit adesea că era o risipă că trebuia să lucreze la poliție. Să prindă fete și băieți răi. Poate că e suficient pentru cei ca noi, dar nu și pentru ea. Știi ce vreau să spun?

Møller se duse la fereastră și se așeză lângă Harry.

– Va fi mai bine în mai, zise el.

– Mm, făcu Harry.

Ceasul din turla bisericii Grønland bătu ora două.

– O să văd dacă pot să obțin preluarea cazului Halvorsen, zise Møller.

MINISTERUL DE EXTERNE

27 APRILIE 2000

Vasta și variata experiență cu femeile a lui Bernt Brandhaug îl învățase că în rarele ocazii în care hotăra că are de a face cu o femeie pe care nu numai că o dorea, dar care *trebuia* să fie a lui, avea unul dintre următoarele motive: era mult mai frumoasă decât toate celelalte; îl satisfăcea sexual mai mult decât celelalte; îl făcea să se simtă mai bărbat decât îl făceau celelalte să se simtă; sau, cel mai important, ea dorea pe altul.

Brandhaug își dăduse seama că Rakel Fauke făcea parte din ultima categorie.

O sunase într-o zi din ianuarie sub pretextul că avea nevoie de o evaluare a noului atașat militar de la Ambasada Rusiei la Oslo. Ea îi spusese că îi poate trimite un o notă internă, dar el insistase să-i facă un raport verbal. Pentru că era vineri după-amiaza, el îi propusese să se întâlnească la un pahar de bere în barul de la Continental. Așa aflase că își creștea copilul singură. De fapt, ea îi refuzase invitația, spunându-i că trebuie să-și ia copilul de la grădiniță, iar el îi spusese pe un ton nevinovat: „Cred că o femeie tânără ca tine are un bărbat care să se ocupe de lucrurile astea“.

Deși nu-i dăduse un răspuns direct, el intuise că nu era vorba de nici un bărbat.

Când închisese telefonul, fusese destul de mulțumit de ceea ce obținuse, deși era puțin iritat pentru că spusese *tândră* subliniind astfel diferența de vârstă dintre ei.

Următorul lucru pe care îl făcuse, fusese să-l sune pe Kurt Meirik și să-l tragă discret de limbă în privința lui Rakel Fauke. Faptul că Meirik mirosise ceva nu-l deranjă deloc.

Meirik era foarte informat, ca de obicei. Rakel lucrase doi ani pe post de traducător chiar în departamentul lui Brandhaug, la Ambasada Norvegiei din Moscova. Se căsătorise cu un rus, un tânăr profesor de tehnologia genelor care o cucerise rapid și pusese imediat teoria în practică lăsând-o însărcinată. Însă profesorul se născuse cu o genă care îl predispunea la alcoolism, combinat cu o predilecție pentru violență fizică, așa că mariajul lor fericit nu durase mult. Rakel Fauke nu repetase greșeala suratelor ei: nu așteptase, nu iertase și nici nu încercase să înțeleagă; ieșise pe ușa din față cu Oleg în brațe a doua oară când fusese lovită. Soțul și familia lui relativ influentă ceruseră custodia lui Oleg și, dacă n-ar fi fost imunitatea ei diplomatică, nu ar fi putut să plece din Rusia cu fiul ei.

În timp ce Meirik îi spunea că soțul ei îi deschisese proces, Brandhaug își aminti vag o citație de la un tribunal din Rusia care trecuse prin biroul lui. Dar în vremea aceea era doar o traducătoare, și delegase pe altcineva să se ocupe, fără să-i țină minte numele. Când Meirik pomeni că procesul de custodie era încă în discuție între autoritățile rusești și cele norvegiene, Brandhaug încheie rapid conversația și sună la Departamentul juridic.

Următorul telefon pe care-l dăduse lui Rakel era o invitație la cină, fără nici un pretext de data asta și, după refuzul ei prietenos, dar ferm, dictase o scrisoare care îi era adresată, semnată de șeful Departamentului juridic. Pe scurt, scrisoarea o informa că Ministerul de Externe, pentru că problema era târăgănată, încerca

acum să ajungă la o soluție de compromis cu autoritățile ruse privind custodia „din considerente umane pentru familia lui Oleg din Rusia“. Și le cerea lui Rakel și lui Oleg să se înfățișeze într-o instanță din Rusia și să se supună hotărârii acesteia.

Patru zile mai târziu, Rakel îl sunase pe Brandhaug și îl rugase să se întâlnească într-o chestiune personală. El îi răspunsese că era ocupat, lucru adevărat, și o întrebase dacă poate să amâne întâlnirea cu câteva săptămâni. Când ea, cu ceva mai mult în voce decât un ton de politețe profesională, îl implorase să se întâlnească totuși cât mai curând posibil, el descoperise, după ce se gândi îndelung, că vineri la șase în barul de la Continental era singura variantă. Odată sosiți acolo, el comandase gin cu apă tonică în timp ce ea îi spunea care e problema, cu ceva ce el se gândi că e disperarea biologică a unei mame. Dădu din cap serios, făcu tot posibilul să i se citească înțelegerea în privire și în final îndrăzni să pună o mână paternă și protectoare peste mâna ei. Ea împietri, dar el continuă ca și când nu se întâmplase nimic, spunându-i că din nefericire nu stătea în puterea lui să ia în discuție deciziile unui șef de departament. Dar, bineînțeles, va face tot ce poate ca să nu fie nevoită să se înfățișeze la tribunalul din Rusia. Mai sublinie faptul că, având în vedere influența politică a familiei fostului soț, îi împărtășea pe deplin teama că decizia tribunalului din Rusia ar putea să-i fie potrivnică. Stătea acolo, uitându-se vrăjit în ochii ei căprui plini de lacrimi, și i se păru că nu mai văzuse niciodată ceva mai frumos. Cu toate astea, când el îi propuse să prelungească seara și să ia cina în restaurant, ea îi mulțumi și-l refuză. Restul serii, petrecut în compania unui pahar de vin în fața televizorului, fu un eșec.

În dimineața următoare, Brandhaug îl sună pe ambasadorul Rusiei și-i explică firesc că Ministerul de Externe al Norvegiei a discutat problema procesului de custodie Oleg Fauke – Gosev. Ar vrea să-i trimită un raport al intențiilor autorităților ruse în acest caz? Ambasadorul nu auzise de acest caz, dar îi promise că va da

curs cererii șefului Biroului de Externe și că va trimite în același timp o scrisoare sub forma unei cereri urgente. Scrisoarea prin care rușii le cereau lui Rakel și lui Oleg să apară în fața tribunalului din Rusia sosi o săptămână mai târziu. Brandhaug trimise imediat o copie șefului de la Departamentul juridic și una lui Rakel Fauke. De data asta primi telefon de la ea în ziua următoare. După ce o ascultă, Brandhaug îi spuse că ar fi împotriva codului diplomatic de comportament să încerce să influențeze chestiunea, și, în orice caz, nu ar fi înțelept să discute asta la telefon.

– După cum știi, eu nu am copii, zise el. Dar după cum vorbești despre Oleg, cred că e un băiat extraordinar.

– Dacă l-ai fi cunoscut, ai... începu ea.

– Asta n-ar trebui să fie o problemă. Întâmplător am văzut la corespondență că locuiești în Holmenkollveien, la o aruncătură de băț de Nordberg.

Observă ezitarea de la celălalt capăt al firului, dar simți că sosise vremea lui.

– Să zicem la ora nouă mâine-seară?

Urmă o lungă pauză înainte ca ea să răspundă.

– Un copil de șase ani nu mai e treaz la ora nouă.

Așa că stabiliră ora șase. Oleg avea ochii căprui ca mama sa și era un copil cuminte. Totuși, pe Brandhaug îl deranjă că mama sa nu schimbă subiectul chemării în instanță, și nici nu-l trimise pe Oleg la culcare. Aproape că ai fi bănuț că-l ține pe băiat ostatic pe canapea. Și nu-i plăcea nici faptul că băiatul se holba la el. În cele din urmă, Brandhaug trebui să recunoască senin că Roma n-a fost construită într-o zi, dar mai încercă o dată în timp ce era pe trepte, gata să plece. O privise drept în ochi și zisese: „Ești nu doar o femeie frumoasă, Rakel, dar și una foarte curajoasă. Aș vrea să știi doar că îți port un profund respect“.

Nu fu sigur cum să-i interpreteze expresia feței, dar își asumă riscul cu orice preț și se aplecă și o sărută pe obraz. Reacția ei fu contradictorie. Zâmbi și îi mulțumi pentru compliment, dar privirea îi era rece când adăugă: „Îmi pare rău că v-am reținut atât, *Herr* Brandhaug. Cu siguranță că soția vă așteaptă“.

Invitația lui fusese atât de clară, încât se hotărî să îi lase câteva zile de gândire, dar nu primi nici un telefon de la Rakel Fauke. Pe de altă parte, sosi o scrisoare de la Ambasada Rusiei, care cerea un răspuns, iar Brandhaug își dădu seama că întrebările lui dădu seră un nou avânt cazului Oleg Fauke – Gosev. Era regretabil, dar dacă tot se întâmplase așa, nu văzu nici un motiv pentru care să nu exploateze această șansă. O sună imediat pe Rakel la POT și o puse la curent cu ultimele noutăți ale cazului.

Câteva săptămâni mai târziu, era iar în casa de lemn din Holmenkollveien, care era mai mare și chiar mai întunecată decât a lui. *A lor.* Ea părea mai relaxată în compania lui decât înainte. Mai mult, condusesese conversația spre întrebări mai personale, și nu i se păru așa de ciudat când pomeni de relația dintre el și soția lui care devenise platonice și cât era de important ca uneori să mai uiți de rațiune și să-ți ascuți corpul și inima. Apoi soneria sună, fiind întrerupți într-un moment nepotrivit. Rakel ieși să răspundă și se întoarse însoțită de un bărbat înalt, tuns scurt și cu ochii injectați. Îl prezentă ca fiind un coleg de la POT. Cu siguranță că mai auzise numele acestuia, doar că nu-și amintea când și în ce context. Toată situația începu să-l enerveze. Nu-i plăcea că fusese întrerupt, că bărbatul era beat și că se așezase pe canapea holbându-se la el, la fel ca Oleg, fără să scoată un cuvânt. Dar cel mai mult îl deranja schimbarea lui Rakel, care se luminase la față, dădu fuga să facă o cafea și râse din toată inima la răspunsurile monosilabice ale acestuia de parcă spunea mari adevăruri. Iar vocea ei trădă un interes adevărat când refuză să-l lase să plece acasă cu propria mașină. Singurul lucru care mai spălă din păcatele bărbatului fu că se ridică brusc și imediat auziră zgomotul mașinii, ceea ce putea însemna că bărbatul avea cel puțin bunul-simț de a se sinucide. Dar atmosfera fusese stricată definitiv și, la scurt timp, Brandhaug stătea în propria mașină în drum spre casă. Atunci își aduse aminte de vechea ipoteză – că existau patru motive posibile pentru care bărbății hotărâu că o femeie *trebuie* să fie a lor. Și cel mai important e cel că tu știi că ea dorește pe altul.

Când îl sună a doua zi pe Kurt Meirik ca să-l întrebe cine e polițistul înalt și blond, fu surprins la început, apoi începu să râdă. Pentru că era chiar persoana pe care o promovase și o transferase la POT. Ironia sorții, bineînțeles. Când Brandhaug puse receptorul în furcă, se simțea deja mai bine. Se îndreptă pe coridor spre următoarea întâlnire, fluierând, și ajunse în sala de conferințe în mai puțin de șaptezeci de secunde.

SEDIUL POLIȚIEI

27 APRILIE 2000

Harry stătea în pragul ușii vechiului său birou, uitându-se la tânărul blond care stătea pe scaunul lui Ellen. Era atât de preocupat de calculator încât nu-l văzu pe Harry până când acesta nu tuși.

– Deci tu ești Halvorsen, nu?

– Da, zise tânărul uitându-se curios la el.

– De la Secția de Poliție din Steinkjer?

– Da.

– Harry Hole. Am lucrat în acest birou, doar că stăteam în celălalt scaun.

– E stricat.

Harry zâmbi.

– Mereu a fost stricat. Bjarne Møller te-a rugat să verifici câteva lucruri în legătură cu Ellen Gjeltén?

– Câteva lucruri? protestă Halvorsen. Lucrez non-stop de trei zile.

Harry se așează în vechiul lui scaun, care fusese mutat la biroul lui Ellen.

– Ce-ai aflat, Halvorsen?

Halvorsen se încruntă.

– Stai liniștit, zise Harry. Eu am fost cel care a cerut informațiile. Întreabă-l pe Møller dacă vrei.

Halvorsen se luminează imediat la față.

– Așa e! Ești Hole de la POT! Îmi cer scuze că mă prind mai greu. Un zâmbet îi cuprinsese toată fața. Îmi aduc aminte de cazul din Australia. Cât a trecut de atunci?

– Ceva timp. După cum ziceam...

– A, da, lista! Puse mâna peste un teanc de hârtii. Ăștia sunt tipii care au fost aduși la secție, au fost acuzați sau au fost condamnați pentru vătămare corporală gravă. Sunt peste o mie de nume. Partea asta a fost ușoară; problema e să aflăm care sunt rași în cap. Nu scrie nimic despre asta. Ar putea lua săptămâni...

Harry se lăsă pe spatele scaunului.

– Știu. Dar cazierul precizează codurile armelor folosite. Verifică atunci codurile armelor și vezi câți mai rămân.

– De fapt, chiar aveam de gând să-i propun asta lui Møller când am văzut câte nume sunt. Cei mai mulți au folosit cuțite, pistoale sau pumnii. În câteva ore o să am gata o listă nouă.

Harry se ridică.

– Bine, zise el. Nu știu ce interior am, dar mă găsești în lista cu numerele de telefon. Și data viitoare când ai o propunere bună de făcut, nu ezita. Nu sunt chiar așa de deștepți aici în Oslo.

Halvorsen râse puțin cam nesigur.

POT

2 MAI 2000

Plouase toată dimineața apoi soarele apăruse brusc și, cât ai clipi, topi toți norii de pe cer. Harry stătea cu picioarele pe masă și cu mâinile la ceafă, încercând să se amăgească singur că se gândeste la pușca Märklin. Dar gândurile îi zburară afară, de-a lungul străzilor proaspăt spălate care acum emanau căldură, de-a lungul asfaltului umed și a liniilor de tramvai, până sus, în vârful Holmenkollenului, la petele de zăpadă cenușie care se mai găseau la adăpostul pădurii de molizi, acolo unde Rakel, Oleg și cu el săriseră pe poteca noroioasă ca să evite băltoacele. Harry își amintea vag că făcea asemenea plimbări duminica atunci când era de vârsta lui Oleg. Dacă făceau plimbări mai lungi, iar el și Sis rămâneau în urmă, tatăl lor le punea bucățele de ciocolată pe ramurile mai joase. Sis încă mai credea că ciocolata *Kvikklunsi* crește în copaci.

Oleg nu vorbise prea mult cu Harry la primele două vizite. Dar nu era nici o problemă. Nici Harry nu știa ce să-i spună lui Oleg. Această stânjeneală se mai risipise când Harry descoperise că avea Tetris pe Gameboy. Lăsând la o parte mila și rușinea, Harry jucase și îl învinsese pe puștiul de șase ani cu peste 40 000 de puncte. După asta, Oleg începuse să-i pună întrebări despre

serviciu, să-l întrebe de ce zăpada e albă și alte lucruri asemănătoare care îi fac pe bărbații în toată firea să se încrunte și să se concentreze atât de tare, încât uită de stânjeneală. Cu o duminică în urmă, Oleg văzuse un iepure în haina lui de iarnă și fugise înainte, lăsându-l pe Harry să o ia pe Rakel de mână. Mâna ei era rece pe partea exterioară și caldă în interior. Își întorsese capul și îi zâmbise legănându-și mâinile în sus și în jos, ca și când ar fi spus: „Ne jucăm doar, nu e ceva adevărat“. El observase că devenea încordată când se apropiau oameni și îi dăduse drumul. După asta, băuseră cacao pe dealul Frogner, și Oleg întrebase de ce e primăvară.

O invitase pe Rakel la masă. Era a doua oară. Prima oară îi spusese că o să se gândească, iar apoi îl sunase să-i spună că nu. Și de data asta îi spusese că o să se gândească, dar cel puțin nu-l refuzase. Nu încă.

Sună telefonul. Era Halvorsen. Părea somnoros.

– Am verificat 70 dintre cei 110 suspecti de a fi folosit armă în vătămări corporale grave, zise el. Până acum am opt rași în cap.

– Cum ai aflat asta?

– I-am sunat. E uimitor cât de mulți dintre ei sunt acasă la patru dimineața.

Halvorsen râse un pic nesigur când Harry nu zise nimic la celălalt capăt al firului.

– I-ai sunat pe fiecare în parte?

– Bineînțeles, zise Halvorsen. Sau pe mobil. E uimitor câți dintre ei au...

Harry îl întrerupse:

– Și i-ai rugat pe acești infractori să se descrie pentru dosarul poliției?

– Nu chiar. Am spus că urmărim un suspect cu păr lung și roșcat și i-am întrebat dacă s-au vopsit recent, zise Halvorsen.

– Nu înțeleg.

– Dacă te-ai fi ras pe cap, ce ai răspunde?

– Hm, zise Harry. E clar că sunt ceva tipi deștepți la Steinkjer.

Același răs nervos.

– Trimite-mi lista prin fax.

– Ți-o trimit de îndată ce mă întorc.

– De unde?

– Când am ajuns aici, unul dintre polițiști mă aștepta. Dorea să-i arăt datele cazului la care lucrez. Trebuie că e ceva urgent.

– Credeam că se ocupă Criminalistica de cazul Gjeltén.

– Se vede treaba că nu.

– Cum îl cheamă?

– Cred că îl cheamă Vole sau ceva de genul ăsta, răspunse Halvorsen.

– Nu există nici un Vole la Brigada de Combatere a Crimei Organizate. Poate Waaler?

– Da, așa e, zise Halvorsen și adăugă puțin jenat. Sunt așa de multe nume noi...

Harry simți impulsul de a-i trage o înjurătură tânărului polițist care permitea accesul la informații legate de caz oamenilor ale căror nume nici nu le știa, dar nu era momentul să fie aspru cu el. Flăcăul stătea treaz de trei nopți la rând și probabil că abia se mai ținea pe picioare.

– Ai făcut o treabă bună, zise Harry și dădu să pună telefonul în furcă.

– Stai! Numărul tău de fax?

Harry se uită iar țintă pe geam. Norii începuseră să se adune din nou deasupra creștelor munților Ekeberg.

– Îl găsești în lista cu telefoane.

Telefonul sună chiar în clipa în care închise. Era Meirik, care îi ceru să vină la el în birou *imediat*.

– Cum merge cu raportul despre neonaziști? Întrebă el de îndată ce-l văzu pe Harry în pragul ușii.

– Prost, zise Harry afundându-se în fotoliu.

În tabloul de deasupra capului lui Meirik, regele și regina Norvegiei se uitau la el.

– Mi s-a blocat litera E de pe tastratură, adăugă Harry.

Meirik se sili să zâmbească, la fel ca bărbatul din tablou, și îi spuse lui Harry s-o lase baltă cu raportul deocamdată.

– Vreau să faci altceva. Tocmai m-a sunat purtătorul de cuvânt al sindicatelor. Jumătate din liderii de sindicat au primit astăzi amenințări cu moartea prin fax. Semnate 88, prescurtarea de la *Heil Hitler*. Nu e prima oară, dar de data asta a aflat și presa. Deja au început să ne dea telefoane. Am reușit să aflăm că amenințările au fost trimise de la un fax public din Klippan. Din cauza asta trebuie să luăm în serios amenințările.

– Klippan?

– O localitate mică la cinci kilometri est de Helsingborg. Șaisprezece mii de locuitori și cel mai periculos cuibar de naziști din Suedia. O să găsești acolo familii care au tradiție nazistă din 1930. Unii neonaziști norvegieni merg acolo în pelerinaj pentru a vedea și a învăța. Vreau să-ți faci valiza, Harry, și s-o umpli bine.

Harry avu un presentiment neplăcut.

– Te trimitem acolo să faci niște cercetări sub acoperire, Harry. Trebuie să te infiltrezi în rețeaua locală. O să punem la punct, încetul cu încetul, ce meserie și ce identitate ai și alte detalii. Să fii pregătit să stai ceva timp acolo. Colegii suedezi deja ți-au aranjat unde să stai.

– Sub acoperire, repetă Harry. Nu-și putea crede urechilor. Nu am habar de spionaj, Meirik. Sunt detectiv. Sau ai uitat?

Zâmbetul lui Meirik începuse să devină amenințător.

– O să înveți repede, Harry. Nu e o problemă. Ia-o ca pe o experiență interesantă și folositoare.

– Cât timp?

– Câteva luni. Maximum șase.

– Șase? ți-pă Harry.

– Gândește pozitiv, Harry. Nu ai familie, nu ai...

– Cine mai face parte din echipă?

Meirik dădu din cap.

– Fără echipă. Ești pe cont propriu. Așa pare mai plauzibil. Îmi raportezi direct mie.

Harry își frecă bărbia.

– De ce eu, Meirik? Ai un întreg department de experți în tehnici de infiltrare și extremă dreapta.

– Există un început pentru orice.

– Și cum rămâne cu pușca Märklin? M-a condus la un bătrân nazist, iar acum mai sunt și amenințările astea semnate *Heil Hitler*. Nu e mai bine să-mi continui munca aici?

– Am hotărât deja, Harry.

Meirik nu se mai deranjează să zâmbească.

Ceva putea. Harry simțea mirosul de la distanță, dar nu știa nici ce e, nici de unde vine. Se ridică și Meirik îl urmă.

– Pleci la începutul săptămânii, zise Meirik. Îi întinse mâna.

Harry realizează că era un gest ciudat și lui Meirik păru că-i trece același gând prin cap – avea pe chip o expresie care indica asta. Dar acum era prea târziu. Mâna atârna neajutorată în aer, cu degetele îndepărtate, iar Harry o strânse repede pentru a scăpa de situația jenantă.

În timp ce Harry trecu pe lângă Linda la recepție, ea îl strigă să-i spună că avea un fax în căsuța poștală pe care Harry îl ridică în drum. Era lista Halvorsen. Se uită peste lista de nume în timp ce abia mergea pe coridor, încercând să se gândească firesc care parte din el va beneficia de cele șase luni de socializare cu neonaziștii în vreo văgăună din sudul Suediei. Nu acea parte din el care încerca să stea trează. Nu acea parte din el care aștepta răspunsul lui Rakel la invitația la cină. Și în nici un caz partea care încerca să-l găsească pe ucigașul lui Ellen.. Se opri din mers.

Ultimul nume...

Nu avea de ce să fie mirat să regăsească pe listă vechi cunoștințe, dar cu acesta era altceva. Era sunetul pe care îl auzise când își curățase pistolul Smith & Wesson, iar apoi îl reasamblase. Sunetul fin care îl anunța că părțile se uneau.

În câteva secunde ajunse în birou și îi dădu telefon lui Halvorsen. Halvorsen își notă întrebările și îi promise să-l sune de îndată ce avea ceva.

Harry se lăsă pe spate. Își auzea bătăile inimii. În general, nu era punctul lui forte să pună cap la cap bucăți de informații care nu păreau să aibă ceva în comun. Trebuie să fi fost un moment de inspirație. Când Halvorsen îl sună un sfert de oră mai târziu, lui Harry i se păru că trecuseră ore întregi.

– Așa e, zise Halvorsen. Una dintre urmele de gheată pe care cei care au cercetat locul crimei au găsit-o pe alee aparține unei ghetete militare, mărimea 45. Au putut să identifice și marca, pentru că ghetetele care au lăsat urma erau aproape noi.

– Și știi cine poartă ghetete militare?

– Da, sunt certificate de NATO. Sunt destui cei care și le comandă, mai ales în Steinkjer. Am văzut și câțiva fanatici englezi ai fotbalului care le purtau.

– Da. Capete rase. Băieți cu ghetete. Neonaziști. Ai găsit vreo fotografie?

– Patru. Două de la o adunare a comunității Aker și două de la o demonstrație, din afara orașului Blitz, la Centrul Tineretului, în 1992.

– Poartă capelă în vreuna dintre ele?

– Da, în cea făcută la Aker.

– Capelă soldățească?

– Să verific.

Harry auzea respirația lui Halvorsen în membrana microfonului. Zise în gând o rugăciune.

– Pare a fi o beretă, zise Halvorsen.

– Ești sigur? îl întreabă Harry, fără să încerce să-și ascundă dezamăgirea.

Halvorsen era foarte sigur și Harry trase o înjurătură cu voce tare.

– Poate ne pot fi de vreun folos ghetetele? sugera Halvorsen precaut.

– Ucigașul le-a aruncat cu siguranță, în afară de cazul în care nu e un idiot. Și faptul că a dat cu piciorul peste urmele din zăpadă ne arată că nu e.

Harry era nehotărât. Avu iar această senzație, această siguranță subită că știe cine e ucigașul și că știe că e periculos. Periculos pentru că te făcea să respingi îndoielile sâcâitoare și vocile subțiri care îți șopteau lucruri contradictorii, care îți spuneau că totuși tabloul nu era perfect. Îndoielile sunt precum apa rece, și nu îți dorești apă rece când ești pe punctul de a prinde un criminal. Da, Harry mai fusese sigur pe el și înainte. Și se înșelase.

Halvorsen vorbi:

– Militarii din Steinkler și-au cumpărat ghetete direct din America, așa că e imposibil să fie multe locuri unde sunt vândute. Și dacă aceste ghetete erau aproape noi...

Harry își dădu imediat seama unde bate.

– Bine, Halvorsen. Află cine le depozitează. Începe cu locurile în care vând efecte militare. După asta, du-te și arată fotografia, întreabă dacă-și amintește cineva că a vândut recent o pereche de ghetete.

– Harry... eu...

– Da, știu. O să lămuresc totul mai întâi cu Møller.

Harry știa că șansele de a găsi un vânzător care să-și amintească toți clienții cărora le vânduse ghetete erau minime. Șansele creșteau, desigur, atunci când clientul avea tatuat pe gât *Sieg Heil*, dar, în orice caz, Halvorsen ar putea la fel de bine să afle că 90 la sută din investigarea unei crime se desfășoară în locul greșit. Șeful Brigăzii de Combatere a Crimei Organizate îi ascultă toate argumentele și când acesta termină, își dresе glasul.

– E bine să aflu că tu și Waaler sunteți în sfârșit de acord asupra unui lucru.

– Da?

– M-a sunat acum o oră și mi-a spus aproape exact ce mi-ai spus și tu. I-am dat permisiunea să-l aducă pe Sverre Olsen la un interogatoriu.

– Uau.

– Într-adevăr.

Harry nu era sigur ce să facă. Așa că, atunci când Møller îl întreabă dacă mai are ceva de adăugat, Harry bâigui un „la

revedere“ și închise telefonul. Se uită afară pe geam. Se apropia ora de vârf pe bulevardul Schweigaards. Alese un bărbat în haină gri și pălărie demodată și îl urmări cu privirea până ce dispăru din raza vizuală. Harry simți că pulsul îi revenea la normal. Klippan. Aproape că uitase, dar acum revenise ca o mahmureală. Se întreabă dacă să o sune la numărul de interior pe Rakel, dar respinse imediat ideea.

Apoi se întâmplă ceva ciudat.

În marginea câmpului său vizual, dincolo de fereastră, îi atrase atenția o mișcare. La început nu-și putu da seama ce era; vedea doar cum se apropie. Deschise gura, dar cuvântul, strigătul sau orice încerca creierul său să formuleze, nu-i mai ieși pe gură. Se auzi o bufnitură, sticla ferestrei vibră ușor, iar el se uită la peticul ud unde era înfiptă o pană cenușie, care tremura în adierea vântului de primăvară. Nu se mișcă. Apoi își înșfăcă haina și țâșni spre lift.

KROKLIVEIEN, BJERKE

2 MAI 2000

Sverre Olsen dădu radioul mai tare. Frunzări ultimul număr dintr-o revistă pentru femei a mamei sale în timp ce ascultă vorbindu-se la radio despre scrisorile de amenințare primite de liderii sindicali. Jgheabul aflat chiar deasupra ferestrei sufrageriei încă mai picura. Râse. Amenințările sunau precum un număr al lui Roy Kvinset. Să sperăm că de data asta nu vor fi atâtea greșeli de ortografie.

Se uită la ceas. În această după-amiază, mesele din localul lui Herbert vor fi pline. Era falit, dar reparase săptămâna asta vechiul aspiratot Wilfa, așa că poate că mama o să-i împrumute o sută. Să-l ia dracul pe Prinț! Trecuseră două săptămâni de când îi promisese lui Sverre că îi va da banii „în câteva zile“. Între timp, câțiva băieți cărora le datora bani începuseră să folosească un ton amenințător și neplăcut. Și ce era mai rău, masa lui de la Herbert fusese confiscată de altcineva. Atacul de la Dennis Kebab va fi dat în curând uitării.

Ultima dată când fusese la Herbert, simțise o dorință irezistibilă de a se ridica și de striga că el a fost cel care o omorâse pe târfa de polițistă la Grünerløkka. După lovitura finală, sângele țâșnise ca dintr-un izvor. Murise țipând. Nu ar fi considerat

necesar să spună că nu știuse că e polițistă. Sau că vederea sângelui aproape că-l făcuse să verse.

Să-l ia dracul pe Prinț! Știuse de la bun început că era polițistă.

Sverre își câștigase banii. Nimeni nu putea să nege asta, dar ce putea să facă? După cele întâmplate, Prințul îi interzisese să-l sune. Ca o măsură de precauție, până când se mai potoleau lucrurile.

Balamalele porții de afară scârțâiră. Sverre se ridică în picioare, închise radioul și se grăbi spre hol. În timp ce urca scările, auzi pașii mamei sale pe pietrișul din curte. Apoi ajunse în camera lui și auzi cheile zăngănind în yală. În timp ce ea era la parter, el stătea în mijlocul camerei și se studia în oglindă. Își trecu mâna peste țeastă și simți țepii milimetrice mângâindu-i mâna ca o perie. Se hotărâse. Chiar dacă primea cele patruzeci de mii, își va lua o slujbă. Se săturase să stea acasă și, ca să spună adevărul, se săturase și de tovarășii de la Herbert. Sătul să-și piardă vremea cu oamenii care nu aveau nici o direcție. Urmase un curs la colegiul tehnic și se pricepea să repare aparate electrice. Mulți electricieni aveau nevoie de ucenici și de ajutoare. În câteva săptămâni îi va crește păr pe tatuajul *Sieg Heil* de pe ceafă.

Părul, da. Își aduse brusc aminte de telefonul pe care îl promise în timpul nopții și de polițistul cu accent de Trondheim care îl întrebase despre părul roșu! Când se trezise dimineața, își imaginase că totul fusese doar un vis, până când mama sa îl întrebase la micul dejun ce fel de om sună la patru dimineața.

Sverre își muta atenția de la oglindă la perete. Poza Führerului, postere cu formația Burzum, steagul cu svastica, Crucea de Fier și posterul Sânge și Onoare care era o copie a unui vechi afiș de propagandistic a lui Joseph Goebbels. Pentru prima oară i se păru că avea o cameră de băiat. Dacă înlocuiai drapelul Rezistenței Suedeze Arienii Albi cu o eșarfă a echipei Manchester United și poza lui Heinrich Himmler cu cea a lui David Beckham, ai fi crezut că e camera unui adolescent.

– Sverre! Era mama sa.

Închise ochii.

– Sverre!

Nu dispărea. Nu dispărea niciodată.

– Da! țipă el așa de tare încât țipătul îi umplu capul.

– E cineva care vrea să vorbească acum cu tine.

Aici? Cu el? Sverre deschise ochii și se privi nehotărât în oglindă. Nu venea nimeni aici. Din câte știa el, nimeni nu știa măcar că locuiește aici. Inima începu să-i bată mai repede. Să fie oare iar polițistul cu accent de Trondheim?

Se îndreptă spre ușa dormitorului când aceasta se deschise.

– Salut, Olsen.

Pentru că soarele primăvăratice abia răsărise și strălucea prin fereastra de pe palier, nu văzu decât o siluetă care stătea în ușă. Dar știa foarte bine a cui era vocea.

– Nu te bucuri să mă vezi? Întrebă Prințul, închizând ușa după el. Se uită cercetător la pereți. Ai un loc pe cinste aici.

– De ce te-a lăsat să...?

– I-am arătat mamei tale asta.

Prințul flutură o legitimație cu stema aurie a Norvegiei pe un fundal albastru. Pe cealaltă parte scria POLIȚIA.

– La dracu'! zise Sverre înghițind în sec. E adevărată?

– Cine știe? Relaxează-te, Olsen. Stai jos.

Prințul arată spre pat, iar el se așează invers pe scaunul de la birou.

– Ce faci aici? Întrebă Olsen.

– Tu ce crezi? Îi zâmbi larg lui Sverre care stătea pe marginea patului. A sosit ziua să ne reglăm conturile.

– Să ne reglăm conturile?

Sverre încă nu-și revenise complet. De unde știa Prințul unde locuia? Și legitimația de polițist. Privindu-l, lui Sverre îi veni ideea că Prințul putea foarte bine să fie polițist – părul îngrijit, privirea rece, fața bronzată la solar și corpul bine lucrat, jacheta scurtă din piele neagră și moale și blugii. Ciudat că nu observase mai înainte.

– Da, zise Prințul încă zâmbind. A sosit ziua să ne reglăm conturile. Scoase un plic din buzunarul de la piept și îl dădu lui Sverre.

– Era vremea, zise Sverre, zâmbind nervos și vârandu-și degetele în plic. Ce e asta? Întrebă el, scoțând o foaie A4 împăturită.

– E o listă cu opt persoane pe care cei de la Combaterea Crimei Organizate le vor vizita în curând și de la care, cu siguranță, vor recolta sânge pentru a fi trimis la testul ADN ca să afle ale cui sunt bucățile de piele găsite pe fesul tău la scena crimei.

– Fesul meu? N-ai zis că l-ai găsit la tine în mașină și l-ai ars?

Sverre se uită cuprins de groază cum Prințul dădea din cap în semn de regret.

– Se pare că m-am întors la scena crimei. Doi tineri așteptau îngroziți poliția. Probabil că „am pierdut“ fesul în zăpadă, la câțiva metri de corp.

Sverre își duse de mai multe ori mâinile la cap.

– Pari uimit, Olsen?

Sverre dădu din cap și încercă să zâmbească, dar colțurile buzelor nu părea să-l asculte.

– Vrei să-ți explic?

Sverre dădu iar din cap.

– Atunci când un ofițer de poliție e omorât, cazul are prioritate până când ucigașul e prins, indiferent cât timp ia acest lucru. Nu scrie asta în nici un regulament, dar când victima e dintre noi, nu se mai pun întrebări legate de resurse. Asta e problema atunci când ucizi un ofițer de poliție – detectivii nu renunță până când au găsit... – arătă spre Sverre – ... vinovatul. E doar o chestiune de timp – așa că mi-am luat libertatea de a da detectivilor o mână de ajutor ca să nu dureze prea mult.

– Dar...

– Poate te întrebi de ce i-am ajutat pe polițiști să te găsească când șansele sunt ca tu să mă denunți pentru a ți se reduce pedeapsa?

Sverre înghiți în sec. Încercă să gândească, dar era prea mult și totul era blocat.

– Înțeleg că e o situație dificilă, zise Prințul plimbând un deget pe o imitație a Crucii de Fier ce atârna într-un cui pe perete. Bineînțeles că aș fi putut să te împușc chiar după crimă. Dar atunci poliția și-ar fi dat seama că lucrezi împreună cu cineva și că încerci să le acoperi urmele și ar fi continuat vânătoarea.

Scoase lanțul din cui și și-l puse la gât peste jacheta din piele.

– O altă variantă era „să rezolv“ singur cazul, să te împușc în timp ce te arestam și să fac să pară că te-ai opus arestării. Problema e că ar părea dubios de deștept ca o singură persoană să rezolve cazul de una singură. Oamenii ar intra la idei, mai ales că eu am fost ultima persoană care am văzut-o pe Ellen Gjeltén în viață.

Se opri și râse.

– Nu fi așa de înspăimântat, Olsen! Îți spun că astea sunt alternativele pe care le-am respins. Ce am făcut a fost să stau pe margine, să mă interesez de mersul anchetei și să-i privesc cum se apropie de tine. Planul a fost să intervin atunci când se apropiau, să preiau ștafeta și să fac eu ultimul pas. Apropos, un polițist de doi bani care lucrează la POT ți-a dat de urmă.

– Ești... polițist?

– Mi se potrivește? Prințul arăta înspre Crucea de Fier. Nu, la naiba cu ea. Sunt soldat ca și tine, Olsen. O corabie trebuie să aibă pereți rezistenți la apă, altfel cea mai mică crăpătură va scufunda vasul. Știi ce-ar însemna dacă mi-aș dezvălui identitatea în fața ta?

Gura și gâtul lui Sverre erau atât de uscate încât nu mai putea înghiți. Îi era foarte teamă. Teamă pentru viața sa.

– Ar însemna că n-aș putea să te las să părăsești în viață această încăpere. Înțelegi?

– Da. Vocea lui Sverre era răgușită. B-banii mei...

Prințul duse mâna la jachetă și scoase un pistol.

– Stai liniștit.

Se duse la pat, se așeză lângă Sverre și, ținând pistolul cu amândouă mâinile, arătă spre ușă.

– E un Glock, cel mai sigur pistol din lume. L-am primit ieri din Germania. Numărul producătorului a fost șters. Valoarea lui e de aproape opt mii de coroane. Consideră-l ca fiind prima rată.

Sverre sări în sus în timp ce Prințul apăsă pe trăgaci. Se holbă cu ochii larg deschiși la gaura mică din ușă. Praful dansa în lumina soarelui care străpungea încăperea ca un laser.

– Pipăie-l, zise Prințul aruncându-i pistolul în poală. Ține-l bine. Are un echilibru perfect, nu-i așa?

Sverre apucă pistolul fără tragere de inimă. Simțea că-l trec toate transpirațiile. „E o gaură în tavan.“ Era tot ce putea să gândească. Și că pistolul mai făcuse o gaură, iar ei tot nu vorbiseră cu un constructor. Apoi se întâmplă ceea ce era de așteptat. Închise ochii.

– Sverre!

„Vocea ei sună de parcă s-ar îneca.“ Strânse pistolul. „Mereu sună de parcă s-ar îneca.“ Apoi deschise iar ochii și-l văzu pe Prinț întorcându-se încet dinspre ușă. Își legănă brațele; amândouă mâinile țineau un revolver negru strălucitor Smith & Wesson.

– Sverre!

Pistolul scuipe o flacără galbenă. O văzu stând în capul scărilor. Apoi glonțul îl lovi, trecu prin partea de sus a capului, și ieși prin spate, luând cu el *Heil* de la tatuajul *Sieg Heil*, intră prin perete înainte să se oprească în spatele zidului exterior. Dar când ajunse acolo, Sverre era deja mort.

KROKLIVEIEN

2 MAI 2000

Harry își pusese într-un termos cafea de la cineva din echipajul de investigare a locului crimei. Stătea în fața casei mici și urâte din Krokliveien, în Bjerke, uitându-se la un polițist urcat pe o scară care marca gaura din tavan prin care ieșise glonțul. Curioșii începuseră deja să se adune și, pentru siguranță, poliția înconjurase perimetrul din jurul casei cu bandă galbenă. Bărbatul de pe scară stătea în lumina soarelui, dar casa se afla pe un teren mai jos și era deja frig acolo unde se afla Harry.

– Deci ai sosit imediat după ce s-a întâmplat? auzi Harry o voce în spatele lui.

Se întoarse. Era Bjarne Møller. Nu prea era de văzut la locul crimelor, dar Harry auzise pe mai mulți spunând că fusese un detectiv bun. Unii chiar spuneau că ar fi trebuit să i se permită să facă asta în continuare. Harry îi oferi niște cafea, dar Møller clătină din cap.

– Da, cred că am ajuns la patru-cinci minute după, zise Harry. Cine ți-a spus?

– Cei de la centrală. Au spus că ai sunat și ai cerut ajutoare după ce Waaler a anunțat focul de armă.

Harry arătă din cap spre mașina roșie sport din fața porții.

– Când am sosit, am văzut mașina Jap a lui Waaler. Știam că va veni aici, așa că nu m-am mirat. Dar când m-am dat jos din mașină, am auzit un zgomot îngrozitor. La început am crezut că era vreun câine din vecini. În timp ce mergeam pe alea pietruită, mi-am dat seama totuși că venea din casă și că nu era un câine. Era un zgomot uman. N-am mai așteptat și am sunat după ajutoare la Secția de poliție din Økern.

– Era mama lui?

Harry dădu din cap.

– Era isterizată complet. Le-a luat aproape o jumătate de oră să o calmeze și să o facă să spună ceva coerent. Weber mai vorbește și acum cu ea, în sufragerie.

– Bunul și sensibilul Weber?

– E un tip în regulă. Știu că la birou e un bătrân posac, dar se pricepe la oameni în asemenea situații.

– Știu. Glumeam doar. Cum e cu Waaler?

Harry dădu din umeri.

– Știu, zise Møller. E un tip stăpân pe el. Asta e bine. Hai să intrăm. Și să aruncăm o privire.

– Am fost deja.

– Atunci fă-mi și mie turul casei.

Urcară la primul etaj în timp ce Møller mormăi un salut înspre colegii pe care nu-i mai văzuse de o grămadă de timp.

Dormitorul era plin de specialiști de la echipa de investigații la locul crimei și se tot auzeau blițuri. Patul era acoperit cu un plastic negru, pe care fusese desenat conturul unui corp.

Møller se uită pe pereți.

– Dumnezeule, șopti el.

– Sverre Olsen nu a votat cu socialiștii, zise Harry.

– Să nu atingi nimic, Bjarne! strigă un inspector pe care Harry îl recunoscuse de la Medicină legală. Știi ce s-a întâmplat ultima oară.

Møller părea că știe; în orice caz, râse binedispus.

– Sverre Olsen stătea pe pat când a intrat Waaler, zise Harry. După spusele lui Waaler, stătea lângă ușă și l-a întrebat pe Olsen

despre noaptea când a fost ucisă Ellen. Olsen s-a prefăcut că nu-și amintește data, așa că Waaler i-a mai pus niște întrebări și a devenit treptat limpede că Olsen nu avea alibi. După spusele lui Waaler, acesta i-a cerut lui Olsen să vină cu el la secție să dea o declarație, și în acest moment Olsen a luat brusc pistolul pe care probabil că-l ținuse ascuns sub pernă. A tras, iar glonțul i-a trecut pe deasupra umărului prin ușă – uite gaura – și prin tavanul din hol. După spusele lui Waaler, acesta a scos pistolul din dotare și l-a doborât pe Olsen înainte ca acesta să apuce să mai tragă.

– Reacții bune. Și am auzit că și împușcătura a fost precisă.

– Direct în frunte, zise Harry.

– Asta nu-i deloc ciudat. Waaler a obținut punctaj maxim la testul de tir de astă-toamnă.

– Uțiți ce rezultate am avut eu, zise Harry sec.

– Cum merge treaba, Ronald? strigă Møller, întorcându-se spre inspectorul îmbrăcat în alb.

– Merge strună, trebuie să recunosc. Inspectorul se ridică și își îndreptă spatele gemând. Am găsit glonțul care l-a ucis pe Olsen în spatele plăcii de ciment de aici. Cel care a intrat prin ușă a ajuns până în tavan. O să vedem dacă îl putem găsi și pe acela ca să aibă cu ce să se joace mâine băieții de la Balistică. În orice caz, unghiurile se potrivesc.

– Mda. Mulțumesc.

– N-ai pentru ce. Apropo, ce mai face soția ta?

Møller îi spuse ce mai face soția lui, dar nu-l întrebă și el la rândul lui ce-i mai face soția, pentru că, după câte știa Harry, nu era însurat. Anul trecut, patru băieți de la Medicină legală se despărțiseră de soțiile lor în aceeași lună. Glumiseră la cantină că era probabil din cauza mirosului de la cadavre.

Îl văzură pe Weber afară din casă. Stătea singur cu o ceașcă de cafea în mână, privindu-l pe bărbatul de pe scară.

– Cum a mers treaba, Weber? îl întrebă Møller.

Weber se uită la ei de parcă ar fi verificat dacă avea rost să se deranjeze să le răspundă.

– Nu o să ne facă probleme, zise el, uitându-se iar în sus la bărbatul de pe scară. Bineînțeles că a zis că nu înțelege pentru că fiul ei ura să vadă sânge și așa mai departe, dar nu o să avem probleme în ceea ce privește faptele propriu-zise care s-au întâmplat aici.

– Hm. Møller îl luă de braț pe Harry. Hai să ne plimbăm puțin.

O luară pe stradă. Era o zonă cu case și grădini mici și cu blocuri în capăt. Niște copii trecură pedalând pe lângă ei, cu fețele roșii de efort, îndreptându-se spre mașinile de poliție cu girofaruri albastre. Møller așteptă să se îndepărteze de locul în care ceilalți l-ar fi putut auzi.

– Nu pari prea bucuros că l-am prins pe ucigașul lui Ellen.

– Depinde la ce te referi când zici fericit. În primul rând, nu știm încă dacă e Sverre Olsen. Testele ADN...

– Testele ADN vor demonstra că el este. Care-i problema, Harry?

– Nu e nimic, șefu'.

Møller se opri.

– Oare? Møller arătă spre casă. E pentru că tu crezi că Olsen a scăpat prea ușor cu un glonț?

– Ți-am zis că nu-i nimic! zise Harry cu o îndârjire bruscă.

– Spune care-i problema! strigă Møller la el.

– Cred doar că e al naibii de ciudat.

Møller se încruntă.

– Ce e ciudat?

– Un polițist cu experiența lui Waaler... rosti Harry încet. Vorbea rar, accentuând fiecare cuvânt. ... să se hotărască să acționeze de unul singur pentru a interoga și posibil a aresta un suspect. Asta încalcă toate regulile scrise și nescrise.

– Deci care e ideea ta? Că Tom Waaler a provocat situația asta? Crezi că l-a făcut pe Olsen să ia pistolul ca să poată răzbuna astfel uciderea lui Ellen? Asta e? De asta tot ziceai „după spusele lui Waaler“, de parcă noi, polițiștii, nu am avea încredere în ce

spune un coleg? În timp ce jumătate din cei de la echipa de investigații asculta?

Se priviră unul pe celălalt. Møller era aproape la fel de înalt ca Harry.

– Zic doar că e al naibii de ciudat, spuse Harry întorcându-se. Doar asta.

– Ajunge, Harry! Nu știu ce te-a făcut să vii aici după Waaler sau dacă bănuiai că se va întâmpla ceva, știu doar că nu mai vreau să aud. Nu vreau să mai aud nici un alt cuvânt afurisit insinuant. M-ai înțeles?

Privirea lui Harry era ațintită spre casa galbenă a familiei Olsen. Era mai mică decât celelalte case și nu avea același gard viu înalt în jur ca celelalte de pe stradă. Celelalte garduri făceau ca această casă îmbrăcată în plăci de ciment să pară vulnerabilă. Celelalte case păreau că o disprețuiesc pe aceasta. Mirosea a foc și vântul aduse cu el vocea metalică și îndepărtată a comentatorului cursei de cai.

Harry dădu din umeri.

– Scuze... eu... știi tu.

Møller îi puse o mână pe umăr.

– A fost cea mai bună. Știu asta, Harry.

LA SCHRØDER

2 MAI 2000

Bătrânul citea *Aftenposten*. Era concentrat adânc în studiul formularului pentru cursele de cai când atenția îi fu atrasă de chelnerița care stătea lângă masa lui.

– Bună, zise ea punându-i în față un pahar mare.

Ca de obicei, nu răspunse, o studie doar în timp ce ea îi număra restul. N-ar fi putut să-i spună vârsta cu exactitate, dar probabil undeva între treizeci și cinci și patruzeci. Și arăta de parcă anii fuseseră la fel de duri cu ea precum clientela pe care o servea. Avea însă un zâmbet plăcut. Putea da pe gât vreo două pahare. Plecă, iar el luă prima înghițitură de bere în timp ce își făcu ochii roată prin încăpere.

Se uită la ceas. Apoi se ridică, se duse la telefoanele cu fise din spate, introduse trei monede de o coroană, formă numărul și așteptă. După ce sună de trei ori, răspunse.

– Juul.

– Signe?

– Da.

Își dădu seama din vocea ei că era cu adevărat înspăimântată, știa cine sună. Era a șasea oară, așa că probabil își dăduse seama de frecvența telefoanelor și știa că va suna astăzi.

– Sunt Daniel, zise el.

– Cine? Ce vrei? Respirația ei era accelerată.

– Ți-am spus că sunt Daniel. Vreau doar să repeți ce ai spus cu ani în urmă. Ți amintești?

– Te rog, încetează. Daniel e mort.

– Până când moartea ne va despărți, Signe. Până când *moartea* ne va despărți.

– O să sun la poliție.

El închise. Apoi își luă haina și pălăria și ieși în lumina soarelui. Apăruseră primii muguri în parcul Sankthanshaugen. De acum nu mai era mult timp.

CINA

5 MAI 2000

Râsul lui Rakel străpunse bâzâitul constant de voci, de tacâmuri și de ospătari grăbiți din restaurantul plin.

– ... și aproape că m-am speriat când am văzut că am un mesaj pe robot, zise Harry. Știi beculețul ăla care clipește. Și apoi vocea ta autoritară. Coborî glasul:

„Aici Rakel. Luăm cina vineri la opt. Nu uita, costum și portofel.“ Helge a fost extrem de speriat. A trebuit să-i dau grămezi de mei ca să-l calmez.

– Nu am zis asta! protestă ea printre hohote de râs.

– Ceva asemănător.

– Nu, nu-i adevărat! Și a fost vina ta. Era mesajul pe care îl aveai în robot.

Încercă să spună pe același ton:

– „Sunt Hole. Vorbește-mi.“ Sună așa de... de....

– Gen Harry?

– Exact.

Fusese o cină perfectă, o seară perfectă, iar acum sosise vremea să distrugă totul.

– Am primit un ordin de la Meirik. Trebuie să plec în Suedia într-o misiune sub acoperire, zise el jucându-se cu un pahar de apă Farris. Șase luni. Plec la începutul săptămânii.

– Aha.

El fu surprins că nu văzu nici o reacție pe fața ei.

– I-am sunat astăzi pe Sis și pe tata și i-am anunțat, continuă el. Tata mi-a vorbit. Chiar mi-a urat noroc.

– Drăguț. Îi zâmbi și se uită în meniu la deserturi. Lui Oleg îi va fi dor de tine, zise ea încet.

El o privi, dar ea nu se uită la el.

– Dar ție? o întrebă el.

Ea zâmbi ironic.

– Au Banana Split à la Szechuan, zise ea.

– Comandă două.

– Și mie o să-mi fie dor de tine, spuse ea cu privirea ținută pe meniu.

– Cât de mult?

Ea dădu din umeri.

El repetă întrebarea. Și o privi cum respiră. Era pe punctul de a vorbi, dar în loc de asta, respiră adânc. Apoi încercă din nou. În final reuși.

– Îmi pare rău, Harry, dar în acest moment nu e loc decât pentru un bărbat în viața mea. Un omuleț de șase ani.

El avu senzația unei găleți de apă rece ca gheața care îi e turnată pe cap.

– Hai, zise Harry. E imposibil să mă înșel așa de mult.

Ea își ridică privirea din meniu cu o expresie nedumerită.

– Tu și cu mine, zise Harry aplecându-se peste masă. Aici, în această seară. Flirtăm. Ne distrăm. Dar vrem mai mult decât atât. *Tu* vrei mai mult decât atât.

– Poate.

– Nu poate. Cu siguranță. Tu vrei totul.

– Și ce dacă?

– *Și ce dacă?* Trebuie să-mi spui, Rakel, asta e. Plec peste câteva zile într-o văgăună din Suedia. Nu sunt un răsfățat al sorții. Vreau doar să știu dacă am la ce să mă întorc la toamnă.

Privirile li se întâlneau și rămaseră așa timp îndelungat. În cele din urmă, ea puse jos meniul.

– Îmi pare rău. Nu vreau să sune așa. Știu că pare ciudat dar... alternativa nu va funcționa.

– Ce alternativă?

– Să facem ce simt că aș vrea să facem. Să mergem acasă, să te dezbrac și să facem dragoste toată noaptea.

Ea șopti ultima parte încet și repede. De parcă era ceva ce ar fi dorit să lase pe ultimul moment, dar trebuia să spună, și trebuia să sune chiar așa. Simplu și fără ocolișuri.

– Ce-ar fi să mai adaugi încă o noapte? zise Harry. Sau mai multe? Adică mâine-noapte și noaptea de după, și săptămâna viitoare, și...

– Oprește-te! Deasupra nasului îi apăruse o cută de la iritare. Trebuie să înțelegi Harry. Nu o să meargă.

– Așa e.

Harry își scoase o țigară și o aprinse. O lăsă să-l mângâie pe bărbie și pe gură. Atingerea delicată îl făcu să simtă un șoc electric care lăsă în urmă o durere surdă.

– Nu e din cauza ta, Harry. O perioadă am crezut că o voi putea lua de la capăt. Am întors-o pe toate părțile. Doi adulți. Nimeni altcineva amestecat. Simplu și fără implicare. Și un bărbat pentru care nu am mai simțit la fel de la... de la tatăl lui Oleg. De asta... nu e bine.

Tăcu.

– Asta pentru că tatăl lui Oleg e alcoolic?

– De ce mă întrebi asta?

– Nu știu. Ar putea explica de ce nu vrei o relație cu mine. Nu pentru că trebuia să fii cu un alt alcoolic ca să-ți dai seama că nu sunt o partidă bună, dar...

Ea îi luă mâinile.

– Ba ești o partidă bună, Harry. Nu despre asta e vorba.

– Atunci despre ce?

– Asta e ultima oară. Asta e. Nu o să ne mai întâlnim.

Ea îl privi. Iar el văzu. În colțul ochilor nu avea lacrimi de râs.

– Și restul poveștii? Întrebă el, forțându-se să zâmbescă. E ca orice altceva din POT, bazat pe cunoaștere?

Ea dădu din cap.

Chelnerul veni la masa lor, dar își dădu probabil seama că nu era momentul, așa că plecă.

Ea deschise gura să zică ceva. Harry văzu că era pe punctul de a izbucni în plâns. Își mușca buza de jos. Apoi puse șervețelul pe fața de masă, trase scaunul, se ridică fără să zică un cuvânt și plecă. Harry rămase uitându-se la șervețel. Probabil că-l strânsese ceva timp în mână, se gândi el, pentru că era mototolit într-o minge. Îl privi cum se desface ușor, ca o floare albă de hârtie.

APARTAMENTUL LUI HALVORSEN

6 MAI 2000

Când Halvorsen fu trezit de telefonul care suna, cifrele luminoase ale ceasului cu alarmă arătau ora 1.30.

– Hole la telefon. Dormei?

– Nu, zise Halvorsen, fără să-și dea seama de ce trebuia să mintă.

– Am câteva lucruri de lămurit în legătură cu Sverre Olsen.

După cum respira și după zgomotul din stradă, părea că Harry se plimba afară.

– Știu ce vrei să știi, zise Halvorsen. Sverre Olsen a cumpărat o pereche de ghete militare de la Top Secret de pe bulevardul Henrik Ibsen. L-au recunoscut în fotografie, ba mai mult, ne-au spus și data. Poliția fusese deja acolo pentru a-i verifica alibiul legat de cazul Hallgrim Dale, înainte de Crăciun. Dar ți-am trimis toate astea prin fax la birou azi-dimineață.

– Știu. Tocmai vin de acolo.

– Acum? Credeam că ieși la cină în seara asta.

– Am terminat mai devreme.

– Și tu te-ai întors la muncă? întrebă Halvorsen neîncrezător.

– Da, cred că da. Faxul tău m-a pus pe gânduri. Mă gândeam dacă ai putea să mă ajuți și mai verifici mâine niște lucruri.

Halvorsen mormăi ceva. În primul rând, Møller îi spusese foarte clar: Harry nu avea nimic de a face cu cazul Ellen Gjelten. Și în al doilea rând: mâine era sâmbătă.

– Mai ești acolo, Halvorsen?

– Da.

– Îmi dau seama ce ți-a spus Møller. Nu-i da atenție. Ai șansa să înveți mai multe despre munca de detectiv.

– Harry, problema e că...

– Taci din gură și ascultă-mă, Halvorsen.

Halvorsen se blestemă singur. Dar ascultă.

BULEVARDUL VIBES

8 MAI 2000

Mirosul de cafea proaspăt făcută plutea în holul unde Harry își agăță haina într-un cuier supraîncărcat.

– Mulțumesc că m-ați primit imediat, *Herr Fauke*.

– N-ai pentru ce, se auzi Fauke din bucătărie. Un bătrân ca mine nu poate fi decât bucuros să fie de ajutor. *Dacă* pot ajuta.

Turnă cafea în două căni mari și le puse pe masa din bucătărie. Harry își plimbă degetele pe suprafața aspră a mesei masive de stejar.

– Din Provence, zise Fauke fără să fie întrebat. Soției mele îi plăcea mobila țărănească franțuzească.

– O masă minunată. Soția avea gusturi bune.

Fauke zâmbi.

– Ești căsătorit? Nu? Nu ai fost niciodată? N-ar trebui să mai aștepți prea mult. Dacă ești mereu singur, devii mai dificil. Râse. Știu eu ce spun. Aveam peste treizeci de ani când m-am căsătorit. Era târziu pentru acea perioadă. Mai 1955.

Arătă cu degetul înspre o fotografie care atârna pe perete deasupra mesei.

– Este soția ? întreabă Harry. Am crezut că e Rakel.

- A, da, desigur, zise după ce îl privi mai întâi surprins pe Harry. Am uitat că tu și Rakel vă cunoașteți de la POT.

Intrară în sufragerie, unde teancul de hârtii crescuse de la ultima vizită și ocupa toate scaunele în afară de cel de la birou. Fauke făcu loc ca să poată sta lângă masa de cafea.

- Ai aflat ceva în legătură cu numele pe care ți le-am dat? întrebă acesta.

Harry îi spuse pe scurt ce aflate.

- Totuși, mai sunt niște elemente noi, zise el. A fost omorâtă o polițistă.

- Am citit ceva în ziare.

- Cazul a fost rezolvat. Așteptăm rezultatul testului ADN. Credeți în coincidențe, *Herr Fauke*?

- Nu prea.

- Nici eu. Din acest motiv îmi pun întrebări atunci când aceeași oameni apar în cazuri care aparent nu au nici o legătură. În seara în care Ellen Gjeltén a fost ucisă, mi-a lăsat un mesaj pe robot care spunea: „Acum l-am prins“. Mă ajuta să-l caut pe cel care comandase pușca Märklin la Johannesburg. Bineînțeles, nu trebuie neapărat să existe vreo legătură între această persoană și ucigaș, dar sunt niște idei care duc în aceeași direcție. Mai ales că ea era foarte îngrijorată și voia să dea de mine. Era un caz de care mă ocupam de săptămâni bune, iar ea a încercat de mai multe ori să ia legătura cu mine în noaptea aceea. Și părea foarte agitată. Asta poate sugera că se simțea amenințată.

Harry atinse masa cu arătătorul.

- Unul dintre oamenii de pe lista dumitale, Hallgrim Dale, a fost ucis astă-toamnă. Pe aleea unde a fost găsit erau, printre alte lucruri, urme de vomă. Nu s-a stabilit imediat o legătură, de vreme ce grupa sangvină nu se potrivea cu cea a victimei, iar imaginea unui ucigaș profesionist nu se potrivea cu cineva care vomită la locul crimei. Totuși, cei de la poliție nu au exclus posibilitatea ca voma să aparțină ucigașului și au trimis o mostră de salivă la un test de ADN. Astăzi, un coleg a comparat rezultatele cu testele făcute pe fesul găsit lângă polițista ucisă. Sunt identice.

Harry se opri și îl privi.

- Înțeleg, zise Fauke. Crezi că făptașul e una și aceeași persoană.

- Nu, nu cred asta. Cred doar că poate exista o legătură între crime și e imposibil ca Sverre Olsen să fi trecut pe acolo doar întâmplător în ambele cazuri.

- De ce nu ar fi putut să fi fost el ucigașul în ambele cazuri?

- Ar fi putut să fie, bineînțeles, dar există o mare diferență între genul de violență folosit de Sverre Olsen și uciderea lui Hallgrim Dale. Ați văzut vreodată cum arată cineva care a fost bătut cu o bătă de baseball? Lemnul moale rupe oasele și face ca organe interne precum ficatul și rinichii să explodeze. Cel mai adesea, pielea rămâne intactă, iar victima moare din cauza hemoragiei interne. În cazul lui Hallgrim Dale, artera carotidă a fost secționată. În urma unui astfel de omor, țâșnește sângele. Mă înțelegeți?

- Da, dar nu văd care-i scopul.

- Mama lui Sverre Olsen i-a spus unui polițist că Sverre nu suporta să vadă sânge.

Fauke se opri cu ceașca de cafea în aer. O puse din nou jos.

- Da, dar...

- Știu ce credeți - că e posibil totuși să o fi făcut, iar faptul că nu putea suporta să vadă sânge explică de ce a vomitat. Dar ideea e că ucigașul nu folosea un cuțit pentru prima dată. Conform raportului medicului legist, a fost o tăietură perfect chirurgicală pe care nu ar fi putut să o facă decât cineva care se pricepe.

Fauke dădu încet din cap.

- Înțeleg ce vrei să spui, zise el.

- Pare că v-am pus pe gânduri, spuse Harry.

- Cred că știu de ce ești aici. Te întrebi dacă vreunul dintre soldații de la Sennheim era în stare să execute o asemenea crimă.

- Da, așa e. Era vreunul?

- Da, era. Fauke luă ceașca în ambele mâini și se uită în depărtare. Cel pe care nu l-ai găsit. Gudbrand Johansen. Ți-am spus că îl porecleam Piept Roșu, nu-i așa?

- Poți să îmi mai povestești despre el?

- Da, dar mai întâi va trebui să mai fac cafea.

IRISVEIEN

8 MAI 2000

– Cine-i acolo? se auzi un strigăt de după ușă.

Vocea era speriată. Harry îi vedea silueta prin geamul sablat.

– Harry Hole. Am vorbit la telefon.

Ușa se întredeschise.

– Îmi cer scuze...

– E în regulă.

Signe Juul deschise larg ușa și Harry intră în hol.

– Even e plecat, zise ea, scuzându-se cu un zâmbet.

– Da, mi-ați spus la telefon, confirmă Harry. De fapt, aș vrea să stau de vorbă cu dumneavoastră.

– Cu mine?

– E în regulă, *fru* Juul?

Bătrâna îl conduse înăuntru. Părul des de un cenușiu metalizat era răsucit într-un nod și prins cu o clamă demodată. Iar corpul ei rotund și cu mișcări legănate te făcea să te gândești la o îmbrățișare blândă și la mâncare bună.

Burre își înălță capul când intrară în sufragerie.

– Deci soțul a plecat la plimbare de unul singur? întrebă Harry.

- Da, nu-l poate lua pe Burre în cafenea, zise ea. Te rog, ia loc.

- Cafenea?

- E un obicei mai nou, zâmbi ea. Ca să citească ziarele. Zice că se gândește mai bine când nu stă acasă.

- Probabil că are ceva dreptate.

- Bineînțeles. Și cred că așa poate visa cu ochii deschiși.

- Ce fel de vise, aveți idee?

- Nu, nu știu. Poate că-și imaginează că e din nou tânăr, că bea cafea la o terasă în Paris sau Viena. Din nou același zâmbet rapid și conciliant. Ajunge cu asta. Vrei cafea?

- Da, vă rog.

Harry studie pereții în timp ce Signe Juul se duse în bucătărie. Deasupra șemineului era atârnat portretul unui tânăr într-o pelerină neagră. Harry nu observase tabloul când fusese aici prima oară. Bărbatul îmbrăcat în pelerină adaptase o poziție afectată, aparent cercetând orizonturi îndepărtate, dincolo de câmpul vizual al pictorului. Harry se duse lângă tablou. Pe o plăcuță de cupru scria: „Overlege Kornelius Juul, 1885-1969“. Medic.

- E bunicul lui Even, explică Signe Juul, sosind cu o tavă cu cele necesare pentru cafea.

- Da. Aveți multe portrete.

- Da, zise ea, lăsând jos tava. Tabloul de lângă este bunicul dinspre mamă al lui Even, doctorul Werner Schumann. A fost unul dintre fondatorii spitalului Ullevål, în 1885.

- Și aici?

- Jonas Schumann. Doctor la Rikshospital.

- Și rudele dumneavoastră?

Ea se uită uimită la el.

- Sunt... în altă parte. Frișcă în cafea?

- Nu, mulțumesc.

Harry luă loc.

- Aș vrea să-mi vorbești despre război.

- O, nu, izbucni ea.

- Înțeleg, dar e important. Pot să vă pun niște întrebări?
- Să vedem, zise ea, turnându-și cafea.
- Ați fost soră medicală în timpul războiului...
- Pe Frontul de Est, da. Și dezertoare.

Harry ridică privirea. Ea îl privea calmă.

- Am fost în jur de patru sute. În ciuda faptului că a fost trimis un apel autorităților norvegiene de către Crucea Roșie internațională pentru a întrerupe urmărirea penală. Crucea Roșie din Norvegia nu și-a cerut scuze decât în 1990. Tatăl lui Even, cel din tabloul de aici, avea relații și a reușit să-mi comute pedeapsa... în parte pentru că ajutasem doi răniți care făceau parte din Rezistență în primăvara lui 1945. Și pentru că nu am fost niciodată membră a Nasjonal Samling. Mai dorești să știi și altceva?

Harry se uită în ceașca de cafea. Se gândi că era atât de liniște în zonele rezidențiale mai bune din Oslo.

- Nu trecutul dumneavoastră mă interesează, *fru* Juul. Vă amintiți de un soldat norvegian de pe front pe nume Gudbrand Johansen?

Signe Juul clipi, iar Harry își dădu seama că dăduse peste ceva.

- Ce vrei de fapt să știi? Întrebă ea agitată.
- Nu v-a spus soțul dumneavoastră?
- Even nu-mi spune niciodată nimic.

- Bine. Încerc să dau de urma soldaților norvegieni care au fost la Sennheim în timpul războiului în drumul lor spre front.

- Sennheim, repetă ea încet. Daniel a fost acolo.

- Da, știu că ați fost logodită cu Daniel Gudeson. Sindre Fauke mi-a spus.

- Cine?

- Un veteran de pe front și din Rezistență pe care îl cunoaște soțul dumneavoastră. El mi-a sugerat să vă vorbesc în legătură cu Gudbrand Johansen. Fauke a dezertat, așa că nu știe ce s-a întâmplat apoi cu Gudbrand. Dar un alt soldat de pe front, Edvard Mosken, mi-a povestit despre o grenadă de mână care a explodat în tranșee. Mosken nu a putut să-mi povestească tot ce s-a

întâmplat după explozie, dar dacă Johansen a supraviețuit, ar fi normal să presupun că a ajuns în spitalul de campanie.

Signe Juul scoase un zgomot din buze. Burre îi sări în brațe, iar ea își îngropă degetele în blana deasă și sârmoasă a câinelui.

– Da, îmi amintesc de Gudbrand Johansen, zise ea. Daniel îmi scria uneori despre el în scrisorile de la Sennheim și în bilețele pe care mi le trimitea la spitalul de campanie. Erau foarte diferite. Cred că Gudbrand Johansen devenise un fel de frate mai tânăr al lui. Zâmbi. Cei mai mulți bărbați aveau tendința să se poarte ca niște frați mai mici în prezența lui Daniel.

– Știți ce s-a întâmplat cu Gudbrand?

– A ajuns la noi la spital, așa cum ai spus. Era pe vremea când frontul nostru cădea în mâinile rușilor și noi eram în retragere. Nu mai puteam să facem rost de medicamente pentru că drumurile erau blocate din toate direcțiile. Johansen a fost grav rănit, printre altele, cu un glonț în coapsă, chiar deasupra genunchiului. Cangrena i se răspândea în picior și exista riscul să trebuiască să i-l amputăm. Așa că, în loc să mai așteptăm medicamentele care nu mai veneau, a fost trimis în vest cu cei care se deplasau. Ultima imagine pe care o am despre el e o față acoperită de barbă ieșind de sub o pătură din remorca unui camion. Noroiul ajungea la jumătatea roților și le-a luat o oră să dispară după prima cotitură.

Câinele își pusese capul în poala ei și o privea cu ochi triști.

– Și atunci l-ați văzut ultima dată?

Ea ridică încet ceașca delicată de porțelan și o duse la gură, sorbi puțin și o puse la loc. Mâna nu-i tremura prea tare, dar tremura totuși.

– Am primit o ilustrată de la el câteva luni mai târziu, zise ea. Scria că are câteva dintre bunurile personale ale lui Daniel, o căciulă rusească despre care am înțeles că era un fel de trofeu de război. Scrisul era cam confuz, dar asta nu e neobișnuit în timp de război.

– Ilustrata, o mai...

Ea clătină din cap.

– Vă mai aduceți aminte de unde a fost trimisă?

– Nu. Îmi aduc doar aminte că numele m-a făcut să mă gândesc că era undeva la țară și că era bine.

Harry se ridică.

– De unde știe acest Fauke despre mine? Întrebă ea.

– Păi... Harry nu știa cum să spună, dar ea îl întrerupse:

– Toți soldații de pe front au auzit de mine, zise ea și zâmbi. Femeia care și-a vândut sufletul diavolului pentru a primi o pedeapsă mai scurtă. Asta e?

– Nu știu, spuse Harry.

Știa că trebuie să plece. Se aflau doar la două blocuri distanță de centura ce înconjura Oslo, dar era atât de liniște că ai fi zis că sunt lângă un lac în munți.

– Știi, nu l-am mai văzut niciodată, continuă ea. Pe Daniel. După ce mi-au spus că a murit.

Se concentrează asupra unui punct imaginar din fața ei.

– Am primit o felicitare de Anul Nou de la el printr-o ordonanță, iar trei zile mai târziu am văzut numele lui Daniel pe lista celor morți. Nu am crezut că e adevărat. Le-am spus că refuz să cred asta până nu-mi arată corpul. Așa că m-au dus la groapa comună din Sectorul de Nord unde ardeau morții. Am intrat în groapă, am călcat pe cadavre în timp ce căutam, mergând de la un cadavru ars la altul, uitându-mă la orbitele înnegrite și goale. Dar nici unul nu era Daniel. Mi-au spus că ar fi imposibil să-l recunosc, dar le-am spus că se înșală. Apoi ei au zis că e posibil să fi fost pus într-o groapă care a fost deja acoperită. Nu știu, dar nu l-am mai văzut niciodată.

Ea tresări când Harry tuși scurt.

– Mulțumesc pentru cafea, *fru* Juul.

Ea îl conduse în hol. În timp ce stătea lângă dulap încheindu-și haina, nu se putu abține să-i caute trăsăturile în pozele înrămate agățate de pereți, dar degeaba.

– Trebuie să-i spunem și lui Even lucrurile astea? Întrebă ea, deschizându-i ușa.

Harry o privi surprins.

- Adică trebuie să știe că am vorbit despre lucrurile astea? adăugă ea repede. Despre război și... Daniel?
 - Dacă nu vrei să știe, nu, bineînțeles.
 - Va vedea că ai fost aici. Dar nu putem să spunem doar că l-am așteptat și că a trebuit să mergeți la o altă întâlnire?
- Avea o privire imploratoare, dar mai era și altceva în ea.
- Harry nu-și dădu seama ce era până nu ajunse în Ringveien și atunci trebui să deschidă geamul să lase înăuntru zgomotul eliberator și asurzitor al mașinilor care îi împrăstie tăcerea din minte. Era groază. Signe Juul era îngrozită de ceva.

LOCUINȚA LUI BRANDHAUG, NORDBERG

8 MAI 2000

Bernt Brandhug bătu ușor cu cuțitul în paharul de cristal, împinse scaunul și se șterse cu șervețelul la gură în timp ce tuși încet. Un zâmbet îi flutura pe buze, de parcă era deja amuzat de aluziile pe care le va face în discursul pe care îl va ține în fața oaspeților: Størksen, comisarul-șef, cu soțul ei, și Kurt Meirik cu soția.

– Dragi prieteni și colegi!

Din colțul ochilor o vedea pe soția lui zâmbind nemișcată către ceilalți de parcă zicea: „Îmi pare rău că trebuie să suportați asta, dar nu pot face nimic“.

În această seară, Brandhug vorbi despre prietenie și colegialitate. Despre importanța de a fi loial și despre energia pozitivă ca o armă de apărare împotriva mediocrității pe care democrația o va permite mereu, împotriva lipsei de responsabilitate și a incompetenței la nivelul celor care conduc. Bineînțeles că nu te puteai aștepta ca niște gospodine intrate în politică sau niște oameni de la țară să înțeleagă complexitatea responsabilităților care le sunt puse pe umeri.

– Democrația este o răsplată în sine, zise Brandhug, un citat pe care îl plagiasse și-l făcuse să fie al lui. Dar asta nu înseamnă că democrația nu are un preț. Atunci când pui un muncitor în metalurgie pe post de ministru de finanțe...

Din când în când verifica dacă și comisarul-șef îl ascultă și introduse în discurs o vorbă de duh despre procesul de democratizare din diversele foste colonii din Africa unde el însuși fusese cândva ambasador. Dar discursul pe care îl mai ținuse și cu alte ocazii în fața unei alte audiențe nu îl inspira în seara aceasta. Se gândea la altceva, la cineva care îi era permanent în minte de câte-va săptămâni: Rakel Fauke.

Devenise o obsesie pentru el și uneori se gândea să o uite. Încerca prea din greu să o facă să fie a lui.

Se gândi la ultimele lui mașinațiuni. Dacă Kurt Meirik nu ar fi fost șeful POT, nu ar fi putut să facă nimic. Primul lucru pe care trebuise să-l facă fusese să-l scoată din scenă pe Harry Hole, să nu-i mai stea în cale, să-l trimită departe de oraș, într-un loc în care nu putea să ia legătura cu Rakel sau cu oricine altcineva.

Brandhug îl sunase pe Kurt și-i spusese că omul de legătură de la *Dagbladet* îl informase că existau unele zvonuri în presă că s-a întâmplat „ceva” în timpul vizitei prezidențiale din toamna trecută. Trebuiau să acționeze înainte de a fi prea târziu, să-l ascundă pe Harry undeva unde presa nu va da de el. Nu era și Kurt de aceeași părere?

Kurt zisese „hmmm” și „hmmm”. Cel puțin, până se calmează lucrurile, insistase Brandhug. De fapt, Brandhug se îndoia că Meirik crezuse ce îi spusese. Nu că era prea îngrijorat. Câteva zile mai târziu, Kurt îl chemase ca să-i spună că Harry Hole fusese trimis pe front, într-o văgăună din Suedia uitată de Dumnezeu. Brandhug își frecase pur și simplu mâinile de bucurie. Acum nimic nu îi mai putea strica planurile pe care le făcuse pentru el și Rakel.

– Democrația noastră e ca o fiică frumoasă și zâmbitoare, dar cam naivă. Faptul că forțele binelui se unesc într-o societate nu are nici o legătură cu elitismul sau jocurile puterii, e pur și simplu

singura garanție pe care o avem că fiica noastră, Democrația, nu va fi violată și că guvernul nu va fi preluat de forțe potrivnice. Din această cauză, loialitatea, această virtute aproape dată uitării, între oameni ca noi nu e doar de dorit, ci este și absolut vitală. Da, aceasta este o datorie care...

Se mutaseră în fotoliile adânci din camera de zi și Brandhug trecuse pe la fiecare cutia cu trabucuri cubaneze, un dar din partea consulatului norvegian din Havana.

– Rulate pe interiorul coapselor cubanezelor, îi șoptise soțului lui Anne Størksen și-i făcuse cu ochiul, dar acesta nu părea să fi înțeles aluzia.

Soțul ăsta al ei îi lăsase o impresie de om sec, oare cum îl chema? Avea două nume – Dumnezeu, oare uitase? Tor Erik! Asta era, Tor Erik.

– Mai vrei coniac, Tor Erik?

Tor Erik abia dacă schiță un zâmbet și refuză, clătinând din cap. Probabil genul ascetic, care aleargă cincizeci de kilometri pe săptămână, se gândi Brandhug. Totul era subțire la el – corpul, fața, părul. Văzuse privirea pe care o schimbase cu soția lui în timpul discursului, de parcă i-ar fi amintit de o glumă doar a lor. Nu avea neapărat legătură cu discursul.

– Foarte rezonabil, zise Brandhug pe un ton amar. Mai bine în siguranță decât să-ți pară rău?

Elsa apăru în ușa sufrageriei.

– Ești căutat la telefon, Bernt.

– Avem oaspeți, Elsa.

– E cineva de la *Dagbladet*.

– Răspund din birou.

Era de la Departamentul de știri, o femeie al cărei nume nu-l știa. Părea tânără după voce, iar el încercă să și-o imagineze. Era vorba despre demonstrația din aceea seară din fața Ambasadei Austriei, de pe bulevardul Thomas Heftyes, împotriva lui Jörg Haider și a Partidului Eliberării de extremă dreaptă, care fusese

ales pentru a ajuta la formarea guvernului. Nu dorea decât niște comentarii scurte pentru ediția de dimineață.

– Credeți că acesta ar fi un moment potrivit pentru a reevalua legăturile diplomatice ale Norvegiei cu Austria, *Herr Brandhug*?

El închise ochii. Îi aruncaseră numai o momeală, așa cum obișnuiau să facă uneori, știau și ei, și el că nu va mușca; avea prea multă experiență. Știa că băuse; își simțea capul ușor, iar ochii îi jucau în spatele pleoapelor, dar nu era nici o problemă.

– Aceasta este o problemă politică și nu decid asupra ei funcționarii de la Biroul de Externe, zise el.

Urmă o pauză. Îi plăcea vocea ei. Era blondă, simțea asta.

– Mă întreb dacă, având în vedere vasta dumneavoastră experiență în politica externă, ați putea face câteva predicții în legătură cu ce va face guvernul?

Știa că trebuie să-i dea un răspuns. Era foarte simplu.

„Nu fac predicții în legătură cu astfel de lucruri.“

Nici mai mult, nici mai puțin. Nu trebuia să ai o slujbă ca a lui prea mult timp ca să ai senzația că ai răspuns la toate întrebările posibile. Tinerii ziariști aveau impresia în general că erau primii care îi puneau o anume întrebare pentru că își petrecuseră jumătate din noapte gândindu-se la ea. Și erau cu toții impresionați când părea că se oprește să se gândească înainte de a răspunde la întrebarea la care probabil că răspunsese de o duzină de ori înainte.

„Nu fac predicții în legătură cu astfel de lucruri.“

Era surprins că încă nu-i spusese aceste cuvinte, dar era ceva în vocea ei, ceva care îl făcea să simtă nevoia de a fi ceva mai politicos. „Vasta dumneavoastră experiență“, spusese ea. Simți impulsul de a o întreba dacă fusese ideea ei să-l sune pe el, *Bernt Brandhug*.

– Fiind cel mai vechi funcționar public din Biroul de Externe, te asigur că obișnuitele noastre relații de diplomatie cu Austria vor fi păstrate, zise el. Asta e clar – suntem, bineînțeles, conștienți că celelalte țări din lume reacționează la ceea ce se petrece

în Austria acum. Oricum, faptul că avem relații de diplomație cu o țară nu înseamnă că ne place ce se întâmplă acolo.

– Nu, avem chiar legături diplomatice cu mai multe regimuri militare, răspunse vocea de la celălalt capăt. Deci de ce credeți că există asemenea reacții violente față de acest guvern?

– Cred că își au rădăcinile în istoria recentă a Austriei.

Ar fi trebuit să se oprească atunci. Ar fi trebuit să se oprească.

Acolo se află legăturile cu nazismul. La urma urmei, cei mai mulți istorici sunt de acord că în timpul celui de-al Doilea Război Mondial, Austria a fost de fapt aliată a Germaniei lui Hitler.

– Nu a fost Austria ocupată, la fel ca Norvegia?

Își dădu seama că habar nu avea ce mai învățau acum la școală despre al Doilea Război Mondial. Se părea că foarte puține.

– Cum ai zis că te cheamă? întrebă el. Poate că băuse prea mult.

Îi spuse cum o cheamă.

– Ei, Natasja, să te ajut puțin înainte să suni pe altcineva. Ai auzit de *Anschluss*? Înseamnă că Austria nu a fost ocupată în adevăratul sens al cuvântului. Germanii au mărșăluit în Austria în martie 1938. Aproape că nu a existat rezistență și așa a fost pe toată perioada care a mai urmat din război.

– Ca în Norvegia?

Brandhug era șocat. Femeia spusese asta într-un mod atât de sigur, fără cea mai mică urmă de rușine pentru ignoranța ei.

– Nu, răspunse el încet, de parcă ar fi vorbit cu un copil nu prea isteț. Nu ca în Norvegia. În Norvegia ne-am apărat, iar regele Norvegiei și guvernul Norvegiei erau pregătiți și așteptau la Londra, participând la programe de radio și... încurajându-i pe cei de acasă.

Își dădu seama că felul în care vorbea nu era cel mai fericit și adăugă:

– În Norvegia, întreaga populație a stat umăr la umăr împotriva forțelor ocupante. Puținii trădători care au îmbrăcat uniforma Waffen SS și au luptat pentru germani au fost scursura societății care, trebuie să acceptăm, există în toate țările. Dar, în

Norvegia s-a ridicat forța binelui, oamenii puternici care au condus mișcarea de Rezistență au fost nucleul care a pavat drumul spre democrație. Acești oameni erau loiali față de ceilalți și, în ultimă instanță, asta a salvat Norvegia. Democrația este o răsplată în sine. Șterge ce am spus în legătură cu regele, Natasja.

– Deci credeți că toți cei care au luptat de partea naziștilor au fost o scursură?

Oare ce urmărea? Brandhug hotărî să termine conversația.

– Vreau doar să spun că cei care au fost trădători în timpul războiului ar trebui să fie fericiți că au scăpat ușor cu închisoare. Am fost ambasador în țări în care aceștia ar fi fost împușcați, de la primul până la ultimul, și nu sunt chiar așa de sigur că n-ar fi fost bine să se întâmple la fel și în Norvegia. Dar, întorcându-mă la comentariul pe care îl doreai, Natasja, Ministerul de Externe nu are nici un comentariu de făcut în ceea ce privește demonstrația sau noii membrii în Parlamentul Austriei. Am oaspeți, așa că dacă nu te superi, Natasja...

Natasja îl scuză și el închise telefonul.

În sufragerie oaspeții erau pe picior de plecare.

– Deja? zise el zâmbind larg, dar fără să mai adauge ceva. Era obosit.

Își conduse musafirii până la ușă. Strânse mai tare mâna comisarului-șef și îi spuse să nu ezite să-i ceară ajutorul dacă era cazul. Totul mergea bine la muncă, dar...

Ultimul lucru la care se gândi înainte să adoarmă fu Rakel. Și la polițistul ei pe care îl scosese din scenă. Adormi zâmbind, dar se trezi cu o durere de cap îngrozitoare.

DE LA FREDRIKSTAD SPRE HALDEN

9 MAI 2000

Trenul abia dacă era pe jumătate ocupat, iar Harry găsi loc la fereastră.

Fata care stătea pe locul din spatele lui își scosese din urechi căștile de la walkman și putea să-l audă pe cel care cânta, dar nu și instrumentele. Expertul în monitorizare pe care îl folosiseră la Sydney îi explicase lui Harry că atunci când e vorba de sunete joase, urechea umană amplifică frecvența pe care o folosește vocea omului.

Harry se gândi că e o senzație liniștitoare când ultimul lucru pe care îl auzi înainte de a se lăsa tăcerea e vocea umană.

Picături tremurătoare de ploaie își făceau loc pe fereastra vagonului. Harry se uită afară la câmpurile drepte și umede și la cablurile electrice care apăreau și dispăreau între stâlpii aflați de-a lungul șinei.

Pe peronul din Fredrikstad cânta o formație de ieniceri. Controlorul îi explicase că repetau pentru Ziua Independenței de pe 17 mai.

– În fiecare marți, în fiecare an la această dată, zise el. Șeful trupei crede că repetițiile sunt mai realiste când sunt înconjurați de oameni.

Harry își vârâse câteva haine într-o geantă. Apartmentul din Klippan era simplu, dar bine mobilat. Televizor, un casetofon stereo, chiar și câteva cărți.

– *Mein Kampf* și genul ăsta, îi spusese Meirik rânjind.

Nu o sunase pe Rakel. Chiar dacă i-ar fi prins bine să-i audă vocea. O ultimă voce umană.

– Următoarea gară e Halden, se auzi în boxe vocea nazală, întreruptă de frânele trenului cu sunetul lor strident și fals.

Harry își plimbă degetul pe geam în timp ce repetă propoziția în minte. Sunetul lor strident și fals. Sunetul lor strident și fals. Un sunet care e strident...

„Un sunet nu poate fi fals, se gândi el. Un sunet nu e fals până ce nu e comparat cu alte sunete...” Chiar și Ellen, persoana cu cel mai dezvoltat simț muzical pe care o cunoscuse, avea nevoie de câteva momente, de câteva sunete pentru a auzi muzica. Nici măcar ea nu putea să indice un sunet izolat și să spună cu siguranță că e fals. Era greșit, era o minciună.

Și totuși, acest sunet îi răsună în urechi, ascuțit și fals. Se ducea la Klippan pentru a supraveghea un potențial expeditor al unui fax care deocamdată nu provocase decât vreo câteva titluri de ziar. Răsfoise ziarele de astăzi și era evident că deja uitaseră povestea cu scrisorile de amenințare despre care se făcuse oarece vâlvă în urmă cu patru zile. În schimb, *Dagbladet* scria despre schiorul Lasse Kjus care ura Norvegia și despre Bernt Brandhug, subsecretar de stat la Ministerul de Externe care, pentru a-l cita corect, spusese că trădătorii ar trebui să fie condamnați la moarte.

Se auzi alt sunet fals. Dar poate pentru că așa dorea el să fie. Plecarea lui Rakel de la restaurant, expresia din ochii ei, aproape o declarație de dragoste înainte să i-o reteze ea, lăsându-l în cădere liberă și cu o notă de plată de opt sute de coroane pe care se lăudașe că o va plăti ea. Nu avea nici un sens. Sau avea? Rakel fusese în apartamentul lui, îl văzuse cum bea, îl auzise cum

vorbește înlăcrimat despre o colegă moartă pe care o cunoștea doar de doi ani, de parcă ar fi fost singura persoană cu care avusese vreodată o relație apropiată. Patetic. Oamenii n-ar trebui să se vadă unii pe alții în asemenea momente. Deci de ce nu pusese punct acolo și atunci? De ce nu-și spusese că acest bărbat era o pacoste prea mare pentru ea. Își găsisese refugiul în muncă, ca de obicei când viața personală devenea o povară prea mare. Era tipic pentru un anume gen de bărbați, citise el undeva. Probabil din această cauză își petrecuse sfârșitul de săptămână țesând teorii ale conspirației și scenarii care puneau toate elementele – pușca Mäklin, ucigașul lui Ellen, uciderea lui Hallgrim Dale – în aceeași oală, ca să poată să amestece totul într-o ciorbă cu miros rânced. Și asta era tot patetic.

Aruncă o privire pe ziarul întins pe masa rabatabilă din fața lui și se concentrează asupra fotografiei șefului Biroului de Externe. Avea ceva cunoscut în înfățișare.

Își frecă barbia cu mâna. Știa din experiență că atunci când ancheta era în impas, creierul avea tendința să facă propriile asocieri. Iar investigația în chestiunea armei era un capitol închis. Meirik îi spusese clar – nu îl mai numea un caz. Meirik dorea ca el să scrie rapoarte despre neonaziști și să lucreze sub acoperire printre tinerii dezdărcinați din Suedia. Să-l ia dracu'!

– ... cu peronul pe partea dreaptă.

Ce ar fi dacă s-ar da pur și simplu jos din tren? Care era cel mai rău lucru care s-ar putea întâmpla? Atâta vreme cât Biroul de Externe și POT-ul se temeau ca incidentul de la stația de taxare de anul trecut să nu răsufle, Meirik nu-l putea trimite la plimbare. Iar în ceea ce o privește pe Rakel, habar nu avea.

Trenul se opri cu un ultim geamăt și în vagon se făcu liniște. Pe coridor se auzeau uși trântite. Harry rămase la locul lui. Auzea mai clar cântecul de la walkman. Era o melodie pe care o auzise de multe ori; dar nu își amintea unde.

NORDBERG ȘI HOTELUL CONTINENTAL

9 MAI 2000

Bătrânul fu luat complet pe nepregătire; durerile bruște înțepătoare îl lăsară fără suflare. Se chirci pe pământul unde stătea și își băgă pumnul în gură ca să nu țipe. Stătu așa, încercând să rămână conștient, în timp ce valuri de lumină și întuneric îl străpungeau. Deschise și închise ochii. Cerul se rostogolea deasupra lui. De parcă timpul accelera: norii se grăbeau pe cer, iar stelele străluceau prin azuriul acestuia. Ziua devenea noapte, apoi zi, noapte, zi, și iar noapte. Apoi, totul se sfârși și simți aroma pământului umed de sub el și știu că era în viață.

Rămase în aceeași poziție până ce îi reveni răsufarea. Sudorea îi lipise cămașa de trup. Se rostogoli pe burtă și se uită iar înspre casă.

Era o casă mare de lemn negru. Se afla acolo de dimineată și știa că era doar soția lui acasă. Cu toate astea, era lumină la toate geamurile, la parter și la etaj. O văzuse ducându-se să aprindă toate luminile de îndată ce se întunecase, de unde deduse că se temea de întuneric.

Și lui îi era teamă – dar nu de întuneric, nu-i fusese niciodată teamă de așa ceva. Îi era teamă de accelerarea timpului. Și de durere. Era o experiență nouă și nu învățase încă să o controleze. Și nici nu știa dacă putea. Iar timpul? Își dădea silința să nu se gândească la celulele care se divid, și se divid, și se divid.

Pe cer apăru o lună palidă. Se uită la ceas: 19.30. Curând se va întuneca prea tare și va trebui să aștepte până dimineața. În acest caz, va trebui să-și petreacă noaptea în adăpost. Se uită la construcția pe care o încropise. Consta în două crengi în formă de Y pe care le înfipsese în pământ, lăsând spațiu de jumătate de metru deasupra pământului. Între ele, în furca crengilor, pusese o creangă decojită dintr-un pin. Apoi tăiasse trei crengi lungi pe care le pusese pe pământ rezemate de creanga de pin. Le acoperise cu un strat subțire de ramuri de molid. Avea, astfel, un fel de acoperiș care îl va proteja de ploaie, va ține ceva căldură și îl va ascunde de trecătorii care s-ar abate de la potecă. Îi luase doar în jur de o jumătate de oră să facă adăpostul.

Calculase riscul de a fi văzut din stradă sau de cineva din casele din zonă ca fiind neglijabil. Ar trebui să fie o persoană cu o vedere extrem de bună să distingă adăpostul dintre trunchiurile copacilor în pădurea deasă de molizi la o distanță de aproape trei sute de metri. Pentru siguranță, acoperise aproape complet deschizătura cu ramuri de molid și legase cârpe în jurul țevii puștii astfel încât soarele de după-amiază să nu se reflecte în oțel.

Se uită iar la ceas. Unde naiba era?

Bernt Brandhug răsuci paharul în mână și se uită iar la ceas. Unde naiba era?

Stabiliseră să se întâlnească la 19.30, iar acum era deja 19.45. Bău restul din pahar și își puse altul din sticla de whisky pe care o adusese camerista: Jameson. Singurul lucru bun pe care l-a dat vreodată Irlanda. Își mai puse unul. Fusese o zi de infern. Titlurile din *Dagbladet* făcuseră ca telefonul să nu se oprească din sunat. Promise și mult sprijin, dar, în cele din urmă, îl sunase pe redactorul știrilor de la *Dagbladet*, un vechi prieten de la

universitate, și îi spusese categoric că fusese citat greșit. *Quid pro quo*, le promisese informații din interior despre gafa ministrului de Externe la întâlnirea Consiliului European de Finanțe. Redactorul ceruse ceva timp de gândire. După o oră, îl sunase înapoi. Se pare că Natasja era nou angajată la ziar și recunoscuse că e posibil să-l fi înțeles greșit pe Brandhug. Nu vor publica o rectificare, dar nu vor mai continua cu această chestiune. Exercițiul de limitare a pagubelor avusese succes.

Brandhug luă o înghițitură mare, plimbă whisky-ul prin gură și savură aroma aspră și în același timp fină până în canalul nazal. Se uită în jur. Câte nopți petrecuse aici? De câte ori se trezise în patul dublu puțin cam prea moale, cu o urmă de durere de cap după un pahar în plus? De câte ori îi ceruse femeii de lângă el – dacă mai era încă acolo – să ia liftul până la etajul întâi, apoi să coboare scările spre restaurantul unde se servea micul dejun ca să pară că merge la o întâlnire la masă și nu că vine de la una din dormitor? Pentru mai multă siguranță.

Își mai puse un pahar.

Dar cu Rakel va fi altfel. Nu o va trimite jos la restaurant.

Se auzi o bătaie ușoară în ușă. Se ridică, se uită încă o dată la cuvertura fină galbenă-aurie de pe pat, simți o umbră de teamă pe care o înlătură imediat, și făcu cei patru pași până la ușă. Se studie în oglinda de pe hol, își trecu limba peste dinții din față, umezi un deget și și-l trecu peste sprâncene și deschise ușa.

Ea se sprijinea de perete cu haina desfăcută la nasturi. Purta pe dedesubt o rochie roșie de lână. El îi ceruse să poarte ceva roșu. Avea pleoapele grele și îi zâmbi ironic. Brandhug era surprins – nu o mai văzuse arătând așa. Probabil că băuse sau luase niște medicamente – privirea ei îl studia cu apatie și cu greu îi recunoscuse vocea când murmură ceva incoerent despre cât de greu a găsit hotelul. O luă de braț, dar ea se eliberă, așa că o conduse în cameră cu mâinile pe umerii ei. Se trânti pe canapea.

– Ceva de băut? Întrebă el.

– Da, te rog, zise ea cu limba împleticită. Sau preferi să mă dezbrac imediat?

Brandhug îi turnă un pahar fără să-i răspundă. Știa care îi e jocul. Dar dacă credea că îi va distruge plăcerea făcând pe victima, se înșela. E adevărat, ar fi preferat rolul pe care îl jucau cuceririle lui de la Departamentul de Externe – tânăra inocentă căzând pradă farmecului irezistibil al șefului și senzualității lui masculine ce emana încredere. Dar cel mai important lucru era că se supusese dorințelor lui. Era prea bătrân ca să mai creadă în motivațiile romantice ale oamenilor. Singurul lucru care îi separa era scopul fiecăruia: puterea, cariera sau custodia unui copil.

Nu-l deranjase niciodată că femeile erau amețite de poziția lui de șef. La urma urmei, și el era. El era Bernt Brandhug, subsecretar de Stat de la biroul de Externe. Pentru numele lui Dumnezeu, își petrecuse toată viața cu scopul de a ajunge subsecretar. Dacă Rakel dorea să se drogheze și să se prezinte ca o prostituată, asta nu schimba cu nimic lucrurile.

– Îmi cer scuze, dar trebuie să fii a mea, zise el punându-i două cuburi de gheață în băutură. Când vei ajunge să mă cunoști, vei înțelege mai bine. Dar să-ți dau o primă lecție mai întâi, să-ți faci o idee ce mă face să funcționez.

Îi dădu paharul.

– Unii bărbați se târăsc prin viață cu nasul în pamânt și se mulțumesc cu resturi. Ceilalți ne ridicăm în două picioare, mergem la masă și ne ocupăm locul ce ni se cuvine. Suntem în minoritate pentru că stilul nostru de viață ne cere uneori să fim brutali, iar această brutalitate cere forță. Trebuie să ne eliberăm de educația social democrată și egalitară pe care am primit-o. Dacă am de ales între asta și a mă târî, prefer să las la o parte moralitatea mioapă care nu e capabilă să plaseze acțiunile individuale în context. Și sunt convins că de fapt, cumva, vei ajunge să mă respecti pentru asta.

Ea nu răspunse; dădu doar paharul pe gât.

– Hole nu reprezenta nici o amenințare pentru tine, zise ea. Suntem doar buni prieteni.

– Cred că minți, replică el, umplându-i fără chef paharul pe care îl golise. Și trebuie să fii doar a mea. Să nu mă înțelegi greșit.

Când ți-am pus condiția să întrerupi imediat orice legătură cu Hole, nu am făcut-o din cauza geloziei, ci am avut în vedere un principiu al purității. În orice caz, câteva zile în Suedia sau oriunde l-a trimis Meirik n-o să-i prindă rău.

Brandhug chicoti.

– De ce mă privești așa, Rakel? Doar nu sunt regele David, iar Hole... cum îl cheamă pe cel pe care regele David a poruncit să fie trimis pe linia întâi a luptei?

– Uriah¹, murmură ea.

– Exact. Și a murit, nu?

– Altfel nu ar fi fost o poveste prea interesantă, zise ea vorbind în pahar.

– Bine. Dar aici n-o să moară nimeni. Și, dacă nu mă înșel, regele David și Bathsheba au trăit destul de fericiți până la adânci bătrâneți.

Brandhug se așează lângă ea pe canapea și îi luă bărbia între degete.

– Spune-mi, Rakel, de unde știi atâtea povești din Biblie?

– O educație bună, zise ea smulgându-se și scoțându-și rochia de pe ea.

El înghiți în sec în timp ce o privea. Arăta bine. Purta lenjerie albă. O rugase special să poarte lenjerie albă. Îi scotea în evidență strălucirea aurie a pielii. Nu se cunoștea că născuse. Dar faptul că avusese un copil, că era fertilă și că îl hrănise la sânul ei, toate astea o făceau mai atractivă în ochii lui Bernt Brandhug. Era perfectă.

– Nu ne grăbim, zise el, punându-i mâna pe genunchi.

Fața ei nu trăda nici o emoție, dar simți cum tresare.

– Fă ce vrei, spuse ea dând din umeri.

– Ai vrea să vezi întâi scrisoarea?

Arată cu capul înspre plicul cafeniu cu sigiliul Ambasadei Rusiei care se afla în mijlocul mesei. Ambasadorul Vladimir Aleksandrov scrisese o scrisoare scurtă către Rakel Fauke prin care o informa că autoritățile ruse îi cereau să ignore apelul anterior privitor la

¹ În lb. română, Urie (n.red.)

audierea pentru custodia lui Oleg Fauke-Gosev. Întreaga chestiune va fi amânată pe termen nedefinit din cauza aglomerării proceselor din curțile de justiție. Nu fusese ușor. Brandhug fusese obligat să-i amintească ambasadorului de câteva servicii pe care i le datora. Și, în plus, îl va servi și pe viitor. Unele dintre aceste favoruri se aflau la granița dintre ce îi era permis unui șef de la Ministerul de Externe al Norvegiei.

– Am încredere în tine, zise ea. Putem să terminăm treaba?

Abia dacă clipi când o lovi cu palma peste obraz, dar capul i se balansă ca al unei păpuși de cârpe.

Brandhug își frecă mâna în timp ce o studia.

– Nu ești proastă, Rakel, zise el. Așa că bănuiesc că îți dai seama că asta nu e decât un aranjament provizoriu. Trebuie să aștepți șase luni înainte ca procesul să fie prescris. O citație poate veni oricând; nu e nevoie decât să dau un telefon.

Ea se holbă la el și, în cele din urmă, Brandhug zări în ochii ei semne de viață.

– Cred că niște scuze nu ar fi deplasate, zise el.

Pieptul lui Rakel se ridică, iar nările îi tremurară. Ochii i se umplură încet de lacrimi.

– Ei bine, zise el.

– Îmi pare rău. Abia dacă i se putea auzi vocea.

– Va trebui să vorbești mai tare.

– Îmi pare rău.

Brandhug se luminează la față.

– Da, da, Rakel. Îi șterse o lacrimă de pe obraz. Totul va fi bine. Trebuie doar să ajungi să mă cunoști. Vreau să fim prieteni. Mă înțelegi, Rakel?

Ea dădu din cap.

– Ești sigură?

Ea expiră zgomotos pe nas și încuviință.

– Excelent.

El se ridică și își desfăcu curea.

Era o noapte deosebit de rece și bătrânul se vârâse în sacul de dormit. Deși stătea pe un strat gros de ramuri de molid, răceala

ce venea dinspre pământ îi pătrunse în corp. Nu își mai simțea picioarele și, din când în când, trebuia să se mute de pe o parte pe alta ca să nu-i înghețe și corpul.

Ferestrele casei erau încă luminate, dar afară era atât de întuneric acum încât nu mai putea vedea mare lucru prin luneta de la pușcă. Cu toate astea, situația nu era foarte rea. Dacă bărbatul se întorcea acasă în seara asta, lampa de deasupra intrării în garaj, care avea vedere spre pădure, s-ar aprinde. Bătrânul se uită prin lunetă. Deși lampa nu făcea prea multă lumină, culoarea ușii garajului era destul de luminoasă ca să-l scoată în evidență.

Bătrânul se întoarse pe spate. Era liniște aici; putea să audă mașina când venea. Doar dacă nu ar adormi. Durerile de stomac îl secătuiseră, dar nu putea adormi. Nu dormise niciodată la datorie. Niciodată. Simțea ură și încerca să se încălzească de la ea. Era diferit, nu era ca cealaltă ură care ardea cu o flacără mică, dar constantă de ani de zile, consumându-l și eliberându-l de gândurile meschine, oferindu-i o perspectivă și permițându-i să vadă lucrurile mai bine. Această nouă ură ardea cu o asemenea ferocitate, încât nu era sigur dacă el o controla sau ea îl controla pe el. Știa că nu trebuie să se lase dus de val; trebuia să rămână calm.

Privi cerul înstelat printre molizii de deasupra lui. Era liniște. Așa de liniște și de frig. Va muri. Cu toții vor muri. Țsta era un gând bun; încercă să-l păstreze în minte. Apoi închise ochii.

Brandhug se uita fix la candelabrul din tavan. O fâșie de lumină albastră din stradă, de la o reclamă la Blaupunkt, se reflecta în el. Așa de liniște. Așa de frig.

– Poți pleca acum, zise el.

Nu o privi, auzi doar fâșâitul cuverturii și simți patul mișcându-se. Apoi zgomot de haine îmbrăcate. Ea nu scosese o vorbă. Nici când o atinsese, nici când îi ordonase să îl atingă. Zăcea acolo, cu ochii ei negri mari, larg deschiși. Negri de teamă. Sau de ură. Asta îl făcuse să nu se simtă în largul lui, încât...

La început o ignorase. Așteptase să simtă. Se gândise la celelalte femei pe care le avusese, cum avusese succes de fiecare dată. Dar sentimentul nu venise și, după un timp, o rugase să nu-l mai atingă. Nu avea nici un motiv să o lase să-l umilească.

Se supusese ca un robot. Se asigurase că își îndeplinește partea ei din înțelegere, nici mai mult, nici mai puțin. Avea de așteptat șase luni până când procesul custodiei lui Oleg se va prescrie. Avea timp suficient. Nu avea rost să devină agitat; vor fi și alte zile, și alte nopți.

Ajunsese de unde plecase, dar cu siguranță nu ar fi trebuit să bea. Asta îl făcuse să fie inert, să nu poată să răspundă la mângâierile ei sau la propriile mângâieri.

Îi spusese să intre în cadă și pregătise ceva de băut. Apa fierbinte, săpun. Ținuse monologuri lungi despre cât era de frumoasă. Ea nu spusese nimic. Așa de liniște. Așa de frig. În cele din urmă, apa se răcise și el o ștersese și o dusesse iar în pat. Pielea ei devenise uscată. Începuse să tremure și o simțise că începe să-i răspundă. În cele din urmă. Mâna lui se plimbase în jos pe trupul ei. Apoi îi văzuse din nou ochii. Mari, negri, morți. Privirea ei fixată pe un punct din tavan. Și magia dispăruse iar. Simțise nevoia să o pălmuiască, să-i readucă viață în ochii morți, să o plesnească brutal cu dosul palmei, să-i vadă pielea cum se înroșește și se inflamează.

O auzise cum ia scrisoarea de pe masă și cum își deschide geanta.

– Data viitoare va trebui să bem mai puțin, zise el. E valabil și pentru tine.

Ea nu răspunse.

– Săptămâna viitoare, Rakel. Același loc, aceeași oră. Nu o să uiți, nu?

– Cum aş putea? zise ea. Ușa se închise și ea dispăru.

Se ridică, își mai pregăti o băutură. Jameson cu apă, singurul lucru bun care... Bău încet. Apoi se întinse.

Curând se făcu miezul nopții. Închise ochii, dar nu putu să adoarmă. Din camera vecină auzi cum cineva dă drumul la

programul cu plată de la televizor. Dacă asta era. Gemetele păreau reale. Sirena unei mașini de poliție se auzi în noapte. La dracu'! Se răsuci și se întoarse. Spatele îi amortise deja de la patul moale. Avea mereu probleme când dormea aici, nu doar din cauza patului. Camera galbenă de hotel era și va rămâne mereu o cameră de hotel, un loc străin.

„O întâlnire la Larvik“, îi spusese soției. Și, ca de obicei când îl întreba, nu-și putu aminti numele hotelului unde va sta. Era Rica, se întrebasese? Dacă se va termina târziu, o va suna, îi spusese. „Dar știi cum stă treaba cu cinele astea târzii, draga mea.“

Ei bine, ea nu avea de ce să se plângă. Îi oferise o viață care era mai mult decât ar fi putut spera având în vedere nivelul ei. Mulțumită lui, călătorise în toată lumea, locuise în reședințe luxoase pentru ambasadori, ticsite de servitori în unele dintre cele mai frumoase orașe din lume, învățase limbi străine și cunoscuse oameni interesanți. Nu trebuise niciodată să ridice un deget. Ce ar face dacă ar fi lăsată singură, ea care nu muncise niciodată? El era baza existenței ei, familia ei, pe scurt, tot ce avea. Nu, nu îl deranja prea tare ce putea sau nu să creadă Elsa.

Cu toate astea, acum se gândea la ea. Ar fi trebuit să fie acolo, cu ea. Un trup cald și cunoscut la spatele lui, cu o mână peste el. Da, puțină căldură după atâta răceală.

Se uită iar la ceas. Ar putea spune că cina s-a terminat mai devreme și se hotărâse să vină acasă. Și nu doar asta, ea va fi fericită. Ura să stea singură noaptea în casa aceea mare.

Stătu acolo, ascultând zgomotele care veneau din camera vecină.

Apoi se ridică și începu să se îmbrace repede.

Bătrânul nu mai e bătrân. Și dansează. Este un vals lent, iar ea și-a rezemat obrazul de gâtul lui. Dansează de mult timp, au transpirat, iar pielea ei e așa de fierbinte încât arde. O simte că zâmbește. Vrea să-și continue dansul, să o țină pur și simplu așa, până ce clădirea va arde din temelii, până ce timpul se va opri,

până vor putea să deschidă ochii să vadă că au ajuns într-un alt loc.

Ea șoptește ceva, dar muzica e prea tare.

– Ce? zice el, plecându-și capul.

Ea îi atinge urechea cu buzele.

– Trebuie să te trezești, zice ea.

El deschise ochii. Clipi în întuneric înainte să vadă că avea o respirație rigidă și albă. Nu auzise mașina sosind. Se întoarse, gemu încet și încercă să-și scoată brațele de sub el. Zgomotul ușii de la garaj îl trezise. Auzi mașina accelerând și apucă doar să zărească mașina Volvo albastră înghițită de garajul întunecos. Brațul drept îi amortise. În câteva secunde, bărbatul va ieși din nou, va sta în lumină, va închide ușa garajului și apoi... va fi prea târziu.

Bătrânul bâjbâi disperat după fermoarul de la sacul de dormit și își scoase afară brațul stâng. Adrenalina îi galopa prin vene, dar somnul nu-l lăsa în pace, ca un strat de vată ce înăbușă toate sunetele și-l împiedică să vadă clar. Auzi zgomot când ușa de la mașină se închise.

Acum avea ambele brațe afară din sacul de dormit și, din fericire, cerul înstelat făcea destulă lumină să vadă unde e pușca și să o așeze în poziție de tragere. Repede, repede! Își lipi obrazul de patul rece al puștii. Se uită prin lunetă. Clipi, nu zărea nimic. Scoase cu degete tremurătoare bucata de material pe care o înfășurase în jurul lunetei ca să nu înghețe lentila. Asta e! Își lipi din nou obrazul de patul rece al puștii. Ce mai era acum? Garajul nu se vedea, probabil că mișcase telemetrul. Auzi cum e închisă ușa garajului. Răsuci telemetrul și bărbatul intră în vizor. Era înalt, cu umeri lați, purta o haină de lână și stătea cu spatele la el. Bătrânul clipi de două ori. Visul încă mai plutea în fața lui precum o ceață subțire.

Voia să aștepte până când bărbatul se întorcea, până va putea stabili cu certitudine că el era acela. Degetul se încordă pe trăgaci, apăsându-l cu grijă. Ar fi fost mai ușor cu arma cu care se antrenase ani de zile; avea atunci în sânge presiunea cu care trebuia să

apese pe trăgaci și toate mișcările erau automate. Se concentra asupra respirației. Nu e greu să ucizi pe cineva. Nu atunci când te-ai antrenat pentru asta. La începutul bătăliei de la Gettysburg din 1863, două companii de proaspăt recruți se aflau la cincizeci de metri distanță unul de altul și trăseseră la rând unii în alții fără să fi fost cineva rănit – nu pentru că erau țintași proști, ci pentru că ochiseră deasupra capetelor. Pur și simplu nu putuseră să treacă pragul uciderii unui om. Dar când ai mai făcut-o...

Bărbatul din fața garajului se întoarse. Părea că se uită chiar în direcția bătrânului. Era el, fără îndoială. Aproape că intra complet în raza lunetei. Ceața începea să se risipească din mintea bătrânului. Își ținu răsufarea și crescuseră presiunea de pe trăgaci, încet și calm. Trebuia să-l lovească din primul foc pentru că era întuneric beznă dincolo de cercul de lumină de la garaj. Timpul îngheță. Bernt Brandhug era un om mort. Mintea bătrânului era extrem de limpede acum.

Din acest motiv, sentimentul că făcuse ceva greșit veni cu o fracțiune de secundă înainte să-și dea seama despre ce era vorba. Trăgaciul refuza să se miște. Bătrânul apăsă mai tare, dar trăgaciul tot nu se mișcă. Siguranța. Bătrânul știa că era prea târziu. Găsi siguranța cu degetul mare și o desfăcu. Apoi se uită prin lunetă la conul de lumină gol. Brandhug plecase, mergea spre ușa din față de cealaltă parte a casei care dădea înspre drum.

Bătrânul clipi. Inima îi bătea precum un ciocan în interiorul coastelor. Respiră, lăsând aerul să iasă din plămânii care îl dureau. Adormise. Clipi din nou. Totul în jur părea să plutească acum într-un fel de ceață. Dăduse greș. Lovi pământul cu pumnul strâns. Doar când prima lacrimă fierbinte îi căzu pe mână își dădu seama că plângea.

KLIPPAN, SUECIA

10 MAI 2000

Harry se trezi.

Îi luă o secundă înainte să-și dea seama unde se află. Primul lucru care îi trecuse prin cap când intrase în apartament fusese că îi va fi imposibil să doarmă. Dormitorul era separat de strada aglomerată doar printr-un perete subțire și o fereastră. Dar, de îndată ce magazinul de peste drum închisese, locul se cufundă într-o tăcere de mormânt. Abia dacă mai trecea câte o mașină, iar locuitorii dispăruseră ca înghițiți.

Harry cumpărase de la magazin o pizza mare pe care o încălzi în cuptor. Se gândi că era ciudat să se afle în Suedia și să mănânce mâncare italienească făcută în Norvegia. Apoi dăduse drumul la televizorul prăfuit care stătea pe o ladă de bere într-un colț. Era ceva în neregulă cu televizorul pentru că toate fețele pâlpâiau într-o lumină verde. Se așază să se uite la un documentar. O fată pusese cap la cap povestea fratelui ei, care își petrecuse întreaga copilărie în anii 1970 călătorind în jurul lumii și trimițându-i scrisori. De la Paris unde nu avea adăpost deasupra capului, la un chibut în Israel, o călătorie cu trenul prin India și pe culmile disperării în Copenhaga. Fusese făcut foarte simplu. Câteva filmele, dar mai mult cadre fixe, vocea celui care dubla filmul și o

poveste ciudat de tristă și de melancolică. Cu siguranță că visase toate astea pentru că atunci când se trezi, personajele și locurile încă îi erau întipărite pe retină.

Zgomotul care îl trezise venea dinspre haina pe care o pusese peste scaunul din bucătărie. Bipurile stridente se loveau de pereții camerei goale. Dăduse încălzirea electrică la maximum, dar tot înghețase sub pătura subțire. Puse picioarele pe linoleumul rece și scoase telefonul mobil din buzunarul hainei.

– Alo?

Nici un răspuns.

– Alo?

La celălalt capăt se auzea o respirație.

– Tu ești, Sis?

Era prima persoană care-i veni în minte care avea acest număr și care ar fi putut să îl sune la miezul nopții.

– S-a întâmplat ceva? Cu Helge?

Nu fusese convins când îi lăsase pasărea lui Sis, dar ea părea așa de fericită și îi promisese că va avea mare grijă de ea. Dar nu era Sis. Ea nu avea respirația asta. Și ea ar fi răspuns.

– Cine e?

Nici un răspuns în continuare.

Se pregătea să închidă când auzi un scâncet. Respirația deveni tremurătoare; părea că persoana de la celălalt capăt era pe punctul de a plânge. Harry se așază pe canapea. Prin crăpătura dintre draperiile albastre subțiri vedea firma luminoasă a magazinului ICA.

Harry scoase o țigară din pachetul de pe măsuta de lângă canapea, o aprinse și se lăsă pe spate. Trase adânc în timp ce ascultă cum respirația tremurătoare se transformă în suspine.

– Nu plânge, zise el.

O mașină trecu pe stradă. Cu siguranță un Volvo, se gândi Harry. Își acoperi picioarele cu pătura. Apoi îi spuse povestea despre fată și despre fratele ei mai mare, cu mai multă sau mai puțină exactitate. Când termină, ea nu mai plângea și după ce el îi spuse noapte bună, legătura se întrerupse.

Când mobilul sună iar, trecuse de ora 8 și afară era lumină. Harry îl găsi sub pătură, între picioare. Era Meirik. Părea stresat.

– Întoarce-te imediat la Oslo, zise el. Se pare că s-a tras cu arma aia a ta Märklin.

Partea a şaptea

MANTIA NEAGRĂ

RIKSHOSPITAL

10 MAI 2000

Harry îl recunoscuse pe Bernt Brandhaug imediat. Avea un zâmbet larg pe față și se holba la Harry cu ochii larg deschiși.

– De ce zâmbește? întrebă Harry.

– Nu mă întreba pe mine, zise Klemetsen. Mușchii faciali înțepenesec, iar oamenii au tot felul de expresii ciudate. Uneori avem părinți care nu-și recunosc propriii copii pentru că sunt așa de schimbați.

Masa de autopsie se afla în mijlocul camerei. Klemetsen dădu cearșaful la o parte ca să poată vedea rămășițele corpului. Halvorsen se întoarse imediat cu spatele. Refuzase să-și aplice sub nas crema mentolată cu care îl îmbiase Harry înainte să intre. Pentru că temperatura din sala de autopsii nr. 4 a Departamentului de medicină legală din Rikshospital era de 12 grade, mirosul nu era cel mai rău lucru. Halvorsen nu reuși să se stăpânească să nu vomite.

– Sunt de acord, zise Knut Klemetsen. Nu arată prea grozav.

Harry încuviință. Klemetsen era un bun medic legist și un om rezonabil. Era conștient că Halvorsen era nou și nu voia să-l facă să se simtă prost. Brandhaug nu arăta mai rău decât celelalte cadavre. Cu alte cuvinte, nu arăta mai rău decât gemenii care

stătuseră o săptămână în apă, decât tânărul de optsprezece ani care se zdrobise având o viteză de 200 km pe oră în încercarea de a scăpa de poliție sau decât drogatul care își dăduse foc având doar un hanorac pe el. Harry văzuse multe la viața lui, iar Berni Brandhaug nu era nici pe departe printre cele mai rele priveliști. Dar un lucru era clar: având doar un glonț în spate, Berni Brandhaug chiar arăta oribil. Rana din piept era atât de mare, încât Harry putea să-și bage pumnul în ea.

– Deci glonțul a intrat prin spate? întrebă Harry.

– Chiar printre umeri. I-a zdrobit coloana vertebrală când a intrat și osul stern când a ieșit. După câte se vede, lipsesc părți din stern. Au găsit bucăți din el pe scaunul mașinii.

– Pe scaunul mașinii?

– Da, tocmai deschisese ușa de la garaj, probabil îndreptându-se spre muncă, când glonțul a trecut prin el, prin parbriz și prin geamul din spate și s-a oprit în peretele din spate al garajului.

– Ce fel de glonț ar putea fi? întrebă Halvorsen care părea să-și fi revenit.

– Experții în balistică vor trebui să răspundă la această întrebare, zise Klemetsen. Dar a trecut ca un burghiu. Singura dată când am mai văzut așa ceva a fost când eram într-o misiune a Națiunilor Unite în Croația, în 1991.

– Un glonț Singapore, interveni Harry. Au găsit rămășițele la o jumătate de centimetru în zid. Cartușul descoperit între copacii din apropiere e la fel cu cel găsit iarna trecută în Siljan. De asta m-au contactat imediat. Ce ne mai poți spune, Knut?

Nu mai erau multe de spus. Spuse că deja i se făcuse autopsia în prezența celor de la Criminalistică, așa cum cerea legea. Cauza morții era evidentă și, în plus, nu erau decât două chestiuni demne de menționat – Brandhaug avea urme de alcool în sânge, iar sub unghia degetului mijlociu fuseseră găsite urme de secreții vaginale.

– Ale soției? întrebă Halvorsen.

– Cei de la Medicină legală vor stabili asta, zise Klemetsen uitându-se peste ochelari la tânărul polițist. Dacă vor considera

necesar. E posibil să nu fie nevoie să o întrebe așa ceva acum, decât în cazul în care va fi considerat relevant pentru investigație.

Harry clătină din cap dezaprobat.

Merseră cu mașina în sus pe bulevardul Sognsveien și apoi pe Peder Ankers înainte să ajungă la casa lui Brandhaug.

– Ce casă urâtă, zise Halvorsen.

Sunară la ușă și trecu ceva timp înainte ca o femeie peste cincizeci de ani, machiată strident, să deschidă ușa.

– Elsa Brandhaug?

– Sunt sora ei. Ce doriți?

Harry îi arată legitimația.

– Alte întrebări? Întrebă sora, stăpânindu-și iritarea din voce.

Harry încuviință și își dădu seama într-un fel sau altul de ce va urma.

– Să fim serioși! E epuizată și nu vor să-i dea soțul înapoi, toți acei...

– Îmi cer scuze, dar nu e vorba de soțul ei, o întrerupse Harry politicos. E mort. E vorba de următoarea victimă. Sperăm ca nimeni altcineva nu va trece prin ce trece ea acum.

Sora ei stătea acolo, cu gura deschisă, nesigură pe ce ar trebui să spună. Harry o scoase din încurcătură întrebând-o dacă să se descalțe la intrare.

Fru Brandhaug nu părea atât de epuizată pe cât susținea sora ei. Stătea pe canapea uitându-se în gol, dar Harry observă că de sub o pernă ieșeau niște andrele. Nu că ar fi fost ceva în neregulă cu tricotatul atunci când soțul tocmai ți-a fost ucis. Gândindu-se mai bine, lui Harry i se păru chiar normal. Ceva obișnuit de care să te agăți cât lumea pare să se prăbușească în jurul tău.

– Plec în seara asta, zise ea. La sora mea.

– Înțeleg că poliția va rămâne aici să păzească, spuse Harry. În cazul în care...

– În cazul în care mă urmăresc și pe mine, încuviință ea.

– Credeți că așa stau lucrurile? întrebă Halvorsen. Și dacă e așa, cine sunt „ei“?

Ea dădu din umeri. Se uită pe geam la lumina palidă care intra în cameră.

– Știu că cei de la Criminalistică au fost aici și v-au pus întrebări, continuă Harry. Dar mă întrebam dacă soțul dumneavoastră a primit amenințări după articolul de ieri din *Dagbladet*.

– Nu a sunat nimeni aici, zise ea. Dar, pe de altă parte, apare doar numele meu în cartea de telefon. Așa a dorit Bernt. Va trebui să întrebați la Ministerul de Externe dacă a sunat cineva.

– Am întrebat, zise Halvorsen, schimbând o privire rapidă cu Harry. Încercăm să vedem ce telefoane a primit ieri la birou.

Halvorsen îi puse câteva întrebări despre posibili dușmani ai soțului ei, dar ea nu putu să-i ajute cu prea multe.

Harry se așează și ascultă un timp până când îi veni brusc o idee.

– Sunteți absolut sigură că nu ați primit nici un telefon ieri? întrebă el.

– Ba da, cred că am primit, zise ea. Mai multe.

– Cine a sunat?

– Sora mea. Bernt. Și cineva de la un sondaj de opinie, dacă îmi amintesc bine.

– Ce v-au întrebat?

– Nu știu. L-au cerut pe Bernt. Au liste întregi de nume, nu? Împreună cu vârsta și sexul...

– L-au cerut pe Bernt Brandhaug, nu-i așa?

– Da...

– La sondajele de opinie nu folosesc nume. Ați auzit vreun zgomot în fundal?

– Ce vreți să spuneți?

– De obicei, lucrează în birouri deschise împreună cu mulți alții.

– Era ceva, zise ea, dar...

– Dar?

– Nu genul de zgomot despre care spuneți. Era... diferit.

– Când ați primit acest apel?

- Cred că era în jur de prânz. Am spus că vine acasă după-amiaza. Uitasem că Bernt trebuia să meargă la Larvik să ia cina cu cei de la Consiliul pentru Exporturi.

- De vreme ce numele Bernt nu e în cartea de telefon, v-a trecut prin minte că ar putea să fie cineva care sună la toate familiile Brandhaug pentru a afla unde locuiește Bernt? Și să afle când va veni acasă?

- Nu îmi dau seama ce...

- Cei cu sondajele nu sună acasă, în miezul zilei, un om care lucrează. Harry se întoarse spre Halvorsen. Verifică la Telenor să vezi dacă pot face rost de numărul de pe care s-a sunat.

- Scuzați-mă, *fru* Brandhaug, zise Halvorsen. Am văzut că aveți în hol un telefon nou Ascom ISDN. Am și eu unul la fel. Ultimele zece numere sunt stocate în memorie, cu numărul și data. Aș putea...

Harry încuviință spre Halvorsen înainte ca acesta să se ridice în picioare. Sora lui *fru* Brandhaug îl conduse în hol.

- Bernt era de modă veche într-un fel, îi spuse *fru* Brandhaug lui Harry cu un zâmbet fals. Dar îi plăcea să cumpere lucruri moderne când apăreau pe piață. Telefoane și lucruri de genul ăsta.

- Cât de demodat era, *fru* Brandhaug, în ceea ce privește fidelitatea?

Ea își ridică privirea.

- M-am gândit să vorbim despre asta între patru ochi, zise Harry. Cei de la Criminalistică au verificat ce le-ați spus mai devreme. Soțul dumneavoastră nu a fost ieri la nici o întâlnire în Larvik cu cei de la Consiliul pentru Exporturi. Știați că Biroul de Externe îi punea o cameră la dispoziție la hotelul Continental?

- Nu.

- Șeful meu de la Serviciul Secret mi-a vândut pontul de dimineață. Se pare că soțul dumneavoastră s-a cazat acolo ieri după-amiază. Nu știm dacă era singur, dar bineînțeles că intri la idei când soțul o minte pe soție și se duce la hotel.

Harry îi studie expresia feței în timp ce aceasta trecea printr-o metamorfoză de la furie la disperare, apoi la resemnare și la... răs. Părea mai degrabă un plânset încet.

– N-ar trebui să fiu surprinsă, zise ea. Dacă chiar trebuie să știți, era... foarte *modern* și în această privință. Deși nu văd ce legătură are cu cazul.

– Ar fi putut fi ucis de un soț gelos, spuse Harry.

– Asta îmi dă și mie un motiv, *Herr Hole*. V-ați gândit la asta? Când locuiam în Nigeria, un omor la comandă costa două sute de coroane norvegiene. Râse cu același răs de om rănit. Credeam că ați spus că motivul a fost declarația care a apărut în *Dagbladet*.

– Luăm în considerație toate posibilitățile.

– În general, erau femei pe care le cunoștea la muncă, zise ea. Bineînțeles că nu știu tot ce se petrecea, dar l-am prins o dată. Apoi mi-am dat seama cam care îi era obiceiul și cum proceda. Dar crimă? Ea clătină din cap. În zilele noastre nu mai împuști pe cineva pentru un asemenea motiv, nu?

Îl privi pe Harry, care nu știu ce să-i răspundă. Prin ușa de sticlă auzea vocea profundă a lui Halvorsen. Harry își drese glasul.

– Știți cumva dacă în ultima vreme avea o relație cu o anumită femeie?

Ea clătină din cap dezaprobat.

– Întrebați la Biroul de Externe. E un mediu ciudat, să știți. Cu singuranță trebuie să fie cineva acolo mai mult decât doritor să vă ajute.

Rosti asta fără ranchiună, pur și simplu ca o informație.

Ridică ră amândoi privirea când Halvorsen intră în cameră.

– Ciudat, zise el. Ați primit un telefon la ora 12.45, *fru* Brandhaug, dar nu ieri. Alaltăieri.

– O, doamne, poate că am încurcat zilele, zise ea. Da, deci nu are nici o legătură cu cazul, atunci.

– Poate că nu, făcu Halvorsen. În orice caz, am verificat numărul. Apelul a fost dat de la un telefon public. Din cafe-neaua Schrøder.

- Cafenea? zise ea. Da, asta ar explica probabil zgomotele din fundal. Credeți că...?

- Nu trebuie neapărat să aibă legătură cu uciderea soțului dumneavoastră, zise Harry ridicându-se. Vin mulți ciudați la Schröder.

Ea îi conduse până la treptele din față. Era o după-amiază întunecată, cu nori joși deasupra dealului din spatele lor.

Fru Brandhaug rămase acolo, cu brațele încrucișate, ca și când ar fi înghețat de frig.

- E așa de întuneric aici, zise ea. Ați observat?

Echipa de intervenție la locul crimei era încă ocupată cu cercetarea perimetrului din jurul adăpostului unde găsiseră cartușul, când Harry și Halvorsen se apropiară dinspre tufișuri.

- Hei, voi, auziră o voce care îi striga în timp ce se strecurau pe sub banda galbenă a poliției.

- Poliția, răspunse Harry.

- Nu contează! le strigă aceeași voce. Trebuie să așteptați până ce terminăm.

Era Weber. Purta ghetе înalte de cauciuc și o haină de ploaie galbenă și caraghioasă. Harry și Halvorsen ieșiră pe sub bandă înapoi.

- Hei, Weber, strigă Harry.

- Nu am timp, le făcu cu mâna semn să plece.

- Nu durează decât un minut.

Weber se apropie cu pași mari și cu o expresie de iritare evidentă pe față.

- Ce vrei? strigă el de la douăzeci de metri.

- De cât timp aștepta?

- Tipul? Nu am idee.

- Hai, Weber. O presupunere.

- Cine lucrează la caz? Criminalistica sau tu?

- Și eu, și ei. Încă nu ne-am coordonat.

- Și vrei să zici că o veți face?

Harry zâmbi și scoase o țigară.

– Ai mai presupus bine și altădată, Weber.

– Nu mă mai peria, Hole. Cine-i băiatul?

– Halvorsen, răspunse Harry înainte ca Halvorsen să apuce să se prezinte.

– Ascultă-mă, Halvorsen, zise Weber, privindu-l pe Harry cu un dezgust pe care nu încercă să și-l ascundă. Fumatul e un obicei revoltător și cea mai bună dovadă că oamenii sunt aici pe pământ doar pentru un lucru – pentru a se distra. Tipul care a fost aici a lăsat opt mucuri într-o sticlă de suc. Țigări Teddy, fără filtru. Iar cei care fumează Teddy nu se mulțumesc cu două pe zi, așa că în afara posibilității de a rămâne fără țigări, cred că era aici de cel mult douăzeci și patru de ore. A tăiat crengi de molid de jos, acolo unde ploaia nu a putut ajunge. Dar erau picături de ploaie pe crengile care acoperă adăpostul. Ultima oară a plouat ieri la ora trei după-amiază.

– Deci a stat aici cam între opt seara și trei după-amiaza? întrebă Halvorsen.

– Cred că Halvorsen ar putea să ajungă departe, rosti Weber scurt, cu privirea încă ațintită asupra lui Harry. Mai ales având în vedere care îi sunt competitorii. E din ce în ce mai rău. Ai văzut pe cine recrutează acum pentru Academia de Poliție? Chiar și facultățile care pregătesc profesori primesc genii în comparație cu resturile care vin la noi.

Weber părea dintr-odată că nu se mai grăbește și începu să se plângă de perspectivele sumbre ale forțelor polițienești.

– A văzut ceva vreunul dintre vecini? întrebă Harry repede, când Weber se opri să-și tragă răsuflarea.

– Avem patru polițiști care merg din casă în casă, dar majoritatea oamenilor se întorc mai târziu. Nu vor afla nimic.

– De ce?

– Nu cred că s-a arătat pe aici. Mai devreme, am pus un câine să-i ia urma un kilometru în pădure, pe una dintre cărări. Dar acolo l-am pierdut. Bănuiesc că așa a ajuns până aici și tot așa s-a și întors, pe potecile dintre Sognsvann și lacul Maridal. Ar fi

putut să-și parcheze mașina în cel puțin douăsprezece parcări în această zonă. Și sunt mii care merg pe poteci în fiecare zi, și cel puțin jumătate din ei au rucsacuri. Înțelegi?

– Da.

– Și acum probabil că mă vei întreba dacă există amprente.

– Da...

– Să fim serioși.

– Dar sticla de suc?

Weber clătină din cap.

– Fără amprente. Nimic. Având în vedere cât timp a stat aici, a lăsat surprinzător de puține urme. O să căutăm în continuare, dar sunt foarte sigur că amprenta de pantof și câteva fibre din hainele lui sunt tot ce vom găsi.

– Plus cartușul.

– L-a lăsat intenționat. Restul prea a fost șters complet.

– Hm. Poate că e un avertisment. Tu ce zici?

– Ce zic eu? Credeam că doar voi, tinerii, ați fost binecuvântați cu ceva creier. Asta e impresia care se încearcă să fie promovată în poliție în zilele noastre.

– Bine. Mulțumesc pentru ajutor, Weber.

– Adună-ți mucurile, Hole.

– Cam maniac, zise Halvorsen în mașină, în timp ce se îndreptau spre centru.

– Weber poate fi greu de suportat uneori, recunosc Harry. Dar știe meserie.

Halvorsen bătu toba în ritmul unui cântec care nu se auzea.

– Și acum? Întrebă el.

– Continental.

Cei de la Criminalistică sunaseră la Continental la un sfert de oră după ce personalul spălase și schimbase lenjeria din camera lui Brandhaug. Nimeni nu observase că Brandhaug avusese un vizitator, doar că plecase în jur de miezul nopții.

Harry stătu la recepție, trăgând din țigară în timp ce recepționarul care fusese de serviciu noaptea precedentă își frângea mâinile și părea trist.

– Nu am aflat decât de dimineață că *Herr Brandhaug* a fost împușcat, zise el. Altfel nu ne-am fi atins de camera lui.

Harry încuviință și trase din țigară. Camera de hotel nu fusese locul unei crime; era doar interesant de știut dacă era vreun fir de păr blond pe pernă și cine fusese ultima persoană care vorbise cu Brandhaug.

– Ei bine, dacă asta e tot, zise bărbatul zâmbind și sugerând vag că e pe punctul de a plânge.

Harry nu răspunse. Observase că recepționarul devenea din ce în ce mai nervos cu cât el și Halvorsen vorbeau mai puțin. Așa că nu zise nimic; așteptă privind licăritul țigării.

– Ăă... făcu recepționarul, trecându-și mâna peste reverul hainei.

Harry așteptă. Halvorsen se uită în podea. Recepționarul se abținu vreo cincisprezece secunde înainte să cedeze.

– Bineînțeles, uneori avea vizitatori, zise el.

– Pe cine? întrebă Harry, fără să-și dezlipească privirea de la licăritul țigării.

– Femei și bărbați...

– Cine?

– De fapt, nu știu. Nu e treaba noastră cu cine alege subsecretarul de stat să-și petreacă timpul.

– Serios?

Tăcere.

– Bineînțeles, dacă o femeie vine la noi și în mod clar nu stă aici, observăm la care etaj oprește liftul.

– Ai recunoaște-o?

– Da. Răspunsul veni pe loc, fără nici o ezitare. Arăta foarte bine. Și părea foarte beată.

– O prostituată?

– Dacă da, atunci una de lux. Dar acestea de obicei nu se îmbată. Nu că m-aş pricepe prea mult. Hotelul nostru nu...

– Mulţumesc, zise Harry.

Un vânt dinspre sud aduse vreme caldă şi, în timp ce Harry părăsea sediul poliţiei după o întâlnire cu Meirik şi cu comisarul-şef, îşi dădu instinctiv seama că ceva se terminase. Un nou anotimp urma să înceapă.

Comisarul-şef şi Meirik îl cunoscuseră pe Brandhaug. Doar profesional, simţiseră ei necesar să accentueze. Era clar că discutaseră chestiunea între patru ochi. Meirik începuse şedinţa punând punct misiunii sub acoperire din Klippan. Aproape că părea uşurat, observă Harry. Apoi comisarul-şef spuse care era propunerea ei, şi Harry îşi dădu seama că faptele lui de curaj din Sydney şi Bangkok făcuseră impresie în eşaloanele superioare ale forţelor poliţieneşti.

– Un libero tipic, îl numise comisarul-şef pe Harry.

Apoi ea îi explică rolul pe care urma să îl joace.

Un nou anotimp. Vântul cald îl ameţi pe Harry care îşi permise să ia un taxi de vreme ce tot avea după el o sacoşă grea. Primul lucru pe care îl făcu când intră în apartamentul său de pe bulevardul Sofies fu să-şi verifice robotul. Ochiul roşu era aprins. Nu clipea. Nu avea mesaje.

O rugase pe Linda să-i copieze dosarul cazului şi îşi petrecu restul serii citind tot ce aveau despre uciderea lui Hallgrim Dale şi a lui Ellen Gjeltén. Nu că s-ar fi aşteptat să dea peste ceva nou, dar ar fi putut să-i stimuleze imaginaţia. Se uita la telefon din când în când, întrebându-se cât va reuşi să stea fără să o sune. Cazul Brandhaug era principala chestiune de la jurnalul de ştiri. La miezul nopţii, se duse la culcare. La ora unu se ridică din pat, scoase telefonul din priză şi-l puse pe frigider. La trei, adormi.

BIROUL LUI MØLLER

11 MAI 2000

– Ei? făcu Møller, după ce Harry și Halvorsen luară prima înghițitură de cafea și Harry, făcând o grimasă, îi spuse ce crede.

– Cred că legătura dintre articolul din ziar și omor e o pistă înfundată.

– De ce? se întinse Møller în scaun.

– După părerea lui Weber, ucigașul s-a ascuns în pădure de dimineață, deci la cel mult câteva ore după ce *Dagbladet* a ajuns la chioșcuri. Asta nu a fost o acțiune spontană; a fost un atac bine premeditat. Ucigașul știa de câteva zile că urma să-l împuște pe Brandhaug. S-a dus să cerceteze zona; știa de plecările și de venirile lui Brandhaug; găsisese cel mai bun loc din care să tragă, cu risc minim de a fi zărit; știa cum va ajunge și cum va pleca, sute de detalii mărunte.

– Deci crezi că pentru acest omor a cumpărat arma Märklin?

– Poate da. Poate nu.

– Mulțumesc. Asta chiar ne facem să avansăm, replică Møller ironic.

– Vreau doar să spun că asta e doar o posibilitate. Pe de altă parte, totul e exagerat. Pare puțin cam prea mult să cumperi de la contrabandiști cea mai scumpă armă din lume pentru a omorî un

oficial de rang înalt care e totuși un birocrat lipsit de însemnătate, fără pază sau personal de securitate. Orice ucigaș putea pur și simplu să sune la ușă și să-l împuște cu un pistol. Asta e ca și când...

Harry făcu mișcări circulare din mâini.

– Ai ucide vrăbii cu artileria, zise Halvorsen.

– Exact, făcu Harry.

– Hm. Møller închise ochii. Și în ce fel vezi rolul tău în continuarea investigației, Harry?

– Ca un fel de libero, zâmbi Harry. Sunt tipul de la POT care e pe cont propriu, dar care poate cere ajutor de la celelalte departamente oricând e necesar. Care îi raportează lui Meirik, dar are acces la toate documentele cazului. Care pune întrebări, dar căruia nu-i pot fi puse întrebări. Ceva de genul ăsta.

– Și dreptul de a ucide? întrebă Møller. Și o mașină puternică?

– De fapt, nu e ideea mea, zise Harry. Meirik tocmai a vorbit cu comisarul-șef.

– Comisarul-șef?

– Mda. Cred că vei primi în cursul zilei un e-mail în legătură cu asta. Cazul Brandhaug are prioritate de vârf din acest moment și comisarul-șef nu vrea să rămână nici o piatră neîntoarsă. Aceasta e una dintre acele înțelegeri gen FBI în care echipele de investigații au până la un anumit punct îndatoriri care se suprapun pentru a evita standardizarea ideilor în cazurile importante. Cu siguranță ai citit despre astfel de lucruri.

– Nu.

– Ideea e că, deși va trebui să plătești de două ori aceeași muncă, și chiar dacă aceleași investigații vor fi făcute de multe ori de echipe diferite, avantajele abordărilor diferite sunt mult mai mari.

– Mulțumesc, zise Møller. Și ce legătură are asta cu mine? De ce ești aici acum?

– Pentru că, așa cum am spus, pot cere ajutorul tuturor celorlalte...

– ... departamente dacă e necesar. Am auzit asta. Zi pe șleau, Harry.

Harry arătă cu capul spre Halvorsen care zâmbea timid la Møller. Møller mormăi.

– Te rog, Harry! Știi că nu avem oameni la Brigada de Combatere a Crimei Organizate.

– Promit să ți-l înapoiez în stare bună.

– Am zis nu!

Harry nu spuse nimic. Așteptă, împreunându-și degetele și studiind imitația ieftină după *Soria Maria Castle* a lui Kittelsen care atârna pe perete, deasupra rafturilor cu cărți.

– Când mi-l trimiți înapoi? întrebă Møller.

– Când se va închide cazul.

– Când... Așa răspunde un șef de departament unui inspector, Harry, nu invers.

Harry dădu din umeri.

– Scuze, șefule.

IRISVEIEN

11 MAI 2000

Când ridică receptorul inima îi bătea deja ca o mașină de cusut care a luat-o razna.

– Bună, Signe, zise vocea. Eu sunt.

Simți imediat cum i se umplu ochii de lacrimi.

– Termină, șopti ea. Te rog.

– Până când moartea ne va despărți. Așa ai spus, Signe.

– Îl chem. Pe soțul meu.

Vocea chicoti.

– Dar nu e acasă, așa e?

Strângea telefonul atât de tare că o durea mâna. De unde știa că Even nu e acasă? Și cum de suna doar când Even era plecat?

Următorul gând o făcu să se sufocă; nu mai putea respira și simți că leșină. Oare suna dintr-un loc din care putea vedea casa, de unde putea vedea când ieșea Even? Nu, nu, nu. Cu un efort de voință, se adună și se concentrează asupra felului în care respira. Nu prea repede și apoi inspira adânc. „Calm“, își spuse ea, așa cum le spunea soldaților răniți care erau aduși din tranșee; plângeau, cuprinși de panică și respirând neregulat. Își ținu teama sub control. Și își dădu seama după zgomotele din fundal că suna dintr-un loc unde erau mulți oameni. Casa ei era într-o zonă rezidențială.

– Erai așa de frumoasă în uniforma de soră medicală, Signe, continuă vocea. De un alb strălucitor și pur. Alb, precum Olaf Lindvig în tunica lui albă de piele. Ți-l amintești? Erai așa de pură încât am crezut că n-o să poți niciodată să ne trădezi, că nu-ți stă în fire. Am crezut că ești ca Olaf Lindvig. Te-am văzut cum îl atingi, cum îi atingi părul, Signe. Într-o noapte cu lună. Tu și cu el păreați îngeri, de parcă erați trimiși din rai. Dar mă înșelam. Apropo, există îngeri care nu sunt trimiși din rai. Știi asta, Signe?

Ea nu răspunse. Gândurile i se amestecau în cap ca într-un vârtej. Le declanșase ceva din ce spusese el. Vocea. O auzea acum. Își prefăcea vocea.

– Nu, zise ea forțându-se să răspundă.

– Nu? Ar trebui să știi. Eu sunt un astfel de înger.

– Daniel e mort, zise ea.

Tăcere la celălalt capăt. Doar respirația făcea membrana să vibreze. Apoi iar vocea.

– Am venit să îi judec. Pe cei vii și pe cei morți.

Apoi închise.

Ea închise ochii. Se ridică și se duse în dormitor. Stătu în spatele jaluzelelor trase și se văzu în oglindă. Tremura de parcă ar fi avut febră.

FOSTUL BIROU AL LUI HARRY

11 MAI 2000

Lui Harry îi luă douăzeci de minute să se mute în vechiul birou. Tot ce avea nevoie încăpuse într-o sacoșă cumpărată de la 7-Eleven. Primul lucru pe care îl făcu fu să decupeze o poză cu Bernt Brandhaug din *Dagbladet*. Apoi o prinse cu un ac pe tablă, lângă pozele de arhivă ale lui Ellen, Sverre Olsen și Hallgrim Dale. Patru indicii. Îl trimisese pe Halvorsen la Biroul de Externe pentru a face cercetări și a vedea dacă poate afla cine e femeia de la Continental. Patru oameni. Patru vieți. Patru povești. Se așeză pe scaunul stricat și îi studie, dar ei doar se holbau în gol.

O sună pe Sis. Aceasta chiar voia să-l păstreze pe Helge, cel puțin pentru o vreme. Deveniseră prieteni așa de buni, zisese ea. Harry spuse că e în regulă, atâta vreme cât nu uita să-l hrănească.

– E o ea, zise Sis.

– A, da. De unde știi?

– Am verificat. Eu și Henrik.

Era pe punctul să o întrebe cum verificaseră, dar preferă să nu o facă.

– Ai vorbit cu tata?

Vorbise. Îl întrebă pe Harry dacă se va mai întâlni cu acea fată.

– Care fată?

– Cred că cea cu care ai ieșit la plimbare. Cea care are un băiețel.

– A, ea. Nu, nu cred.

– E o prostie.

– O prostie? Nu ai cunoscut-o niciodată, Sis.

– Cred că e o prostie pentru că ești îndrăgostit de ea.

Uneori Sis spunea niște lucruri la care Harry nu avea răspuns. Hotărârea să meargă la cinema într-o zi. Harry o întrebă dacă asta însemna că va veni și Henrik cu ei. Sis îi spuse că da. Așa stau lucrurile când ai un partener.

Închise și Harry se adânci în gânduri. Nu se întâlnise deocamdată cu Rakel pe coridoare, dar știa unde se află biroul ei. Se hotărî și se ridică – trebuia să îi vorbească acum, nu mai putea aștepta.

Linda îi zâmbi când el intră pe ușa POT-ului.

– Deja te-ai întors, frumosule?

– Mă duceam doar s-o văd pe Rakel.

– Doar s-o vezi? V-am urmărit la petrecerea de la birou.

Spre enervarea lui, Harry simți că zâmbetul ei răutăcios îl face să se înroșească, iar încercarea de a râde nu-i prea reuși.

– Dar nu e nevoie să te duci până acolo, Harry. Rakel e acasă astăzi. E în concediu medical. Stai puțin, Harry... Ridică receptorul. POT. Vă pot ajuta?

Harry se îndrepta spre ușă când Linda îl strigă.

– E pentru tine. Vrei să răspunzi de aici? Îi dădu telefonul.

– Sunteți Harry Hole?

Era vocea unei femei. Părea că abia mai poate să respire. Sau că era îngrozită.

– Da, eu.

– Sunt Signe Juul. Trebuie să mă ajutați, inspectore Hole. O să mă omoare.

Harry auzi un lătrat în fundal.

– Cine o să vă omoare, *fru* Juul?

– Vine înspre mine. Știu că e el. El... el...

- Încercați să vă păstrați calmul, *fru* Juul. Despre ce e vorba?

- Și-a schimbat vocea, dar de data asta l-am recunoscut. Știa că l-am mângâiat pe păr pe Olaf Lindvig, la spitalul de campanie. Atunci mi-am dat seama. Dumnezeuule, ce mă fac?

- Sunteți singură?

- Da, zise ea. Sunt singură. Sunt complet singură, complet singură. Înțelegeți?

Lătratul din fundal se înțeți.

- Nu puteți să vă duceți la un vecin și să așteptați acolo să venim noi, *fru* Juul? Cine...

- O să mă găsească! Mă va găsi oriunde!

Era isterică. Harry puse mâna pe receptor și o rugă pe Linda să sune la centrală pentru a trimite cea mai apropiată patrulă la *fru* Juul în Irisveien, Berg. Apoi vorbi iar cu Signe Juul, sperând ca aceasta să nu observe că și el era agitat.

- Dacă nu plecați, atunci cel puțin încuiați toate ușile, *fru* Juul. Cine...

- Nu înțelegeți, zise ea. El...el...

Bip. Ton de ocupat. Legătura fusese întreruptă.

- La dracu'! Scuze, Linda. Spune-le că e urgent să trimită mașina. Și să fie atenți. S-ar putea să fie un atacator înarmat.

Harry sună la serviciul clienți, află numărul lui Juul și formă. Tot ocupat. Harry îi aruncă telefonul Lindei.

- Dacă Meirik întreabă de mine, spune-i că sunt în drum spre casa lui Even Juul.

IRISVEIEN

11 MAI 2000

Când Harry ajunse în Irisveien, văzu imediat mașina poliției parcată în fața casei lui Juul. Strada liniștită, cu case din lemn, bălțile de gheață topită, lumina albastră rotindu-se încet, doi copii curioși pe biciclete – era ca o repetiție a scenei de lângă casa lui Sverre Olsen. Harry se rugă ca asemănările să se oprească aici.

Parcă, ieși din Fordul Escort și se îndreptă încet spre casă. În timp ce închidea ușa după el, auzi pe cineva coborând scările.

– Weber, zise Harry surprins. Drumurile noastre se intersectează din nou.

– Într-adevăr.

– Nu știam că tot tu ești și de serviciu.

– Știi prea bine că nu sunt. Dar Brandhaug locuiește în apropiere și tocmai ne urcasem în mașină când ni s-a comunicat mesajul prin stație.

– Ce se petrece?

– Bănuiala ta e la fel de bună ca a mea. Nu era nimeni acasă, dar ușa era deschisă.

– Ați aruncat o privire?

– Din pivniță până în pod.

– Ciudat. După câte văd, nu e nici câinele.

– Și câinii, și oamenii, au dispărut cu toții. Dar se pare că cineva a fost în pivniță pentru că geamul de la ușa de acolo e spart.

– Bine, zise Harry, uitându-se în zare. Văzu un teren de tenis între case. Poate că s-a dus la vreun vecin. Eu i-am spus să facă așa.

Weber îl urmă pe Harry în hol unde stătea un polițist tânăr care se uita la oglinda de deasupra măsuței de telefon.

– Ei, Moen, vezi ceva semne de viață inteligentă? îl întrebă Weber sarcastic.

Moen se întoarse și-l salută din cap pe Harry.

– Ei bine, zise Moen, nu știu dacă e inteligentă sau doar ciudată.

Arată spre oglindă. Ceilalți doi se apropiară.

– Ei, să fiu al naibii, zise Weber.

Litele mari și roșii păreau să fi fost scrise cu ruj.

DUMNEZEU E CEL CARE MĂ JUDECĂ.

Harry își simți gura ca o coajă de portocală.

Geamul de la ușa de la intrare zăngăni când aceasta se deschise.

– Ce faceți aici? întrebă silueta care stătea în fața lor, cu spatele spre lumină. Și unde-i Burre?

Era Even Juul.

Harry se așează la masa din bucătărie lângă un Even Juul vizibil îngrijorat. Moen dăduse o tură prin vecini să o caute pe Signe Juul și să întrebe dacă a văzut cineva ceva. Weber avea de făcut lucruri care nu suportau amânare legate de cazul Brandhaug și trebuise să plece cu mașina de patrulă, dar Harry îi promisese lui Moen că-l va duce el.

– De obicei, îmi spunea când iese, zise Even Juul. Adică îmi spune.

– E scrisul ei pe oglinda din hol?

– Nu, zise el. Nu cred.

– E rujul ei?

Juul se uită la Harry fără să răspundă.

- Era îngrozită când am vorbit cu ea la telefon, zise Harry. Tot spunea că cineva încearcă să o omoare. Aveți vreo idee cine ar putea fi?

- Să o omoare?

- Așa a zis ea.

- Dar nimeni nu vrea s-o omoare pe Signe.

- Nu?

- Ești nebun, omule?

- Ei bine, în acest caz sunt convins că mă veți înțelege că trebuie să vă întreb dacă soția dumneavoastră e instabilă. Isterică.

Harry nu era sigur că Juul îl auzise, dar acesta clătină din cap.

- Bine, zise Harry ridicându-se. Va trebui să vă gândiți foarte bine dacă e ceva care ne-ar putea ajuta. Și ar trebui să vă sunați toți prietenii și rudele să vedeți dacă s-a dus la ei pentru a fi la adăpost. Am început căutarea - eu și Moen vom verifica prin apropiere. Deocamdată, nu prea avem ce face.

În timp ce Harry închise ușa după el, Moen se apropie de el. Clătina din cap.

- Nimeni nu a văzut nici măcar o mașină? Întrebă Harry.

- La ora asta nu sunt acasă decât pensionari și mame cu copii mici.

- Pensionarii sunt buni observatori.

- Se pare că nu și de data asta. Dacă chiar a fost ceva demn de a fi observat.

Demn de a fi observat. Harry nu știa de ce, dar era ceva în cuvintele lui Moen care îi aduceau aminte de ceva. Copiii de pe biciclete dispăruseră.

- Să mergem.

SEDIUL POLIȚIEI

11 MAI 2000

Halvorsen vorbea la telefon când Harry intră în birou. Își duse degetul la buze ca să-i arate că vorbea cu cineva. Harry bănuî că încă încerca să dea de urma femeii de la Continental, iar asta nu putea să însemne decât că nu avusese noroc la Biroul de Externe. În afară de un teanc de notițe de pe biroul lui Halvorsen, nu era altă hârtie în birou. Totul fusese luat de acolo în afară de ce era legat de cazul Märklin.

– Nu, zise Halvorsen. Anunță-mă dacă afli ceva, da?

Închise telefonul.

– Ai dat de Aune? întrebă Harry, trântindu-se pe scaun.

Halvorsen clătină din cap și ridică două degete. Ora două. Harry se uită la ceas. Aune va veni aici în douăzeci de minute.

– Fă-mi rost de o poză a lui Edvard Mosken, zise Harry, ridicând receptorul. Formă numărul lui Sindre Fauke și stabilizează se întâlnească la trei. Apoi îi spuse lui Halvorsen de dispariția lui Signe Juul.

– Crezi că are vreo legătură cu cazul Brandhaug? întrebă Halvorsen.

– Nu știu, dar asta face să fie și mai important să vorbim cu Aune.

– De ce?

– Pentru că începe să semene din ce în ce mai mult cu opera unui dezaxat. Așa că avem nevoie de un expert.

Aune era un bărbat mare din mai multe puncte de vedere. Supraponderal, de aproape doi metri, era considerat cel mai bun psiholog în domeniul lui. Aune era un tip deștept și-l ajutase pe Harry și în alte cazuri.

Avea o privire deschisă și prietenoasă, și Harry se gândea adesea că era de fapt prea uman, prea vulnerabil, prea în regulă ca să opereze pe câmpul de luptă al psihicului uman fără ca asta să-l schimbe. Când Harry îl întrebase, Aune îi spusese că era afectat, bineînțeles, dar cine nu era?

Acum îl asculta atent pe Harry în timp ce acesta vorbea. Despre cum îi fusese tăiat gâtul lui Hallgrim Dale, despre uciderea lui Ellen Gjelte și despre asasinarea lui Bernt Brandhaug. Harry îi povesti despre Even Juul, care credea că ar trebui să caute un soldat care a luptat pe frontul rusesc, o teorie care ar putea fi întărită de faptul că Brandhaug fusese ucis după articolul din *Dagbladet*. În ultimul rând, îi spuse despre dispariția lui Signe Juul.

Apoi, Aune se adânci în gânduri. Mormăia în timp ce aproba și dezaproba din cap.

– Regret că trebuie să spun că nu sunt sigur că pot fi de prea mare ajutor, zise el. Singurul lucru pe care aş putea lucra e mesajul din oglindă. Amintește de o carte de vizită și e ceva obișnuit la ucigașii în serie, mai ales după câteva crime, când încep să se simtă destul de siguri pe ei și vor să crească miza provocând poliția.

– E un tip bolnav, Aune?

– Bolnav e un concept relativ. Cu toții suntem bolnavi. Întrebarea e ce grad de funcționalitate avem față de regulile stabilite de societate în legătură cu comportamentul dezirabil? Acțiunile nu sunt prin ele însele simptome de boală. Trebuie să privești în contextul în care se întâmplă aceste acțiuni. Cei mai mulți

oameni, de exemplu, sunt echipați cu un control al impulsurilor aflat în creierul mijlociu, care încearcă să ne împiedice să ne omorâm semenii. Aceasta este doar una dintre calitățile evolutive cu care suntem echipați pentru a ne proteja propria specie. Dar dacă te antrenezi suficient de mult pentru a-ți înăbuși aceste inhibiții, ele devin mai slabe. Cum e, de exemplu, cazul soldaților. Dacă tu sau eu începem dintr-odată să ucidem, există o șansă mare să devenim bolnavi. Dar lucrurile nu stau neapărat așa dacă ești ucigaș plătit sau... polițist.

– Deci dacă vorbim de un soldat – cineva care a luptat de o anumită parte în timpul războiului – pragul de a începe să ucidă este mai scăzut decât la altcineva, presupunând că nici unul, nici altul nu sunt nebuni?

– Da și nu. Soldatul e antrenat să ucidă într-o situație de război, și pentru ca inhibițiile să nu înceapă să funcționeze, el trebuie să simtă că acțiunea de a ucide are loc în același context.

– Deci trebuie să simtă că duce încă un război?

– Se poate spune și așa. Dar presupunând că așa stau lucrurile, poate continua să ucidă fără a fi bolnav în sensul medical al cuvântului. În orice caz, nu mai bolnav decât orice soldat normal. E doar o chestiune de cum privești realitatea, și aici patinăm cu toții pe gheață subțire.

– De ce? Întrebă Halvorsen.

– Cine poate spune ce e adevărat sau fals, moral sau imoral? Psihologii? Tribunalele? Politicienii?

– Așa e, zise Harry. Dar există și cei care susțin acest lucru.

– Exact, spuse Aune. Dar dacă simți că cei care au fost investiți cu autoritate te judecă tiranic sau nedrept, ei își pierd autoritatea morală în fața ta. De exemplu, dacă faci închisoare pentru că ești membru al unui partid aflat în legalitate, cauți un alt judecător. Ataci sentința într-un for superior ca să zic așa.

– „Dumnezeu e cel care mă judecă“, zise Harry.

Aune încuviință.

– Ce crezi că înseamnă asta, Aune?

- Ar putea însemna că vrea să-și explice acțiunile. Simte nevoia de a fi înțeles. Ca majoritatea dintre noi, de altfel.

Harry se opri la localul lui Schrøder în drum spre Fauke. Nu era o dimineață aglomerată, iar Maja stătea la masa de sub televizor cu o țigară și un ziar. Harry îi arătă poza lui Edvard Mosken de care Halvorsen reușise să facă rost într-un timp record, probabil mulțumită celor care îi eliberaseră lui Mosken permis de conducere internațional în urmă cu doi ani.

- Cred că am mai văzut fața asta acră, da, zise ea. Dar de unde să-mi amintesc unde și când? Probabil că a fost pe aici de mai multe ori dacă-mi pare cunoscut. Dar nu e dintre clienții obișnuiți.

- E posibil să fi vorbit cineva cu el?

- Acum chiar că-mi întinzi o capcană, Harry.

- Cineva a sunat de la telefonul public de aici luna trecută la 12.30. Nu mă aștept să-ți aduci aminte, dar ar fi putut fi această persoană?

Maja dădu din umeri.

- Bineînțeles că ar fi putut. Dar ar fi putut să fie și Moș Crăciun. Doar știi cum stau lucrurile, Harry.

În drum spre bulevardul Vibes, Harry îl sună pe Halvorsen și-l rugă să dea de Edvard Mosken.

- Să îl arestez?

- Nu, nu. Verifică numai ce alibiuri are pentru moartea lui Brandhaug și pentru dispariția de azi a lui Signe Juul.

Sindre Fauke avea fața pământie când îi deschise ușa lui Harry.

- A trecut un prieten ieri pe la mine cu o sticlă de whisky, explică el strâmbându-se. Corpul meu nu mai suportă astfel de lucruri. Nu, ce-aș vrea eu să mai am șaisprezece ani...

Râse și se duse să ia de pe foc ibricul de cafea care șuiera în bucătărie.

- Am citit despre uciderea acestui bărbat angajat la Biroul de Externe, strigă el din bucătărie. Scria în ziar că poliția nu exclude

posibilitatea unei legături cu ceea ce a spus despre norvegienii de pe front. *Verdens Gang* zice că în spate s-ar afla neonaziștii. Chiar crezi asta?

– *Verdens Gang* e liber să creadă asta. Noi nu credem nimic și nici nu excludem nimic. Cum merge cartea?

– Cam încet în perioada asta. Dar dacă o voi termina, va deschide ochii unor oameni. Cel puțin, asta îmi tot spun ca să mă motivez în zile ca cea de astăzi.

Fauke puse cafeaua pe masă și se cufundă iar în fotoliu. Legase o cârpă rece de ibric – un vechi truc învățat pe front, explică el cu un zâmbet de cunoscător. Era clar că spera ca Harry să-l întrebe cum funcționa trucul, dar Harry nu avea timp.

– Soția lui Even Juul a dispărut, zise el.

– Dumnezeu. A fugit?

– Nu cred. O cunoști?

– Nu am cunoscut-o niciodată, dar știu multe despre căsătoria ei controversată cu Juul. Ea era soră pe front. Ce s-a întâmplat?

Harry îi spuse despre telefon și despre dispariție.

– Nu știm mai mult de atât. Speram să o cunoști și să-mi dai un indiciu.

– Îmi pare rău, dar...

Fauke se opri pentru a lua o gură de cafea. Părea că se gândea la ceva.

– Ce ziceai că scria pe oglindă?

– „Dumnezeu e cel care mă judecă“, zise Harry.

– Hm.

– Ce părere ai?

– Ca să-ți spun drept, nu sunt sigur, zise Fauke, frecându-și bărbia nebarbierită.

– Hai, spune.

– Ai spus că ar putea vrea să se explice pentru a fi înțeles.

– Da?

Fauke se duse spre bibliotecă, scoase o carte groasă și începu să o frunzărească.

– Exact, zise el. Așa cum credeam.

Îi dădu cartea lui Harry. Era un dicționar al Bibliei.

– Uită-te sub Daniel.

Harry se uită pe pagină până ce găsi numele. „Daniel. Evreul. Dumnezeu e cel care mă judecă.“

Ridică privirea spre Fauke care luase ibricul ca să toarne cafea.

– Cauți o stafie, inspector Hole.

PARKVEIEN, URANIENBORG

11 MAI 2000

Johan Krohn îl primi pe Harry în biroul său. Rafturile din spatele lui erau ticsite cu publicații juridice, legate în piele cafenie. Contrastau în mod ciudat cu fața copilăroasă a avocatului.

– Ne întâlnim din nou, zise Krohn făcându-i semn lui Harry să se așeze.

– Aveți o memorie bună, răspunse Harry.

– E doar o memorie normală. Sverre Olsen. Ați avut o acuzare solidă. Ce păcat că instanța nu a reușit să se țină de litera legii.

– Nu de asta am venit, zise Harry. Vreau să vă cer o favoare.

– Întrebatul nu-i pe bani, spuse Krohn, unindu-și degetele.

Îi amintea lui Harry de un actor-copil care joacă un rol de adult.

– Caut o armă care a fost importată ilegal și am motive să cred că Sverre Olsen ar putea să fie implicat într-o anumită măsură. Având în vedere că avem de a face cu un client mort, clauza de confidențialitate nu vă mai împiedică să ne furnizați informații. Ar putea să ne ajute să clarificăm uciderea lui Bernt Brandhaug care, suntem convinși, a fost ucis chiar cu această armă.

Krohn zâmbi acru.

– Aș prefera ca eu să fiu cel care decide care e limita confidențialității. Nu există o presupunere automată că aceasta nu mai e valabilă dacă clientul moare. Și e clar că nu ați luat în considerație faptul că aș putea interpreta venirea dumneavoastră aici pentru a cere informații ca o sfidare, având în vedere că poliția a fost cea care mi-a împușcat clientul?

– Încerc să uit de emoții și să gândesc ca un profesionist, replică Harry.

– Atunci, mai încercă, ofițere! Vocea lui Krohn deveni chiar mai pițigăiată acum că ridicase tonul. Țsta nu prea e profesionalism. La fel cum nu e nici să ucizi un om în propria casă.

– A fost autoapărare, afirmă Harry.

– Doar o porțiță, zise Krohn. E un polițist cu experiență. Ai fi trebuit să știe că Olsen e instabil și nu ar fi trebuit să dea buzna așa. Polițistul ar fi trebuit, cu siguranță, să fie chemat în instanță.

Harry nu putu să rateze șansa.

– Sunt de acord că e trist când un criminal e lăsat în libertate din cauza unor porțițe.

Krohn clipi de două ori înainte să-și dea seama unde bate Harry.

– Porțițele legale sunt o altă mâncare de pește, zise el. A depune jurământul într-un tribunal poate părea un detaliu, dar fără măsuri legale...

– Gradul meu e de inspector. Harry se concentrează pentru a vorbi încet și blând: Măsurile legale despre care vorbiți au costat-o viața pe colega mea. Ellen Gjeltén. Spuneți asta amintirii de care sunteți așa de mândru. Ellen Gjeltén. Douăzeci și opt de ani. Cea mai bună în investigații din Poliția din Oslo. Cu țeasta zdrobită. O moarte îngrozitoare.

Harry se ridică și se aplecă peste biroul lui Krohn, cu toți cei o sută nouăzeci de centimetri ai lui. Văzu cum mărul lui Adam din gâtul subțire de vultur al lui Krohn se ridică și se lasă și, timp de două secunde lungi, Harry își rezervă luxul de a se delecta cu

frica din ochii tânărului avocat. Apoi Harry puse pe biroul acestuia cartea lui de vizită.

– Sunați-mă când ați hotărât până unde puteți merge cu confidențialitatea clientului dumneavoastră, zise el.

Harry se pregătea să iasă pe ușă când vocea lui Krohn îl făcu să se oprească.

– M-a sunat chiar înainte să moară.

Harry se întoarse. Krohn oftă.

– Îi era foarte frică de cineva. Lui Sverre Olsen îi era mereu frică. Era singur și înspăimântat.

– Dar cine nu e? murmură Harry. Apoi: A spus de cine se teme?

– De Prinț. Așa i-a spus. Prințul.

– A spus de ce era înspăimântat?

– Nu, a spus doar că acest Prinț e un fel de superior și îi ordonase să comită o crimă. Așa că voia să știe în ce măsură a urma ordinele poate fi pedepsit de lege. Un biet idiot.

– Ce fel de ordine?

– Nu a spus.

– A mai spus ceva?

Krohn clătină din cap.

– Sunați-mă când vreți dacă vă mai amintiți ceva.

– Și încă ceva, inspectore. Dacă credeți că o să mă împac cu ideea că omul dumneavoastră va fi achitat, vă înșelați.

Dar Harry plecase deja.

PIZZERIA LA HERBERT

11 MAI 2000

Harry îl sună pe Halvosen și îl rugă să vină la pizzeria La Herbert. Erau aproape singuri înăuntru și aleseră o masă lângă geam. Chiar în colț stătea un bărbat îmbrăcat într-o haină lungă, cu o mustață demodată, gen Adolf Hiltler, și cu ghetete în picioarele întinse pe un scaun. Părea că încearcă să stabilească un nou record la plictiseală.

Halvosen dăduse de Edvard Mosken, dar nu în Drammen.

– Nu a răspuns când l-am sunat acasă, așa că am făcut rost de numărul lui de mobil. S-a dovedit că e în Oslo. Are un apartament pe Tromsøgata, în Roddeløkka, unde stă când e la Bjerke.

– Bjerke?

– La curse. E acolo în fiecare vineri și sâmbătă. Face câteva pariuri și se distrează, a zis. Și deține un sfert dintr-un cal. M-am întâlnit cu el în grajdurile din spatele pistei.

– Și ce a mai spus?

– Uneori, când e în Oslo, se duce dimineața la restaurantul lui Schrøder. Habar nu are cine e Bernt Brandhaug și nu a sunat niciodată la el acasă. Știa cine e Signe Juul – și-a adus-o aminte de pe Frontul de Est.

– Dar are alibi?

Halvosen comandă o pizza Hawaiian Tropic cu ardei și ananas.

– Mosken a fost singur în apartamentul din Tromsøgata toată săptămâna, în afară de plimbările la Bjerke, zice el. A fost acolo în dimineața când a fost ucis Brandhaug. Și în dimineața asta.

– Bine. Cum crezi că ți-a răspuns la întrebări?

– Ce vrei să spui?

– L-ai crezut?

– Da, nu; adică să-l cred...

– Urmează-ți instinctul, Halvosen, nu-ți fie teamă. Și apoi spune ce simți. N-o să folosesc asta împotriva ta.

Halvosen se uită în jos la masă jucându-se cu meniul.

– Dacă Mosken minte, atunci cu siguranță are mult sânge rece. Asta e tot ce pot să spun.

Harry oftă.

– Te ocupi tu să-l urmărească cineva pe Mosken? Vreau două persoane să-i păzească apartamentul zi și noapte.

Halvosen dădu din cap aprobator și formă un număr de pe mobilul său. Harry auzi vocea lui Møller în timp ce se uită pe furiș la neonazistul din colț. Sau oricum își spuneau. Național-socialiști. Național-democrați. Tocmai primise un exemplar al unei lucrări de sociologie de la universitate care susținea că există cincizeci și șapte de neonaziști în Norvegia.

Pizza sosi și Halvosen se uită întrebător la Harry.

– Dă-i înainte, spuse Harry. Nu mă omor după pizza.

Omului din colț, cu haină lungă, i se alătură un altul, într-o jachetă scurtă și verde. Se uitară amândoi în direcția celor doi polițiști.

– Încă ceva, zise Harry. Linda de la POT mi-a spus că exista o arhivă SS în Köln, distrusă parțial într-un incendiu în anii șaptezeci, dar au fost aflate niște informații despre norvegienii care au luptat cu nemții. Ordine, distincții militare, ranguri, lucruri de genul ăsta. Vreau să suni acolo să vezi dacă poți afla ceva despre Daniel Gudeson. Și despre Gudbrand Johansen.

- Da, domnule, zise Halvosen cu gura plină de pizza. De îndată ce-mi termin pizza.

- Între timp, o să stau puțin de vorbă cu tinerii noștri prieteni, spuse Harry ridicându-se.

În timpul serviciului, Harry încercase întotdeauna să nu-și folosească statura pentru a obține un avantaj psihologic. Dar, deși Mustață à la Hitler își întinse gâtul să se uite la Harry, Harry își dădu seama că privirea rece ascundea aceeași teamă pe care o văzuse la Krohn. Doar că tipul ăsta se pricepea mai bine să o ascundă. Harry smulse scaunul pe care stătea Mustață à la Hitler cu cizmele, iar picioarele acestuia loviră podeaua cu zgomot înainte ca el să aibă timp să reacționeze.

- Pardon, zise Harry. Credeam că e liber scaunul ăsta.

- E unul dintre gunoaie, spuse Mustață à la Hitler.

Capul ras care ieșea din jachetă se întoarce.

- Exact, zise Harry. Sau sticleții. Sau gaborii. Ori curcanii. Nu, asta cred că e prea familial. Dar *les flics*? E destul de internațional?

- Te deranjăm sau ce?

- Da, mă deranjați, făcu Harry. Mă deranjați de mult timp. Transmite-i salutări Prințului și spune-i că Harry Hole o să-l deranjeze din nou. De la Hole pentru Prinț. M-ai înțeles?

Cel cu jachetă clipi și se holbă cu gura deschisă. Apoi, cel cu haină deschise gura cu dinți împrăștiați în toate direcțiile și râse împroșcând cu salivă.

- Vorbești de Majestatea Sa Haakon Magnus¹? Întrebă el, iar când cel cu jachetă se prinse în sfârșit de poantă, începu să râdă și el.

- Ei, da, zise Harry. Dacă sunteți doar din infanterie, nu știți cine e Prințul. Așa că va trebui să transmiteți mesajul unui superior. Poftă bună, băieți.

Se întoarce la Halvosen, simțindu-i privirea în ceafă.

¹ Fiul regelui Harald al V-lea al Norvegiei, moștenitorul tronului (n.red.)

- Termină de mâncat, îi spuse Harry lui Halvosen, care se lupta cu o bucată imensă de pizza care îi acoperea jumătate din față. Să plecăm până nu se mai adună vreo bulină neagră la dosarul meu.

HOLMENKOLLEN

11 MAI 2000

Era cea mai caldă seară de primăvară de până acum. Harry conducea cu geamul de la mașină deschis și briza blândă îi mângâia fața și părul. Din vârful Holmenkollenului vedea fiordul Osloului și insulele împrăștiate în jur ca niște scoici verzi-maronii, și primele ambarcațiuni din noul anotimp care se îndreptau spre țărm. Câțiva elevi de liceu cu șepci roșii stăteau pe marginea drumului și urinau, lângă un autobuz cu boxele urcate pe capotă. Muzica bubuia: *Won't – you – be my lover...*

O doamnă în vârstă cu pantaloni sport și un hanorac legat în talie, cu o expresie obosită dar angelică, mergea încet pe drum.

Harry parcă mai în josul străzii. Nu voia să meargă până în parcare, nici el nu știa de ce – poate pentru că se gândea că va părea mai puțin deranjant dacă va parca mai departe. Era ridicol, bineînțeles, de vreme ce nu-și anunțase vizita și nici nu fusese invitat.

Era aproape la jumătatea drumului când îi sună telefonul. Era Halvosen care suna de la arhivă.

– Nimic, începu el. Dacă Daniel Gudeson chiar e în viață, cu siguranță că nu a fost condamnat după război.

– Și Signe Juul?

– A fost condamnată la un an.

– Dar nu a făcut niciodată închisoare. Altceva interesant?

– Absolut nimic. Acum se pregătesc să mă dea afară și să închidă.

– Du-te acasă și culcă-te – poate vei afla ceva mâine.

Harry ajunsese deja la scară și se pregătea să o urce dintr-o săritură când se deschise ușa. Rămase nemișcat. Rakel purta un pulover de lână și blugi; avea părul ciufulit și fața mai palidă decât de obicei. Harry căută în privirea ei un semn că se bucura că îl revede, dar nu găsi nimic. Dar nu avea nici acea politețe neutră de care Harry se temea cel mai mult. Privirea ei nu exprima nimic.

– Am auzit discuții afară, zise ea. Intră.

Oleg era în sufragerie și se uita la televizor în pijama.

– Bună, începătorule, zise Harry. N-ar trebui să exersezi Tetris?

Oleg pufni fără să-și dezlipească ochii de la televizor.

– Uit mereu că cei mici nu înțeleg ironiile, îi spuse Harry lui Rakel.

– Unde ai fost? întrebă Oleg.

– Am fost? Harry era puțin nedumerit de expresia acuzatoare a lui Oleg. Ce vrei să spui?

Oleg dădu din umeri.

– Vrei cafea? îl întrebă Rakel.

Harry încuviință. Oleg și Harry stătură tăcuți, urmărind incredibila migrație a antilopei gnu prin deșertul Kalahari, în timp ce Rakel era în bucătărie. Dura, și cafeaua, și migrația.

– Cincizeci și șase de mii, zise Oleg în cele din urmă.

– Nu e adevărat, replică Harry.

– Am depășit recordul!

– Adu-mi să văd.

Oleg se ridică în picioare în timp ce Rakel aduse cafeaua. Stătea cu fața la Harry. Acesta găsi telecomanda și dădu mai încet sunetul copitelor ce alergau. Rakel fu cea care, în cele din urmă, rupse tăcerea:

– Ce faci de 17 mai anul ăsta?

- Muncesc. Dar dacă lași de înțeles că e vorba de vreo invitație sau ceva de genul ăsta, voi muta cerul și pământul...

Ea râse și dădu din mână.

- Scuze, făceam doar conversație. Hai să vorbim despre altceva.

- Ai fost bolnavă, nu? o întrebă Harry.

- E o poveste lungă.

- Ai mai multe povești de spus.

- De ce te-ai întors din Suedia? îl întrebă ea.

- Brandhaug. Cel cu care, în mod ciudat, am stat chiar aici.

- Da, viața ne pune în fața unor coincidențe ciudate.

- Așa de ciudate, că uneori viața întrece ficțiunea.

- Nu știi nici măcar jumătate, Harry.

- Ce vrei să spui?

Ea oftă și amestecă în ceai.

- Ce-i asta? întrebă Harry. Toată familia comunică încifrat în seara asta?

Ea încercă să râdă, dar nu reuși decât să pufnească. „Răceală de primăvară“, se gândi Harry.

- Eu...

Încercă să înceapă propoziția de mai multe ori, dar nu-i ieși nimic coerent. Lingurița din ceașca ei se învârtea în cercuri. Peste umărul ei, Harry zări cum o antilopă e trasă încet, dar nemilos în râu de un crocodil.

- Am trecut printr-o perioadă îngrozitoare, zise ea. Și aș fi vrut să fii aici.

Se întoarse spre Harry, și abia acum acesta văzu că ea plângea. Lacrimile i se rostogoleau pe obraz și se adunau sub bărbie. Nu încercă să le oprească.

- Ei... începu Harry, și asta fu tot ce reuși să spună pentru că imediat se treziră unul în brațele celui alt.

Se țineau unul de altul ca de un colac de salvare. Harry tremura. „Doar atât, se gândi el. Doar atât e suficient. Doar s-o țin așa în brațe.“

- Mami! Chemarea venea de la primul etaj. Unde e GameBoy?

– În unul dintre sertarele de la toaletă, strigă Rakel cu o voce tremurătoare. Uită-te în primul. Sărută-mă, îi șopti ea lui Harry.

– Dar Oleg ar putea să...

– Nu e în masa de la toaletă.

Când Oleg coborî cu GameBoy, pe care îl găsi în cele din urmă în cutia cu jucării, nu observă la început atmosfera din sufragerie și râse de Harry care tot făcea „hm-hm“ îngrijorat văzând noul scor. Dar, de îndată ce Harry începu să joace pentru a bate noul record, îl auzi pe Oleg cum spune:

– De ce aveți fețele astea?

Harry se uită la Rakel, care nu era în stare să se miște din loc.

– E pentru că ne placem foarte mult unul pe altul, zise Harry, înlocuind trei linii cu o linie lungă la dreapta. Și recordul tău e gata să fie doborât, începătorule.

Oleg râse și-l bătu pe Harry pe umăr.

– N-ai nici o șansă. Tu ești începător!

APARTAMENTUL LUI HARRY

11 MAI 2000

Harry nu se simți deloc ca un învins când, cu puțin timp înainte de miezul nopții, descuie ușa apartamentului său și văzu becul roșu de la robotul telefonului clipind. Îl duseseră pe Oleg la culcare și băuseră ceai, iar Rakel îi spusese că într-o bună zi îi va spune o poveste lungă. Când nu va fi așa de obosită. Harry îi spusese că are nevoie de o vacanță, iar ea fusese de acord.

– Am putea merge toți trei împreună, spusese el, când se va termina toată povestea asta.

Ea îl mângâiasse pe păr.

– Țsta nu e un lucru despre care să glumești, Harry Hole.

– Cine a zis că glumește?

– Nu pot vorbi acum despre asta. Du-te acasă, Harry Hole.

Se mai sărutaseră și în hol, iar Harry încă îi mai simțea gustul pe buze.

Fără să aprindă lumina, se strecură în sufragerie în șosete și apăsă butonul PLAY de la robot. Vocea lui Sindre Fauke umplu întunericul:

„Sunt Fauke. M-am tot gândit. Dacă Daniel Gudeson nu-i doar o stafie, nu există decât o singură persoană pe lumea asta care poate rezolva misterul. E cel care era de strajă în acel ajun de

An Nou când se pare că Daniel Gudeson a fost împușcat: Gudbrand Johansen. Trebuie să-l găsești pe Gudbrand Johansen, inspectore Hole.“

Apoi se se auzi sunetul receptorului închis, un bip, și când Harry se așteptă să se termine, se auzi un nou mesaj.

„Sunt Halvorsen. E 23.30. Tocmai am primit un telefon de la unul dintre polițiștii care supraveghează apartamentul lui Mosken. Au tot așteptat, dar acesta nu s-a întors acasă. Așa că au format numărul lui din Drammen, să vadă doar dacă răspunde la telefon. Dar nu a răspuns. Unul dintre polițiști s-a urcat în mașină și s-a dus până în Bjerken, dar era închis peste tot, iar luminile erau stinse. Le-am spus să mai stea ceva timp și să dea mașina lui Mosken în urmărire prin stație. Doar așa, ca să știm. Ne vedem mâine.“

Un alt bip. Un mesaj nou. O altă înregistrare pe robotul lui Harry.

„Tot Halvorsen sunt. Am început să îmbătrânesc. Am uitat complet să-ți spun ce mai aveam de spus. Se pare că avem, în sfârșit, ceva noroc. Arhiva SS din Köln nu avea nici un detaliu personal despre Gudeson sau Johansen. Mi-au spus să sun la Arhiva centrală Wehrmacht din Berlin. Am vorbit acolo cu moș simpatic care mi-a spus că foarte puțini norvegieni au luptat în armata germană obișnuită. Dar, când i-am explicat despre ce e vorba, a zis că va verifica pentru orice eventualitate. După ceva timp, m-a sunat înapoi și, așa cum se aștepta, nu a găsit nimic despre Daniel Gudeson. Totuși, a găsit niște copii ale unor ziare în care se vorbea despre un anumit Gudbrand Johansen, norvegian, de asemenea. Reieșea din ziare că a fost transferat de la Waffen SS la Wehrmacht în 1944. Pe copie era scrisă o însemnare cum că documentele originale au fost trimise la Oslo în vara lui 1944, lucru care, după spusele omului nostru din Berlin, nu ar putea să însemne decât că Gudbrand Johansen a fost trimis acolo. A mai găsit și niște scrisori către un doctor care a semnat certificatele medicale ale lui Johansen. În Viena.“

Harry se așează pe singurul scaun din cameră.

„Pe doctor îl cheama Christopher Brockhard, de la spitalul Rudolf II. Am verificat la Poliția din Viena și se pare ca spitalul încă funcționează. Mi-au dat chiar numele și numerele de telefon a vreo douăzeci și ceva de persoane care au lucrat acolo în timpul războiului și care mai sunt încă în viață.“

„Teutonii chiar se pricepe la păstrat lucruri“, se gândi Harry.

„Așa că am început să dau telefoane. În germana mea de doi bani.“

Se auzi râsul lui Halvorsen în telefon.

„Am sunat opt dintre ei până am dat de o soră medicală care și-a amintit de Gudbrand Johansen. O doamnă în vârstă de șaptezeci și șapte de ani. Își aducea aminte bine de el, a zis ea. O să-ți dau numărul și adresa ei mâine-dimineață. O cheamă Mayer. Helena Mayer.“

Nu se mai auzi nimic, apoi un bip, și banda se opri.

Harry o visă pe Rakel, cu fața lipită de gâtul lui, cu mâinile ei puternice și cuburile Tetris prăbușindu-se. Dar vocea lui Sindre Fauke îl trezi în plină noapte făcându-l să se holbeze la conturul unei siluete în întuneric.

– Trebuie să-l găsești pe Gudbrand Johansen.

FORTĂREAȚA LUI AKERSHUS

12 MAI 2000

Era 2.30 dimineața și bătrânul își parcase mașina lângă un depozit jos, pe o stradă numită Akershusstranda. În urmă cu ani de zile, strada fusese o arteră principală a Osloului, dar după deschiderea tunelului Fjellinje, Akershusstranda fusese închisă la un capăt și era folosită ziua doar de cei care lucrau în port. Și de clienții prostituatelor care voiau un loc liniștit pentru „plimbare”. Între drum și apă se aflau mai multe depozite și de cealaltă parte era aripa vestică a Fortăreței Akershus. Evident, dacă cineva s-ar fi așezat în Aker Brygge uitându-se prin luneta unei puști performante, ar fi văzut același lucru ca bătrânul: spatele unei haine gri care se mișca de fiecare dată când bărbatul îmbrăcat în ea făcea o mișcare în față, și fața unei femei foarte machiate și foarte bete care era împinsă în peretele dinspre vest al fortăreței, chiar sub tunuri. De o parte și de cealaltă a celor doi se afla câte un proiector care lumina stânca și peretele de deasupra lor.

Akershus, închisoare Wehrmacht în cel de-al Doilea Război Mondial. Fortăreața era închisă pe timpul nopții și, deși ar fi putut probabil să intre, riscul de a fi descoperit era prea mare. Nu știa nimeni câți fuseseră executați acolo în timpul războiului, dar

exista o placă simplă comemorativă, în memoria norvegienilor care luptaseră în Rezistență. Bătrânul știa că cel puțin unul dintre ei era un criminal care își meritase pedeapsa, oricum ai fi luat lucrurile. Tot acolo fusese împușcat Vidkun Quisling și ceilalți care fuseseră judecați pentru crime de război și condamnați la moarte. Quisling fusese închis în Turnul Prafului. Bătrânul se întreba adesea dacă Turnul Prafului îl inspirase pe Jens Bjørneboe când scrisese cartea în care descria detaliat diverse metode de execuție de-a lungul secolelor. Oare era descrierea execuției făcută de un pluton, de fapt un portret al execuției lui Vidkun Quisling în acel octombrie al anului 1945, când l-au scos pe trădător afară și gloanțele i-au ciuruit trupul? Oare i-au pus, după spusele autorului, o glugă pe cap și au prins un pătrat de pânză albă pe inimă ca semn? Se dăduse oare ordin să tragă de patru ori înainte ca împușcăturile să răsunе? Iar țințașii antrenați țintiseră așa de prost încât doctorul cu stetoscop fusese obligat să spună că cel condamnat va trebui să fie executat din nou – și făcuseră acest lucru de patru sau de cinci ori, iar moartea survenise din cauza pierderii de sânge cauzate de multiplele răni de suprafață?

Bătrânul decupase din carte această descriere.

Bărbatul în haină gri își terminase treaba și cobora panta spre mașină. Femeia încă se mai sprijinea de perete; își trăsese fusta la loc și își aprinsese o țigară care lucea în întuneric când trăgea din ea. Bătrânul așteptă. Apoi, aceasta strivi țigara cu pantoful și o luă în jos pe poteca noroioasă din jurul fortăreței, înapoi la „biroul” ei de pe străzile de lângă Norges Bank.

Bătrânul se întoarse spre locul din spate al mașinii de unde femeia legată la gură îl privea cu aceeași ochi înmărmuriți pe care îi văzuse când aceasta își revenise din amorțeala dată de dietileter. Văzu cum își mișcă gura sub căluș.

– Nu-ți fie frică, Signe, zise el aplecându-se și legându-i ceva de haină.

Ea încercă să își plece capul ca să vadă ce e, dar el o forță să stea cum era.

– Să facem o plimbare, continuă el. Ca în vremurile de altădată.

Ieși din mașină, deschise ușa din spate, o trase afară și o împinse în fața lui. Ea se împiedică și căzu pe iarba de lângă potecă, dar el prinse funia cu care îi legase mâinile la spate și o trase în picioare. O puse chiar în fața unuia dintre proiectoare, cu lumina venindu-i direct în ochi.

– Nu te mișca. Am uitat vinul, zise el. Ribeiros roșu. Îți amintești, nu? Stai liniștită, altfel...

Ea fu orbită de lumină, iar el îi puse cuțitul chiar în față ca să-l vadă. În ciuda luminii puternice, ea avea pupilele atât de mărite, încât ochii ei păreau complet negri. El se duse la mașină și cercetă împrejurimile. Nu se vedea nimeni. Ascultă, dar nu auzi decât bâzâitul obișnuit al orașului. Apoi deschise portbagajul. Trase într-o parte sacul negru de gunoi și simți că leșul câinelui din el începuse să înțepenească. Oțelul puștii Märklin luci întunecat. O scoase și se așeză pe scaunul din față. Deschise geamul pe jumătate și sprijini pușca de el. Când ridică privirea, îi văzu umbra gigantică dansând pe peretele galben-marونیu din secolul al șaisprezecelea. Umbra probabil că se zărea în tot golful de la Nesodden. Minunat.

Porni mașina cu mâna dreaptă și ambală motorul. Se mai uită o dată împrejur înainte de a se uita prin lunetă. Nu erau decât cincizeci de metri și haina ei umplea lentila rotundă. Mută obiectivul ușor spre dreapta și crucea neagră găsi ce căuta – bucata albă de hârtie. Expiră aerul din plămâni și își încleștă degetul pe trăgaci.

– Bine ai revenit, șopti el.

Partea a opta

REVELAȚIA

VIENA

14 MAI 2000

Harry își oferă trei secunde plăcerea de a-și simți gâtul și brațele lipite de pielea răcoroasă a fotoliului din Tyrolean Air. Apoi se cufundă iar în gânduri.

Sub ei, peisajul părea o bucată pestriță de verde cu galben, cu Dunărea strălucind în soare ca o rană cafenie umedă. Stewardesa tocmai anunțase că urmau să aterizeze pe Schwechat, și Harry se pregăti.

Nu se omorâse niciodată după zborul cu avionul, dar în ultimii ani acest lucru îl înspăimânta pur și simplu. Ellen îl întrebase odată de ce îi era așa de frică. „Că mă prăbușesc și că mor, de ce altceva?“ îi răspunsese el. Ea îi replicase că șansele de a muri într-un accident aviatic erau de treizeci de milioane la una. Îi mulțumise pentru informații și îi spusese că nu-i mai e frică.

Harry inspiră adânc și apoi expiră în timp ce ascultă zgomotul motorului. De ce frica de moarte se accentuează odată cu înaintarea în vârstă? N-ar trebui să fie invers? Signe Juul avea șaptezeci și nouă de ani. Probabil că ceva o înspăimântase foarte tare. Fusese găsită de unul dintre paznicii Fortăreței Akershus. Primiseră un telefon de la un celebru milionar din Aker Brygge

care nu avea somn și care îi informase că unul dintre proiectoarele din sud nu mai funcționa, și ofițerul de serviciu trimisese un paznic tânăr să verifice. Harry îl interogase două ore mai târziu, iar el îi spusese că se apropiase de proiector și văzuse o femeie moartă prăbușită peste el, blocând astfel lumina. La început crezuse că e o drogată, dar apropiindu-se, văzuse părul cărunt și hainele de modă veche. Își dăduse seama că era o femeie în vârstă. Următorul lui gând fusese că i s-a făcut rău, dar apoi descoperise că avea mâinile legate la spate. Doar când ajunsese lângă ea văzuse gaura din haină.

– Am văzut că avea coloana vertebrală zdrobită, îi spusese lui Harry. La dracu', *i-am văzut* coloana.

Apoi îi spusese că se sprijinise de stâncă în timp ce vomitase și, abia mai târziu, când sosise poliția să ia corpul și lumina strălucise din nou pe zid, își dăduse seama ce era chestia aceea lipicioasă din mâna lui. Îi arătase lui Harry mâna, de parcă era important.

Echipa de intervenție la locul crimei sosise și Weber se dusesese spre Harry în timp ce o studia pe Signe Juul cu ochi somnoroși. Spusese că nu Dumnezeu e cel care judecă, ci tipul de aici, de pe pământ.

Singurul martor era un paznic de noapte care păzea depozitele. La ora 2.45 văzuse o mașină care cobora pe Akershusstranda, îndreptându-se spre est, dar pentru că farurile erau pe faza lungă, fusese orbit și nu putuse să vadă ce marcă și ce culoare avea mașina.

Se pare că pilotul accelera. Harry își imaginează că încercau să ia altitudine pentru că pilotul văzuse brusc Alpii chiar în fața cabinei. Apoi avu senzația că aerul de sub aripile avionului Tyrolean Air dispăruse, și Harry simți că stomacul îi ajunge în gât. Mormăi ceva când, în secunda următoare, începură să sară ca niște mingi de cauciuc. Le vorbi căpitanul și le spuse ceva în germană și engleză despre turbulențe.

Aune spusese că dacă cineva nu are capacitatea de a simți teama, nu va supraviețui nici măcar o singură zi. Harry strânse brațul fotoliului și încercă să găsească alinare în acest gând.

De fapt, Aune fusese cel care îl îndemnase pe Harry să ia primul avion spre Viena. De îndată ce îi fuseseră expuse faptele, spusese că timpul era de cea mai mare importanță.

– Dacă avem de a face cu un ucigaș în serie, e pe punctul de a-și pierde controlul, spusese Aune. Nu e ucigașul în serie clasic, care caută să se elibereze sexual și care e dezamăgit de fiecare dată, crescând frecvența crimelor din pură frustrare. Acest criminal nu are o motivație sexuală. Are un plan bolnav pe care trebuie să-l ducă la capăt, și până acum a fost prudent și s-a comportat rațional. Faptul că omorurile au avut loc la puțin timp unul după celălalt și că și-a dat silința să accentueze simbolismul acțiunilor sale – ca în cazul acestei execuții de la Fortăreața Akershus – sugerează că fie se simte invincibil, fie că pierde controlul, poate dezvoltând o psihoză.

– Sau poate că are totul sub control, replicase Halvorsen. N-a avut nici o scăpare până acum. Încă nu avem nici un indiciu.

Halvorsen avea dreptate din nou. Nu exista nici un indiciu.

Mosken putuse să explice unde fusese. Ridicase receptorul în Drammen, când Halvorsen îl sunase dimineața să verifice, pentru că băieții care îl supravegheau nu-l zăriseră în Oslo. Bineînțeles că nu aveau de unde să știe dacă ce spunea era adevărat: dacă plecase cu mașina la Drammen după ce stadionul Bjerke se închisese la zece și jumătate și dacă sosise la unsprezece și jumătate. Sau dacă sosise la două și jumătate dimineața și ar fi putut astfel să o împuște pe Signe Juul.

Fără să tragă prea mari speranțe, Harry îl pusese pe Halvorsen să sune la vecini și să întrebe dacă îl văzuseră sau îl auziseră pe Mosken când sosise. Și îl rugase pe Møller să discute cu procuratura să vadă dacă poate obține un mandat de percheziție pentru ambele apartamente ale lui Mosken. Harry știa că nu prea au argumente și, pe bună dreptate, procurorul public le spusese că

voia cel puțin să vadă ceva ce ar putea reprezenta probe de circumstanță înainte de a le da aprobarea.

Nici un indiciu. Deja începea să-l cuprindă panica.

Harry închise ochii. Fața lui Even Juul îi rămăsese întipărită pe retină. Cenușie și apropiată. Se trântise în fotoliul din Irisveien cu lesa câinelui în mână.

Apoi roțile atinseră pământul, iar Harry putu spune că era printre cei treizeci de milioane de norocoși.

Polițistul pe care șeful Poliției din Viena i-l pusese cu amabilitate la dispoziție lui Harry pentru a-i fi șofer, ghid și traducător, stătea în holul pentru sosiri cu o hârtie A4 în mână pe care scria gros DL. HOLE. Avea un costum închis la culoare, ochelari de soare și o ceafă de taur.

Bărbatul cu ceafă de taur se prezentă ca fiind Fritz („Trebuie să cheme pe cineva și Fritz“, se gândi Harry) și îl conduse pe Harry spre un BMW albastru-deschis care, peste câteva minute, se puse în mișcare spre nord-vest pe autostradă înspre oraș, pe lângă coșurile fabricilor ce răspândeau un fum alb și pe lângă șoferii civilizați care treceau în dreapta când Fritz accelera.

– O să stai la hotelul spionilor, zise Fritz.

– Hotelul spionilor?

– La venerabilul Imperial. Acolo se refugiau agenții ruși și cei din vest în timpul Războiului Rece. Cred că șeful dumitale are fonduri să se scalde în ele.

Sosiră pe Kärntner Ring și Fritz arată cu mâna.

– Ce se vede peste acoperișuri, la dreapta, e vârful catedralei Stephansdom, zise el. Frumoasă, nu? Uite hotelul. O să aștept până te cazezi.

Recepționarul de la Imperial zâmbi când văzu privirea admirativă a lui Harry.

– A fost renovat exact cum era înainte de război, costurile ridicându-se la patruzeci de milioane de șilingi. A fost distrus aproape în totalitate de bombardamentele din 1944 și până acum câțiva ani era o ruină.

Când Harry coborî din lift la etajul doi, călcă parcă pe turbă elastică, așa de groase și de moi erau covoarele. Camera nu era foarte mare, dar avea un pat larg cu patru picioare care părea vechi de cel puțin o sută de ani. Când deschise fereastra, simți mirosul de prăjituri de la cofetăria de peste drum.

– Helena Mayer locuiește în Lazarettgasse, îl informă Fritz când Harry se întoarse în mașină. Strigă la o mașină care schimbă benzile fără să semnalizeze. E văduvă și are doi copii mari. După război a lucrat ca profesoară până s-a pensionat.

– Ai vorbit cu ea?

– Nu, dar i-am citit dosarul.

Clădirea din Lazarettgasse era o proprietate care trebuie să fi fost la modă cândva. Dar acum, vopseaua se cojea de pe pereții imensei case a scărilor, și ecoul pașilor lor se amesteca încet cu sunetul apei care picura.

Helena Mayer stătea zâmbind la intrarea în apartamentul de la etajul trei. Avea ochi căprui vioi și-și ceru scuze pentru scări.

Apartamentul era cam prea mobilat și plin de mărunțișuri pe care oamenii le adună de-a lungul vieții.

– Luați loc, vă rog, zise ea. Vorbesc doar germană, dar îmi puteți vorbi în engleză. O înțeleg destul de bine, zise ea întorcându-se spre Harry.

Aduse o tavă cu cafea și prăjituri.

– Ștrudel, zise ea arătând spre prăjitură.

– Mm! făcu Fritz și se servi.

– Deci îl cunoașteți pe Gudbrand Johansen, începu Harry.

– Da, l-am cunoscut. Adică noi îi spuneam Uriah. El insistase. La început am crezut că nu era prea sănătos la minte. Din cauza rănilor.

– Ce fel de răni?

– La cap. Și la picior, bineînțeles. Doctorul Brockhard era să i-l amputeze.

– Dar și-a revenit și a fost trimis la Oslo în vara lui 1944, nu?

– Da, asta e ideea.

– Ce vreți să spuneți?

– Ei bine, a dispărut, nu? Și nu cred că a apărut la Oslo.

– Nu din câte știm, nu. Spuneți-mi, cât de bine l-ați cunoscut pe Gudbrand Johansen?

– Foarte bine. Era un extrovertit și un bun povestitor. Cred că toate asistentele s-au îndrăgostit de el, una după alta.

– Și dumneavoastră?

Ea râse melodios.

– Și eu. Dar el nu pe mine mă dorea.

– Nu?

– O, arătam bine, vă asigur – nu asta era motivul. Uriah dorea pe altcineva.

– Da?

– Da, pe ea o chema tot Helena.

– Helena și mai cum?

Bătrâna se încruntă.

– Helena Lang, sunt sigură. Dragostea lor reciprocă a declanșat tragedia.

– Care tragedie?

Se uită surprinsă la Harry și la Fritz și apoi din nou la Harry.

– Nu pentru asta ați venit? zise ea. Nu pentru crimă?

GRĂDINILE PALATULUI

14 MAI 2000

Era duminică. Oamenii mergeau mai încet decât de obicei și bătrânul ținea pasul cu ei în timp ce se plimba prin Grădinile Palatului. Se opri lângă turnul de pază. Copacii erau de un verde-deschis, culoarea care îi plăcea cel mai mult. Toți, în afară de un singur copac. Stejarul înalt din mijlocul grădinilor nu va fi niciodată mai verde decât era acum. Deja se vedea diferența. După ce copacul se trezise din somnul de iarnă, seva dătătoare de viață începuse să circule și să împrăstie otrava în rețeaua de vene. Ajunsese acum la toate frunzele și le făcuse să crească abundent, dar într-o săptămână, două, frunzele vor păli, se vor îngălbeni și vor cădea și, în cele din urmă, copacul va muri.

Dar încă nu se știa asta. Era evident că nu se știa nimic. Bernt Brandhaug nu făcuse parte din planul inițial, și bătrânul își dădu seama că uciderea lui îi derutase pe polițiști. Comentariul lui Brandhaug în *Dagbladet* nu erau decât una dintre acele coincidențe ciudate și râsese amuzat când îl citise. Dumnezeuule, de fapt chiar era de acord cu Brandhaug. Învinșii ar trebui să moară, asta e regula războiului.

Dar restul indiciilor pe care le lăsase? Nici măcar nu reușiseră să facă legătura între marea trădare și execuția de la Fortăreața

Akershus. Probabil că-și vor da seama data viitoare când artileria va trage din metereze.

Căută cu privirea o bancă. Se apropia din ce în ce mai mult momentul durerilor. Nu era nevoie să se ducă la Buer ca să afle că boala i se răspândea prin tot corpul; știa asta și singur. Nu va mai dura mult.

Se sprijini de un copac. Un mesteacăn regal, simbolul ocupației. Guvernul și regele fug în Anglia. „Bombardierele germane sunt deasupra capetelor noastre“, un vers dintr-o poezie scrisă de Nordahl Grieg îi provocă greață. Prezenta trădarea regelui ca pe o retragere onorabilă, ca și cum a-ți abandona poporul la nevoie era un act moral. Și în siguranța Londrei, regele nu era decât un alt cap regal în exil care ținea discursuri mișcătoare pentru doamnele mилоase din înalta societate în timpul dineurilor, în vreme ce se agățau de speranța că, într-o bună zi, micul lor regat îi va vrea înapoi. Și, când totul se sfârșea, urma petrecerea în timp ce vaporul care îl ducea pe prințul moștenitor acosta la chei și toți cei care veniseră țipau pentru a înăbuși rușinea, atât a lor, cât și a regelui. Bătrânul se întoarse înspre soare și închise ochii.

Ordine strigate, ghetе și puști AG3 se izbiră de alea pietruită. Schimbarea garzilor.

VIENA

14 MAI 2000

– Deci nu ştiaţi? întrebă Helena Mayer.

Ea clătină din cap, iar Fritz era deja la telefon să roage pe cineva să caute în dosarele vechi despre crimă.

– Sunt sigur că-l vom găsi, şopti el.

Harry nu avea nici o îndoială că aşa va fi.

– Deci poliţia a stabilit fără nici un dubiu că Gudbrand Johansen şi-a omorât doctorul? întrebă Harry, întorcându-se spre bătrână.

– Da, aşa e. Christopher Brockhard locuia singur într-unul dintre apartamentele spitalului. Poliţia a spus că Gudbrand Johansen a spart geamul de la uşă şi l-a ucis în timp ce dormea în pat.

– Cum...?

Frau Mayer făcu un gest dramatic cu degetul la gât.

– L-am văzut chiar eu după, zise ea. Ai fi putut crede că doctorul a făcut asta, atât de dreaptă era tăietura.

– Hm. Şi de ce a fost poliţia aşa de sigură că era opera lui Johansen?

Ea râse.

- Da, vă pot explica - pentru că Johansen l-a întrebat pe paznic care e apartamentul lui Brockhard și a fost văzut de paznic parcând mașina în curte și intrând pe poarta principală. După aceea a ieșit în fugă, a pornit mașina și a plecat cu viteză maximă spre Viena. În ziua următoare dispăruse, nimeni nu știa unde, doar că, așa cum primise ordin, trebuia să fie în Oslo trei zile mai târziu. Poliția din Norvegia l-a așteptat, dar nu a apărut niciodată.

- În afară de mărturia paznicului, vă mai amintiți dacă poliția a avut și alte dovezi?

- Dacă îmi amintesc? Am vorbit ani de zile despre această crimă! Sângele de pe geamul de la ușă era grupa lui sangvină. Și poliția a găsit aceleași amprente în dormitorul lui Brockhard ca celea de pe masa și patul de spital ale lui Uriah. Mai mult, avea motiv...

- Da?

- Da, Gudbrand și Helena se iubeau. Dar ea urma să fie a lui Christopher.

- Erau logodiți?

- Nu, nu. Christopher era nebun după Helena. Toată lumea știa asta. Helena venea dintr-o familie bogată care sărăcise după ce tatăl ei a ajuns la închisoare, și o căsătorie cu un Brockhard reprezenta felul ei și al mamei ei de a se repune pe picioare. Și știți cum e - o tânără are anumite obligații față de familie. Cel puțin, așa era atunci.

- Știți unde e acum Helena Lang?

- Dar nu v-ați atins de ștrudel, dragii mei, exclamă văduva.

Harry mușcă, mestecă, și dădu aprobator din cap spre *Frau Mayer*.

- Nu, zise ea. Nu știu asta. Când s-a aflat că a fost cu Johansen în noaptea crimei, a fost interogată, dar nu au găsit nimic. Nu a mai lucrat la spitalul Rudolf II și s-a mutat la Viena. A început o afacere cu niște croitorii. Da, era o femeie puternică și avea spirit întreprinzător. Am văzut-o de câteva ori plimbându-se pe stradă. Dar la mijlocul anilor cincizeci a vândut afacerea și după asta nu am mai auzit de ea. Cineva a spus că a plecat în străinătate. Dar știu pe cine puteți întreba - asta dacă mai e în viață. Pe Beatrice

Hoffmann, care a lucrat ca slujitoare în casa familiei Lang. După crimă, familia nu și-a mai permis să o țină și a lucrat o perioadă la Rudolf II.

Fritz dădea deja un nou telefon.

O muscă bâzâia disperată la geam. Își urma propria logică microscopică și se tot lovea de fereastră fără să înțeleagă de ce. Harry se ridică.

– Ștrudel...?

– Data viitoare, *Frau* Mayer. Acum nu mai avem timp.

– De ce? întrebă ea. Asta s-a întâmplat cu mai bine de o jumătate de secol în urmă. Nu mai are importanță.

– Ei... zise Harry privind musca neagră de sub perdelele de dantelă.

Fritz primi un telefon în drum spre secția de poliție și făcu o întoarcere nereușită cu mașina, lucru care îi determină pe șoferii aflați în spatele lui să claxoneze.

– Beatrice Hoffmann trăiește, zise el, accelerând la semafor. Stă la un azil în Mauerbachstraße. E sus, în pădurile vieneze.

BMW-ul scrâșni bucuros. Urmară blocuri, apoi case pe jumătate din lemn, podgorii de viță-de-vie și, în cele din urmă, pădurea de foioase, cu soarele după-amiezii jucându-se printre frunze, creând o atmosferă magică în timp ce ei goneau pe drumul străjuit de fagi și de castani.

O asistentă îi conduse într-o grădină mare.

Beatrice stătea pe o bancă, la umbra unui stejar noduros și enorm. O pălărie de paie îi acoperea fața micuță și zbârcită. Fritz i se adresă în germană și îi explică de ce veniseră. Bătrâna dădu din cap zâmbind.

– Am nouăzeci de ani, rosti ea cu o voce tremurândă. Și ochii încă mi se umplu de lacrimi când mă gândesc la *Fräulein* Helena.

– Mai trăiește? întrebă Harry în germana lui de școlar. Știți unde e?

– Ce spune? întrebă ea cu mâna la ureche.

Fritz îi explică.

– Da, zise ea. Știu unde e Helena. E chiar acolo sus.

Arată spre vârful copacilor.

„Hai că începem, se gândi Harry. E senilă.“ Dar bătrâna nu terminase ce avea de spus.

– Cu Sfântul Petru. Cei din familia Lang erau buni catolici, dar Helena era îngerul familiei. Cum am spus, mereu mă poti dește plânsul când mă gândesc.

– Vi-l amintiți pe Gudbrand Johansen? o întrebă Harry.

– Pe Uriah, zise Beatrice. L-am văzut o singură dată. Un tânăr chipeș și fermecător, dar din nefericire bolnav. Cine ar fi crezut că un tânăr atât de drăguț și de politicoș e în stare să ucidă? S-au lăsat copeșiți de emoții, da, și el, și Helena. Niciodată nu l-a uitat, biata de ea. Poliția nu l-a mai găsit și, deși Helena nu a fost niciodată acuzată de nimic, André Brockhard a avut grijă să fie dată afară din spital. S-a mutat în oraș și a făcut muncă de voluntariat pentru arhiepiscop până când familia ei a ajuns să fie atât de strâmtorată, încât a fost nevoită să-și caute o slujbă plătită. Așa că a început o afacere cu o croitorie. În doi ani, avea paisprezece femei angajate permanent care coseau pentru ea. Tatăl ei a fost eliberat din închisoare, dar nu și-a putut găsi de lucru după scandalul cu bancherul evreu. *Frau* Lang a resimțit cel mai tare decăderea familiei. A murit în 1953, după o boală îndelungată, și *Herr* Lang în aceeași toamnă, într-un accident de mașină. Helena a vândut afacerea în 1955 și a plecat din țară fără să dea nimănui nici o explicație. Îmi aduc aminte acea zi. Era pe 15 mai, ziua eliberării Austriei, nu?

Fritz văzu expresia curioasă de pe fața lui Harry și îi explică:

– Austria e puțin mai ciudată. Aici nu se sărbătorește ziua în care Hitler a capitulat, ci ziua în care Aliații au părăsit țara.

Beatrice le spuse cum primise vestea morții Helenei:

– Nu mai auzisem nimic despre ea de mai bine de douăzeci de ani când am primit într-o zi o scrisoare marcată Paris. Era acolo în vacanță cu soțul și cu fiica, scria ea. Era un fel de călătorie finală, mi-am dat eu seama. Nu a spus unde s-a stabilit, cu cine s-a căsătorit sau ce fel de boală avea. Doar că nu mai avea mult de trăit și că dorea să-i aprind o lumânare în Stephansdom. Era o persoană ciudată, Helena. Avea șapte ani când a venit la mine în

bucătărie și privindu-mă grav mi-a spus: „Oamenii au fost creați de Dumnezeu ca să iubească“.

O lacrimă se rostogoli pe obrazul zbârcit al bătrânei.

– Nu o să uit niciodată. Avea șapte ani. Cred că atunci a hotărât cum avea să-și trăiască viața. Deși, cu siguranță, nu a fost așa cum și-a imaginat, și încercările au fost multe și dureroase, sunt convinsă că ea a crezut asta în adâncul ei toată viața – că oamenii au fost creați de Dumnezeu ca să iubească. Așa era ea.

– Mai aveți scrisoarea? o întreabă Harry.

Își șterse lacrimile și încuviință.

– O am în cameră. Lăsați-mă să mai stau aici și să-mi mai aduc aminte. Putem merge acolo după aceea. Apropo, aceasta va fi prima noapte caldă din an.

Rămaseră acolo în liniște, ascultând foșnetul crengilor și cântecul păsărelelor în timp ce soarele apunea după Sophienalpe, fiecare gândindu-se la cei care nu mai erau. Insectele săreau și dansau în fâșiile de lumină de sub copaci. Harry se gândi la Ellen. Zări o pasăre și ar fi putut să jure că e un muscar negru pe care îl văzuse în cartea despre păsări.

– Să mergem, zise Beatrice.

Camera ei era mică și simplă, dar luminată și cochetă. Avea un pat lipit de peretele din spate care era acoperit cu poze de diverse mărimi. Beatrice căută printre hârtiile dintr-un sertar de la masa de toaletă.

– Am eu un sistem, așa că o să o găsesc, zise ea.

„Bineînțeles“, se gândi Harry.

În acel moment, ochii îi căzură pe o fotografie într-o ramă argintie.

– Uite scrisoarea, spuse Beatrice.

Harry nu răspunse. Se uita fix la fotografie și nu reacționa până ce nu-i auzi vocea chiar în spatele lui.

– Poza a fost făcută când Helena lucra la spital. Era frumoasă, nu?

– Da, era, spuse Harry. E ceva ciudat de familiar în această poză.

– Nu e nimic ciudat, zise Beatrice. E pictată pe icoane de peste două mii de ani.

Chiar era o noapte fierbinte. Fierbinte și umedă. Harry se tot învârti în patul cu baldachin, aruncă pătura pe podea și trase cearșaful de pe pat, încercând să nu se mai gândească la nimic și să doarmă. O secundă se gândise la minibar, dar apoi își aminti că îl încuiase și îi dăduse cheia recepționarului. Auzi voci afară pe coridor. Cineva apăsă pe mânerul de la ușă, iar el se ridică în pat, dar nu intră nimeni. Apoi vocile se auziră înăuntru, respirația lor aproape de pielea lui, foșnetul de haine sfâșiate, dar când deschise ochii văzu săgeți de lumină și își dădu seama că fulgera.

Se auzi întâi un zgomot de tunet, ca o explozie îndepărtată, dintr-o parte a orașului, apoi din cealaltă. Se culcă din nou și o sărută, îi scoase cămașa de noapte albă. Pielea ei era albă și rece și cu asperități din cauza transpirației și a groazei; o ținu în brațe mult timp, până se încălzi, până când reveni la viață în brațele lui, precum o floare care a fost filmată toată primăvara și apoi caseta a fost derulată cu viteză.

Continuă să o sărute, pe gât, pe brațe, pe stomac, nu cu insistență, nici măcar în glumă, ci pe jumătate ca să o liniștească și pe jumătate inconștient, de parcă ar fi putut să dispară în orice moment. Și când ea îl urmă, șovăitoare, pentru că se gândea că e în siguranță în locul spre care se îndreptau, el continua să îi arate drumul până ce sosiră într-un loc pe care nici măcar el nu-l recunoscuse, și când se întoarse era prea târziu, iar ea se aruncă în brațele lui, blestemându-l, implorându-l și sfâșiindu-l cu unghiile ei puternice până când începu să sângereze.

Se trezi din cauza propriilor gâfâieli și trebui să se întoarcă pe partea cealaltă în pat ca să se asigure că era tot singur. Apoi totul deveni un vârtej de tunete, somn și vise. Se trezi la miezul nopții în zgomotul ploii; se duse la fereastră și se uită în jos, pe strada unde apa trecea de marginea trotuarului și purta cu ea o pălărie fără stăpân.

Când Harry fu trezit de sunetul ceasului deșteptător, era lumină afară și străzile erau uscate.

Se uită la ceasul de pe mäsută. Avionul spre Oslo pleca peste două ore.

BULEVARDUL THERESSES

15 MAI 2000

Biroul lui Stale Aune era galben și pereții erau acoperiți cu rafturi pe care stăteau înghesuite cărți de specialitate și schițe ale personajelor din caricaturile lui Kjell Aukrust.

– Ia loc, Harry, zise doctorul Aune. Pe scaun sau pe canapea?

Așa începea de fiecare dată, și Harry răspunse ridicând colțul stâng al buzelor într-un zâmbet ce spunea e-amuzant-dar-am-mai-auzit. Când Harry îl sunase din Aeroportul Gardemoen, Aune îi spusese că poate să vină, dar că nu avea prea mult timp pentru că trebuia să meargă la un seminar în Hamar unde trebuia să țină discursul de deschidere.

– Se numește „Probleme legate de diagnosticarea alcoolismului“, zise Aune. Nu o să-ți menționez numele.

– De asta te-ai îmbrăcat la patru ace? îl întrebă Harry.

– Hainele reprezintă unul dintre cele mai puternice semnale pe care le transmitem, zise Aune, trecându-și mâna peste rever. Haina de tweed transmite masculinitate și încredere.

– Și papionul? întrebă Harry, scoțându-și agenda și stiloul.

– Frivolitate intelectuală și aroganță. Seriozitate cu o nuanță de autoironie, dacă vrei. Mai mult decât suficient pentru a-ți impresiona colegii de mâna a doua, se pare.

Aune se lăasă pe spate, cu mâinile peste stomacul proeminent.

– Vorbește-mi despre personalitatea multiplă, zise Harry. Sau despre schizofrenie.

– În cinci minute? mormăi Aune.

– Pe scurt, atunci.

– În primul rând, ai spus personalitate multiplă și schizofrenie dintr-o răsuflare, iar asta este una dintre neînțelegerile care, dintr-un motiv oarecare, a stârnit imaginația oamenilor. Schizofrenia este un termen folosit pentru o serie de tulburări mentale diverse și nu are nimic de-a face cu personalitatea multiplă. E adevărat că în greacă *schizo* înseamnă a scinda, dar ceea ce voia doctorul Eugen Bleuler să spună e că funcțiile psihologice din creierul unui schizofrenic sunt scindate. Și dacă...

Harry arată înspre ceas.

– Așa e, făcu Aune. Personalitatea multiplă despre care vorbeai se numește SPM, sindromul personalității multiple, definit ca existența a două sau mai multe personalități într-un individ care sunt, pe rând, dominante. Ca în cazul doctorului Jekyll și al domnului Hyde.

– Deci chiar există?

– Da. Dar rar, mult mai rar decât vor unele filme de la Hollywood să ne facă să credem. În cei douăzeci și cinci de ani ca psiholog, nu am avut norocul să întâlnesc nici măcar un caz de SPM. Dar știu, cu toate astea, câte ceva despre acest lucru.

– Ca de exemplu?

– Ca de exemplu că e aproape mereu legată de o pierdere a memoriei. Cu alte cuvinte, cineva care suferă de SPM se poate trezi dimineța mahmur, fără să își dea seama că e din cauză că cealaltă personalitate e un alcoolic. De fapt, una dintre personalități poate fi un alcoolic și cealaltă să fie abstinent.

– Bănuiesc că nu iau asta literal?

– Ba da.

– Dar alcoolismul este și o tulburare fizică.

– Da, și de asta SPM este atât de fascinant. Am un dosar despre un caz de SPM, în care una din personalități era un

fumător înrăit și cealaltă nu se atinsese niciodată de țigări. Și când se măsura tensiunea fumătorului, era cu 20 de procente mai mare. S-a constatat că femeile care au SPM au menstruație de mai multe ori pe lună pentru că fiecare personalitate are propriul ciclu.

– Deci acești oameni pot să își schimbe trăsăturile fizice?

– Până într-un anumit punct, da. Povestea doctorului Jekyll și a domnului Hyde nu e așa de departe de adevăr pe cât se crede. Într-unul dintre cele mai cunoscute cazuri descrise de doctorul Osherson, una dintre personalități era un heterosexual, cealaltă homosexual.

– Personalitățile pot să aibă voci diferite?

– Da. De fapt, vocea este unul dintre cele mai ușoare mijloace de a observa schimbul de personalități.

– Atât de diferite încât cineva care cunoaște această persoană foarte bine poate să nu recunoască una din voci. La telefon, de exemplu?

– Dacă acest cineva nu știe nimic despre cealaltă personalitate. Pentru cei care cunosc doar superficial pacientul cu SPM, schimbarea gesturilor și a limbajului trupului poate fi suficientă pentru ca, aflându-se în aceeași cameră, să nu recunoască persoana.

– Ar putea cineva cu SPM să țină acest lucru ascuns față de cei apropiați?

– E posibil, da. Cât de des apar celelalte personalități e o chestiune individuală și bolnavii pot, până într-un anumit punct, să controleze ei înșiși schimbarea.

– Dar atunci personalitățile ar trebui să știe unele de altele?

– Da, într-adevăr, dar nici asta nu e ceva neobișnuit. Și, ca și în cazul doctorului Jekyll și al domnului Hyde, pot exista confruntări între personalități pentru că acestea pot avea scopuri diferite, percepții ale moralității, simpatii și antipatii diferite legate de oamenii din jurul lor.

– Dar scrisul? Pot să-l schimbe și pe acesta?

– Sigur că îl schimbă, Harry. Nici tu nu ești mereu aceeași persoană. Când te întorci acasă de la muncă, o multitudine de schimbări imperceptibile au loc și în tine: vocea, limbajul trupului, și așa mai departe. E ciudat că ai pomenit de scris, pentru că am pe aici pe undeva o carte cu poza unei scrisori scrise de un bolnav de SPM în șaptezeci de feluri de scris total diferite. O să văd dacă o să o găsesc când o să am mai mult timp.

Harry își notă în carnețel câteva idei.

– Perioade de menstruație diferite, scrisuri de mână diferite; e nebunie curată, mormăi el.

– Tu ai spus asta, Harry. Sper că ți-a fost de vreun folos pentru că trebuie să plec.

Aune comandă un taxi și coborără împreună. În timp ce stăteau pe trotuar, Aune îl întreabă pe Harry dacă are planuri pentru Ziua Independenței, pe 17 mai.

– Eu și soția am invitat niște prieteni la masă. Ești bine-venit.

– Ești foarte amabil, dar neonaziștii plănuiesc să îi „ridice” pe musulmanii care sărbătoresc Eid-ul pe 17 și am primit ordin să coordonez supravegherea din jurul moscheei din Grønland, zise Harry, bucuros și stânjenit în același timp de invitația neașteptată. Cei care nu avem familii suntem mereu de serviciu de asemenea sărbători.

– Poți doar să treci. Cei mai mulți care vin au altceva programat mai târziu în ziua respectivă.

– Mulțumesc. Să văd ce se întâmplă și o să te sun. Cum sunt prietenii tăi, apropo?

Aune își verifică papionul să se asigure că stătea drept.

– Sunt ca tine, răspunse el. Dar soția mea cunoaște câțiva oameni respectabili.

În acea clipă, taxiul trase lângă bordură. Harry îi ținu ușa în timp ce Aune urcă, dar în timp ce se pregătea să o închidă, își aminti brusc ceva.

– Ce cauzează SPM?

Aune se aplecă din locul lui și se uită în sus la Harry.

– Despre ce e de fapt vorba, Harry?

- Nu sunt sigur, dar ar putea să fie important.

- Bine. Cei care suferă de SPM au fost adesea abuzați în copilărie. Dar boala poate fi cauzată de asemenea de experiențe extrem de traumatizante de mai târziu. Se crează o altă personalitate pentru a fugi de probleme.

- Despre ce fel de probleme ar putea fi vorba dacă ne referim la un bărbat adult?

- Trebuie doar să-ți folosești imaginația. Poate că a trecut printr-un dezastru natural, a pierdut pe cineva iubit, a fost victima violenței sau a trăit în teamă o perioadă lungă de timp.

- Ca de exemplu, când ești soldat într-un război.

- Cu siguranță războiul poate declanșa așa ceva.

- Sau o luptă de gherilă.

Harry spuse asta pentru el însuși, deoarece taxiul care îl ducea pe Aune cobora deja bulevardul Thereses. -

- Scoțian, spuse Halvorsen.

- O să petreci 17 mai în barul scoțian? se strâmbă Harry, lăsându-și geanta în spatele cuierului.

Halvorsen dădu din umeri.

- Ai o propunere mai bună?

- Dacă trebuie să fie un bar, măcar găsește unul cu mai mult stil decât cel scoțian. Sau, și mai bine, ușurează situația unuia dintre cei cu copii și fii de serviciu în timpul paradei copiilor. Ești plătit dublu și nu te alegi cu o mahmureală.

- O să mă gândesc.

Harry se prăbuși pe scaun.

- Nu ai de gând să-l repari? Scârțâie ca naiba.

- Nu poate fi reparat, zise Harry ursuz.

- Scuze. Ai aflat ceva la Viena?

- Ajung și la asta. Tu primul.

- Am încercat să verific alibiul lui Even Juul pe perioada cât a lipsit soția sa. Zice că s-a plimbat prin centru, a intrat la Kaffebrenneri din Ullevålsveien, dar nu s-a întâlnit cu nimeni care ar putea să-i susțină povestea. Cei care lucrează la

Kaffebrenneri spun că erau prea ocupați ca să confirme sau să nege ceva.

– Kaffebrenneri e chiar vizavi de Schrøder, zise Harry.

– Și?

– Doar constatam. Ce a zis Weber?

– Nu au găsit nimic. Weber a zis că dacă Signe Juul ar fi fost dusă la fortăreață cu mașina pe care a văzut-o paznicul de noapte, ar fi găsit ceva pe hainele ei, fibre de la scaun, praf sau ulei de la capotă, ceva.

– A întins saci de gunoi în mașină, zise Harry.

– Așa a zis și Weber.

– Ai verificat firul de fân de pe haina ei?

– Da. *Ar putea* fi din grajdul lui Mosken. Plus din o mie de alte locuri.

– Fân. Nu paie.

– Nu e nimic deosebit cu fânul, Harry. E doar... fân.

– La dracu'! Harry se uită morocănos în jur.

– Și la Viena?

– Și mai mult fân. Te pricepi la cafea, Halvorsen?

– Ce?

– Ellen făcea o cafea bună. O cumpăra de la un magazin de aici, din Grønland. Poate...

– Nu! zise Halvorsen. Nu îți fac cafea.

– Promite-mi că o să încerci, spuse Harry ridicându-se. O să lipsesc câteva ore.

– Asta a fost tot ce ai avut de spus despre Viena? Fân? Nici măcar un pai mai mult?

Harry dădu negativ din cap.

– Îmi pare rău. Și asta a fost un drum închis. O să te obișnuiești cu asta.

Ceva se întâmplase. Harry merse pe Grønlandsleiret, încercând să-și dea seama ce era. Era ceva cu oamenii de pe stradă, ceva se întâmplase cu ei cât fusese la Viena. Ajunsese departe pe bulevardul Karl Johans când își dădu seama despre ce era vorba. Venise vara. Pentru prima oară după ani de zile, Harry fu

conștient de mirosul asfaltului, de oamenii care treceau pe lângă el, de florăria din Grensen. În timp ce mergea prin Grădinile Palatului, mirosul de iarbă proaspăt cosită era atât de puternic încât îl făcu să zâmbească. Un bărbat și o femeie în uniformă cu emblema palatului se uita la vârful unui copac, discutau și dădeau din cap. Femeia își desfăcuse haina și o legase în talie. Harry observă că atunci când se uita în sus spre copac arătând cu degetul, colegul ei se uita pe furiș la tricoul ei.

Pe Hedgehaugsveien, magazinele luxoase și mai puțin luxoase făceau ultimele pregătiri pentru a oferi oamenilor haine elegante de Ziua Independenței. La chioșcuri se vindeau funde și steaguri și, în depărtare, se auzi ecoul unei formații făcând o ultimă repetiție pentru marșul tradițional. Se anunțaseră ploi scurte, dar va fi cald.

Harry era transpirat când sună la ușa lui Sindre Fauke.

Fauke nu aștepta cu foarte mare nerăbdare sărbătoarea națională.

– Prea mult zgomot. Și prea multe steaguri. Nu e de mirare că Hitler s-a simțit apropiat de norvegieni. Norvegienii sunt extrem de naționaliști. Doar că nu îndrăznim să o spunem.

Turnă cafea.

– Gudbrand Johansen a ajuns la spitalul militar din Viena, zise Harry. În noaptea în care trebuia să plece în Norvegia, a omorât un doctor. Nimeni nu l-a mai văzut de atunci.

– Nu mă miră, zise Fauke, sorbind cu zgomot din cafeaua fierbinte. Știam că e ceva în neregulă cu acel băiat.

– Ce poți să-mi spui despre Even Juul?

– Multe. Dacă trebuie.

– Da, trebuie.

Fauke ridică din sprâncenele groase.

– Ești sigur că nu te îndrepti într-o direcție greșită, Harry?

– Nu sunt sigur de nimic.

Fauke suflă gânditor în cafea.

– Bine. Dacă e absolut necesar. Eu și Juul am avut o relație asemănătoare, din multe puncte de vedere, cu cea dintre

Gudbrand Johansen și Daniel Gudeson. Am fost un tată-surogat pentru Even. Probabil pentru că el nu avea părinți.

Harry rămase cu ceașca de cafea în aer.

– Nu mulți oameni știu asta, pentru că Even inventa multe lucruri. Copilăria pe care și-a inventat-o are mai mulți oameni, detalii și date decât ce și-ar aminti majoritatea oamenilor despre copilăria lor. Versiunea oficială e că a crescut cu familia la o fermă în Grini, dar adevărul e că a crescut cu mai mulți părinți adoptivi în mai multe instituții din Norvegia înainte să ajungă, la vârsta de doisprezece ani, în familia Juul care nu avea copii.

– De unde știi că a mințit?

– E o poveste cam ciudată, dar într-o noapte, eu și Even eram de gardă în tabăra pe care o stabilisem în pădure, la nord de Harestua, când s-a întâmplat ceva ciudat cu el. Pe vremea aceea, eu și Even nu eram prea apropiați și am fost foarte surprins când a început să-mi spună că a fost un copil abuzat pe care nu-l dorise nimeni niciodată. Mi-a dat detalii extrem de intime din viața lui, unele greu de ascultat. Unii dintre adulții la care a fost plasat ar fi trebuit să fie... Fauke se cutremură. Hai să ne plimbăm, zise el. Am auzit că e vreme bună.

Merseră în sus, pe bulevardul Vibes spre Stenspark, unde se vedeau primii bikini și un aurolac ieșise din adăpostul lui din vârful dealului arătând de parcă tocmai descoperise planeta Pământ.

– Nu știu ce l-a făcut să-mi spună asta, dar parcă devenise o altă persoană în noaptea aceea, continuă Fauke. Foarte ciudat, dar cel mai ciudat lucru a fost că în ziua următoare s-a comportat ca și când uitase conversația pe care am avut-o.

– Ai zis că nu erai foarte apropiați, dar i-ai spus despre unele experiențe de pe Frontul de Est?

– Da, sigur. Nu se întâmplau prea multe în pădure. În cea mai mare parte a timpului stăteam cu ochii pe germani. Și au fost multe de povestit cât a durat așteptarea.

– Vorbeați mult despre Daniel Gudeson?

Fauke se uită țintă la Harry.

– Deci ai aflat că Even Juul e obsedat de Daniel Gudeson?

– Deocamdată fac doar presupuneri, zise Harry.

– Da, am vorbit mult despre Daniel, confirmă Fauke. Daniel Gudeson era ca o legendă. Rar întâlnești un caracter atât de liber, de puternic și de vesel ca al lui. Și Even era fascinat de poveștile despre el. Trebuia să le spun iar și iar, mai ales pe cea despre rusul pe care s-a dus să-l îngroape pe teritoriul neutru.

– Știa că Daniel a fost în Sennheim în timpul războiului?

– Bineînțeles. Even își amintea toate detaliile despre Daniel pe care eu începeam să le uit, dar el mi le reamintea. Dintr-un anumit motiv, părea să se fi identificat total cu Daniel, deși nu-mi pot imagina doi oameni mai diferiți. Odată, când era beat, mi-a sugerat să-i spun Uriah, cum își spunea Daniel. Și dacă e să mă întreb, faptul că nu avea ochi decât pentru tânăra Signe Alsaker la sfârșitul războiului nu a fost o coincidență.

– Adică?

– Când a aflat că se judecă și cazul logodnicei lui Daniel Gudeson, s-a dus la tribunal și a stat acolo toată ziua, privind-o doar. De parcă hotărâse dinainte că o să fie a lui.

– Pentru că a fost iubita lui Daniel?

– Ești sigur că are importanță? Întrebă Fauke, mergând atât de repede în sus pe alea care ducea spre deal, încât Harry fu nevoit să grăbească pasul.

– Absolut.

– Nu știu dacă ar trebui să spun asta, dar personal cred că Even Juul a iubit legenda lui Daniel Gudeson mai mult decât a iubit-o vreodată pe Signe Juul. Sunt convins că admirația pentru Daniel Gudeson a avut o contribuție importantă în decizia lui de a nu relua studiile de medicină după război și de a studia în schimb istoria. Bineînțeles, s-a specializat în istoria ocupării Norvegiei și în soldații norvegieni de pe Frontul de Est.

Ajunseseră în vârf și Harry își șterse transpirația. Fauke respira normal.

– Unul dintre motivele pentru care Even Juul s-a afirmat așa de repede ca istoric a fost că, fiind un fost luptător în Rezistență, era cel mai îndreptățit să scrie istoria pe care autoritățile simțeau că o merită Norvegia postbelică. Trecând sub tăcere vasta

colaborare cu germanii și concentrându-se pe puțină rezistență care a existat. De exemplu, Juul dedică în cartea sa cinci pagini scufundării navei *Blücher* în noaptea dinspre 9 aprilie, dar trece sub tăcere faptul că s-a luat în considerație urmărirea penală a aproximativ 100 000 de norvegieni. Și a funcționat. Mitul populației norvegiene luptând umăr la umăr *împotriva* nazismului e viu și astăzi.

– Despre asta va fi cartea ta, *Herr Fauke*?

– Încerc doar să spun adevărul. Even știe că ce a scris este, dacă nu o minciună, atunci o distorsionare a adevărului. Am vorbit odată despre asta. El s-a apărat, spunând că a servit scopului de a-i reuni pe oameni. Singurul lucru pe care nu l-a putut pune în lumina eroică dorită a fost fuga regelui. Nu a fost singurul din Rezistență care s-a simțit abandonat în 1940, dar nu am întâlnit pe nimeni altcineva care să-l condamne atât de tare ca Even, nici măcar printre soldații de pe front. Amintește-ți că toată viața a fost abandonat de oamenii pe care i-a iubit și în care a avut încredere. Cred că îi urăște din inimă pe toți cei care au fugit la Londra. Serios.

Se așezară pe o bancă și priviră în jos, peste biserica Fagerborg, la acoperișurile din Pilestredet care duceau înspre oraș și la fiordul albastru al Osloului sclipind în depărtare.

– E frumos, zise Fauke. Așa de frumos încât uneori pare că merită să mori pentru asta.

Harry încercă să asimileze totul, să potrivească piesele. Dar lipsea un mic detaliu.

– Even a început să studieze medicina în Germania înainte de război. Știi unde anume în Germania?

– Nu, zise Fauke.

– Știi dacă se gândea să se specializeze în ceva?

– Da, mi-a spus că visa să-l urmeze pe ilustrul lui tată vitreg și pe tatăl acestuia.

– Și cine erau ei?

– Nu ai auzit de medicii Juul? Au fost chirurgi.

GRØNLANDSLEIRET

16 MAI 2000

Bjarne Møller, Halvorsen și Harry mergeau unul lângă altul pe bulevardul Motzfeldts. Erau în Micul Karachi și mirosurile, hainele și oamenii din jurul lor le aminteau atât de puțin de Norvegia, așa cum le amintea kebabul pe care îl mâncau de cârnații norvegieni făcuți la grătar. Un băiat, îmbrăcat pentru sărbătoarea pakistaneză, dar cu o fundă la reverul auriu al hainei, venea sărind spre ei. Avea un nas cârn ciudat și avea steagul Norvegiei în mână. Harry citise în ziare că părinții musulmani dădeau o petrecere pentru copii astăzi ca să poată să se concentreze mâine asupra Eid-ului.

– Ura!

Băiatul zâmbi cu dinții lui albi în timp ce trecu pe lângă ei.

– Even Juul nu e oricine, zise Møller. Probabil că e cea mai mare autoritate în domeniul războiului din țara noastră. Dacă e adevărat, ziarele vor face mare scandal. Nici nu mă gândesc ce ar fi în cazul în care nu avem dreptate. În cazul în care *tu* nu ai dreptate, Harry.

– Tot ce cer e permisiunea de a-l interoga în prezența unui psiholog. Și un mandat de percheziție pentru locuința lui.

– Iar tot ce-ți cer eu e măcar o dovadă sau un martor, replică Møller gesticulând. Juul e foarte cunoscut și nimeni nu l-a văzut în apropierea locului crimelor. Nici măcar o dată. De exemplu, telefonul pe care soția lui Brandhaug l-a primit de la restaurantul din zona ta?

– I-am arătat poza lui Even Juul femeii care lucrează la Schrøder, zise Halvorsen.

– Maja, completă Harry.

– Nu își amintea să-l fi văzut, spuse Halvorsen.

– Exact asta ziceam și eu, mormăi Møller, ștergându-și sosul de la gură.

– Da, dar am arătat poza mai multor clienți care stăteau acolo, continuă Halvorsen, uitându-se rapid la Harry. Era un tip bătrân într-un pardesiu care a încuviințat și a spus că ar trebui să-l arestăm.

– Pardesiu, repetă Harry. Țsta e Mohicanul, Konrad Åsnes, soldat în marină. E un adevărat personaj, dar mă tem că nu mai poate fi considerat un martor de încredere. În orice caz, Juul ne-a spus că a fost vizavi, la Kaffebränneri. Acolo nu există telefoane publice. Deci dacă avea de gând să sune, evident că a venit la Schrøder.

Møller se strâmbă și se uită sceptic la kebabul lui. Îl ascultase, oarecum fără voia lui, pe Harry care-i spusese să încerce kebabul Börek, zicând că e o combinație dintre Turcia, Bosnia, Pakistan și Grønlandsleiret.

– Și chiar crezi chestia aia cu personalitatea multiplă, Harry?

– Cred că sună incredibil, șefu', dar Aune spune că e o posibilitate. Și e dornic să ne ajute.

– Și crezi că Aune poate să-l hipnotizeze pe Juul și să-l scoată pe Daniel Gudeson la lumină, punându-l să facă o mărturisire?

– Nu e clar dacă Even Juul are vreo idee în legătură cu ce a făcut Daniel Gudeson, așa că e de importanță maximă să vorbim cu el, zise Harry. După spusele lui Aune, pacienții care suferă de SPM sunt ușor de hipnotizat pentru că ei de fapt asta fac – se autohipnotizează mereu.

– Bine, zise Møller, rotindu-și privirea. Deci care e ideea cu mandatul de percheziție?

– Așa cum ai spus și tu, nu avem probe, nu avem martori și știm că nu ne putem baza ca instanța să înghită toate chestiile astea psihologice, dar dacă găsim pușca Märklin, atunci am dat lovitura. Nu mai avem nevoie de restul.

– Hm. Møller se opri pe trotuar. Și motivul?

Harry îi cercetă fața lui Møller.

– Experiența îmi spune că și oamenii confuzi au de obicei un motiv în nebunia lor. Iar eu nu văd care ar putea fi motivul lui Juul.

– Nu al lui Juul, șefule, zise Harry. Al lui Daniel Gudeson. Faptul că într-un fel Signe Juul s-a dus la dușman ar fi putut să-l facă pe Gudeson să vrea răzbunare. Ce a scris pe oglindă – *Dumnezeu e cel care mă judecă* – poate sugera că vede crimele ca pe cruciada unui singur om, că are o cauză dreaptă, chiar dacă alții îl condamnă.

– Dar celelalte crime? Bernt Brandhaug și – în cazul în care ai dreptate că e același criminal – Hallgrim Dale?

– Habar nu am care sunt motivele, dar știm că Bernt Brandhaug a fost împușcat cu arma Märklin și că Dale îl cunoștea pe Daniel Gudeson. Și conform buletinului de autopsie, Dale a fost tăiat cu precizia unui chirurg. Bine, Juul începuse să studieze medicina și visa să devină chirurg. Poate că Dale a trebuit să moară pentru că a descoperit că Juul se comporta ca și când ar fi fost Daniel Gudeson.

Harry înghiți ultima gură de kebab, se șterse cu șervețelul la gură și se uită după un coș de gunoi.

– Bine, zise el. Aș putea spune că ar trebui să așteptăm până când vom avea răspunsurile la toate întrebările înainte să facem ceva. Și sunt conștient că procurorul public va considera că dovezile sunt destul de subțiri. Dar nici unul dintre noi nu poate trece cu vederea faptul că avem un suspect care ar putea să ucidă din nou. Te temi că mass-media va face circ dacă îl punem sub acuzare pe Even Juul, dar imaginează-ți ce-ar ieși dacă ar comite și

alte crime. Și apoi se va afla că a fost suspect, iar noi nu am făcut nimic să-l oprim...

– Da, da, da, știu asta, îl întrerupse Møller. Deci crezi că va ucide din nou?

– Sunt multe lucruri legate de acest caz de care nu sunt sigur, răspunse Harry. Dar dacă e vreun lucru de care să fiu absolut sigur e că încă nu și-a terminat proiectul.

– Și ce te face să fii așa de sigur?

Harry se bătu pe burtă și rânji sarcastic.

– E cineva aici care-mi șoptește, șefule. Există un motiv pentru care a cumpărat cea mai scumpă și cea mai bună pușcă din lume. Unul dintre motivele pentru care Daniel Gudeson a devenit legendă e că era un țintaș fantastic. Și ceva îmi spune că e hotărât să-și ducă cruciada la o concluzie logică. Va fi ca o încununare, ceva care va immortaliza legenda lui Daniel Gudeson.

Căldura verii dispăru pentru o secundă căci o ultimă rafală de vânt mătură bulevardul Motzfeldts, ridicând în aer praful și gunoiul. Møller închise ochii, își strânse haina mai tare pe el și tremură. „Bergen, se gândi el. Bergen.“

– O să văd ce pot să fac, zise el. Tu să fii pregătit.

SEDIUL POLIȚIEI

16 MAI 2000

Harry și Halvorsen erau pregătiți. Atât de pregătiți, încât atunci când sună telefonul lui Hole, săriră amândoi în picioare. Hole apucă receptorul:

– Hole la telefon!

– Nu-i nevoie să țipi, zise Rakel. De asta s-a inventat telefonul. Ce ziceai despre data de 17 acum câteva zile?

– Ce? Lui Harry îi luă câteva secunde să facă legătura. Că sunt de serviciu?

– Partea cealaltă, zise Rakel. Că ai muta cerul și pământul...

– Vorbești serios? Harry simți ceva ciudat și cald în stomac. Ai vrea să fi cu mine dacă găsesc pe cineva să-mi facă tura?

Rakel râse.

– Acum mai vii de-acasă. Ar trebui să specific că nu ai fost prima mea alegere, dar pentru că tata a hotărât să petreacă singur anul ăsta, răspunsul e da, vreau să fiu cu tine.

– Oleg ce zice despre asta?

– A fost propunerea lui.

– Da? E un băiat deștept, Oleg.

Harry era fericit. Așa de fericit încât îi era greu să vorbească acum cu vocea lui obișnuită. Și nu-i păsa deloc că Halvorsen stătea în fața lui, cu un rânjel de la o ureche la cealaltă.

– Rămâne stabilit? Vocea lui Rakel îi gâdilă urechea.

– Dacă reușesc să aranjez, da. Te sun eu mai târziu.

– Bine, sau ai putea să treci să ieși cina cu noi în seara asta.

Adică dacă ai timp. Sau chef.

Cuvintele păreau așa de exagerat de spontane că Harry își dădu seama că le repetase înainte să sune. Îi venea să râdă, simțea că plutește de parcă ar fi luat o substanță narcotică, și era gata să spună da, când își aminti ceva ce ea spusese la restaurant: „Știu că nu se va opri la o singură dată“. Nu despre mâncat era vorba.

Adică dacă ai timp. Sau chef.

Dacă era să se panicheze, acum era momentul.

Fu întrerupt din gânduri de clipitul beculețului de la telefon.

– Am un apel pe cealaltă linie la care trebuie să răspund.

Rakel, poți să aștepti o secundă?

– Sigur.

Harry apăsă pe buton. Era Møller.

– Mandatul de arestare e gata. Cel de percheziție e pe drum. Tom Waaler e pregătit cu două mașini și patru oameni înarmați. Pentru numele lui Dumnezeu, sper că tipul din cap care îți șoptește să aibă o mână sigură, Harry.

– Mai greșește el câte o literă, dar niciodată mesajul întreg, zise Harry și îi făcu semn lui Halvorsen să se îmbrace. La vedere. Harry trânti receptorul.

Erau în lift când Harry își dădu seama că Rakel era încă pe cealaltă linie, așteptând un răspuns. Nu mai avu energia mentală să realizeze ce însemna asta.

IRISVEIEN, OSLO

16 MAI 2000

Prima zi de vară a anului începuse să devină răcoroasă în timp ce mașina poliției mergea prin zona rezidențială liniștită cu case. Harry nu era în apele lui. Nu doar pentru că transpira sub vesta antiglonț, dar și pentru că era *prea* liniște. Se uită la perdelele din spatele gardului viu meticulos tăiat, dar nu se mișca nimic. Părea că e un film western și el călărea spre o confruntare.

La început, Harry refuzase să-și pună vesta antiglonț, dar Tom Waaler, care era responsabil cu operațiunea, îi dăduse un ultimatum simplu: ori își pune vesta, ori rămâne acasă. Argumentul că un glonț dintr-o pușcă Märklin ar tăia vesta așa cum taie cuțitul untul nu-l făcu pe Waaler decât să dea plictisit din umeri.

Mergeau cu două mașini de poliție. Cea de-a doua, în care se afla Waaler, o luase pe Sognsveien, prin Ullevål Hageby, ca să intre pe Irisveien din direcție opusă, dinspre vest. Îi auzea vocea lui Waaler în stație. Calmă și încrezătoare. Întrebă unde se aflau, repetă procedura standard și procedura de urgență, ceru fiecărui polițist să repete ce avea de făcut.

– Dacă e profesionist, e posibil să fi conectat o alarmă la poartă, așa că vom ocoli, nu vom intra.

Era eficient, până și Harry trebuia să recunoască asta, și era clar că cei din mașină îl respectau pe Waaler.

Harry arată spre casa roșie de lemn.

– Acolo.

– Alfa, zise în stație polițista care stătea pe locul din față. Nu vă vedem.

Waaler:

– Suntem chiar după colț. Stați la depărtare de casă până ne veți putea vedea. Terminat.

– Prea târziu. Am ajuns deja. Terminat.

– Bine, dar stați în mașină până venim. Terminat.

În clipa următoare, văzură cea de-a doua mașină de poliție ieșind după cotitură. Merseră ultimii cincizeci de metri până la casă și parcară mașina astfel încât să blocheze ieșirea din garaj. Cea de-a doua mașină opri în fața porții de la grădină.

În timp ce ieșeau din mașini, Harry auzi ecoul înăbușit al unei mingi de tenis lovită de o rachetă mănuită nu foarte rapid. Soarele se muta înspre Ullernåsen și simți miros de carne de porc prăjită venind de la o fereastră.

Apoi începu spectacolul. Doi polițiști săriră gardul având în mână automate MP-5. Polițista din mașina lui Harry rămase pe loc; ea trebuia să păstreze contactul prin radio cu centrala și să îndepărteze eventualii spectatori. Waaler și ultimul polițist așteptară până când cei doi își ocupară posturile, își puseră stațiile în buzunarele de la piept și săriră peste poartă cu pistoalele de serviciu în mână. Harry și Halvorsen stăteau în spatele mașinii de poliție și urmăreau întregul spectacol.

– O țigară? o întreabă Harry pe polițistă.

– Nu, mulțumesc, zâmbi ea.

– Voiam să zic dacă ai cumva.

Ea încetă să mai zâmbască. „O nefumătoare tipică“, se gândi Harry.

Waaler și polițistul stăteau pe trepte, de o parte și de alta a ușii, când telefonul mobil al lui Harry sună.

Harry văzu că polițista îl privește. „Amator tipic“, probabil că se gândea ea.

Harry se pregătea să închidă telefonul – verificase doar dacă pe ecran nu era numărul lui Rakel. Numărul îi era cunoscut, dar nu era al lui Rakel. Waaler deja ridicase mâna ca să le dea semnalul, când Harry își dădu seama cine îl suna. Luă stația din mâna polițistei care rămase cu gura căscată.

– Alfa! Stop. Suspectul mă sună chiar acum. Mă auzi?

Harry se uită la scară de unde Waaler îi făcu semn din cap. Harry apăsă pe tasta mobilului și-l duse la ureche.

– Hole la telefon.

– Bună ziua. Spre surprinderea lui Harry, nu era Even Juul. Sunt Sindre Fauke. Scuze că te deranjez, dar sunt acasă la Even Juul și cred că ar trebui să vii până aici.

– De ce? Și ce faci acolo?

– S-ar putea să fi făcut ceva stupid. M-a sunat acum o oră și mi-a spus să vin imediat la el pentru că viața lui e în pericol. Am venit și am găsit ușa deschisă, dar nici urmă de Even. Și acum mi-e teamă că s-a închis în dormitor.

– De ce crezi asta?

– Ușa dormitorului e încuiată și când am încercat să mă uit înăuntru pe gaura cheii, cheia era în ușă.

– Bine, zise Harry, ocolind mașina și intrând pe poartă. Ascultă-mă cu atenție. Stai exact unde ești. Dacă ai ceva în mână, pune-l jos și ține mâinile la vedere. Ajungem în două secunde.

Harry se îndreptă spre scară în timp ce Waaler și celălalt polițist se uitau uimiți la el. Apăsă mânerul ușii și intra.

Fauke era în hol cu telefonul în mână, uitându-se la ei cu gura căscată de uimire.

– Dumnezeule, fu tot ce putu spune când îl văzu pe Waaler cu pistolul în mână. Asta da, rapiditate.

– Unde e dormitorul? întrebă Harry.

Fauke arătă spre scări fără să scoată un cuvânt.

– Arată-ne, îi ceru Harry.

Fauke o luă înaintea celor trei polițiști.

– Aici.

Harry apăsă pe clanță; avea dreptate, era încuiată. Era o cheie în broască și el încercă să o răsucescă, dar aceasta nu se mișcă.

– Nu am apucat să îți spun. Încercam să descui ușa cu una dintre cheile de la celălalt dormitor, zise Fauke. Uneori se potrivesc.

Harry scoase cheia și își lipi ochiul de gaură. Se vedeau un pat și o noptieră. Părea că pe pat se află o umbră. Waaler vorbea încet în stație. Harry simți că transpirația începe din nou să se scurgă de sub vestă. Nu îi plăcea cum arăta umbra.

– Parcă spuneai că e o cheie pe dinăuntru.

– Era, zise Fauke. Până când a căzut tot încercând să o bag pe cealaltă.

– Deci cum vom intra? întrebă Harry.

– Imediat, zise Waaler, și în acel moment auziră zgomot de cizme pe scări.

Era unul dintre polițiștii care se postaseră în spatele casei și care avea în mână o rangă roșie.

– Acolo, zise Waaler și îi arătă.

Așchii zburară prin aer. Ușa se deschise.

Harry intră și îl auzi pe Waaler spunându-i lui Fauke să aștepte afară.

Primul lucru pe care îl observă fu lesa câinelui. Even Juul se spânzurase cu ea. Murise îmbrăcat într-o cămașă albă, deschisă la gât, pantaloni negri și șosete în carouri. În spatele lui, în fața dulapului, zăcea un scaun răsturnat. Pantofii erau așezați ordonat sub scaun. Harry se uită la tavan. Lesa fusese legată de un cârlig din tavan. Harry încercă să se retragă, dar nu se putu abține să nu studieze fața lui Even Juul. Un ochi se holba în cameră în timp ce celălalt îl fixa pe Harry. Independent unul de altul. Ca un demon cu două capete și cu un ochi în fiecare cap, se gândi Harry. Se duse înspre fereastra dinspre est și privi copiii cu bicicleta de pe Irisveien, atrași de zvonul apariției unor mașini de poliție, zvon

care mereu se răspândea cu o viteză inexplicabilă în zone precum aceasta.

Harry închise ochii. „Prima impresie e importantă. Primul gând care îți vine în minte la locul faptei e adesea cel mai bun.“ Ellen îl învățase asta. Și instructorul său îl învățase să se concentreze asupra primului lucru pe care îl simțea când ajungea la locul crimei. Din acest motiv, Harry nu mai trebui să se întoarcă pentru a-și da seama că în spatele lui pe podea se afla cheia. Știa că nu vor găsi amprente în cameră și că nimeni nu intrase în casă. Foarte simplu, pentru că atât ucigașul, cât și victima atârnav de tavan. Demonul cu două capete se desfăcuse în două.

– Sună-l pe Weber, îi spuse Harry lui Halvorsen, care venise și el și stătea în ușă uitându-se la corpul spânzurat. Poate că avea alte planuri pentru sărbătoarea de mâine, dar consolează-l cu faptul că de data asta e tăiat și uscat. Even Juul l-a descoperit pe ucigaș și a trebuit să plătească pentru asta cu viața.

– Și cine e ucigașul? întrebă Waaler.

– Cine a fost. E mort și el. Îl chema Daniel Gudeson și trăia în capul lui Even Juul.

Când se îndreptau spre ieșire, Harry îi spuse lui Halvorsen că Weber va trebui să-l sune dacă găsește arma Märklin.

Harry rămase pe treptele din față ale casei și cercetă zona. Era bătător la ochi cât de mulți vecini aveau brusc treabă în grădină și stăteau pe vârfuri ca să vadă peste gard. Waaler ieși și el și se așeză lângă Harry.

– Nu prea am înțeles ce ai zis înăuntru, spuse Waaler. Vrei să spui că tipul s-a sinucis pentru că se simțea vinovat?

Harry clătină din cap.

– Nu, vreau să spun exact ce am spus. S-au ucis unul pe altul. Even l-a omorât pe Daniel pentru a-l opri. Și Daniel l-a omorât pe Even ca să nu fie demascat. Pentru prima dată intereselor lor au coincis.

Waaler aprobă, dar nu părea să fi înțeles prea mult.

– Bătrânul are ceva cunoscut, zise el. Cel viu, vreau să zic.

– Da. E tatăl lui Rakel Fauke, dacă...

– Desigur, amețita aia de la POT. Așa e.

– Ai o țigară? îl întrebă Harry.

– Nu, zise Waaler. Ce se întâmplă mai departe aici e responsabilitatea ta, Hole. Vreau să plec, așa că dacă mai ai nevoie de ajutor, spune-mi acum.

Harry dădu din cap negativ și Waaler se îndreptă spre poartă.

– Apropo, zise Harry. Dacă nu faci nimic special mâine, am nevoie de un polițist cu experiență să-mi preia tura.

Waaler râse și nu se opri din mers.

– Nu trebuie decât să organizezi supravegherea în timpul slujbei religioase de la moscheea din Grønland, strigă Harry. Văd că te pricepi la treburi din astea. Nu trebuie decât să te asiguri că musulmanii nu mănâncă bătaie de la capetele rase pentru că sărbătoresc Eid.

Waaler, care ajunsese deja la poartă, se opri brusc.

– Și nu te ocupi de treaba asta? îl întrebă el peste umăr.

– Nu e mare lucru, zise Harry. Două mașini, patru oameni.

– Cât durează?

– De la opt la trei.

Waaler se întoarse, zâmbind larg.

– Știi ce? făcu el. Dacă mă gândesc mai bine, îți sunt dator cu o favoare. E bine. Preiau eu tura.

Waaler îl salută, se urcă în mașină, o porni și plecă.

„Pentru ce îmi datorează o favoare?” se gândi Harry și ascultă loviturile leneșe ale mingii de tenis. Dar, în secunda următoare, uită complet pentru că telefonul sună iar și de data asta numărul afișat chiar era al lui Rakel.

HOLMENKOLLVEIEN

16 MAI 2000

– Sunt pentru mine?

Rakel bătu din mâini și luă buchetul de margarete.

– Nu am ajuns la florărie, așa că astea sunt din grădina mea, zise Harry, intrând în cameră. Mm, miroase a lapte de cocos. Thai?

– Da, și felicitări pentru costumul nou.

– E așa de evident?

Rakel râse și-l mângâie pe rever.

– Lână de calitate.

– Super 110.

Harry nu avea idee ce înseamnă Super 110. Într-un moment de exuberanță, intrase în unul dintre magazinele la modă de pe Hedgehaugsveien tocmai când se închidea și reușise să-i convingă pe vânzători să-i găsească un costum care să se potrivească totuși cu trupul lui lung. Bineînțeles că șapte mii de coroane era mult peste cât intenționa să cheltuie, dar alternativa era să arate ca un caraghios în vechiul costum, așa că închisese ochii, dăduse cardul și încercase să nu se mai gândească.

Intrară în sufragerie unde era pusă masa pentru două persoane.

– Oleg doarme, zise ea înainte să apuce el să întrebe.

Se făcu liniște.

– Nu am vrut să... începu ea.

– Nu? zise Harry zâmbind.

Nu o mai văzuse roșind. O trase spre el, inspiră aroma părului ei proaspăt spălat și o simți că tremură ușor.

– Mâncarea..., șopti ea.

El îi dădu drumul, iar ea dispăru în bucătărie. Fereastra care dădea înspre grădină era deschisă și fluturii albi care apăruseră doar azi pluteau în soare ca niște confetti. În casă mirosea a săpun verde și a podele de lemn umede. Harry închise ochii. Știa că va avea nevoie de multe zile ca aceasta înainte ca imaginea lui Even Juul spânzurat de lesa câinelui să dispară complet. Dar începuse deja să se estompeze. Weber și băieții lui nu găsiseră pușca Märklin, dar îl găsiseră pe Burre, câinele. Într-o pungă de gunoi, în frigider, cu gâtul tăiat. Și în cutia de unelte găsiseră trei cuțite, toate cu urme de sânge. Harry presupuse că pe unul dintre ele era sângele lui Hallgrim Dale.

Rakel îl strigă din bucătărie să vină să o ajute să aducă niște lucruri. Începuse deja să se estompeze.

HOLMENKOLLVEIEN

17 MAI 2000

Vântul purta ecourile muzicii militare. Harry deschise ochii. Totul era alb. Lumina albă a soarelui lucind ca un cod morse printre perdelele albe umflate de vânt, pereții albi, tavanul alb și așternuturile albe, moi și reci pe pielea înfierbântată. Se întoarce. Perna avea încă forma capului ei, dar patul era gol. Se uită la ceas. Opt și cinci. Ea și Oleg se îndreptau spre Fortăreața Akershus unde trebuia să înceapă parada copiilor. Stabiliseră să se întâlnească în fața corpului de gardă de la palat la ora unsprezece.

Închise ochii și rememoră noaptea care trecuse. Apoi se ridică și se duse în baie. Și baia, tot albă: gresia albă, faianța albă. Își făcu duș cu apă rece ca gheața și, înainte să-și dea seama, cânta un vechi cântec al formației The The.

„... o zi perfectă!“

Rakel îi lăsase un prosop alb și își frecă pielea cu țesătura groasă de bumbac ca să-și pună sângele în mișcare în timp ce se studia în oglindă. Era fericit, nu? Chiar în acest moment. Zâmbi chipului din fața lui. Aceasta îi întoarce zâmbetul. Ekman și Friesen. „Zâmbește și lumea, și lumea...“

Râse cu voce tare, își legă prosopul în jurul taliei și se îndreptă încet, cu picioarele umede, spre ușa dormitorului. Într-o clipă își

dădu seama că nu era dormitorul cel bun, deși totul era iarăși alb: pereții, tavanul, o măsuță de toaletă cu fotografii de familie pe ea și un pat mare aranjat cu o cuvertură croșetată de modă veche.

Se întoarse, se pregătea să iasă și era deja în pragul ușii când înțepeni brusc. Îngheță, ca și când o parte a creierului său îi porunceă să plece și să uite, în timp ce cealaltă îi spunea să se întoarcă și să verifice dacă ce văzuse era ce credea el că e. Sau, mai bine zis, ce se temea că e. Exact ce se temea că e și nu știa de ce. Știa doar că atunci când totul este perfect și mai bine de atât nu se poate, nu vrei să schimbi nimic, absolut nimic. Dar era prea târziu. Bineînțeles că era prea târziu.

Inspiră, se întoarse și intră.

Fotografia alb-negru avea o ramă simplă, aurie. Femeia din poză avea o față îngustă, pomeți înalți și proeminenți și ochi calmi și zâmbitori, fixați pe ceva deasupra aparatului, probabil asupra fotografului. Părea puternică. Purta o bluză simplă și deasupra bluzei avea o cruce de argint.

„E pictată pe icoane de aproape două mii de ani.“

Dar nu de asta i se păruse cunoscută când văzuse prima dată fotografia ei.

Nu era nici un dubiu. Era aceeași femeie pe care o văzuse în fotografia din camera lui Beatrice Hoffmann.

Partea a noua

ZIUA JUDECĂȚII

OSLO

17 MAI 2000

Scriu asta pentru ca oricine va fi acela care o va găsi să știe de ce am luat hotărârile pe care le-am luat. Deciziile din viața mea au fost adesea între două sau mai multe rele, și va trebui să fiu judecat ținându-se seama de asta. Dar ar trebui să fiu în același timp judecat ținându-se seama că nu am fugit niciodată de hotărâri; nu m-am sustras niciodată obligațiilor morale. Am riscat să iau decizii greșite decât să trăiesc ca un laș într-o majoritate tăcută, ca unul care caută siguranță în mulțime, care îi lasă pe ceilalți să ia hotărâri pentru el. Am luat această ultimă hotărâre ca să fiu pregătit pentru clipa în care mă voi întâlni cu Dumnezeu și cu iubita mea Helena.

– La dracu’!

Harry apăsă pe frână pentru că mulțimea de oameni în costume naționale ieșise de pe trotuar pe stradă, la trecerea de pietoni din Majorstuen. Întreg orașul părea să se fi pus în mișcare. Și avu senzația că semaforul nu o să se mai facă verde niciodată. Apasă în cele din urmă pe ambreiaj și accelerează. Parcă pe bulevardul Vibes, găsi soneria lui Fauke și sună. Un copil fugi pe

lângă el, călcând zgomotos, și claxonul jucăriei sale îl făcu pe Harry să sară în sus.

Fauke nu răspunse. Harry se întoarse în mașină și luă rangul pe care o ținea mereu în mașină și nu în portbagaj din cauza încuietorii care nu prea mergea. Se întoarse și apăsă cu mâinile pe ambele șiruri de sonerii. În câteva secunde se auziră voci animate, probabil ale oamenilor care se grăbeau, cu fiare de călcat sau cremă de ghetе în mână. Spuse că e de la poliție și cineva probabil că-l crezu, pentru că se auzi un bâzâit supărat și putu deschide ușa. O luă în sus pe scări, sărind câte patru trepte deodată. Când ajunse la etajul trei, inima îi bătea acum mai repede decât în urmă cu un sfert de oră când văzuse fotografia.

Misiunea pe care am ales-o deja a costat viața mai multor persoane nevinovate și, evident, există riscul să mai coste și altele. Așa e mereu în vremuri de război. Așa că judecați-mă ca pe un soldat care nu are prea multe opțiuni. Aceasta e dorința mea. Iar dacă o să mă judecați cu asprime, aduceți-vă aminte că și voi sunteți supuși greșelilor, și așa va fi mereu, și pentru mine, și pentru voi. În fapt, nu există decât unul sigur care ne judecă: Dumnezeu. Acestea sunt memoriile mele.

Harry bătu de două ori cu pumnul în ușa lui Fauke și-i strigă. Pentru că nu se auzi nimic, fixă ranga sub yală și apăsă. La a treia încercare, ușa cedă cu zgomot. Păși peste prag. În apartament era întuneric și liniște, amintindu-i în mod ciudat de dormitorul din care tocmai plecase. Părea, într-un fel, gol și părăsit. Înțelese de ce când intră în sufragerie. Chiar era părăsit. Dispăruseră hârtiile împrăștiate pe podea, cărțile gata să cadă din bibliotecă și ceștile de cafea pe jumătate pline. Mobila fusese îngrămadită într-un colț și fuseseră puse niște cearșafuri albe peste ea. O rază de soare pătrundea prin fereastră lăsând să se vadă un teanc de hârtii legate cu o sfoară, așezate în mijlocul sufrageriei golite.

Când veți citi aceste rânduri, sper să fiu mort. Sper să fim morți cu toții.

Harry se așează lângă teancul de hârtii.

Pe prima pagină scria: *Marea trădare – Memoriile unui soldat.*

Harry desfăcu sfoara.

Pagina următoare: „Scriu asta pentru ca oricine va fi acela care o va găsi să știe de ce am luat hotărârile pe care le-am luat“. Harry frunzări teancul. Erau cu siguranță mai multe sute de pagini scrise mărunt. Se uită la ceas: 8.30. Găsi numărul lui Fritz în agendă, își scoase telefonul mobil și îl sună pe austriac, care tocmai se întorcea acasă după tura de noapte. După ce vorbi cu acesta un minut, Harry sună la Informații și i se făcu legătura cu numărul solicitat.

– Weber.

– Hole. Să ai o Zi a Independenței fericită. Nu așa se spune?

– La naiba. Ce vrei?

– Ei, poate că ai planuri pentru astăzi...

– Da, am de gând să stau cu ușa încuiată și cu geamurile închise și să citesc ziare. Spune ce ai de zis.

– Am nevoie de o prelevare de amprente.

– Minunat. Când?

– Chiar acum. Va trebui să îți aduci trusa cu tine ca să putem să le trimitem de aici. Și am nevoie de un Smith & Wesson.

Harry îi dădu adresa. Apoi se așează cu teancul de hârtii pe un scaun acoperit și începu să citească.

OSLO

17 MAI 2000

Leningrad. 12 decembrie 1942

Flăcările luminează cerul cenușiu al nopții care pare, astfel, o pânză murdară trasă peste peisajul monoton și gol ce ne înconjoară din toate părțile. Poate că rușii au lansat o ofensivă, poate e doar un atac simulat, nu știm asta decât mai apoi. Daniel s-a dovedit a fi, din nou, un țintaș nemaipomenit. Dacă nu ar fi deja o legendă, astăzi și-ar asigura un loc pentru eternitate. A țintit și a nimerit un rus de la o jumătate de kilometru. Apoi s-a dus singur pe teritoriul neutru și l-a îngropat pe mort creștinește. Nu am auzit să mai fi făcut cineva acest lucru. A adus înapoi cu el căciula rusului, drept trofeu. Apoi a revenit la forma lui obișnuită de bună dispoziție și a cântat și ne-a distrat pe toți (în afară de câțiva invidioși). Sunt foarte mândru că am un prieten așa de hotărât și de curajos. Deși în unele zile mi se pare că acest război nu se va sfârși niciodată și că sacrificiile pentru țara noastră sunt imense, un om precum Daniel Gudeson ne dă tuturor speranța că îi vom opri pe bolșevici și ne vom întoarce într-o Norvegie sigură și liberă.

Harry se uită la ceas și citi mai departe.

*

Leningrad. Ajunul Anului Nou 1942

... când am văzut teama din privirea lui Sindre Fauke, a trebuit să-i spun câteva cuvinte liniștitoare ca să nu mai fie atât de atent. Eram doar noi doi afară lângă mitraliere; ceilalți erau în paturile lor de cazarmă, iar trupul lui Daniel zăcea peste lăzile cu muniții. Apoi am mai ras din sângele lui Daniel de pe cartușieră. Luna strălucea și ningeă, era o noapte extraordinară, iar eu mă gândeam că aş putea acum să adun rămășițele lui Daniel și să le reasamblez, să-l fac întreg din nou ca să se poată ridica să ne fie conducător. Sindre Fauke nu a înțeles asta. Era doar un parazit, un oportunist și un turnător care îi urma doar pe cei care credea el că vor câștiga. Și ce mi se părea cel mai rău, pentru mine, pentru noi, pentru Daniel, era că ne va trăda și pe noi. Am făcut un pas rapid înapoi, ca să fiu chiar în spatele lui, l-am prins de frunte și am învărtit baioneta. Trebuie să fii foarte îndemânatic pentru a tăia adânc și precis. I-am dat drumul de îndată ce l-am tăiat în două, căci știam că treaba era terminată. S-a întors încet și s-a uitat la mine cu ochii ăia ai lui mici ca de porc; părea că vrea să țipe, dar baioneta îi secționase traheea și din rana căscată nu ieșea decât un șuierat. Și sânge. Și-a prins gâtul cu amândouă mâinile ca să împiedice să se scurgă viața din el, dar asta nu a făcut decât ca sângele să-i țâșnească în jeturi printre degete. Am căzut și a trebuit să mă trag mai în spate prin zăpadă ca să nu îmi sară pe uniformă. Pete proaspete de sânge nu ar da bine dacă s-ar hotărî să se investigheze „dezertarea“ lui Sindre Fauke.

Când nu s-a mai mișcat, l-am târât până la lăzile cu muniții peste care zăcea Daniel. Din fericire, aveau cam aceeași statură. Am găsit actele lui Sindre Fauke. (Le avem mereu la noi, zi și noapte, pentru că dacă suntem opriți și nu avem acte care să dovedească cine suntem și unde am fost înregimentati – infanterie, Frontul de Nord, data, ștampila și așa mai departe – riscăm să fim împușcați pe loc ca fiind dezertori.) Am

înfășurat actele lui Sindre și le-am îndesat în plosca pe care o aveam legată de cartușieră. După care am scos sacul de pe capul lui Daniel și am înfășurat capul lui Sindre în el. Apoi l-am luat pe Daniel în spate și l-am dus pe teritoriul neutru. Și acolo l-am îngropat în zăpadă, așa cum Daniel îl îngroase pe rusul Uriah. Am păstrat căciula rusească a lui Daniel. Am cântat un psalm. *Cetate tare-i Dumnezeu și Vino lângă bărbații din jurul focului.*

Leningrad. 3 ianuarie 1943

O iarnă blândă. Totul a mers coform planului. Devreme dimineața, au venit cioclii și au luat cadavrul de pe lăzile de muniții, așa cum primiseră ordin. Bineînțeles că au crezut că pe sanie, înspre Sectorul de Nord, îl târau pe Daniel Gudeson. Încă mai râd când îmi aduc aminte. Nu știu dacă au scos sacul când l-au aruncat în groapa comună; oricum, nu m-ar fi deranjat, pentru că cioclii nu-l cunoșteau pe Daniel sau pe Sindre Fauke.

Singurul lucru care mă deranjează e că Edvard Mosken pare să suspecteze că Fauke nu a dezertat și că eu l-am ucis. Dar nu poate face prea multe. Corpul lui Sindre Fauke zace la un loc cu sute altele, ars (fie ca sufletul să îi ardă veșnic) și de nerecunoscut.

Dar noaptea trecută, când am fost de gardă, a trebuit să pun în practică operațiunea cea mai îndrăzneată de până acum. Încetul cu încetul, mi-am dat seama că nu pot să las corpul lui Daniel îngropat în zăpadă. Pentru că era o iarnă blândă, era foarte posibil ca trupul lui să apară în orice moment și să scoată la iveală schimbul. Când am început să visez noaptea ce vor face vulpile și dihorii cu trupul lui Daniel atunci când zăpada se va topi primăvara, m-am hotărât să scot trupul și să-l fac să ajungă la groapa comună – la urma urmei, e un loc sfințit.

Bineînțeles că îmi era frică mai mult de santinele noastre decât de ruși, dar din fericire era de gardă Hallgrim Dale, prietenul încet la minte al lui Sindre Fauke. În plus, era o noapte cu nori și, chiar mai important, simțeam că Daniel e cu mine, da, e

cu mine. Și când, în cele din urmă, am pus corpul pe lăzile de muniție și mă pregăteam să leg sacul în jurul capului, mi-a zâmbit. Știu că lipsa de somn și foamea te pot face să ai vedenii, dar chiar am văzut masca rigidă a morții cum se schimbă în fața mea. Și ce a fost extraordinar a fost faptul că în loc să fiu înspăimântat, m-a făcut să mă simt în siguranță și fericit. Apoi m-am furișat înapoi în cazarmă, unde am dormit ca un prunc.

Când Edvard Mosken m-a trezit o oră mai târziu, era ca și când aş fi visat totul, și cred că am reușit să par de-a dreptul surprins la vederea reapariției cadavrului lui Daniel. Dar asta nu a fost suficient pentru a-l convinge pe Edvard Mosken. Era sigur că fusese corpul lui Fauke, sigur că eu îl omorâsem și pusesem cadavrul acolo în speranța că cioclii vor crede că au uitat să-l ia prima oară și îl vor lua acum. Dale a scos sacul și Mosken a văzut că era Daniel. Au rămas amândoi cu gura căscată, și a trebuit să mă stăpânesc să nu izbucnesc în râs și să ne dau de gol – pe mine și pe Daniel.

Spitalul de campanie, Sectorul de Nord, Leningrad.
17 decembrie 1944

Grenada de mână care a fost aruncată din avionul rusesc a lovit casca lui Dale și s-a învărit pe gheață în timp ce noi încercam să ne îndepărtăm. Eu eram cel mai aproape și eram sigur că vom muri toți trei: Mosken, Dale și cu mine. E ciudat, dar ultimul meu gând a fost că era ironia sorții faptul că tocmai îl salvasem pe Edvard Mosken care era să fie împușcat de Dale, bietul nebun, și singura mea realizare era să prelungesc viața comandantului nostru cu exact două minute. Totuși, din fericire, rușii fac niște grenade de mână îngrozitoare și am supraviețuit cu toții. În ceea ce mă privește, am fost rănit la un picior și schijeile mi-au intrat prin cască direct în frunte.

Printr-o coincidență remarcabilă, am ajuns la spital în secția logodnicei lui Daniel, sora Signe Alsaker. La început nu m-a recunoscut, dar după-amiaza a venit la mine și mi-a vorbit în

norvegiană. Este foarte frumoasă și știu prea bine de ce vreau să mă logodesc cu ea.

Olaf Lindvig e și el internat. Tunica lui albă de piele e atârnată în cuierul de lângă pat. Nu știu de ce – probabil ca să poată să plece imediat la îndatoririle care îl așteaptă, de îndată ce rănilor i se vor vindeca. E nevoie acum de bărbați de calibrul lui; aud cum se apropie artileria rusească. Într-o noapte, a avut un coșmar, cred, pentru că a țipat și a venit sora Signe. I-a făcut o injecție cu ceva, probabil cu morfină. Când a adormit din nou, am văzut-o cum îl mângâie pe păr. E așa de frumoasă încât am simțit nevoia să o chem lângă patul meu și să-i spun cine sunt, dar nu am vrut să o sperii.

Astăzi mi s-a spus că urmează să fiu trimis în vest pentru că nu mai au medicamente. Nimeni nu a zis nimic, dar mă doare piciorul, rușii se apropie iar eu știu că asta e singura mea șansă de supraviețuire.

Pădurile Vienei. 29 mai 1944

Cea mai frumoasă și mai deșteaptă femeie pe care am întâlnit-o vreodată. E posibil să iubești două femei în același timp? Da, cu siguranță.

Gudbrand s-a schimbat. De asta am luat porecla lui Daniel – Uriah. Helena o preferă. Gudbrand e un nume ciudat, crede ea.

Scriu poezii când ceilalți se duc să se culce, dar nu sunt un poet prea bun. Inima îmi bate nebunește când apare în prag, dar Daniel zice că trebuie să rămân calm, aproape rece, dacă vreau să cuceresc inima unei femei. E ca atunci când prinzi muște: trebuie să stai nemișcat, de preferat să te uiți în altă direcție. Și apoi, când musca a început să aibă încredere în tine – când aterizează pe masa din fața ta, se apropie și în cele din urmă aproape că te roagă să încerci să o prinzi – atunci lovești iute ca fulgerul, ferm și sigur pe ceea ce vrei să faci. Ultimul aspect e cel mai important.

Nu viteza, ci siguranța te face să prinzi musca. Ai o singură șansă – și trebuie să fii pregătit pentru ea, zice Daniel.

Viena. 29 iunie 1944

... eliberându-mă din îmbrățișarea frumoasei mele Helena. Raidul aerian se terminase de mult, dar era miezul nopții și străzile erau pustii. Am găsit mașina acolo unde o lăsasem, lângă restaurantul Zu den drei Husaren. Geamul din spate era spart și o cărămidă făcuse o gaură uriașă în capotă, dar în rest, din fericire, era neatinșă. Am condus cât de repede am avut curaj înapoi la spital.

Știam că e prea târziu să mai fac ceva pentru Helena și pentru mine. Eram doar doi oameni prinși într-un vârtej de evenimente asupra cărora nu aveam nici o putere. Temerile ei legate de părinți o sortesc să se căsătorească însă cu acest doctor, Christopher Brockhard, această persoană coruptă care în egoismul lui nemăsurat (pe care el îl numește dragoste!) aduce un afront chiar esenței dragostei. Oare nu vede că dragostea care îl împinge de la spate e antiteza absolută a dragostei pe care o simte ea? Acum trebuie să sacrific visul de a avea o viață împreună cu Helena, de a-i oferi dacă nu fericire, cel puțin decență, departe de degradarea în care ar târî-o Christopher Brockhard.

Gândurile se succedau rapid în timp ce acceleram pe drumuri la fel de întortocheate precum viața.

... și-a dat seama că stau pe marginea patului său și m-a privit nevenindu-i să creadă.

– Ce faci aici ? m-a întrebat.

– Christopher Brockhard, ești un trădător, am șoptit. Și te condamn la moarte. Ești pregătit?

Nu cred că era pregătit. Oamenii nu sunt niciodată pregătiți să moară; cred că vor trăi veșnic. Sper că a apucat să vadă șuvoiul de sânge care se întinde spre tavan, sper că a auzit cum sângele împrășcă așternuturile dar, mai presus de orice, sper că și-a dat seama că murea.

Am găsit în dulap un costum, o pereche de pantofi și o cămașă pe care le-am înfășurat în grabă și le-am luat sub braț. Apoi am fugit afară, m-am urcat în mașină și am pornit-o...

... încă dormea. Eram ud și îmi era frig de la ploaia neașteptată și m-am strecurat sub cearșafuri lângă ea. Era caldă precum un cuptor și a gemut în somn când eu m-am lipit de ea. Am încercat să-i acopăr fiecare centimetru de piele cu pielea mea, am încercat să mă păcălesc că așa va fi mereu, am încercat să evit să mă uit la ceas. Mai erau doar două ore până la plecarea trenului. Și doar două ore până când voi fi un ucigaș căutat în toată Austria. Nu se știa când urma să plec sau pe ce drum, dar se știa unde voi pleca – și mă vor aștepta când voi ajunge în Oslo. Am încercat să o țin strâns cât pentru o viață întreagă.

*

Harry auzi soneria. Mai sunase și înainte? Găsi interfonul și îl lăsă pe Weber să intre.

– Chiar după ce se termină sportul la televizor, asta urăsc cel mai mult, zise Weber intrând supărat și trântind pe podea o geantă de aluminiu de mărimea unei genți diplomat. Ziua Independenței, întreaga țară e cuprinsă de entuziasm național, au închis drumurile și dacă vrei să ajungi undeva, trebuie să ocolești tot centrul. Dumnezeuule! De unde să încep?

– Cu siguranță că sunt amprente pe ibricul de cafea din bucătărie, zise Harry. Am vorbit cu un coleg din Viena care caută un set de amprente din 1944. Ai adus un scanner și un calculator, nu?

Weber bătu cu mâna în geanta de aluminiu.

– Bine. Când ai terminat de scanat amprente, poți să conectezi telefonul meu la calculator și să le trimiți la adresa de e-mail care apare sub numele „Fritz, Viena“. Așteaptă să le poată compara cu setul lui de amprente și o să ne anunțe imediat. Cam despre asta e vorba. Eu trebuie să mă mai uit prin niște hârtii în sufragerie.

- Despre ce...?
- Probleme POT, zise Harry. Doar chestiuni informative.
- Chiar așa?

Weber își mușcă buza și se uită cercetător la Harry. Harry îl privi drept în ochi și așteptă.

- Știi ceva, Hole? zise el în cele din urmă. E bine că cineva din țara asta încă se mai poartă ca un adevărat profesionist.

OSLO

17 MAI 2000

Hamburg. 30 iunie 1944

După ce i-am scris scrisoarea Helenei, am deschis plosca, am scuturat-o și au căzut din ea actele lui Sindre Fauke, iar eu le-am înlocuit cu scrisoarea. Am scrijelit cu baioneta pe ploscă numele și adresa ei și am plecat în noapte. De îndată ce am ieșit pe ușă, am simțit căldura. Vântul îmi smulgea uniforma, cerul de deasupra mea era o boltă de un galben murdar și singurul lucru care se auzea din zgomotul îndepărtat al flăcărilor era cel al geamurilor care crăpau și țipetele celor care nu mai aveau unde să fugă. Era, mai mult sau mai puțin, cum îmi imaginam eu că este iadul. Nu mai cădeau bombe. Am mers pe o stradă care nu mai semăna a stradă, doar o fâșie de asfalt ce traversa un spațiu deschis cu un maldăr de ruine pe el. Singurul lucru care mai rămăsese în picioare pe „stradă“ era un copac înnegrit care arăta spre cer cu degete de vrăjitoare. Și o casă în flăcări. De acolo veneau țipetele. Când am ajuns atât de aproape încât fiecare răsuflare îmi ardea plămânii, m-am întors și am început să merg înspre port. Acolo

era ea, fetița cu ochi negri plini de groază. M-a tras de haină, strigând din străfundul inimii.

„*Meine Mutter! Meine Mutter!*“

Am continuat să merg, nu puteam să fac altceva. Văzusem deja scheletul unui om ieșind din flăcările strălucitoare de la ultimul etaj, cu un picior prins de o parte și de alta a ferestrei. Dar fata se tot ținea după mine, implorându-mă disperată să o ajut pe mama ei. Am încercat să merg mai repede, dar brațele ei mici de copil mă țineau și nu-mi dădeau drumul iar eu o târam cu mine spre marea de flăcări de mai jos. Am mers mai departe, o procesiune ciudată, doi oameni încătușați îndreptându-se spre pieire.

Am plâns, da, am plâns, dar lacrimile se evaporau de îndată ce se iveau. Nu știu care din noi s-a oprit, dar am luat-o în brațe și m-am întors, am urcat cu ea în dormitor și am învelit-o cu pătura mea. Apoi am luat saltelele din celelalte paturi și m-am așezat lângă ea pe podea.

Nu am aflat niciodată cum o cheamă sau ce s-a întâmplat cu ea, pentru că a dispărut în timpul nopții. Dar știu că mi-a salvat viața. Am luat hotărârea să sper.

M-am trezit într-un oraș muribund. Câteva dintre incendii nu se stinseseră, clădirile din port erau dărâmate și vapoarele care veniseră cu provizii sau pentru a-i evacua pe răniți stăteau în Außenalster, fiindu-le imposibil să ancoreze în port.

Doar spre seară a reușit echipajul să curețe un loc unde au putut să înceapă să descarce, așa că m-am grăbit și eu. Am mers la fiecare vapor până ce am găsit ce căutam – unul care să meargă în Norvegia. Vaporul se numea *Anna* și ducea ciment la Trondheim. Destinația îmi convenea de minune, deoarece eram convins că mandatul de reținere nu ajunsese până acolo. Haosul înlocuise obișnuita ordine germană, iar comandanții erau, ca să nu folosesc cuvinte mai dure, în confuzie totală. Literale SS de pe gulerul meu păreau să creeze o anumită impresie, și nu mi-a fost greu să urc pe vas și să-l conving pe căpitan că ordinul pe care i l-am arătat însemna să găsesc drumul spre Oslo pe ruta cea mai scurtă.

În împrejurările date, asta însemna să merg cu *Anna* până la Trondheim și de acolo cu trenul la Oslo.

Călătoria a durat trei zile. Am coborât de pe vas, am arătat actele și mi s-a făcut semn să intru. Apoi am luat un tren spre Oslo. Întreaga călătorie a durat patru zile. Înainte să cobor din tren, m-am dus la toaletă și mi-am pus hainele pe care le luasem de la Christopher Brockhard. Eram gata pentru prima încercare. Am luat-o pe bulevardul Karl Johans. Era cald și ploua mărunț. Două fete se îndreptau spre mine, braț la braț, și au chicotit tare când au trecut pe lângă mine. Iadul din Hamburg părea la ani lumină depărtare. Inima îmi tresări de bucurie. Mă întorsesem în țara mea iubită și mă nășteam pentru a doua oară.

Recepționarul de la Hotel Continental s-a uitat atent la actele mele înainte să mă privească peste ochelari.

– Bine ați venit la Hotel Continental, *Herr Fauke*.

Și, în timp ce stăteam întins pe patul din camera galbenă de hotel, uitându-mă fix în tavan și ascultând zgotul de afară al orașului, am zis cu voce tare noul nostru nume, Sindre Fauke. Suna străin, dar mi-am dat seama că ar putea, că e posibil să meargă.

Nordmarka. 12 iulie 1944

... un bărbat pe nume Even Juul. Pare că mi-a înghițit toată povestea, ca toți ceilalți soldați întorși acasă. Și de ce să nu mă fi crezut? Adevărul – că am luptat pe Frontul de Est și că sunt căutat pentru crimă – ar fi chiar mai greu de înghițit decât povestea că am dezertat și că m-am întors în Norvegia prin Suedia. Au verificat informația prin oamenii de legătură și au primit confirmare că o persoană pe nume Sindre Fauke era dată dispărută, probabil pentru că a dezertat la ruși. Germanii chiar au un sistem pus la punct!

Vorbesc norvegiana standard destul de bine, un rezultat al faptului că am crescut în SUA, cred, și nimeni nu observă că,

fiind Sindre Fauke acum, m-am debarasat repede de dialectul Gudbrandsdal. Vin dintr-un sat mic din Norvegia, dar chiar dacă cineva pe care l-am cunoscut în tinerețe (Tinerețe! Dumnezeu, nu au trecut decât trei ani și parcă a trecut o viață de om) mi-ar apărea în cale, sunt sigur că nu m-ar recunoaște. Mă simt atât de schimbat.

Îmi e mai mult teamă că ar putea să apară cineva care îl cunoaște pe adevăratul Sindre Fauke. Din fericire, el vine dintr-un loc chiar și mai izolat, dacă asta e posibil, dar bineînțeles că are rude care l-ar putea identifica.

Mă plimb gândindu-mă la aceste lucruri, și am fost foarte surprins astăzi, când am primit ordin să-l lichidez pe unul dintre frații mei (ai lui Fauke adică), membru în Nasjonal Samling. Ar fi ca un fel de test să vadă dacă chiar am trecut de altă parte sau sunt doar informator. Eu și Daniel aproape că am izbucnit în râs – de parcă ne-ar fi venit chiar nouă ideea. Îmi cereau de fapt să mă descotorosesc de cei care m-ar putea da de gol! Îmi dau prea bine seama că acești conducători ai unor așa-zisi soldați cred că fratricidul e ceva cam mult, neobișnuiți cum sunt ei, în aceste păduri siguratice, cu brutalitatea războiului. Dar am hotărât să iau drept bun ce mi-au spus, înainte să se răzgândească. De îndată ce se va întuneca, o să mă duc în oraș și o să-mi iau arma, care e ascunsă împreună cu uniforma într-un compartiment pentru bagaje din gară, și o să merg cu același tren de noapte cu care am venit. Știu cum se numește cel mai apropiat sat de ferma lui Fauke, așa că nu trebuie decât să întreb...

Oslo. 13 mai 1945

O altă zi ciudată. Țara freamătă încă de febra eliberării, și astăzi prințul moștenitor Olav a sosit la Oslo cu o delegație guvernamentală. Nu m-am deranjat să merg în port ca să îl văd, dar am auzit că jumătate din Oslo s-a adunat acolo. Am mers astăzi pe bulevardul Karl Johans în haine civile, deși „prieteni

mei soldați“ nu înțeleg de ce nu vreau să defilez în uniforma militară a Rezistenței și să fiu întâmpinat ca un erou. E o chestie care se zice că le-ar atrage pe femei. Femeile și uniformele – dacă nu mă înșel, erau înnebunite după uniformele verzi și în 1940.

M-am dus la palat să văd dacă prințul moștenitor se va arăta la balcon pentru a spune câteva cuvinte. Era o întreagă mulțime adunată. Când am sosit eu, tocmai se schimba garda. Un spectacol patetic după standardele germane, dar oamenii ovaționau.

Nutresc speranța că prințul moștenitor va face un duș rece acestor așa-ziși buni norvegieni care au fost spectatori pasivi vreme de cinci ani, fără să ridice un deget, iar acum cer să se răzbune pe trădători. De fapt, cred că prințul moștenitor poate să ne înțeleagă pentru că, dacă ce se zvonește e adevărat, el e sigurul din guvern, aici incluzându-l și pe rege, care, oferindu-se să rămână cu norvegienii și să le împărtășească soarta în timpul capitulării, a arătat că are ceva coloană vertebrală. Dar guvernul l-a sfătuit să nu facă asta. Știau foarte bine că îi va pune într-o lumină proastă dacă va rămâne în Norvegia în timp ce ei fug din ea.

Da, am speranțe că tânărul prinț moștenitor (care, spre deosebire de „sfinții din Zilele din Urmă“, știe să poarte uniformă) poate să explice națiunii ce au realizat soldații de pe Frontul de Est, mai ales că a văzut singur pericolul pe care bolșevicii l-au reprezentat în est (și pe care încă îl reprezintă) pentru națiunea noastră. La începutul anului 1942, în timp ce ne pregăteam să mergem pe Frontul de Est, se spune că prințul moștenitor a purtat discuții cu președintele Roosevelt, în care și-a exprimat îngrijorarea față de planurile rușilor în ceea ce privește Norvegia.

S-au fluturat steaguri, s-au cântat câteva cântece, și niciodată nu am văzut copaci mai verzi. Dar prințul moștenitor nu a ieșit pe balcon astăzi. Așa că va trebui să mă înarmez cu răbdare.

– Tocmai au sunat de la Viena. Amprentele sunt identice.

Weber stătea în pragul ușii de la sufragerie.

– Bine, zise Harry încuviințând absent, cufundat în lectură.

– Cineva a vomitat în coș, spuse Weber. Cineva foarte bolnav. A vomitat mai mult sânge decât altceva.

Harry își umezi arătătorul și dădu pagina.

– Bine.

Liniște.

– Dacă te mai pot ajuta cu ceva...

– Mulțumesc, Weber, dar asta e tot.

Weber dădu din cap, dar nu se mișcă.

– N-ar trebui să dai alerta prin radio? întrebă el în cele din urmă.

Harry își înălță capul și îl privi absent pe Weber.

– De ce?

– La naiba dacă știu, replică Weber. Din curiozitate.

Harry zâmbi, probabil din cauza comentariului bătrânului polițist.

– Nu. Tocmai de aceea.

Weber așteptă să-i mai spună ceva, dar asta fu tot.

– Cum zici tu, Hole. Am adus un Smith & Wesson. E încărcat și are aici un cartuș în plus. Prinde-l!

Harry ridică privirea chiar la timp ca să prindă tocul de pistol negru pe care Weber îl aruncase înspre el. Scoase revolverul. Era uns și oțelul proaspăt șlefuit avea o strălucire mată. Bineînțeles. Era chiar pistolul lui Weber.

– Mulțumesc pentru ajutor, Weber, zise Harry.

– Ai grijă.

– O să încerc. O zi bună.

Weber pufni când i se reaminti. În timp ce ieșea din apartament cu mersul lui greoi, Harry se adâncise deja din nou în lectură.

Oslo. 27 august 1945

Trădare – trădare – trădare! Împietrit, m-am așezat acolo, bine ascuns în ultimul rând, în timp ce femeia mea era condusă înăuntru și se așeza să fie judecată. I-a aruncat lui, lui Even Juul, un zâmbet în fugă, dar totuși semnificativ. Și acest mic zâmbet a fost suficient să-mi spună tot, dar eu stăteam acolo, ținut în bancă, incapabil să fac altceva decât să ascult și să privesc. Și să sufăr. O mincinoasă ipocrită! Even Juul știe foarte bine cine e Signe Alsaker. Eu am fot cel care i-am spus despre ea. El nu prea poate fi învinovățit. Crede că Daniel Gudeson a murit, dar ea, ea a jurat credință până la moarte. Da, o voi spune din nou: trădare! Și prințul moștenitor nu a spus nici o vorbă. În Fortăreața Akershus împușcă oameni care și-au pus viața în pericol pentru Norvegia. Ecourile împușcăturilor atârnă în aer deasupra orașului preț de o secundă, apoi dispar și totul devine mai liniștit decât înainte. De parcă nu s-ar fi întâmplat nimic.

Săptămâna trecută mi s-a spus că dosarul meu nu va merge în justiție; faptele mele eroice depășesc crimele pe care le-am comis. Am râs până mi-au dat lacrimile când am citit scrisoarea. Deci ei cred că execuția a patru fermieri lipsiți de apărare din Gudbrandsdalen e o faptă eroică, una care depășește apărarea criminală a țării-mamă la Leningrad! Am aruncat cu un scaun în perete și proprietara a urcat la mine și a trebuit să-mi cer scuze. E de ajuns să te trimită la nebuni.

Noaptea, o visez pe Helena. Doar pe Helena. Trebuie să încerc să uit. Și prințul moștenitor nu a spus nici o vorbă. E de nesuportat. Cred...

OSLO

17 MAI 2000

Harry se uită din nou la ceas. Mai frunzărește câteva hârtii până când privirea i se oprește asupra unui nume cunoscut.

*

La Schrøder. 23 septembrie 1948

... o afacere de viitor. Dar astăzi s-a întâmplat ceea ce m-am temut cel mai mult că se va întâmpla.

Citeam ziarul când am observat pe cineva care stătea lângă masa mea și mă studia. Am ridicat privirea și mi-a înghețat sângele în vine! Era cam slăbit, după cum mi-am putut da seama. Hainele îi erau ponosite. Nu mai avea ținuta aceea dreaptă și rigidă pe care mi-o aminteam. Ceva se schimbaseră la el. Dar l-am recunoscut imediat pe bătrânul nostru comandant de unitate, pe bărbatul cu ochi de ciclop.

– Gudbrand Johansen, a zis Edvard Mosken. Se zice că ai fi murit. În Hamburg, se zvonește.

Nu am știut ce să spun sau ce să fac. Știam doar că bărbatul care se așezase jos în fața mea ar fi putut să mă trimită la judecată pentru trădare, sau chiar pentru crimă.

Gura îmi era complet uscată când am putut să vorbesc în cele din urmă. Am spus că da, cu siguranță că sunt în viață, și, ca să câștig timp, i-am spus că am ajuns în spitalul militar din Viena cu răni la cap și la un picior. Dar cu el ce se întâmplase? Mi-a spus că a fost repatriat și a ajuns în spitalul din Sinsin, în mod ciudat același în care aș fi fost trimis și eu. Ca majoritatea, primise o pedeapsă de trei ani și fusese eliberat după doi ani și jumătate.

Am vorbit puțin despre una și despre alta și, după un timp, am început să mă relaxez. I-am comandat o bere și am vorbit despre afacerea cu materiale de construcție pe care o aveam. I-am spus părerea mea: cel mai bine pentru cei ca noi era să începem ceva pe cont propriu de vreme ce cele mai multe firme refuză să angajeze foști luptători de pe Frontul de Est (mai ales firmele care au colaborat cu germanii în timpul războiului).

– Dar tu?

I-am explicat că faptul că mă alăturasem „cauzei drepte“ nu m-a ajutat prea mult. Încă mai purtam uniformă germană.

Mosken a stat acolo tot timpul, cu un zâmbet încolțit pe buze, și în cele din urmă nu s-a mai putut abține. Mi-a spus că încerca să-mi dea de urmă de multă vreme, dar toate piste se înfundau în Hamburg. Aproape că renunțase când, într-o zi, a zărit numele Sindre Fauke într-un articol de ziar despre oamenii din Rezistență. Asta i-a stârnit din nou interesul; aflate unde lucrează Fauke și a sunat. Cineva îi vânduse pontul că aș putea să fiu la Schrøder.

M-am încordat și m-am gândit: „Să vezi acum ce urmează“. Dar ce a spus a fost total diferit de ceea ce mi-am imaginat.

– Nu ți-am mulțumit niciodată cum trebuie pentru că l-ai oprit pe Hallgrim Dale să tragă în mine. Mi-ai salvat viața, Johansen.

Am dat din umeri cum că nu contează. A fost tot ce am putut face.

Mosken mi-a spus că m-am dovedit a fi un om cu standarde morale înalte când i-am salvat viața, pentru că aveam suficiente motive să vreau să îl văd mort. Dacă ar fi fost găsit corpul lui Sindre Fauke, ar fi depus probabil mărturie că eu sunt ucigașul. Apoi m-a privit și m-a întrebat dacă mi-e teamă de el. Mi-am dat seama că nu am nimic de pierdut dacă îi spun întreaga poveste, așa cum s-a întâmplat.

Mosken m-a ascultat, m-a privit de câteva ori fix cu ochiul lui de ciclop ca să verifice dacă mințeam, și din când în când dădea din cap, dar știa foarte bine că în cea mai mare parte era adevărat.

Când am terminat, am mai comandat două beri și mi-a povestit despre el. Soția lui își găsisese alt bărbat să le poarte de grijă, ei și băiatului, cât timp el fusese la închisoare. A înțeles. Probabil că era cel mai bun lucru și pentru Edvard Jr., să nu crească totuși cu un tată trădător. Mosken părea resemnat. A zis că vrea să lucreze în domeniul transporturilor, dar nu primise nici una dintre slujbele de șofer pentru care fusese la interviu.

– Dar cu propriul tău camion, i-am spus. Ar trebui să începi pe cont propriu.

– Nu am suficienți bani pentru asta, zise el uitându-se rapid la mine.

Aveam o idee vagă înspre ce se îndreaptă conversația.

– Și băncile nu se dau în vânt după foștii luptători de pe Frontul de Est. Cred că suntem toți niște escroci.

– Am eu niște bani economisiți, am spus. Pot să-ți împrumut o parte.

A refuzat, dar am spus că era o chestiune hotărâtă.

– O să îți iau dobândă, bineînțeles. Se subînțelege, am spus și el s-a înseninat.

Dar deveni curând serios din nou, și spuse că ar putea să treacă însă ceva timp până se pune totul pe roate. Așa că l-am asigurat că rata dobânzii nu va fi foarte mare, va fi mai degrabă simbolică. Apoi am mai comandat un rând de bere și, după ce am terminat de băut și ne-am îndreptat spre ieșire, am dat mâna. Ajunseserăm la o înțelegere.

Oslo. 3 august 1950

... o scrisoare cu timbru de Viena în cutia poștală. Am așezat-o pe masă în fața mea și am privit-o. Pe spatele plicului erau scrise numele și adresa ei. Am trimis în mai o scrisoare la spitalul Rudolf II, în speranța că cineva va ști unde se află Helena și că o să i-o trimită. Pentru eventualitatea în care un curios va deschide scrisoarea, nu scrisesem nimic care să fie periculos pentru vreunul din noi și, bineînțeles, nu-mi scrisesem numele adevărat. Și, evident, nu aveam speranța unui răspuns. Ei da, nici nu știu dacă, în sinea mea, chiar doream să îmi răspundă, dacă răspunsul nu era cel la care mă așteptam. Că e căsătorită și că are copii. Nu, nu doream asta. Chiar dacă asta îi urasem și îi dădusem consimțământul meu.

Dumnezeule, eram așa de tineri. Ea avea doar nouăsprezece ani. Și acum, când țineam în mână scrisoarea de la ea, totul părea ireal, ca și cum scrisul clar de pe plic era imposibil să aibă vreo legătură cu Helena pe care o visam timp de șase ani. Am deschis scrisoarea cu mâini tremurătoare, încercând să-mi impun să mă aștept la ce e mai rău. Era o scrisoare lungă și deși au trecut doar câteva ore de când am citit-o, deja o știu pe dinafară.

Dragă Uriah,

Te iubesc. E simplu să-ți dai seama că te voi iubi tot restul vieții mele, dar e ciudat că mi se pare că te-am iubit deja toată viața. Când am primit scrisoarea ta, am plâns de fericire...

✱

Harry se duse în bucătărie cu manuscrisul în mână, găsi cafeaua în dulapul de deasupra chiuvetei și puse pe foc ibricul în timp ce continuă să citească. Despre regăsirea plină de fericire, dar și de durere, într-un hotel din Paris. A doua zi s-au logodit.

De aici în colo, Gudbrand scrie din ce în ce mai puțin despre Daniel și, în cele din urmă, acesta pare să fi dispărut complet.

Însă scrie despre doi îndrăgostiți care, din cauza uciderii lui Christopher Brockhard, încă mai simt în ceafă respirația celor care îi urmăresc. Se întâlnesc pe ascuns în Copenhaga, Amsterdam și Hamburg. Helena cunoaște noua identitate a lui Gudbrand, dar știe ea despre crima de pe Frontul de Est, despre execuțiile de la ferma lui Fauke? Se pare că nu.

Se logodesc după ce Forțele Aliate părăsesc Austria și, în 1955, ea părăsește țara despre care e convinsă că va fi condusă din nou de „criminali de război, antisemiți și fanatici care nu au învățat nimic din propriile greșeli“. Se stabilesc la Oslo unde Gudbrand, folosind încă numele de Sindre Fauke, continuă să conducă mica afacere. În același an sunt căsătoriți de un preot catolic în cadrul unei ceremonii private în grădină, în Holmenkollveien, unde tocmai au cumpărat o casă mare cu banii pe care Helena i-a luat din vânzarea afacerii cu croitoria din Viena. Sunt fericiți, scrie Gudbrand.

Harry auzi un șuierat și, spre surprinderea sa, văzu că apa din ibric dăduse în foc.

OSLO

17 MAI 2000

Rikshospital. 1956

Helena a pierdut atât de mult sânge încât viața i-a fost pusă în pericol o perioadă, dar din fericire s-a acționat rapid. Am pierdut copilul. Bineînțeles, Helena a fost de neconsolat, deși i-am tot repetat că e tânără și vom mai avea și alte șanse. Dar doctorul nu a fost la fel de optimist. Zice că uterul...

Rikshospital. 12 martie 1967

O fiică. O să o numim Rakel. Am plâns și am plâns, iar Helena m-a mângâiat pe obraz și mi-a spus că misterioase sunt căile lui Dumnezeu...

*

Harry se întoarce în sufragerie. Își puse mâna la ochi. De ce nu făcuse legătura când văzuse poza Helenei din camera lui

Beatrice? Mamă și fiică. Mintea probabil că-i fusese aiurea. Probabil că asta era – mintea îi era aiurea.

O vedea pe Rakel peste tot: pe stradă în femeile care treceau pe lângă el, pe zece canale de televiziune pe care le schimba cu repeziciune, după teigheaua unei cafenele. Așa că de ce să fie atent în mod special când îi vede fața în fotografia unei femei frumoase de pe un perete?

Să îl sune pe Mosken ca să îi confirme ce scrisese Gudbrand Johansen, alias Sindre Fauke? Oare trebuia? Nu acum.

Frunzări manuscrisul până ajunsese la data de 5 octombrie 1999. Mai erau doar câteva pagini. Harry simți că-i transpiraseră palmele. Simți, într-un fel, același lucru pe care tatăl lui Rakel îl descrisese când primise scrisoarea de la Helena – împotrivirea de a fi confruntat în cele din urmă cu inevitabilul.

*

Oslo. 5 octombrie 1999

O să mor. După toate lucrurile care mi s-au întâmplat, a fost ciudat să aflu că urma să îmi dea *un coup de grâce* o boală des întâlnită, așa cum se întâmplă cu majoritatea oamenilor. Cum o să le spun lui Rakel și lui Oleg? În timp ce mergeam în sus pe bulevardul Karl Johans, am simțit cât de dragă mi-a devenit dintr-odată această viață pe care am socotit-o neimportantă de când a murit Helena. Nu pentru că nu tânjesc să fiu iar cu tine, Helena, ci pentru că mi-am neglijat prea mult timp misiunea pe care o am pe pământ, iar acum nu mi-a mai rămas multă vreme. Am pășit pe aceeași alee pietruită ca și în ziua de 13 mai 1945. Prințul moștenitor tot nu a ieșit la balcon să spună că înțelege. Îi înțelege doar pe ceilalți care au nevoie. Nu cred că va veni. Cred că ne-a trădat.

După asta, am adormit lângă un copac și am avut un vis lung și ciudat, ca o revelație. Și când m-am trezit, s-a trezit și vechiul meu prieten. Daniel s-a întors. Și știu ce vrea să facă.

*

Fordul Escort gemu când Harry apăsă pe schimbătorul de viteze, viteza întâi și apoi a doua imediat. Scoase un sunet de fiară rănită când apăsă pedala de accelerație până jos și o ținu așa. Un bărbat îmbrăcat într-un costum național din Østerdal, care traversa pe zebră la intersecția dintre Vibes și Bogstadveien, sări într-o parte, evitând astfel o urmă de cauciuc pe ciorapi. În Hedgehaugsveien era o coadă de mașini înspre centru, așa că Harry trecu pe banda stângă, cu mâna apăsând pe claxon și cu speranța că mașinile vor avea decența să se dea la o parte. Tocmai reușise să-și facă loc pe lângă Lorry Kafé, când un perete de un albastru-deschis îi umplu câmpul vizual. Tramvaiul!

Era prea târziu să mai oprească, așa că Harry învârti volanul cu putere, apăsă ușor pe frână și intră pe pietriș până când se ciocni cu partea stângă de tramvai. Se auzi un zgomot ascuțit și oglinda retrovizoare dispăru, iar sunetul pe care îl făcu mânerul de la portieră care rămase agățat de tramvai fu lung și pătrunzător.

– La dracu’! La dracu’!

Apoi reuși să se elibereze și roțile ieșiră de pe șina de tramvai pe asfaltul străzii, propulsându-l spre următorul semafor.

Verde, verde, galben.

Plecă în trombă, având încă o mână pe centrul volanului, în speranța deșartă că un biet claxon va putea să atragă atenția la ora 10.15, într-o zi de 17 mai, în centrul Osloului. Apoi țipă, apăsă pe frână și, în timp ce Fordul încerca disperat să rămână pe pământ, carcase goale de casete, pachete de țigări și Harry Hole zburară într-o parte. Se lovi cu capul de parbriz când mașina se opri. O mulțime veselă de copii cu steaguri în mână se adunaseră pe zebră, traversând prin fața lui. Harry își frecă fruntea. Grădinile Palatului erau chiar în fața lui și aleea care urca spre palat era neagră de oameni. Din cabrioleta decapotabilă care stătea la coadă lângă el, se auzea radioul și transmisiunea în direct, aceeași din fiecare an.

„Și acum familia regală face semn cu mâna de la balcon spre procesiunea de copii și spre mulțimea care s-a adunat aici, în Piața Palatului. Oamenii îl ovaționează mai ales pe prințul moștenitor, care s-a întors acasă din SUA. Desigur că este...”

Harry luă mâna de pe claxon, accelerează și se îndreaptă spre bordura din fața aleii pietruite.

OSLO

16 OCTOMBRIE 1999

Am început să râd din nou. Bineînțeles că Daniel e cel care râde. N-am spus că unul dintre primele lucruri pe care le-a făcut când s-a trezit a fost s-o strige pe Signe. Am folosit telefonul public de la Schrøder. Și a fost atât de amuzant, încât ne-au dat lacrimile.

În seara asta vom face alte planuri. Problema rămâne totuși cum să fac rost de arma de care am nevoie.

OSLO

15 NOIEMBRIE 1999

... problema pare să se fi rezolvat în cele din urmă. Și-a făcut apariția: Hallgrim Dale. Nu mă surprinde că e vai de mama lui. Sper cel puțin să nu mă recunoască. Cu siguranță că a auzit zvonurile că am fost ucis în timpul bombardamentului orașului Hamburg, pentru că a crezut că sunt o fantomă. A bănuît că e vorba de o păcăleală și mi-a cerut bani ca să își țină gura. Dar Dale pe care îl cunosc eu nu ar putea să țină un secret nici pentru toți banii din lume. Așa că am avut grijă să fiu ultima persoană cu care să fi vorbit. Nu mi-a făcut plăcere, dar trebuie să mărturisesc că am simțit o oarecare satisfacție să constat că nu mi-am pierdut îndemânarea.

OSLO

17 MAI 2000

Oslo. 8 februarie 2000

De mai bine de cincizeci de ani, mă întâlnesc cu Edvard de șase ori pe an la Schrøder. Din două în două luni, în prima zi de marți, dimineața. Încă îi mai spunem ședință, așa cum îi spuneam când restaurantul lui Schrøder era în Youngstorget. M-am întrebat adesea ce ne leagă pe mine și pe Edvard, mai ales când suntem atât de diferiți. Poate că nu e decât un destin asemănător. Suntem marcați de aceleași evenimente. Am fost amândoi pe Frontul de Est, ne-am pierdut amândoi soțiile și copiii noștri sunt mari. Nu știu. Cel mai important lucru pentru mine e că Edvard îmi este loial. Bineînțeles că nu a uitat niciodată că l-am ajutat după război, dar l-am ajutat de asemenea și mai târziu. De exemplu, la sfârșitul anilor 1960, când se apucase rău de băut și de pariat pe cai, și când ar fi pierdut aproape toată afacerea cu camioane dacă nu i-aș fi plătit eu datoriile de la pariuri.

Nu, nu a mai rămas mare lucru din soldatul brav de la Leningrad, dar în ultimii ani, Edvard s-a împăcat cel puțin cu ideea că viața nu e așa cum ți-o imaginezi, și acum încearcă să profite de ea la maximum. Îl interesează doar calul pe care îl are,

nu mai bea și nu mai fumează; se mulțumește să-mi vândă mie ponturi legate de cursele de cai.

Și apropo de ponturi, el mi-a spus că Even Juul întreabă dacă Daniel ar putea să mai fie încă în viață. L-am sunat pe Even în aceeași seară și l-am întrebat dacă a luat-o razna. Dar Even mi-a spus că în urmă cu câteva zile a ridicat receptorul unui telefon pe care îl ținea în dormitor și a auzit cum un bărbat care pretindea că e Daniel a speriat-o de moarte pe soția lui. Bărbatul de la telefon i-a spus că o să mai audă de el într-o altă zi de marți. Even își dăduse seama că se auzea zgomot dintr-o cafenea și se hotărâse să bată toate cafenelele din Oslo în fiecare marți, până când va descoperi cine se juca la telefon. Știa că poliția nu se ocupă de asemenea prostii, și nu-i spusese nimic lui Signe ca să nu-l oprească. A trebuit să-mi mușc mâna ca să nu izbucnesc în râs și i-am urat bătrânului idiot succes.

După ce m-am mutat în apartamentul din Majorstuen, nu prea am mai văzut-o pe Rakel, dar am vorbit la telefon. Se pare că am obosit amândoi să ne mai luptăm. Am renunțat să-i mai explic ce ne-a făcut mie și mamei ei când s-a măritat cu rusul ăla din familia de bolșevici.

– Știu că tu crezi că a fost o trădare, zice ea. Dar asta a fost demult. Hai să nu mai vorbim despre asta.

Nu a fost demult. Nimic nu a fost demult.

Oleg a întrebat de mine. E un băiat bun. Sper doar că nu va fi la fel de încăpățânat și de voluntar ca mama lui. Ea a moștenit asta de la Helena. Seamănă așa de mult cu ea încât ochii mi se umplu de lacrimi când scriu asta.

Am împrumutat cabana lui Edvard pentru săptămâna viitoare. O să încerc arma. Daniel va fi fericit.

✱

Harry lovi bordura cu roțile din față și impactul făcu mașina să se rotească. Fordul săltă fără eleganță prin aer și brusc intră pe iarbă. Erau prea mulți oameni pe alee, așa că Harry conduse

pe pajiște. Alunecă pe lângă lac, trecând pe lângă patru tineri care se hotărâseră să ia micul dejun pe o pătură în parc. Văzu în oglinda retrovizoare lumina albastră intermitentă. Mulțimea se adunase deja în jurul punctului de pază, așa că Harry opri, sări din mașină și fugi înspre bariera din jurul Pieței Palatului.

– Poliția! strigă Harry făcându-și loc prin mulțime.

Cei care erau primii se treziseră de cu zori să se asigure că vor vedea bine orchestra și nu doreau să se miște. Când sări peste barieră, un gardian încercă să-l oprească, dar Harry îi arătă legitimația și ateriză pe terenul deschis. Pietrișul de sub picioarele lui scârțâi. Se întoarse cu spatele la procesiunea copiilor, la orchestra Vålerga formată din tinerii și din copiii de la grădinița Slemdal, care în acest moment se adunau sub balconul palatului, cu familia regală care făcea cu mâna deasupra lor pe o interpretare falsă a melodiei *I'm Just a Gigolo*. Se uită țintă la peretele de fețe strălucitoare și zâmbitoare și de steaguri roșii, albe și albastre. Scrută cu privirea șirurile de oameni: pensionari, unchi cu aparate de fotografiat, tați cu copii în cârcă, dar nici urmă de Sindre Fauke. Sau de Gudbrand Johansen. Sau de Gudeson.

– La dracu'! La dracu'!

Strigătul exprima în primul rând panica.

Dar acolo, în fața barierelor, văzu în cele din urmă o figură cunoscută. În haine civile, cu un walkie-talkie și ochelari de soare. Deci îi urmase sfatul lui Harry, ținând locul Scoțianului și sprijinind astfel tații din forțele polițienești.

– Halvorsen!

102

OSLO

16 MAI 2000

Oslo. 16 mai 2000

Signe e moartă. A fost executată ca o trădătoare acum trei zile, cu un glonț în inima ei falsă. Pentru că sunt cu el de atât de mult timp, am șovăit când Daniel m-a părăsit după ce am tras. M-a abandonat într-o confuzie însingurată. Am început să fiu cuprins de îndoieli și am avut o noapte îngrozitoare. Plus boala. Am luat trei pastile. Dr. Bauer a zis să iau una, dar durerea era de nesuportat. Am reușit să adorm în cele din urmă și a doua zi Daniel s-a întors cu forțe proaspete. Asta a fost penultima etapă, iar acum ne grăbim plini de îndrăzneală.

Vino lângă bărbații din jurul focului să vezi strălucirea aurie de torță

Îndemnându-i să țintească mai sus, gata să intre în luptă cu forță.

Se apropie ziua când Marea Trădare va fi răzbunată. Sunt de neclintit.

Cel mai important lucru e ca Trădarea să fie făcută publică. Dacă aceste memorii vor fi găsite de cine nu trebuie, există posibilitatea ca ele să fie distruse sau ținute secrete din cauza reacției pe care o poate avea publicul. Din motive de siguranță, i-am dat toate indiciile necesare unui tânăr polițist din POT. Rămâne de văzut cât e de inteligent, dar instinctul îmi spune că e cel puțin o persoană integră.

Ultimele zile au fost dramatice.

A început în ziua în care am hotărât să-mi reglez conturile cu Signe. Tocmai îi dădusem telefon să îi spun că vin după ea și ieșeam de la Schrøder, când am văzut fața lui Even Juul prin geamul cafenelei de pe partea cealaltă a străzii. M-am prefăcut că nu-l văd și am mers mai departe, dar mi-am dat seama că va pune în cele din urmă lucrurile cap la cap.

Polițistul a trecut ieri pe la mine. Nu credeam că indiciile pe care i le-am dat sunt atât de evidente încât să înțeleagă unde se potrivește fiecare până când nu se va termina misiunea. Cu toate astea, s-a dovedit că dăduse de urma lui Gudbrand Johansen în Viena. Știam că trebuie să câștig timp, cel puțin patruzeci și opt de ore, așa că i-am spus o poveste despre Even Juul, pe care o inventasem exact pentru o asemenea eventualitate. I-am spus că Even e un biet suflet rănit în care sălășluia Daniel. În primul rând, povestea va face să pară că Juul e responsabil pentru tot, inclusiv pentru uciderea lui Signe. În al doilea rând, va face ca sinuciderea pe care am pregătit-o între timp pentru Juul să pară mai credibilă.

Când a plecat polițistul, m-am apucat imediat de treabă. Even Juul nu a părut foarte surprins când a deschis astăzi ușa și a dat cu ochii de mine pe scară. Nu știu dacă s-a prefăcut sau dacă pur și simplu nu mai e în stare să fie surprins. Deja părea mort. I-am pus cuțitul la gât și i-am spus că dacă face o singură mișcare greșită, o să-l fac bucăți, așa cum am făcut și cu câinele lui. Pentru a mă asigura că înțelege ce spun, am desfăcut punga de gunoi pe care o aveam la mine și i-am arătat animalul. Am urcat în

dormitorul lui unde m-a lăsat fără împotrivire să-l pun pe scaun. A legat lesa câinelui de tavan.

- Nu vreau ca poliția să aibă indicii până nu se termină totul, așa că va trebui să pară că te-ai sinucis, am spus.

Dar el nu a reacționat, părea că îi e indiferent. Cine știe, poate că îi făceam o favoare?

Apoi, am șters amprente și am pus punga cu câinele în frigider și cuțitele în pivniță. Totul era la locul lui și tocmai verificam dormitorul pentru ultima oară când am auzit pietrișul scrâșnind și am văzut afară o mașină a poliției. Era parcată, de parcă aștepta ceva. Știam că sunt la ananghie. Bineînțeles că Gudbrand s-a panicat, dar din fericire Daniel a acționat rapid.

Am luat cheile celorlalte două dormitoare, și una dintre ele se potrivea la camera în care era spânzurat Even. Am pus-o pe podea în cameră, am scos prima cheie din ușă și am folosit-o pentru a încuia ușa pe dinafară. Apoi am schimbat-o cu cheia care nu se potrivea și am lăsat-o pe aceasta în ușă. Apoi am pus cheia cea bună în ușa celuiilalt dormitor. Totul a durat câteva secunde. Apoi am coborât calm la parter și l-am sunat pe Harry Hole.

Și, în secunda următoare, acesta intra în casă.

Deși simțeam că mă pufnește râsul, cred că am reușit să mă arăt surprins, asta pentru că probabil chiar eram puțin surprins. De fapt, îl mai văzusem pe unul dintre polițiști și altădată. În acea noapte în Grădinile Palatului. Dar nu cred că el m-a recunoscut. Poate că astăzi l-a văzut pe Daniel. Și, DA, mi-am amintit să șterg amprente de pe chei.

✱

- Harry! Ce-i cu tine aici? S-a întâmplat ceva?

- Ascultă, ia legătura prin stație cu...

- Cum?

Mărșăluia orchestra de tobe a Școlii Bolteløkka.

- Am zis... strigă Harry.

- Ce? strigă Halvorsen.

Harry îi smulse stația din mână.

– Ascultați-mă cu atenție. Căutați un bărbat de șaptezeci de ani, un metru șaptezeci și cinci, ochi albaștri, păr alb. Probabil că e înarmat, repet înarmat, și foarte periculos. Am motive să cred că va fi o tentativă de asasinat, deci verificați ferestrele deschise și acoperișurile din zonă. Repet...

Harry repetă mesajul în timp ce Halvorsen se holba la el cu gura căscată. După ce termină, Harry îi aruncă stația înapoi.

– Acum e treaba ta, Halvorsen, să anulezi festivitatea de 17 mai.

– Ce ai spus?

– Ești de serviciu. Eu arăt ca dracu'. Nu o să mă asculte pe mine.

Halvorsen se uită atent la obrazul nebărbierit al lui Harry, la cămașa șifonată și închisă greșit și la pantofii încălțați fără ciorapi.

– Cine sunt ei?

– Tot n-ai înțeles despre ce vorbesc eu aici? strigă Harry, arătând în sus cu un deget tremurător.

OSLO

17 MAI 2000

În această dimineață. De la o distanță de patru sute de metri. Am mai reușit și altădată. Grădinile vor fi proaspete și verzi, atât de pline de viață, atât de departe de moarte. Dar am eliberat drumul prin care va veni glonțul. Un copac mort, fără frunziș. Glonțul va veni din cer, precum degetul lui Dumnezeu, și va arăta înspre progenitura trădătorului, și toată lumea va vedea ce face El cu cei care nu au inima pură. Trădătorul a zis că își iubește țara, dar a părăsit-o, ne-a părăsit ca să o salvăm de cei care invadau din est și apoi ne-a numit trădători.

*

Halvorsen fugi spre intrarea palatului, în timp ce Harry rămase în piață, plimbându-se în cerc ca un bețiv. Va fi nevoie de câteva minute pentru a goli balconul regal. Oameni importanți vor trebui mai întâi să ia decizii pentru care vor trebui să își asume responsabilitatea. Nu anulezi 17 mai doar pentru că un polițist oarecare a vorbit cu un coleg dubios. Privi mulțimea, în sus și în jos, fără să știe ce caută.

Va veni din cer.

Se uită în sus. Copacii verzi. Atât de departe de moarte. Erau atât de înalți, iar frunzișul era așa de des, încât chiar și cu o lunetă bună ar fi imposibil de tras din casele vecine.

Harry închise ochii. Își mișcă buzele. „Ajută-mă acum, Ellen.“
Am eliberat drumul.

De ce erau așa de mirați cei doi grădinari ai palatului când trecuse ieri pe acolo? Copacul. Nu avea frunze. Deschise iar ochii, se uită peste vârful copacilor și-l zări: stejarul mort. Harry simți cum i se accelerează pulsul. Se întoarse, aproape că dădu peste un toboșar și o luă la fugă spre palat. Când ajunse în linie directă cu balconul și copacul, se opri. Urmări cu privirea linia copacului. În spatele crengilor goale se înălța un gigant albastru de sticlă. Hotelul SAS. Bineînțeles. Așa de simplu. Un singur glonț. Nimeni nu va observa un foc de armă de 17 mai. Apoi va coborî calm în holul aglomerat de la recepție și va ieși pe străzile aglomerate unde va dispărea. Și apoi? Ce se va întâmpla după asta?

Nu se putea gândi la asta acum; trebuia să acționeze. Dar era atât de obosit. În loc de emoții, Harry simți o nevoie bruscă de a pleca, de a se duce acasă, de a se întinde și de a dormi și de a se trezi ziua următoare când își va da seama că totul a fost un vis. Fu readus cu picioarele pe pământ de sirenele unei ambulanțe din Drammensveien. Sunetul despică vâlul muzicii cântate de orchestră.

– La dracu’! La dracu’!

O luă la fugă.

RADISSON SAS

17 MAI 2000

Bătrânul se sprijini de fereastră cu picioarele sub el, ținând pușca cu ambele mâini, ascultând sirena ambulanței cum se pierde încet în depărtare. „E prea târziu, se gândi el. Toată lumea moare.“

Îi fusese iar rău. Mai ales sânge. Aproape că leșinase de durere și după aceea stătuse chircit pe podea, așteptând ca medicamentele să își facă efectul. Luase patru. Durerea cedase cu un ultim junghi care îi aminti că se va întoarce în curând, și baia revenise din nou la dimensiunile ei normale. Una din cele două băi. Cu jacuzzi. Sau era oare saună? În orice caz, avea un televizor pe care îl aprinsese. Toate canalele aveau cântece patriotice, imnul național, ziariști îmbrăcați festiv transmitând știri despre parada copiilor.

Acum stătea în sufragerie, și soarele atârna pe cer ca o flacără uriașă care lumina totul. Știa că n-ar trebui să se uite direct la flacără pentru că îl va orbi și nu va mai putea să vadă țintașii ruși târându-se prin zăpadă pe teritoriul neutru.

„Îl văd, șoptește Daniel. Direcția orei unu, pe balcon, chiar în spatele copacului mort.“

Copaci? Nu existau copaci aici, în craterul ăsta.

Prințul moștenitor a ieșit pe balcon, dar nu spune nimic.

– O să scape! strigă o voce care semăna cu cea a lui Gudbrand.

„Nu, nu va scăpa, zise Daniel. Nici un bolșevic nenorocit nu scapă.“

– Știe că l-am văzut, se târăște în bârlog.

„Nu, nu-i așa.“

Bătrânul sprijini arma de marginea ferestrei. Folosise o șurubelniță ca să o deschidă mai mult decât permitea deschizătura. Ce îi spusese fata de la recepție atunci? Ca nu cumva să le vină oaspeților „idei ciudate“. Se uită prin lunetă. Oamenii se vedeau atât de mici de sus. Fixă distanța. Patru sute de metri. E diferit când tragi de sus și când tragi de jos, trebuie să iei în considerație faptul că gravitația afectează glonțul în mod diferit; are o altă traiectorie decât atunci când se trage de la același nivel. Dar Daniel știa asta, Daniel știe totul.

Bătrânul se uită la ceas: 10.45. E vremea să se întâmple. Își lipi obrazul de patul rece și greu al puștii, puse mâna mai jos, pe trăgaci. Închise ochiul stâng. Grilajul balconului îi umplu raza vizuală. Apoi haine negre și pălării. Găsi fața pe care o căuta. Semăna, cu siguranță, foarte mult. Era aceeași față tânără ca și în 1945.

Daniel devenise tăcut și fixă ținta. Aproape că nu-i mai ieșea deloc abur din gură.

În fața balconului, în afara câmpului vizual, stejarul mort arăta cu degetele lui negre de vrăjitoare spre cer. O pasăre se așează pe una dintre crengi. Chiar în raza puștii. Bătrânul se mișcă neliniștit. Nu fusese acolo mai înainte. Își va lua zborul din nou, în curând. Puse arma jos și trase aer proaspăt în plămânii care îl dureau.

Clic, clic.

Harry trase una volanului și mai învârti o dată cheia în contact.

Clic, clic.

– Pornește, nenorocitul! Altfel, mâine te duc la fiare vechi.

Fordul porni zgomotos, scuipând iarbă și pământ. O luă la dreapta pe lângă lac. Tinerii întinși pe pătură ridicară sticlele de bere și îl salutară pe Harry în timp ce acesta o porni spre hotelul SAS. Cu motorul scrâșnind în viteza întâi și cu mâna pe claxon, reuși să-și facă drum prin mulțimea de pe aleea pietruită, dar când ajunse jos, în dreptul celor de la grădiniță, îi apărură brusc în față un cărucior de după un copac; trase de mașină spre stânga, roți de volan spre dreapta, derapă și abia reuși să evite gardul din fața serelor. Mașina alunecă într-o parte în Wegelandsveien, în fața unui taxi cu steagul norvegian și cu o ramură de mesteacăn prinsă de radiator. Taximetristul puse frână brusc, dar Harry accelerează și își făcu loc printre mașinile care veneau și intra pe bulevardul Holbergs.

Frână în fața ușilor hotelului și ieși din mașină. Când dădu buzna în holul aglomerat al recepției, se făcu un moment de liniște, toată lumea întrebându-se dacă vor fi martorii unei experiențe unice. Dar era doar un bețiv de 17 mai. Mai văzuseră asta și altă dată, așa că își reluară activitățile. Harry se repezi la una dintre recepționere.

– Bună dimineața, zise o voce.

Fu măsurat din cap până în picioare de o pereche de ochi cu sprâncene ridicate sub un păr blond și ondulat asemănător unei peruci. Harry îi citi numele pe insignă.

– Betty Andresen, ce urmează să-ți spun nu e o glumă proastă, așa că ascultă-mă cu atenție. Sunt polițist și aveți un asasin în hotel.

Betty Andresen îl privi pe bărbarul înalt pe jumătate îmbrăcat pe care îl crezuse, pe bună dreptate, a fi ori beat, ori nebun, ori și una și alta. Se uită atent la legitimația pe care i-o întindea. Se uită iar la el. Cu atenție.

– Numele, zise ea.

– Îl cheama Sindre Fauke.

Degetele dansară pe tastatură.

– Îmi pare rău, nu avem pe nimeni aici cu acest nume.

– La dracu'! Încearcă Gudbrand Johansen.

- Nici Gudbrand Johansen, inspectore Hole. Poate nu e hotelul bun?

- Nu, e aici, e în cameră chiar acum.

- Deci ați vorbit cu el?

- Nu, nu... ar lua prea mult să-ți explic.

Harry își trecu mâna peste față.

- Să vedem. Trebuie să mă gândesc. Probabil că e undeva sus.

Câte etaje aveți?

- Douăzeci și unu.

- Și câți dintre clienți nu v-au dat încă cheile?

- Destul de puțini.

Harry duse mâinile în aer și se uită la ea.

- Evident, șopti el. Asta e o treabă pe care ar face-o Daniel.

- Scuzați-mă?

- Vă rog verificați numele de Daniel Gudeson.

Ce se va întâmpla apoi? Bătrânul nu știa. Nu mai era nimic după. Cel puțin, nu până acum. Pusese patru gloațe pe pervazul ferestrei. Metalul galben-maroniu mat al acoperișurilor reflecta razele soarelui.

Se uită din nou prin lunetă. Pasărea era tot acolo. O recunoscuse. Aveau același nume. Îndreptă luneta spre mulțime. Scrută rândurile de oameni de la barieră. Se opri când zări ceva ce îi era cunoscut. Să fie oare... Fixă luneta. Da, fără îndoială, era Rakel. Ce făcea în Piața Palatului? Și mai era și Oleg. Părea că aleargă de la parada copiilor. Rakel îl săltă peste barieră. Era puternică. Avea mâini puternice. Ca ale mamei ei. Acum mergeau înspre punctul de pază. Rakel se uită la ceas. Părea că așteaptă pe cineva. Oleg purta haina pe care i-o dăduse el de Crăciun. Rakel zicea că îi spune „haina de la bunicul“. Se pare că deja îi rămăsese mică.

Bătrânul chicoti. Va trebui să-i cumpere una nouă pentru toamnă.

Durerea reveni, de data asta fără vreun avertisment, iar el căscă disperat gura să poată să respire.

Lumina se stingea și umbrele lor aplecate veneau spre el de-a lungul pereților tranșeei.

Totul se întunecă, dar tocmai când simțea că se cufundă în întuneric, durerea scăzu în intensitate. Arma căzuse pe podea, iar cămașa i se lipise de corp de la atâta transpirație.

Se ridică și puse arma din nou la geam. Pasărea zburase. Avea cale liberă.

Fața tânărului umpu din nou luneta. Prințul fusese la școli. La fel ar trebui să meargă și Oleg. Ăsta fusese ultimul lucru pe care i-l spusese lui Rakel. Ăsta fusese ultimul lucru pe care și-l spusese înainte să-l împuște pe Brandhaug. Rakel nu era acasă în acea zi în care trecuse pe la Holmenkollveien pentru a-și lua câteva cărți, așa că intrase și văzuse din întâmplare pe birou plicul cu antetul Ambasadei Rusiei. Citise scrisoarea, o pusese jos și se uitase pe fereastră în grădină, la fulgii de zăpadă care căzuseră într-o ultimă sforțare a iernii. Mai apoi, cercetase și celelalte sertare ale biroului, până când găsisese și restul scrisorilor, cele cu antetul Ambasadei Norvegiei și cele fără antet, scrise pe servetele și hârtii rupte din carnețele semnate de Bernt Brandhaug. Și se gândise la Christopher Brockhard.

„Nici un nenorocit de rus nu va putea să tragă în noi în noaptea asta.“

Bătrânul trase piedica. Simțea un calm ciudat. Tocmai își amintise ce ușor îi fusese să-i taie gâtul lui Brockhard. Și să-l împuște pe Bernt Brandhaug. Haina de la bunicul, o haină nouă de la bunicul. Inspiră aerul din plămâni și puse degetul pe trăgaci.

Cu o cartelă în mână cu care putea să deschidă toate ușile, Harry alunecă lângă liftul care tomai se închidea, cu un picior între uși. Acestea se deschiseră din nou. Fețe uimite îl priviră cum se ridică.

– Poliția! strigă Harry. Toată lumea afară!

Parcă ar fi sunat clopoțelul de la școală pentru pauza mare, dar un bărbat de cincizeci de ani cu cioc negru, îmbrăcat într-un costum albastru cu dungi, cu o fundă lată de 17 mai pe piept și o urmă de mătreață pe umeri, rămase unde era.

– Suntem cetățeni norvegieni, prietene, și asta nu e o țară cu regim polițienesc!

Harry trecu pe lângă bărbatul din lift și apăsă pe 21. Dar bărbatul cu cioc nu terminase încă.

– Dă-mi măcar un motiv pentru care eu, care sunt plătitor de taxe, ar trebui să...

Harry scoase din tocul de pe umăr pistolul Smith & Wesson de la Weber.

– Am aici, în el, șase motive, plătitorule de taxe. Ieși!

Timpul trece repede și curând va veni o nouă zi. Îl va vedea mai bine în lumina dimineții, își va da seama dacă e prieten sau dușman.

Dușman, dușman. Mai devreme sau mai târziu o să-l prind.

Haina de la bunicul.

Rahat, nu mai e nimic după.

Fața pe care era fixată luneta părea serioasă. „Zâmbește, băiete.”

Trădare, trădare, trădare.

Trăgaciul era apăsător atât de mult acum încât nu mai opune nici o rezistență, pragul se află undeva pe teritoriul neutru. Nu te mai gândeai la zgomot și la ricoșare, doar apasă și lasă lucrurile să se întâmple.

Pocnetul îl luă total prin surprindere. O fracțiune de secundă se făcu liniște de mormânt. Apoi ecoul răsună și valul de sunete acoperi orașul și tăcerea bruscă a miilor de sunete se risipi chiar în acea clipă.

Harry alerga pe coridoarele de la etajul douăzeci și unu când auzi pocnetul.

– La dracu’! găfâi el.

Pereții care veneau spre el și care îl înconjurau din ambele părți îl făceau să se simtă ca într-o pâlnie. Uși. Tablouri reprezentând cuburi albastre. Aproape că nu i se auzeau deloc mișcările pe covorul gros. Minunat. Hotelurile bune se gândesc să reducă zgomotele. La dracu’, la dracu’, acid lactic în creier. O mașină de

făcut gheață. Camera 2154, camera 2156. Un alt pocnet. Apartamentul Prezidențial.

Inima îi bătea să-i spargă pieptul. Harry ajunsese lângă ușă și băgă cartela. Se auzi un bâzâit. Apoi un clic ușor și lumina de la încuietoare se făcu verde. Harry apăsă precaut pe clanță.

Poliția avea proceduri standard pentru asemenea situații. Harry fusese la cursuri și le învățase. Dar acum nu avea de gând să urmeze nici măcar una dintre ele.

Împinse brusc ușa, dădu buzna cu pistolul pe care îl ținea în față cu amândouă mâinile și se aruncă în genunchi în pragul ușii dinspre sufragerie. Lumina care năpădise camera îl ameți și-i înțepă ochii. O fereastră deschisă. Soarele ce strălucea dincolo de geam forma un nimb deasupra capului bărbatului cu păr alb care se întoarse încet.

– Poliția! Aruncă arma, strigă Harry.

Pupilele lui Harry se micșorară și văzu în lumină silueta puștii îndreptate spre el.

– Aruncă arma, repetă el. Ai făcut ce trebuia să faci, Fauke. Misiune îndeplinită. S-a terminat.

Era ciudat, dar orchestra încă mai cânta afară ca și când nu s-ar fi întâmplat nimic. Bătrânul ridică pușca și lipi patul ei de obraz. Ochii lui Harry se obișnuiră cu lumina și se uită la arma pe care nu o văzuse până atunci decât în poze.

Fauke mormăi ceva, dar nu se auzi din cauza unui alt pocnet, mai ascuțit și mai clar.

– Sunt... șopti Harry.

Afară, în spatele lui Fauke, văzu cum se ridică în aer un nor de fum, ca un balon alb dinspre Fortăreața Akershus. Salutul de 17 mai. Ce auzise era salutul de 17 mai! Harry auzi oamenii cum ovaționează. Respiră pe nări. Camera nu mirosea a praf de pușcă. Își dădu seama că Fauke nu trăsesese. Nu încă. Strânse tare în mână revolverul în timp ce privea fața ridată uitându-se peste lunetă la el fără nici un fel de expresie. Nu erau în joc doar viața lui și a bătrânului. Instrucțiunile erau clare.

– Vin de pe strada Vibes. Ți-am citit jurnalul, zise Harry. Gudbrand Johansen. Sau vorbesc cu Daniel acum?

Harry strânse din dinți și își încleștă degetul pe trăgaci.

Bătrânul mormăi din nou.

– Ce ai spus?

– *Password*, zise bătrânul.

Avea vocea răgușită și nu semăna deloc cu cea pe care o auzise înainte.

– Să nu faci asta, zise Harry. Să nu mă obligi.

Un strop de sudoare apăru pe fruntea lui Harry, se prelinse pe nas și rămase agățat de vârful nasului, nehotărât ce să facă. Harry schimbă pistolul în cealaltă mână.

– *Password*, repetă bătrânul.

Harry zări degetele bătrânului încordate pe trăgaci. Simți că e cuprins de o teamă de moarte.

– Nu, zise Harry. Nu e prea târziu.

Dar știa că nu e adevărat. Bătrânul era dincolo de orice logică, dincolo de această lume și de această viață.

– *Password*.

Curând se va termina pentru amândoi. Mai rămăsese doar o clipă luată cu încetinitorul, ca în Ajunul Crăciunului înainte să...

– Oleg, zise Harry.

Arma era îndreptată direct spre capul lui. Se auzi un claxon de mașină în depărtare. Un mușchi tresări pe fața bătrânului.

– Parola e Oleg, zise Harry.

Degetul de pe trăgaci se opri.

Bătrânul deschise gura să spună ceva.

Harry își ținu respirația.

– Oleg, zise bătrânul. Se auzi ca un șuierat de vânt pe buzele sale.

Harry nu a putut niciodată după aceea să explice ce a văzut cu ochii lui: bătrânul murea chiar în aceea clipă. Apoi, de după riduri, l-a privit o față de copil. Arma nu mai era îndreptată spre el, așa că a lăsat și el revolverul în jos. Apoi a întins o mână și a pus-o pe umărul bătrânului.

– Îmi promiți? Vocea bătrânului abia dacă se auzea. Că nu vor...

– Îți promit, zise Harry. O să mă ocup personal să nu fie făcute publice nume. Oleg și Rakel nu vor suferi...

Bătrânul îl privi pe Harry îndelung. Arma căzu cu zgomot pe podea, iar apoi bătrânul se prăbuși.

Harry scoase cartușul din pușcă și îl puse pe canapea, apoi telefonă la recepție și o rugă pe Betty să cheme o ambulanță. Apoi îl sună pe Halvorsen pe mobil și-i spuse că pericolul trecuse. Îl trase pe bătrân pe canapea și se așeză în scaun să aștepte.

– Până la urmă l-am prins, șopti bătrânul. Știi, era cât pe ce să fugă. Prin noroi.

– Pe cine ai prins? întrebă Harry, trăgând cu sete din țigară.

– Pe Daniel, bineînțeles. Până la urmă l-am prins. Helena avea dreptate. Eu am fost mereu mai puternic.

Harry stinse țigara și se duse la fereastră.

– Sunt pe moarte, șopti bătrânul.

– Știu.

– E pe pieptul meu. Îl vezi?

– Ce să văd?

– Dihorul.

Dar Harry nu văzu nici un dihor. Văzu doar un nor alb pe cer, ca o îndoială trecătoare. Văzu în lumina soarelui steagurile Norvegiei fluturând pe toți stâlpii din oraș, și văzu o pasăre cenușie trecând pe la fereastră. Dar nici urmă de dihori.

Partea a zecea

REÎNVIEREA

SPITALUL ULLEVÅL

19 MAI 2000

Bjarne Møller îl găsi pe Harry în camera de așteptare a Secției de oncologie. Șeful Brigăzii de Combattere a Crimei Organizate se așeză lângă Harry și-i făcu cu ochiul unei fete care se încruntă la el și se întoarse.

– Am auzit că s-a terminat totul.

Harry încuviință.

– La ora patru de dimineață. Rakel a stat aici tot timpul. Acum e Oleg înăuntru. Ce faci aici?

– Voiam doar să discut cu tine.

– Mi-ar prinde bine o țigară, zise Harry. Să mergem afară.

Găsiră o bancă sub un pom. Șiruri de nori treceau grăbiți deasupra lor. Se anunța o altă zi călduroasă.

– Deci Rakel nu știe nimic? Întrebă Møller.

– Nimic.

– Cei care știm sunt eu, Meirik, comisarul-șef, ministrul justiției și prim-ministrul. Și tu, bineînțeles.

– Știi mai bine decât mine cine știe și cât, șefu'.

– Da. Bineînțeles. Gândeam doar cu voce tare.

– Deci ce voiai să-mi spui?

– Știi ceva, Harry? Uneori mi-aș dori să lucrez în altă parte. Undeva unde e mai puțină politică și mai multă muncă de polițist. La Bergen, de exemplu. Dar când mă trezesc în zile cum e cea de azi, și stau la geam privind fiordul, insulele lui și când ascult păsările cântând și... Înțelegi?... Atunci nu mai vreau să plec nicăieri.

Møller privi o gărgăriță care i se urca pe picior.

– Ce vreau să spun, Harry, e că dorim ca lucrurile să rămână așa cum sunt.

– Și despre ce fel de *lucruri* vorbești?

– Știai că nici un președinte american din ultimii douăzeci de ani nu și-a îndeplinit mandatul fără ca măcar zece tentative la viața sa să nu fi fost descoperite? Și că toți criminalii, fără excepție, au fost arestați fără să ajungă ceva la urechile mass-mediei? Nimeni nu are de profitat dacă planurile de asasinare a șefului unui stat sunt făcute publice, Harry. Mai ales când e vorba de planurile care ar fi putut să aibă succes, teoretic vorbind.

– Teoretic, șefule?

– Nu sunt cuvintele mele. Oricum, concluzia e că trebuie să păstrăm lucrurile sub tăcere. Nu vrem să semănăm instabilitate. Sau să dezvăluim slăbiciuni ale sistemului de securitate. Nici astea nu sunt cuvintele mele. Asasinatele sunt contagioase, ca și...

– Știu ce vrei să spui, continuă Harry, scoțând fumul pe nas. În primul rând, facem asta pentru cei care sunt la putere, nu? Oameni care ar fi putut și ar fi trebuit să dea alarma înainte.

– Așa cum am spus, zise Møller. Uneori, Bergen mi se pare că e o alternativă atrăgătoare.

Preț de câteva minute nici unul nu zise nimic. O pasăre se plimbă prin fața lor, își mișcă scurt coada, ciuguli iarba, cu ochii mereu în patru.

– Codobatură, zise Harry. *Motacilla alba*. O creatură precaută.

– Ce?

– *Păsările noastre mici*. Ce vom face cu crimele pe care le-a comis Gudbrand Johansen?

– Am rezolvat toate cazurile de crimă în mod satisfăcător până acum, nu?

– Ce vrei să spui?

Møller răspunse jenat:

– Singurul lucru pe care îl vom realiza acum dacă stârnim lucrurile e să deschidem răni vechi, și există riscul să-și bage cineva nasul și să dezgroape toată povestea. Toate cazurile au fost închise.

– Așa e. Even Juul. Și Sverre Olsen. Dar uciderea lui Hallgrim Dale?

– Nimeni nu dă o ceapă degerată pe el. La urma urmei, Dale a fost un...

– Un trișor bătrân după care nu plânge nimeni?

– Te rog, Harry, nu face lucrurile să fie și mai complicate decât sunt deja. Știi că nici eu nu sunt împăcat cu această situație.

Harry stinse țigara de marginea băncii și puse mukul înapoi în pachet.

– Trebuie să merg înăuntru, șefu'.

– Deci putem să ne bazăm pe tine că nu o să spui nimic?

Harry zâmbi ușor.

– E adevărat ce am auzit? Despre cel care vrea să-mi ia locul în POT?

– Da, zise Møller. Tom Waaler a zis că își va face dosar. Meirik vrea să facă chestiunea cu neonazismul parte din fișa postului, așa că va deveni un fel de trambulină pentru poziții înalte. O să-l recomand, apropo. Bănuiesc că ești bucuros că o să dispară din peisaj, acum că te-ai întors la Combaterea Crimei Organizate. Acum că postul lui de inspector de la noi va deveni vacant.

– Deci asta e răsplata pentru că-mi țin gura?

– Ce naiba te face să crezi asta, Harry? E pentru că ești cel mai bun. Ai demonstrat-o din nou, nu? Mă întreb doar dacă ne putem baza pe tine.

– Știi la ce caz vreau să lucrez?

Møller dădu din umeri.

– Cazul lui Ellen este un capitol închis, Harry.

– Nu e chiar așa, replică acesta. Mai sunt câteva detalii pe care nu le cunoaștem. Printre altele, ce s-a întâmplat cu cele 200 000 de coroane norvegiene plătite pentru armă. Probabil că au fost mai mulți intermediari.

Møller încuviință.

– Bine. Ai două luni împreună cu Halvorsen. Dacă nu găsiți nimic, cazul va fi închis.

– Mi se pare cinstit.

Møller se ridică să plece.

– Mă tot gândesc la un lucru, Harry. Cum de ai ghicit că parola era „Oleg“?

– Ellen mi-a spus că primul lucru care îi vine în cap e aproape mereu cel bun.

– Impresionant. Møller dădu din cap în semn de apreciere. Așa că primul lucru care ți-a venit în minte a fost numele nepotului său?

– Nu.

– Nu?

– Eu nu sunt Ellen. A trebuit să mă gândesc.

Møller îl privi pătrunzător.

– Mă iei peste picior, Hole?

Harry zâmbi. Apoi arătă spre codobatură.

– Am citit în cartea despre păsări despre care ți-am vorbit că nimeni nu știe de ce codobaturile își mișcă așa coada când stau pe loc. E un mister. Singurul lucru pe care îl știm e că nu se pot opri...

SEDIUL POLIȚIEI

19 MAI 2000

Harry tocmai își pusese picioarele pe birou și găsisese poziția perfectă, când sună telefonul. Ca să rămână așa, se întinse în față, folosind în același timp mușchii spatelui pentru a-și păstra echilibrul pe scaunul nou cu roți periculos de bine unse. Reuși să ajungă la telefon cu vârfurile degetelor.

– Hole.

– Harry? Sunt Isaiah Burne din Johannesburg. Ce mai faci?

– Isaiah? Asta da, surpriză.

– Da? Te sun ca să-ți mulțumesc.

– Pentru ce să-mi mulțumești?

– Că nu ai întreprins nimic.

– Ce să întreprind?

– Știi ce vreau să spun, Harry. Că nu ai întreprins acțiuni diplomatice de amânare a pedepsei sau ceva de genul ăsta.

Harry nu răspunse. Într-un fel, se aștepta la acest telefon de ceva timp. Nu mai stătea confortabil. Își aminti brusc de privirea imploratoare a lui Andreas Hochner. Și de vocea imploratoare a lui Constance Hochner: „Promiteți să faceți tot posibilul, domnule Hole?”

– Harry?

- Sunt aici.
- Ieri s-a dat sentința.

Harry se uită la fotografia lui Sis de pe perete. Fusesse o vară neobișnuit de caldă în anul acela, nu? Se duseseră să înoate chiar și când ploua. Simți că-l cuprinde o tristețe de neexprimat.

- Pedeapsa cu moartea? se auzi întrebând în cele din urmă.
- Fără drept de apel.

LA BARUL LUI SCHRØDER

2 IUNIE 2000

– Ce faci vara asta, Harry?

Maja număra restul.

– Nu știu. Am vorbit să închiriem o cabană undeva în Norvegia. Să-l învăț pe băiat să înoate.

– Nu știam că ai copii.

– Nu am, ei, e o poveste lungă.

– Serios? Sper să mi-o spui într-o bună zi.

– Mai vedem, Maja. Păstrează restul.

Maja făcu o plecăciune și ieși cu un zâmbet amuzat pe față. Cafeneaua era goală pentru o sâmbătă după-amiaza. Căldura probabil că-i trimisese pe cei mai mulți oameni la terasa restaurantului din St. Hanshaugen.

– Ei bine? făcu Harry.

Bătrânul se uită fix în pahar fără să răspundă.

– E mort. Nu ești bucuros, Åsnes?

Mohicanul își înălță capul și îl privi pe Harry.

– Cine e mort? zise el. Nimeni nu e mort. Doar eu. Eu sunt ultimul dintre morți.

Harry oftă, puse ziarul sub braț și ieși în căldura dogoritoare a după-amiezii.

Detectivul Harry Hole a făcut o greșeală teribilă și este obligat să îndeplinească activități banale de supraveghere. Curând însă este prins într-un mister ale cărui rădăcini sunt adânc îngropate în trecut.

Investigația îl duce înapoi înspre cea mai neagră epocă a Norvegiei – atunci când membrii tinerei națiuni au colaborat cu conducerea Germaniei naziste. Scoțând la lumină un adevărat păienjenis de fapte negate, Hole își îndreaptă atenția spre trupele norvegiene care luptaseră pentru Adolf Hitler pe Frontul de Est. Considerați de compatrioți drept trădători, soldații care supraviețuiseră crâncenei ierni rusești – foametei, gerului, grenadelor, lunetiștilor – se întorseseră acasă ca țapi ispășitori ai remușcărilor unei națiuni. Șaizeci de ani mai târziu, vechile ranchiune și trădări par uitate, până când Hole își dă seama că cineva a început să-i ucidă pe rând pe soldații supraviețuitori.

Având ca ghid doar conștiința sa chinuită și sufletul tulburat, Hole trebuie să se miște rapid printre capcanele puse de o minte criminală, căci dacă va da greș, cea mai neagră oră a Norvegiei de la al Doilea Război Mondial încoace s-ar putea să nu se găsească în trecut, ci în viitor.

*rao
international
publishing
company*

FANTOMA TRECUTULUI

49,99 lei/buc

Rom Beletistica

YRA02191

ISBN 978-973-54-0011-8

9 789735 400118

www.rao.ro
www.raobooks.com